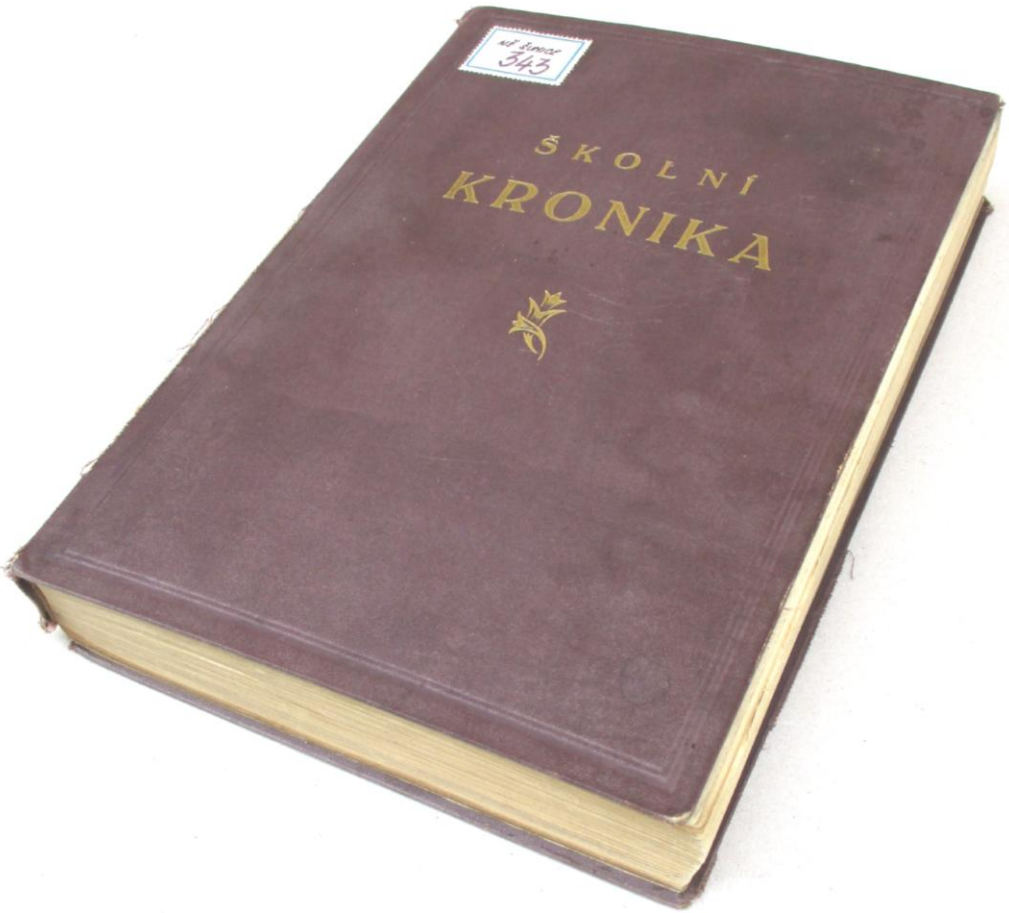
ŠKOLNÍ
KRONIKA

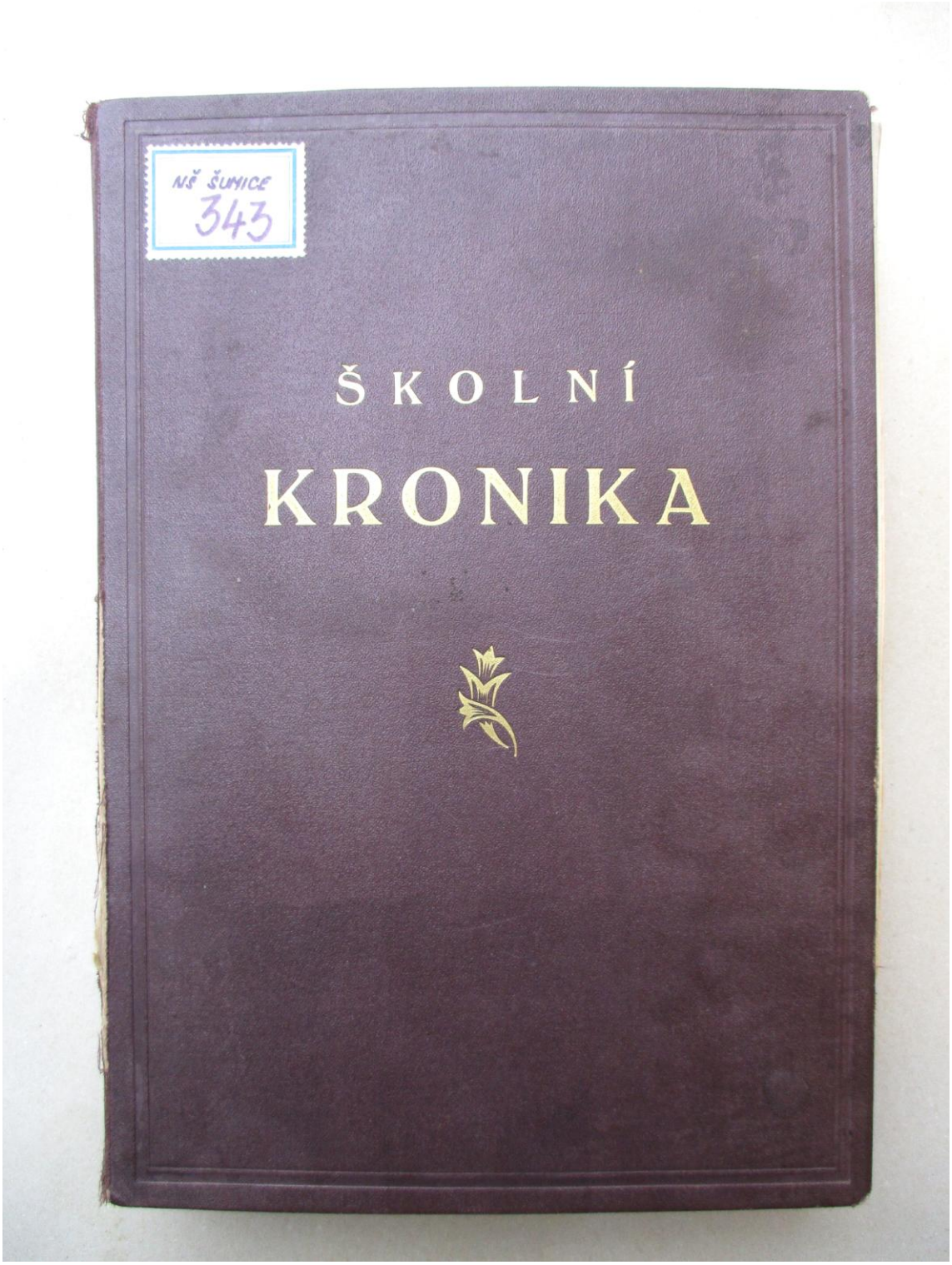
NŠ ŠUMICE
343
ŠKOLNÍ
KRONIKA

Schule: Volks und Distriktshauptschule in Schumitz
ŠKOLA obecná a újezdní hlavní v Šumicích.

Č. H/17

Schulzeitbuch
ŠKOLNÍ KRONIKA

vom 1. September
od 1. září 1940. – 1945

Volks- u. Distriktshauptschule in Schumitz
Obecná a újezdní hlavní škola v Šumicích.

Brünn 1940
BRNO 1940

Publikace 1288.

Nákladem Ústředního učitelského nakladatelství a knihkupectví
společnost s r. o. v Praze VII., Letenská 4
Filiálka v Brně, Giskrova 34.

Schule: Volks und Distriktshauptschule in Schumitz

ŠKOLA……obecná a újezdní hlavní v Šumicích.

.

Č. H/17

Schulzeitbuch

ŠKOLNÍ KRONIKA

vom 1. September

od……1.září……1940. - 1945

Brünn 1940

BRNO 1940

Publikace 1288.

Nákladem Ústředního učitelského nakladatelství a knihkupectví

Společnost s r. o. v Praze VII., Letenská 4

Filiálka v Brně (Brünn), Giskrova 34.

Prohlídka školy.

Zástupce Národní rady v Praze, okr. úřadu, okr. škol. výboru a okr. výboru v Uh. Brodě prohlédli si zdejší újezdní měšťanskou školu dne 10. října 1940.

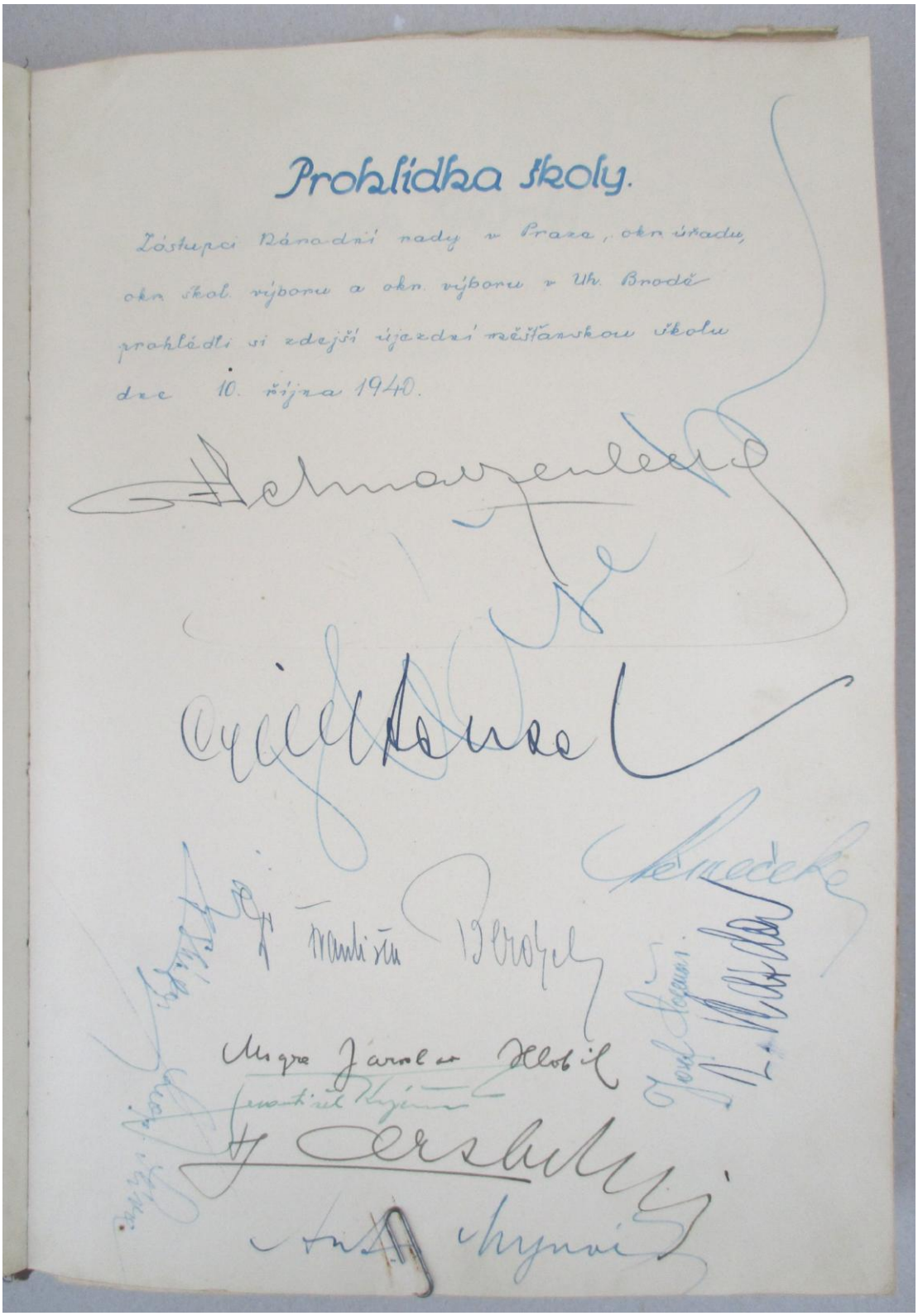

Školní rok 1940-41.

Dějiny školy jsou zapsány v kronice, která je zapečetěna, proto byla nyní od psaní dějin školy upuštěno. Dějiny školy

Školní rok 1940-41 začal v pondělí dne 2. září 1940. Žáci obecné i měšťanské školy sešli se v 11. tř. měšťanské školy, kde zahájil nový školní rok ředitel školy; přivítal učitelský sbor, zvláště členy nově přibylé i žáky. Krátkým proslovem vyzval žáky k poctivé práci v nastávajícím školním roce. Pak byly vykonány opravné zkoušky několika žáků měšťanské školy. Počátek a konec škol. roku

Školní rok 1940-41 ukončen byl 28. června 1941.

Ministerstvo zemědělství dalo svolení ke zřízení lidové školy hospodářské v Šumicích ve školním roce 1940-41. Vyučování na této škole začalo 2. listopadu 1940. Důležité události v obci.

Školní rok 1940 – 41.

.

Dějiny školy

Dějiny školy jsou zapsány v kronice, která je zapečetěna, proto bylo nyní od psaní dějin školy upuštěno.

Počátek a konec škol. roku

Školní rok 1940-41 začal v pondělí dne 2. září 1940. Žáci obecné i měšťanské školy sešli se v III. tř. měšťanské školy, kde zahájil nový školní rok ředitel školy, přivítal učitelský sbor, zvláště členy nově přibylé i žáky. Krátkým proslovem vyzval žáky k poctivé práci v nastávajícím školním roce. Pak byly vykonány opravné zkoušky několika žáků měšťanské školy.

Školní rok 1940-41 ukončen byl 28. června 1941.

Důležité události v obci.

Ministerstvo zemědělství dalo svolení ke zřízení lidové školy hospodářské v Šumicích ve školním roce 1940-41. Vyučování na této škole začalo 2. listopadu 1940.

Školní slavnosti.

Druhé výročí zřízení Protektorátu Čechy a Morava vzpomenuto bylo školní slavností. Žáci obecné a měšťanské školy shromáždili se ve III. tř. měšťanské školy, kde ředitel školy přečetl proslov k žactvu a upozornil je důrazně na nedozírné následky, kdyby porušilo nebo pokusilo se rušiti klid a pořádek ve dnech 15. a 16. března. Po oba dny vlály na školní budově říšská a protektorátní vlajka. Dne 28. března bylo vzpomenuto na školní besídce, kterou uspořádali žáci III. tř. měšťanské školy výročí narozenin J. A. Komenského a 50. výročí úmrtí Jana Nerudy. – 20. dubna vzpomenuto bylo 52. narozenin Vůdce a říšského kancléře A. Hitlera. – 10. a 11. května sehráno bylo žactvem obecné a měšť. školy divadlo „Zlatá husa“. – Dne 27. března bylo na besídce, kterou uspořádali žaci měšť. školy, vzpomenuto 200. výročí úmrtí Ant. Dvořáka.

Důležité události v životě školy

Na začátku školního roku 1940-41 byla opatřena škola německo-českým nápisem. Taková byla též úprava školního razítka. Všechny úřední knihy, knihy chudinské, knihy z žákovských a učitelských knihoven a učebné pomůcky, které měly staré razítko, byly přetisknuty zrušovacím razítkem a opatřeny razítkem novým.

Místní školní rada vedla soudní spor s firmou Vepřek z Lipníka n. Bečvou stran školního nábytku. Soud vynesl rozsudek, v němž uznán byl důkaz, že školní obec je vlastnicí zabaveného nábytku a nikoliv firma Šponar, takže skutečně exekuce vedená na tento nábytek je nepřístupná. Jmenovaná firma se však odvolala k nejvyššímu soudu v Brně, který však potvrdil rozsudek nižších instancí. – Pozemkový ústav v Holešově žaloval místní škol. radu o úhradu asi 20.000 K za školní nábytek dodaný firmou Šponar; tato položka však (neby) nemohla býti tomuto ústavu zaplacena, poněvadž na část tohoto nábytku byla vedena firmou Vepřek exekuce. Spor nebyl dosud ukončen.

Komisionelní řízení.

Okresní školní výbor v Uh. Brodě svolal na 26. dubna 1941 zástupce obcí a místních školních rad ze Šumic, Nezdenic a Rudic ke komisiolnelnímu jednání na úpravu obvodu újezdní měšťanské školy v Šumicích. Přítomní zástupci vyslovili jednomyslně souhlas s úpravou navrženého obvodu.

Sběr odpadových hmot

Výnosem ministerstva školství a národní osvěty ze dne 3. VI. 1940 čís. 67065/40 – I. bylo uloženo všem školám sbírati papír a drobné kovové předměty. Výnosem ministerstva obchodu ze dne 10. září 1940 čís. 55371/40 – I. B bylo uloženo všem školám, aby prováděly jednou měsíčně sběr staré gumy. Oběma těmto výnosům bylo vyhověno. Odpadové hmoty byly sbírány, uloženy na půdě a pak prodány „Sběru“ v Uh. Brodě. (p. Málek) za 48 K (6q železa, 4 q plechu.).

Vyvařovací akce.

2. prosince začalo se s vyvařováním polévek. Vaření letos obstarávaly žákyně lidové školy hospodářské. Celkem bylo vařeno 55x a rozdáno místním chudým a přespolním žákům 5620 porcí polévek.

Sběr léčivých bylin.

V měsíci květnu a červnu byly sbírány žactvem obecné a měšťanské školy léčivé byliny. Celkem bylo nasbíráno do konce školního roku 92 kg a prodány „Sběru“ v Uh. Brodě za 307,85 K.

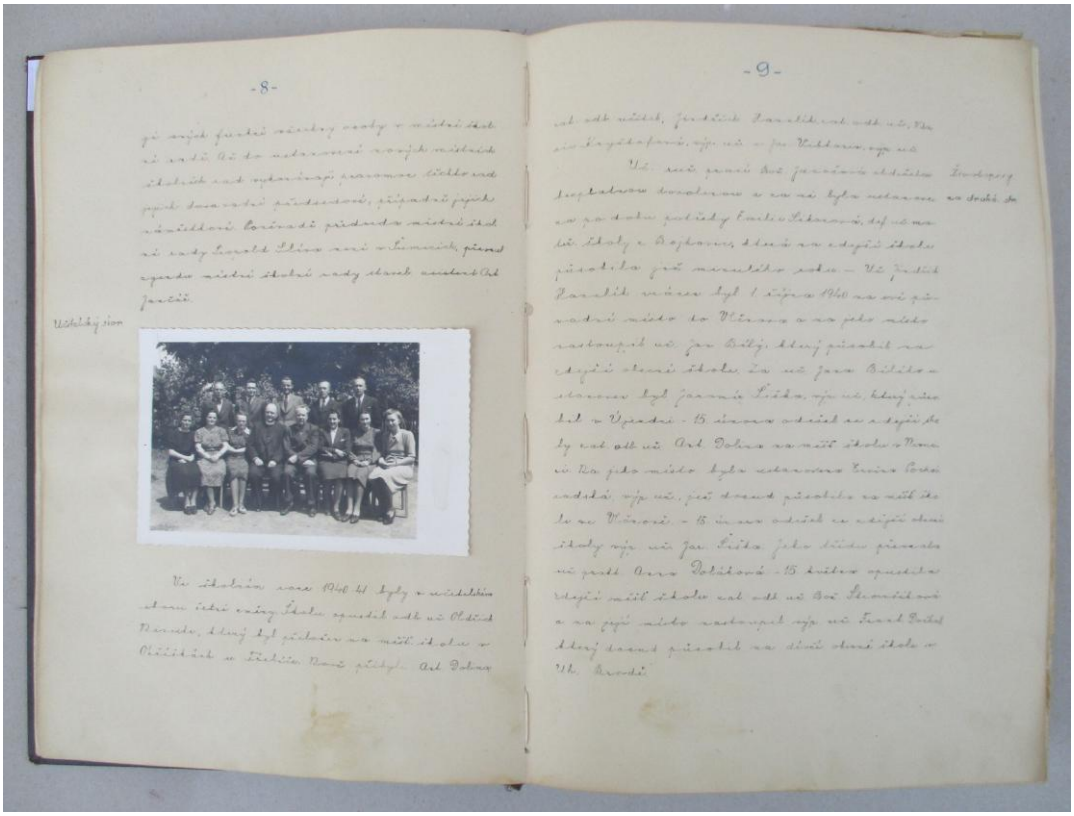

Přednášky se světelnými obrazy

Od prázdnin vánočních až do konce škol. roku byly promítány jednou týdně světelné obrázky s přednáškami. Diapositivy byly půjčovány ze zemědělské ústředny filmů a diapositivů v Praze zdejší lidovou hospodářskou školou Přednášky poučné i zábavné.

Arijský původ.

Do konce října odvedli všichni členové uč. sboru prohlášení o arijském původu. Ženatí 13 křestních listů a 3 oddací, svobodní 7 křestních listů.

Židovské děti.

Výnosem ministerstva školství a národní osvěty ze dne 7. srpna 1940 čís. 99761/40 – I bylo zakázáno přijímati židovské dětí do českých škol všeho druhu. Ve zdejší obci židovských dětí není, proto tento výnos neměl pro zdejší školu žádných důsledků.

Místní školní rada.

Vládním nařízením ze dne 8. srpna 1940 čís. 115/ex41 Sb., jež vstoupilo v platnost dnem 29. března 1941, pozměněna byla ustanovení §§ 19-21 zákona ze dne 9. dubna 1920 č. 292 Sb o správě a organisaci školství. Tímto nařízením pozbývají svých funkcí všechny osoby v místní školní radě. Až do ustanovení nových místních školních rad vykonávají pravomoc těchto rad jejich dosavadní předsedové, případně jejich náměstkové. Poněvadž předseda místní školní rady Leopold Slíva není v Šumicích, převzal agendu místní školní rady staveb. asistent Ant. Jančář.

Učitelský sbor.

Ve školním roce 1940-41 byly v učitelském sboru četné změny. Školu opustil odb. uč. Oldřich Ministr, který byl přeložen na měšť. školu v Okříškách u Třebíče. Nově přibyli: Ant. Dolina zat. odb. učitel, Jindřich Hanzlík, zat. odb. uč., Marie Kryštofová, výp. uč. a Jos. Viktorin, výp. uč.

Životopisy na druhé. str.

Uč. ruč. prací Bož. Janošová obdržela bezplatnou dovolenou a za ni byla ustanovena po dobu potřeby Emilie Sikorová, def. uč. mateř. školy z Bojkovic, která na zdejší školu působila již minulého roku. – Uč. Jindřich Hanzlík vrácen byl 1. října 1940 na své původní místo do Vlčnova a na jeho místo nastoupil uč. Jan Bílý, který působil na zdejší obecné škole. Za uč. Jana Bílého ustanoven byl Jaromír Šiška, výp. uč. který působil v Újezdci. – 15. února odešel ze zdejší školy zat. odb. uč. Ant. Dolina na měšť. školu v Nivnici. Na jeho místo byla ustanovena Ervina Pochobradská, výp. uč., jež dosud působila na měšť. škole ve Vlčnově. – 15. února odešel ze zdější obecné školy výp. uč. Jar. Šiška. Jeho třídu převzala uč. prakt. Anna Doláková – 15. května opustila zdejší měšť. školu zat. odb. uč. Bož. Stromšíková a na její místo nastoupil výp. uč. Frant. Dočkal, který dosud působil na dívčí obecné škole v Uh. Brodě.

Životopisy

Jindřich Hanzlík, odb. uč. *25. 10. 1911 v Císařově, okres Přerov. Vychodil 3 tř. měšť. školy v Brodku u Přerova, IV. tř. v Přerově, načež absolvoval 4 roč. uč. ústavu v Olomouci. Maturoval na tamním ústavě dne 15. června 1931. Od 1. září 1931 do 15. července 1934 působil na obecné škole v Březové. Od 17. července 1934 do 27. června 1936 konal přes. sl. vojen. v Uh. Hradišti a Kroměříži. Pak byl ustanoven na obec. škole ve Vyškovci Chmelinci. Od 1. září 1936 na chl. škole obec. ve Vlčnově. Od 1. září 1940 ustanoven na měšť. školu v Šumicích, odkud pro nedostatek bytů byl zpět vzat na obec. školu ve Vlčnově.

Marie Kryštofová *2. 12. 1915 v Drslavicích, okr. Uh. Brod. Měšťanskou školu vychodila v Uh. Brodě, jednoroč. uč. kurs a (měs) učit. ústav v Brně. Na počátku šk. r. 1934-35 obdržela místo výp. uč. na soukr. měšť. školu smíš. s právem veřejnosti u sv. Karla Boromejského v Čes. Budějovicích, kde působila 2 roky. Pak působila na obecné škole na Sv. Štěpáně (od 1/10 1936 – 30/10 1936). Dne 20/11 1936 udělala v Brně zkoušku způsobilosti pro obecné školy. Od 7. 3. 1937 učila na měšť. šk. v Chornicích a od 21/10 1938 v Jaroměřicích u Jevíčka.

III. odbor vykonala 6. 12. 1938. Od 1. září 1940 byla ustanovena jako výp. uč. na měšť. škole v Šumicích.

Josef Viktorin *16. 7. 1915 v Újezdci u Luhačovic. V letech 1927/28 – 1934/35 studoval na ref. reál. gymnasiu v Uh. Brodě, kde vykonal zkoušku dospělosti dne 6. 6. 1935. Potom absolvoval IV. roč. stát. uč. ústavu v Brně a 15. 6. 1936 vykonal doplňovací zkoušku uč. dospělosti. V roce 1936/37 hospitoval na obecné škole v Újezdci u Luhačovic a ježto chtěl pak studovati klasické jazyky na universitě, vykonal v září 1937 doplňovací zkoušku reálně gymnasijní z jazyka latinského. Od 1/10 1937 byl ustanoven výp. uč. na obec. škole v Kladné-Žilíně. V téže hodnosti učil pak na obec. škole v Bánově a v Rudicích. Od 1. ledna 1940 byl ustanoven výp. uč. na měšť. škole v Uh. Brodě. Od 1. září 1940 učí na měšť. šk. v Šumicích. Na jaře 1939 vykonal v Olomouci zkoušku uč. způsobilosti pro školy obecné a v jar. období 1941 vykonal v Olomouci zkušku z jazyka německého pro školy měšťanské.

Ervína Pochobradská *6. 2. 1915 ve Vídni. 5 tř. obec. a 3 tř. měšť. školy vychodila v Poštorné. Jednoroč. uč. kurs absolvovala v Břeclavi.

Od r. 1930/31 – 1933/34 navštěvovala státní ženský ústav učitelský v Brně, kde také vykonala zkoušku učitelské dospělosti. 1. 11. 1935 byla ustanovena uč. prakt. v Lipové. 1. 11. 1936 byla jmenována výp. uč. v Bohuslavicích na Vláře a od 1. 2. 1937 v Nedašově. Pak učila 2 roky v Řetechově, odtud se dostala na měšť. školu do Vlčnova. 1. 2. 1941 byla přeložena na měšť. školu do Šumic.

František Dočkal, výp. uč. se narodil v Hostětíně, okr. Uh. Brod, 4. 10. 1915. Studoval na ref. reál. gymnasiu v Uh. Brodě. K učitelství se připravoval na státní pedagogické akademii v Brně, kde v červnu 1935 nabyl učitelské dospělosti. První 4 měsíce působil jako uč. prakt. na měšť škole v Uh. Brodě. Od 1. 1. 1936 byl ustanoven výp. uč. na obec. škole chl. v Uh. Brodě. Od 1. 9. 1939 do 15. 11. 1939 působil na obec. škole v Havřicích. Pak byl přeložen na újezdní měšť. školu v Uh. Brodě. Ve škol. roce 1940/41 působil jako výp. uč. na obec. škole dívčí v Uh. Brodě. Na zdejší měšť. školu byl přeložen od 15. 5. 1941.

Školní obvod.

Školní obvod obecné i měšť. školy zůstal beze změny. Školní obvod obecné i měšť. školy tvoří obec Šumice. Do měšť. školy však také docházejí žáci z Nezdenic a Rudic.

Školní budova

Během prázdnin pořízen byl okolo celé školní budovy nový drátěný plot asi za 18 000 K.

Koupen byl také do dvou učeben nový nábytek od firmy Gottwald za 12 985,40 K. – Školní budova byla pojištěna proti vloupání u Hasičské pojišťovny v Brně. V prosinci bylo zakoupeno 45 rámů a obrazy z Nár. Galerie byly vyzdobeny učírny a chodby. Ve vánoční prázdniny byly vymyty učebny a provedeny na kamnech nutné opravy. V době velikonočních prázdnin byly vymyty a naolejovány podlahy. Značná péče byla též věnována školní zahradě. Do zahrady před školní budovou navezeno bylo několik fur hlíny, zahrada byla upravena, posázena zeleninou a květinami, poseta travou.

Zdravotní stav žactva.

Zdravotní stav žactva byl ve šk. roce 1940/41 celkem dobrý. Jedna žákyně 4. tř. onemocněla spálou, zůstala však v domácím ošetření. Jiného případu onemocnění nakažlivou nemocí nebylo.

Inspekce

Dne 12. 3. 1941 vykonal p. insp. Ant. Mynář visitaci obecné a měšť. školy.

Příznivci školy

Lidová škola hospodářská v Šumicích věnovala 500 K na zakoupení a doplnění inventáře ve školní kuchyni. MOK darovala 900 K na zakoupení psacího stroje, občanská záložna věnovala témuž účelu 200 K. – Dr. Materna z Prahy 100 K chudým dětem. Okr. péče o mládež v Uh. Brodě 400 K a MNS v Šumicích 200 K rovněž chudým dětem.

Nadace školní, péče o děti.

400 K, které darovala Okr. péče o mládež v Uh. Brodě a 100 K od Dr Materny z Prahy byly rozdány po 50 K nejpotřebnějším žákům.

Statistické tabulky

Na počátku škol. roku bylo zapsáno do:

Obecná škola							Měšťanská škola:						
Třída:	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem	Třída:	I.A	I.B	II.A	II.B	III.	Celkem
Hochů:	19	17	15	20	21	92	Hochů:	22	-	36	-	18	76
Dívek:	10	17	20	13	19	79	Dívek:	-	26	-	23	16	65
Celkem:	29	34	35	33	40	171	Celkem:	22	26	36	23	34	141

Z toho je referentů:

Obecná škola							Měšťanská škola:						
Třída:	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem	Třída:	I.A	I.B	II.A	II.B	III.	Celkem
Hochů:	2	2	2	2	3	11	Hochů:	4	-	´-	-	-	4
Dívek:	2	1	1	-	2	6	Dívek:	-	2	-	-	-	2
Celkem:	4	3	3	2	5	17	Celkem:	4	2	-	-	-	6

Náboženské vyznání dětí:

Obecná škola							Měšťanská škola:						
Třída:	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem	Třída:	I.A	I.B	II.A	II.B	III.	Celkem
řk:	29	34	34	33	40	170	řk:	21	26	36	23	34	140
bezv:	-	-	1	-	-	1	bezv:	1	-	-	-	-	1

Národnost dětí:

Všechny děti jsou příslušníci Protektorátu Čechy a Morava.

Na měšťanské škole je zavedeno nedílné vyučování dopolední (povoleno v. čes. zšk ze dne 21. srpna 1940 čís. 4697), na obecné škole celodenní. Na obecné škole bylo zavedeno v 1. a 2. tř. pro nedostatek učeben vyučování střídavé.

Počet tříd:

Na obecné škole je 5 tříd s pěti postupnými ročníky, na škole měšť. 3 třídy a 2 pobočky.

Přidělení tříd.

Na obecné škole:

1. tř. A. Šimoníková, def. uč.
2. tř. Fr. Bárta, def. uč.
3. tř. Jos. Šustek, def. uč.
4. tř. Jan Bílý, def. uč.
5. tř. M. Hanová, def. uč.

Na měšťanské škole:

I. A Jindřich Hanzlík, def. uč.

I. B Marie Kryštofová, výp. uč.

II. A Antonín Dolina, odb. uč.

II. B Božena Stromšíková, odb. uč.

III. Matěj Švehlík, odb. uč.

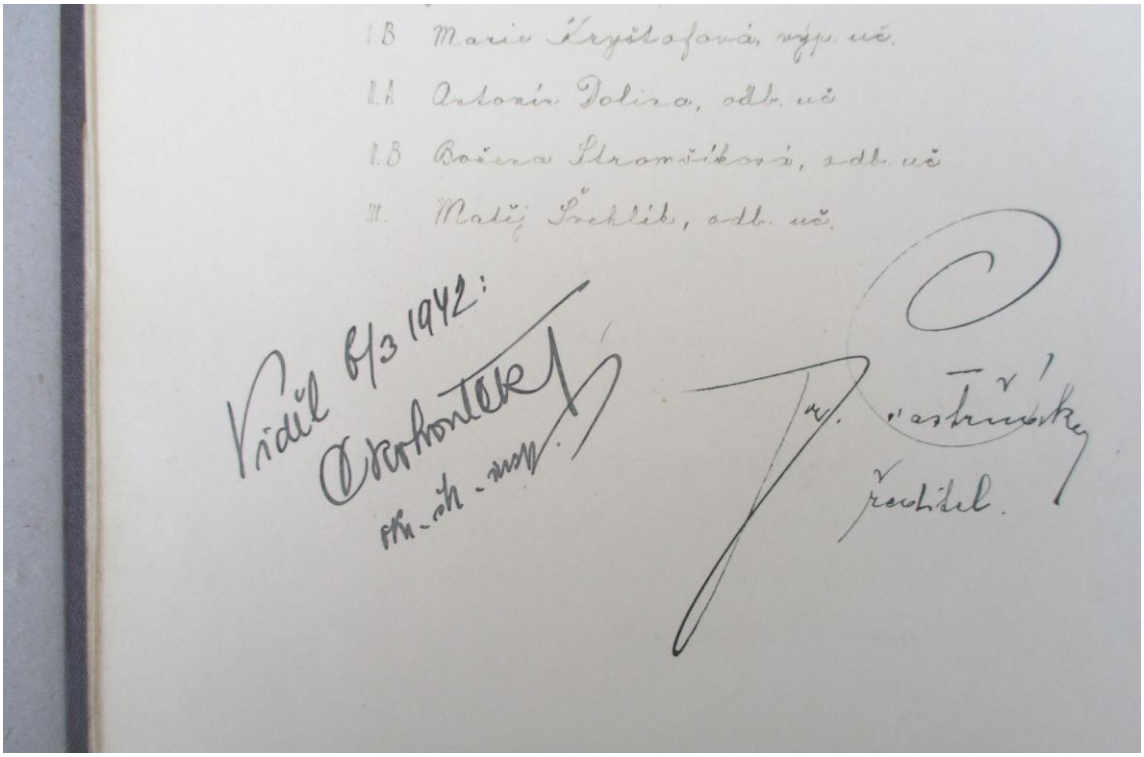

SLIB

PODLE § 2, ODST. 1 DEKRETU STÁTNÍHO PRESIDENTA ZE DNE 8. BŘEZNA 1940 Č. 83 SB.

Slibuji, že budu Vůdce Velkoněmecké říše Adolfa Hitlera jako ochránce Protektorátu Čechy a Morava poslušen, že budu zájmy Velkoněmecké říše k prospěchu Protektorátu Čechy a Morava podporovati, nařízení hlavy Protektorátu Čechy a Morava a jeho vlády plniti, zákony zachovávati a své úřední povinnosti svědomitě zastávati.

V....., dne.....194....

.....

(vlastnoruční podpis)

.....

(bydliště)

Tiskárna Protektorátu Čechy a Moravy v Praze – 1943 40

Školní rok 1941-42

Do pramů dějin tento školní rok uvedeno. Dějiny školy.

Školní rok 1941/42 začal v pondělí dne 1. září 1941. Žáci obecné i hlavní školy shromáždili se do svých tříd. K žákům promluvili třídní učitelé o významu vzdělání, o důležitosti školy obecné i hlavní, o školní docházce, o přesnosti a dochvilnosti po celý školní rok, o učiteli národů J. A. Komenském, o národní snášelivosti, o dnešním zapojení Protektorátu Čechy a Morava do říše Německé, o povinnostech z toho plynoucích. Počátek a konec školního roku.

Pak třídní učitelé zkontrolovali žáky zařazené do jednotlivých tříd, sdělili žákům školní a kázeňský řád. Vykonány opravné zkoušky několika žáků hlavní školy. Pravidelné vyučování začalo v úterý dne 2. 10. 1941.

Lidová škola hospodářská, která byla zřízena, opět rozšířena o další ročník II. Důležité události v obci.

Školní rok 1941-42

Dějiny školy.

Od psaní dějin tento školní rok upuštěno

Počátek a konec školního roku.

Školní rok 1941/42 začal v pondělí dne 1. září 1941. Žáci obecné i hlavní školy shromáždili se do svých tříd. K žákům promluvili třídní učitelé o významu vzdělání, o důležitosti školy obecné i hlavní, o školní docházce, o přesnosti a dochvilnosti po celý školní rok, o učiteli národů J. A. Komenském, o národní snášelivosti, o dnešním zapojení Protektorátu Čechy a Morava do říše Německé, o povinnostech z toho plynoucích.

Jak třídní učitelé zkontrolovali žáky zařazené do jednotlivých tříd, sdělili žákům školní a kázeňský řád. Vykonány opravné zkoušky několika žáků hlavní školy. Pravidelné vyučování začalo v úterý dne 2. 10. 1941.

Důležité události v obci.

Lidová škola hospodářská, která byla zřizena, opět rozšířena o další ročník II. a k tomu přibrán patřičný počet učitelů ze zdejší školy. Zima započala predčasně, takže některé plodiny nebyly ani včas sklizeny. Zima byla velmi krutá a teploty nízké až - 30°C. Spousty napadaného sněhu musely být podle nařízení ze silnic odklízeny, aby bylo lze auty projet.

Školní slavnosti a důležité události v životě školy.

Třetí výročí zřízení Protektorátu Čechy a Morava bylo oslaveno školní slavností. Žáci obecné a hlavní školy shromáždili se tohoto dne ve 4. tř. slavnostně vyzdobené. Žáci, jakož i učitelstvo svátečně oblečení, vyslechli proslov ředitele. Před i po proslovu byla provedena žáky i učitelstvem hudební čísla německých i českých skladatelů. Po slavnosti se žáci odebrali do svých domovů.

Narozeniny Vůdce a říšského kancléře Ad. Hitlera byly oslaveny důstojně. Opětně shromáždili se žáci ve slavnostně vyzdobené 4. tř. s obrazem Vůdce a vyslechli proslov ředitele školy, který pak zaslal proslov okr. šk. výboru. Po slavnosti bylo volno.

Z důležitých událostí na zdejší škole nutno poznamenati ve změně panů okr. šk. inspektorů. Po odchodu p. okr. šk. inspektora Mynáře přešel na zdejší školní obvod p. okr. šk. inspektor Kohoutek Cyril, který došel na zdejší okres ze Zlína a je známý v našem kraji jako kulturní pracovník.

V říjnu onemocnělo mnoho dětí, zvláště v 1. tř. obec. šk. spalničkami. Po dobu 14 dní byla 1. tř. uzavřena.

Subvence

Subvence min. školství a národní osvěty v částce 30.000 K byla použita k nákupu pomůcek pro vyučování a k vybavení tříd novým nábytkem. Byly zakoupeny nové sklápěcí lavice, listové tabule, do sborovny stůl, židle, hodiny.

Nedílné vyučování.

Nedílné vyučování se osvědčilo, proto bylo opět zavedeno a povoleno. Vyučuje se v pondělí a v pátek po celý den, v úterý, středu, čtvrtek, sobotu jen dopoledne. Přespolní žáci mají tím ulehčenu docházku zvláště v zimě.

Změny v uč. sboru.

Změny v učitelském sboru jsou tak časté a je jich tolik, že jen stručně lze vylíčit nationálie každého jednotlivého učitele. Po odchodu ředitele školy Pastrňáka Františka dne 1. července, pověřen správcem školy p. odb. uč. Švehlík. Místo vypsáno a nastoupil pak dne 1. září zatímní ředitel Bohuslav Šimoník, nar. 1895 v Koníně, který působil na různých působištích zdejšího okresu jako: Luhačovice, Přečkovice, Radikov, ve Slezsku, Lipina u Val. Klobouk a na hlavní škole ve Slavičíně – Mladoticích od r. 1926 a odtud pak jmenován ředitelem na zdejší školu. Počátkem školního roku byl ustanoven na zdejší školu výp. učitel Dočkal František, který působil dříve na zdejší škole. Nově ustanoven p. odb. učitel Kundrata Jan, který byl jako rukojmí delší dobu, zajištěn taj. něm. policií a vrací se opět do služby učitelské. Jmenovaný působil posledně na hlavní škole v Uh. Brodě – narozen 12. V. 1898 v (Uh. Brodě) Těšově. Dále ustanoven opětně učitel němčiny Viktorin Josef, který již působil na zdejší škole. Na školu přidělen též učitelský praktikant Juračka Josef z Vyškovce Bošáček, poněvadž jeho bydliště Nezdenice mu dovoluje, aby docházel. Dále ustanoven na zdejší školu odb. uč. Šebestík Jaroslav z Vlčnova a na vyučování náboženství laická učitelka náboženství Rusňáková Ludmila. Dále přidělen na školu na vyučování němčiny uč. prakt. Brzák Rostislav, zatím co uč. prakt. Juračka Josef přidělen na obecnou školu do Bojkovic. Na hlavní školu přidělen též odb. uč. Petlach Bohuslav z Brušperku, který však učitelskou službu nenastoupil, poněvadž je zajištěn taj. něm. policií. Na hlavní školu ustanoven pro III. odb., odb. uč. Bosák Aleš z Uh. Brodu. Koncem měsíce října odchází učitelka ob. školy Hanová Marie na obecnou školu do Vlčnova a činí tím záměnu za učitelku ob. školy Šebestíkovou Zdeňkou. Na zdejší školu přidělena učitelka ob. školy Drahomíra Ruličková, která však vyučovala za onemocnělého říd. učit. Máčelu v Nezdenicích po dobu nemoci, takže na zdejší škole vůbec nevyučovala. Koncem měsíce prosince byla učitelka domácích nauk Božena Janošová propuštěná ze služby učitelské a na její místo byla ustanovena učitelka domácích nauk Polanská Bohumila, která však místo vyměnila s učitelkou dom. nauk Řehákovou Miloslavou v Nivnici. Prvním lednem odchází též z hlavní školy výp. učitelka Kryštofová Marie na hlavní školu do Slavičína – Mladotic. Dnem 1. března odchází uč. praktikantka Anna Doláková, která byla jmenována výp. uč. do Častkova na ob. školu. Na praktikantské místo nastoupila uč. praktikantka Anežka Šídlová, která bydlí u rodičů ve zdejší obci. Dlouho však na zdejší škole nezůstala, neboť byla jmenována výpomocnou a ustanovena na obecné škole v Bánově. Jmenovaná vyučovala po laické uč. náboženství Rusňákové L. tomuto předmětu. Dnem 30. 5. odchází ředitel školy Boh. Šimoník na řed. místo do Slavičína – Mladotic, kam měl již dříve požádáno.

Složení místních školních úřadů.

Od 1. 7. 1940 byl zřízen školní újezd na zdejší škole, do kterého kromě kmenové obce Šumic patří též obce Rudice a Nezdenice. Obě obce přispívají na školní rozpočet dle daňové základny.

Újezdní školní rada se skládá ze dvou odborů: - Odbor hlavní školy a odbor obecné školy. Oba odbory mají společného předsedu, kterým byl jmenován p. předseda Jančář.

Členové újezdní školní rady I. odb:

Předseda: Ant. Jančář, stav. asistent.

Náměstek předsedy: vyhrazeno pro řed. školy.

Zástupce školy: Frant. Bárta, uč.

Zástupci obce: Jan Slíva, obchodník, č. 19.

Valentin Bartoš, zedník, č. 4.

Členové újezdní školní rady II. odb.:

Předseda: Ant. Jančář, stav. asistent.

Místopředseda: řed. školy.

Za školu: Jar. Šebestík, odb. uč.

Mat. Švehlík, odb. uč.

Za obec: Leopold John, Šumice č. 19.

Ludvík Lorenc, kovář Šumice č. 37.

Karel Gavlas, Rudice.

Ludvík Šimoník, Nezdenice č. 22.

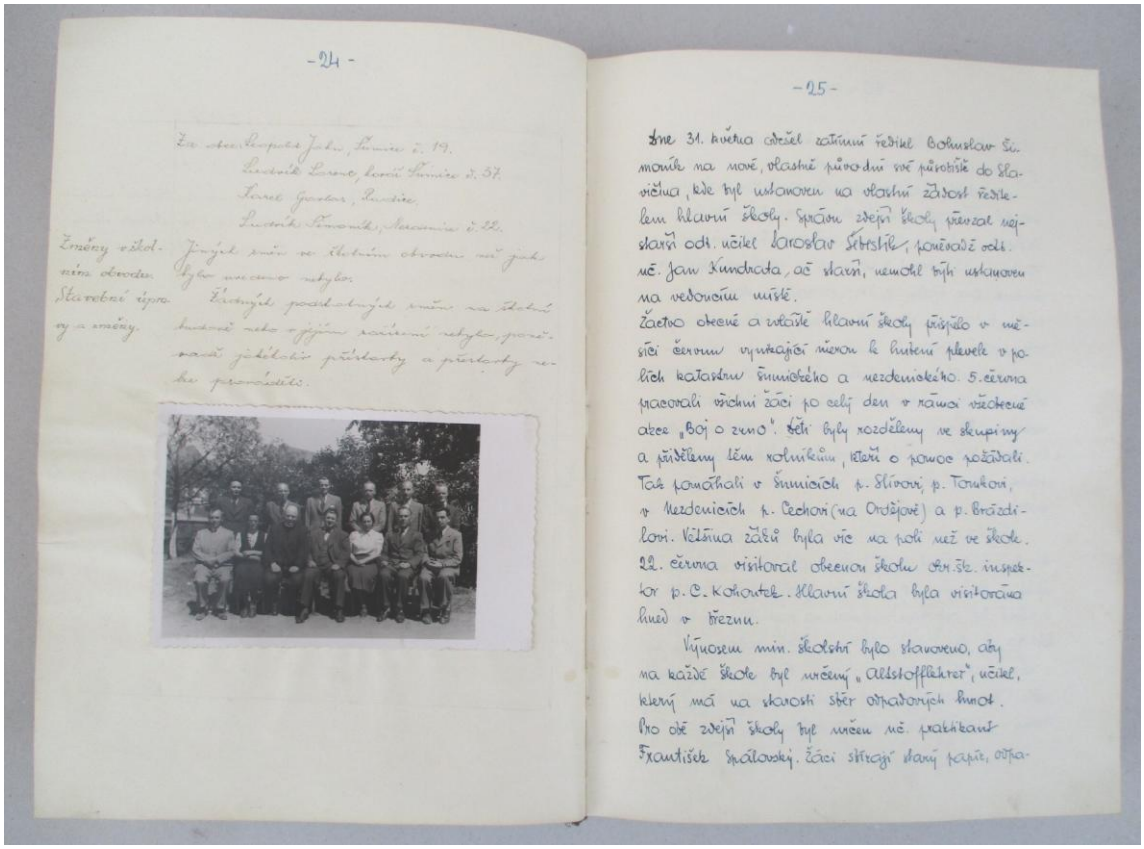

-24-

Změny v školním obvodu. Stavební úpravy a změny.

Jiných změn ve školním obvodu než jak bylo uvedeno nebylo.

Žádných podstatných změn na školní budově nebo v jejím zařízení nebylo, poněvadž jakékoliv přístavby a přestavby nelze prováděti.

-25-

Dne 31. května odešel zatímní ředitel Bohuslav Šimoník na své, vlastní původní své působiště do Slavičína, kde byl ustanoven na vlastní žádost ředitelem hlavní školy. Správou zvejní školy převzal nejstarší odb. učitel Jaroslav Šebestík, poněvadž odb. uč. Jan Kundrata, ač starší, nemohl být ustanoven na vedoucím místě.

Žatvo obecné a zvláště hlavní školy přispělo v měsíci červnu vynikající měrou k hubení plevele v polích katastru šumického a nezdenického. 5. června pracovali všichni žáci po celý den v rámci všeobecné akce „Boj o zrno". Ti byli rozděleny ve skupiny a přiděleny těm rolníkům, kteří o pomoc požádali. Tak pomáhali v Šumicích p. Slívovi, p. Toukovi, v Nezdenicích p. Čechovi (na Ordějově) a p. Brázdilovi. Většina žáků byla více na poli než ve škole. 22. června visitoval obecnou školu okr. šk. inspektor p. C. Kohoutek. Hlavní škola byla visitována hned v březnu.

Výnosem min. školství bylo stanoveno, aby na každé škole byl určený „Altstoffsammler", učitel, který má na starosti sběr odpadových hmot. Pro obě zvejní školy byl určen uč. praktikant František Spálovský. Žáci sbírají starý papír, odpa-

Dne 31. května odešel zatímní ředitel Bohuslav Šimoník na nové, vlastně původní své působiště do Slavičína, kde byl ustanoven na vlastní žádost ředitelem hlavní školy. Správu zdejší školy převzal nejstarší odb. učitel Jaroslav Šebestík, poněvadž odb. uč. Jan Kundrata, ač starší, nemohl býti ustanoven na vedoucím místě.

Žactvo obecně a zvláště hlavní školy přispělo v měsíci červnu vynikající měrou k hubení plevele v polích katastru šumického a nezdenického. 5. června pracovali všichni žáci po celý den v rámci všeobecné akce „Boj o zrno“. Děti byly rozděleny ve skupiny a přiděleny těm rolníkům, kteří o pomoc požádali. Tak pomáhali v Šumicích p. Slívovi, p. Tomkovi, v Nezdenicích p. Cechovi (na Ordějově) a p. Brázdilovi. Většina žáků byla víc na poli než ve škole. 22. června visitoval obecnou školu okr. šk. inspektor p. C. Kohoutek. Hlavní škola byla visitována hned v březnu.

Výnosem min. školství bylo stanoveno, aby na každé škole byl určený „Altstofflehrer“, učitel, který má na starosti sběr odpadových hmot. Pro obě zdejší školy byl určen uč. praktikant František Spálovský. Žáci sbírají starý papír, odpadovou gumu, hadry a vůbec textilie, železo a plech, jiné kovy (1. zv. Barevné), kosti, sklo.

Učitelské knihovně přibylo za školní rok 40 svazků, žákovské nic. Podle výnosu MŠ bylo ze školních knihoven a sbírek vyřazeno 210 učebnic, 75 knih, 32 obrazů, 8 map, a odesláno dne 3. července okr. úřadu v Uher. Brodě ke stoupování. Knihy budou ve stoupách zničeny a bude z nich vyroben nový papír.

Kabitetům a sbírkám přibylo 40 pomůcek přírodovědných, 74 fysikálních, 9 zeměpisných a vlastivědných. Firma Slezák z Bystřice pod Host. Zaslala 24 dvousedadlových sklápěcích lavic, takže všechny učebny hlavní školy jsou nyní vybaveny novým moderním nábytkem.

Dne 19. června přečetl zást. ředitele ve společném shromáždění žáků a za přítomnosti všech učitelů výtah z oběžníku p. ministra školství Em. Moravce, v němž byl odsouzen atentát na zast. říšského protektora R. Heydricha. Všichni učitelé podepsali v Uher. Brodě kondolenční arch. Všichni učitelé přispěli 1% svého platu na německý Červený kříž. Všichni se přihlásili do Svazu pro spolupráci s Němci.

Mezi žáky vynesla sbírka na Něm. Červený kříž 810.- K.

Dne 8. července bylo vzpomenuto 70. narozenin stát. presidenta Dra Emila Háchy. Žáci vyslechli ve společeném shromáždění proslov zast. ředitele J. Šebestíka.

Koncem července byla vyvázána ze služby z důvodu provdání def. učitelka Anastazie Mičová-Šimoníková. Odchází po 11leté činnosti ve škole. Působila na Březové, ve Strání a 3 roky v Šumicích

Školní rok byl zakončen 9. července 1942. Žáci byli poučeni, jak se mají chovati o prázdninách a jak mají pracovati pro zabezpečení sklizně. Od. učitel Jan Kundrata rozloučil se jako nejstarší člen sboru se žáky, kteří vystupují ze školy.

Počet žáků ve šk. roce 1941/42

Počet žáků ve šk. roce 1941/42

Třída	na počátku šk. roku			na konci škol. roku			zameškaná docházka v %			
	hoši	dívky	všech	hoši	dívky	všech	I. pololetí	II. pololetí	za škol. rok	neomk. %
Obecná šk.										
I.	17	12	29	17	12	29		4,9	6,4	-
II.	18	9	27	19	10	29		6,8	4,6	-
III.	17	17	34	17	16	33		3,9	3,5	-
IV.	16	21	37	16	22	38		2,8	2,9	-
IVa	12	8	20	13	10	23		9,5	6,5	-
	80	67	147	82	70	152		5,5	4,8	
Hlavní šk.										
I.	11	17	28	12	16	28		4,7	5,3	-
IIa	43	·	43	43	·	43		3,5	3,5	-
IIb	·	43	43	·	45	45		6,4	6,0	-
III a	22	·	22	22	27	49		5,0	4,3	-
III b	·	27	27							
IV	23	19	42	23	19	42		3,6	3,7	-
	109	106	205	100	107	207		4,6	4,6	

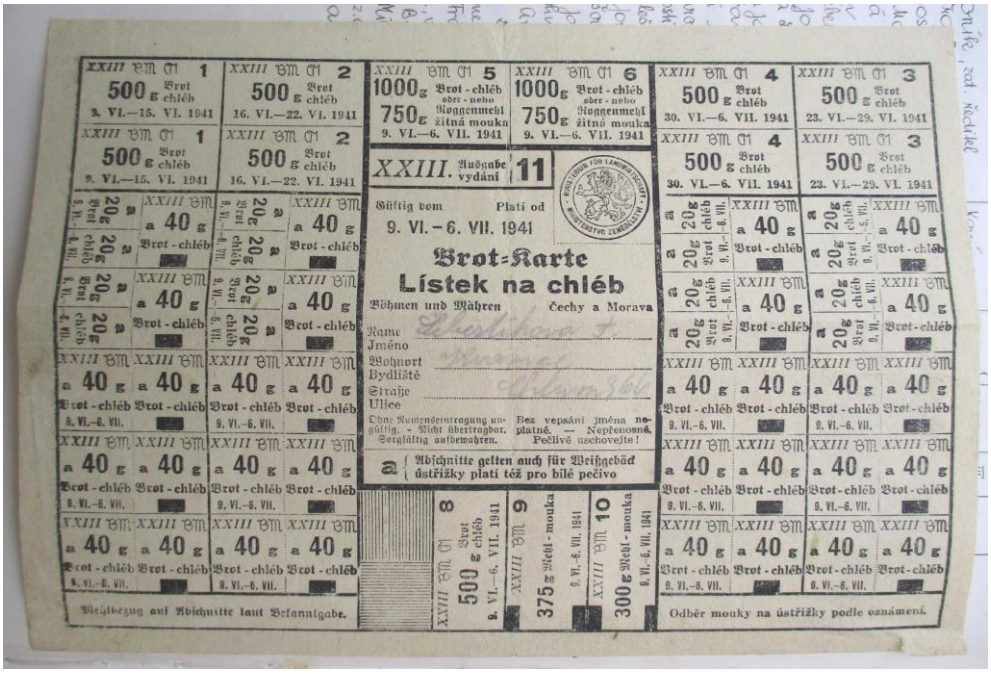

Učitelé, ustanovení na škole ve škol. roce 1941/42

Učitelé, ustanovení na škole ve škol. roce 1941/42

Jméno	Rodiště	Nastoupil	Odešel	odbor	třídní v třídě	Pozn.
Boh. Šimoník, zat. ředitel	Komín	1.9.1942	31.5.42	III		
Bárta František, def. učitel	Šumice	— trvale	——	·	III. obec.	
Šustek Josef, def. učitel	Újezdec u Luh.	—— "	——	·	V. "	
Hanová Marie, def. učitelka		trvale	1.11.1941	·	I. obec.	
Šimoníková Anastazie, def. uč. § 4	Rudice	"	31.7.1942	·	II. "	
Bílý Jan, def. uč. § 4	Ludkovice	"	zůstal	·	IV. "	
Zdeňka Šebestíková, def. uč. § 4	Uh. Brod	1.11.1941	zůstala	·	IV. "	
Juračka Josef, uč. prakt.		1.9.41	30.9.41	·	·	
Rusňáková Ludm. výp. uč. nábož.	Bojkovice	1.9.41	28.2.42	·	·	
Kundrata Jan, odb. uč.	Těšov	1.9.41	24.9.41	I.	I.	
Sočkal Frant. výp. uč.	Hostětín	1.9.41	zůstal	II.	IIa	
Kryštofová Marie, výp. učitelka	Hrušovice	1.9.41	9.1.42	III.	IIIb	
Šebesík Jaroslav, zat. odb. uč.	Nová Ředina	22.9.41	zůstal	I.	I.	
Brzák Roshislav, uč. prakt.		24.9.41	1.11.41	·	·	
Bosák Aleš, zat. odb. uč.	Vlachovice	1.10.41	zůstal	III.	IIb	
Viktorin Josef, výp. uč.	Újezdec u Luh.	3.11.41	1.2.42	·	·	
Bož. Janošová, uč. dom. nauk	Pulčín	trvale	31.12.41	·	·	
Kundrata Jan, odb. uč.	Těšov	9.1.42	zůstal	I.	·	
Petlach Bohum., zat. odb. uč.	Roštín	nenastoupil		I.		
Solákova Anna, učit. prakt.	Kladníky u Lipníka	1.9.42	9.1.42	·	·	
Ruličková Frah., výp. uč.		nenastoupila				
Šidlová Anežka, učit. prakt.	Šumice	1.3.42	15.4.42	·	·	
Spálovský Frant., učit. prakt.	Hulín	15.4.42	9.7.42	·	·	
Brzák Rost., výp. uč.		1.2.42	9.7.42	·	·	
Polanská Boh., výp. uč. ruč. pr.		nenastoupila		·	·	
Řehákova Mikal., uč. ruč. pr.	Mivnice	16.1.42	zůstala	·	·	
Šebesík Jan., z. odb. uč. pověř. spr. šk.	Nová Ved. Lánky	1.6.42				
Švehlík Matěj, odb. uč. zat.	Bánov	— trvale	——	I	IV. hl.	

Jaroslav Šebesík
za ředitele.

Školní rok 1942/43.

Září

Školní rok začal dne 2. září. Žáci, shromáždění ve svých třídách, vyslechli projevy třídních učitelů, kteří zdůraznili nejdůležitější body školního řádu a povinnosti, plynoucí nám všem ze zapojení Protektorátu Čechy a Morava a tím celého národa českého do svazku Velkoněmecké Říše.

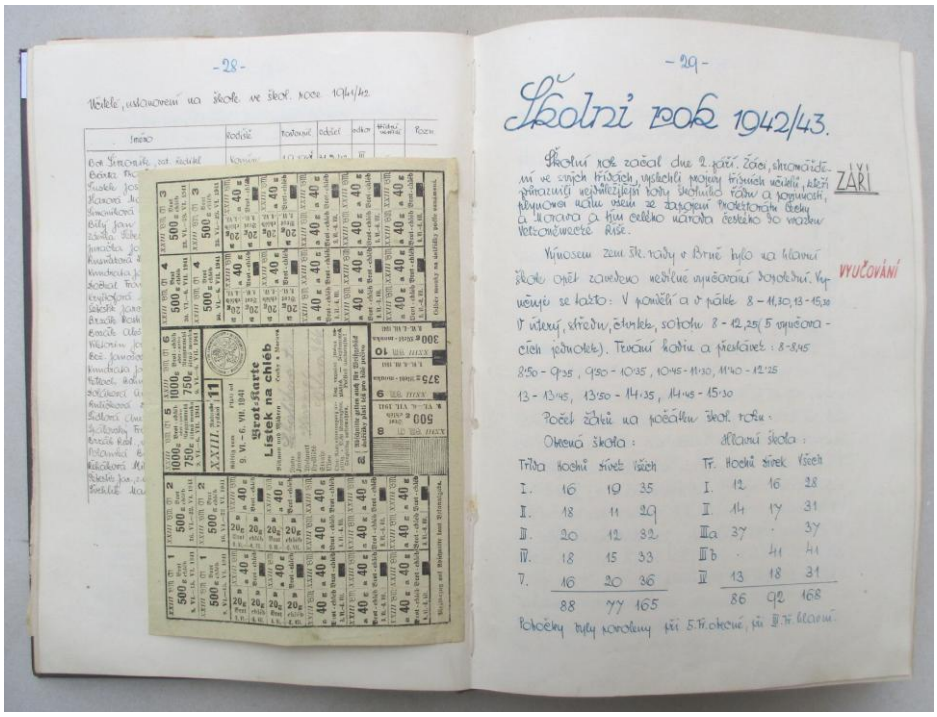

Vyučování

Výnosem zem. šk. rady v Brně bylo na hlavní škole opět zavedeno nedílné vyučování odpolední. Vyučuje se takto: V pondělí a v pátek 8 - 11,30, 13 – 15,30 V úterý, středu, čtvrtek, sobotu 8 – 12, 25 (5 vyučovacích jednotek). Trvání hodin a přestávek: 8 – 8,45 8.50 – 9.35, 9.50 – 10.35, 10.45 – 11.30, 11.40 – 12.25 13-13.45, 13.50-14.35, 14.45-15.30

Počet žáků na počátku škol. roku:

Obecná škola:

Třída	Hochů	Dívek	Všech
I.	16	19	35
II.	18	11	29
III.	20	12	32
IV.	18	15	33
V.	16	20	36
	88	77	165

Hlavní škola:

Třída	Hochů	Dívek	Všech
I.	12	16	28
II.	14	17	31
IIIa	37	.	37
IIIb	.	41	41
IV	13	18	31
	86	92	168

Pobočky byly povoleny při 5. tř. obecné, při III. tř. hlavní. Na obecné škole je umístěno 5 tříd ve 4 místnostech. II. a III. třída jsou vyučovány polodenně. Opravné zkoušky z jazyka německého vykonali s úspěchem 3 žáci: Bachurek Antonín, Procházka Ludvík, Pavlíčková Marie. Všichni postupují ze II. třídy do III.

Postupné přijímací zkoušky do II. tř. hlavní školy vykonali a byli přijati: Honser Karel z 5. tř. obec. šk. Zlín, Volařík Vojtěch, Gajdoš Václav ze 4. tř. obec. šk. v Šumicích.

Uč. sbor

Učitelský sbor:

Na místo def. uč. Anast. Mičové – Šimoníkové, která byla 31. 7. vyvázána ze služby, byla zem. škol. radou ustanovena odb. uč. hl. školy v Mohelně, Eliška Valášková. Leč ani tato, ani přidělený uč. praktikant Mir. Ševčík nenastoupili, def. uč. Jos. Šustek pak přešel na hlavní školu jako učitel němčiny, takže na obecné škole zůstali v 5 třídách 3 učitelé: Zd. Šebestíková (I. tř.), Jan Bílý (II. III. spojené), Fr. Bárta (IV. V. tř. spojené). Na hlavní škole začátkem roku vyučovali: Jaroslav Šebestík, zást. ředitele, Jan Kundrata (IV. tř.), Mat. Švehlík (I. tř.), Aleš Bosák (IIIb), Fr. Dočkal (IIIa), Jos. Šustek (II.)

Dne 14. září nastoupila uč. praktikantka Františka Wolfová a dne 18. září učitelka pro rozšířené vyučování němčině Vlasta Šnapková, výp. uč. Oddělení němčiny byla zřízena ve třídách, v nichž je nad 35 žáků, v V. obecné, ve IIIa, IIIb hlavní. Oddělení němčiny nebyla však zatím uskutečněna, poněvadž uč. prakt. Fr. Wolfová převzala vyučování ve III. a V. Šnapková v V. tř. obecné.

Uč. sbor

Uč. praktikantka Františka Wolfová *4. 2. 1923 v Čechůvkách, okr. Prostějov. Přísluší do Olomouce. Navštěvovala obec. školu v Olomouci (1929-34), měšť. tamtéž (1934-38), rovněž učit. ústav (1938-42). Po jeho zrušení přešla na učit. ústav v Kroměříži, kde maturovala 4. 6. 1942. O prázdninách 1942 působila ve službách okr. péče o mládež jako vedoucí žňového útulku v Hnojicích. 27. a 28. srpna vykonala přezkušovací zkoušku před okr. škol. inspektorem v Olomouci. Od 1. září 1942 byla ustanovena jako uč. praktikantka na zdejší hlavní škole s měs. platem 1000 K (po srážkách 881,50).

Vlasta Šnapková *13. 1. 1921 v Mor. Ostravě, tamtéž přísluší. V Mor. Ostravě chodila do obecné školy (1926-1931), měšťanské (1931-1935), ve Slezské Ostravě do učit. ústavu (1936/37 – 1939/40). Navštěvovala kurs pro přípravu ke zkoušce z jaz. německého (zkoušku pro školy obecné vykonala v červnu 1942).

Od září 1941 do února 1942 hospitovala při obecné škole v Mor. Ostravě, kde byla od 15. 3. 1942 ustanovena učit. praktikantka. 1. 4. 1942 ustanovena výpomocnou uč. v Mariánských Horách, od 16. září 1942 výpomocnou učitelkou pro němčinu při zdejší hlavní škole.

Žňový útulek.

V prázdninových měsících byl ve škole zřízen žňový útulek pro 32 dětí ve věku od 2 do 14 let. Vedla jej sl. Matyášová z Uher. Brodu.

Činnost uč. v prázdniny

Činnost učitelstva (a žactva) o prázdninách. Učitelé zdejší školy byli o prázdninách činni jednak jako zemědělští pomocníci při žňových pracích, jednak vypomáhali na obci při zásobovací agendě, u okr. šk. výboru aj. Ve dnech 17. až 27. srpna se konal přeškolovací kurs

v Uher. Brodě. Z naší školy se zúčastnili: Jan Kundrata, Jar. Šebestík, Jos. Šustek, Mat. Švehlík, Zd. Šebestíková.

V srpnu se po celé Moravě neobyčejně rozmnožil bělásek zelý. Miliony bílých motýlů poletovalo po polích a zahradách. Ve školní zahradě (i jinde v zahradách) bylo nejen zelí, ale všecka zelenina zničena. Zůstaly jen dřeně a stonky listů. Počasí bylo tomuto vývoji velmi příznivé, neboť od 15. srpna po 6 neděl nespadla ani krůpěj deště, takže letoší rok byl nejsušším rokem od r. 1917.

Říjen 1942.

L. Š. Z.

Lidová škola zemědělská. V tomto školním roce bylo opět zahájeno vyučování na lidové škole zemědělské (dříve „hospodářské“), a to jednou týdně (v úterý) ve čtyřech třídách. Docházejí do ní také žáci z Nezdenic a z Rudic. Vyučování bylo zahájeno po reorganisaci školy teprve 3. listopadu.

Kursy

Kursy němčiny Podle výnosu p. Bezirkshauptmanna Dra Mendlika v Uher. Brodě byly v obci zřízeny kursy němčiny pro začátečníky a pro pokročilejší. Správu těchto kursů převzal zást. ředitele Jar. Šebestík, který spolu s odb. uč. M. Švehlíkem v kursech přednáší. Kursy se konají vždy v úterý a v pátek, od 7-8 h. večer pro I. skupinu (začátečníci), od 8-9 h. pro II. skupinu (pokročilejší). Kromě toho byla ustaveny kursy němčiny pro učitele (jednou týdně). Tyto se konávají ve školní sborovně, všeobecné kursy ve IV. tř. hlavní. Kursy pro učitele vede z. řed. Jar. Šebestík a uč. Jos. Šustek.

Zkoušky

Všeobecné zkoušky z němčiny. Dne 29. září zúčastnili se všichni učitelé obou škol písemné zkoušky z jazyka německého před komisí v Uher. Brodě. Dne 17. října pak byli povoláni k ústní zkoušce. Výsledek zkoušky je pro naši školu velmi příznivý, neboť jsme v tomto směru první školou na okrese jak po věcné stránce, tak i vystoupením při zkoušce, což předseda zkušební komise s uspokojením zdůraznil a vyslovil zdejšímu učitelskému sboru pochvalu.

Při zkoušce obstáli: J. Bílý, A. Bosák, Fr. Dočkal, J. Kundrata, M. Řeháková, Jar. Šebestík, Zd. Šebestíková, V. Šnapková, J. Šustek, M. Švehlík, F. Wolfová.

Neobstál: Fr. Bárta, s půlročním odkladem zkoušky.

Sběr

Sběr odpadových hmot. V měsíci říjnu se opět zvýšily výsledky sběru odpadových hmot oproti měsíci září, a zvláště oproti dřívějším měsícům. Zvláště sběr starého železa a papíru vykazuje tendenci trvale vzestupnou. Je to zásluhou nové organisace sběru za vedení Altstofflehrera J. Bílého, který pravidelnými týdenními oběžníky nabádá ke zvýšené činnosti. Zavedení premiového bodového systému a vzájemné závodivosti mezi třídami a jednotlivci se zde velmi osvědčilo. V měsíci říjnu bylo sebráno celkem 316 kg odpadků (v září 262.- kg).

Sběr léčivých bylin. I v tomto důležitém oboru obstála naše škola velmi pěkně. Za vegetační období bylo nasbíráno 11 q suchých bylin a bylo za ně utrženo 4800 K.

Výstava ovoce

Výstava ovoce. Obec Šumice je svou polohou velmi příznivá pro pěstování ovoce, zvláště jablek. Šumická jablka jsou stejně jako maršovská odedávna známá pěkným vzhledem, vůní i výbornou chutí. Učitelstvo naší školy chce také přispěti, jak je jeho povinností, k dokonalejšímu využití přirozených podmínek a tím ke zvelebení místního ovocnářství. To vedlo k myšlence, uspořádati velkou výstavu jablek, stanoviti po dohodě s místními znalci a pěstiteli normální sortiment ovocných odrud pro Šumice, Nezdenice, příp. i Rudice, z nejosvědčenějších druhů jablek. Výstava byla uspořádána 25. a 26. října. Byly zde soustředěny místní druhy ovoce, lepší druhy také z Rudic a Nezdenic. Výstava se těšila velkému zájmu žáků i občanů. O její zdar se přičinili všichni členové učit. sboru – zvláště odb. uč. Jan Kundrata, který výstavu organisoval a přednášel při ní o vysazování, roubování a pěstování ovocných stromů. Hospodářské družstvo v Uh. Brodě zde umístilo ochranné prostředky proti škůdcům ovocných stromů a družstvo Lidová tvorba v Uh. Brodě zapůjčilo k výzdobě školy kolekci předmětů lidového svérázu. Výstavu navštívili ovocnáři z celého okolí, i význační cizí odborníci.

Dalším bodem v celkovém plánu ke zlepšení ovocnářství v Šumicích je založení školní ovocné Štěpnice. Žáci IV. tř. hlavní za vedení odb. uč. J. Kundraty vysázeli do truhlíčků jádra ušlechtilých místních druhů jablek, moravské jaderničky a českého panenského. Na jaře budou semenáčky přesazeny na pozemek, který byl k tomu účelu obcí škole věnován.

Listopad 1942

Změna p. zem. škol. inspektora

Na místo p. zši Dr J. Čičatky byl jmenován zem. inspektorem prof. Fr. Šáda. Zdejší okres podléhá tedy p. L. Sch. J. Franz Mirschitzkovi (němčina) a p. Fr. Šádovi (ostatní předměty).

Po zrušení zemských školních rad, které byly připojeny k zemským úřadům, jest zasílati korespondenci na adresu: An den Landespräsidenten in Mähren, II – B/7.

Změny v učit. sboru

9. listopadu nastoupila službu na zdejší obecné škole uč. Eliška Valášková. Byla zemskou školní radou přidělena do Šumic z Mohelna, kde dosud působila na hlavní škole jako odb. učitelka I. odboru. Nastoupila po zdravotní dovolené (od 1. září) a byla jí určena 5. třída obecná.

Přeškolovací kursy.

V neděli 29. listop. byl v obci zahájen přeškolovací kurs pro občanstvo přednáškou zást. ředitele Jar. Šebestíka „Význam a poslání národní pospolitosti“. Odb. uč. M. Švehlík přednesl „Výtah z poslední řeči p. státního tajemníka SA Gruppenführera K. H. Franka“. Účast obecenstva, vesměs mužů, byla veliká a proslovy byly se zájmem vyslechnuty.

Zdravotní stav žactva.

V říjnu, a zvláště v listopadu se v obci začaly šířiti nakažlivé nemoci, zvláště spála a záškrt. Tím se zhoršila školní docházka, beztak již oslabená častou nepřítomností žáků z Rudic a z Nezdenic, kteří pro nedostatek dobré obuvi zanedbávají školu při špatném počasí.

Nemoci

Na obecné škole bylo 13 případů spály, 8 záškrtu, 3 spalničky. Na hlavní škole 11 případů spály. I do rodiny podepsaného byla zavlečena spála, proti níž bylo ve škole těžko bojovati, protože rodiče mnohých žáků nakažlivou nemoc tajili z obavy před uzavřením domu a nemocné děti posílali dále do školy. Podepsaný se odloučil od rodiny a přestěhoval do ředitelny a vykonával dále službu. Po odvezení 2 dětí do nemocnice a desinfekci bytu mohla i jeho žena, uč. Z. Šebestíková opět vyučovati. Však jedno z dětí, 2 ½ letá Aninka, zemřelo zde ve škole na spalničky a zápal plic, následky to spály, v noci na 11. prosince 1942, o čemž podepsaný, který tehdy právě psal kroniku, činí zde v téže chvíli bolestný záznam…..

Sběr odpadových a jiných hmot.

V měsíci listopadu bylo nasbíráno 40 kg starého papíru, 260 kg železa a želez. plechu, 6 kg gumy, celkem 316 kg. Mimořádný sběr papíru, který byl v měsíci uspořádán, vynesl kromě toho 21,5 kg papíru. Hosp. družstvu v Uh. Brodě byly předány nasbírané ovocné pecky, usušené, celkem 19,5 kg.

Dary a věnování

Dne 3. listop. věnovala Národní matice v Olomouci částku 400.- K pro nejchudší místní občany. Byli poděleni:

Anna Zábojníková, č. 232 – 100 K

Jan Synčák, 180, stár 78 let – 100 K

Marie Procházková č. 300 – 100 K

Jan Dvořáček, č. 243, stár 80 let – 100 K.

Okresní péče o mládež v Uher. Brodě věnovala 8 poukázek po 100 K na obutí a ošacení chudých dětí. Poukázky byly rozdány nejpotřebnějším dětem.

Prosinec 1942

Změna v pedag. dorozu.

Dne 1. prosince 1942 odešel z Uherskobrodska dosavadní okr. šk. inspektor p. Cyril Kohoutek na nové působiště do Zlína, kde rozdělením vznikl právě nový obvod školní.

Téhož dne nastoupili v Uher. Brodě noví okresní školní inspektoři, p. František Kašparec v I. dohlédacím obvodu, p. Frant. Cetl v II. obvodu. Nový p. inspektor připomněl opět učitelstvu samozřejmou povinnost, veškeré pedagogické i administrativní úkoly plniti poctivě, svědomitě a věrně, v duchu říšské myšlenky vésti mládež a celý národ k lepší budoucnosti v rámci širší naší vlasti, Velkoněmecké Říše. Budeme-li s tohoto hlediska chápat úkoly, které nám doba ukládá, posloužíme tím nejlépe i svému stavu.

Zdravotní stav žactva.

Epidemie spály a záškrtu pokračovala i v prosinci. Žádný žák nezemřel. Proti záškrtu bylo naočkováno 26 žáků (h) obecné a 5 žáků hlavní školy.

Žákovské štítky.

Pro evidenci u úřadu práce, pobočka Uher. Brod byly opět vyplněny žákovské štítky těch žáků, kteří letos vyjdou ze školy (22 chlapců, 25 dívek, celkem 47).

Přednášky se světelnými obrazy

Bývají pořádány pravidelně každých 14 dní jako součást vyučování. Zúčastňují se jich žáci středního a vyššího stupně obecné školy a všichni žáci hlavní školy. Promítání obstarávají učitelé i starší žáci. Text k obrazům učitelé vhodně upraví pro jednotlivé stupně.

Témata přednášek v listopadu a v prosinci:

Nansenova cesta k severní točně;

Z Humburg do Tokia;

Výroba cukru z řepy;

Bedřich Smetana;

Jak lidé bydlí;

Stavitelské slohy různých věků;

Mikuláš Aleš;

Zpracování bavlny;

Sbírky.

Po náležitém podnětu se strany učitelů byla mezi žactvem uspořádána sbírka ve prospěch Díla zimní pomoci (Winterhilfswerk). Vynesla 250.- K. Stejný obnos byl vybrán pro museum v Uher. Brodě a zaslán 28. prosince svému účelu.

Sběr odpadových hmot.

V prosinci bylo získáno: 2 kg kostí, 30 kg papíru, 280 kg železa, 8 kg gumy, celkem 335 kg hmot.

Výsledky sběru za IV. ¼ letí 1942:

Obecná škola:	I. třída	73 kg,	101 bod
	II. "	107 "	154 "
	III. "	72 "	102 "
	IV. "	70 "	97 "
	V. "	93 "	129 "
	Celkem	415 kg	583 body

Nejlepší je III. třída s celkovým průměrem na žáka 3,6 kg.

Nejlepší sběrač: Prachař Ladislav, II. tř. – 18 kg, 28 bodů.

Hlavní škola:	I. třída	81 kg	107 bodů
	II. "	87 "	116 "

III.a	101 "	139 "
III.b	137 "	184 "
IV.	92 "	117 "
	498 kg	663 body

Nejlepší třída: III b; celkový její průměr 3,3 kg

Nejlepší sběrač: Tomek Oldřich, IV – 8 kg, 22 bodů.

Vánoční prázdniny začaly v pátek 18. prosince ve 12 hodin. Před Štědrým dnem napadl sníh a ležel ve slabé vrstvě po celé svátky.

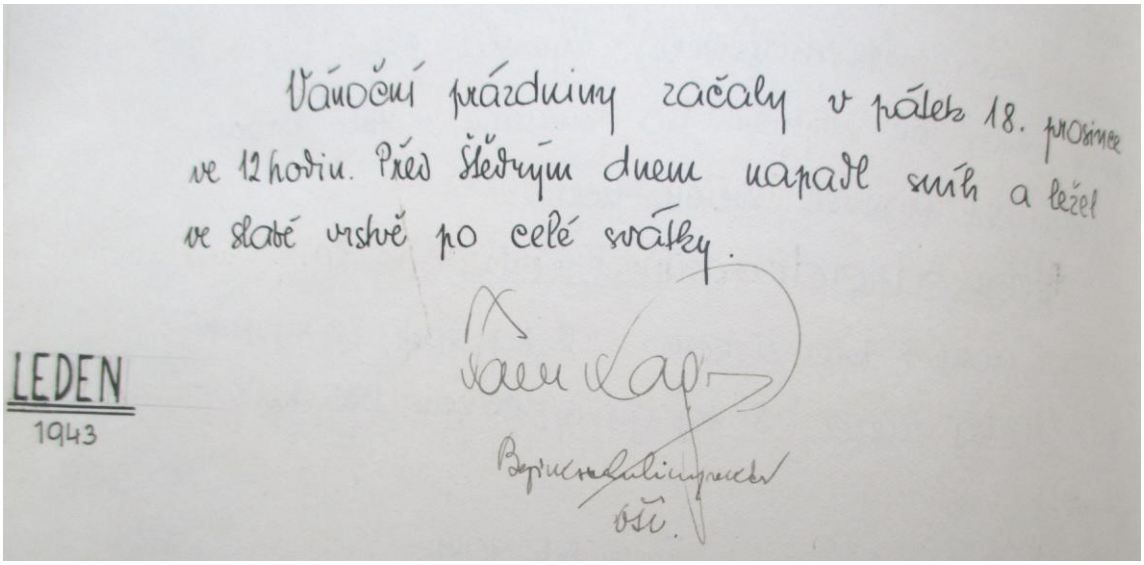
Vánoční prázdniny začaly v pátek 18. prosince ve 12 hodin. Před Štědrým dnem napadl sníh a ležel ve slabé vrstvě po celé svátky.

LEDEN
1943

Leden 1943

Pravidelné vyučování

Po svátcích začalo dne 12. ledna. V učitelském sboru nebylo změn. Def. učitelka Eliška Valášková nevyučovala po celý leden (dovolená pro nemoc).

Nové učebné osnovy.

Od 12. 1. se vyučuje podle nových osnov. Ideologická témata, pokud jsou v osnovách a dosud nebyla probrána, budou zařazena do zbývajících měsíců místo učiva již dříve probraného. O osnovách bylo podrobně pojednáno v konferenci dne 29. ledna.

Zdravotní stav žactva

Se dále zlepšuje, případů spály ubývá, zato se šíří spalničky.

Časopisy.

Od 1. ledna docházejí škole nové časopisy „Die Wehrmacht“ (2 výtisky), „Das Reich“ (1 výtisk), vedle dosavadních „Böhmen u. Mähren“, „Věstník pedagogický“, „Úhor“, „Lidé práce“, „Časopis pro obč. a školní výchovu“, „Přítomnost“, „Němčina“, „Český kreslíř“.

Učitelé dostávají organisační věstníky „Veřejná služba“ a „Komenský“, žáci odbírají „Wir lernen deutsch“, „Mladý svět“, „Zteč“. Pro vyučování němčině v 1. a 2. post. ročníku se odbírá „Wir unterrichten deutsch“.

Přednáška s diapositivy

Uspořádána 20. 1. Téma: „Křováci a černoši“.

Povinná služba mládeže.

Podle vl. nař. z 30. 5. 1942 byli všichni žáci od 10 let přihlášeni k povinné službě mládeže a poučeni o významu tohoto opatření.

Počasí.

Celý leden potrvala suchá zima, sněhu bylo málo, po 20. začalo silněji mrznout a mrzlo až do konce měsíce. Největší mráz 26. 1. - 22°C.

Konec I. pololetí.

30. ledna byla žákům vydána pololetní vysvědčení a školní zprávy.

Únor 1943

1. února začalo 2. pololetí tohoto školního roku a po celý měsíc bylo na školách pravidelně vyučováno

Změny a.) v pedag. dozoru.

V ústředním úřadě v Brně nastaly tyto změny:

Vedoucím oddílu A /1/ Volks u. Hauptschulen – obecné a hlavní školy stal se p. Landesschulinspektor Ernst Schatek. 2. Pro jazyk německý v našem okrese Herr Landesschulinspektor Franz Mirschitzka. 3. Dohledem na všechny školy s českým jazykem vyučovacím byl pověřen p. Oberschulrat Dr. Josef Rozhold.

b.) v učitelském sboru.

1. února byla po krátkém působení na škole pensionována uč. Eliška Valášková. Byla zde ustanovena po pět měsíců (září až leden), neučila však celkem ani plných 5 týdnů. Na její místo nastupuje výp. učitelka Blanka Hrubanová. Narodila se 13. 3. 1912 v Uher. Brodě jako dcera Dra Jar. Hrubana, prof. na tamním gymnasiu, filosofa a spisovatele. Po gymnasijních studiích v Uher. Brodě (1923-24 – 1930/31) studovala medicinu na lékař. Fakultě v Bratislavě (1 ½ roku), pak filosofii na filosof. Fakultě v Brně (2 ½ roku). V r. 1935 zanechala studií a působila 2 roky jako vychovatelka v Olomouci. Po soukromé přípravě vykonala v r. 1938 zkoušku uč. dospělosti v Modře na Slovensku. Působila jako výpomocná učitelka v Dolní Breznici, okr. Púchov, v Hnojicích, okr. Olomouc (1941-1942), ve Velkém Ořechově (1. 9. 1942 – 31. 1. 1943), od 1. února na zdejší obecné škole.

Uč. praktikantka Frant. Wolfová byla od 15. února přidělena obecné škole v Rudicích, od 1. března pak obecné škole v Březové.

Vyučování žen. ruč. pracím ve spojené III. – IV. tř. obecné školy bylo přiděleno uč. dom. nauk Marii Jirkové z Újezdce, která jednou týdně dojíždí vlakem.

Uč. čekatel Frant. Dočkal měl po celý měsíc zdravotní dovolenou.

Péči Nár. odborové ústředny zaměstnanecké ve Zlíně uspořádán byl ve škole kurs kreslení stavebních konstrukcí pro políry. Kurs vedl místní stavitel p. Lorenc. Byl umístěn ve IV. tř. hlavní (po vyučování) a obsáhl 60 vyučovacích hodin

9. 2. byly žákům promítnuty světelné obrazy „Cestování jindy a nyní.“

Sbírky.

Podle výnosu MŠ byla mezi žáky uspořádána sbírka knih, časopisů, obrazů, společenských her, pro české dělníky, pracující v Říši. Bylo sebráno 45 časopisů „Pestrý týden“, 1 „Eva“, 1 knížka (Solar: Breviář srdce).

Dary. Ministerstvo školství darovalo škole 5 obrazů a 25 map „Velkoněmecká říše“ pro žáky.

Kursy.

Dne 4. února zúčastnil se podepsaný kursu, pořádaného pod heslem „Spolupráce škol s poradnami pro volbu povolání

Učitel Frant. Bárta zúčastnil se výstavy „Více mléka“, instalované v Uher. Hradišti.

Organisace protiletecké ochrany ve škole byla svěřena „Luftschutzleiterovi“ odb. uč. Aleši Bosákovi

Sběr odpadových hmot

Se stále zlepšuje a výsledky zvyšují. Měsíční průměr za leden je 1,1 kg na žáka, v únoru 2.- kg. Altstofflehrer uč. Jan Bílý s uč. F. Bártou rozdělili všecky domácnosti v obci mezi žáky tak, že každý žák navštíví aspoň jednou týdně jednu (starší žáci i víc) domácnost a vyžádá si nepotřebné odpadky. Škola bohužel nemá místnosti, do níž by nasbírané železo, plech, hadry, kosti a gumu ukládala. Za nasbírané a odevzdané kosti jsme obdrželi poukaz na 14 kousků mýdla.

Únor byl suchý a tak teplý, že po mnoho let takový nebyl. Celý měsíc nepršelo. Sníh roztál rychle, ale tání nezpůsobilo škod, voda vsákla do země a ani potoky se nerozvodnily.

Březen 1943

Změn v učitelském sboru nebylo.

2. března byla uspořádána přednáška se světelnými obrazy pro žáky obecné, hlavní a lidové hospodářské školy: 1.) Od louče k obloukové lampě,

2.) Výroba železa.

23. března: Zařízení vzorné domácnosti.

4. výročí zřízení Protektorátu

bylo oslaveno v pondělí 15. března. Žáci s učiteli se shromáždili ve IV. hl. a vyslechli rozhlasový projev gen. kurátora Kuratoria pro výchovu mládeže Dr. Teunera a p. ministra školství Em. Moravce.

K 15. březnu byly do všech místností zavěšeny obrazy Vůdce a stát. presidenta

Žákovské spoření.

Od 5. března zavedeno je na škole povinné žákovské spoření. Organisací byli pověřeni výp. uč. B. Hrubanová (obec. škola) a odb. uč. A. Bosák (hlavní škola). Úspory se ukládají u Městské spořitelny v Uher. Brodě. Každý žák má spořitelní knížku a je povinen ukládat. Vkládané obnosy vybírají od žáků jednou týdně tř. učitelé v částkách, zaokrouhlených na 5.- (5.-, 10.- 15.- K ap.)

Školní políčko.

Pro pracovní zasazení žactva ve smyslu výnosu MŠ č. 12.990/43 byl od obce získán pozemek v blízkosti školy. Zde budou žáci pěstovati zeleninu, ovocné keře a stromky. Vedoucím zahranických, zemědělských a školkařských prací je odb. uč. Jan Kundrata, který sestaví pracovní program pro jednotlivé třídy.

Zlepšení ovocnářství.

Z podnětu p. okr. škol. inspektora Fr. Kašparce a péčí odb. uč. Kundraty byl ve IV. tř. hlavní ustaven Kroužek ovocnářů, který čítá 13 chlapců. Žáci jsou nabádáni, všímat si ovocného stromoví a vůbec ovocnářství, zvláště když Šumice jsou vesnicí tak vysloveně ovocnářskou. Chlapci se učí pěstovat strom od jádra, seznamují se s jeho potřebami, škůdci, učí se roubovat a stromy ošetřovat. Snahou zde je, zříditi pěknou školní ovocnou školku, aby každý žák při odchodu ze školy mohl býti obdarován pěkným stromkem. Osázení neplodných míst a pastvisk v katastru obce zůstává plánem daleké budoucnosti.

Sběr

Odpadových hmot se opět zvýšil (3,1 kg na žáka). Přespolní žáci nyní přinášejí odpadky sběrnám (školám) ve svém působišti a tř. učitelům svých škol pouze potvrzené výkazy.

Suché počasí bez deště potrvalo téměř po celý měsíc. Teprve v pátek 26. 3. přišel déšť, po 2 měsíce toužebně očekávaný.

Uč. čekatel Frant. Dočkal, který byl jmenován definitivním a hned nato odborným učitelem, měl do 31. 3. zdravotní dovolenou (zánět ledvin).

Duben. 1943

V učitelském sboru nebylo změn. 7. 4. udpořádána pro žáky hl. školy přednáška se světelnými obrazy:

„Pod slunným nebem Italie“,

„Niagara, její vodopády“,

„München a jeho památky“.

8. 4. opakována přednáška pro dospělé (péčí místní osvětové komise).

V první polovině měsíce až do 15. 4. žákům byl zakázán přístup do polí a lesů (trávení vran).

Okr. škol. výbor přidělil škole 1 nástěnnou mapu Grossdeutsches Reich, jako dar ministerstva školství

16. 4. zúčastnil se zást. ředitele Jar. Šebestík a Altstofflehrer uč. J. Bílý schůze Altstofflehrerů v Uher. Brodě, uspořádané za účelem zvýšení a lepšího uspořádání sběru

odpadových hmot. Přednášeli p. Oberschulrat Kunze z min. školství a Dr Vít z min. práce a obchodu. Dva kol. Altstofflehreři podali pak ukázku organisace sběru na své škole. Náš okres je ve sběru na 2. místě mezi morav. okresy.

Sběr odpadových hmot

byl v dubnu slabší, poněvadž o velikonočních prázdninách nebyl sběr prováděn. V tomto měsíci je naše škola na 43. místě v pořadí škol na okrese. V únoru jsme dosáhli v umístění 79. místa, v březnu 50. místa.

19. 4. zúčastnili se všichni žáci filmového představení „Macocha a její tajemství“, konaného v Uh. Brodě. Žáci šli pěšky i s učiteli (jen hlavní škola).

20. 4. oslaveny ve společném žákovském shromáždění 54. narozeniny Vůdce a říšského kancléře Adolfa Hitlera.

21. 4. začaly velikonoční prázdniny; potrvaly do 2. května. Na letošní rok připadl jarní úplněk na nejzazší datum století, proto byly velikonoce tak pozdě.

Počasí:

Počátek měsíce deštivý. V úterý 12. 4. první bouřka, jen asi 2x slabě zahřmělo. Od toho dne se ve třídách netopí. Hned ve středu mato se opět citelně ochladilo – na horách a vrších v okolí leží sníh. Potom do 20. 4. sucho. Občasné deštíky prospívají vzrůstu rostlin, leč horké dny mezitím opět půdu vysušují. Teplota vystupuje až na 25°C ve stínu. Časté bouřky. Konec měsíce i s velikonočními svátky chladnější.

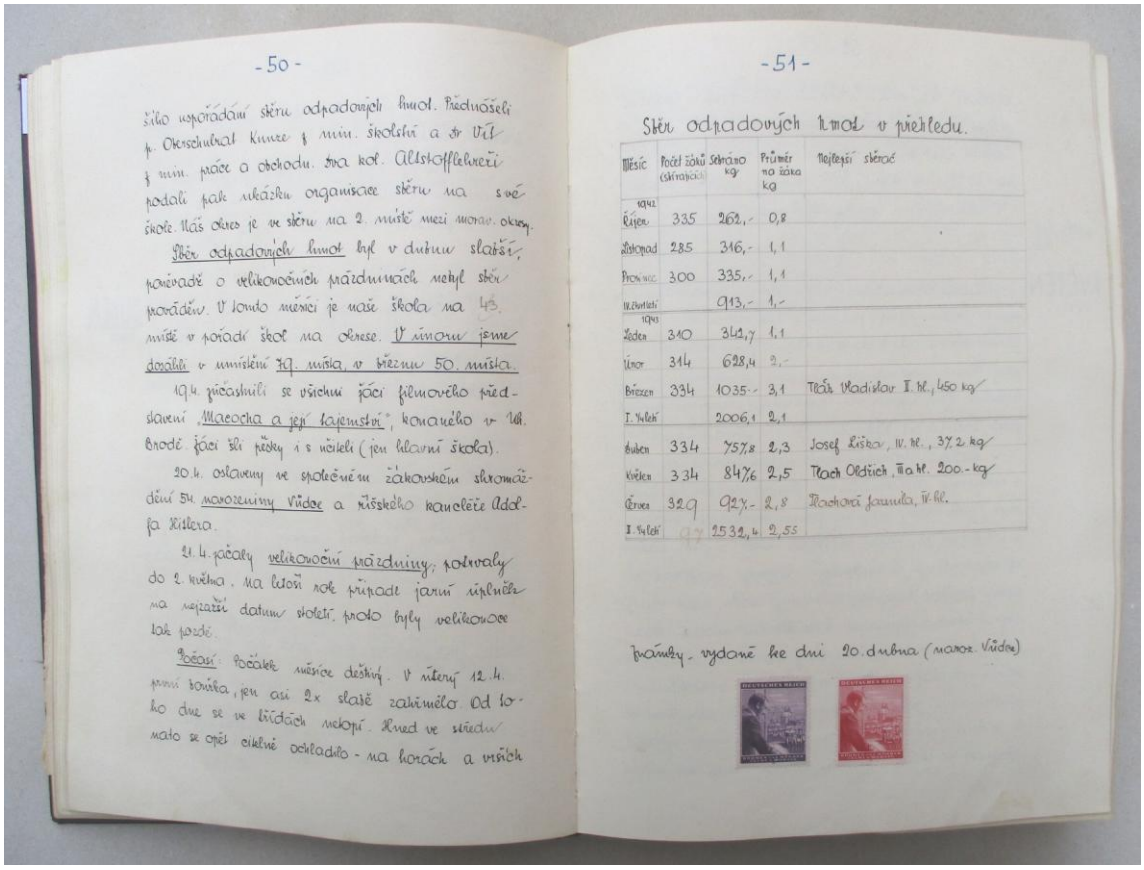

- 50 -

- 51 -

Sběr odpadových hmot v přehledu.

Měsíc	Počet žáků (stav na konci)	Sebráno kg	Průměr na žáka kg	Nejlepší sběrač
1942				
Říjen	335	262,-	0,8	
Listopad	285	316,-	1,1	
Prosinec	300	335,-	1,1	
II. Čtvrtletí		913,-	1,-	
1943				
Leden	310	342,7	1,1	
Únor	314	628,4	2,-	
Březen	334	1035,-	3,1	Třáš Vladislav I. tř., 450 kg
I. Vl. čtvrtletí		2006,1	2,1	
Duben	334	757,8	2,3	Josef Liška, IV. tř., 3,2 kg
Květen	334	847,6	2,5	Třach Oldřich, III. a tř. 200.- kg
Červen	329	927,-	2,8	Rodinná jednotka, IV. tř.
II. Vl. čtvrtletí	97	2532,4	2,55	

Známky - vydané ke dni 20. dubna (narozeniny Vůdce)

Sběr odpadových hmot v přehledu.

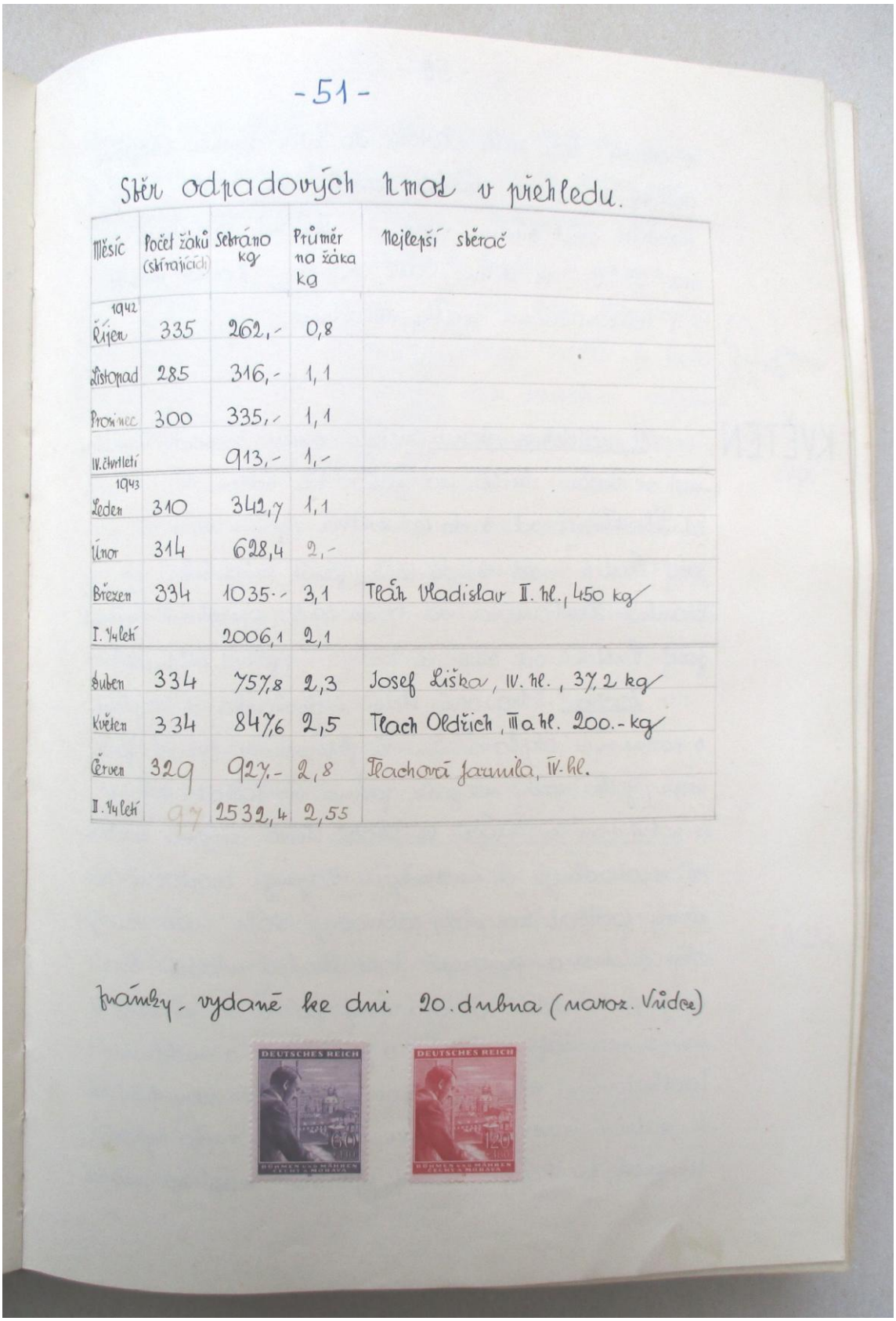

-51-

Sběr odpadových hmot v přehledu.

Měsíc	Počet žáků (sbírajících)	Sebráno kg	Průměr na žáka kg	Nejlepší sběrač
1942				
Říjen	335	262,-	0,8	
Listopad	285	316,-	1,1	
Prosinec	300	335,-	1,1	
IV. čtvrtletí		913,-	1,-	
1943				
Leden	310	342,7	1,1	
Únor	314	628,4	2,-	
Březen	334	1035,-	3,1	Tlach Vladislav II. tř., 450 kg
I. ½ letí		2006,1	2,1	
Duben	334	757,8	2,3	Josef Liška, IV. tř., 37,2 kg
Květen	334	847,6	2,5	Tlach Oldřich, III a tř. 200.- kg
Červen	329	927,-	2,8	Tlachová Jarmila, IV. tř.
II. ½ letí	97	2532,4	2,55	

Známky - vydané ke dni 20. dubna (narozeniny Vůdce)

Známky – vydané ke dni 20. dubna (naroz. Vůdce)

Květen. 1943

V učitelském sboru nebylo změn. Případy nepřítomnosti ve školní službě pro nemoc byly celkem 4.

Zd. Šebestíková od 3. do 10. května (zánět mandlí)

Josef Šustek od 13. do 16. 5. (zánět průdušek)

Blanka Hrubanová od 17. do 30. 5. (operativní vyjmutí mandlí)

Josef Šustek od 29. 5. do 30. 6. (zánět průdušek)

Žactvo. Zdravotní stav i docházka se zlepšuje s postupným oteplováním a zlepšováním počasí. Žáky však, jako vždy na jaře, začíná víc lákat příroda a pobyt v ní a práce ve škole stává se jim postupně nepohodlnější a únavnější.

Sport

Zájmy sportovní (rozuměj footbal, kopaná) zachvacují stále širší vrstvy obyvatelstva a přirozeně také školní mládež. Dva dny před nedělí a dva dny po ní se nemluví ve vsi (a mezi žáky ve škole) o jiném než o nedělním footbalovém zápasu. Zápasy přirozeně nemohou míti valnou úroveň po stránce čistě sportovního výkonu. Žel však, po stránce mravně-výchovné mají na mládež zhoubný vliv. Hrubé a sprosté výrazy, nadávky soudci a hráčům z řad obecenstva, na druhé straně povzbuzování nevybíravými slovy, i bitky (při zápasu SK Šumice – SK Havřice došlo k hádce a rvačce, při níž sražena k zemi a zraněna žena havřického brankáře a případ skončil u soudu) svědčí, že tato bojová hra, jejíž klady jinak jsou nesporné, vnáší mezi lid něco úpadkového a nepřispívá k pokojnému soužití sousedních vesnic, ale k sváření a nenávisti. Před 10-20 lety byly vesnice rozeštvávány uvnitř stranami, spolky a organisacemi s politicky protichůdným programem, dnes jsou vesnice uvnitř zceleny, leč působením footbaového sportu vychovávají se ke vzájemnému nepřátelství jedna proti druhé a ruší se dobré vzájemné sousedské vztahy.

29. května 1943.

Vláda Protektorátu k vám mluví:

Češi a Češky! Znovu si uvědomte těžké a bolestné chvíle, které jsme před rokem prožívali. Zopakujte si naše sliby Říši, nepřipusťte, aby rozkladný vliv vnikl kdy do našich řad. Znásobme své výkony! Věrni národu máme jedinou volbu:

Za Vůdcem Adolfem Hitlerem do budoucnosti, která i nám Čechům přinese klid a štěstí.

Dne 8. a 9. května sehráli žáci hlavní školy za vedení svých učitelů divadelní hru Hastrman.

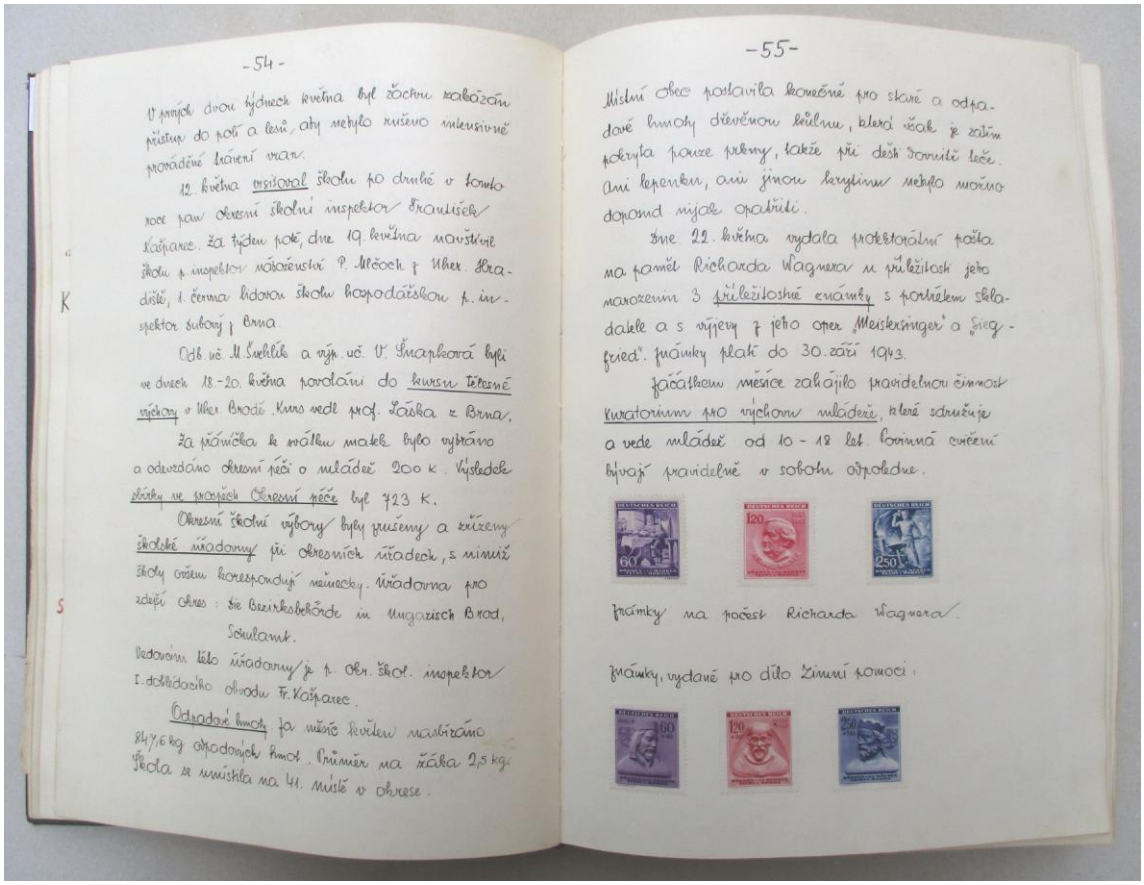
-54-

V prvých dvou týdnech května byl žactvu zakázán přístup do polí a lesů, aby nebylo rušeno intensivně prováděné trávení vran.

12. května visitoval školu po druhé v tomto roce pan okresní školní inspektor František Kašparec. Za týden poté, dne 19. května navštívil školu p. inspektor náboženství P. Mlčoch z Uher. Hradiště, 1. června lidovou školu hospodářskou p. inspektor Dubový z Brna.

Odb. uč. M. Švehlík a výp. uč. V. Šnapková byli ve dnech 18.-20. května povoláni do kursu tělesné výchovy v Uher. Brodě. Kurs vedl prof. Láska z Brna.

Za přáníčka k svátku matek bylo vybráno a odevzdáno okresní péči o mládež 200 K. Výsledek sbírky ve prospěch Okresní péče byl 723 K.

Okresní školní výbory byly zrušeny a zřízeny školské úřadovny při okresních úřadech, s nimiž školy ovšem korespondují německy. Úřadovna pro zdejší okres: Die Bezirksbehörde in Ungarisch Brod, Schulamt.

Vedoucím této úřadovny je p. okr. škol. inspektor I. dohlédacího obvodu Fr. Kašparec.

Odpadové hmoty za měsíc květen nastřádáno 24,6 kg odpadových hmot. Průměr na žáka 2,5 kg. Škola se umístila na 41. místě v okrese.

-55-

Místní obec postavila konečně pro skáč a odpadové hmoty dřevěnou bednu, která však je zatím pokryta pouze prkny, takže při dešti tomuto teče. Ani lepenku, ani jinou krytinu nebylo možno dopravit nijak opatřiti.

Dne 22. května vydala protektorální pošta na paměť Richarda Wagnera u příležitosti jeho narozenin 3 příležitostné známky s portrétem skladatele a s výjevy z jeho oper „Meistersinger" a „Siegfried". Známky platí do 30. září 1943.

Počátkem měsíce zahájilo pravidelnou činnost kuratorium pro výchovu mládeže, které sdružuje a vede mládež od 10 - 18 let. Povinná cvičení bývají pravidelně v sobotu odpoledne.

známky na počest Richarda Wagnera.

známky, vydané pro dílo zimní pomoci.

15. května se představení opakovalo v Nezdenicích. 16. května v Rudicích. Podnik měl velký úspěch a ohlas ve veřejnosti. Hrubý příjem všech 7 představení byl v Šumicích (3x) 2265,50 K, v Nezdenicích (2x) 1708,20, v Rudicích 1547,- (2x), vydání: Šumice 1179,50, Nezdenice 546,50, Rudice 225,-.

Součet příjmů 5520,70

" výdajů 1951,- čistý výnos 3569,70 K.

V prvých dvou týdnech května byl žactvu zakázán přístup do polí a lesů, aby nebylo rušeno intensivně prováděné trávení vran.

12. května visitoval školu po druhé v tomto roce pan okresní školní inspektor Fratišek Kašparec. Za týden poté, dne 19. května navštívil školu p. inspektor náboženství P. Mlčoch z Uher. Hradiště, 1. června lidovou školu hospodářskou p. inspektor Dubový z Brna.

Odb. uč. M. Švehlík a výp. uč. V. Šnapková byli ve dnech 18. – 20. května povoláni do kursu tělesné výchovy v Uher. Brodě. Kurs vedl prof. Láska z Brna.

Za přáníčka k svátku matek bylo vybráno a odevzdáno okresní péči o mládež 200 K. Výsledek sbírky ve prospěch Okresní péče byl 723 K.

Okresní školní výbory byly zrušeny a zřízeny školské úřadovny při okresních úřadech, s nimiž školy ovšem korespondují německy.Úřadovna pro zdejší okres: Die Bezirksbehörde in Ungarisch Brod, Schulamt.

Vedoucím této úřadovny je p. okr. škol. inspektor I. dohlédacího obvodu Fr. Kašparec.

Odpadové hmoty.

Za měsíc květen nasbíráno 847,6 kg odpadových hmot. Průměr na žáka 2,5 kg. Škola se umístila na 41. místě v okrese.

Místní obec postavila konečně pro staré a odpadové hmoty dřevěnou kůlnu, která však je zatím pokryta pouze prkny, takže při dešti dovnitř teče. Ani lepenku, ani jinou krytinu nebylo možno doposud nijak opatřiti.

Dne 22. května vydala protektorátní pošta na pamět Richarda Wagnera u příležitosti jeho narozenin 3 příležitostné známky s portrétem skladatele a s výjevy z jeho oper „Meistersinger“ a „Siegfried“. Známky platí do 30. září 1943.

Začátkem měsíce zahájilo pravidelnou činnost Kuratorium pro výchovu mládeže, které sdružuje a vede mládež od 10-18 let. Povinná cvičení bývají pravidelně v sobotu odpoledne.

Známky na počest Richarda Wagnera.

Známky, vydané pro dílo Zimní pomoci:

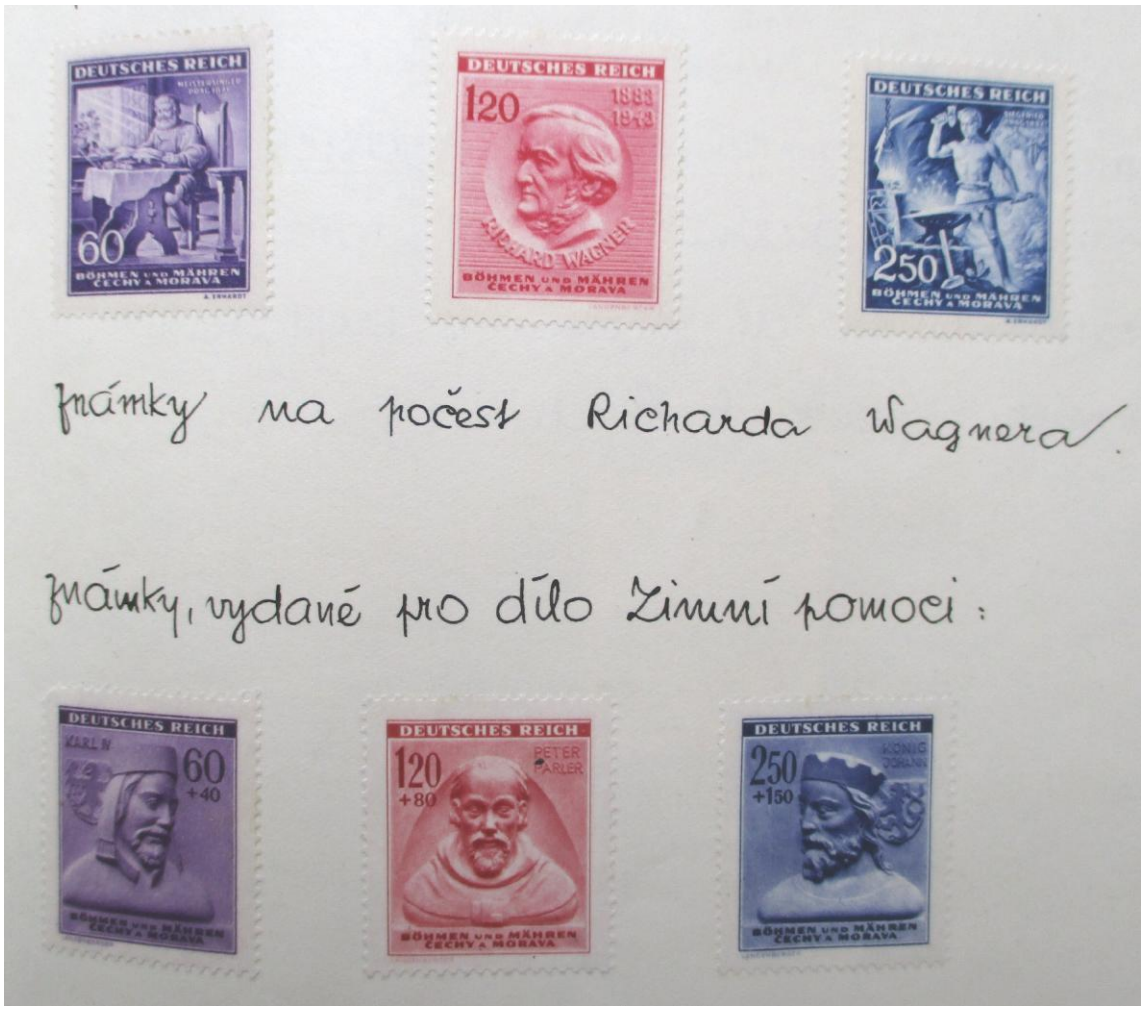

Počasí

V květnu bylo teplé a příliš suché, což mělo nepříznivý vliv na vzrůst a vývoj rostlin a ovocných kultur (zemědělské plodiny a pícniny zvláště utrpěly) a příznivý vliv na vývoj a rozšíření škůdců. Bylo nařízeno hubiti povinně chrousty, ponravy, krtonožky a myši. V polích byly tráveny vrány.

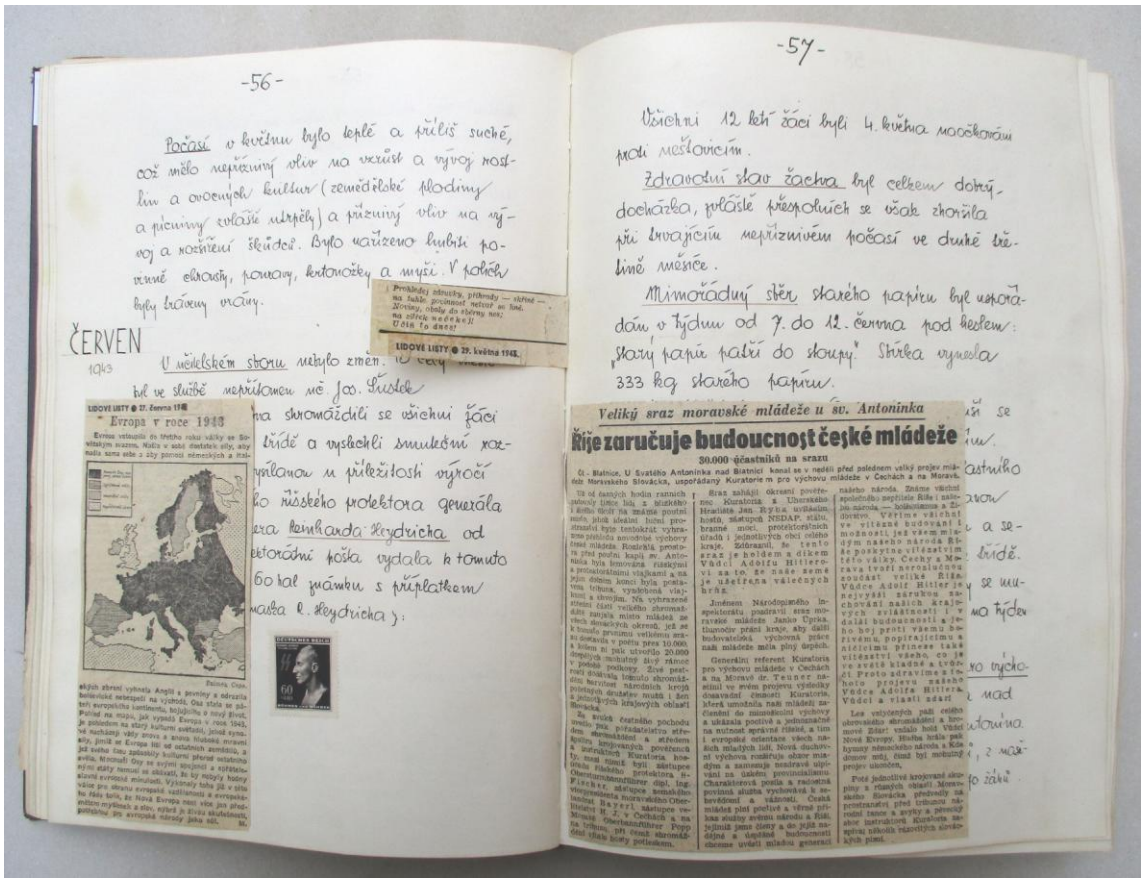

Červen 1943

V učitelském sboru nebylo změn. Po celý měsíc byl ve službě nepřítomen uč. Jos. Šustek

V pátek 4. června shromáždili se všichni žáci ve vyzdobené IV. hl. třídě a vyslechli smuteční rozhlasovou relaci, vysílanou u příležitosti výročí smrti p. zastupujícího říšského protektora generála SS Obergruppenführera Reinharda Heydricha od 10 do 10,30 h. Protektorátní pošta vydala k tomuto dni příležitostnou 60 hal známku s příplatkem 4,40 K (posmrtná maska R. Heydricha):

Všichni 12 letí žáci byli 4. května

naočkováni proti neštovicím.

Zdravotní stav žactva

Byl celkem dobrý – docházka, zvláště přespolních se však zhoršila při trvajícím nepříznivém počasí ve druhé třetině měsíce.

Mimořádný sběr

Starého papíru byl uspořádán v týdnu od 7. do 12. června pod heslem: „Starý papír patří do stoupy“. Sbírka vynesla 333 kg starého papíru.

Nové učební osnovy.

Od 5. června ruší se posavadní učebné osnovy, vydané uč. Krejčím. Každý učitel postupuje nadále podle vlastního učebného plánu, který navazuje na probranou učebnou látku. Pouze tato učebná osnova a sešit příprav má místo na učitelově stole ve třídě. Ostatní pomůcky jsou nepřípustné. Přípravy se musí psáti do sešitů, každý předmět zvláště, na týden napřed.

Dne 20. června použilo Kuratorium pro výchovu mládeže příležitosti pouti u sv. Antonína nad Blatnicí ke srazu mládeže na hoře sv. Antonína. Pouti se zúčastnilo ze Šumic přes 50 účastníků, z našeho školního obvodu (Šumice, Rudice, Nezdenice) asi 70 žáků.

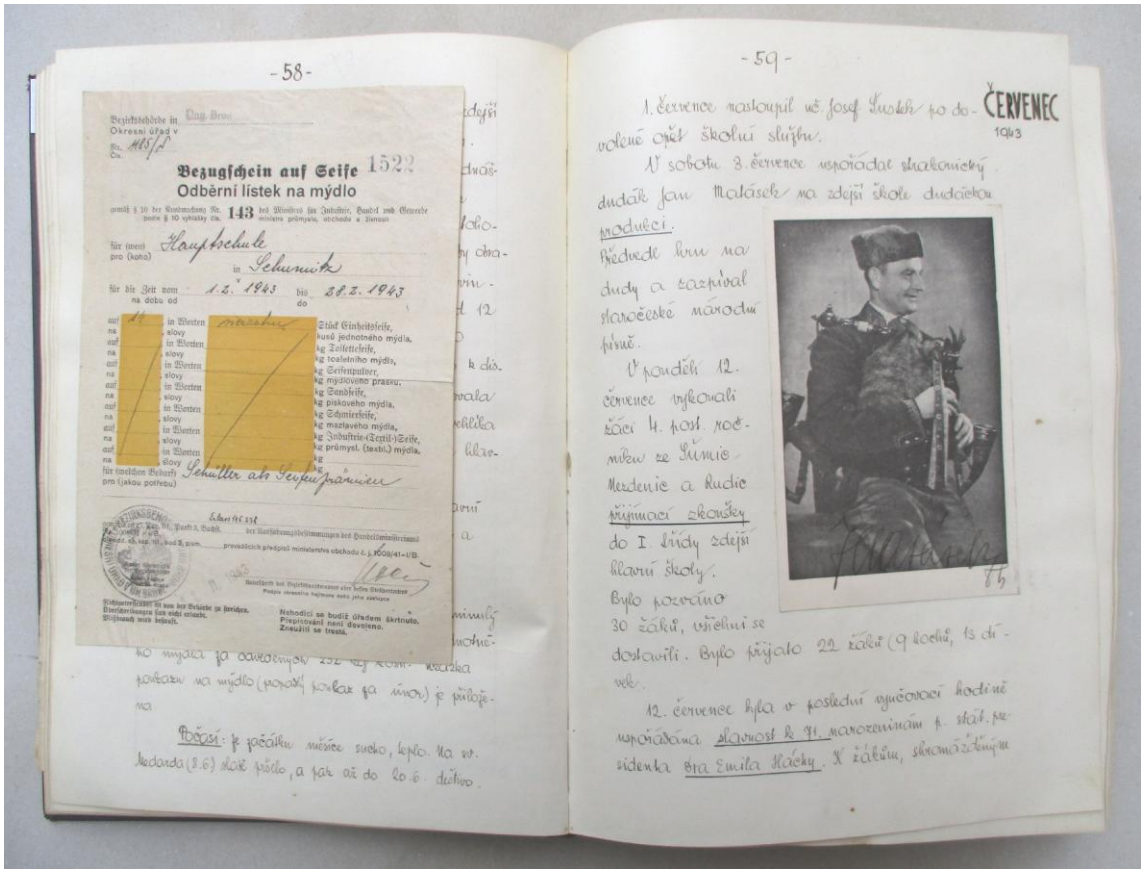

Hubení krtonožky.

Na pozemcích zdejší obce se letos neobyčejně rozmnožila krtonožka. 26. 6. byla v hostinci p. Tlacha uspořádána přednáška zástupce min. hospodářství a práce. Řečník

poukázal na škody, které by dalším šířením tohoto škůdce mohly vzniknouti a nstínil způsoby obrany proti němu. Byla nařízena pracovní povinnost na 29. a 30. června. Všichni obyvatelé nad 12 let museli se hubení povinně zúčastniti. Žactvo II. IIIa IIIb IV. tř. hlavní a V. tř. obecné bylo dáno k dispozici jednotlivým hospodářům; zbylá část pracovala v menších skupinách za dozoru učitelů Mat. Švehlíka a Vlasty Šnapkové. Byla vykopávána a ničena hlavně hnízda s vajíčky.

22. 6. byla uspořádána pro obecnou i hlavní školu přednáška se světelnými obrazy „Význam a zpracování lnu“.

Sběr odpad. hmot

Ve sběru odpad. hmot zaujala škola místo. Zvláště sběr kostí byl úspěšný (160 kg). Za minulý měsíc obdržela škola poukaz na 46 kousků jednotného mýdla za odvedených 232kg kostí. Ukázka poukazu na mýdlo (propadlý poukaz na únor) je přiložen.

Počasí:

Ze začátku měsíce sucho, teplo. Na sv. Medarda (8. 6.) slabě pršelo, a pak až do 20. 6. deštivo.

Červenec 1943

1. července nastoupil uč. Josef Šustek po dovolené opět školní službu.

V sobotu 3. července uspořádal strakonický dudák Jan Matásek na zdejší škole dudáckou produkci. Předvedl hru na dudy a zazpíval staročeské národní písně.

V pondělí 12. července vykonali žáci 4. post. ročníku ze Šumic, Nezdenic a Rudic přijímací zkoušky do I. třídy zdejší hlavní školy. Bylo pozváno 30 žáků, všichni se dostavili. Bylo přijato 22 žáků (9 hochů, 13 dívek.

12. července byla v poslední vyučovací hodině uspořádána slavnost k 71. narozeninám p. stát. presidenta Dra Emila Háchy. K žákům, shromážděným ve IV. tř. hlavní školy, promluvil o životě a díle presidentově zást. ředitele.

Sběr bylin.

Za 1. pololetí tohoto kalendář. Roku bylo od žáků nasbíráno 2 q 94 kg syrových a 10,32 q sušených, celkem 13,26 q léčivých bylin. Žáci si byliny většinou sami suší a prodávají.

Učitelská knohovna

Učitelské knihovně přibylo v roce 22 svazků, nyní čítá 106 svazků. Žákovská knihovna má 79 svazků (nic nepřibylo, 10 vyřazeno).

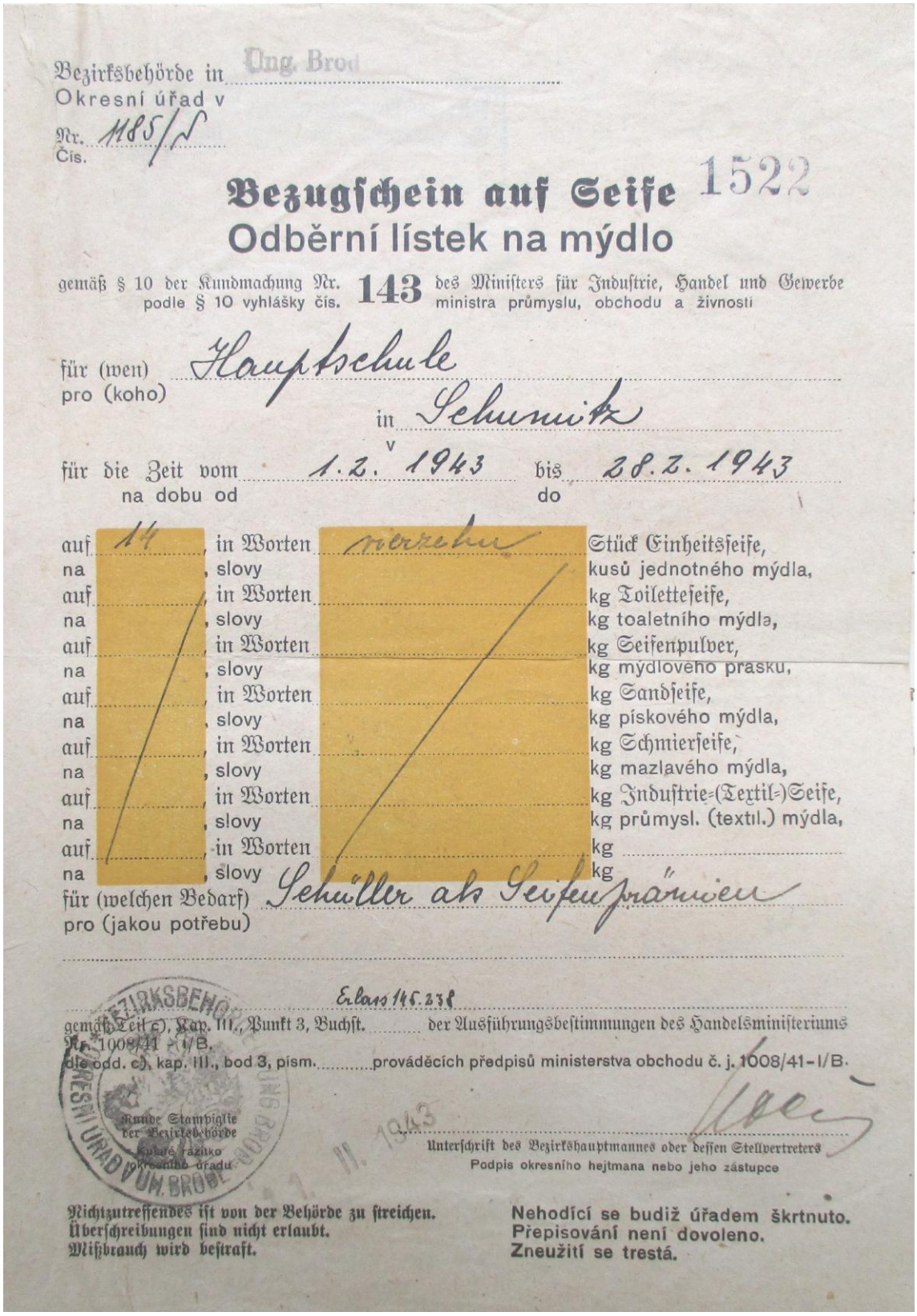

Bezirksbehörde in Ung. Brod
Okresní úřad v
Nr. 1185/S
Čís.

Bezugschein auf Seife 1522
Odběrní lístek na mýdlo

gemäß § 10 der Kundmachung Nr. **143** des Ministers für Industrie, Handel und Gewerbe
podle § 10 vyhlášky čís. ministra průmyslu, obchodu a živnosti

für (wen) Hauptschule
pro (koho)
in Schumitz

für die Zeit vom 1. 2. 1943 bis 28. 2. 1943
na dobu od do

auf 14, in Worten vierzehn Stück Einheitsseife,
na , slovy kusů jednotného mýdla,
auf , in Worten kg Toiletteseife,
na , slovy kg toaletního mýdla,
auf , in Worten kg Seifenpulver,
na , slovy kg mýdlového prášku,
auf , in Worten kg Sandseife,
na , slovy kg pískového mýdla,
auf , in Worten kg Schmierseife,
na , slovy kg mazlavého mýdla,
auf , in Worten kg Industrie-(Textil-)Seife,
na , slovy kg průmysl. (textil.) mýdla,
auf , in Worten kg
na , slovy kg

für (welchen Bedarf) Schüller als Seifenprämien
pro (jakou potřebu)

Erlass 145.238
gemäß Teil c), Kap. III., Punkt 3, Buchst. der Ausführungsbestimmungen des Handelsministeriums Nr. 1008/41 - I/B.
dle odd. c), kap. III., bod 3, písm. prováděcích předpisů ministerstva obchodu č. j. 1008/41-I/B.

Runde Stampiglie der Bezirksbehörde
Kulaté razítko okresního úřadu

11. 1943

Unterschrift des Bezirkshauptmannes oder dessen Stellvertreters
Podpis okresního hejtmana nebo jeho zástupce

Nichtzutreffendes ist von der Behörde zu streichen. Überschreibungen sind nicht erlaubt. Mißbrauch wird bestraft.

Nehodící se budiž úřadem škrtnuto. Přepisování není dovoleno. Zneužití se trestá.

Časopisy.

Žáci odbírali v tomto školním roce povinně „Mladý svět“, „Wir lernen deutsch“ a „Zteč“

Škola odbírala: Die Wehrmacht, Das Reich, Věstník pedagogický, Wir unterrichten deutch, Němčina rozhlasem, Uprkův kraj, Úhor, Pestrý týden, Lidé práce, Věstník

ministerstva školství. Všichni učitelé jsou organisovaní v Ústředí veřejných zaměstnanců a dostávají zdarma časopis „Veřejná služba“ a „Komenský“. Škola je členem spolku „Moravská mládež v zahradě“ a dostává odtud časopis „Ovocnické rozhledy“.

Školní spoření.

Při povinném spoření, které je na škole zavedeno, si žáci ušetřili:

V. obecná	553 K	I. obecná	328 K
II. hlavní	47 "	IIIa hl.	1070 K
		IIIb "	125 K
Obecná:	881 K	Hlavní	1242 K

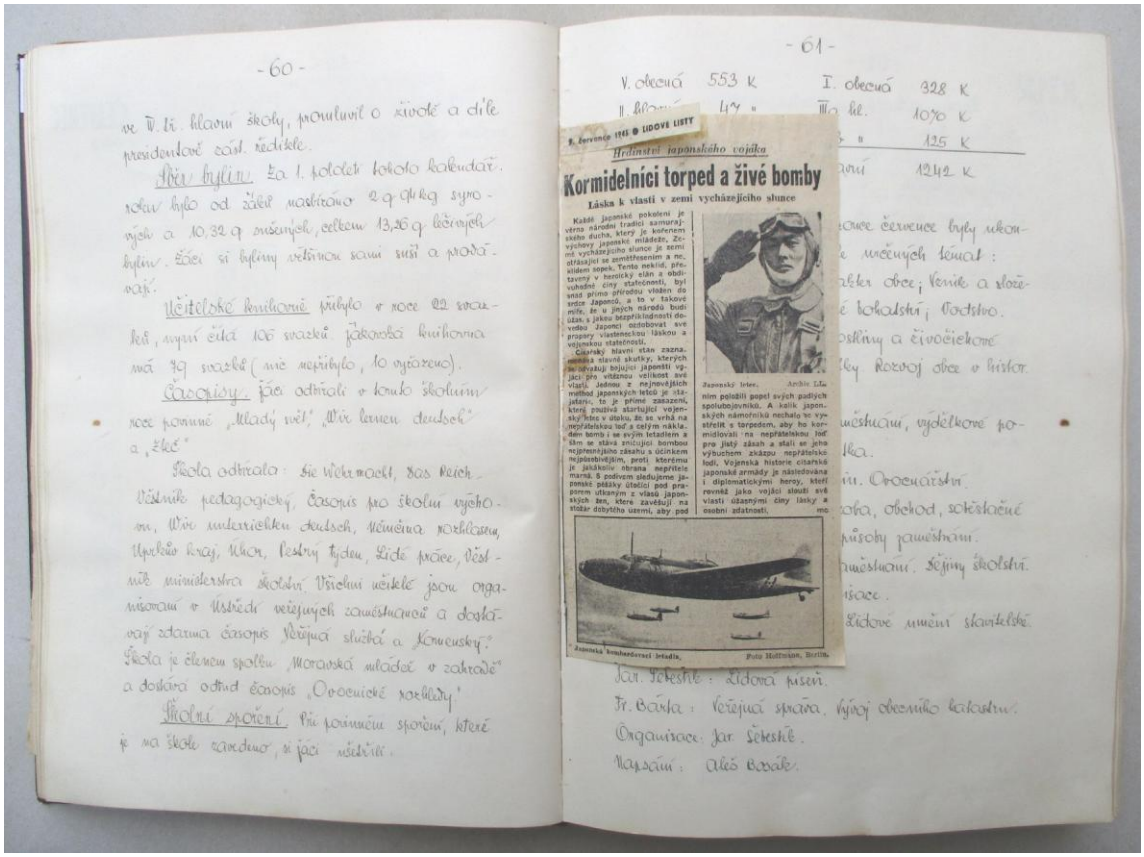

Vlastivěda.

Do konce července byly ukončeny vlastivědné práce podle určených témat:

Jan Bílý: Hospodářský charakter obce; Vznik a složení půdy; Nerostné bohatství; Vodstvo.

Fr. Dočkal: Klima. Typické rostliny a živočichové

Vl. Šnapková: Přírodní památky. Rozvoj obce v histor. Minulosti.

M. Švehlík: Obyvatelstvo, zaměstnání, výdělkové poměry. Chov dobytka.

J. Kundrata: Pěstování rostlin. Ovocnářství.

B. Hrubanová: Průmyslová výroba, obchod, soběstačné a nesoběstačné způsoby zaměstnání.

J. Šustek: Dřívější způsoby zaměstnání. Dějiny školství.

M. Řeháková: Doprava. Elektrisace.

Z. Šebestíková: Lidový svéráz. Lidové umění stavitelské. Selský statek.

Jar. Šebestík: Lidová píseň.

Fr. Bárta: Veřejná správa. Vývoj obecního katastru.

Organisace. Jar. Šebestík.

Napsání: Aleš Bosák.

Školní rok byl zakončen ve středu 14. července. Před tím v úterý uspořádali odcházející žáci a žákyně malou oslavu – rozloučení se školou. Pozvali a pohostili i své p. učitele. Slavnosti byl krátce přítomen p. okr. šk. inspektor Fr. Kašparec, který téhož dne ještě visitoval zdejší školu (hlavně písemné práce a výkresy) a promluvil k žákům na rozloučenou.

14. června byli ve společném slavnostním shromáždění odměněni nejpilnější sběrači odpadových hmot. Byli poděleni psacími potřebami a užitečnými předměty (zahradnické nářadí). K odcházejícím žákům promluvil odb. uč. Jan Kundrata.

15. 7. nastoupili všichni učitelé 14 denní dovolenou, po níž dali své síly k dispozici pro válečně důležité úkoly. Vyšlí žáci byli pracovním úřadem předěleni různým povoláním.

Počasí:

Začátek měsíce asi do 10. je krásně slunečno. Mezi 10. – 20. proměnlivo, občasné lijavce a bouřky. Pak až do konce měsíce krásně, horko.

Srpen. 1943

Činnost učitelstva

Učitelé zdejší školy byli o prázdninách činni hlavně jako zemědělstí pomocníci při žňových pracích (Fr. Bárta, Bl. Hrubanová, Jan Kundrata, Matěj Švehlík, Vl. Šnapková, Mil. Řeháková. Odb. uč. Aleš Bosák pracoval na okr. úřadě, škol. úřadovna Uher. Brod, Frant. Dočkal byl v kursu pro lidové školy hospodářské v Uh. Brodě, M. Švehlík pro pobyt v lázních za účelem léčby revmatismu byl od pracovní povinnosti osvobozen. Ze zdravotních důvodů byla osvobozena uč. Z. Šebestíková. Uč. Jan Bílý po celé prázdniny pracoval jako kancelářský pomocník u stavitelské firmy Ing. Likoser v Nieder-Donau.

LIDOVÉ LISTY ● 1. července 1943

lesních plodů

Nejvyšší úřad cenový stanovil vyhláškou v Úředním listě č. 148 z 28. června 1943 nejvyšší ceny zdejších lesních plodů. Nejvyšší sběračská cena činí u borůvek, ostružin a lesních malin K 8.—, u brusinek K 10.— a u lesních jahod K 20.— za 1 kg čerstvých, zdravých, nepřezrálých, suchých plodů bez listí. Ostatní zboží, způsobilé k požití nebo k zpracování se přejímá se srážkou 20%. Vyhláška zároveň určuje odměny přejímače a sběrny, výdělkové sazby jednotlivých obchodních stupňů, náhradu za opotřebení obalů a nejvyšší dopravné i s dovozným.

Spotřebitel zaplatí za 1 kg borůvek, ostružin a lesních malin nejlepší jakosti nejvýše K 11.95, za brusinky K 13.95 a za lesní jahody K 23.95. Zboží horší jakosti je o 20% srážku se sběračské ceny levnější. ZNÚC

Koncem července byl ve škole zřízen žňový útulek pro děti od 2-6 let. Přihlásilo se 43 dětí, průměrně docházelo 38. Útulek vedla výp. uč. Vlasta Šnapková za spolupráce sl. Liškové.

Přeškolovací kurs

Přeškolovacího kursu dějepisného v Uher. Brodě 21.-28. srpna se zúčastnili: Jan Kundrata, Jarosl. Šebestík, Bl. Hrubanová

Sběr odpad. hmot.

V měsíci červenci bylo sebráno 804 kg, průměr na žáka 2,4 kg. V srpnu získáno 878,1 kg, průměr na žáka 2,9 kg.

Počet žáků ve škol. roce 1942/43.

Počet žáků ve škol. roce 1942/43.

Obecná

Třída	Na počátku školního roku			Na konci školního roku			Zameškaná docházka %			
							I. pololetí	II. pololetí	celý rok	neom.
I.	16	19	35	16	18	34	16,6	5,-	10,8	·
II.	18	11	29	17	11	28	13,4	7,1	10,3	·
III.	20	12	32	18	12	30	9,3	5,-	7,1	·
IV.	18	15	33	17	16	33	7,3	10,7	9,-	·
V.	16	20	36	16	19	35	6,9	6,5	6,7	·
na celé škole	88	77	165	84	76	160	10,7	6,9	8,8	

Hlavní

I.	12	16	28	12	17	29	3,3	2,8	3,1	·
II.	14	17	31	15	17	32	8,3	7,1	7,7	·
IIIa	37	·	37	38	·	38	7,5	7,7	7,6	·
IIIb										
IV.	·	41	41	·	40	40	12,6	11,4	12,-	·
IV.	13	18	31	13	18	31	8,9	7,7	8,3	·
	76	92	168	78	92	170	8,1	7,3	7,7	

Školní rok 1943/44

Září 1943

Škola, vyučování

Školní rok byl zahájen slavnostním způsobem. Žáci se shromáždili ve vyzdobené IV. třídě a vyslechli projev zást. ředitele. Třídní učitelé jim pak připomněli základní ustanovení školního řádu. Pravidelné vyučování začalo v sobotu 4. září.

Žádost o povolení nedílného vyučování byla příznivě vyřízena, takže se na hlavní škole vyučuje jako v předešlém roce, v úterý, středu, čtvrtek, sobotu v 5 jednotkách bez polední přestávky, v pondělí a v pátek 7 jednotek s polední přestávkou.

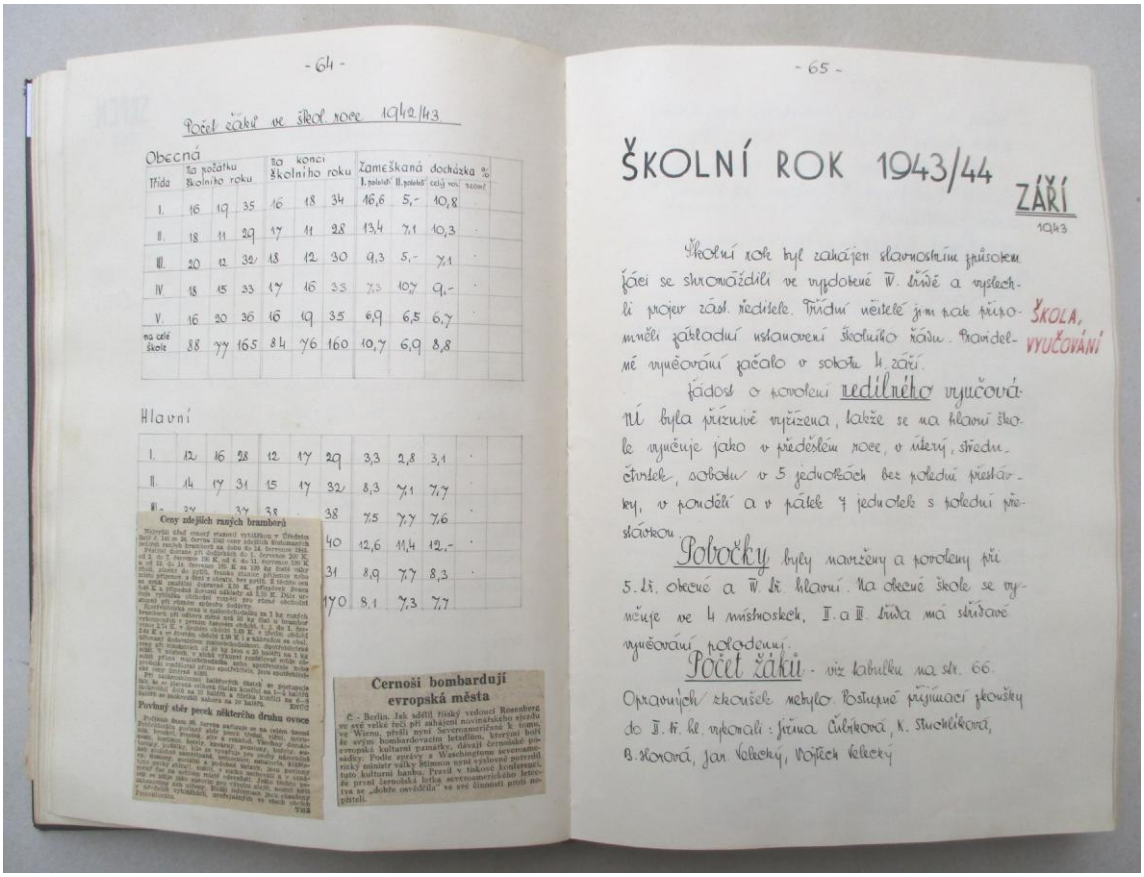

Pobočky byly navrženy a povoleny při 5. tř. obecné a IV. tř. hlavní. Na obecné škole se vyučuje ve 4 místnostech, II. a III. třída má střídavé vyučování polodenní.

Počet žáků – viz tabulku na str. 66. Opravných zkoušek nebylo. Postupné přijímací zkoušky do II. tř. hl. vykonali: Jiřina Čubíková, K. Stuchlíková, B. Horová, Jar. Velecký, Vojtěch Velecký

Přijaty byly Květoslava Stuchlíková, Bož. Horová – Vojtěch Velecký.

Do III. tř. hlavní vykonalo zkoušku rovněž 5 žáků. Byli přijati F. Petrůjová, Jos. Horecký, Frant. Kokoš, Jar. Žampach.

Počet žáků:

Počet žáků:

Obecná škola

Třída	na počátku školního roku			na konci školního roku			Zameškaná docházka v %				Poznámka
	hoši	dívky	celkem	hoši	dívky	celkem	I. pololetí	II. pololetí	za celý rok	neomluv. %	
I.	15	17	32	15	18	33					
II.	14	16	30	14	16	30					
III.	19	13	32	19	13	32					
IV.	19	11	30	19	11	30					
V.	19	27	46	17	26	43					
	86	84	170	84	84	168					

Hlavní škola

I.	10	14	24	10	14	24					
II.	11	19	30	13	19	32					
III.	17	17	34	19	17	36					
IVa	37	·	37	34	·	34					
IVb	·	38	38	·	37	37					
	75	88	163	76	87	163					

Sběr odpadových hmot.

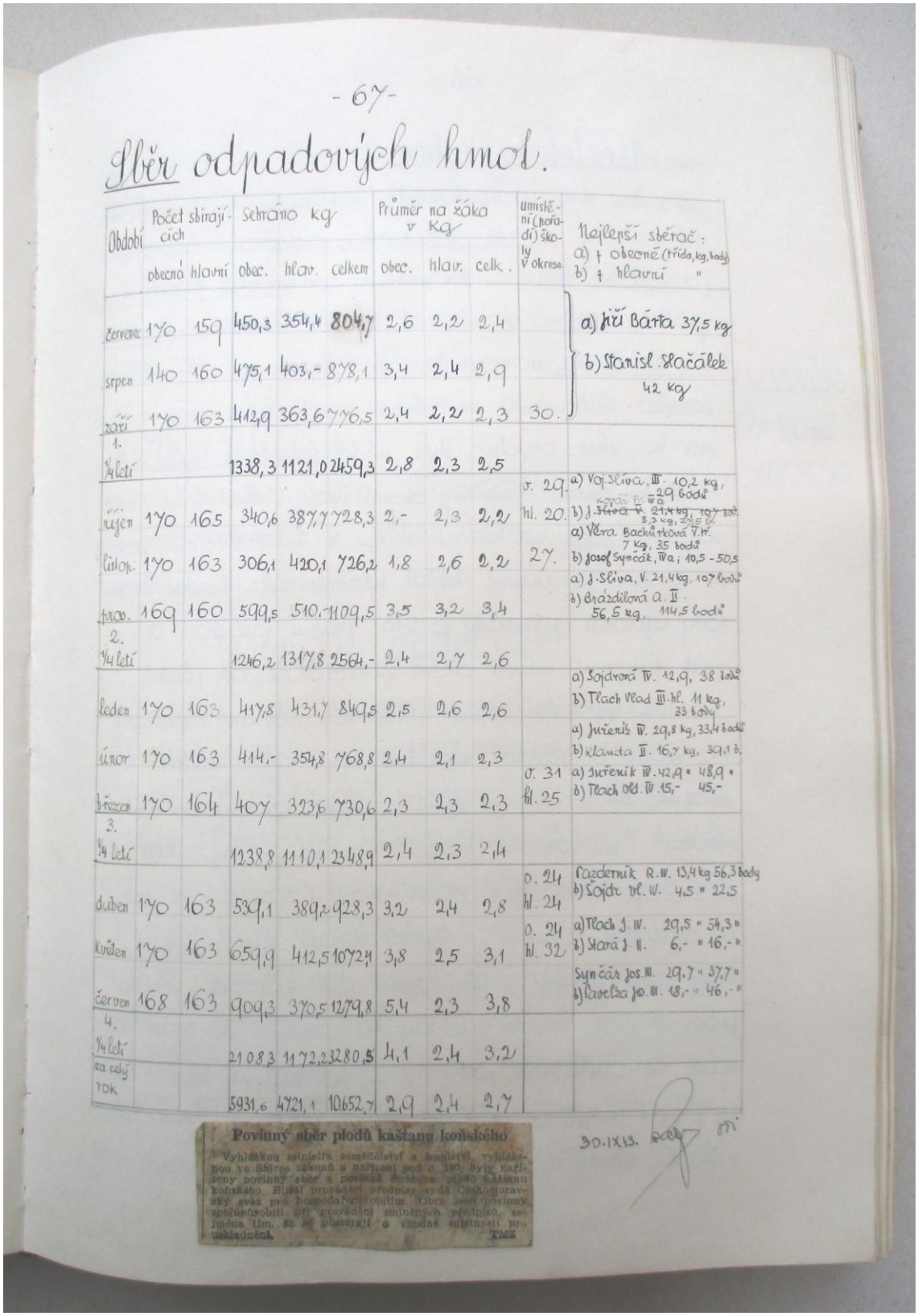

- 67 -

Sběr odpadových hmot.

Období	Počet sbírajících obecná	Počet sbírajících hlavní	Sebráno kg obec.	Sebráno kg hlav.	Sebráno kg celkem	Průměr na žáka v kg obec.	Průměr na žáka v kg hlav.	Průměr na žáka v kg celk.	Umístění (pořadí) školy v okrese	Nejlepší sběrač: a) z obecné (třída, kg, body) b) z hlavní "
červenec	170	159	450,3	354,4	804,7	2,6	2,2	2,4		a) Jiří Bárta 37,5 kg
srpen	140	160	475,1	403,-	878,1	3,4	2,4	2,9		b) Stanisl. Slačálek 42 kg
září	170	163	412,9	363,6	776,5	2,4	2,2	2,3	30.	
1. ¼ letí			1338,3	1121,0	2459,3	2,8	2,3	2,5		
říjen	170	165	340,6	387,7	728,3	2,-	2,3	2,2	o. 29. hl. 20.	a) Voj. Sliva, III. 10,2 kg, 29 bodů; b) J. ~~Sliva V.~~ Sedláček V.a 21,4 kg, 107 bod. 8,3 kg, 25 b.
listop.	170	163	306,1	420,1	726,2	1,8	2,6	2,2	27.	a) Věra Bachůrková V. tř. 7 kg, 35 bodů; b) Josef Synáček, IVa; 10,5 - 50,5
prosc.	169	160	599,5	510,-	1109,5	3,5	3,2	3,4		a) J. Sliva, V. 21,4 kg, 107 bodů; b) Brázdilová A. II. 56,5 kg, 114,5 bodů
2. ¼ letí			1246,2	1317,8	2564,-	2,4	2,7	2,6		
leden	170	163	417,8	431,7	849,5	2,5	2,6	2,6		a) Šojdrová IV. 12,9, 38 bodů; b) Tlach Vlad III. tř. 11 kg, 33 body
únor	170	163	414,-	354,8	768,8	2,4	2,1	2,3		a) Juřeníž IV. 29,8 kg, 33,4 bodů; b) Klanda II. 16,7 kg, 30,1 b.
březen	170	164	407	323,6	730,6	2,3	2,3	2,3	o. 31 hl. 25	a) Juřeník IV. 42,9 " 48,9 "; b) Tlach Old. IV. 15,- 45,-
3. ¼ letí			1238,8	1110,1	2348,9	2,4	2,3	2,4		
duben	170	163	539,1	389,2	928,3	3,2	2,4	2,8	o. 24 hl. 24	Cazderník R. IV. 13,4 kg 56,3 body; b) Šojdr Vl. IV. 4,5 " 22,5
květen	170	163	659,9	412,5	1072,4	3,8	2,5	3,1	o. 24 hl. 32	a) Tlach J. IV. 29,5 " 54,3 "; b) Stará J. II. 6,- " 16,- "; Synáček Jos. III. 29,7 " 37,7 "; b) Havelka Jo. III. 18,- " 46,- "
červen	168	163	909,3	370,5	1279,8	5,4	2,3	3,8		
4. ¼ letí			2108,3	1172,2	3280,5	4,1	2,4	3,2		
za celý rok			5931,6	4721,1	10652,7	2,9	2,4	2,7		

Povinný sběr plodů kaštanu koňského

Vyhláškou ministra zemědělství a lesnictví, vyhlášenou ve Sbírce zákonů a nařízení pod č. 180, byly nařízeny povinný sběr a povinná dodávka plodů kaštanu koňského. Bližší provádění předpisy vydá Československý svaz pro hospodaření obilím. Obce jsou povinny spolupůsobiti při provádění zmíněných předpisů, zejména tím, že se postarají o vhodné místnosti pro uskladnění. TMZ

30.IX.13.

Učitelský sbor

Dne 1. září nastoupily na zdejší škole výpomocné učitelky Marie Polanská, rodačka z Bánova (dosud ve Starém Hrozenkově) a Zdenka Kováříková z Uher. Brodu (dosud v Havřicích). Učitelka Drahomíra Ruličková nastoupila zde rovněž na základě služebního lístku, po několika dnech byla však přeložena do Uher. Brodu. Výp. učitel Jaroslav Petrů z brněnského okresu, přidělený obecné škole, přešel ihned, nezačav ani učit, na hlavní školu v Luhačovicích, protože po 2 dny zde marně hledal byt. Ve schůzi újezdní školní rady referoval podepsaný o této trapné záležitosti a vyzval přítomné, vesměs obecní funkcionáře, aby působili, ať obec hned po válce doplní přístavbou potřebné místnosti pro školu a postaví učitelům byty. Pokud učitelé jsou nuceni byt i stravu hledat mimo obec, nemohou se věnovati mimoškolní práci v místě. – Def. učitel Jan Bílý vrátil se z prázdninového zasazení ve válečně důležitém podniku v Nieder-Donau teprve 11. září když ani zemská školní rada, ani pobočka úřadu práce v Uher. Brodě nechtěly ho uvolniti pro další setrvání ve zmíněném podniku. – Na hlavní školu byla od 1. září přidělena odb. uč. Anna Kolbová (*6. 7. 1913 v Malém Pečíně u Dačic), působící dosud v Uher. Brodě.

Výpomocná uč. Vlasta Šnapková – dosud zde na obecné škole – byla přidělena hlavní škole jako nadpočetná síla pro němčinu.

Dne 8. září nastoupila uč. d. u. M. Řeháková zdravotní dovolenou. Od 20. září je nepřítomna ve službě uč. Zdenka Šebestíková pro mateřství.

Činnost učitelstva

V červenci a v srpnu byl ve škole opět zřízen žňový útulek pro děti od 2 do 6 let. Bylo přihlášeno 43 dětí – průměrná návštěva 38. Útulek vedla výp. uč. Vlasta Šnapková za spolupráce sl. Jar. Liškové.

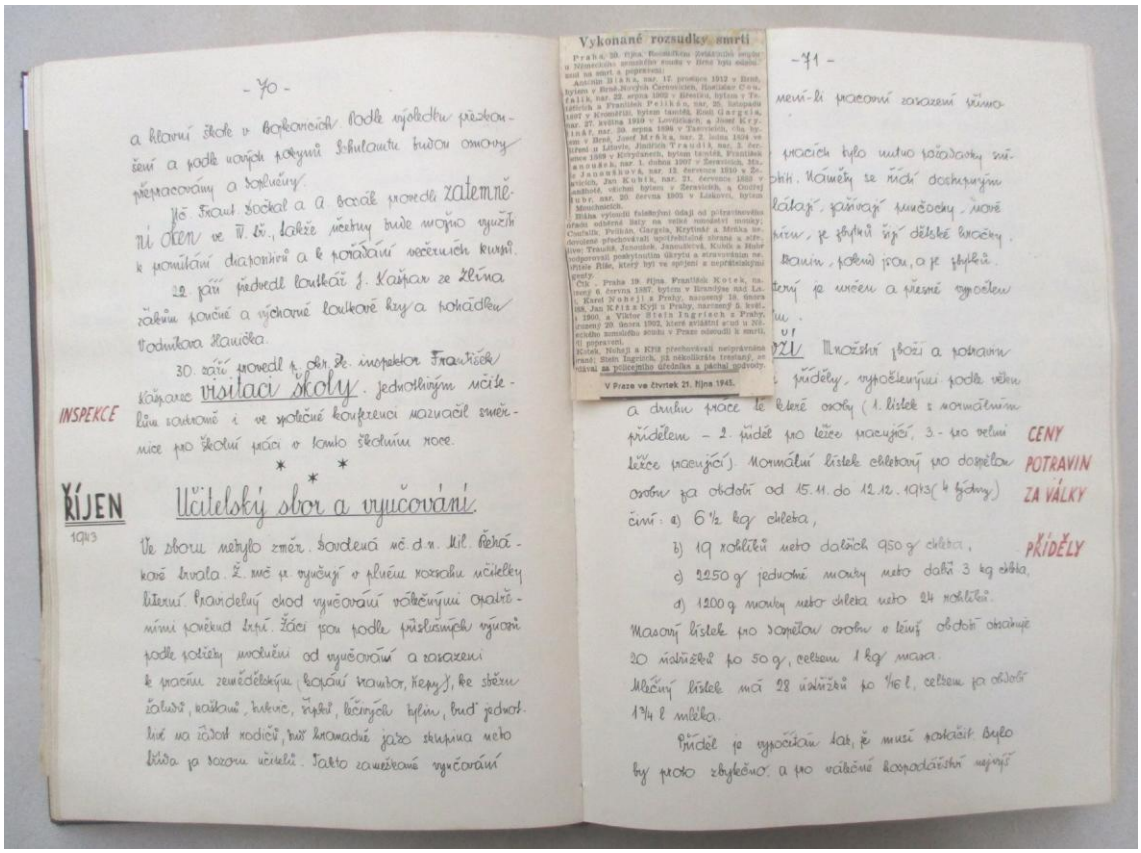

Učitelé zdejší školy byli o prázdninách činni v různých podnicích (viz str. 63). Po zahájení nového školního roku byla opět otevřena lidová škola zemědělská (Landwirtschaftliche Berufschule) ve 4 třídách, které jsou umístěny v učebnách hlavní školy. Vyučuje se vždy v úterý odpoledne (5 hodin) po celý rok. Na škole vyučují odb. uč. M. Švehlík (správce) – Jan Kundrata, Jar. Šebestík, Frant. Dočkal, Bl. Hrubanová

Na základě výnosu Schulamtu vypracovali uč. podrobné učebné osnovy pro šk. rok 1943/44. Osnovy byly zaslány k přezkoušení obecné škole chlapecké ve Vlčnově a hlavní škole v Bojkovicích. Podle výsledku přezkoušení a podle nových pokynů Schulamtu budou osnovy přepracovány a doplněny.

Uč. Frant. Dočkal a A. Bosák provedli zatemnění oken ve IV. tř., takže učebny bude možno využíti k promítání diapositivů a k pořádání večerních kursů.

22. září předvedl loutkář J. Kašpar ze Zlína žákům poučné a výchovné loutkové hry a pohádku Vodníkova Hanička.

Inspekce

30. září provedl p. okr. šk. inspektor František Kašparec visitaci školy. Jednotlivě učitelům soukromě i ve společné konferenci naznačil směrnice pro školní práci v tomto školním roce.

♦ ♦

♦

Říjen 1943

Učitelský sbor a vyučování.

Ve sboru nebylo změn. Dovolená uč. d. u. Mil. Řehákové trvala. Ž. ruč. pr. vyučují v plném rozsahu učitelky literní. Pravidelný chod vyučování válečnými opatřeními poněkud trpí. Žáci jsou podle příslušných výnosů podle potřeby uvolněni od vyučování a zasazeni k pracím zemědělským (kopání brambor, řepy), ke sběru žaludů, kaštanů, bukvic, šípků, léčivých bylin, buď jednotlivě na žádost rodičů, buď hromadně jako skupina nebo třída za dozoru učitelů. Takto zameškané vyučování je vždy omluveno, není-li pracovní nasazení přímo součástí vyučování.

V žen. ručních pracích bylo nutno požadavky snížiti a osnovu přizpůsobiti. Náměty se řídí dostupným materiálem. Žákyně látají, zašívají punčochy, nové vzory zhotovují z papíru, ze zbytků šijí dětské hračky. Pracuje se ze starých tkanin, pokud jsou, a ze zbytků. Vaří se z přídělu, který je určen a přesně vypočten k vyučovacím účelům.

Ceny potravin za války

Ceny zboží. Množství zboží a potravin řídí se stanovenými příděly, vypočtenými podle věku a druhu práce té které osoby (1. lístek s normálním přídělem – 2. příděl pro těžce pracující, 3. – pro velmi těžce pracující). Normální lístek chlebový pro dospělou osobu za období od 15. 11. do 12. 12. 1943 (4 týdny) činí:

a) 6 ½ kg chleba,

b) 19 rohlíků nebo dalších 950 g chleba,

c) 2250 g jednotné mouky nebo další 3 kg chleba,

d) 1200 g mouky nebo chleba nebo 24 rohlíků.

Masový lístek pro dospělou osobu v témž období obsahuje 20 ústřižků po 50 g, celkem 1 kg masa.

Mléčný lístek má 28 ústřižků po 1/16 l, celkem za období 1 ¾ l mléka.

Příděly

Příděl je vypočítán tak, že musí postačit. Bylo by proto zbytečno a pro válečné hospodářství nejvýš škodlivo, kdyby lidé si opatřovali potraviny pokoutně bez lístků a jiné zboží bez poukazů a platili je pod rukou vysokými cenami. Přesto lze se doslechnouti o černém obchodu a závratných cenách za různé věci.

Ceny zboží

Při letoší slabší úrodě brambor stoupla jejich cena až na 10.- K za 1 kg na černé burse (stanovená úřední cena za 1 kg = 1.- K). Za 1 q obilí se požaduje 700 – 1000 K, za 1 kg švestek 20.- K, jablek 30 K, povidel 100 K, za 1 kg sádla 700 – 1000 K, másla 400 – 800 K, za 1 vajíčko 5 – 10 K, za litr mléka 5 – 20 K, za litr slivovice 1 000 K, za kuře 100 K, slepici 300 K, husu nekrmenou 800 – 1000 K, vykrmenou až 3 000 K atd. Za pánské šaty nebo zimník 5 – 10.000 K, za psací stroj bez poukazu 5 – 10.000 K, za rozhlasový přístroj bez poukazu ještě víc. Průměrný měsíční plat učitele = 1500 – 2000 K.

Omezený příděl cigaret (35 kusů za týden) nutí silné kuřáky k pokoutnímu opatřování tohoto zboží, které rovněž se stalo hledaným. Za 1 cigaretu se platí mezi známými 2 – 3 K, jinak 5 – 10 K.

Černý obchoď

Černý obchod je přísně stíhán. Na nádražích, při vchodech do měst bývají cestující zastavováni a zavazadla prohlížena. Členové zásobovací kontroly procházejí vlaky a autobusy.

Obchod výměnný

Jak se rozmohl výměnný obchod, vidno z přiložené ukázky z novin – insertní část:

Sbírky

Sbírky. Pro IV. dílo Zimní pomoci byl od členů uč. sboru při výplatě 1. 10. darován obnos 153,90 K. Při školní sbírce 26. – 29. října bylo od žáků vybráno 1201,10 K, nejvíc v I. tř. hlavní (průměr na žáka 6,13 K)

Dary

Dar. 16. 10. zaslala okresní péče o mládež zdejší škole 10 poukázek po 100 K na opatření obuvi, šatstva a potravin nejchudším dětem.

Sběr plodin

Sběr. Ve dnech od 7. do 30. října byl proveden se žáky sběr šípků, jichž letos hojně. Sebralo se celkem asi 4 q. Zčásti byly prodány jednotlivými sběrači fě Bruštík a Hromčík v Uher. Brodě, zčásti zužitkovány v domácnostech, 36 kg zaslala škola pro účely vitaminové akce firmě Marila v Rokycanech.

- 73 -

Jak se rozmohl výměnný obchod, vidno z přiložené ukázky z novin - inserční část:

LIDOVÉ NOVINY

7. prosince 1943

VYMĚNÍM krás. houpacího koně, kůži potaž. s kož. sedlem, za větší celuloid. panenku s pěkným kočárkem. Zn. »Pro Evičku« atl. Brno. 11442

DÁMSKÉ KOLO zánovní vyměním za slušný dám. kožich, příp. doplatím. Znač. »Solidní« do atl. v Brně. 11362-X

ZA DOBRÝ ZIMNÍK dám velmi dobrý fotoaparát. Znač. »Ihned« do atl. v Brně. 223-z

POTŘEBUJI zlomkové zlato, dám za to pěkný oblek. Zn. »Spěchá« atl. Brno. 216-z

KOŽENÝ KABÁT dlouhý vyměním za foto Zn. »Kinofilm« do atl. v Brně. 249-z

VYMĚNÍM kapes. hodinky za pumpky neb jezd. kalhoty. Znač. »Tmavé« atl. Brno. 235-z

NABÍZÍM zimní kabátek, 4 páry botečků, 3 páry punčošek, stáří 2—3 roky, potřebuji pěknou panenku. Adresa v atl. v Brně. 188-z

PÁNSKÉ KOLO, kočárek, litinovou vanu, jázeňská kamna vyměním za počítací stroj. Znač. »Stavitel« atl. Brno. 169-z

VYMĚNÍM 3 ozdob., krás. polštáře a malý nástěn. gobelin Zn. »Pod stromeček« atl. Brno. 274-z

DÁM VELKOU BROUŠENOU VÁZU za pěkné pánské pyžama. Zn. »Dárek« atl. Brno. 182-z

LIDOVÉ LISTY ● 7. listopadu 1943

RODIČE VENKOVA, POZOR! Vyměním šedý zimník, tmavomodré šaty, 2 páry bot pro šlest. chlapce, vše zánovní, za jiné potřeby. Nab. pod zn.: »Město - venkovu« do adm. t. l.

VYMĚNÍM pánské kož. polobotky 42, černé a lakové, oboje málo nošené, za sporťáček nebo kolo, i bez gum. Zn.: »Doplatím« do adm. t. l.

»MEDVĚDA (dětskou hračku) vyměním nebo prodám. Zn.: »Nabídněte« do adm. t. l.

PRODÁ SE nebo vymění: 1 zlaté plnicí péro a tužka, 1 šňůra korálů, 1 zl. madonka, 1 stojací bicí hodiny, 1 housle (¾) s pouzdrem. Značka: »Pěkné« do adm. t. l.

MÁM PANNY, medvěda, brusle, boty, 8 až 10 let, stř. cigar. d., gram. desky, potř. bolerko z angory. Zn.: »Velbloud, přikrývku i jiné« do adm. t. l.

ZIMNÍK, černý, eleg. šitý, prvotřídní látka, na vyšší post. 182 cm, prodá za 3 tis. K nebo vymění Boh. Soukup, Praha XVIII, Schillova 27.

KDO DÁ THERMOSKU za králíka nebo za jiné podle dohody. Zn.: »Co žádáte?« do adm. t. l.

PŘEČTENÉ KNIHY, které Vám doma překážejí, vyměníme za jiné nebo odkoupíme. Nab. pod zn.: »Solidně - sezname« do administrace t. l.

SMĚNÍM LOŽNICI s vykládaný prádelník, kamna, zrcadla a jiné za šatstvo. Zn.: »Též prodáme« do administrace t. l.

KOUPÍM, VYMĚNÍM zachovalou pannu, zavírající očí nebo mluvící. Značka: »Venkov« do adm. t. l.

České slovo:

5. prosince 1943.

● **Vym. krás. velkou** pannu se vším vybav. za vys. boty, papuče n. kozač. Zn.: »K Ježíšku«. 24667

● **Vym. houni na papuče** za 8 králič. kůžek, zbytek dopl. neb koup. Znač.: »Dětský kožíšek«. 24659

● **Rysovadlo vyměn. za** dám. boty 39. Zn. »Rysovadlo«. 24479

● **Vym. chlap. kabátek** na 14 l. hocha za vys. šněr. boty. Zn. »Brzy«. 24477

● **Vyměn. prvotř. oblek** a cest. kuff. gram. za starší klavír. Rozdíl dopol. Zn. »Mitra«. 24645

● **Vym. 2 prostěr.** za zach. kočárek pro panenku. Zn. »Dohoda«. 24475

● **Vym. 1a záclony**, damas. povl., dám. pullover za elektr. pračku. Zn.: »I za jiné«. 24448

● **Vyměním dám. kolo** kompl. zánov. chrom. za moderní kredenc. Glosová, Hulváky, Brahmsova 10, I. poschodí. 24463

● **Vym. plášť na kolo** za galoše na botky 42. Zn.: »Dobrý«. 24505

● **1a lyž. boty 37 vym.** za bílé válenky neb prod. za 1.500 K. Znač.: »Ihned« rest. Frýdek II 23604

● **Vym. dobrý budík za** přezůvky neb melt. 37 a flic na pán. papuče 1½ cm silný za šátek na hlavu. Zn.: »Vše dobré«. 24655

● **Vym. modré pumpky** za šponovky. Zn.: »Vysoká postava«. 24653

● **Vym. ¾ housle za** modré kork. linoleum. Zn. »Doplatím«. 24588

● **Vym. zán. dám. plášť** na stř. post. neb storu za pěk. sport. kočárek. Znač. »Chromovaný«. 24576

● **Vyměn. tmavomodrý** zimník, samet. límec, 112 cm dl., 156 šir. za 2 zimní teplé kalh. tmavé 110 cm. Zn. »Výhod. výměna«. 24586

● **Vym. černý kabát se** samet. límc. vys. post. za radio 150 V stř. proud. Zn. »Do vánoc«. 24509

● **Ruč. madl vyměním** za star. krát. zimník do práce. Zn. »Do zahrady« 24561

● **Vym. pán. šaty 172** cm za šaty pro 131. hocha a zlatý řetízek za dámský lehký plášť. Horklová, Hrabová 141. 24553

● **Židle neb menší** části byt. zař. vyměním za Kozánkovu houslovou školu. Stolař Hlisník, Hrabová. 24547

● **Paliv. dřívi 1a vym.** za slámu. Roček J., Zádverice 38. Z 3248

● **Vyměn. pán. kalhoty** za 3 pán. košile 38. Znač. »Sváteční«. 24563

● **3 kg peří dám za** šicí stroj, příp. doplatím. Zn.: »Brzy«. 24439

OBCHOD VÝMĚNNÝ

Ve 3. čtvrtletí (červenec, srpen, září) nasbírali a odvedli žáci obecné školy 343,5 kg léčivých bylin. Průměr na žáka 2,02 kg. Nejlepší sběrač Bož. Slívová, 13 kg.

Žáci hlavní školy sebrali 290 kg, průměr 1,77 kg na žáka. Nejlepší Lud. Plášková z Rudic, 19 kg.

Spoření

Soutěž spořivosti. Dne 18. října odevzdali žáci II. IVa Ivb třídy hlavní školy slohové práce a jednotliví žáci všech tříd obou škol své práce z kreslení do soutěže spořivosti, vypsané Městskou spořitelnou v Uher. Brodě na základě výnosu min. školství – Z každé třídy bylo několik žáků odměněno knihami.

Ukázka propagace Něm. Červeného kříže v novinách:

Počasí

Počasí. Po celý měsíc bylo krásně a teplo a téměř vůbec nepršelo. Úroda okopanin byla slabá, zvláště brambor mnohý nesklidil ani tolik, co vsadil. Proto ani povinná dodávka brambor nebyla splněna.

Listopad 1943

Uč. sbor a žactvo

Ve sboru učitelském nebylo změn. Po celý měsíc mají dovolenou Frant. Bárta a Mil. Řeháková pro nemoc, Z. Šebestíková pro mateřství. Výp. uč. Vlasta Šnapková po krátkém působení v Nivnici (od 25. do 30. 11.) vrací se zpět na zdejší školu.

Zdravotní stav učitelstva i žactva jinak je dobrý až na určitý počet případů příušnic, šířících se hlavně na obecné škole, nejvíc ve 4. třídě (zde 15 případů). Koncem měsíce byl zjištěn jeden případ spály (2. tř. obec.)

18. a 19. byli téměř všichni žáci naočkováni proti záškrtu. Nebyli očkováni žáci rodičů, kteří písemně prohlásili, že si toho nepřejí. Očkování provedl obv. lékař Dr. Boh. Kaláb z Uher. Brodu, bezplatně.

Soutěž spoření, ceny

Na den 4. 11. byli žáci – účastníci soutěže spořivosti – pozváni k rozdílení cen soutěže do měst. spořitelny v Uh. Brodě, kde jim byly rozdány ceny, většinou knižní premie.

13. 11. zúčastnili se Jar. Šebestík a Jan Kundrata pohřbu říd. uč. Jana Votýpky v Záhorovicích.

Přednášky se světel. obrazy byly uspořádány:

2. 11. Falšování potravin,
Evropská města,
Čert a Káča (pohádka)

18. 11. Technické vymoženosti,
Princ Bajaja (pohádka)

Ukázka propagace Něm. Červeného kříže v novinách:

Německý Červený kříž pomáhá hojit rány, které jsou nevyhnutelným důsledkem každé války. Český národ projevil již několikrát pochopení pro tyto úkoly, projeví je i tentokráte svým darem ve prospěch Německého Červeného kříže. Číslo šekového účtu jest 63.000.

Německý voják hájí daleko na východě Říši a tím i naši vlast. Svůj dík za to vyjádříme co největším příspěvkem na Německý Červený kříž složenkou číslo 63.000.

Počasí. Po celý měsíc bylo krásně a teplo a téměř vůbec nepršelo. Úroda okopanin byla slabá, zvláště brambor mnohý neskliził ani tolik, co vsadil. Proto ani povinná dodávka brambor nebyla splněna.

POČASÍ

Ceny výměnkářských dávek

Výměnek sjednaný v penězích má v r. 1943 tuto cenu: Cena žita průměrná VII.—IX. (včetně dob. připl.) 175.—, X.—XI. 177.—, XII. 178.—, I. 179.— K za 100 kg. Při dodávkách v červenci až září jsou výkupní ceny vyšší o zvláštní příplatek 10 K za 1 q.

Cena spotřební pšeničné mouky zvlášť hrubé 4,15 K, př. mouky 00 3.70 K za 1 kg.

Cena bramborů žlutomasých při prodeji vykupovači od 18. IX.—31. X. 66 K, 1. XI.—30. XI. 68 K, 1. XII.—31. XII. 69 K za 100 kg.

Spotřebitelská cena uzeného masa v drobném 28 K za 1 kg; cena mášla při dodávce do mlékárny 31 K za 1 kg; spotřební cena tvarohu měkkého 5.20, tvrdého 5.80 K za 1 kg. Cena mléka do mlékárny podle tučnosti průměrné 1.70—1.78 K za 1 litr v místě producenta. Jinak v drobném prodeji u producenta 2.20 K za 1 litr. Cena vajec do sběrny za 1 kg 15.20 K, průměrně za kus 82—84 hal. Cena slepic (do sběrny) 15.50 K za 1 kg, cena kuřat (mladí kohouti a mladé slepice) 23 K za 1 kg (živé). Cena jablek 4—5 K za 1 kg, cena dříví za 1 prm 70 až 90 K.

Výkup kukuřice v klasech

Podle opatření Českomoravského svazu pro hospodaření obilím může býti dodávána kukuřice ze sklizně 1943 též v nevyluštěném stavu (v klasech). Na dodávkový kontingent krmného obilí se započítává za 100 kg dodané kukuřice v klasech v říjnu a listopadu 75 kg vyluštěné kukuřice, v prosinci 80 kg vyluštěné kukuřice. Podle téhož přepočítacího klíče se vypočítává také výkupní cena. Výkupní cena činí bez ohledu na obsah vlhkosti za klasovou kukuřici, která se dodává na dodávkovou smlouvu s Maisanbaugesellschaft, K 165.— v říjnu a listopadu a K 176.— v prosinci. Výkupní cena za ostatní kukuřici v klasech činí K 127.50 v říjnu a listopadu a K 136.— v prosinci. Po 31. prosinci 1943 se kukuřice v klasech nebude vykupovati. tma

Přezkoušení jízdenek u uzávěr nástupišť

Ministerstvo dopravy a techniky upozorňuje cestující obecenstvo na to, že při vstupu do uzavřených částí stanic protektorátních drah a při odchodu z nich smí použíti jen vchodů a východů, jež jsou k tomu určeny, a musí se při tom vykázati platným jízdním průkazem nebo vstupenkou na nástupiště. Použití jiných místností a pozemků dráhy, na př. ke zkrácení cesty, jest zakázáno. Ti, kteří by jednali proti těmto ustanovením, budou potrestáni podle platných předpisů.

Ježto přezkoušení jízdenek bude se provádětí již při procházení uzávěru nástupiště, jest ve vlastním zájmu cestujících, aby si jízdenky před uzávěrou nástupiště připravili a předložili je osobně. Cestující se zlevněnými jízdenkami, jež se vydávají na určitý průkaz, jako dělnické, žákovské jízdenky a pod., jsou povinni předložiti též tento průkaz. Jen tak bude umožněno rychlé vypravení cestujících a železničním zaměstnancům bude usnadněno přezkoušení jízdenek. tš

Podpořte železnici v boji o minutu!

Je ve vlastním zájmu cestujícího obecenstva, aby podporovalo železniční správu v její snaze o dochvilnost v dopravě. Je totiž jistě přáním každého, aby vlaky přijížděly a odjížděly podle jízdního řádu. Nikdo nechce zmeškati připojení v přestupní stanici! Každý chce včas dostihnouti své pracovní místo a také včas se vrátiti z práce domů! Rychlým nastupováním a vystupováním přispívá cestující k dosažení tohoto cíle.

Osobní vozy nesmějí býti přeplňovány zavazadly. Cestující smí vzíti s sebou do vozu jen malé a lehké zavazadlo. Větší kusy buďtež podány k přepravě jako zavazadlo!

Kdo rychle nenastoupí, tomu vlak k jeho vlastní škodě a nebezpečí ujede! Kdo pomalu vystupuje — ten přeje! tš

Sběr textilií

Sběr textilií a obuvi uspořádala obecní rada za pomoci žáků hlavní školy v druhém listopadovém týdnu. Výsledek sbírky

Ukázky novinářské propagace:

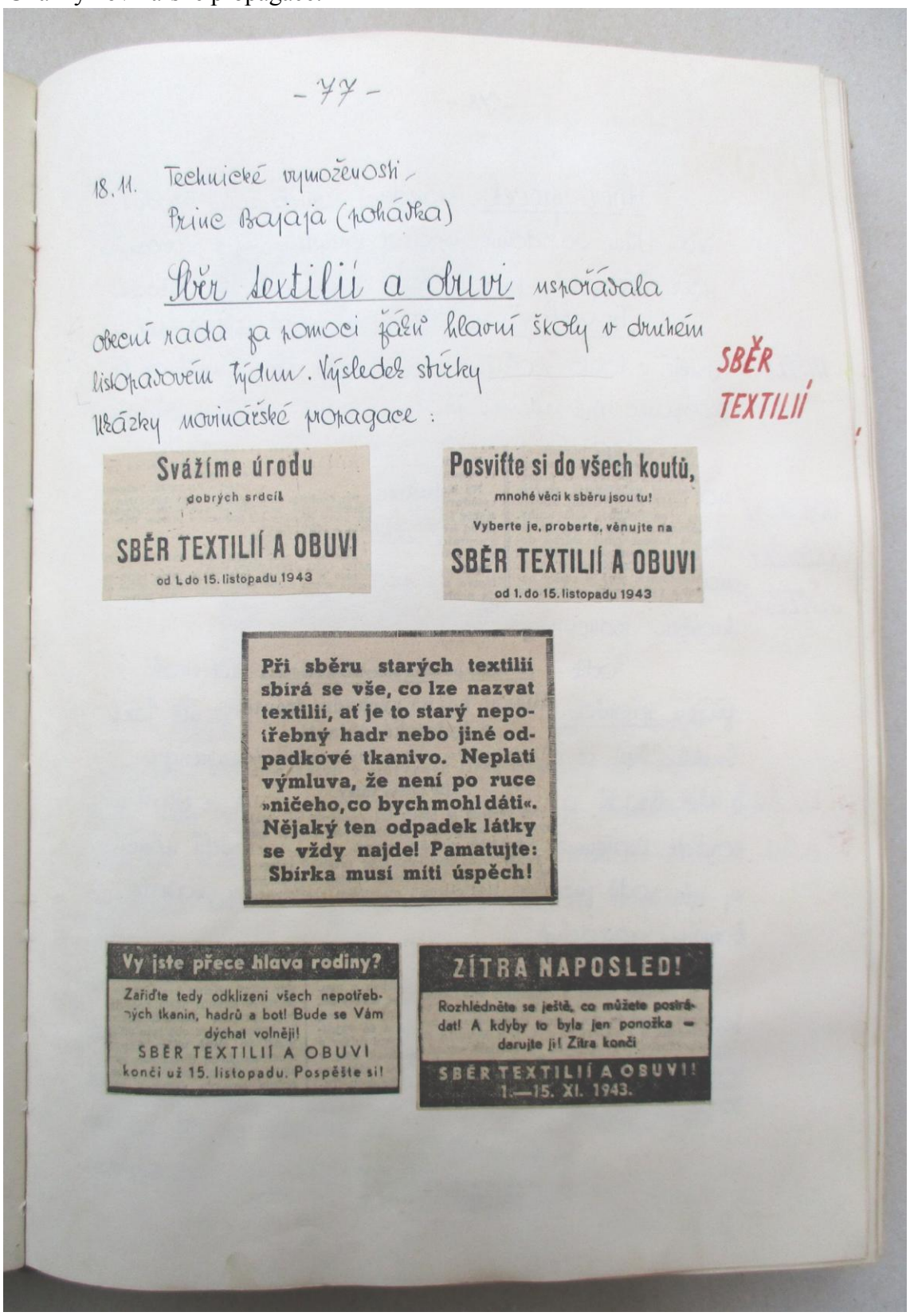

- 77 -

18.11. Technické vymoženosti –
Princ Bajaja (pohádka)

Sběr textilií a obuvi uspořádala obecní rada za pomoci žáků hlavní školy v druhém listopadovém týdnu. Výsledek sbírky

Ukázky novinářské propagace:

SBĚR TEXTILIÍ

Svážíme úrodu
dobrých srdcí!
SBĚR TEXTILIÍ A OBUVI
od 1. do 15. listopadu 1943

Posviťte si do všech koutů,
mnohé věci k sběru jsou tu!
Vyberte je, proberte, věnujte na
SBĚR TEXTILIÍ A OBUVI
od 1. do 15. listopadu 1943

Při sběru starých textilií sbírá se vše, co lze nazvat textilií, ať je to starý nepotřebný hadr nebo jiné odpadkové tkanivo. Neplatí výmluva, že není po ruce »ničeho, co bych mohl dáti«. Nějaký ten odpadek látky se vždy najde! Pamatujte: Sbírka musí míti úspěch!

Vy jste přece hlava rodiny?
Zařiďte tedy odklizení všech nepotřebných tkanin, hadrů a bot! Bude se Vám dýchat volněji!
SBĚR TEXTILIÍ A OBUVI
končí už 15. listopadu. Pospěšte si!

ZÍTRA NAPOSLED!
Rozhlédněte se ještě, co můžete postrádat! A kdyby to byla jen ponožka – darujte ji! Zítra končí
SBĚR TEXTILIÍ A OBUVI!
1.—15. XI. 1943.

Sběr pecek, provedený rovněž žáky hlavní školy dům od domu, vykázal výsledek 19 kg ovocných pecek. Pecky byly předány hosp. družstvu v Uher. Brodě.

Inspekce

Inspekce. Dne 19. 11. visitoval školu po druhé v tomto školním roce p. okr. škol. inspektor Fr. Kašparec. Byl přítomen při vyučování ve všech třídách.

Odborové kroužky učitelské

Kroužek učitelů tělesné výchovy byl zřízen na škole za vedení „Sportlehrera“ odb. uč. Jana Kundraty, který doplňuje a kontroluje tělesnou výchovu na škole a viduje podrobné přípravy učitelů. Schůzky kroužku jednou za měsíc.

Podle Věštníku min. školství byl na škole zřízen kroužek učitelů němčiny. Vedoucím je uč. Josef Šustek. Týž se zúčastnil dne 25. 11. Arbeitstagungu v Uher. Brodě a o výsledcích podal referát ve zvláštní poradě. Vzájemné hospitace u jednotlivých učitelů němčiny byly podle znění výnosu vykonány a budou nadále konány pravidelně.

Je usilováno o největší úsporu spotřeby papíru, paliva, světla podle výzev v rozhlasu i v tisku:

Ukázka novinářské výzvy k přihlášení se do seznamu zákazníků pro opravu obuvi:

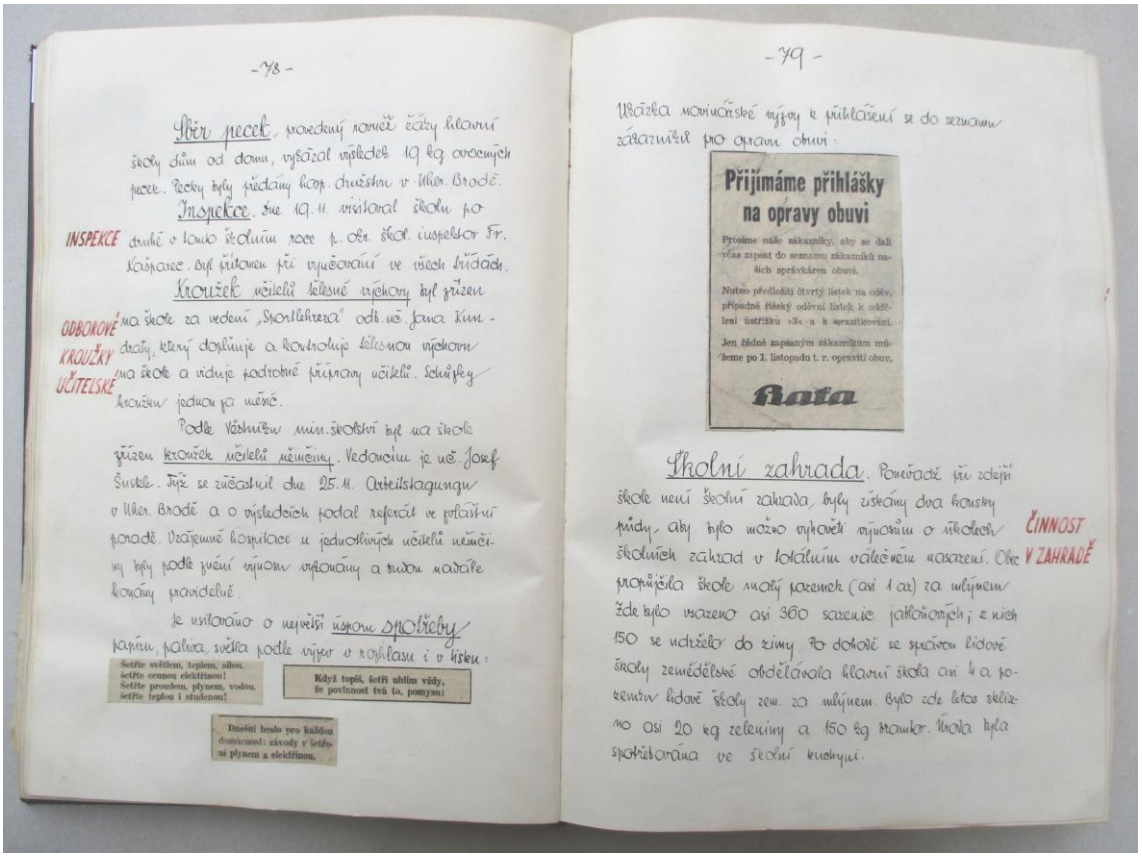

Činnost v zahradě

Školní zahrada. Poněvadž při zdejší škole není školní zahrada, byly získány dva kousky půdy, aby bylo možno vyhověti výnosům o úkolech školních zahrad v totálním válečném nasazení. Obec propůjčila škole malý pozemek (asi 1 ar) za mlýnem. Zde bylo vsazeno asi 360 sazenic jabloňových; z nich 150 se udrželo do zimy. Po dohodě se správou lidové školy

zemědělské obdělávala hlavní škola asi 4a pozemku lidové školy zem. za mlýnem. Bylo zde letos sklizeno asi 20 kg zeleniny a 150 kg brambor. Úroda byla spotřebována ve školní kuchyni.

Zprávy z bojiště. Zprávy vrchního velitelství branné moci a komentáře k nim stojí přirozeně v popředí zájmu od počátku války. Přinášejí je všechny denní i periodické časopisy na předních stranách. Zde ukázka zprávy – další jsou vloženy vzadu v kronice. V souvislosti s vojenskými akcemi objevily se v novinách i takové nadpisy:

Vyčištění Egejského moře

Samozřejmě, že jde o vyčištění mořských oblastí od nepřátel.

Zatemnění

Zatemnění. Jeden z prostředků ochrany před leteckými útoky v noci je zatemnění celého území. Všecka osvětlená okna nutno opatřiti tak, aby neproniklo navenek žádné světlo. Nádraží jsou osvětlena slabými modrými lampičkami, auta, vozy, cyklisté jezdí se ztlumenými světly, ve vlacích je tma. Vesnice i města jsou ponořeny v neproniknutelnou temnotu. Procházející hlídky kontrolují zatemnění a podezřelé chodce. Každá osoba, starší 16 let, je povinna, nosit s sebou stále občanskou legitimaci a vykázat se jí na požádání. Poněvadž bezpečnost majetku při zatemnění je značněji ohrožena, byly vydány přísné předpisy proti záškodníkům. Krádež při zatemnění je kvalifikována jako těžký zločin a při opakování se trestá smrtí. Doba zatemnění je stanovena vyhláškami v novinách a v rozhlasu:

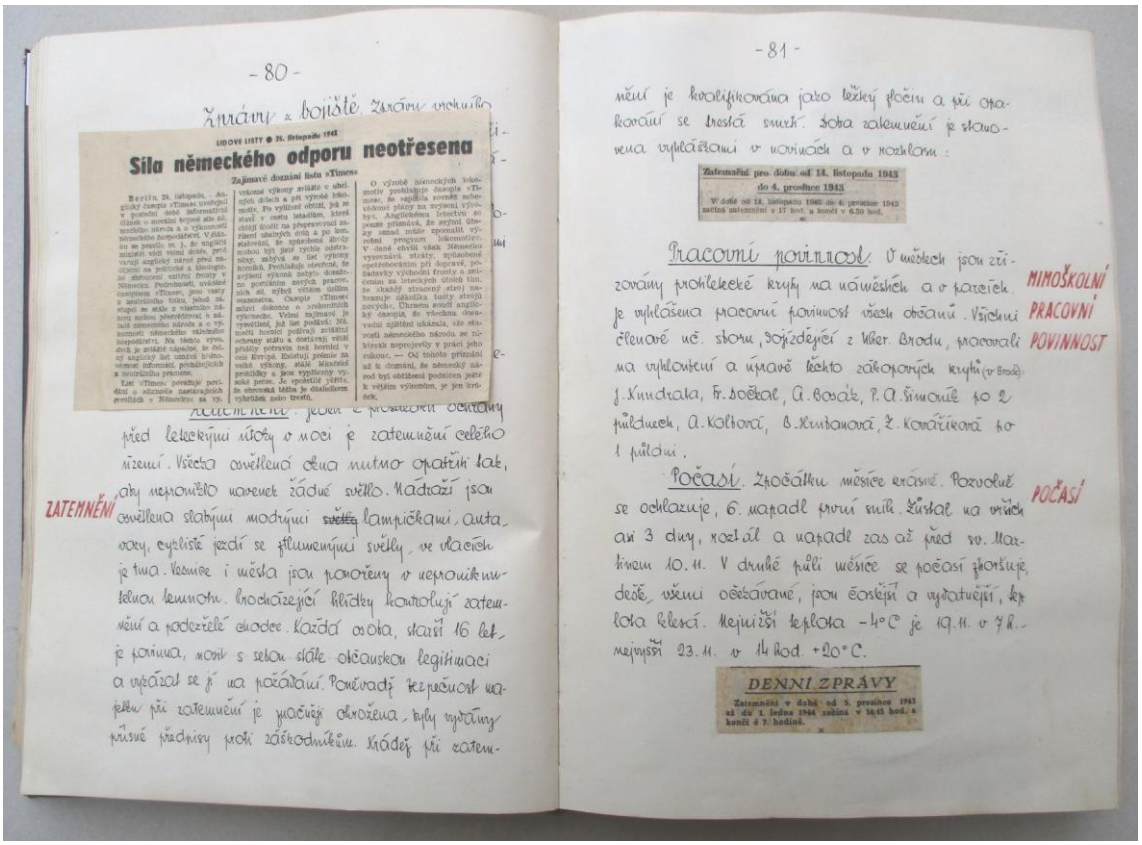

Mimoškolní pracovní povinnost

Pracovní povinnost. V městech jsou zřizovány protiletecké kryty na náměstích a v parcích. Je vyhlášena pracovní povinnost všech občanů. Všichni členové uč. sboru, dojíždějící z Uher. Brodu, pracovali na vyhloubení a úpravě těchto zákopových krytů (v

Brodě): J. Kundrata, Fr. Dočkal, A. Bosáh, P. A. Šimoník po 2 půldnech, A. Kolbová, B. Hrubanová, Z. Kováříková po 1 půldni.

Počasí

Počasí. Zpočátku měsíce krásně. Pozvolně se ochlazuje, 6. napadl první sníh. Zůstal na vrších asi 3 dny, roztál a napadl zas až před sv. Martinem 10. 11. V druhé půli měsíce se počasí zhoršuje, deště, všemi očekávané, jsou častější a vydatnější, teplota klesá. Nejnižší teplota -4°C je 19. 11. v 7 h.- nejvyšší 23. 11. v 14 hod. +20°C.

Zaznamenávám výsledky footbalového zápolení 14 nejlepších klubů Protektorátu Čechy a Morava ↓

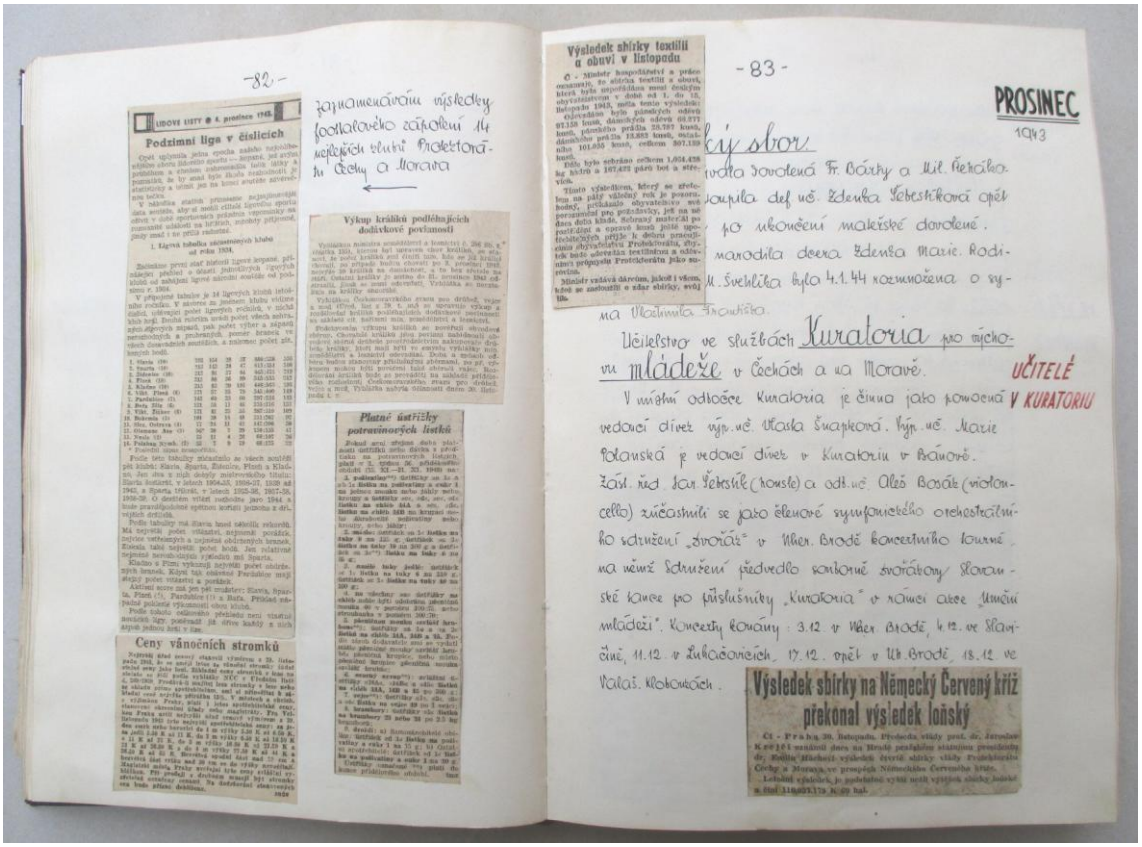

Prosinec 1943

Učitelský sbor.

Změn nebylo. Trvala dovolená Fr. Bárty a Mil. Řehákové. 20. 12. nastoupila def. uč. Zdenka Šebestíková opět školní službu po ukončení mateřské dovolené. 23. října se jí narodila dcera Zdenka Marie. Rodina odb. uč. M. Švehlíka byla 4. 1. 44 rozmnožena o syna Vlastimila Františka.

Učitelé v kuratoriu

Učitelstvo ve službách Kuratoria pro výchovu mládeže v Čechách a na Moravě.

V místní odbočce Kuratoria je činna jako pomocná vedoucí dívek výp. uč. Vlasta Šnapková. Výp. uč. Marie Polanská je vedoucí dívek v Kuratoriu v Bánově. Zást. řed. Jar. Šebestík (housle) a odb. uč. Aleš Bosák (violoncello) zúčastnili se jako členové symfonického orchestrálního sdružení „Dvořák“ v Uher. Brodě koncertního tourné, na němž Sdružení

předvedlo souborně Dvořákovy Slovanské tance pro příslušníky „Kuratoria“ v rámci akce „Umění mládeži“. Koncerty konány: 3. 12. v Uher. Brodě, 4. 12. ve Slavičíně, 11. 12. v Luhačovicích, 17. 12. opět v Uh. Brodě, 18. 12. ve Valaš. Kloboukách.

6. 12. uspořádali žáci hl. školy mikulášskou besídku s programem, který žákyně IV. b samy sestavily a předvedly. Besídka byla zakončena nadílkou.

Světelné obrazy byly předvedeny 7. 12. s programem:

1.) Irán, 2.) Ze života Indiánů 3.) Jeníček a Mařenka (pohádka).

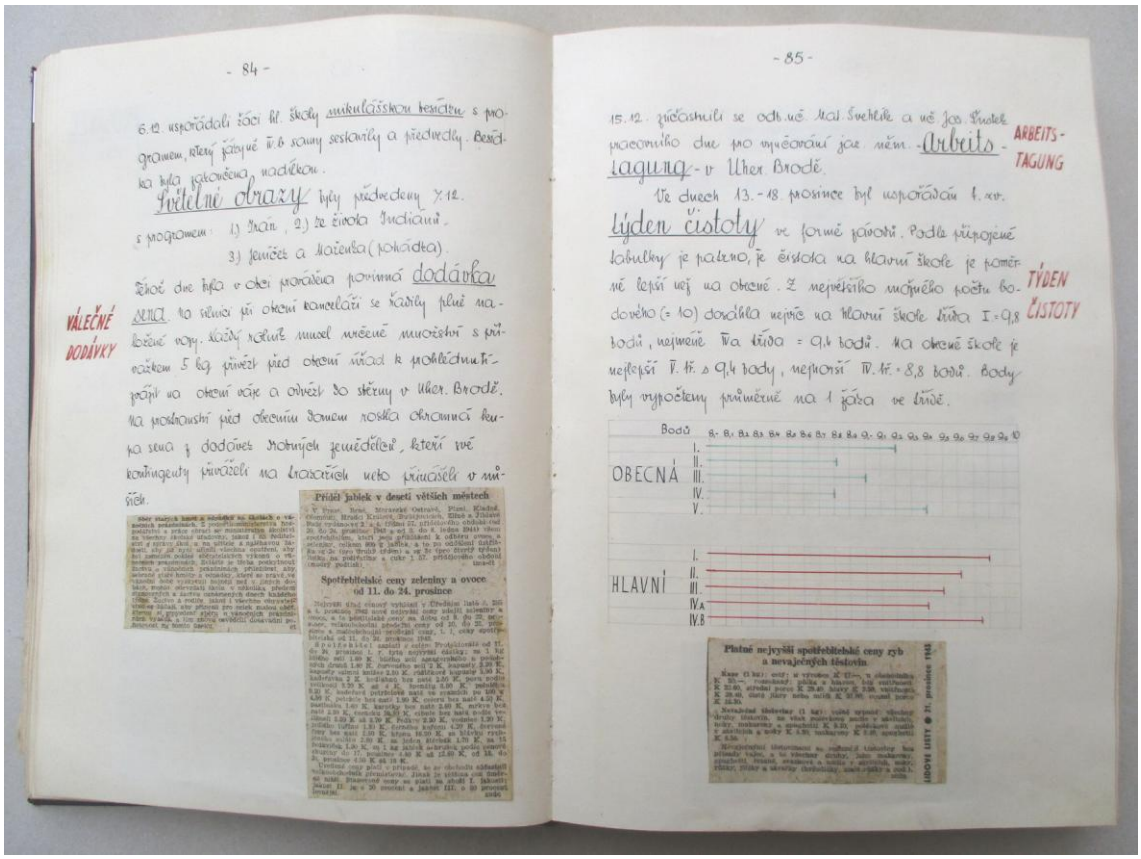

Válečné dodávky

Téhož dne byla v obci prováděna povinná dodávka sena. Na silnici při obecní kanceláři se řadily plně naložené vozy. Každý rolník musel určené množství s přívažkem 5 kg přivézt před obecní úřad k prohlédnutí – zvážit na obecní váze a odvézt do sběrny v Uher. Brodě. Na prostranství před obecním domem rostla ohromná kupa sena z dodávek drobných zemědělců, kteří své kontingenty přiváželi na trakařích nebo přinášeli v nůších.

Arbeitstagung

15. 12. účastnili se odb. uč. Mat. Švehlík a uč. Jos. Šustek pracovního dne pro vyučování jaz. něm. – Arbeitstagung – v Uher. Brodě.

Týden čistoty

Ve dnech 13. – 18. prosince byl uspořádán t. zv. týden čistoty ve formě závodů. Podle připojené tabulky je patrno, že čistota na hlavní škole je poměrně lepší než na obecné. Z největšího možného počtu bodového (=10) dosáhla nejvíc na hlavní škole třída I. = 9,8

bodů, nejméně IV a třída = 9,4 bodů. Na obecné škole je nejlepší V. tř. s 9,4 body, nejhorší IV. tř. = 8,8 bodů. Body byly vypočteny průměrně na 1 žáka ve třídě.

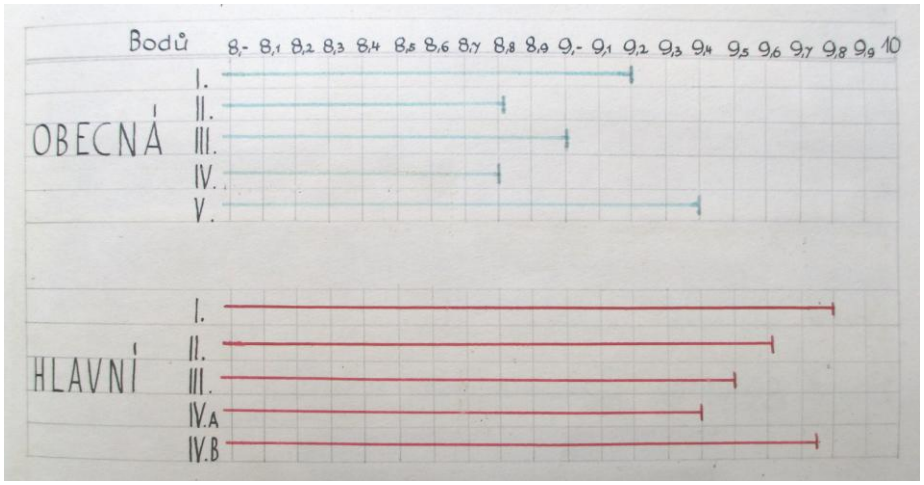

Typická ukázka 2. stránky MORAVSKÝCH NOVIN za války:

Z časopisu Českomoravský rolník:

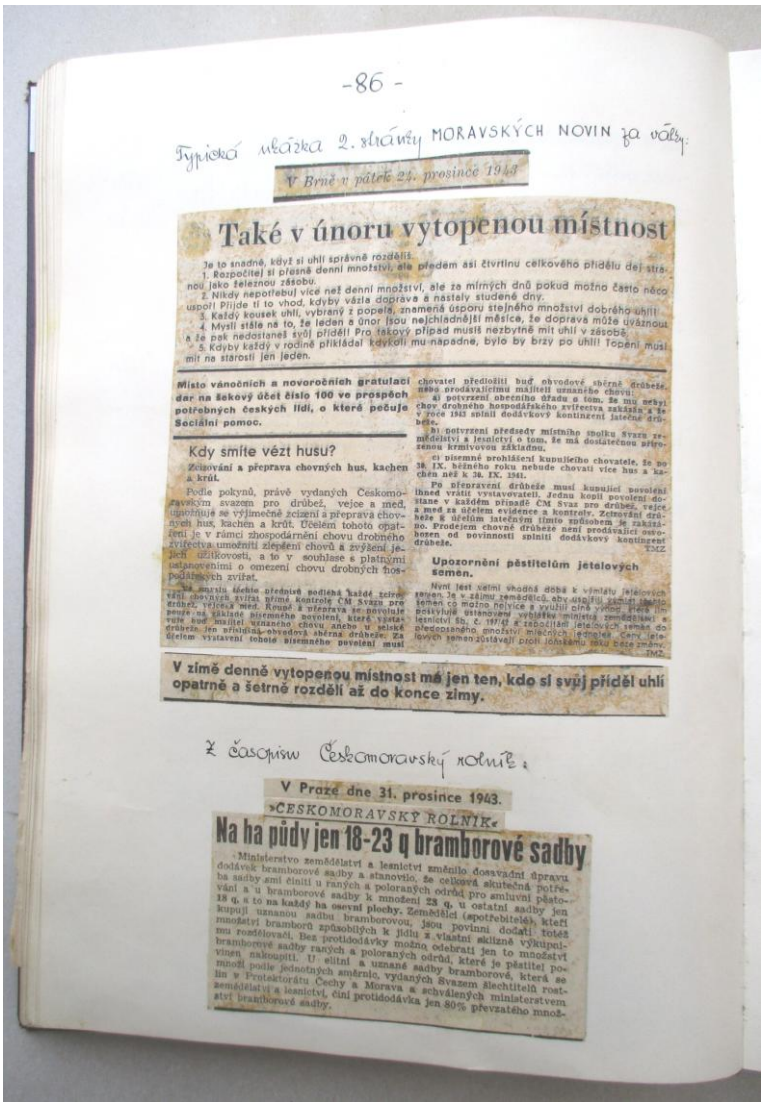

-86 -

Typická ukázka 2. stránky MORAVSKÝCH NOVIN za války:

V Brně v pátek 24. prosince 1943

Také v únoru vytopenou místnost

Je to snadné, když si uhlí správně rozdělíš.

1. Rozpočítej si přesně denní množství, ale předem asi čtvrtinu celkového přídělu dej stranou jako železnou zásobu.

2. Nikdy nepotřebuj více než denní množství, ale za mírných dnů pokud možno často něco uspoř! Přijde ti to vhod, kdyby vázla doprava a nastaly studené dny.

3. Každý kousek uhlí, vybraný z popelu, znamená úsporu stejného množství dobrého uhlí!

4. Myslí stále na to, že leden a únor jsou nejchladnější měsíce, že doprava může uvázznout a že pak nedostaneš svůj příděl! Pro takový případ musíš nezbytně mít uhlí v zásobě.

5. Kdyby každý v rodině přikládal kdykoli mu napadne, bylo by brzy po uhlí! Topení musí mít na starosti jen jeden.

V zimě denně vytopenou místnost má jen ten, kdo si svůj příděl uhlí opatrně a šetrně rozdělí až do konce zimy.

Místo vánočních a novoročních gratulací dar na šekový účet číslo 100 ve prospěch potřebných českých lidí, o které pečuje Sociální pomoc.

Kdy smíte vézt husu?

Zesování a přeprava chovných hus, kachen a krůt.

Podle pokynů, právě vydaných Českomoravským svazem pro drůbež, vejce a med, umožňuje se výjimečné zcizení a přeprava chovných hus, kachen a krůt. Účelem tohoto opatření je v rámci zhospodárnění chovu drobného zvířectva umožnitti zlepšení chovů a zvýšení jejich užitkovosti, a to v souhlase s platnými ustanoveními o omezení chovu drobných hospodářských zvířat.

Na mnohá místa přednosti podlehá každé zcizení chovných zvířat přímé kontrole ČM Svazu pro drůbež, vejce a med. Rozpis a přeprava se povoluje pouze na základě písemného povolení, které vystaví drůbež. Jen příležitostně obvodová sběrna drůbeže. Za účelem vystavení tohoto písemného povolení musí chovatel předložiti buď obvodové sběrně drůbeže, nebo prodávajícímu majiteli uznaného chovu.

a) potvrzení obecního úřadu o tom, že mu nebyl chov drobného hospodářského zvířectva zakázán a že v roce 1943 splnil dodávkový kontingent jatečné drůbeže.

b) potvrzení předsedy místního spolku Svazu zemědělství a lesnictví o tom, že má dostatečnou přirozenou krmivovou základnu.

c) písemné prohlášení kupujícího chovatele, že po 30. IX. běžného roku nebude chovati více hus a kachen než k 30. IX. 1941.

Po přepravení drůbeže musí kupující povolení ihned vrátit vystavovateli. Jednu kopii povolení dostane v každém přímadě ČM Svaz pro drůbež, vejce a med za účelem evidence a kontroly. Zesování drůbeže k účelům jatečným tímto způsobem je zakázáno. Prodejem chovné drůbeže není prodávající osvobozen od povinnosti splniti dodávkový kontingent drůbeže.

TMZ

Upozornění pěstitelům jetelových semen.

Nyní jest velmi vhodná doba k výmlatu jetelových semen. Je v zájmu zemědělců, aby dosáhli čistého jetelem co možno nejvyšce a využili plně výnos přes to poskytuje ustanovení vyhlášky ministra zemědělství a lesnictví Sb. č. 197/43 k zabránění jetelových semen do předepsaného množství mléčných jednotek. Cena jetelových semen zůstávají proti loňskému roku beze změny.

TMZ

Z časopisu Českomoravský rolník:

V Praze dne 31. prosince 1943.

»ČESKOMORAVSKÝ ROLNÍK«

Na ha půdy jen 18-23 q bramborové sadby

Ministerstvo zemědělství a lesnictví změnilo dosavádní úpravu dodávek bramborové sadby a stanovilo, že celková skutečná potřeba sadby smí činiti u raných a poloraných odrůd pro smluvní pěstování a u bramborové sadby k množení 23 q, u ostatní sadby jen 18 q, a to na každý ha osevní plochy. Zemědělci (spotřebitelé), kteří kupují uznanou sadbu bramborovou, jsou povinni dodati totéž množství bramborů způsobilých k jídlu z vlastní sklizně výkupnímu rozdělovači. Bez protidodávky možno odebrati jen to množství bramborové sadby raných a poloraných odrůd, které je pěstiteli povinen nakoupiti. U elitní a uznané sadby bramborové, která se množí podle jednotných směrnic, vydaných Svazem šlechtitelů rostlin v Protektorátu Čechy a Morava a schválených ministerstvem zemědělství a lesnictví, činí protidodávka jen 80% převzatého množství bramborové sadby.

Školní spoření 1943-44.

Školní spoření 1943-44.

TŘÍDA	OBECNÁ ŠKOLA I.	II.	III.	IV.	V.	Úhrnem	HLAVNÍ ŠKOLA I.	II.	III.	IVa	IVb	Úhrnem
Počet žáků	33	30	32	30	44	169	24	32	34	32	33	155
Počet střádá- ků	20	16	16	11	9	72	8	8	22	23	9	70
září	357,9	12,-	245,7	98,-	-	713,6	-	45,-	80,-	170,-	80,-	375,-
Říjen	297,2	45,-	212,5	234,-	-	788,7	200,-	285,-	540,-	1150,-	210,-	2385,-
Listopad	347,5	462,-	271,5	192,-	-	1273,-	381,-	265,-	375,-	1210,-	-	2231,-
Prosinec	769,-	386,5	121,-	50,-	416,5	1743,-	70,-	50,-	-	765,-	-	885,-
Leden	1190,7	327,-	-	44,-	353,-	1914,7	-	340,-	278,-	535,-	-	1153,-
Únor	701,9	413,-	986,1	110,-	107,8	2318,8	-	40,-	35,-	455	-	530,-
Březen	1067,-	289,-	414,-	100	628,-	2498,-	340,-	-	50,-	690,-	340,-	1420,-
Duben	1041,-	260,5	165,-	219,-	167,6	1853,1	-	-	-	-	-	-
Květen	681,6	527,5	331,-	-	15,-	1555,1	-	15,-	-	540,-	810,-	1365,-
Červen												
Červenec												
za školní rok												

Známka, vydaná ve prospěch německého Červeného kříže s příplatkem K 8,80- první dvoubarevná známka, vydaná na našem území.

Putovní pohár.

Družstvo Lidová tvorba v Uher. Brodě zhotovilo a namalovalo slováckými vzorky dřevěný pohár, který je určen jako putovní cena zdejší obecné a hlavní školy pro třídu s nejlepším poměrným výsledkem ve sběru odpadových hmot. Předávání poháru bude se konati každý měsíc. Prvním držitelem poháru je IV. a hlavní školy (tř. uč. Fr. Dočkal).

LIDOVÉ LISTY ● 28. prosince 1943

Vojenská bilance roku 1943

pzd - Rok 1943 byl dosud nejtvrdším rokem současné války. To platí především o vojenském vývoji. Sovětskému svazu a stejně tak i západním mocnostem se podařilo v roce 1943 dosáhnout územních zisků, jejichž rozsah a význam nemůže být nikterak neuznáván. Jestliže výsledek roku 1943 nutno přece jen hodnotit pro Říši positivně, pak se to děje z několika podstatných důvodů. Především třeba konstatovat, že minulý rok byl prvním rokem, který Sovětskému svazu a západním mocnostem poskytl možnost k plnému nasazení jejich nashromážděných a dlouho připravovaných celkových sil. Německo v letošním roce muselo současně čelit všem svým nepřátelům a veškeré jejich energii. Vzhledem k tomuto vývoji oddávali se v táboře západních mocností určité naději, že rok 1943 povede k úplnému zhroucení Německa. Naděje se nejen nesplnily ve svém celku, nýbrž ani v nejmenších svých podrobnostech.

1. Východní fronta. Na východní frontě použili bolševici v roce 1943 plně svých nashromážděných množství materiálu a lidí. Podařilo se jim posunout svou frontu o značný kus na západ. Bolševická ofensiva může být označena za generální ofensivu, neboť zachvátila celou frontu od Leningradu až po Kavkaz. Nebyla to částečná ofensiva jako německá v roce 1942. Následkem toho může být co do měřítka srovnávána jen s německou generální ofensivou z roku 1941. Toto srovnání může býti správně hodnoceno teprve tehdy, jestliže si uvědomíme, že německá generální ofensiva v roce 1941 započala 22. června a trvala tedy jen 6 měsíců, kdežto bolševická ofensiva v roce 1943 trvala naproti tomu plných 12 měsíců. Dále se německým armádám podařilo v roce 1941 v četných kotlových bitvách obklíčit silné sovětské armádní skupiny a zničit je. Bolševici zdolali jen 6. německou armádu, která podle rozkazu zůstala stát u Stalingradu. Již toto srovnání ukazuje rozdíly mezi německými a sovětskými výkony a postačí k positivnímu zhodnocení vojenských výsledků roku 1943 na východní frontě.

2. V prostoru Středozemního moře. Angličané a Američané se v roce 1943 nejprve zmocnili severní Afriky. Vůči tomuto prostorovému zisku však stojí ztráta času, která může být do německé výroční bilance zanesena jako positivní složka. Ztráta času způsobila, že západní mocnosti nemohly v prostoru Středozemního moře plně využít možností, poskytnutých zradou Badoglioovy vlády a že ofensiva v Italii stále ještě trčí před Římem. Nelze ovšem přehlížet, že otevření Středozemního moře pro britsko-americkou plavbu znamená velmi značný zisk nepřátelské strany.

3. Na oceáně. Dalším positivem pro nepřátelskou stranu je vývoj v boji na oceáně. Tam se britsko-americké obraně proti německým ponorkám podařilo po tříleté přípravě dosáhnout úspěchu. Od druhé poloviny roku 1943 poklesly podstatně číslice potápěného britsko-amerického lodního prostoru, pokud přicházejí na vrub ponorek. Úspěch, jehož bylo dosaženo, není tak vzdálen úspěchu z roku 1941, kdy bylo potopeno 6,5 mil. BRT, takže boj proti anglo-americké plavbě nemusí být pro Německo hodnocen negativně. Právě na tomto poli třeba vyčkat, jaký obrat nastane v námořní válce v příštím roce.

4. Letecký teror. Na straně anglo-americké bude letecká válka proti německým městům zařazena do výroční bilance jako aktivum. Nelze popřít velikou zkázu, způsobenou britsko-americkými bombardovacími letadly v řadě velkých německých měst, avšak stejně tak nemůže nepřítel popřít, že morálka německého obyvatelstva se ještě utužila, místo aby poklesla.

Zklamané naděje nepřátel. Bilance vojenských událostí roku 1943 by nebyla správnou, kdyby se chtěla opírat jen o tyto vnější znaky. Při posuzování nutno naopak vycházeti z toho, že jak bolševici, tak i západní mocnosti v uplynulém roce nedosáhli, co zamýšleli.

Německé aktivní položky. V bilanci roku 1943 se objevuje kromě toho pro Německo ještě několik podstatných aktivních položek. Vědomě vedená defensiva v roce 1943 zajistila na všech frontách pokračující konsolidování poměrů v evropském prostoru, chráněném německou brannou mocí. Umožnila vybudování opevnění na Atlantiku od Severního mysu až po Biskajský záliv. Kromě toho bylo pobřeží jižní Francie, severní a střední Italie zapojeno do pevnostního pásma. Také na Balkáně byla provedena konsolidace poměrů a zesílené vybudování pobřežních opevnění. Dnes nemůže býti již žádné pochybnosti o tom, že vědomá německá defensiva v minulém roce přinesla Německu na všech vojenských polích podstatné ušetření sil, proti němuž stojí neobyčejně vysoké spotřebování sil jak na straně sovětské, tak i na straně západních mocností. Účinky nashromáždění německých sil se patrně projeví v roce 1944. Na základě bilance pro rok 1943 možno posuzovat strategické možnosti německé branné moci pro rok 1944 jak ve válce pozemní, tak i letecké a námořní, na východě, na jihu i na západě velmi positivně a důvěřivě.

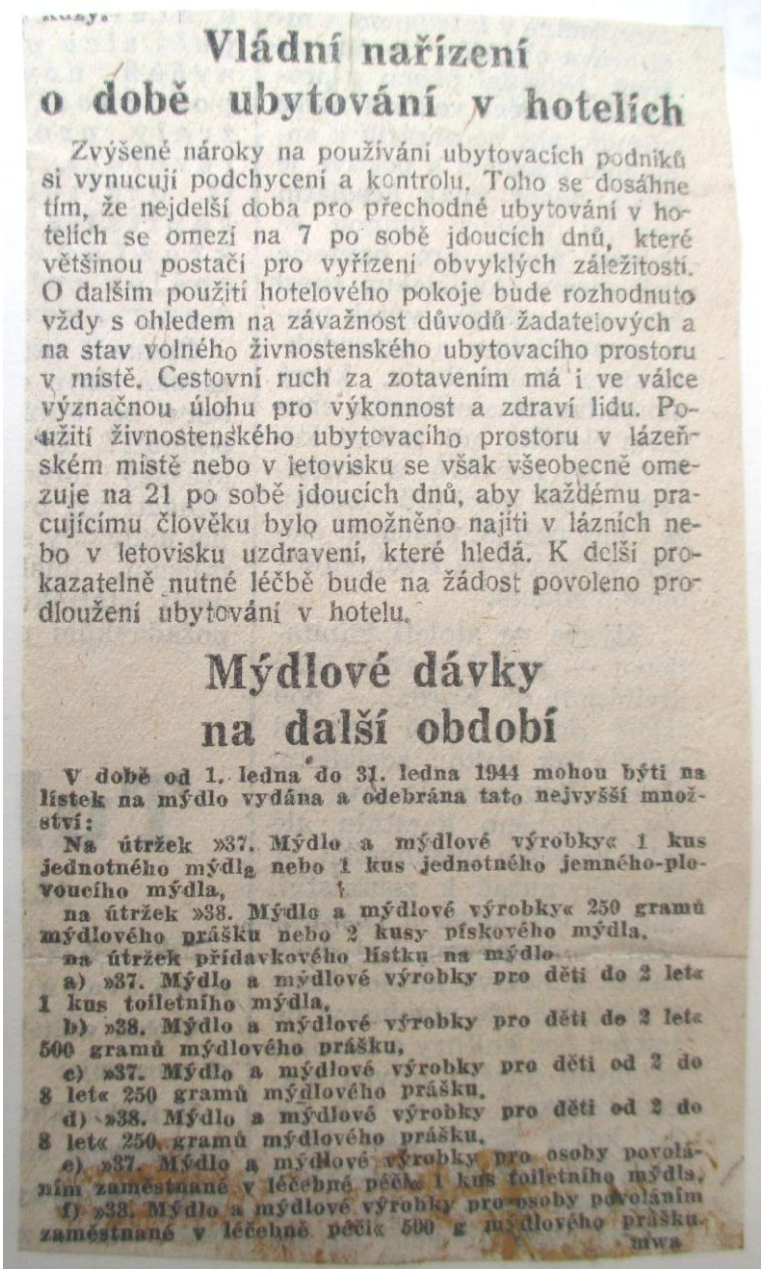

Vládní nařízení o době ubytování v hotelích

Zvýšené nároky na používání ubytovacích podniků si vynucují podchycení a kontrolu. Toho se dosáhne tím, že nejdelší doba pro přechodné ubytování v hotelích se omezí na 7 po sobě jdoucích dnů, které většinou postačí pro vyřízení obvyklých záležitostí. O dalším použití hotelového pokoje bude rozhodnuto vždy s ohledem na závažnost důvodů žadatelových a na stav volného živnostenského ubytovacího prostoru v místě. Cestovní ruch za zotavením má i ve válce význačnou úlohu pro výkonnost a zdraví lidu. Použití živnostenského ubytovacího prostoru v lázeňském místě nebo v letovisku se však všeobecně omezuje na 21 po sobě jdoucích dnů, aby každému pracujícímu člověku bylo umožněno najíti v lázních nebo v letovisku uzdravení, které hledá. K delší prokazatelně nutné léčbě bude na žádost povoleno prodloužení ubytování v hotelu.

Mýdlové dávky na další období

V době od 1. ledna do 31. ledna 1944 mohou býti na lístek na mýdlo vydána a odebrána tato nejvyšší množství:

Na útržek »37. Mýdlo a mýdlové výrobky« 1 kus jednotného mýdla nebo 1 kus jednotného jemného-plovoucího mýdla,

na útržek »38. Mýdlo a mýdlové výrobky« 250 gramů mýdlového prášku nebo 2 kusy pískového mýdla.

na útržek přídavkového lístku na mýdlo

a) »37. Mýdlo a mýdlové výrobky pro děti do 2 let« 1 kus toiletního mýdla,

b) »38. Mýdlo a mýdlové výrobky pro děti do 2 let« 500 gramů mýdlového prášku,

c) »37. Mýdlo a mýdlové výrobky pro děti od 2 do 8 let« 250 gramů mýdlového prášku,

d) »38. Mýdlo a mýdlové výrobky pro děti od 2 do 8 let« 250 gramů mýdlového prášku,

e) »37. Mýdlo a mýdlové výrobky pro osoby povoláním zaměstnané v léčebné péči« 1 kus toiletního mýdla,

f) »38. Mýdlo a mýdlové výrobky pro osoby povoláním zaměstnané v léčebné péči« 500 g mýdlového prášku.

mwa

Vánoční prázdniny začínají v úterý 21. prosince a potrvaly do úterka 11. ledna 1944.

Leden 1944

Činnost učitelstva

Učitelský sbor, činnost. 10. ledna odešla výp. uč. Zdenka Kovářiková na obecnou školu do Komně.

12. ledna nastoupila uč. dom. nauk M. Řeháková opět službu po 4 měsíční dovolené. F. Bárta zůstává dále mimo službu.

6. 7. 8. ledna zúčastnili se všichni učitelé a učitelky kursu protiletecké ochrany v Uherském Brodě v městském kině. Zvláště školení vedoucí protiletecké služby přednášeli o bojových plynech, o metodách plynové války, o pumách zápalných, tříštivých, plynových, o

ochraně proti nim, o protiletecké službě, o krytech aj. 13. zúčastnil se Jan Bílý schůze referentů sociální pomoci v Uh. Brodě, jako zástupce obce a školy.

26. zúčastnil se odb. uč. Mat. Švehlík Arbeitstagungu v Uh. Brodě.

Školní rady zrušeny

Výnosem MŠ byly zrušeny dosavadní místní a újezdní školní rady. Jejich činnost a působnost přechází na starostu obce, který může za sebe určiti zástupce. Za zástupce byl navržen a okr. úřadem schválen dosavadní předseda p. Antonín Jančář, stav. asistent. Jeho zástupcem p. Ludvík Lorenc, kovář.

16. 1. sešla se dosavadní školní rada v plném počtu k poslední schůzi na rozloučenou. Podepsaný přečetl výnos MŠ o zastavení činnosti školních rad, poděkoval všem za spolupráci a žádal přítomné, aby se práce pro školu nevzdalovali, o naši činnost se zajímali, práci učitelstva nepodceňovali a školu v jejích těžkých úkolech podporovali

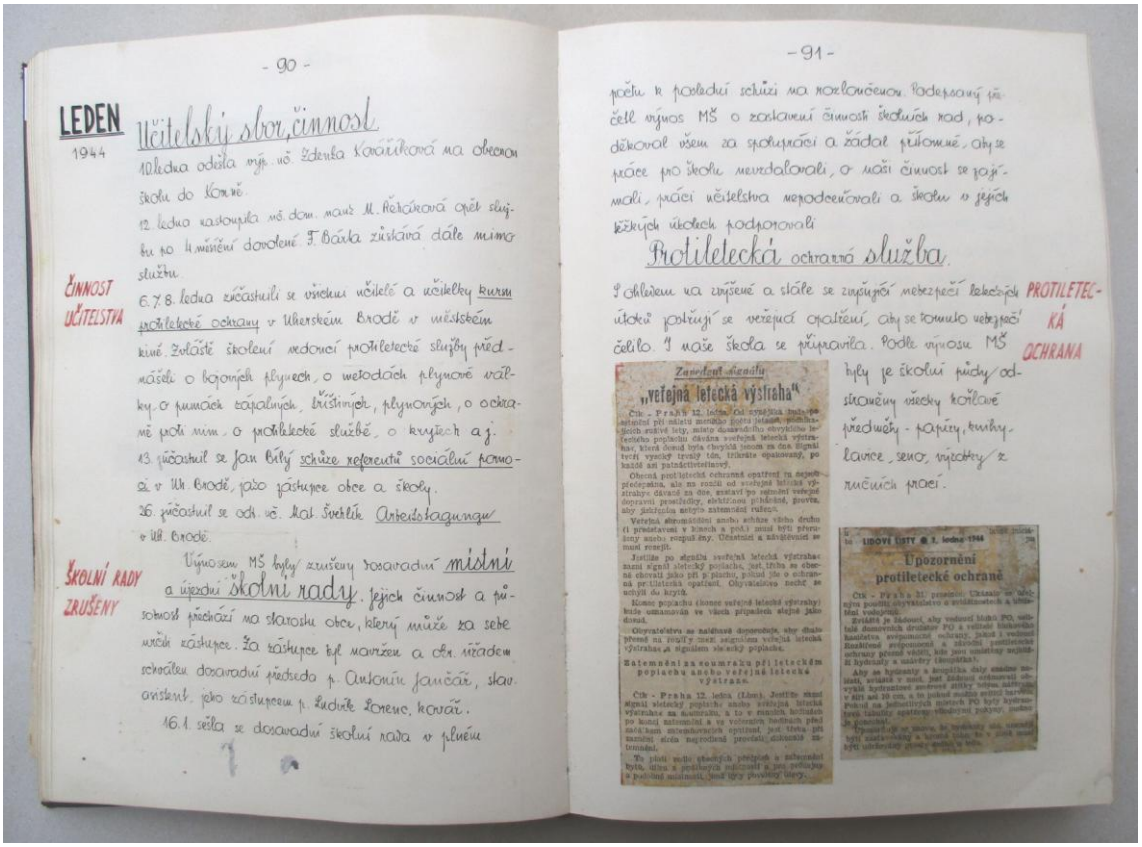

Protiletecká ochrana

Protiletecká ochranná služba. S ohledem na zvýšené a stále se zvyšující nebezpečí leteckých útoků zostřují se veřejná opatření, aby se tomuto nebezpečí čelilo. I naše škola se připravila. Podle výnosu MŠ byly ze školní půdy odstraněny všecky hořlavé předměty – papíry, knihy – lavice, seno, výrobky z ručních prací.

Z kabinetu v poschodí byly cennější pomůcky (dynamo – drobnohled) odneseny do kabinetu v přízemí. Část školního archivu byla z ředitelny přemístěna rovněž do přízemního kabinetu. Na chodbách byly umístěny bedny s pískem a s potřebným hasicím nářadím (hák, krompáč, železné hrábě, motyka) pro případ náletu nepřátelského letectva. Bedny s pískem byly umístěny ve všech třídách. Zhotovili je odb. uč. Fr. Dočkal a A. Bosák s žáky IV. tř. hl. v ruč. pr. vých. Písek byl opatřen svépomocí žáků.

Protiletecký kryt není ani ve škole, ani v její blízkosti. Sklep pod školou nemá ani osvětlení, ani větrání, a za vlhka bývá naplněn vodou. Proto jej nelze použíti za kryt. Zákopové kryty rovněž nelze tu zříditi pro nedostatek místa. Za leteckého nebezpečí budou tedy žáci posláni domů. Poplachový řád vypracuje Luftschuzleiter A. Bosák.

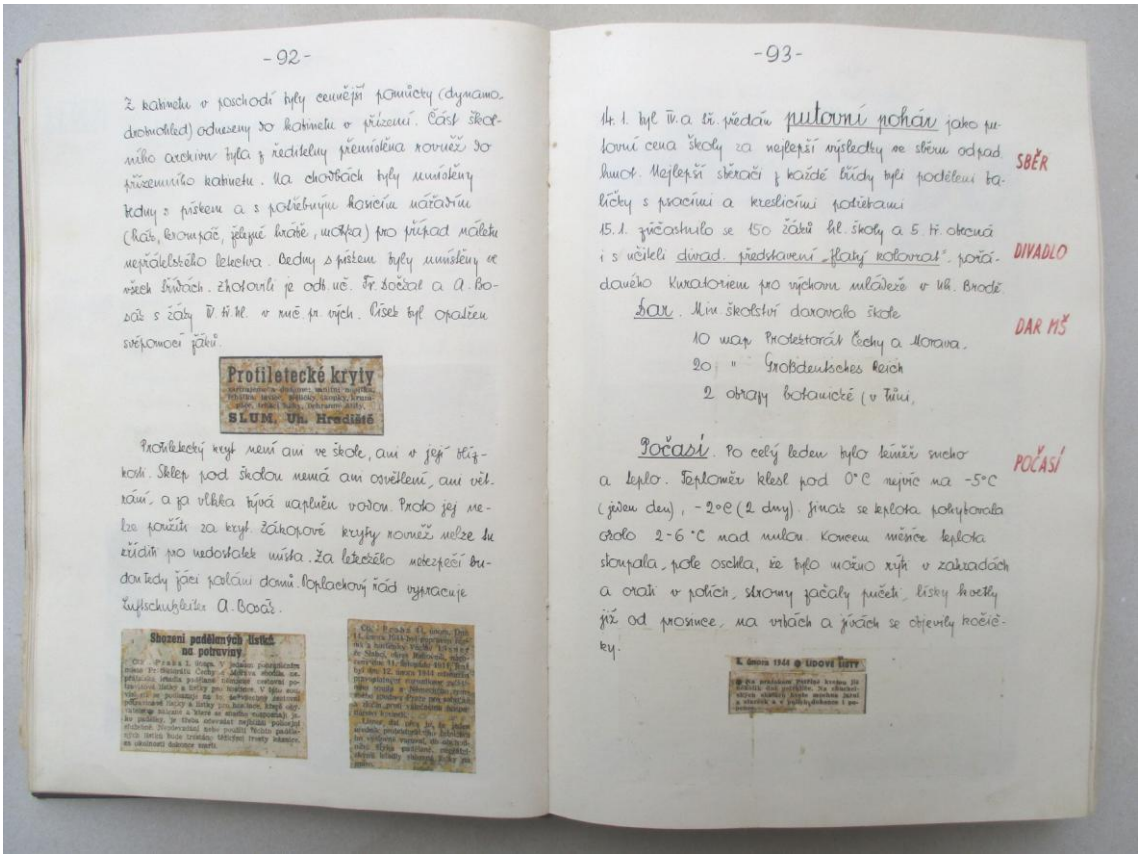

Sběr

14. 1. byl IV.a tř. předán putovní pohár jako putovní cena školy za nejlepší výsledky ve sběru odpad. hmot. Nejlepší sběrači z každé třídy byli poděleni balíčky s psacími a kreslicími potřebami

Divadlo

15. 1. zúčastnilo se 150 žáků hl. školy a 5. tř. obecná i s učiteli divad. představení „Zlatý kolovrat", pořádaného Kuratoriem pro výchovu mládeže v Uh. Brodě.

Dar MŠ

Dar. Min. školství darovalo škole

10 map Protektorát Čechy a Morava,

20 " Großdeutsches Reich

2 obrazy botanické (v tůni,

Počasí

Počasí. Po celý den bylo téměř sucho a teplo. Teploměr klesl pod 0°C nejvíc na -5°C (jeden den), -2°C (2 dny). Jinak se teplota pohybovala okolo 2-6 °C nad nulou. Koncem

měsíce teplota stoupala, pole oschla, že bylo možno rýti v zahradách a orati v polích. Stromy začaly pučeti, lísky kvetly již od prosince, na vrbách a jívách se objevily kočičky.

Hospodářské zprávy v lednu 1944.

Zprávy politické a vojenské.

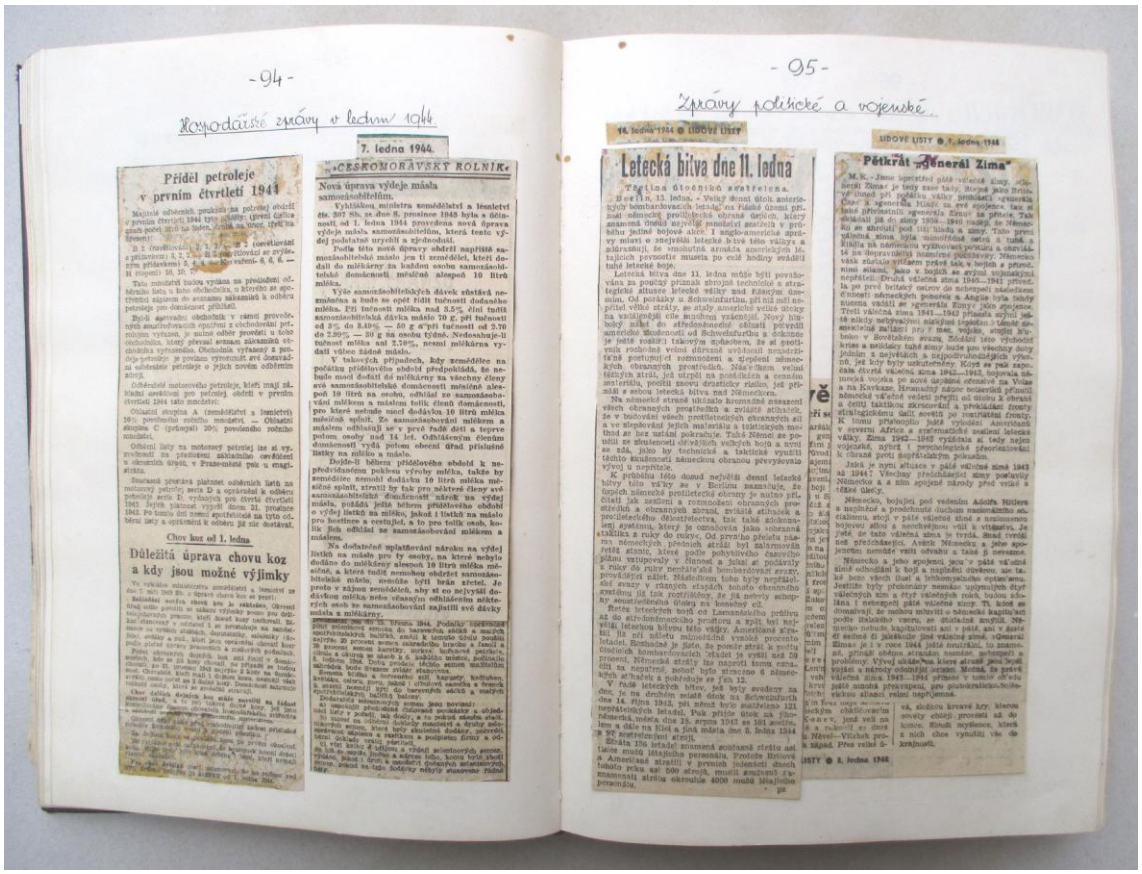

Tabulka služného

Za prosinec 1943 a leden 1944. Od 1. ledna 1944 byly zvýšeny a znovu upraveny platy učitelů. Plat pozůstává ze základního služného, činovného, výchovného, a u vedoucích sil ředitelského přídavku. Pensijní příspěvek se ruší, stejně jako srážka z činovného u manželských dvojic. Výchovné ponecháno v téže výši (150 K na dítě měs.)

Únor 1944

Uč. sbor – změny, činnost

Únor byl ve znamení nepřetržitého, stálého suplování a nejnepravidelnějšího vyučování od počátku války. Od 30. ledna do 3. února byly pololetní prázdniny, v pátek 4. 2. počalo se „pravidelně" vyučovati. Týž den bylo jednak ve škole, jednak na obci tolik statistické práce a sestavování různých výkazů, že 3 učitelé od rána do večera po celý pátek i sobotu byli těmito pracemi zaměstnáni v obecní kanceláři i ve sborovně školy. Mimoto bylo nutno přibrati k výpomoci starší žáky. Ostatní učitelé udrželi vyučování v plném rozsahu. K tomu ještě uč. J. Bílý onemocněl chřipkou a po pololetí nastoupil až 14. 2. Výpomocná učitelka Marie Polanská byla přeložena na obecnou školu do Hřivínova Újezda. Byla zde jen několik měsíců,

ale zdomácněla a odcházela velmi nerada. Zato se po pololetí vrátila z Komně výp. učitelka Zdenka Kovářiková a převzala po M. Polanské 5. tř. obec.

V neděli 6. 2. odjeli povolaní učitelé do Brna do 5denního kursu protiletecké ochrany při Landes-Luftschuβschule für Mähren. Byli povoláni: Jan Kundrata, Aleš Bosák, Jos. Šustek (zástupce Jan Bílý a pak Jar. Šebestík) Fr. Bárta (zást. Mat. Švehlík).

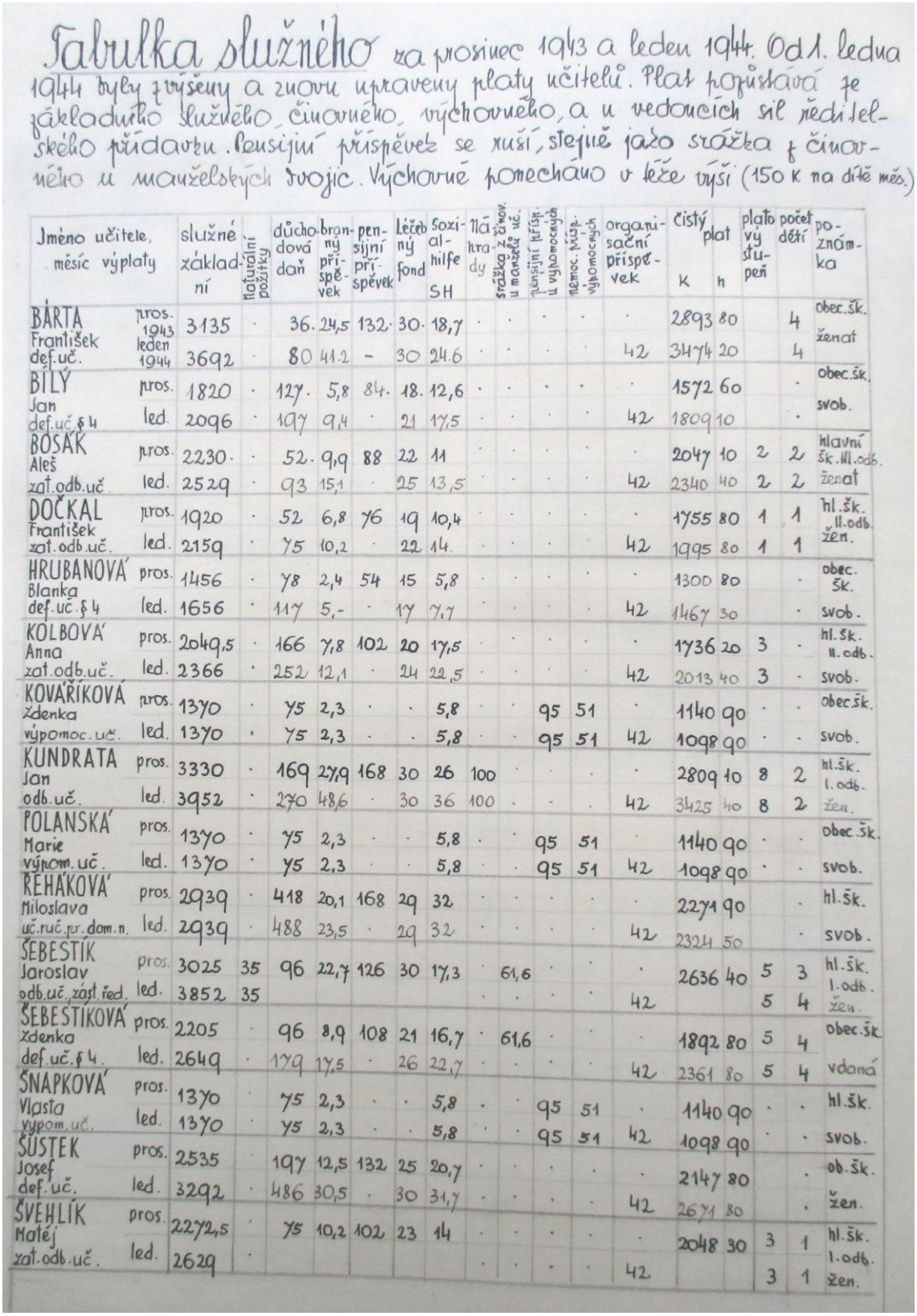

Tabulka služného za prosinec 1943 a leden 1944. Od 1. ledna 1944 byly zvýšeny a znovu upraveny platy učitelů. Plat pozůstává ze základního služného, činovného, výchovného, a u vedoucích sil ředitelského přídavku. Pensijní příspěvek se ruší, stejně jako srážka z činovného u manželských dvojic. Výchovné ponecháno v téže výši (150 K na dítě měs.)

Jméno učitele, měsíc výplaty		služné základní	naturální požitky	důchodová daň	branný příspěvek	pensijní příspěvek	Léčebný fond	Sozialhilfe SH	Náhrady	srážka z činov. u manželů uč.	pensijní příspěv. u vyhnocených	nemoc. příp. vyhnocených	organizační příspěvek	čistý plat K	čistý plat h	platový stupeň	počet dětí	poznámka
BÁRTA	pros. 1943	3135	·	36.	24,5	132.	30.	18,7	·	·	·	·	·	2893	80		4	obec. šk.
František def. uč.	leden 1944	3692	·	80	41.2	–	30	24.6	·	·	·	·	42	3474	20		4	ženat
BÍLÝ	pros.	1820	·	127.	5,8	84.	18.	12,6	·	·	·	·	·	1572	60		·	obec. šk.
Jan def. uč. § 4	led.	2096	·	197	9,4	·	21	17,5	·	·	·	·	42	1809	10		·	svob.
BOSÁK	pros.	2230.	·	52.	9,9	88	22	11	·	·	·	·	·	2047	10	2	2	hlavní šk. III. odb.
Aleš zat. odb. uč.	led.	2529	·	93	15,1	·	25	13,5	·	·	·	·	42	2340	40	2	2	ženat
DOČKAL	pros.	1920	·	52	6,8	76	19	10,4	·	·	·	·	·	1755	80	1	1	hl. šk. II. odb.
František zat. odb. uč.	led.	2159	·	75	10,2	·	22	14.	·	·	·	·	42	1995	80	1	1	žen.
HRUBANOVÁ	pros.	1456	·	78	2,4	54	15	5,8	·	·	·	·	·	1300	80		·	obec. šk.
Blanka def. uč. § 4	led.	1656	·	117	5,-	·	17	7,7	·	·	·	·	42	1467	30		·	svob.
KOLBOVÁ	pros.	2049,5	·	166	7,8	102	20	17,5	·	·	·	·	·	1736	20	3	·	hl. šk. II. odb.
Anna zat. odb. uč.	led.	2366	·	252	12,1	·	24	22,5	·	·	·	·	42	2013	40	3	·	svob.
KOVÁŘÍKOVÁ	pros.	1370	·	75	2,3	·	·	5,8	·	·	95	51	·	1140	90	·	·	obec. šk.
Zdenka výpomoc. uč.	led.	1370	·	75	2,3	·	·	5,8	·	·	95	51	42	1098	90	·	·	svob.
KUNDRATA	pros.	3330	·	169	27,9	168	30	26	100	·	·	·	·	2809	10	8	2	hl. šk. I. odb.
Jan odb. uč.	led.	3952	·	270	48,6	·	30	36	100	·	·	·	42	3425	40	8	2	žen.
POLANSKÁ	pros.	1370	·	75	2,3	·	·	5,8	·	·	95	51	·	1140	90	·	·	obec. šk.
Marie výpom. uč.	led.	1370	·	75	2,3	·	·	5,8	·	·	95	51	42	1098	90	·	·	svob.
ŘEHÁKOVÁ	pros.	2939	·	418	20,1	168	29	32	·	·	·	·	·	2271	90		·	hl. šk.
Miloslava uč. ruč. pr. dom. n.	led.	2939	·	488	23,5	·	29	32	·	·	·	·	42	2324	50		·	svob.
ŠEBESTÍK	pros.	3025	35	96	22,7	126	30	17,3	·	61,6	·	·	·	2636	40	5	3	hl. šk. I. odb.
Jaroslav odb. uč. zást. řed.	led.	3852	35						·	·	·	·	42			5	4	žen.
ŠEBESTÍKOVÁ	pros.	2205	·	96	8,9	108	21	16,7	·	61,6	·	·	·	1892	80	5	4	obec. šk.
Zdenka def. uč. § 4.	led.	2649	·	179	17,5	·	26	22,7	·	·	·	·	42	2361	80	5	4	vdaná
ŠNAPKOVÁ	pros.	1370	·	75	2,3	·	·	5,8	·	·	95	51	·	1140	90	·	·	hl. šk.
Vlasta výpom. uč.	led.	1370	·	75	2,3	·	·	5,8	·	·	95	51	42	1098	90	·	·	svob.
ŠUSTEK	pros.	2535	·	197	12,5	132	25	20,7	·	·	·	·	·	2147	80		·	ob. šk.
Josef def. uč.	led.	3292	·	486	30,5	·	30	31,7	·	·	·	·	42	2671	80		·	žen.
ŠVEHLÍK	pros.	2272,5	·	75	10,2	102	23	14	·	·	·	·	·	2048	30	3	1	hl. šk. I. odb.
Matěj zat. odb. uč.	led.	2629	·						·	·	·	·	42			3	1	žen.

2. + 3. tř. obec., IV.a + Ivb hlavní byly spojeny – zbylí učitelé pak učili po 6-7 hodinách denně.

Hned po návratu z kursu onemocněl vedoucí školy Jar. Šebestík chřipkou. Až do 3. března zůstal mimo službu. V posledním týdnu onemocněli krátce Jos. Šustek (3 dny), M. Řeháková (2 dny), Aleš. Bosák (2 dny).

23. 2. zúčastnili se Josef Šustek, vedoucí německého kroužku, a Mat. Švehlík pracovního dne pro vyuč. němčině, Arbeitstagungu v Uher. Brodě.

Žákovské štítky

Na týž den byli žáci, kteří v tomto roce opouštějí školu, předvoláni k lékařské prohlídce k obv. lékaři Dr Kalábovi v Uh. Brodě, za dozoru A. Bosáka a Jos. Šustka. Toho dne učili na hl. škole 3 učitelé. Výsledek prohlídky zaznamenal lékař na „žákovský štítek“, vyplněný již částečně žákem a tříd. učitelem, a opatřený fotografií žáka s předu a s boku. Štítek je pak předán úřadu práce k evidenci pro pracovní zasazení žáka. O přidělení na určité řemeslo, resp. o způsobu prac. zasazení rozhoduje úřad práce po dohodě s žákem.

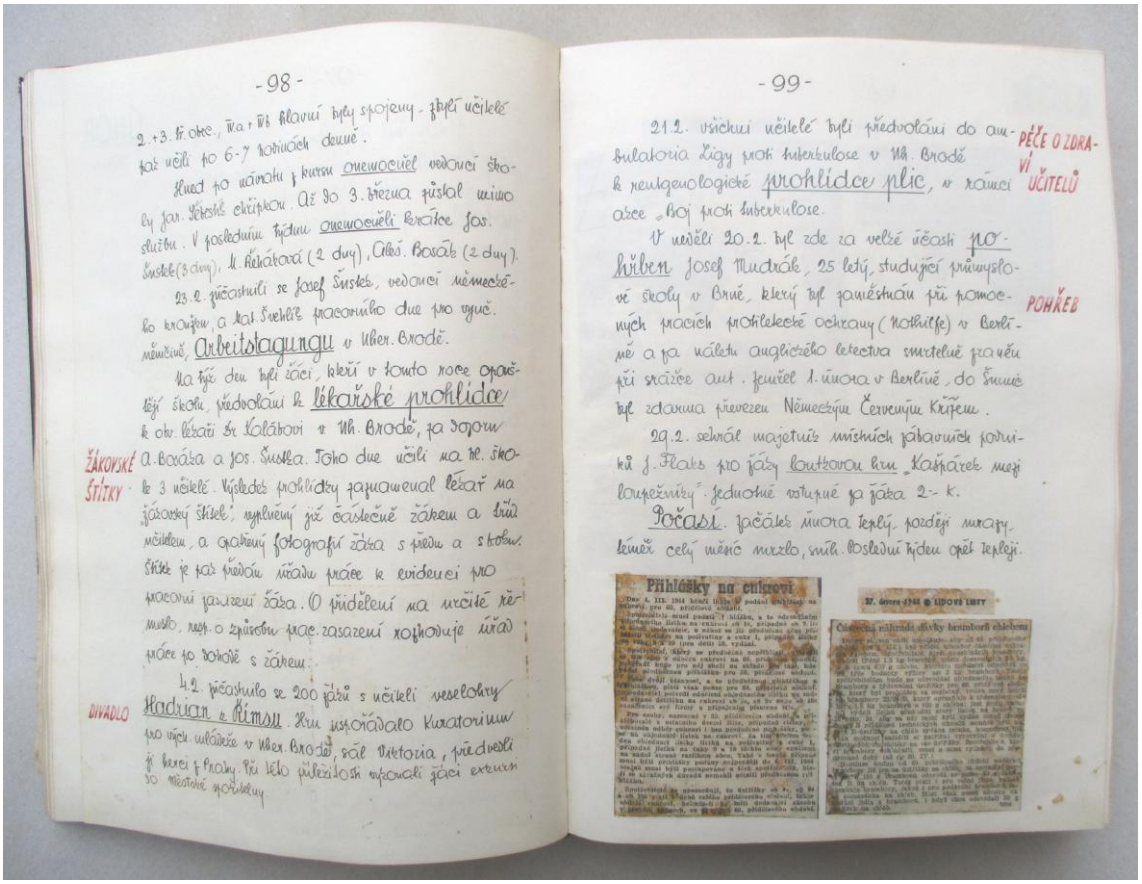

Divadlo

4. 2. zúčastnilo se 200 žáků s učiteli veselohry Hadrian z Římsu. Hru uspořádalo Kuratorium pro vých. mládeže v Uher. Brodě, sál Viktoria, předvedli ji herci z Prahy. Při této příležitosti vykonali žáci exkursi do Městské spořitelny.

Péče o zdraví učitelů

21. 2. všichni učitelé byli předvoláni do ambulatoria Ligy proti tuberkulose v Uh. Brodě k rentgenologické prohlídce plic, v rámci akce „Boj proti tuberkulose.

Pohřeb

V neděli 20. 2. byl zde za velké účasti pohřben Josef Mudrák, 25 letý, studující průmyslové školy v Brně, který byl zaměstnán při pomocných pracích protiletecké ochrany (Nothilfe) v Berlíně a za náletu anglického letectva smrtelně zraněn při srážce aut. Zemřel 1. února v Berlíně, do Šumic byl zdarma převezen Německým Červeným Křížem.

29. 2. sehrál majetník místních zábavních podniků J. Flaks pro žáky loutkovou hru „Kašpárek mezi loupežníky. Jednotné vstupné za žáka 2.- K.

Počasí. Začátek února teplý – později mrazy, téměř celý měsíc mrzlo, sníh. Poslední týden opět tepleji.

Dar

Min. školství darovalo škole brožurku „Bojujeme proti ztrátám.

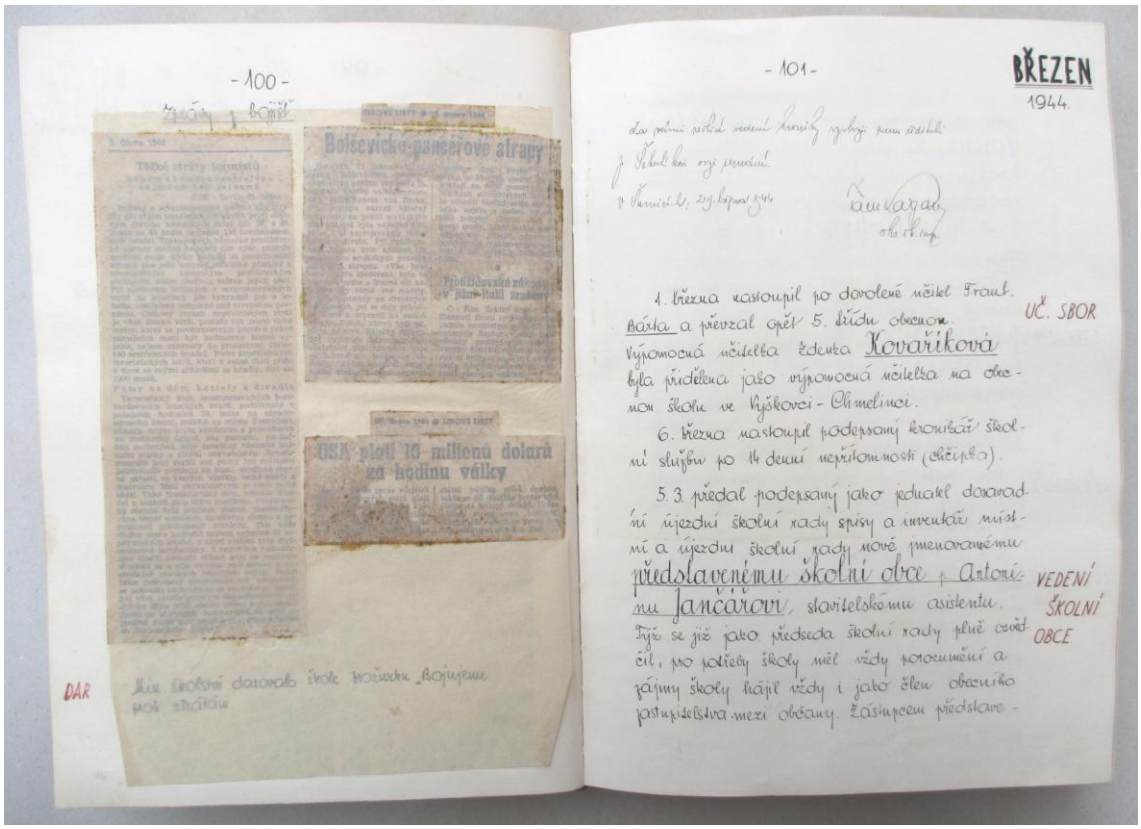

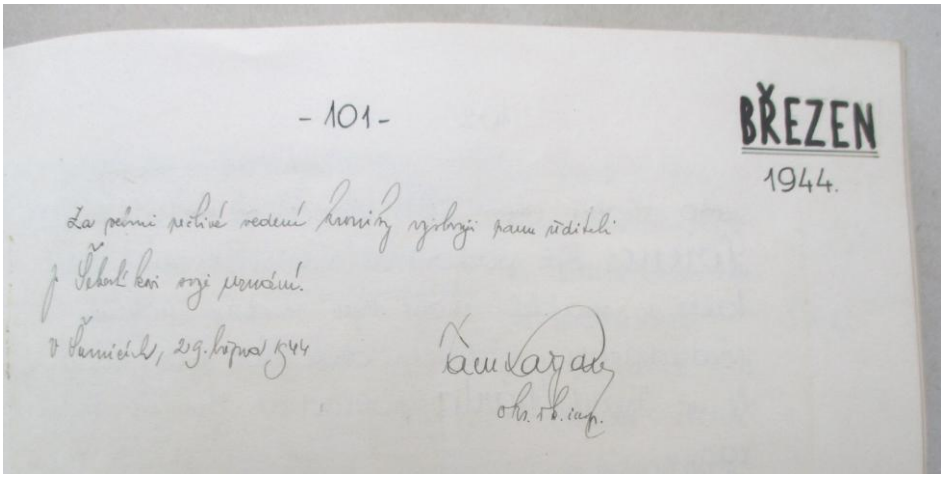

Březen 1944.

Za velmi pečlivé vedení knihy vyslovuji panu řediteli J. Šebestíkovi svoje uznání.

V Šumicích, 29. listopad 1944

okr. šk. insp.

Uč. sbor

1. března nastoupil po dovolené učitel Frant. Bárta a převzal opět 5. třídu obecnou. Výpomocná učitelka Zdenka Kovaříková byla přidělena jako výpomocná učitelka na obecnou školu ve Vyškovci – Chmelinci.

6. března nastoupil podepsaný kronikář školní službu po 14 denní nepřítomnosti (chřipka).

Vedení školní obce

5. 3. předal podepsaný jako jednatel dosavadní újezdní školní rady spisy a inventář místní a újezdní školní rady nově jmenovanému představenému školní obce p. Antonínu Jančářovi, stavitelskému asistentu.

Týž se již jako předseda školní rady plně osvědčil, pro potřeby školy měl vždy porozumění a zájmy školy hájil vždy i jako člen obecního zastupitelstva mezi občany. Zástupcem představeného školní obce byl jmenován p. Ludvík Lorenc. Týž prozkoumal účty za minulý rok, takže i majetek mohl býti předán novému předsednictvu. Účetnictví obou škol vede nadále uč. Frant. Bárta, pokladník dřívější škol. rady.

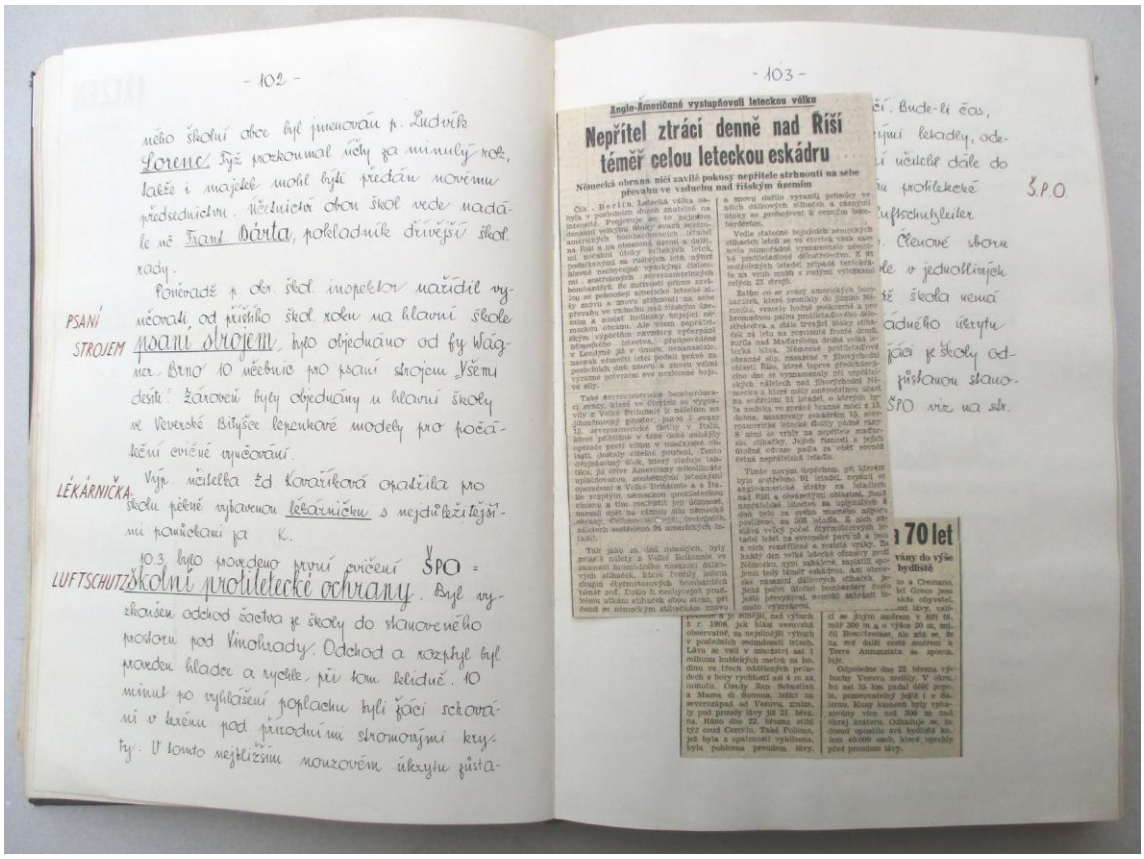

Anglo-Američané vystupňovali leteckou válku

Nepřítel ztrácí denně nad Říší téměř celou leteckou eskádru

Německá obrana ničí zavilé pokusy nepřítele strhnouti na sebe převahu ve vzduchu nad říšským územím

Čtk. - Berlin. Letecká válka nabyla v posledních dnech znatelně na intensitě. Projevuje se to nejenom denními velkými útoky svazů severoamerických bombardovacích letadel na Říši a na obsazená území a dalšími nočními útoky britských letců, podnikanými za rušivých letů, nýbrž hlavně neobyčejně vysokými číslicemi sestřelených severoamerických bombardérů. Se zuřivostí přímo zavilou se pokoušejí americké letecké síly znovu a znovu strhnouti na sebe převahu ve vzduchu nad říšským územím a zdolat hrdinsky bojující německou obranu. Ale všem nepřátelským výpočtům navzdory vyčerpání německého letectva, předpověděné v Londýně již v únoru, nenanastalo, naopak němečtí letci podali právě za posledních dnů znovu a znovu velmi výrazné potvrzení své nezlomné bojové síly.

Také severoamerické bombardovací svazy, které ve čtvrtek se vypravily z Velké Britannie k náletům na jihoněmecký prostor, jakož i svazy 15. severoamerické flotily v Italii, které přibližně v téže době zahájily operace proti cílům v maďarské oblasti, dostaly citelné poučení. Tento dvojnásobný útok, který sleduje taktiku, již dříve Američany několikráte uplatňovanou, souběžnými leteckými operacemi z Velké Britannie a z Italie rozptýlit německou protileteckou obranu a tím rozříštit její účinnost, narazil opět na ráznou sílu německé obrany. Celkem [illegible] čtvrtečních náletech sestřeleno 91 amerických letadel.

Tak jako za dnů minulých, byly zvláště nálety z Velké Britannie ve znamení hromadného nasazení dálkových stíhaček, které tvořily kolem skupin čtyřmotorových bombardérů téměř zeď. Došlo k neobyčejně prudkému utkání stíhaček obou stran, při čemž se německým stíhačkám znovu a znovu dařilo vyraziti průseky ve zdích dálkových stíhaček a ráznými útoky se probojovat k cenným bombardérům.

Vedle statečně bojujících německých stíhacích letců se ve čtvrtek však zase zcela mimořádně vyznamenalo německé protiletadlové dělostřelectvo. Z 91 sestřelených letadel připadá tentokráte na vrub mužů s rudými výložkami celých 23 strojů.

Zatím co se svazy amerických bombardérů, které pronikly do jižního Německa, vracely hodně poškozené a pro hromadnou palbu protiletadlového dělostřelectva a stále trvající útoky stíhaček za letu na rozvinuté frontě domů, zuřila nad Maďarskem druhá velká letecká bitva. Německé protiletadlové obranné síly, nasazené v jihovýchodní oblasti Říše, které teprve předcházejícího dne se vyznamenaly při nepřátelských náletech nad jihovýchodní Německo a které měly směrodatnou účast na sestřelení 51 letadel, o kterých byla zmínka ve zprávě branné moci z 13. dubna, zasazovaly eskádrám 15. severoamerické letecké flotily pádné rány. S nimi se vrhly na nepřítele maďarské stíhačky. Jejich říznosti a jejich útočné odvaze padla za oběť rovněž četná nepřátelská letadla.

Tímto novým úspěchem, při kterém bylo sestřeleno 91 letadel, zvyšují se anglo-americké ztráty na letadlech nad Říší a obsazenými oblastmi, jimiž nepřátelské letectvo za uplynulých 8 dnů bylo za svého mocného náporu postiženo, na 503 letadla. Z nich zůstává velký počet čtyřmotorových letadel ležet na evropské pevnině a jsou z nich rozstřílené a rozbité vraky. Za každý den velké letecké ofensivy proti Německu, nyní zahájené, zaplatili spojenci tedy téměř eskádrou. Ani obrovské nasazení dálkových stíhaček, jejichž počet útočící bombardéry často ještě převyšoval, nemohl zabránit tomuto vykrvácení.

Psaní strojem

Poněvadž p. okr. škol. inspektor nařídil vyučovati od příštího škol. roku na hlavní škole psaní strojem, bylo objednáno od fy Wágner, Brno 10 učebnic pro psaní strojem „Všemi deseti“. Zároveň byly objednány u hlavní školy ve Veverské Bitýšce lepenkové modely pro počáteční cvičné vyučování.

Lékárnička

Výp. učitelka Zd. Kovaříková opatřila pro školu pěkně vybavenou lékárničku s nejdůležitějšího pomůckami za K.

Luftschutz

10. 3. bylo provedeno první cvičení SPO – školní protiletecké ochrany. Byl vyzkoušen odchod žactva ze školy do stanového prostoru pod Vinohrady. Odchod a rozptyl byl proveden hladce a rychle, při tom klidně. 10 minut po vyhlášení poplachu byli žáci schováni v terénu pod přírodními stromovými kryty. V tomto nejbližším nouzovém úkrytu zůstane žactvo při naléhavém nebezpečí. Bude-li čas, nebude-li přímé ohrožení nepřátelskými letadly, odejde žactvo po skupinách za vedení učitelů dále do lesa sadem ovocných stromů.

Š. P. O.

Plán protiletecké ochrany vypracovali vedoucí ŠPO Luftschutzleiter A. Bosák a jeho zástupce J. Kundrata. Členové sboru jsou zařazeni do služby PO ve škole v jednotlivých složkách podle plánu ŠPO. Poněvadž škola nemá protiletecký kryt a ani v okolí žádného úkrytu není, budou po vyhlášení poplachu žáci ze školy odvedeni vyučujícími učiteli. Ve škole zůstanou stanovené hlídky. O rozdělení služby ve ŠPO viz na str.

5 let protektorátu

Oslava 5. výročí zřízení Protektorátu Čechy a Morava byla provedena podle došlých směrnic. V první, druhé a třetí třídě obecné školy byly menší oslavy samostatné. Ostatní třídy obecné a hlavní školy vyslechly ve IV. a třídě slavnostní rozhlasový program u aparátu, který zapůjčil odb. uč. Mat. Švehlík.

Tagung

21. 3. zúčastnili se Josef Šustek a Mat. Švehlík Arbeitstagungu – pracovního dne němčiny v Uher. Brodě.

Film

20. 3. při špatném počasí zúčastnilo se dobrovolně asi 30 chlapců kulturně náborového filmu „Havíři“ v Uher. Brodě.

Visitace

29. 3. provedl na škole p. okr. škol. inspektor Frant. Kašparec visitaci. Byl přítomen při vyučování u všech učitelů. Své pokyny a pozorování sdělil v mimořádné konferenci.

Pracovní schůze

30. 3. byla konána společná schůze správců škol v Hřivínově Újezdě v tamější krásně vyzdobené obecné škole. Podepsaný byl na schůzi jako zástupce školy. Přítomní si prohlédli

školu a vyslechli přednášku p. o.š.i. Jos. Komárka o vyučování čtení a p. oši Fr. Kašparce o prohloubení vyučování zvl. v kreslení, psaní, počtech a jiných předmětech

Hospodář. zprávy

Hospodářské zprávy z časopisu „Českomorav. rolník“.

– 105 –

Hospodářské zprávy z časopisu „Českomorav. rolník“.

HOSPODÁŘ. ZPRÁVY

Předpis kachen a husí na povinnou dodávku

Předpis kachen a husí na povinnou dodávku.

4 kachňata a 2 staré kachny, měla obec na to vzíti zřetel a dodávku Vám snížiti, ovšem nikoli na úkor obecního kontingentu, který musí obec v každém případě splniti. Ing. Ký.

Na jaře koupil jsem dvě housata na chov pro příští rok. Obecní úřad mi předepsal kontingent 1 husu. Musím jej splniti. Po odevzdání zbude mi jedna husa pro další chov bezcenná. Mám husu a husáka. T. J. V. K. (Morava.)

Obec je oprávněna předepsati držitelům, kteří mají jen letošní husy nejméně 40% jejich stavu. U dvou hus to činí 0.8 čili zaokrouhleno, 1 husu. K tomuto tvrdému předpisu přistupuje obec však jen tehdy, když nemůže jiným způsobem docíliti předepsaného kontingentu, a to především u těch držitelů, kteří mají i jinou drůbež. Jestliže obec Vám dodávku nemůže prominouti, odevzdejte housera, abyste zachránil husu na chov. Ing. Ký.

3,174 × 80 kg ž. v. hovězího masa, t. j. 254 kg ž. v. hovězího masa,
3.174 × 25 kg ž. v. vepřů, t. j. 79 kg vepřového masa,
3,174 × 30 kg olej. semen, t. j. 95 kg olejnotých semen.

Boje v předpolí Karpat

Kovel, Sarny, Luck, Rovno, Dubno, Brody, Žitomir, Berdičev, Kijev, Dněpr, Lvov, Tarnopol, Proskurov, Vinnica, SSSR, Dněstr, Stanislav, Kamenec Pod., Mogilev, Bug, Hotin, Prut, Černovice, Balta, Reut, Dněstr, Tiligul, Botošani, Ujlja, Orgijev, Berezowka, Maďarsko, Jassy, Siret, Kišiněv, Tiraspol, Prut, Odessa, Akkerman, Rumunsko, Galatz, Dunaj, Campina, Buzeu, Braila, Ploešti, Bukurešt, Constanza, Černé moře, Dunaj, Bulharsko, Varna, 0 45 90 km

Foto: Cops.

Berlin, 12. dubna. - Situace na jižním křídle východní fronty se pozoruhodně změnila potud, že podle náznaků vojenských mluvčí říšské vlády stává se prostor mezi Stanislavovem a Kovelem v podstatných úsecích východišti německých operací směrem na východ. Tento prostor zaujímá část karpatského předpolí. Celé karpatské předpolí se prostírá však dále na jih. Tento prostor je nyní těžištěm zápolení německého a spojeneckého vojska na straně jedné a bolševiků na straně druhé.

V jižních úsecích pokračuje německý odsunný pohyb po plánovitém vyklizení Oděsy. Boje s pronikajícími sovětskými svazy v Bukovině jsou ve znamení německého plánování. I když se uznává prudkost těchto bojů a úspěchy, jež bolševici dosáhli, přece nutno konstatovat, že německé vedení má iniciativu na celém jižním křídle východní fronty pevně ve svých rukou. Německé vojenské kruhy však varují, aby se o výsledku bitvy, vedené na frontě 1000 km dlouhé, nepronášely úsudky, dokud s německé strany nepadlo poslední slovo. V dohledné době pro jižní úseky celého prostoru budou s německé strany provedena opatření, jejichž účinky rozhodnou o dalším vývoji bitvy, vedené na frontě 1000 km. pz

chůzí, jaké jsou pořádány ve
zvanky jsou číslovány, účast kontrolována.

6 ✲

ROTI BOLŠEVISMU

1944 o 19. hodině v sále kina

proti bolševismu.

a proti bolševismu v Praze.

ění: Pozvánku přineste. – Při vstupu

odevzdejte ústřižek pořadateli.

Sedláček - 604

Ukázka pozvánky na jednu ze schůzí, jaké jsou pořádány ve městech a větších místech. Pozvánky jsou číslovány, účast kontrolována.

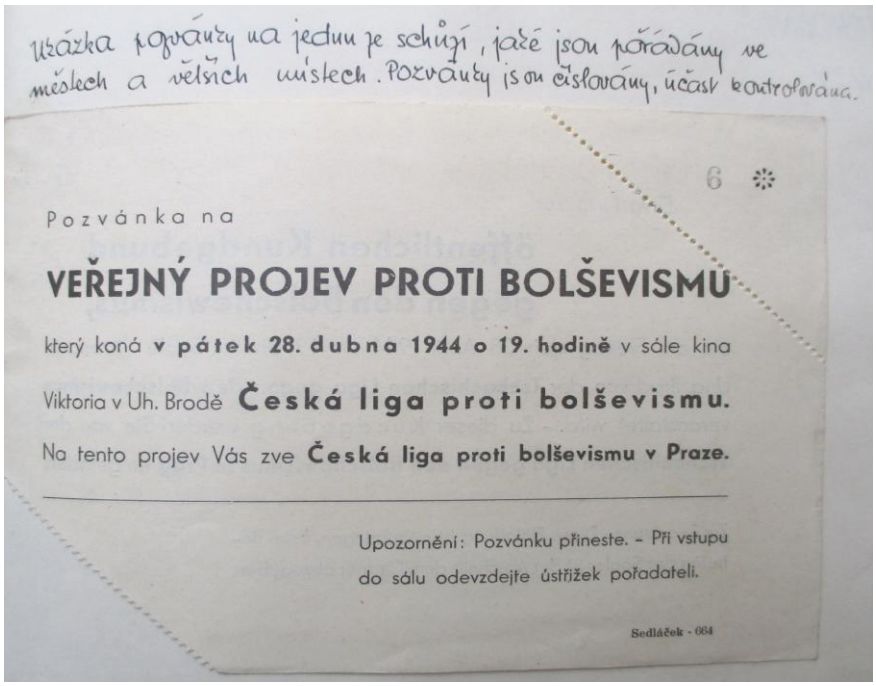

Ukázka pozvánky na jednu ze schůzí, jaké jsou pořádány ve městech a větších místech. Pozvánky jsou číslovány, účast kontrolována.

6 ✻

Pozvánka na

VEŘEJNÝ PROJEV PROTI BOLŠEVISMU

který koná **v pátek 28. dubna 1944 o 19. hodině** v sále kina Viktoria v Uh. Brodě **Česká liga proti bolševismu.**

Na tento projev Vás zve **Česká liga proti bolševismu v Praze.**

Upozornění: Pozvánku přineste. – Při vstupu do sálu odevzdejte ústřižek pořadateli.

Sedláček - 664

Z výchovní fronty

Ukázka válečného zpravodajství:

Lidové listy 2. března 1944

Duben 1944

Změny v učitelském sboru žádné.

Vedení školních fondů

Podle výnosu školské úřadovny pověřuje se na každé škole jedna učit. osoba funkcí Bildwarta. U nás byl tento úkol přidělen odb. uč. Fr. Dočkalovi. Bylo mu svěřeno vedení účtů a fondů školních. Peníze byly uloženy na knížku poštovní spořitelny, což se jeví účelnějším než uložiti je u místního peněžního ústavu, kde se úřaduje jen v neděli odpoledne, nebo ve spořitelně v Brodě, kde je úřadování omezeno na dopolední hodiny. První vklad školy je 515.- Další ukazuje tabulka:

Datum (doba)	Přijato	Vydáno	Zbývá
K 1. 4. 1944	515.-		515.-
za měsíc duben 44	1378,6		1893,60
„květen“			

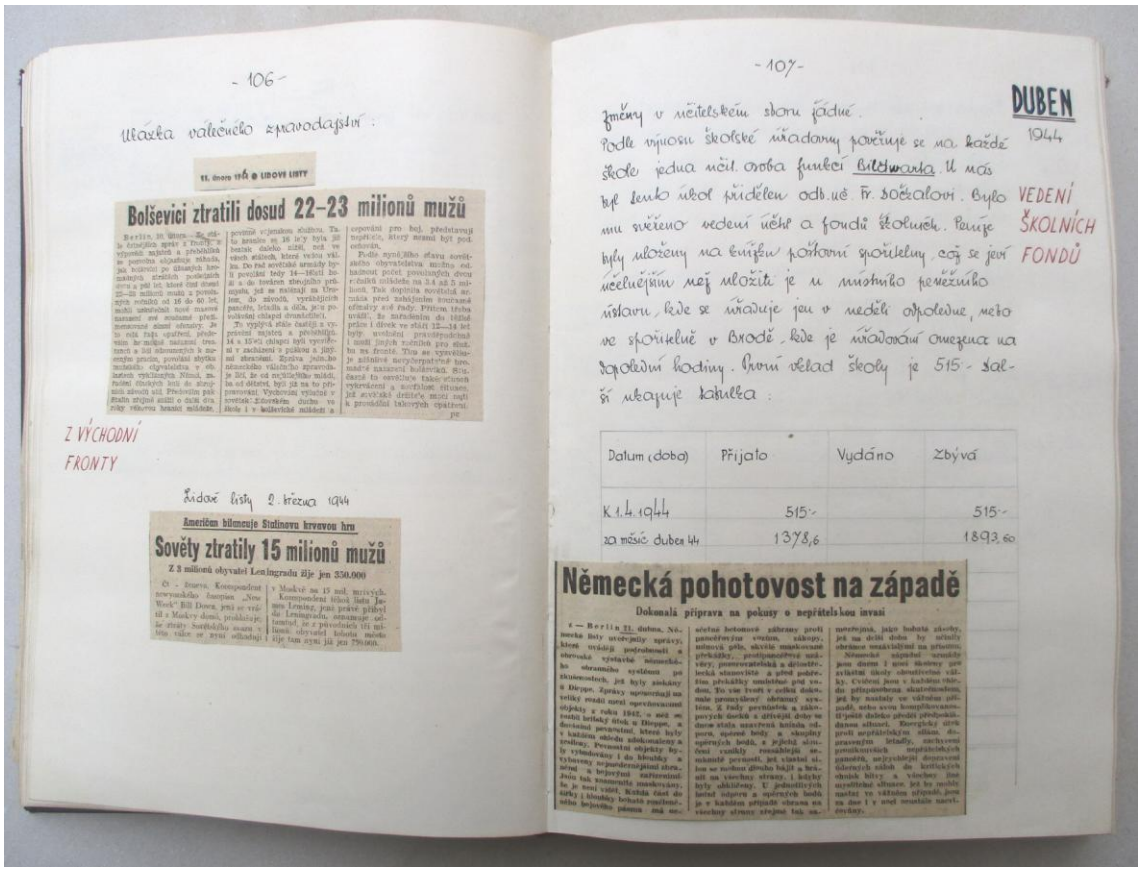

- 106 -

Ukázka válečného zpravodajství:

11. února 1945 ● LIDOVÉ LISTY

Bolševici ztratili dosud 22–23 milionů mužů

Berlín, 10. února. — Ze zdroje německého agrárního a rasového výzkumu najdeme a přehlížíme se pomocí objednáje mihnuta, kolovoní po ústupu kroužkových strážních postupujících dvou a pěl let, které činí dosud 22—23 milionů mužů a poválečných ročníků od 16 do 60 let, nechli uskutečnit nové masové nasazení ve soubasné předmontované armády. Je to rada úpadení, předstíní ke mnohé nasazení trestanců a lidí nižšímnejch k nuzným prácím, povolání zbytku mužského obyvatelstva v obsazených vyčleněných Němci, zařazení ženských lidí do strojních zbraní atd. Především pak Rusko zřídí mimo o další dva roky válečnou hranici mládeže, povinně vojenskou službou. Tato hranice se 16 let by byla již bezmiez daleko nižší, než ve všech státech, které válečí vůbec. Do řad sovětské armády bylo povoláno tedy 14—16ti letí a do tvrdém zbrojného průmyslu, jež se nalazají na Uralu, do závodů, vyrábějících pancéře, letadla a dělo, jsou pokládáni chlapci dvanáctiletí.

Ta vyjímá stále častěji a vyvolení mužstva a přehlížejí. 14 a 15ti chlapci byli vyvoláni v zachránci v pěkkou a jbyl. stavěmi. Zpráva jsou-ho německého válečného zpravodaje Ilit, je od nějakého mládí, ta od dětství, byli již na to připravovaní. Vychovává výlučně v sovětské Zdůrdrážu. Ústav ve škole i v bolševické mládeži a organizování pro boj, představují nepřítele, který nesmí být podceňován.

Podle nynějšího stavu sovětského obyvatelstva možno odhadnout počet povolaných dvou ročníků mládeže na 3,4 až 5 milionů. Tak dopadla sovětská armáda před nebojícím nouzasná ofenzivy sové rady. Přitom třeba vzít, že zařazením do těžké práce i dívek ve stáří 12—14 let byly uvolněni pracovníci i muži, jejich zařadili pro služ. bu na frontě. Tím se vysvětlí je zdánlivé nevyčerpatelné nerozdílné nasazení holčiček. Signálem to ovšem také stínem vyhrávání a nerdlhom situace, jež zvěrské dříče mají nyní k proddělání takových opatření.

pr

Z VÝCHODNÍ FRONTY

Řídící listy 2. března 1944

Amerikom bičuje Stalinovu krvavou hru

Sověty ztratily 15 milionů mužů

Z 3 milionů obyvatel Leningradu žije jen 350.000

Ot. - Stuttg. Korespondent newyorského časopisu „New Week" Bill Dove, jenž se vrátil z Moskvy domů, prohlašuje, že ztráty sovětského národa v Mlp válce ve výši odhadují v Moskvě na 15 mil. mrtvých. Korespondent téhož listu James Lessing, jenž právě přišel do Leningradu, oznamuje oznamuje, že z původního tři milionů obyvatel leningradu mého žije tam nyní již jen 750.000.

- 107 -

změny v učitelském sboru řádné.

DUBEN 1944

Podle výnosu školské úřadovny pověřuje se na každé škole jedna učit. osoba funkcí Bibliotekáře. U nás byl tento úkol přidělen odb. uč. Fr. Sobčalovi. Bylo mu svěřeno vedení účtů a fondů školních. Peníze byly uloženy na knížku poštovní spořitelny, což se jeví účelnějším než uložit je u místního peněžního ústavu, kde se úřaduje jen v neděli odpoledne, nebo ve spořitelně v Brodě, kde je úřadování omezena na dopolední hodiny. Proti velkému škole je 515 - další ukazuje tabulka:

VEDENÍ ŠKOLNÍCH FONDŮ

Datum (doba)	Přijato	Vydáno	Zbývá
K 1.4.1944	515·-		515·-
za měsíc duben 44	1378,6		1893,60

Německá pohotovost na západě

Dokonalá příprava na pokusy o nepřátelskou invasi

v — Berlín 11. dubna. Německá listy uveřejnily zprávy, které uvádějí podrobnosti o obrovské výstavbě německého obranného systému po zkušenostech, jež byly získány u Dieppe. Zprávy upozorňují na velký rozdíl mezi opevňovacími objekty z roku 1942. v něž se použil betonu, dosud nevyzkoušeným a v každém ohledu zdokonalený a novým. Pevnostní objekty byly vybaveny nejmodernějšími stroji, jsou tak konstruovány, že je není vidět. Kolika část do výšky i hloubky betonu použitého. Betonové pásma má neobvyklou betonové zábrany proti ponořovacím vozům, zákopy, minová pole, skvěle maskované překážky, protipanzérové nádrže, pozorovatelnů a dělostřelecká stanoviště a před pobřežím překážky umístěné pod vodou. To vše tvoří v celku dokonale promyšlený obranný systém. I řady pevnůstek a zákopových desek a dřívejší doby se dnes stala nazvaná kniha odporu, spolu body a skupiny opěrných bodů, z jejichž střelecí vzniky rozmáhají se okamžité pevnosti, jež vlastní silou se mohou dlouho bránit a brání se všechny strany, i kdyby byly obklíčeny. U jednotlivých hlavní odporu a opěrných bodů je v každém případě obrana na všechny strany stejně tak umístěna, jako bubnů zásoby, jež na dvě doba by mohly obránce uzavírajmi na pruzinu.

Německé nápadné umístění jsou dnem i noci skutečný pro zvláštní úkoly obsluhovaní války. Cvičení jsou v každém vlastním přípravkovna akutovaném, jež by nastaly ve vážném případě, nebo svou komplikovanost jejich dalekou předčí předpokládanou situaci. Energický útok proti nepřátelským silám, dopravovým letadly, zachycení pomocných nepřátelských gamoků, nejrychlejší dopravení důležitých zásob do kritických obsah bitvy a všechny jiné mysitelné situace, jež by mohly nastat ve válkám případě, jsou na dne i v své neustále nové, cvičeny.

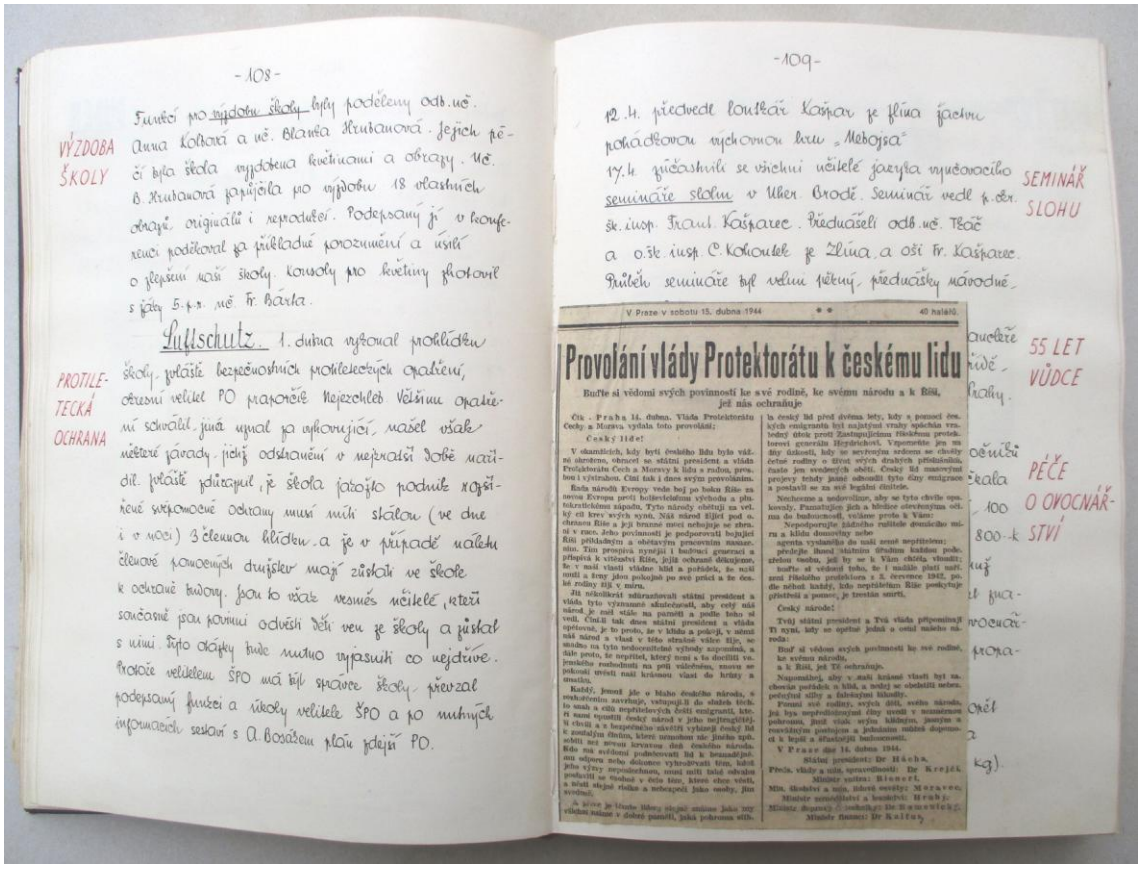

- 108 -

Funkcí po vyjdobu školy byly podělány odb. uč. Anna Kolbová a uč. Blanka Hrubanová. Jejich péčí byla škola vyzdobena květinami a obrazy. Uč. B. Hrubanová zapůjčila po výzdobu 18 vlastních obrazů, originálů i reproduktů. Podepsaný jí v konferenci poděkoval za příkladné porozumění a úsilí o zlepšení naší školy. Konvoly pro květiny zhotovil s žáky 5. p. r. uč. Fr. Bárka.

VÝZDOBA ŠKOLY

Luftschutz. 1. dubna vyzkoušel prohlídku školy, potřásť bezpečnostních protileteckých opatření, okresní velitel PO praporčík Nejezchleb. Většinu opatření schválil, jiná upozornil po vykonávající, našel však některé závady, jichž odstranění v nejkratší době uložil. Potřásť zpřísnil, je škola zatojto podnik vyzbrojené svépomocné ochrany musí míti stálou (ve dne i v noci) 3 členům hlídku a je v případě náletu členové povolených družstev mají zůstati ve škole k ochraně budovy. Jen to však nesmí učitelé, kteří současně jsou členy odvětší věk ve je školy a jistal s nimi tyto otázky bude nutno vyjasnit co nejdříve. Protože velitelem ŠPO má být správce školy, převzal podepsaný funkci a úkoly velitele ŠPO a po nutných informacích sestaví s A. Bosáčem plán zdejší PO.

PROTILETECKÁ OCHRANA

- 109 -

12. 4. přednesl loutkář Kašpar ze Zlína jarní pohádkovou vychovnou hru „Mebojsa"

17. 4. zúčastnili se všichni učitelé jazyka vyučovacího semináře slohu v Uher. Brodě. Seminář vedl p. dr. sk. insp. Franl. Kašparec. Přednášeli odb. uč. Tkač a o. šk. insp. C. Kohoutek ze Zlína a oši Fr. Kašparec. Průběh semináře byl velmi věcný, přednášky národně

SEMINÁŘ SLOHU

V Praze v sobotu 15. dubna 1944 ● ● 40 halérů

Provolání vlády Protektorátu k českému lidu

Buďte si vědomi svých povinností ke své rodině, ke svému národu a k Říši, jež nás ochraňuje

Čtk - Praha 14. dubna. Vláda Protektorátu Čechy a Moravy vydala toto provolání:

Český lidé!

V okamžicích, kdy byti českého lidu byla vážně ohrožena, obracel se státní president a vláda Protektorátu Čech a Moravy k lidu s radou, prosbou i výzvou. Činí tak i dnes svým provoláním.

Boží národů Evropy vede boj pro boha Říše za novou Evropu proti bolševickému východu a plutokratickému západu. Tyto národy obětují za velký cíl krev svých synů. Náš národ žijící pod ochranou Říše a její branné moci nebojuje se zbraní v ruce. Jeho povinností je podporovati bojující Říši příkladným a obětavým pracovním nasazením. Tím prospívá nynější i budoucí generaci a přispěje k vítězství Říše, jejíž ochranu dokazuje, že v naší vlasti vládne klid a pořádek, že naší rodiny žijí v míru.

Již několikrát zdůrazňovali státní president a vláda tyto významné skutečnosti, aby celý náš národ je měl stále na paměti a podle toho se vedl. Činili tak dnes státní president a vláda opětovně, je to proto, že v klidu a pokoji, v němž náš národ a vlast v této strašné válce žije, se zřídka na tyto nedocenitelné výhody zapomíná, a dále proto, že nepřítel, který mní a to dovolil vanjenkého rozhodnutí na poli válečném, znovu se pokusil uvésti naši krásnou vlast do hrůzy a strastí.

Každý, jemuž jde o blaho českého národa, o zachránění zavřeje, vstupuje ji do zlodeje těch, to snah a cílů nepřátelských čeští emigranti, kteří nemají českého národa v jeho nejtragičtější chvíli a v bezpodmínečné závěrčí vyhnejí český lid k zastávání činům, které nemohou nic jiného spáchati než strom krvavou duši českého národa. Kdo má svědomí poděkovati lid k bezmezné obraně nebo dokonce vyhodnocovati tím, kdož jeho výtky zapomínáme, musí mít také odvahu postavit se tomuto v čelo tím, které chce vésti, a nebát objevě vůdce a nebezpečí jako osoby, jim svědomí.

Je právě je blaho lidu, nejení snížení jako my všichni máme v dobré paměti, jaká pohroma stih- la český lid před dvěma lety, kdy s pomocí českých emigrantů byl najatými vraždy spáchána vraždící útok proti Zastupujícímu Říšskému protektorovi generálu Heydrichovi. Vzpomeňte jen na ty dny úzkosti, kdy se nevyvojna zvěsna se chvíly čeřné rodiny o život svých drahých přidělovaliu, často jen svedených obětí. Český lid masovými projevy tehdy jasně odsoudil tyto činy emigrantů a postavil se na své legální čistírně.

Nechceme a nedovolíme, aby se tyto chvíle opakovaly. Pamatujte jich a hledíce otevřenýma očima do budoucnosti, voláme proto k Vám:

Nepodporujte žádného ruliteže domácího míru a klidu domovního nebo

agenta vydaného do naší země nepřítelem;

předejte ihned státnímu úřadům každou podezřelou osobu, jež by se k Vám chtěla vtisnout;

buďte si vědomi toho, že i nadále platí nařízení Říšského protektora z 2. července 1942, podle něhož každý, kdo nepřiblíží Říše poskytuje přístřeší a pomoc, je trestán smrtí.

Český národe!

Tvůj státní president a Tvá vláda připomínají Ti tyto, aby se opětně jedna a celá naleho národa:

Buď si vědom svých povinností ke své rodině, ke svému národu

a k Říši, jež Tě ochraňuje.

Nagomaňtej, aby v naší krásné vlasti byl zachován pořádek a klid, a tedy se vyhnul nebezpečnými silby a falešnými lákadly.

Pomoz své rodiny, svých dětí, svému národu, jak bys nepodléhajemi cíby uvedl v nesnázemo pohromu, jíž tak svým klidným, jasným a rozvážným postojem a jednáním můžeš dopomoci k bojů a šťastnější budoucnosti.

V Praze dne 14. dubna 1944.

Státní president: Dr Hácha,
Předsa. vlády a min. spravedlnosti: Dr Krejčí,
Místopř. vlády: Biegert,
Min. školství a nár. osvěty: Mozarek,
Místopř. zemědělství a hospodáři: Urbanek,
Místopř. dopravy: Dr Ramovský,
Místopř. financí: Dr Kalfus,

55 LET VŮDCE

PÉČE O OVOCNÁŘSTVÍ

V Praze v sobotu 15. dubna 1944 * * 40 haléřů.

Provolání vlády Protektorátu k českému lidu

Buďte si vědomi svých povinností ke své rodině, ke svému národu a k Říši, jež nás ochraňuje

Čtk - Praha 14. dubna. Vláda Protektorátu Čechy a Morava vydala toto provolání:

Český lide!

V okamžicích, kdy bytí českého lidu bylo vážně ohroženo, obracel se státní president a vláda Protektorátu Čech a Moravy k lidu s radou, prosbou i výstrahou. Činí tak i dnes svým provoláním.

Řada národů Evropy vede boj po boku Říše za novou Evropu proti bolševickému východu a plutokratickému západu. Tyto národy obětují za velký cíl krev svých synů. Náš národ žijící pod ochranou Říše a její branné moci nebojuje se zbraní v ruce. Jeho povinností je podporovati bojující Říši příkladným a obětavým pracovním nasazením. Tím prospívá nynější i budoucí generaci a přispívá k vítězství Říše, jejíž ochraně děkujeme, že v naší vlasti vládne klid a pořádek, že naši muži a ženy jdou pokojně po své práci a že české rodiny žijí v míru.

Již několikrát zdůrazňovali státní president a vláda tyto významné skutečnosti, aby celý náš národ je měl stále na paměti a podle toho si vedl. Činí-li tak dnes státní president a vláda opětovně, je to proto, že v klidu a pokoji, v němž náš národ a vlast v této strašné válce žije, se snadno na tyto nedocenitelné výhody zapomíná, a dále proto, že nepřítel, který není s to docíliti vojenského rozhodnutí na poli válečném, znovu se pokouší uvésti naši krásnou vlast do hrůzy a zmatku.

Každý, jemuž jde o blaho českého národa, s rozhořčením zavrhuje, vstupují-li do služeb těchto snah a cílů nepřítelových čeští emigranti, kteří sami opustili český národ v jeho nejtragičtější chvíli a z bezpečného závětří vybízejí český lid k zoufalým činům, které nemohou nic jiného způsobiti než novou krvavou daň českého národa. Kdo má svědomí podněcovati lid k beznadějnému odporu nebo dokonce vyhrožovati těm, kdož jeho výzvy neposlechnou, musí míti také odvahu postaviti se osobně v čelo těm, které chce vésti, a nésti stejné risiko a nebezpečí jako osoby, jim svedené.

A přece je těmto lidem stejně známo jako my všichni máme v dobré paměti, jaká pohroma stihla český lid před dvěma lety, kdy s pomocí českých emigrantů byl najatými vrahy spáchán vražedný útok proti Zastupujícímu říšskému protektorovi generálu Heydrichovi. Vzpomeňte jen na dny úzkosti, kdy se sevřeným srdcem se chvěly četné rodiny o život svých drahých příslušníků, často jen svedených obětí. Český lid masovými projevy tehdy jasně odsoudil tyto činy emigrace a postavil se za své legální činitele.

Nechceme a nedovolíme, aby se tyto chvíle opakovaly. Pamatujíce jich a hledíce otevřenýma očima do budoucnosti, voláme proto k Vám:

Nepodporujte žádného rušitele domácího míru a klidu domoviny nebo

agenta vyslaného do naší země nepřítelem;

předejte ihned státním úřadům každou podezřelou osobu, jež by se k Vám chtěla vloudit;

buďte si vědomi toho, že i nadále platí nařízení říšského protektora z 3. července 1942, podle něhož každý, kdo nepřátelům Říše poskytuje přístřeší a pomoc, je trestán smrtí.

Český národe!

Tvůj státní president a Tvá vláda připomínají Ti nyní, kdy se opětně jedná o osud našeho národa:

Buď si vědom svých povinností ke své rodině,
ke svému národu,
a k Říši, jež Tě ochraňuje.

Napomáhej, aby v naší krásné vlasti byl zachován pořádek a klid, a nedej se obelstíti nebezpečnými sliby a falešnými lákadly.

Pomni své rodiny, svých dětí, svého národa, jež bys nepředloženými činy uvedl v nezměrnou pohromu, jimž však svým klidným, jasným a rozvážným postojem a jednáním můžeš dopomoci k lepší a šťastnější budoucnosti.

V Praze dne 14. dubna 1944.

Státní president: Dr Hácha.
Předs. vlády a min. spravedlnosti: Dr Krejčí.
Ministr vnitra: Bienert.
Min. školství a min. lidové osvěty: Moravec.
Ministr zemědělství a lesnictví: Hrubý.
Ministr dopravy a techniky: Dr Kamenický.
Ministr financí: Dr Kalfus.

Výzdoba školy

Funkcí pro výzdobu školy byly poděleny odb. uč. Anna Kolbová a uč. Blanka Hrubanová. Jejich péčí byla škola vyzdobena květinami a obrazy. Uč. B. Hrubanová zapůjčila pro výzdobu 18 vlastních obrazů, originálů i reprodukcí. Podepsaný jí v konferenci poděkoval za příkladné porozumění a úsilí a zlepšení naší školy. Konsoly pro květiny zhotovil s žáky 5. p. r. uč. Fr. Bárta.

Protiletecká ochrana

Luftschutz. 1. dubna vykonal prohlídku školy, zvláště bezpečnostních protileteckých opatření, okresní velitel PO praporčík Nejezchleb. Většinu opatření schválil, jiná uznal za vyhovující, našel však některé závady, jichž odstranění v nejkratší době nařídil. Zvláště zdůraznil, že škola jakožto podnik rozšířené svépomocné ochrany musí míti stálou (ve dne i v noci) 3 člennou hlídku, a že v případě náletu členové pomocných družstev mají zůstati ve škole k ochraně budovy. Jsou to však vesměs učitelé, kteří současně jsou povinni odvésti děti ven ze školy a zůstat s nimi. Tyto otázky bude nutno vyjasniti co nejdříve. Protože velitelem ŠPO má být správce školy, převzal podepsaný funkci a úkoly velitele ŠPO a po nutných informacích sestaví s A. Bosákem plán zdejší PO.

12. 4. předvedl loutkář Kašpar ze Zlína žactvu pohádkovou výchovnou hru „Nebojsa“

Seminář slohu

17. 4. zúčastnili se všichni učitelé jazyka vyučovacího semináře slohu v Uher. Brodě. Seminář vedl p. okr. šk. insp. Frant. Kašparec. Přednášeli odb. uč. Tkáč a o. šk. insp. C. Kohoutek ze Zlína, a oši Fr. Kašparec. Průběh semináře byl velmi pěkný, přednášky návodné, zajímavé, z praxe.

55 let vůdce

20. 4. oslaveny 55. narozeniny Vůdce a říš. Kancléře A. Hitlera. Žáci, shromáždění ve vyzdobené IV. třídě – vyslechli rozhlasový pořad školního rozhlasu z Prahy. Přístroj zapůjčil p. Havlíček.

Péče o ovocnářství

Koncem měsíce vysadili žáci nejvyšších ročníků hl. školy za vedení odb. uč. J. Kundraty a Fr. Dočkala 400 pláňat do školní zahrádky (200 jabloní, 100 švestek, 100 mirabulantů). Pláňata v ceně 800.- K daroval škole místní školkař p. Bartoš, jemuž řed. školy písemně poděkoval. Vysázení pláňat znamená další krok v celkovém plánu zlepšení ovocnářství v Šumicích, jak jej za vedení J. Kundraty propaguje a provádí zdejší učitelský sbor.

V první polovině dubna provedla škola opět mimořádný sběr starého papíru. Sbírka vynesla 150 kg (obec. škola=70 kg, hlavní škola 80 kg).

Květen 1944

Události časové

V první polovině měsíce května bylo obyvatelstvo našeho pohraničního území vzrušováno zajímavými událostmi. Dni byly klidné, lidé šli za svou prací, válečné fronty daleko od nás na jihu a na východě byly celkem rovněž v klidu. Zato v noci bývalo od jihu slyšet dunění jako vzdálenou dělostřelbu nebo bombardování snad Vídně nebo Budapešti.

Propagace sběru papíru v novinách :

V noci často býval hlášen poplach a nálet anglických a amerických letadel. Jaký význam měly nálety a co přinášely je zřejmo z textu, dodaného obcím k veřejnému vyhlášení:

Výzva k obyvatelstvu!

„V poslední době byli nad územím Protektorátu vysazeni padákoví agenti z nepřátelských letadel. Kdo by kdekoliv uviděl neznámou nebo podezřelou osobu, je povinen ihned učinit hlášení nejbližší četnické nebo policejní stanici nebo u starosty obce. Zatajování neb ukrývání nepřátelských agentů-teroristů trestá se smrtí!“

Tato výzva byla po několik dní 3x denně ve všech obcích okresu veřejně bubnem vyhlašována.

V těchto dnech „tetička“ Valášková ze Šumic uviděla v lese v Kopánkách dva neznámé muže – seděli u ohně, vařili a sušili se. Plna strachu obrátila se k domovu, a hned v lese potkala obecního pastýře Jančáře a vše mu pověděla. Jančář cizince vyhledal, přišel až k ohni, ale nemohl se s nimi dorozumět jinak než posunky. Mluvili neznámou řečí. Tvářili se pěkně a podarovali ho cigaretami. Potom Jančář na obecním úřadě vše hlásil. Uplynula sotva hodina, co pastýř od ohně odešel, a objevil se znovu, doprovázen oddílem četníků z Brodu a Hradiště, i členy něm. policie „gestapo“, přivolanými rychle telefonem. Neznámi dosud seděli u ohně. Byli zatčeni a odvezeni v autu do Uher. Hradiště, a nikdo již víc o nich neslyšel.

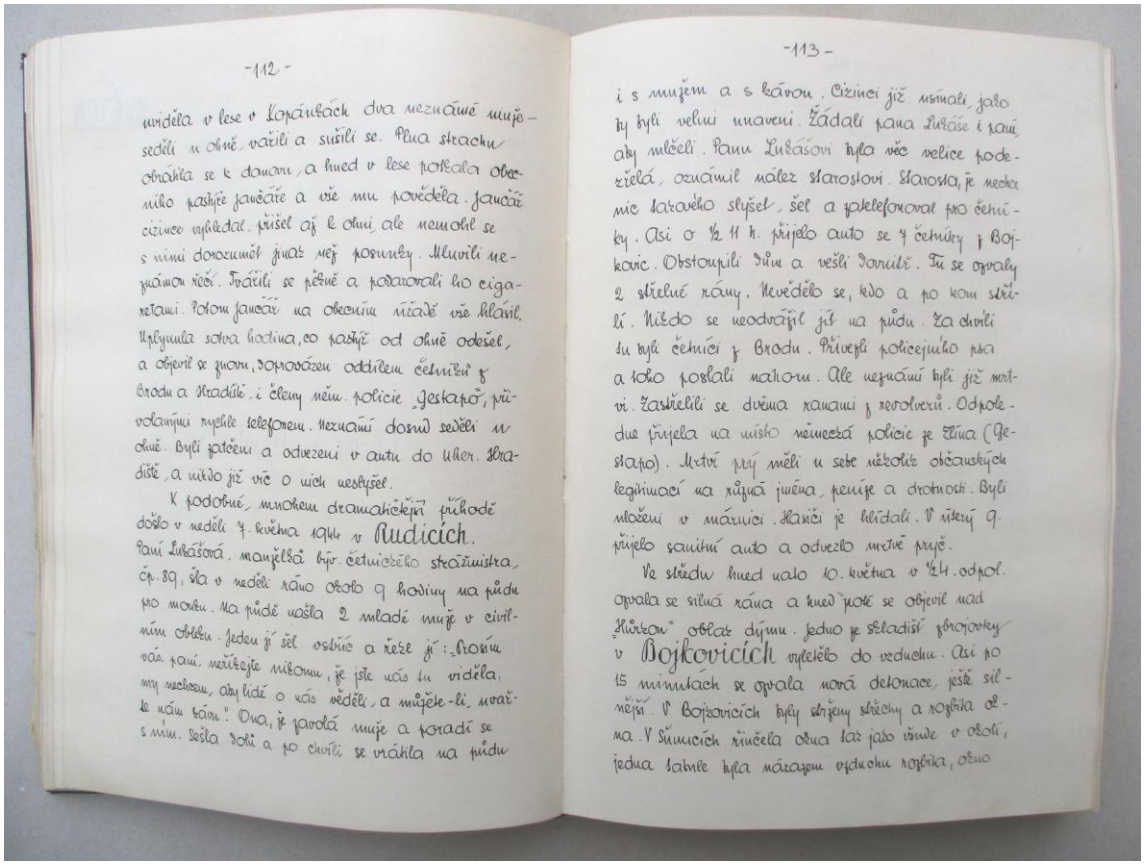
-112-

uviděla v lese v Kopánkách dva neznámé muže – seděli u ohně, vařili a sušili se. Plna strachu obrátila se k domovu, a hned v lese potkala obecního pastýře Jančáře a vše mu pověděla. Jančář cizince vyhledal, přišel až k ohni, ale nemohl se s nimi dorozumět jinak než posunky. Mluvili neznámou řečí. Tvářili se pěkně a podarovali ho cigaretami. Potom Jančář na obecním úřadě vše hlásil. Uplynula sotva hodina, co pastýř od ohně odešel, a objevil se znovu, doprovázen oddílem četníků z Brodu a Hradiště, i členy něm. policie „Gestapo“, přivolanými rychle telefonem. Neznámi dosud seděli u ohně. Byli zatčeni a odvezeni v autu do Uher. Hradiště, a nikdo již víc o nich neslyšel.

K podobné, mnohem dramatičtější příhodě
došlo v neděli 7. května 1944 v Rudicích.
Paní Lukášová, manželka býv. četnického strážmistra,
čp. 89, šla v neděli ráno okolo 9 hodiny na půdu
pro mouku. Na půdě našla 2 mladé muže v civil-
ním obleku. Jeden jí šel vstříc a řekl jí: „Prosím
vás, paní, neříkejte nikomu, že jste nás tu viděla,
my nechcem, aby lidé o nás věděli, a můžete-li, uvař-
te nám kávu.“ Ona, že zavolá muže a poradí se
s ním. Sešla dolů a po chvíli se vrátila na půdu

-113-

i s mužem a s kávou. Cizinci již usínali, jako
by byli velmi unaveni. Žádali pana Lukáše i paní,
aby mlčeli. Panu Lukášovi byla věc velice pode-
zřelá, oznámil nález starostovi. Starosta, je nechce
nic starého slyšet, šel a zatelefonoval pro četní-
ky. Asi o ½ 11 h. přijelo auto se 4 četníky z Boj-
kovic. Obstoupili dům a vešli dovnitř. Tu se ozvaly
2 střelné rány. Nevědělo se, kdo a po kom střel-
ili. Nikdo se neodvážil již na půdu. Za chvíli
tu byli četníci z Brodu. Přivezli policejního psa
a toho poslali nahoru. Ale neznámí byli již mrt-
ví. Zastřelili se dvěma ranami z revolverů. Odpole-
dne přijela na místo německá policie ze Žlína (Ge-
stapo). Mrtví prý měli u sebe několik občanských
legitimací na různá jména, peníze a drobnosti. Byli
uloženi v mázenici. Stráži je hlídali. V některý 9.
přijelo sanitní auto a odvezlo mrtvé pryč.

Ve středu hned ráno 10. května v ½4 odpol.
ozvala se silná rána a hned potom se objevil nad
„Hůrkou“ oblak dýmu. Jedno z skladišť zbraní v
Bojkovicích vyletělo do vzduchu. Asi po
15 minutách se ozvala mocná detonace, ještě sil-
nější. V Bojkovicích byly shozeny střechy a rozbita okna.
V Šumicích vyletela okna tak jako všude v okolí,
jedna tabule byla nárazem vzduchu rozbita, okno

K podobné, mnohem dramatičtější příhodě došlo v neděli 7. května 1944 v Rudicích. Paní Lukášová, manželka býv. četnického strážmistra, čp. 89, šla v neděli ráno okolo 9 hodiny na půdu pro mouku. Na půdě našla 2 mladé muže v civilním obleku. Jeden jí šel vstříc a řekl jí: „Prosím vás, paní, neříkejte nikomu, že jste nás tu viděla, my nechcem, aby lidé o nás věděli, a můžete-li, uvařte nám kávu.“ Ona, že zavolá muže a poradí se s ním. Sešla dolů a po chvíli

se vrátila na půdu i s mužem a s kávou. Cizinci již usínali, jako by byli velmi unaveni. Žádali pana Lukáše i paní, aby mlčeli. Panu Lukášovi byla věc velice podezřelá, oznámil nález starostovi. Starosta, že nechce nic takového slyšet, šel a zatelefonoval pro četníky. Asi o ½ 11 h. přijelo auto se 7 četníky z Bojkovic. Obstoupili dům a vešli dovnitř. Tu se ozvaly 2 střelné rány. Nevědělo se, kdo a po kom střílí. Nikdo se neodvážil jít na půdu. Za chvíli tu byli četníci z Brodu. Přivezli policejního psa a toho poslali nahoru. Ale neznámí byli již mrtvi. Zastřelili se dvěma ranami z revolverů. Odpoledne přijela na místo německá policie ze Zlína (Gestapo). Mrtví prý měli u sebe několik občanských legitimací na různá jména, peníze a drobnosti. Byli uloženi v márnici. Hasiči je hlídali. V úterý 9. přijelo sanitní auto a odvezlo mrtvé pryč.

Ve středu hned nato 10. května v ½ 4. odpol. ozvala se silná rána a hned poté se objevil nad „Hůrkou“ oblak dýmu. Jedno ze skladišť zbrojovky v Bojkovicích vyletělo do vzduchu. Asi po 15 minutách se ozvala nová detonace, ještě silnější. V Bojkovicích byly strženy střechy a rozbita okna. V Šumicích řinčela okna tak jako všude v okolí, jedna tabule byla nárazem vzduchu rozbita, okno ve zdi mezi špižírnou a koupelkou ve školním bytě. Jiné škody v Šumicích nebylo (vzdušná vzdálenost od místa explose = 7-8 km) Při druhém výbuchu praskala okna i v Pitíně, v Rudicích, ba dokonce na Lopeníku a nahoře ve Zlíně.

Za několik minut následoval třetí výbuch, pak další a další, celkem 9 detonací v době necelé hodiny. Mraky černého dýmu zatím zakryly celý východní obzor. Lidé přestali pracovat, rokovali v hloučcích a sledovali zvětšující se clonu kouře, z níž probleskovaly plameny ohně. A už také přicházely první zprávy, zkreslující skutečnost a navzájem si odporující: „Celé Bojkovice hoří“ – „Bojkovice i Pitín jsou smeteny!“ – „Lesy okolo Bojkovic hoří“ – „Všecko se stěhuje, protože největší výbuchy se teprve čekají-„ „kolejnice jsou vytrhány“ – podobné zprávy stíhaly jedna druhou. Pátý vlak nepřijížděl. Zato cesta se netrhla řadou vozů směrem od Brodu k Bojkovicím. Hasičské motorisované oddíly z Brodu, Hradiště, Kunovic, Napajedel, ze Zlína, Ostroha projížděly vesnicí v pracovní pohotovosti. Některá auta byla obsazena ozbrojenými oddíly vojska s kulomety a malými děly. I naši hasiči se zúčastnili záchranných prací. Za hodinu však hasičské soupravy již se vracely. Nebezpečí bylo zdoláno.

Škoda nebyla tak velká, jak se v první chvíli zdálo. Trať nebyla porušena – pátý vlak však zůstal nahoře v Pitíně, pokud nebyly kolejnice dobře prohlédnuty, a přijel až ve ¼ 8. Tovární objekty byly jen málo poškozeny, víc byla zasažena skladiště. O život nepřišel nikdo, hlavně také proto, že výbuchy nastaly při střídání směn.

Podle dodatečné informace přišlo o život 9 lidí.

Škoda nebyla tak velká, jak se v první chvíli zdálo. Trať nebyla porušena - pátý vlak však zůstal nahoře v litině, pokud nebyly kolejnice dobře prohlédnuty - a přijel až ve 1/48. Tovární objekty byly jen málo poškozeny, víc byla zasažena skladiště. O život nepřišel nikdo, hlavně také proto, že výbuchy nastaly při střídání směn.

Podle dodatečné informace přišlo o život 9 lidí.

Letecká válka nad západní Evropou

Příprava nebo manévr na odvrácení pozornosti?

Berlín, 24. dubna. - Německý tisk uveřejňuje úvahy o dalším vývoji války. Poměrný klid, panující nyní na pozemních frontách, označují německé listy za předehru nejtěžší letní bitvy. Na německé straně se nedají oklamat tím, že v daném okamžiku nejsou na východní frontě prováděny nápory velkých mas a ofensivní pohyby s operativními cíli. Tento stav třeba přičísti nejen tomu, že německá obranná fronta se zdarem přestála březnovou zkoušku, nýbrž i tomu, že bolševici jsou nepochybně zaměstnáni tím, aby své svazy na frontě po ztrátách, jež tyto jednotky utrpěly, znovu doplnili, nově organisovali přísun a vytvořili velká pohotovostní postavení vojska a materiálu. Jednoho dne pak udeří hodina, kdy — možná že na několika místech — opět započne hromadný bolševický nápor.

V rámci takových úvah se samozřejmě počítá s možností, že k očekávané velké sovětské ofensivě se připojí i nápor britsko-amerických invasních armád a že z těchto časově i věcně koordinovaných útočných operací se může rozvinout velká generální ofensiva spojenců proti evropským baštám Říše od východu, západu a jihu.

Ze symptomů, které podle úsudku mezinárodního tisku nasvědčují brzkému zahájení invase, uvádí se zvláště velmi intensivní letecká činnost spojenců v západní Evropě. Ve zprávě hlavního stanu amerických armád se rozsáhlé nasazení leteckých bojových sil po prvé označuje jako »letecká invase« a tato formulace zavdala britským kruhům podnět ke konstatování, že prý již započalo období, kdy mají být podlomeny nepřátelské síly, a že toto období je bezprostřední přípravou k invasi. Nynější letecké útoky na západní Evropu jsou srovnávány s obojživelným útokem, který byl proveden na Sicilii a jemuž předcházela rovněž delší letecká ofensiva, prováděná bez přestávky. I německé zprávy si všímají značné nepřátelské letecké činnosti nad obsazenými územími v západní Evropě a uvádějí, že letecké útoky směřují jak na cíle, ležící na pobřeží, tak i na místa v týlu Francie, Belgie a Holandska. Silná a trvalá útočná činnost spojeneckých leteckých sil nad uvedenými prostory v západní Evropě má zřejmě za účel zasáhnout obojživelné bojové objekty a dopravní cesty, které by ve vážném případě vedly do útočné oblasti invase. Při tom spojenecké letecké útoky chtějí také terorisovat obyvatelstvo v obsazených oblastech.

Ochromující destičky teroristických letců

tp - V okolí Vezprému v Maďarsku shazovali nepřátelští letci kovové destičky. Osoby, které tyto destičky zdvihly, zpozorovaly ke svému úžasu, že jejich ruce byly zakrátko ochromeny a že ochromení postihlo později i celou jejich paži. Obyvatelstvo bylo proto varováno před dotýkáním se podobných předmětů.

tvých a 2200 raněných Francouzů

anglo-amerických teroristických útoků

24. dubna. - Po- teré zemřely po ém teroristickém již v noci na pá- e. V neděli bylo černích hodinách úředně oznámeno, že zahynulo 592 osob. Je nutno počítat s tím, že tento počet dále stoupne. „Osvoboditelé" měli tak v týdnu od 15. do 22. dubna ve Francii bohatou žeň. Bylo zabito daleko více než 1.800 osob a zraněno přes 2.200.

Pařížský tisk referuje velmi rozhořčeně o těchto zkázonosných útocích. V noci na pátek se stalo pravdou, co bylo dříve pokládáno za nemožné — byl bombardován obvod města Paříže. Mezi mnoha obětmi — píše „Petit Parisien" — bylo možná nemálo těch, kteří věřili, že Anglo-Američané přinesou osvobození. Toto osvobození přišlo tak náhle, jak se to shoduje s britskou tradicí.

Vzpomínka na B. Smetanu

Oslava 120. narozenin a 60. úmrtí B. Smetany byla na hlavní škole provedena důstojným způsobem, ve výroční den úmrtí 12. 5. O den dříve konala se s týmž pořadem pro hlavní školu. Organisací slavnosti byl pověřen odb. uč. Aleš Bosák.

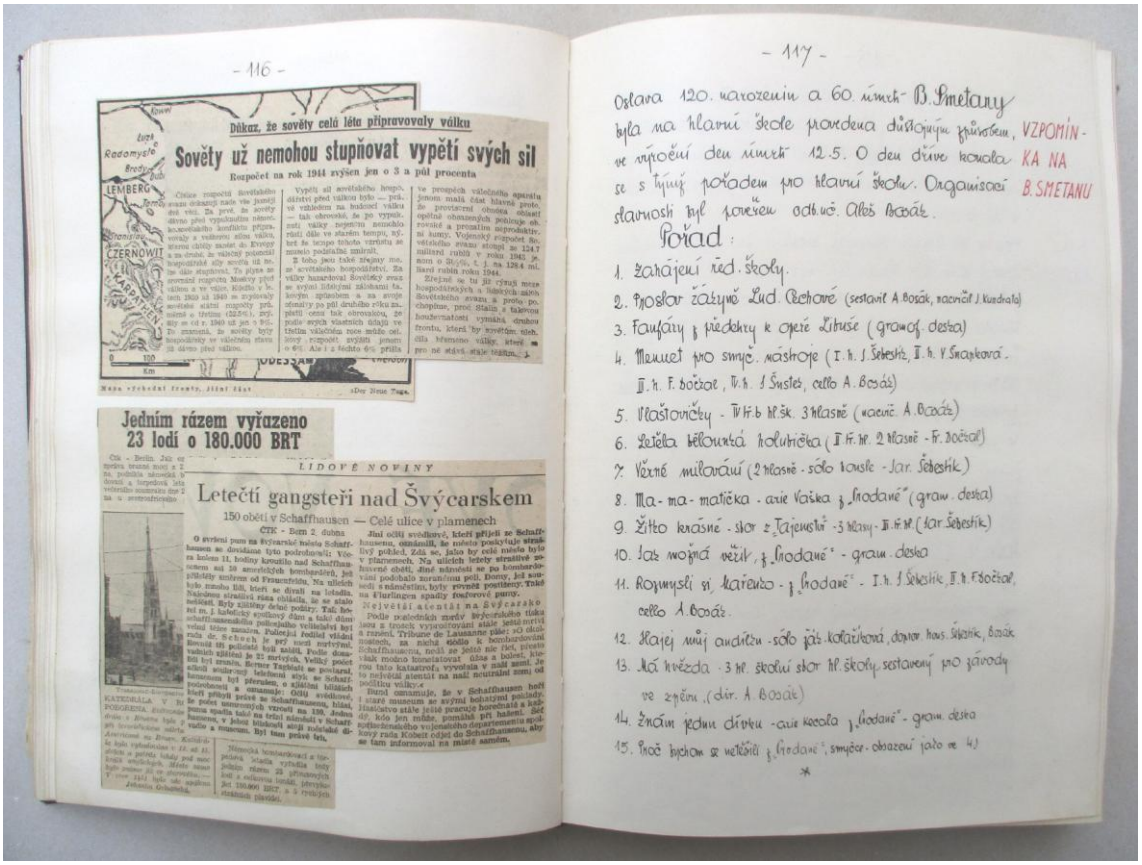

Pořad:

1. Zahájení řed. školy.
2. Proslov žákyně Lud. Cechové (sestavil A. Bosák, nacvičil J. Kundrata)
3. Fanfáry z předehry k opeře Libuše (gramof. deska)
4. Menuet pro smyč. Nástroje (I. h. J. Šebestík, II. h. Y. Šnapková, III. h. F. Dočkal, IV. h. J Šustek, cello A. Bosák)
5. Vlaštovičky – IV tř. b hl. šk. 3 hlasně (nacvič. A. Bosák)
6. Letěla bělounká holubička (II. tř. hl. 2 hlasně – Fr. Dočkal)
7. Věrné milování (2 hlasně – sólo housle – Jar. Šebestík)
8. Ma-ma-matička – arie Vaška z „Prodané" (gram. deska)
9. Žitko krásné – sbor z „Tajemství" – 3 hlasy – III. tř. hl. (Jar. Šebestík)
10. Jak možná věřit, z „Prodané" – gram. deska
11. Rozmysli si, Mařenko – z „Prodané" – I. h. J. Šebestík, II. h. F. Dočkal, cello A. Bosák.
12. Hajej můj andílku – sólo žák. Kolaříková, doprov. hous. Šebestík, Bosák

13. Má hvězda – 3 hl. školní sbor hl. školy, sestavený pro závody ve zpěvu. (dir. A. Bosák)

14. Znám jednu dívku – arie Kecala z „Prodané“ – gram. deska

15. Proč bychom se netěšili z „Prodané“, smyčce – obsazení jako ve 4.)

*

13. 5. účinkují Fr. Dočkal, A. Bosák při Smetanově oslavě v Uh. Brodě, jako zpěváci mužského sboru býv. Sokola.

15. 5. A. Bosák, F. Dočkal, J. Kundrata povoláni k pracovní povinnosti při stavbě protileteckých zákopových krytů v Uh. Brodě.

Kurs kreslení

17. 5. v Uh. Brodě seminář kreslení pro učitele kreslení obec. i hlav. škol. Přednášejí řed. pokus. škol V. Konvička z Baťova a okr. šk. insp. Frant. Kašparec z Uh. Brodu na témata: Kreslení v nové škole. Kurs navštívil p. zemský inspektor Oberschulrat Fr. Schatek z Brna.

23. 5. pracovní den – Arbeitstagung v Uh. Brodě (účast J. Šustek, M. Švehlík)

Ke svátku matek zaslala OPM přáníčka pro žáky. Vybraný obnos K 301,5 byl zaslán okr. péči o mládež. Svatodušní prázdniny trvaly od pátku 26. 5. 12 hodin do úterka 30. 5.

Počasí

Počasí bylo mírné, víc chladné a deštivé, s mírnými nočními mrazíky až do 16. 5. a s pozdějšími občasnými bouřkami. Nejvyšší teplota 29. 5. = 22 °C nejnižší 1. 5. = 2 °C.

První bouřka byla letos 1. dubna, poslední sníh 7. května.

Kuratorium pro výchovu mládeže v Čechách a na Moravě uspořádalo pro mládež, která je v něm povinně sdružena, t. j. pro hochy i dívky od 10-14 a 14-18 let soutěž pod heslem: Ukaž, co umíš! Soutěž byla rozdělena ve 3 části:

Soutěž kuratoria

A) část hudební (prodloužení a reprod.) z naší školy 0

B) " literární 1.) báseň: (V. Hřib III. hl. Báseň Kamarádství)

2.) prosa: II. hl. Kudela: Ze cvičební hodiny kur.

" Šojdr: Zvyky a obyčeje v Šumicích.

" Bartošová: Bázlivý hrdina

C) Výtvarnictví (malby, výšivky, malované předměty ze dřeva) z naší školy 0.

Týden čistoty

Týden čistoty byl veden po dobu 14 dní. Bodovacím systémem byla zhodnocena čistota tělesná, čistota v lavicích, ve třídě, čistá voda, tabule, kapesníky. Nejlepších výsledků dosáhla: obec. IV., hl. IVb.

soutěž pod heslem : Ukaž, co umíš ! Soutěž byla rozdělena ve 3 části :

SOUTĚŽ KURATORIA

A) část hudební (produkční a reprod.) z naší školy 0

B) " literární 1.) báseň : (V. Hřib III. tř. Báseň Kamarádství)

2.) prosa : II. tř. Kudela : ze cvičební hodiny kur.

-"- Šajdr : zvyky a obyčeje v Šumicích.

-"- Bartošová : Bázlivý hrdina

C) Výtvarnictví (malby, výšivky, malované předměty ze dřeva) z naší školy 0.

TÝDEN ČISTOTY

Týden čistoty byl veden po dobu 14 dní. Bodovacím systémem byla zhodnocena čistota tělesná, čistota v lavicích, ve třídě, čistá voda, tabule, kapesníky. Nejlepších výsledků dosáhla : obec. IV., tř. IVb.

Diskuse o invasi

pzd - Mnohomluvnost, s níž směrodatné anglické a americké osobnosti ohlašují příští invasní útok na Evropu, a horečné projednávání tohoto thematu anglo-americkým tiskem, jsou nepochybně nápadnými průvodními znaky tohoto vojenského podniku, který je již předem označován za rozhodný pro válku. Nechávají stranou mlčení, které umožňuje účinky překvapení a skrývá tedy v sobě důležité předpoklady úspěchu. Toto mlčení bylo na příklad vzorně zachováno před všemi německými útočnými operacemi této války a ostatně odpovídá veskrze vojenské tradici. Spojenci sami se drželi rovněž při svém vylodění v severní Africe zásady mlčení, které nyní tak pozoruhodným způsobem nedbají. Nejen komuniké z Teheránu s ohlášením koordinovaných operací na východě, na jihu a na západě bylo vykládáno se směrodatné anglo-americké strany jako závazný příslib velké invase, nýbrž také bylo s veškerou šíří veřejně projednáváno o jmenování Eisenhowera a vedoucích mužů jeho invasního štábu a toto opatření vedle jiných bylo vykládáno jako náznak bezprostředně nadcházejících válečných událostí. K tomu byly dále udávány termíny, bylo veřejně projednáváno o možných prostorech invase a dokonce o taktických podrobnostech podniku a tak byl systematicky vzbuzován dojem, jako by počátek invase byl již jen otázkou několika dní. Tento postup je tím nápadnější, že vojenské instance spojenců si jsou naprosto vědomy obtížnosti a neobvykle vysokého risika invase a mohly tedy míti všechny důvody, aby do jisté míry zmenšily toto risiko aspoň tím, že by se pokoušely o překvapení. Spojenecká taktika v předběžném stadiu invase je tedy při nejmenším nápadná, takže je nasnadě otázka, čeho tím má býti dosaženo.

Názor, že spojenci snad si jsou svou věcí jisti a že rychle přivedou svou akci k úspěchu a k vytvoření druhé kontinentální fronty, že tedy nemají zapotřebí obzvláštních opatření z opatrnosti, je rozhodně neodůvodněný. Spojenecké generální štáby naopak, jak ukazuje jejich vlastní chování, mají naprosté jasno o tom, že mají před sebou nejobtížnější podnik této války, nejbohatší na ztráty a nejtěžší ve svých důsledcích, k němuž přistupují zjevně jen váhavě a dokonce s vnitřním neklidem. Na druhé straně možnost, že do krajnosti vystupňovanou invasní kampaní zneklidní německé vedení a vystaví je již předem nervovému opotřebování, se jistě jeví spojeneckým vojenským osobnostem samým sotva jako plná naději. Mají jistě lepší představu o nervech německých generálů na základě vlastních zkušeností a kromě toho znají dokonalou německou pohotovost uvésti v každé minutě rázně v pohyb atlantický obranný organismus.

Přibližme se spíše jádru věci, jestliže vezmeme v úvahu velké dilemma, v němž jsou Spojené státy severoamerické a Anglie vzhledem k pevnému příslibu, danému v Teheránu. Obě mocnosti mají před sebou alternativu: Buď započíti velký invasní útok na Evropu (a to s jistotou, že ztroskotá, což bude mít nedozírné následky), anebo porušiti své slovo, dané sovětům, a rozpoutati proti sobě nebezpečné následky. V německých politických kruzích se z této situace vyvozuje závěr, že pro Anglii a Spojené státy severoamerické by musely být směrodatné nejzávažnější důvody, aby se pustily do nebezpečného podniku.

V Berlínu — ač jinak se zachovává opatrnost v posuzování příštího vývoje — se jde tak daleko, že se říká, že invase, ať přijde kdykoliv, je s jistotou předurčena ke ztroskotání. Zbývá tedy jen čekati, zda nepřátelské vedení překoná bázeň před následky a skutečně nastoupí k útoku, aby utrpělo porážku, která jako ústřední událost války bude míti největší vliv na další vývoj.

Červen 1944

Měsíc červen byl bohatý na události jak na poli školském, tak i na poli válečném, kde dlouhé a únavné očekávání bylo vystřídáno rozhodujícími bojovými akcemi. Události jsou uvedeny chronologicky, zprávy z front v souvislém celku.

Soutěž v přednesu básní

2. 6. uspořádala škola ve slavnostním shromáždění žáků recitační soutěž. Všichni soutěžící pěkně přednášeli. U mnohých bylo pozorovati vedle pečlivé přípravy ve škole i důkladnou vlastní přípravu doma. Pro obecnou školu byly stanoveny básně: Ant. Klášterský: Topoly (povinná) Neruda: Dědova mísa (volná). Hlavní škola: Ant. Sova: Báseň o mamince (povinná), J. V. Sládek: Český sedlák (volná).

Umístění:	Obecná:
1. Jančář	IV. (uč. V. Šnapková)
2. Hasoňová	V. (uč. Fr. Bárta)
3. Dvořáčková	IV. (V. Šnapková)
4. Bachůrková	V (F. Bárta)
	Hlavní škola:
1. Cechová Ludm.	IV.b (o. uč. J. Kundrata)
2. Hřib Václav	III. (Jar. Šebestík)
3. Žáčková	IVb (J. Kundrata)
4. Brázdilová Jiř.	IVb (")
5. Svitáková	IVb (")
6. Kutálková	IVb (")
7. Bartošová	II. (o. u. J. Kundrata)
8. Jahoda	IVa (")
9. Pechalová	I. (V. Šnapková)

Soutěž

Žák Jančář byl vyslán k okresním závodům v Uher. Brodě, byl však připuštěn jen mimo soutěž, do soutěže směli žáci až 5. post. roč. Umístil se na prvém místě, arci mimo soutěž. Náhradnice žákyně Bachůrková přednášela v soutěži a dosáhla 25. místa. Z hlavní školy soutěžili Lud. Cechová a Václav Hřib, který dosáhl pozoruhodného úspěchu. Bohužel rovněž mimo soutěž. Cechová se umístila v soutěži na 2. místě. Odb. uč. J. Kundrata byl jmenován členem 3 členné poroty pro bodování a posouzení soutěžících, spolu s okr. šk. insp. Jos. Komárkem a z. řed. Vlkem z Valaš. Klobouk. Soutěž okresní se konala 5. 6. v Brodě a v Luhačovicích, 6. 6. v Bojkovicích a Slavičíně, 7. 6. v Bylnici a Val. Kloboukách. Pořadí škol obecných:

1. Lhotka	208 bodů	9. Drslavice	173 body
2. Bylnice	199 "	10. Uh. Brod chl.	168 "
3. Nevšová	191 "	11. Nezdenice	168 "

4. Vlach. Lhota	188	"	12. Bojkovice	168	"
5. Lidečko	183	"	13. Březová	162	"
6. Val. Klobouky	182	"	14. Hřiv. Újezd	160	"
7. Korytná	178	"	15. Slavičín	160	"
8. Kladná-Žilín	176	"	16. Brumov	160	"

17. Rudimov	159	bodů	24. Štítná	155	bodů
18. Bánov	158	"	25. Střelná	155	"
19. Lopeník	158	"	26. Hradčovice	154	"
20. Sv. Sidonie	158	"	27. Šanov	154	"
21. Val. Senice	158	"	28. Krhov	153	"
22. Divnice	156	"	29. Vlachovice	153	"
23. Šumice	155	"	30. Petrůvka	153	" atd.

Jako poslední se umístily:

83. Hrádek	67	bodů
84. Vel. Ořechov	54	"
85. St. Hrozenkov	40	"

V soutěži hlavních škol je pořadí:

1. Val. Klobouky chl.	232	body
2. Šumice	228	"
3. Bojkovice	203	"
4. Luhačovice	195	"
5. Val. Klobouky dívčí	190	"
6. Uher. Brod	186	"
7. Brumov	173	"
8. Slavičín	166	"
9. Nivnice	84	"
10. Vlčnov	77	"

Časovosti

2. 6. zúčastnilo se 200 žáků obou škol koncertu v Uher. Brodě pořádaného odbočkou Kuratoria v rámci akce „Umění mládeži“. Koncert byl proveden orchestrem Dvořák v Uh. Brodě ze Smetanových skladeb. Téhož dne odpoledne přišel do prázdné školy pan okr. škol. inspektor Frant. Kašparec, ale nikde nebylo vyučování, takže odjel v 17 hod. vlakem do Uh. Brodu.

3. 6. provdala se v Morav. Ostravě výp. účitelka Vlasta Šnapková za strojního zámečníka Zbrojovky v Uher. Brodě Františka Janíka.

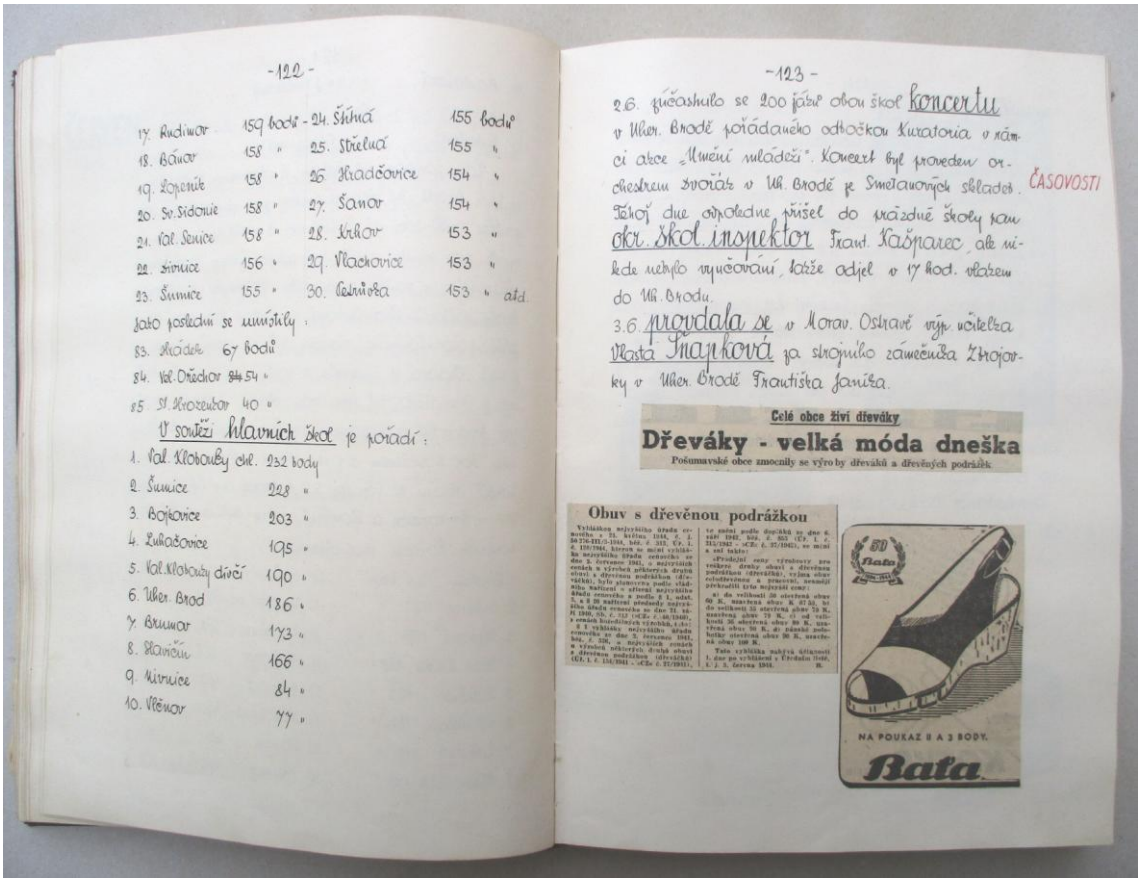

-122-

17. Rudimov 159 bodů - 24. Střítež 155 bodů
18. Bílovec 158 " 25. Střelná 155 "
19. Lopeník 158 " 26. Hradčovice 154 "
20. Sv. Sidonie 158 " 27. Šanov 154 "
21. Val. Senice 158 " 28. Vrchov 153 "
22. Sivice 156 " 29. Vlachovice 153 "
23. Šumice 155 " 30. Řeznovka 153 " atd.

Jako poslední se umístily:
83. Hrádek 67 bodů
84. Val. Dřichov ~~84~~ 54 "
85. St. Hrozenkov 40 "

V soutěži hlavních škol je pořadí:
1. Val. Klobouky chl. 232 body
2. Šumice 228 "
3. Bojkovice 203 "
4. Luhačovice 195 "
5. Val. Klobouky dívčí 190 "
6. Uher. Brod 186 "
7. Brumov 173 "
8. Slavičín 166 "
9. Nivnice 84 "
10. Vlčnov 77 "

-123-

26. zúčastnilo se 200 žáků obou škol koncertu v Uher. Brodě pořádaného odbočkou Kuratoria v rámci akce „Umění mládeži". Koncert byl proveden orchestrem zvonáků v Uh. Brodě je Smetanových skladeb. Téhož dne odpoledne přišel do prázdné školy pan okr. škol. inspektor Frant. Kašparec, ale nikde nebylo vyučování, takže odjel v 17 hod. vlakem do Uh. Brodu.

ČASOVOSTI

3.6. provdala se v Morav. Ostravě výp. učitelka Vlasta Šnapková za strojního zámečníka Zbrojovky v Uher. Brodě Františka Janíka.

Celé obce živí dřeváky

Dřeváky - velká móda dneška

Pošumavské obce zmocnily se výroby dřeváků a dřevěných podrážek

Obuv s dřevěnou podrážkou

NA POUKAZ II A 3 BODY.

Bata

Soutěž zpěvu

Soutěž zpěvu. Současně se závody recitačními připravoval se soubor vybraných žáků za vedení odb. uč. A. Bosáka k soutěži pěvecké, určené jen pro hlavní školy. Z 50 členného sboru zůstalo nakonec jen 32 žáků, kteří šli až do soutěže. Soutěž se konala 6. 6. pro okrsek brodský (Brod, Luhačovice, Nivnice, Vlčnov), 7. 6. pro Bojkovsko ve Slavičíně (Bojkovice, Slavičín, Šumice), 8.6. pro Valašsko (Klobouky, Brumov. Povinné sbory byly 2, jeden volný. Povinné: B. Smetana: Má hvězda, Konvalinka: Bodaj by vás vy mládenci. Náš sbor přes malou početnost a poměrně krátkou dobu společného nácviku se prodral na 3. místo.

Pořadí:

1.	Bojkovice	186 bodů, odb. uč.		A. Kolářík
2.	Uher. Brod	177 "	"	Fr. Veselka
3.	Šumice	173 "	"	A. Bosák
4.	Luhačovice	167 "	"	Š. Karlovský
5.	Nivnice	166 "	"	J. Kuzník
6.	Brumov	161 "		
7.	Slavičín	148 "		
8.	Val. Klobouky	144 "		
9.	Vlčnov	92 "		

Porota: taj. Jos. Chalupa Uh. Brod, taj. Vlad. Stojan, Uher. Brod, uč. Ant. Settari, Bojkovice.

21. a 23. 6. navštívily naše školy okresní výstavu sběru odpadových hmot v Uh. Brodě, uspořádanou za spolupráce všech hlavních škol okresu. Naše škola společně s hl. šk. v Bojkovicích připravila exposici „sběr starého železa“. Účelem výstavy je propagovat sběr a zvýšit výsledky sběru hmot.

Stejný účel sleduje nová úprava odměn za sběr kostí. Dosud dostával žák za 5 kg přinesených kostí 1 kousek mýdla, nyní dostane 3 kousky a jeden pro školu.

Ukázka propagace v novinách.

Akce OPM

Od 10. – 18. 6. nepřítomen J. Kundrata (bolesti žaludku) 14. 6. – 16. 6. zasazeno žactvo IV b. na pozemcích statkáře Cechy v Nezdenicích, III. hl. IV a hl. V. obec. na polích statkáře (Cechy) Brázdila v Nezdenicích a Tomka v Šumicích. Okr. péče o mládež přidělila nedokrevným a podvyživeným dětem školy vitaminové preparáty, a to 1 kg drage bonbonů, 10 lahviček šípkového syrupu, 1 krabici Cebionu, cukru C, 6 krabiček šípkové marmelády. Na dobrovolných darech přinesli žáci K. Peníze byly zaslány OPM.

Sbírka, uspořádaná jako vybírání příspěvků při náboru členů pro OPM, vynesla K.

50 let hasičů

V neděli 18. 6. zúčastnil se řed. školy a odb. uč. M. Švehlík oslavy 50 let trvání místního Sboru dobrovolných hasičů. Pořadem oslavy bylo: a) položení věnce na hrob zakladatele spolku, b) přehlídka sboru okrskovým, okresním a krajským velitelem, c) vzpomínková oslava v hostinci p. Tlacha. Místní velitel p. Ludvík Lorenc zhodnotil činnost sboru

v uplynulých letech a načrtl program práce do příštích let nejen pro sbor, ale v širším rámci celé obce. Je zde bohaté pole působnosti: dobudování škol, kanalisace, vydláždění silnic a cest, stavba kostela, zbudování kulturního domu, byty pro učitele, zřízení parku na návsi, postavení nádražní budovy a čekárny.

Kursy

22. 6. pokračuje v Uh. Brodě kurs češtiny s přednáškou univ. Prof. Dr. Fr. Trávníčka z Brna. Zúčastnilo se 8 učitelů, vyučujících jazyku českému.

25. 6. pracovní den němčiny – Tagung v Uh. Brodě (Jos. Šustek, Mat. Švehlík)

25. – 27. 6. uč. Blanka Hrubanová za obecnou školu v kursu tělesné výchovy v Uh. Brodě (prof. Záboj). Od 28. 6. je nepřítomen ve službě (do 11. 7.) odb. uč. A. Bosák. Ve funkci hudebního referenta „Kuratioria“ je Kuratioriem povolán do Prahy jako dozorce na „Týdnu mládeže 1944“

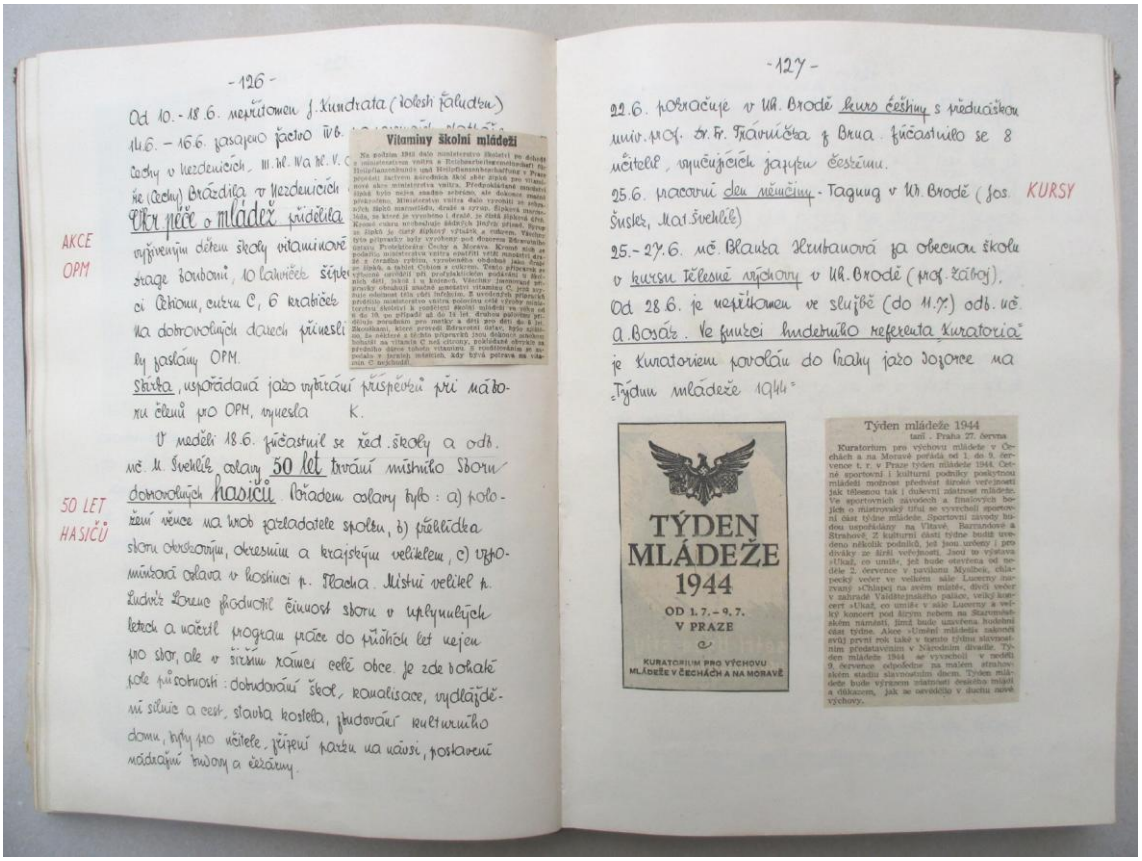

Úprava okolí školy

Úprava vzhledu školy. Na popud okresní školské úřadovny, hlavně však z vlastního zájmu upravili zást. řed. a jeho žena Zdenka Šebestíková nejbližší okolí školy tak, aby škola působila co možno nejlepším dojmem. Pracovali celé jaro a léto ve všech volných chvílích, ač oba učili a od 1. 2. 44 zůstali při 4 malých dětech bez služebné, kterou jim úřad práce vzal.

Zahrádku před školou, zaplevelenou od dřívějška pýrem, bylo nutno 2x úplně do hloubky překopati a plevel vybrati. Místy bylo pýru tolik, že jen krompáčem bylo lze jej dobýt a od sebe oddělit. Záhonky před školou nově upravili a osázeli. Jen věcné výdaje, placené školou, činily skoro 2000 K. Boční zahrádka rovněž byla osázena jiřinami, ve volných místech vsazeny ozdobné keře: rododendrony, azalka, čimišník, forsythie.

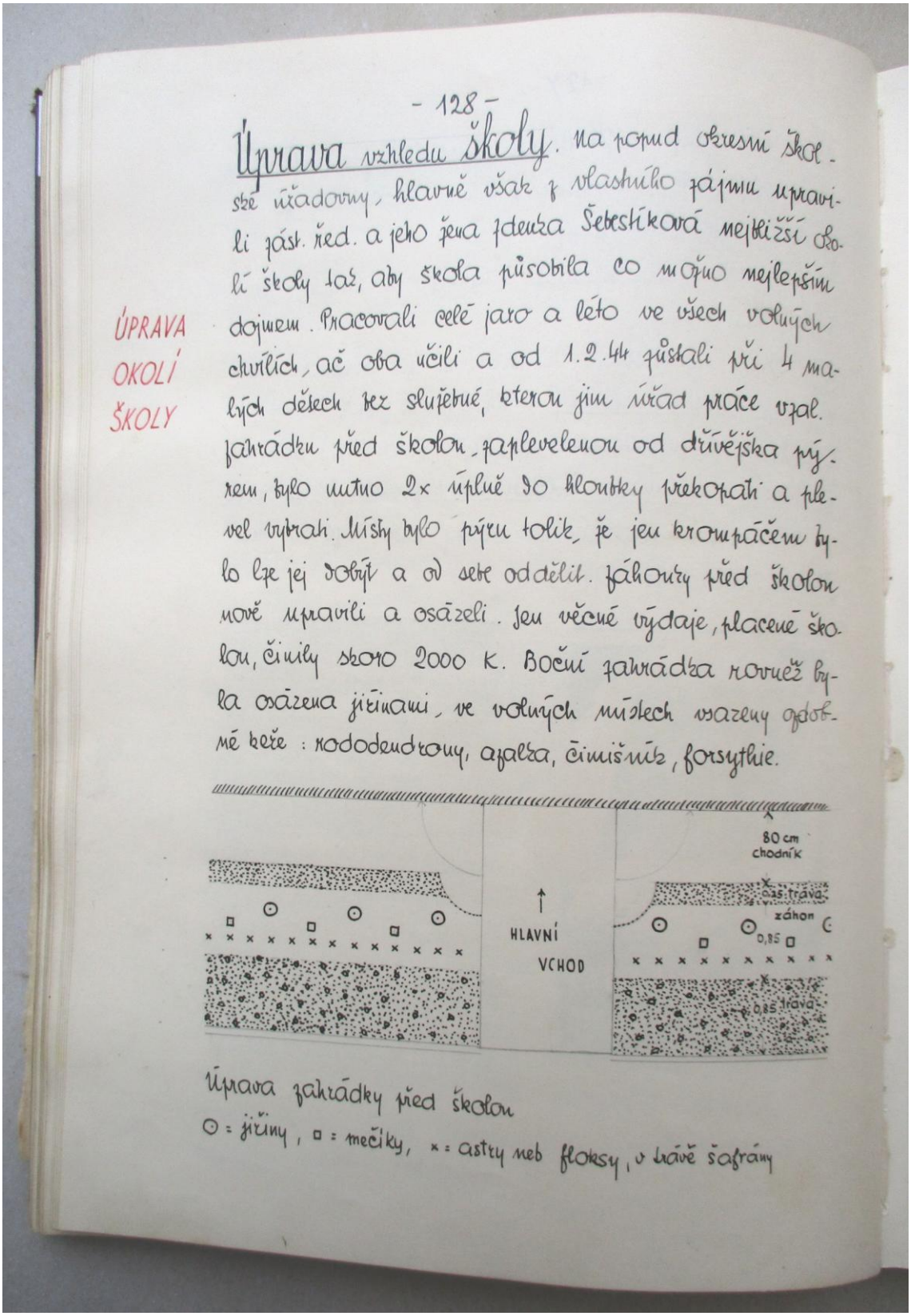

- 128 -

Úprava vzhledu školy. Na popud okresní školské úřadovny, hlavně však z vlastního zájmu upravili zást. řed. a jeho žena zdeňka Šebestíková nejbližší okolí školy tak, aby škola působila co možno nejlepším dojmem. Pracovali celé jaro a léto ve všech volných chvílích, ač oba učili a od 1.2.44 zůstali při 4 malých dětech bez služebné, kterou jim úřad práce vzal. Zahrádku před školou, zaplevelenou od dřívějška pýrem, bylo nutno 2x úplně do hloubky překopati a plevel vytrhati. Místy bylo pýru tolik, že jen krumpáčem bylo lze jej dobýt a od sebe oddělit. Záhony před školou nově upravili a osázeli. Jen věcné výdaje, placené školou, činily skoro 2000 K. Boční zahrádka rovněž byla osázena jiřinami, ve volných místech vsazeny ozdobné keře: rododendrony, azalka, čimišník, forsythie.

ÚPRAVA OKOLÍ ŠKOLY

Úprava zahrádky před školou
⊙ = jiřiny, □ = mečíky, × = astry neb floksy, v trávě šafrány

I na dvoře při zdích upraveny záhonky a osázeny barvínkem a kosatci. Ke zdi na dvoře (drvárka) byly vsazeny sazenice samopnoucího loubince, zahrada, zarostlá pýrem a lopuchem, postupně je upravována v zahradu ovocnou. Dosud stromy ovocné byly pěstěny sporadicky, tísnily se u zdí v nevhodném sponu. V nejpěknějším místě zahrady stály hromady cihel,

čekající již léta na použití. Kolna se starým trouchnivým dřevem, úlomky cihel leží všude. Vše bylo přeneseno na dvůr, zahrada od dvora oddělena plotem. Ohromné keře lískové vykáceny a vysázeny zde jabloně, švestky, třešně. V zahrádce při východním traktu vysázeny rybízy a (OS) angrešt.

Sběr bylin

Po celý měsíc žáci pilně sbírali léčivé byliny, takže ke konci června mohla škola vykázati výsledek sběru bylin za 2. ¼ letí: 420 kg obecná, 384 kg hlavní (suchých) utržilo se 1472 K. Žáci sbírají a suší byliny sami, leč při pěkném počasí celé třídy i s učiteli sbírají v lese jahodový list, maliník, ostružiník, mařinku, konvalinkový list, na mezích vratič, prhu. Jitrocel, vlčí mák, kopřivu atd.

Počasí

Počasí bylo nestálé, proměnlivé, až na konci měsíce bylo pěkně a velmi teplo. Jinak červen byl chladný Nejvyšší teplota 30. 6. = 28 °C, nejnižší 1. 6. = 2 °C ve stínu. Bouřek málo, deště hojně.

Krtonožka

28. 6. pomáhalo starší žactvo občanům při hromadném hubení krtonožek. Byla ničena zvláště vajíčka.

Jižní fronta

Zprávy z bojiště. Začátek měsíce byl ve znamení náporu spojených sil anglo-amerických v jižní Italii. 5. 6. byl vyklizen Řím.

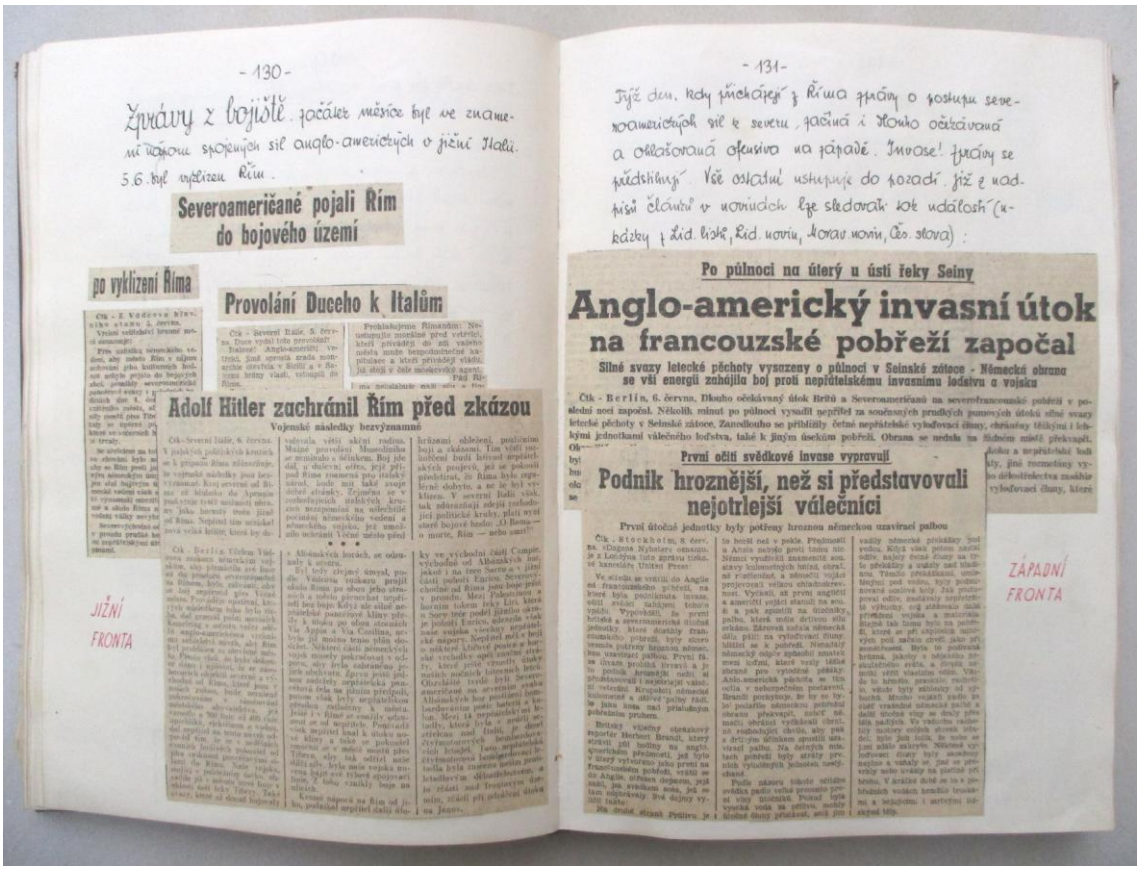

Západní fronta

Týž den, kdy přicházejí z Říma zprávy o postupu severoamerických sil k severu, začíná i dlouho očekávaná a ohlašovaná ofensiva na západě. Invase! Zprávy se předstihují. Vše ostatní ustupuje do pozadí. Již z nadpisů článků v novinách lze sledovati tak událostí (ukázky z Lid. listů, Lid. novin, Morav. novin, Čes. slova):

- 132 -

Normandie, dějiště invase

Nepřátelská pancéřová průzkumná skupina potřena

Námořní boje u Normandie

Dramatické hodiny evropských dějin

Nadešel okamžik rozhodujících bojů

V Normandii bylo vyloděno 15 divizí

pokus o vyloděni u Le Havru

Vyjevy, jakých bursa nebylo svědkem už mnoho let

Wallstreet dělá z invase obchod

Prudké stoupání kursů na bursách v New Yorku a Chicagu

První ukořistěné invasní peníze

Zájem východní Asie o invasi

V Číně kdekdo má v ruku mapu Normandie.

Říše a Evropa hledí s klidem vstříc budoucnosti

Stojíme v nejvážnější, rozhodující fázi této války

Radost z invase v Kremlu a na židovských bursách v Londýně a New Yorku

- 133 -

U Caenu a u Bayeux prudké boje

Rozšíření předmostí zmařeno

Bitva se blíží vyvrcholení

Prudké boje v přetopeném kotli normandského předmostí

Gigantické rumiště vraků všech druhů

„Byl div, že jsme se vůbec dostali na břeh"

Prudký boj pancéřů u Bayeux

Za cenu největších ztrát se snaží nepřítel rozšířiti předmostí

Americané chtějí přerušiti přetoustrov Colentin — U Montebourgu získala německá vojska půdu

Le Havre a Cherbourg

Bombardování, jaké ještě nebylo

„Situace je všude kritická"

Nepřítel ztratil dosud 100.000 mužů

Operace v prostoru Caen, St. Lô, Carentan a Montebourg

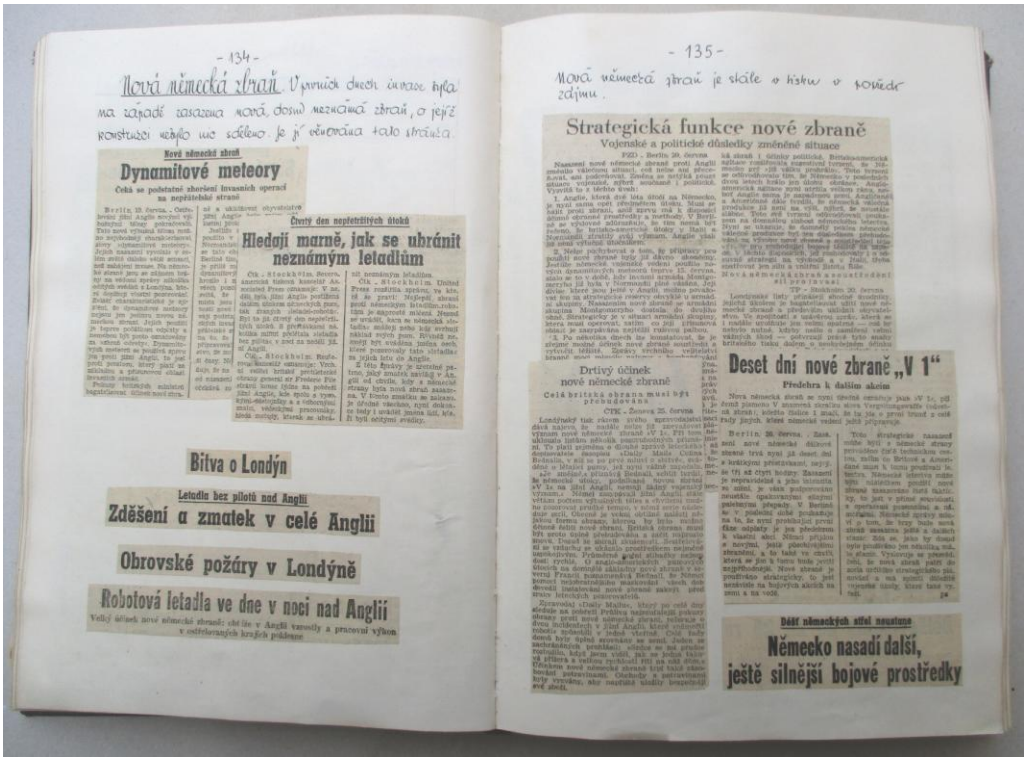

- 134 -

Nová německá zbraň. V prvních dnech invaze byla na západě zasazena nová, dosud neznámá zbraň, o jejíž konstrukci nebylo nic zděšeno. Je jí věnována tato stránka.

Nové německé zbraně

Dynamitové meteory

Čeká se podstatné zhoršení invasních operací na nepřátelské straně

Čtvrtý den nepřetržitých útoků

Hledají marně, jak se ubránit neznámým letadlům

Bitva o Londýn

Letadla bez pilotů nad Anglií

Zděšení a zmatek v celé Anglii

Obrovské požáry v Londýně

Robotová letadla ve dne v noci nad Anglií

Velký úšlech nové německé zbraně: chtějí v Anglii vyvolat a pracovní výkon v ostřelovaných krajích přiblížení

- 135 -

Nová německá zbraň je stále v kstu v novinách zájmu.

Strategická funkce nové zbraně

Vojenské a politické důsledky změněné situace

Drtivý účinek nové německé zbraně

Celá britská obrana musí být přeuspořádána

Deset dní nové zbraně „V 1"

Předehra k dalším akcím

Děsí německých střel neustále

Německo nasadí další, ještě silnější bojové prostředky

Nová německá zbraň. V prvních dnech invase byla na západě zasazena nová, dosud neznámá zbraň, o jejíž konstrukci nebylo nic sděleno. Je jí věnována tato stránka.

Nová německá zbraň je stále v tisku v popředí zájmu.

Boje se stupňují i na ostatních frontách.

Invase pokračuje:

- 136 -

Boje se stupňují i na ostatních frontách

Nová fáze bojů na východě

Generální ofensiva proti Evropě

Situace na počátku léta

Německé vedení počítá se vš eventualitami

Obětí anglo-am v Buk

Londýn 160 hodin v ně

129 teroristických letad

Londýn nadále v

Těžký obranný boj proti sovětské ofensivě

Velká obranná bitva v Italii zuří dále

- 137 -

Invase pokračuje

Dosud potopeno 123 nepřátelských lodí

Bilance prvního týdne invase

Britům ani Američanům se nepodařilo dobýti přístavu

Bojo pevnost a přístav Cherbourg

Marné pokusy nepřítele o rozšíření normandského předmostí na jih

Celková strategická situace po invasi

Válka na tři fronty

a vojenská iniciativa

přátelské nápory odraženy

topeno 29 válečných lodí a 167.400 BRT — ch lodí a 287.000 BRT poškozeno

- 138 -

LIDOVÉ LISTY ● 29. června 1944

Rozhodnutí valčí

Léto vyvrcholení a obratu veliké války

„Panther" - nejlepší bitevní pancéřový vůz

Vyznamenání pro příslušni

- 139 -

Parašutisté a věci kolem nich

Co mají činit rodiče, kdyby se jim vrátil zhlouplý syn?

Těžké ztráty nepřátelských vojsk na Saipanu

Japonci zaskočili Američany v týle

Všem, kdož cestují:

Nejprve zvítězit a pak teprve cestovat

Český národ věrně s Říší

Telegram státního prezidenta Vůdci Adolfu Hitlerovi

Zprávy kulturní a sociální

Zprávy hospodářské

Červenec 1944

Týden mládeže v Praze 1944.

Ve sboru učitelském nebylo změn. Učitelka dom. nauk Miloslava Řekáhová byla od 1. června pověřena funkcí poradkyně okr. škol. inspektora pro vyučování žen. ruč. pracím v dohlédacím obvodu Uher. Brod – západ.

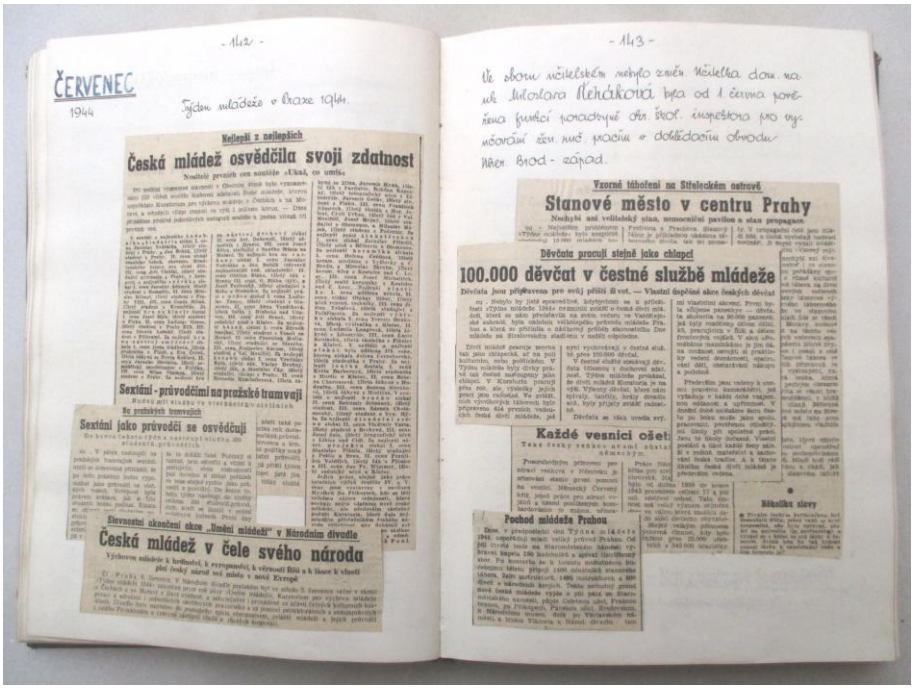

6. 7. navštívil školu p. okr. šk. insp. Frant. Kašparec. Byl přítomen vyuč. ve všech třídách, prohlédl práce žáků i učitelů a v konferenci pak sdělil své poznámky a připomínky. Vcelku byl spokojen, pochválil naši práci a oznámil, že celý zdejší učit. sbor je kvalifikován známkou 1. stupně, prospěch žáků známkou 3. stupně.

7. 7. zúčastnil se žákovský pěvecký sbor akademie, uspořádané péčí okr. vedení Kuratoria pro vých. mládeže, za spolupráce škol. Na akademii vystoupili nejlepší recitátoři z okresu (Valaš. Klobouky, Šumice, Lhotka) a pět prvních sborů v pořadí soutěže (viz str. 124). Po Aleši Bosákovi, který odjel do Prahy na „Týden mládeže 1944“, sbor osiřel; jeho řízení převzal podepsaný kronikář a zazpíval s ním na akademii 3 trojhlasé písně (Lopenické vršky (Konvalinka), Hájku, hájku (Pícha), Na tom bošileckým mostku (Pícha). Žáci zpívali prý pěkně a dokázali, že v těžké soutěži nezískali 3. místo náhodou.

O den dřív, 6. 7. konala se táž akademie ve Valaš. Kloboukách, ale bez našich zpěváků. Místo nich zpívali žáci hl. školy z Brumova.

Téměř po celý týden, od 7. do 14. července, částečně i dřív. pracovali žáci na polích statkáře Cechy a Brázdila v Nezdenicích, v Šumicích u p. Tomka za dozoru učitelů. U místního školkaře p. Bartoše okopávali ovocné sazenice.

Polní práce jsou letos pro deště opožděny (Medardova krápě), sena nelze dosušit. Jsou pole, kde roste řepa mezi plevelem tak, jak byla naseta, nepřetrhána a neokopána. Nedostatek pracovních sil projevuje se stále citelněji, děti musejí nahrazovati dospělé v polní práci, ale jak práce školáků vypadá, zvláště v zanedbaných kulturách, lze si představit. Děti jsou do práce s odporem, cestou se rozutíkávají, rodiče reptají proti tomuto způsobu vyučování, leč není pomoci, zabezpečení výživy je přední povinností všech.

Žáci dostávají za práci občerstvení, něco jídla, dokonce i plat (1-3 K na hodinu), raději však zůstávají ve škole, peníze nejsou jim vzácné. Nedivno, vždyť ceny všech potřeb pod rukou prodávaných, závratně stoupají. Za dětský kočárek prý se požaduje 25.000 K, za míru

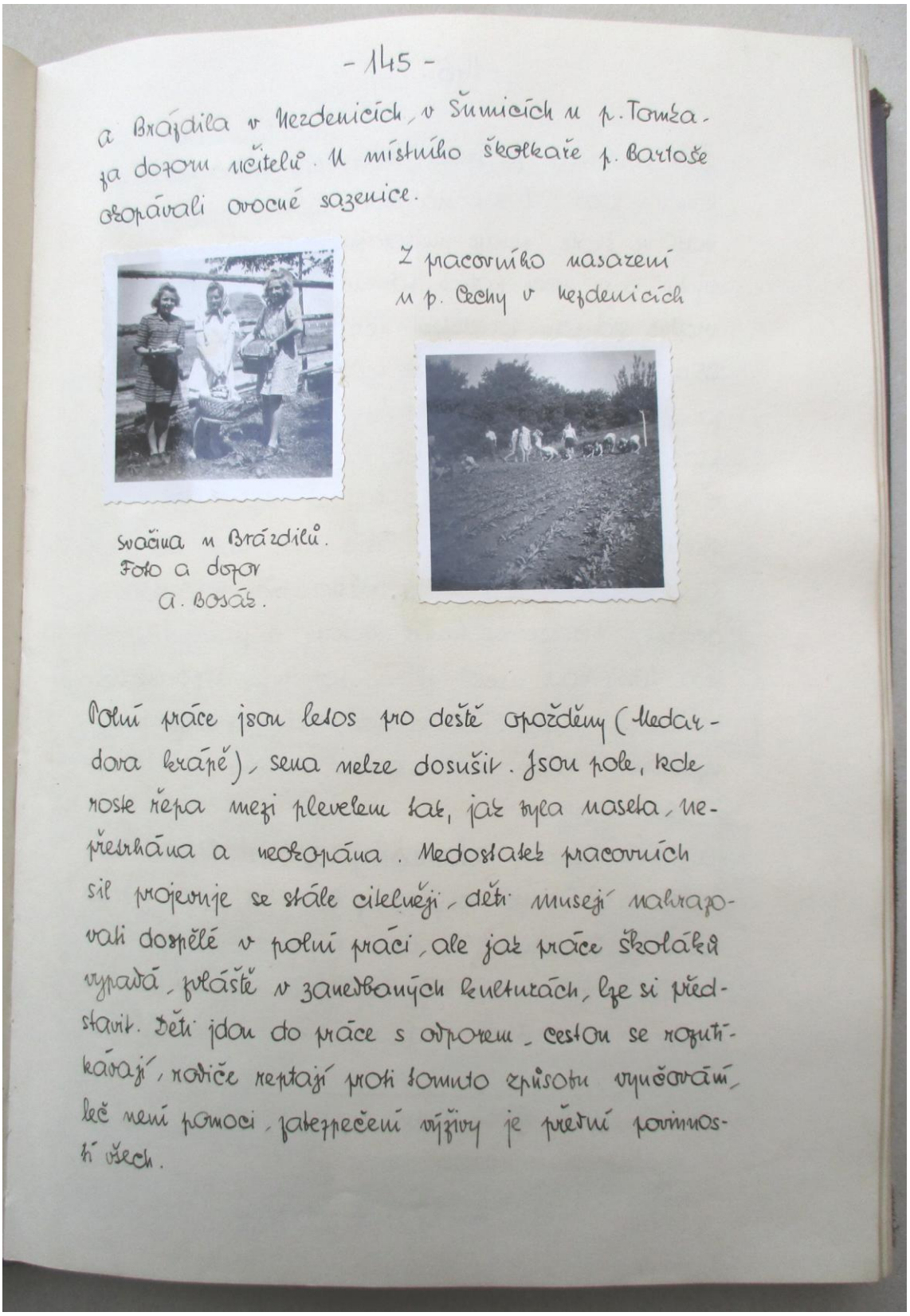

- 145 -

a Brázdila v Nezdenicích, v Šumicích u p. Tomka - za dozoru učitelů. U místního školkaře p. Bartoše okopávali ovocné sazenice.

Z pracovního nasazení u p. Čechy v Nezdenicích

Svačina u Brázdilů. Foto a dozor A. Bosák.

Polní práce jsou letos pro deště opožděny (Medardova kráple), sena nelze dosušit. Jsou pole, kde roste řepa mezi plevelem tak, jak byla naseta, nepřetrhána a neokopána. Nedostatek pracovních sil projevuje se stále citelněji, děti musejí nahrazovati dospělé v polní práci, ale jak práce školáků vypadá, zvláště v zanedbaných kulturách, lze si představit. Děti jdou do práce s odporem, cestou se rozutíkávají, rodiče neptají proti tomuto způsobu vyučování, leč není pomoci, zabezpečení výživy je přední povinností všech.

pole (1/5 ha) 80.000 – 100.000 K, za pánský oblek, pěkný vlněný 15.000 – 20.000 K, za psací stroj stejný obnos. Kilo třešní pod rukou stojí 15-30 K, v krámu až 60 K, litr vína 250 K, litr slivovice 1200 – 1800 K. Tisíc cihel stojí 5 000 K. Lichva je přísně potírána, přesto však bují stále dotěrněji, vesnice se hemží keťasy a překupníky, a běda tomu, kdo určité zboží

potřebuje a padne lichvářům do rukou. Takoví lidé, kteří obratem ruky vydělávají tisíce, mohou ovšem mnoho platit a mají všeho dostatek.

10. 7. byly konány zkoušky do I. tř. hlavní. Dostavilo se ze Šumic 15 žáků, z Rudic 11 žáků, z Nezdenic 8 žáků, celkem 34. Bylo přijato:

Šumice	8 chl.	4 dív.	=	12 žáků,	prům. znám. při zk. =	2,75
Rudice	6 "	3 "		9 "	"	3,75
Nezdenice	5 "	2 "		7 "	"	2,71
	19 "	9 "		28 "	"	3.07

12. 7. nastoupil školní službu opět A. Bosák.

12. a 13. 7. vykonali žáci sbírku obuvi pro české dělníky, pracující v Říši. Navštívili 15 rodin, nedostali však ničeho.

11. – 14. 7. byla provedena revise pomůcek a inventářů. Každý předmět je opatřen inventárním číslem a zařazen

Školní spoření mělo letos neobyčejný úspěch. Proti ušetřeným K 2123 ušetřilo se letos 26.924,20 K. Narozeniny p. stát. pres. Dr. E. Háchy oslavila škola společným poslechem rozhlasového pořadu 12. 7. o 10. hodině.

10. 7. vykonána soutěž v krásném čtení. Závodilo 15 žáků. Členové poroty:

Jar. Šebestík: artikulace, vokalisace

Jan Kundrata: Hudebnost, modulace

Jos. Šustek: Rytmus

F. Bárta: Síla hlasu

M. Švehlík }

V. Janíková } tempo. spád

Umístění soutěžících:

1.	Hřib Václav III. hl. }		J. Baar: Lesní požár (J. Cimbura)
	Cechová Lud. IV. " }	1.00	Otec
2.	Jančář IV. obec. }		
	Žáčková IV. hl. }	1,16	
3.	Brázdilová Jiř IV. hl.	1,21	
4.	Adamcová III. hl. }		
	Pipalová J. III. hl. }	1,33	
5.	Šebestíková M. I. hl. }		
	Šerková B. IV. hl. }	1,41	
6.	Pilková Z. III. hl.	1,75	
7.	Kutálková IV. "	1,83	
8.	Jahoda IV. "	2,04	
9.	Pechalová I. "	2,08	

10. Dvořáčková V. obec. 2,33

11. Šojdrová V. " 3,-

Ukázky novinářské propagace sbírky.

-147-

12.7. nastoupil školní službu opět A. Bosák.
12. a 13.7. vykonali žáci sbírku obuvi pro české dělníky, pracující v Říši. Navštívili 15 rodin, nedostali však ničeho.

Ukázky novinářské propagace sbírky.

Strana 2. Moravské Slovo. 7. července 1944.

Dělník je nejdůležitějším kolečkem

Dnes mu chybí obuv.
Rozdělte se s ním o svou!
Sběr obuvi NOÚZ pro české dělníky
1.—15. VII. 1944.

Denní zprávy

ZATEMNĚNÍ.

Zatemnění od pondělí 3. července do neděle 9. července 1944 začíná o 22.00 hod. a končí o 4.30 hod. letního času.

Ani barvou, ani tvarem
nemusí být pěkná botka,
jen když sbírka skončí zdarem,
jen když sběr náš úspěch potká!

Komu určena nebyla!

nutně nepotřebujete,
t!
roto včas i vy na Sběr
pro české dělníky
5. VII. 1944.

OD 1. DO 15. 7. 1944

SBĚR OBUVI PRO ČESKÉ DĚLNÍKY

NOÚZ ÚSTŘEDNA ZAMĚSTNANECKÁ

NOÚZ-nástup bot!

NOÚZ — sběr obuvi pro české dělníky 1.—15. VII. 1944!

Nejste stonožkou!

Proto každý pár obuvi, kterou nutně nepotřebujete, darujte potřebným!
Sběr obuvi NOÚZ pro české dělníky
1.—15. VII. 1944.

Obuv, kterou nezbytně nepotřebujete, nesmí zahálet! Pamatujte proto včas na sběr obuvi NOÚZ pro české dělníky. 1. až 15. července 1944.

Obuv, která zahálí, není nic platná ani vám! Proto s každým nadpočetným párem do sběru obuvi NOÚZ pro české dělníky 1.—15. VII. 1944!

7. července po prvné se ve dne nad naším územím objevila anglická a severoamerická letadla. Asi v ½ 10 h. přeletěla první skupina asi 35 letadel nad Šumicemi ve směru přibližně jih – sever (od Bánova k Rudicím). Pak následovala vlna za vlnou ve značné výši asi 5000 – 7000 m. Byl krásný den, letouny se již z dálky leskly v slunci. Celkem přeletělo nad obcí asi 500 – 600 letadel ve skupinách 25-30 členných. V ½ 11 h. byl vyhlášen poplach. Žáci se rozběhli domů. V 11 h. přeletěly nad námi poslední stroje – v poledních hodinách se opět vracely (bombardována Slezská pánev)

12. 7. ve společném shromáždění žáků před oslavným pořadem k naroz. st. přes. Dr Háchy byly rozdány ceny vítězům jednotlivých tříd v recitaci básní. Žáci byli odměněni barevnými dřevoryty slováckého malíře Jury Pacáka z Újezdce. Zároveň byly žákům oznámeny výsledky soutěží.

Dva nejlepší vycházející žáci obdrželi odměnu z dotace min. školství:

Ludmila Gavlasová z Rudic (IV. hl.) dostala knihu „Úsporná kuchařka“, Stanislav Jančařík z Nezdenic (IV. hl.) knihu „Diesel“, životopis vynálezce.

Téhož dne dopoledne vycházející žákyně obecné školy uspořádaly malou oslavu, k níž přizvaly vyučující učitele. Odpoledne vycházející žáci IV. hl. připravili oslavu větší ve IV tř. hl. Tolik sladkostí, cukroví, dortů bylo sneseno na stoly, že bylo těžko věřit, že již 5 roků stále citelněji doléhá válka a nedostatek. Všech 75 účastníků bylo spokojeno jak s připravenými lahůdkami, tak i s improvisovaným pořadem (zpěvy sólové, sborové, výstupy žáků, učitelů, tanec při gramofonu – žákyně dokonce prováděly učitele).

13. 7. zakončen školní rok. K vycházejícím žákům promluvil odb. uč. J. Kundrata jako nejstarší člen sboru. Žňový útulek. O prázdninách byl ve škole opět zřízen žňový útulek, do něhož se přihlásilo přes 30 dětí ve věku od 2 do 6 let. Útulek vedla sl. Matyášová z Brna (dojížděla denně z Uh. Brodu). Vypomáhala jí sl. L. Jančářová ze Šumic, studentka.

Sportovní události

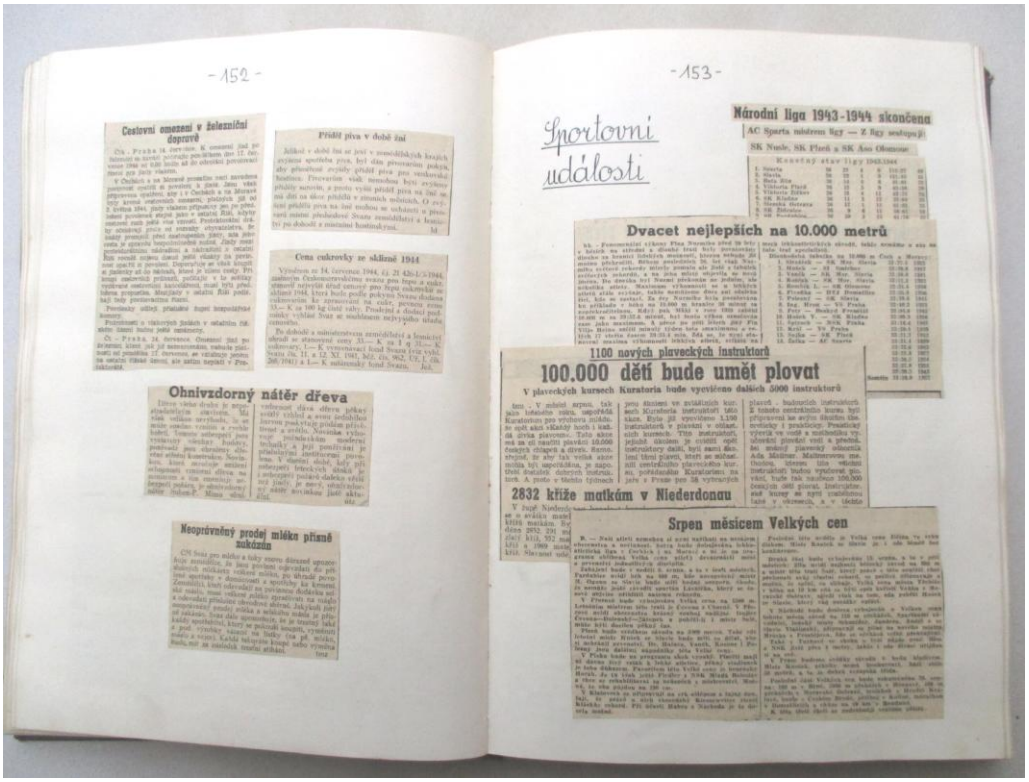

Zprávy hospodářské

- 151 -

Zprávy hospodářské

HOSPODÁŘSTVÍ A PRÁCE

Dodržování cen při pachtech ovocného stromoví

Smlouvy o pachtu ovocného stromví mohou býti uzavírány jen na předepsaných formulářích, které byly vydány letos (barvy bílé). Pachtovní smlouvy smějí býti uzavírány teprve, je-li možno odhadnouti úrodu, t. j. asi 4 týdny před začátkem sklizně. Jest tudíž na př. nepřípustné uzavírat již nyní smlouvy o pachtu pozdního jádrového ovoce.

Ceny uvedené ve smlouvách o pachtu musí odpovídati cenovým ustanovením. Jinak se obě smluvní strany uvádějí v nebezpečí přísných trestů, zejména i propachtovatel, přijme-li národohospodářsky neodůvodněnou cenu. Při tom jest vedlejší, je-li to jednotlivec nebo právnická osoba (zástupce obce a pod.).

Vlastník ovocného sadu (příp. zástupce obce) je odpovědět za to, že úroda ovoce bude prodána jen oprávněnému sadaři, který má sadařskou legitimaci. Sadaři, kteří za ovoce nabízejí přehnané ceny, musí očekávati přísné potrestání, jakož i odnětí sadařské legitimace i živnostenského listu. tmz

Spotřebitelské ceny zeleniny a ovoce od 1. do 7. července

Nejvyšší úřad cenový vyhlásil v Úředním listě č. 147 ze 24. června 1944 nové nejvyšší ceny zdejší zeleniny a ovoce, a to pěstitelské ceny na dobu od 28. června do 4. července a maloobchodní prodejní ceny, t. j. ceny spotřebitelské od 1. do 7. července 1944. Velkoobchodní prodejní ceny na dobu od 30. června do 6. července tvoří velkoobchod podle platných předpisů.

Spotřebitel zaplatí v celém Protektorátě od 1. do 7. července 1944 tyto nejvyšší částky: za 1 kg poru podle velikosti 3.80 K až 4.40 K, špenátu 2.30 K, pažitky ve svazcích po 100 g 8.40 K, kadeřavé petrželové natě ve svazcích po 100 g 3.60 K, kopru ve svazcích po 100 g 5.20 K, petrželе s natí ve svazcích po 100 g 2.80 K, červené revené 2.30 K, zelené revené 2 K, celeru s natí 6.80 K, luskového hráchu 8.40 K, chřestu I. třídění 26.40 K, II. třídění 13.20 K, III. třídění 10 K, IV. třídění 5.20 K, za jeden salát 0.90 K, za 15 pařeništních karotek s natí ve svazcích 2.60 K, za 15 ředkviček ve svazku 0.70 K, za jednu ředkev I. velikosti 0.60 K, II. velikosti 0.40 K, za 10 ředkví III. velikosti ve svazku 1.30 K, za jeden kedluben I. velikosti 1.30 K, II. velikosti 0.80 K, za jeden květák s povrchovým průměrem nad 25 cm 7.60 K, nad 18 do 25 cm 5.80 K, nad 10 do 18 cm 4.10 K, od 5 do 10 cm 1.60 K; za 1 kg třešní a višní I. cenové skupiny 10.10 K, II. skupiny 8.90 K, III. skupiny 7.80 K, zahradních jahod 13.10 K, rybízu 7.80 K.

Uvedené ceny platí v případě, že se obchodu zúčastnil přijímací velkoobchodník i velkoobchodník přemisťovač; jinak je většina cen úměrně nižší. Stanovené ceny se platí za zboží I. jakosti; II. jakost je o 20% a jakost III. o 30% z pěstitelských cen levnější. znúc

[illegible] K 3.50, kapusty K 2.70, poru podle velikosti K 3.80 až K 4.40, špenátu K 2.30, pažitky ve svazcích po 100 g 8.40, polníčku K 6.80, kadeřavé petrželové natě ve svazcích po 100 g K 3.60, hladké petrželové natě K 1.10, kopru ve svazcích po 100 g K 4.40, petrželе s natí ve svazcích po 100 g K 2.80, červené revené K 2.30, zelené revené 2 K, vodnice K 1.40, celeru s natí 6 K, celerové natě K 1.10, luskového hrachu K 3.90, luskových fazolí voskovek bez vláken K 7.90, s vlákny K 7.30, zelených bez vláken K 7.60, s vlákny K 6.50, okurek: skleníkových K 7.60, salátových K 2.70, nakládaček octových K 6.80, solných do 15 cm K 4.40, do 18 cm K 2.80, křivých K 1.40, křenu I. velikosti K 19.60, II. velikosti K 16.40, III. velikosti K 13.20, česneku K 11.60, papriky I. velikosti 10 K, II. velikosti K 6.80, za 1 štěrbák K 1.40, salát K —.90, za svazek karotek nebo mrkví slabších K 1.40, silnějších K 2.60, za 15 ředkviček ve svazku K —.70, za 1 červenou řepu s natí K —.40, za 1 ředkev I. velikosti K —.60, II. velikosti K —.40, za 10 ředkví III. velikosti ve svazku K 1.30, za 1 kedluben bílý I. velikosti K —.90, II. velikosti K —.60, modrý I. velikosti K 1.10, II. velikosti K —.80, za 1 květák s povrchovým průměrem nad 32 cm K 6.80, nad 25 cm 5 K, nad 18 do 25 cm K 3.90, nad 10 do 18 cm K 2.70, od 5 do 10 cm 1 K; za 1 kg zralého angreštu K 6.80, třešní a višní I. cenové skupiny 10 K, II. skupiny K 8.50, III. skupiny K 7.50, zahradních jahod K 15.20, zahradních malin K 12.90, rybízu K 7.60.

Uvedené ceny platí v případě, že se obchodu zúčastnil přijímací velkoobchodník i velkoobchodník přemisťovač; jinak je většina cen úměrně nižší. Stanovené ceny platí za zboží I. jakosti; II. jakost je o 20 procent a jakost III. o 30 procent z pěstitelských cen levnější. znúc

Povinná dodávka obilí, luštěnin, olejnin, sena a slámy ze sklizně 1944

Vyhláškou ministra zemědělství a lesnictví Sb. č. 133/1944 byla upravena povinná dodávka obilí, luštěnin, olejnatých plodin a olejnatých semen, jakož i sena a slámy ze sklizně 1944.

Pro chlebové obilí (pšenice, žito, sourež) a pro pohanku, proso a ořejniny zůstává úprava dodávkových povinností stejná jako roku loňského.

Pro krmné obilí (ječmen, oves, kukuřici, krmné luštěniny a směsi těchto plodin) a jedlé luštěniny budou jako roku loňského předepsány dodávkové kontingenty; krmného obilí, které zbude pěstiteli po splnění kontigentů, smí býti použito pro spotřebu ve vlastním hospodářství (všejmé deputátu). Povinná dodávka krmného obilí nesmí býti uložena pěstitelům, jejich celková výměra orné půdy nepřesahuje 1.5 ha; avšak i těmto pěstitelům může býti uložena přiměřená povinná dodávka krmného obilí, jsou-li tu zvláštní okolnosti, v důsledku nichž není odůvodněno podržení všech krmiv pro spotřebu ve vlastním hospodářství. U jedlých luštěnin nesmí býti povinná dodávka uložena těm pěstitelům, jejichž osevní plocha jedlých luštěnin nepřesahuje 0.10 ha.

Pěstitelům jedlých luštěnin a jedlých fazolí bude předepsána povinná dodávka jedlých luštěnin ve výši 500 kg na 1 ha a pěstitelům čočky 250 kg na 1 ha plochy osaté těmito plodinami. Povinná dodávka jedlých luštěnin může býti splněna dodávkami jedlého hrachu, čočky nebo jedlých fazolí nebo zelených lusek, při čemž 4 kg lusek se počítají za 1 kg jedlých luštěnin v zrně. Množství jedlých luštěnin dodaná nad dodávkovou povinnost započítává se čtyřnásobným množstvím na povinnou dodávku krmného obilí.

Zásady pro stanovení dodávkových kontingentů krmného obilí jednotlivým pěstitelům byly nově upraveny. Pěstitelé kukuřice jsou povinni dodati na povinnou dodávku krmného obilí, která jim bude předepsána, na každý ha osaté kukuřice 400 kg kukuřice v zrně. Dodávky kukuřice větší než 400 kg na 1 ha se započítají na pěstitelovu dodávkovou povinnost krmného obilí v trojnásobném množství.

Z dodávkové povinnosti sena jsou vyjmuti pěstitelé, jejichž plocha luk a vojtěšky a plocha všech druhů jetelovin, nepřevyšuje 0,5 ha; z dodávkové povinnosti slámy pěstitelé, jejichž plocha chlebového obilí, ječmene, ovsa a směsi ovsa a ječmene nepřevyšuje 2 ha. Jsou-li tu zvláštní okolnosti, v důsledku nichž není odůvodněno podržení sena a slámy pro spotřebu ve vlastním hospodářství, může býti uložena přiměřená dodávková povinnost sena a slámy i těmto pěstitelům.

Bližší vysvětlivky budou ještě vydány.

[illegible] místo bez souhlasu úřadu práce.

Opustí-li česač pracovní místo bez vážného důvodu před skončením sklizně vyplatí se mu úkolová mzda o polovinu nižší, než by mu jinak příslušela. Celkovou částku, které bude těmito srážkami dosaženo, vyplatí zaměstnavatel rovným dílem česačům, kteří setrvají v práci u něho až do skončení sklizně. Naproti tomu jest zaměstnavatel povinen vyplatiti česači úkolovou mzdu o polovinu vyšší, propustí-li jej bez vážného důvodu před skončením sklizně.

Mzda se vyplácí po skončení sklizně; zaměstnavatel jest však povinen vyplatiti na požádání přiměřenou zálohu na odpracovanou mzdu. Kromě mzdy peněžité poskytne zaměstnavatel česačům chmele tyto naturální požitky: zdravý byt, při čemž místnosti pro spaní musí býti odděleny podle pohlaví česačů — ráno polévku nebo kávu, večer výživnou polévku a kromě toho ½ kg chleba na osobu a den.

Pokud naturální dávky nesmějí nebo nemohou býti dodány, jest je nahraditi v hotovosti.

Naturální mzda se poskytuje i ve dnech, kdy nelze pracovati. Jízdné po dráze osobním vlakem III. třídy do pracovního místa a zpět uhradí zaměstnavatel s využitím předpisů o slevách česačům chmele, kteří u něho setrvají v práci až do ukončení sklizně.

Stejně hradí zaměstnavatel jízdné česačům, kteří pro onemocnění jsou nuceni odjeti domů dříve, pokud pracovali alespoň 7 dnů.

Nenastoupí-li česač, pro nějž byla již opatřena jízdenka pro přepravu do pracovního místa, bez důležité příčiny práci, jest povinen uhraditi tyto jízdní výlohy, nehledě k trestním důsledkům podle platných předpisů. [illegible]

20. červenec 1944 – ohlas v denním tisku

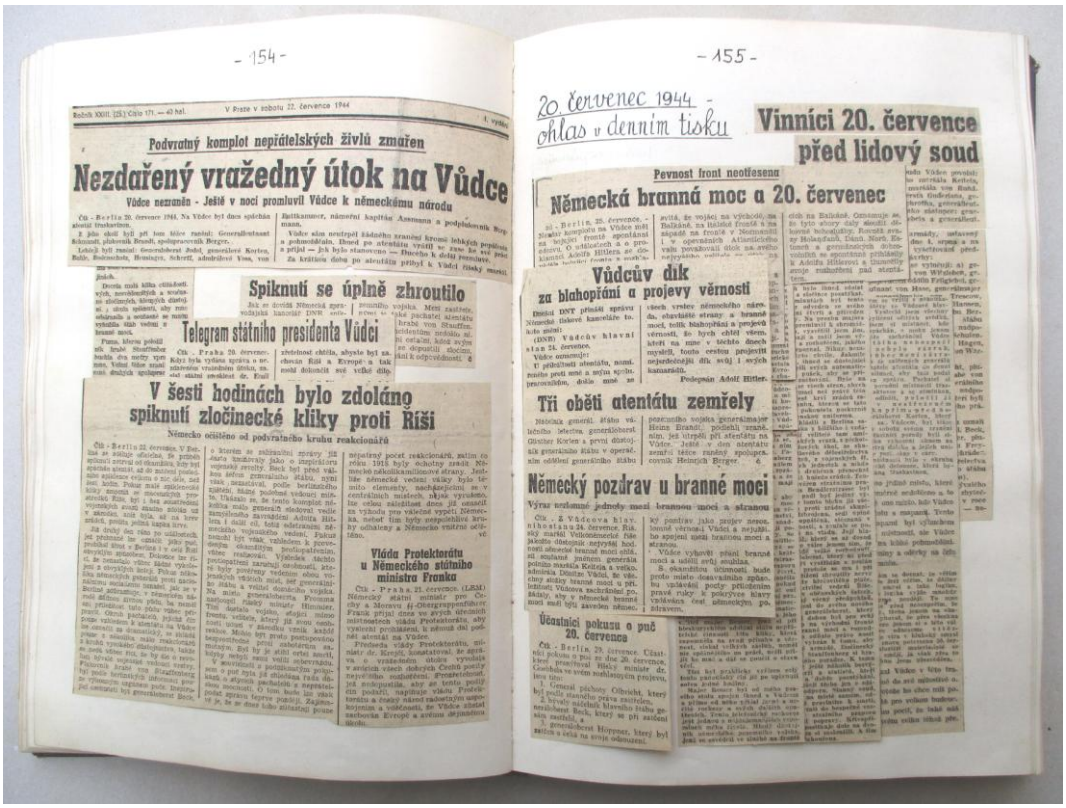

- 154 -

Podvratný komplot nepřátelských živlů zmařen

Nezdařený vražedný útok na Vůdce

Vůdce nezraněn - Ještě v noci promluvil Vůdce k německému národu

Spiknutí se úplně zhroutilo

Telegram státního presidenta Vůdci

V šesti hodinách bylo zdoláno spiknutí zločinecké kliky proti Říši

Německo očištěno od podvratného kruhu reakcionářů

Vláda Protektorátu u Německého státního ministra Franka

- 155 -

20 červenec 1944 - ohlas v denním tisku

Vinníci 20. července před lidový soud

Pevnost front neotřesena

Německá branná moc a 20. červenec

Vůdcův dík za blahopřání a projevy věrnosti

Tři oběti atentátu zemřely

Německý pozdrav u branné moci

Účastníci pokusu o puč 20. července

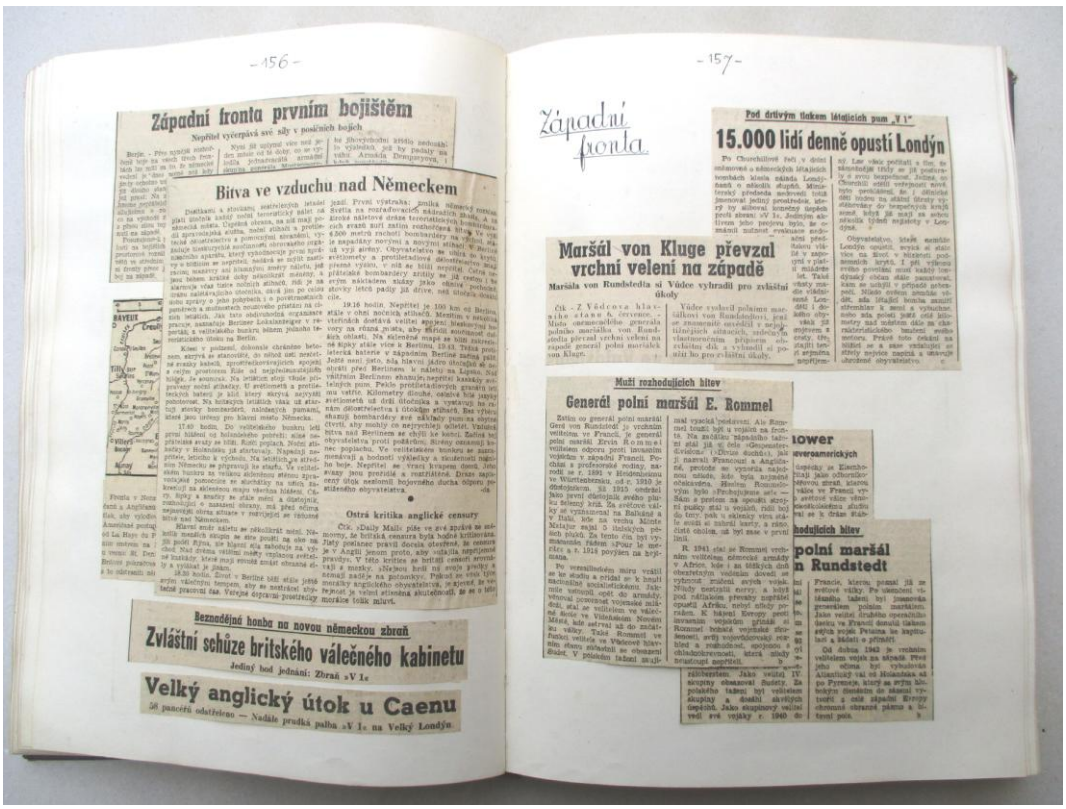

- 156 -

Západní fronta prvním bojištěm

Nepřítel vyčerpává své síly v posledních bojích

Bitva ve vzduchu nad Německem

Ostrá kritika anglické censury

Beznadějná honba na novou německou zbraň

Zvláštní schůze britského válečného kabinetu

Jediný bod jednání: Zbraň »V 1«

Velký anglický útok u Caenu

58 pancéřů odstřeleno — Nadále prudká palba »V 1« na Velký Londýn

- 157 -

Západní fronta

Pod drtivým tlakem létajících pum „V 1"

15.000 lidí denně opustí Londýn

Maršál von Kluge převzal vrchní velení na západě

Maršala von Rundstedta si Vůdce vytrhnul pro zvláštní úkoly

Muži rozhodujících bitev

Generál polní maršál E. Rommel

Rundstedt

Východní fronta

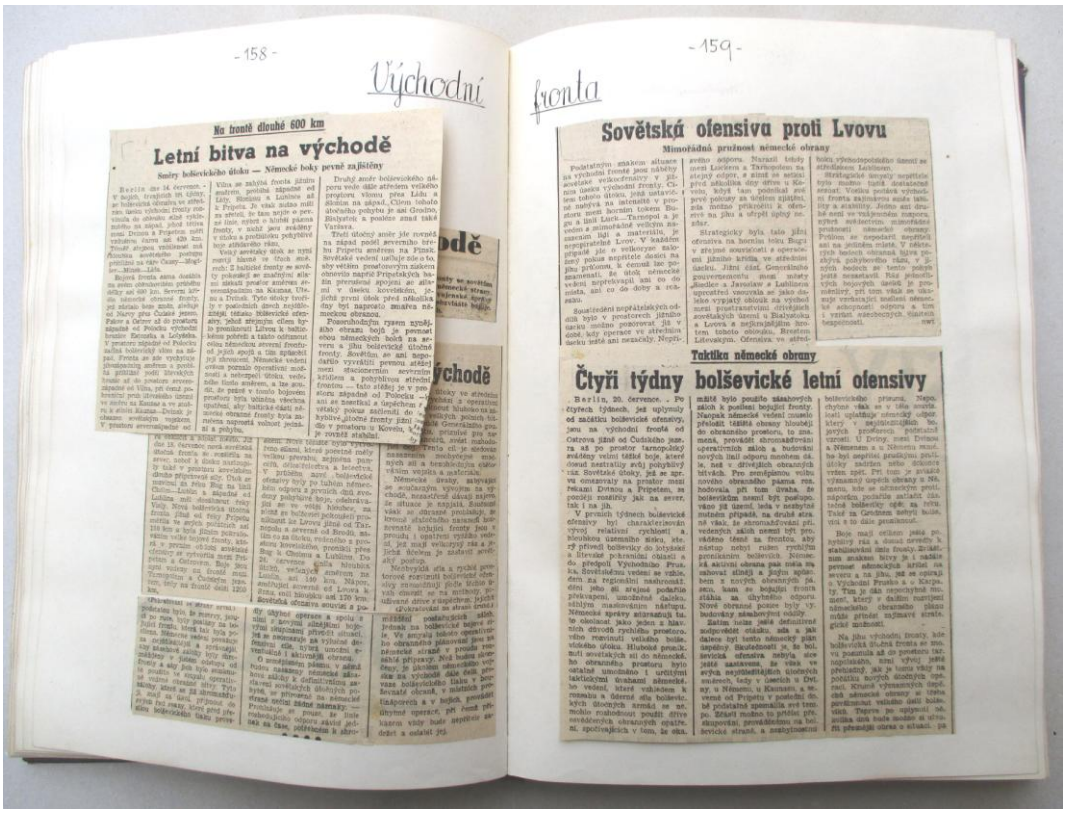

-158-

Východní

Na frontě dlouhé 600 km

Letní bitva na východě

Směry bolševického útoku — Německé boky pevně zajištěny

-159-

fronta

Sovětská ofensiva proti Lvovu

Mimořádná pružnost německé obrany

Taktika německé obrany

Čtyři týdny bolševické letní ofensivy

Ukázka úřední zprávy vrch. velitelství. Nové německé zbraně.

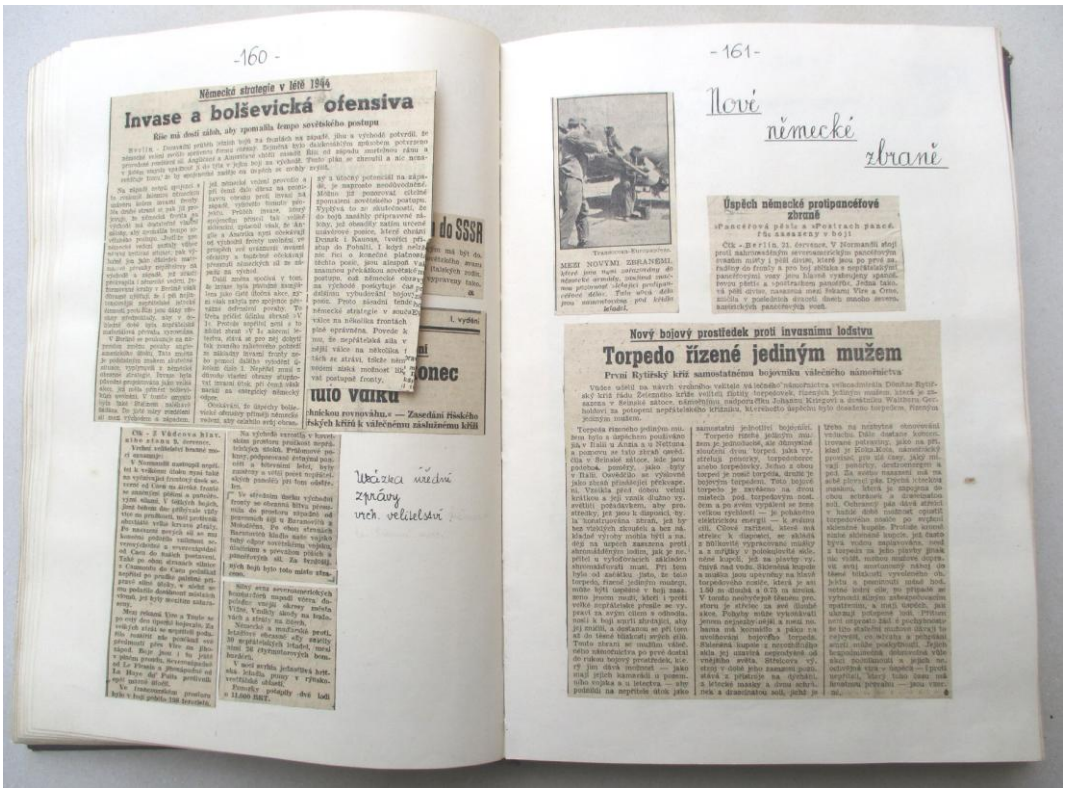

-160-

Německá strategie v létě 1944

Invase a bolševická ofensiva

Říše má dosti zálob, aby zpomalila frontu sovětského postupu

-161-

Nové německé zbraně

Úspěch německé protipancéřové zbraně

Nový bojový prostředek proti invasnímu loďstvu

Torpedo řízené jediným mužem

První Rytířský kříž samostatnému bojovníku válečného námořnictva

Ukázka úřední zprávy vrch. velitelství

Letecká válka u nás

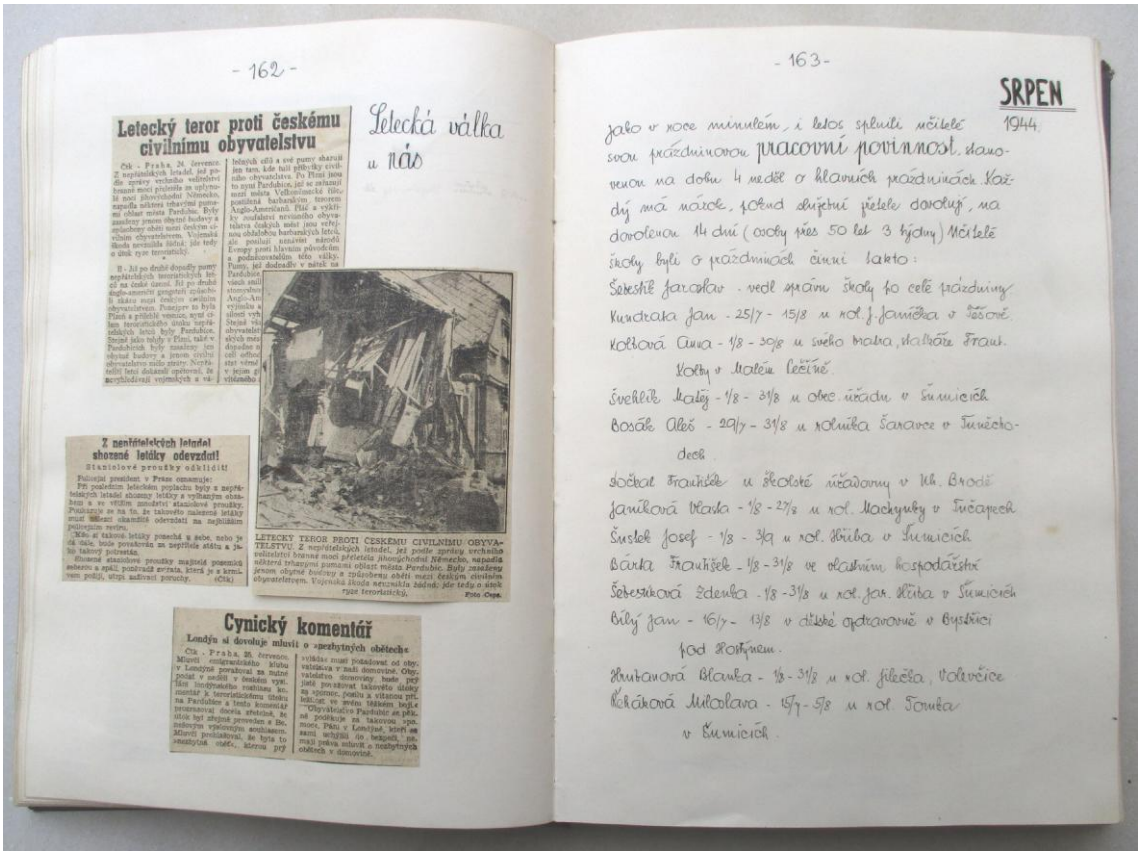

- 162 -

Letecká válka u nás

Letecký teror proti českému civilnímu obyvatelstvu

Čtk - Praha, 24. července. Z nepřátelských letadel, jež podle zprávy vrchního velitelství bombardovaly noci přelétlé za uplynulé noci jihovýchodní Německo, napadla některá tohoročná pumami oblast města Pardubic. Byly zasaženy jenom obytné budovy a způsobeny obětí mezi českým civilním obyvatelstvem. Vojenská škoda nezanikla žádná; jde tedy o útok ryze teroristický.

* *

II - Již po druhé dopadly pumy nepřátelských teroristických letadel na české území. Již po druhé anglo-americké gangsterské útoky s útěkem mezi českým civilním obyvatelstvem. Posledjce to byla Plzeň a předtím vesnice, nyní cílem teroristického útoku nepřátelských letců byly Pardubice. Stejně jako tehdy v Plzni, také v Pardubicích byly zasaženy jen obytné budovy a jenom civilní obyvatelstvo mělo ztráty. Nepřátelští letci dokázali opětovně, že nerozhlížejí vojenských a vojenských cílů a své pumy sbarují jen tam, kde tuší příležitost civilního obyvatelstva. Po Plzni jsou to nyní Pardubice, jež se zařazují mezi města Velkoněmecké říše, postižená barbarským terorem Anglo-Amerikanů. Platí a vyčítky nedávání nevinného obyvatelstva českých měst jsou veřejnou obžalobou barbarských letců, ale posílají nenávist národů Evropy proti hlavním původcům a podněcovatelům této války. Pumy, jež dodnešk v nálet na Pardubice [illegible] všech stil [illegible] stovyšov Anglo-Am [illegible] vyjinsko a silnou vzb [illegible] Stejně vše [illegible] obyvatelst [illegible] ných měst [illegible] dopadne s [illegible] cílů ofhoc [illegible] stát věmé [illegible] v jejím [illegible] vítězstvo.

LETECKY TEROR PROTI ČESKÉMU CIVILNÍMU OBYVATELSTVU. Z nepřátelských letadel, jež podle zprávy vrchního velitelství bombardovaly noci přelétlé jihovýchodní Německo, některá tohoročnými pumami oblast města Pardubic. Byly zasaženy jenom obytné budovy a způsobeny obětí mezi českým civilním obyvatelstvem. Vojenská škoda nezanikla žádná; jde tedy o útok ryze teroristický.

Foto Osek.

Z nepřátelských letadel shozené letáky odevzdat!

Stanislové proutky odklidit!

Policejní president v Praze oznamuje:

Při posledním leteckém poplachu byly z nepřátelských letadel shozeny letáky s vyhlasením obsahem a ve vlastním smodstvi stanislové proutky. Podotýkáje se na tu, že takovéto zákeřné letáky musí ihned okamžitě odevzdati na nejbližším policejním revíru.

Kdo si takové letáky ponechá u sebe, nebo je dá dále, bude považován za nepřítele státu a jako takový potrestán.

Shozené stanislové proutky mají jedovatou sekretu a spůsobují zvrtata, která je z krátkým podílí, utupí nadívání poruchy. (Čtk)

Cynický komentář

Londýn si dovoluje mluvit o »nezbytných obětech«

Čtk - Praha, 26. července. Mluvčí emigrantského klubu v Londýně poradoval za nutné počítat v nedělí v českém vysílání londýnského rozhlasu komentář k teroristickému útoku na Pardubice a tento komentář prohlásil, že útok byl zřejmě proveden s dobrým výsledkem. Mluvčí poskakoval, že byla to »nezbytná oběť«, kterou prý vyžádá musí požadovat od obyvatelstva v naší domovině. Obyvatelstvo domoviny bude prý ještě považovat takovéto útoky za »pomoc, podílu a vítězství při lidi«. ve svém těžkém bojiš. "Obyvatelstvo Pardubic se přá, ně podíkuje za takovou »pomoc«. Pláč v Londýně, kteří se sami »bojíš (in bezpečí, nemají pokus mluvit o »nezbytných obětech« v domovině.

- 163 -

SRPEN 1944.

jako v roce minulém, i letos splnili učitelé svou prázdninovou pracovní povinnost, stanovenou na dobu 4 neděl o hlavních prázdninách. Každý má nárok, pokud služební přetele dovolují, na dovolenou 14 dní (osoby přes 50 let 3 týdny) Učitelé školy byli o prázdninách činni takto:

Šebestík Jaroslav - vedl správu školy po celé prázdniny.

Kundrata Jan - 25/7 - 15/8 u rol. J. Janíčka v Těšově.

Kolbová Anna - 1/8 - 30/8 u svého bratra, statkáře Frant. Kolby v Malém Pěčíně.

Švehlík Matěj - 1/8 - 31/8 u obec. úřadu v Šumicích

Bosák Aleš - 29/7 - 31/8 u rolníka Šarovce v Tuněchodech.

Dočkal František u školské úřadovny v Uh. Brodě

Janíková Vlasta - 1/8 - 27/8 u rol. Machynky v Tučapech

Šustek Josef - 1/8 - 3/9 u rol. Hřiba v Šumicích

Bárta František - 1/8 - 31/8 ve vlastním hospodářství

Šebestíková Zdenka - 1/8 - 31/8 u rol. Jar. Hřiba v Šumicích

Bílý Jan - 16/7 - 13/8 v dětské ozdravovně v Bystřici pod Hostýnem.

Hrubanová Blanka - 1/8 - 31/8 u rol. Jilečka, Volevčice

Řeháková Miloslava - 15/7 - 5/8 u rol. Tomka v Šumicích.

Srpen 1944.

Jako v roce minulém, i letos splnili učitelé svou prázdninovou pracovní povinnost, stanovenou na dobu 4 neděl o hlavních prázdninách. Každý má nárok, pokud služební zřetele dovolují, na dovolenou 14 dní (osoby přes 50 let 3 týdny) Učitelé školy byli o prázdninách činni takto:

Šebestík Jaroslav – vedl správu školy po celé prázdniny.

Kundrata Jan – 25/7 – 15/8 u rol. J. Janíčka v Těšově.

Kolbová Anna – 1/8 – 30/8 u svého bratra, statkáře Frant. Kolby v Malém Pěčíně.

Švehlík Matěj – 1/8 – 31/8 u obec. úřadu v Šumicích

Bosák Aleš – 29/7 – 31/8 u rolníka Šarovce v Tuněchodech.

Dočkal František u školské úřadovny v Uh. Brodě

Janíková Vlasta – 1/8 – 27/8 u rol. Machynky v Tučapech

Šustek Josef – 1/8 – 3/9 u rol. Hřiba v Šumicích

Bárta František – 1/8 – 31/8 ve vlastním hospodářství

Šebestíková Zdenka – 1/8 – 31/8 u rol. Jar. Hřiba v Šumicích

Bílý Jan – 16/7 – 13/8 v dětské ozdravovně v Bystřici pod Hostýnem.

Hrubanová Blanka – 1/8 – 31/8 u rol. Jilečka, Volevčice

Řeháková Miloslava – 15/7 – 5/8 u rol. Tomka v Šumicích.

Totální nasazení.

Po atentátu na Vůdce dne 20. 7. vyhlásilo Německo ústy min. propagandy Dra J. Goebbelse zásady a směrnice pro totální válečné nasazení německého národa. Obdobná opatření byla provedena také u nás.

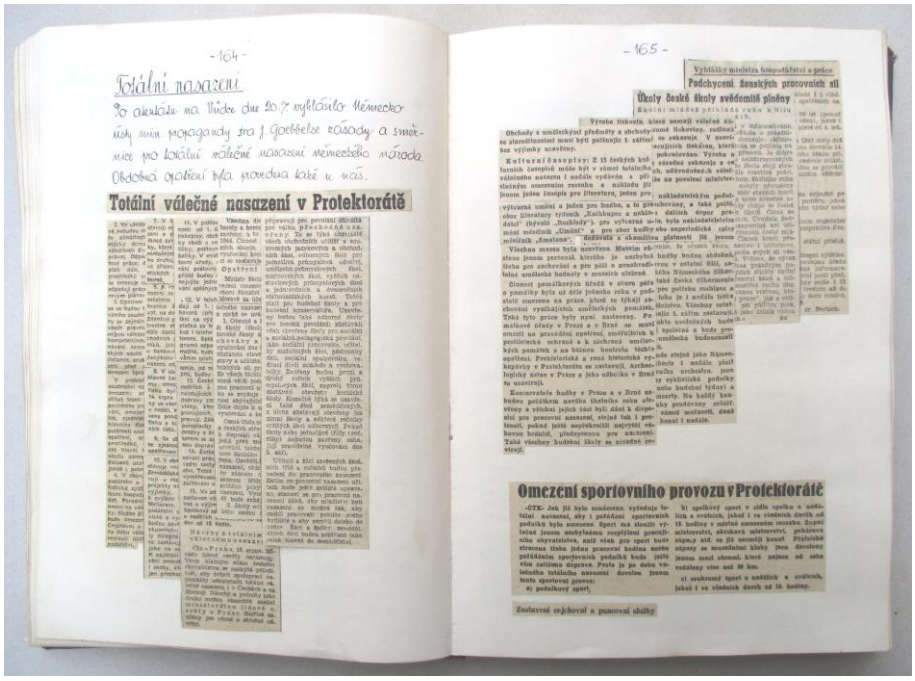

Bojové události.

Měsíc srpen byl ve znamení velmi rušné činnosti na kolbiště válečném i politickém. Nápor spojenců anglo-amerických po provedené invasi se nezastavuje. Západní fronta se dostává do pohybu.

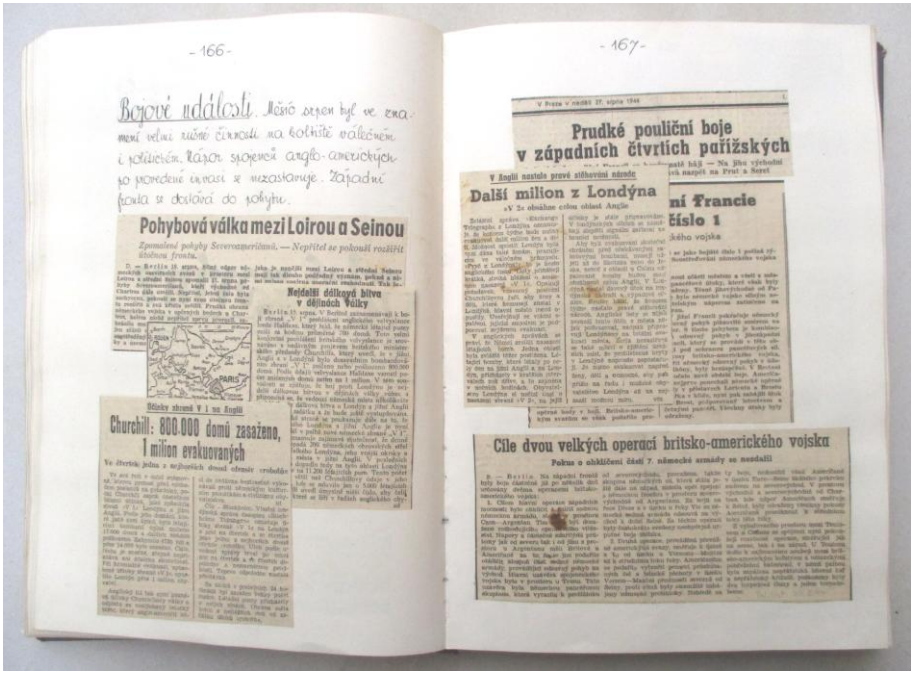

Nejkritičtější dni pro německou obranu nastaly po půl srpnu, po invasi na jihofrancouzské pobřeží. Vojska spojenců se přiblížila k německým hranicím.

Úřední zprávy vrchního velitelství v kritických dnech.

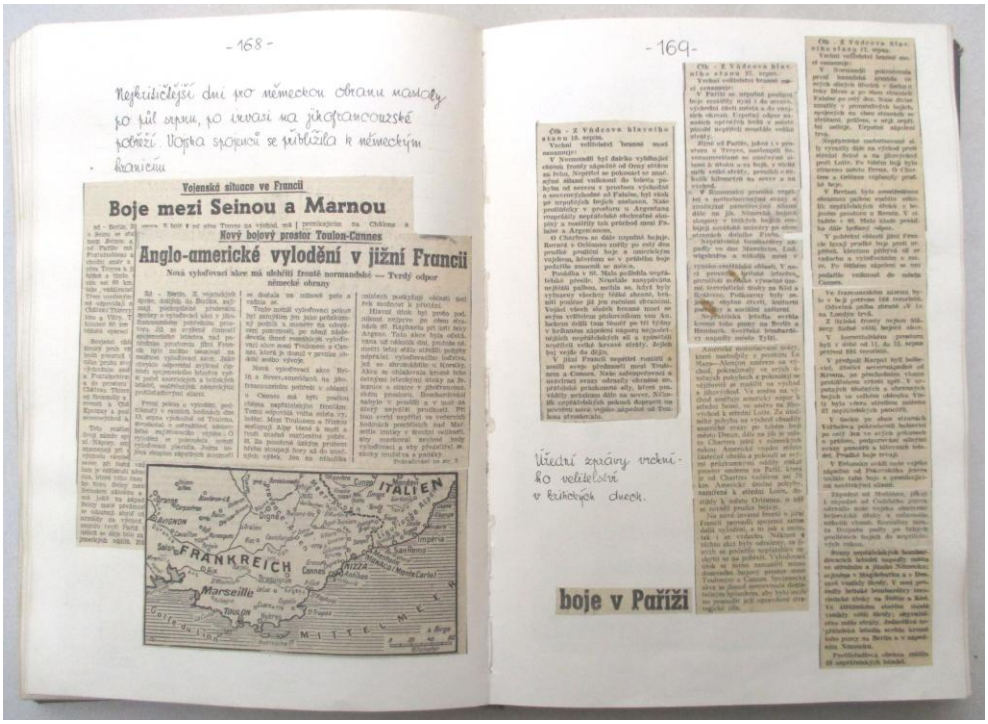

Východní fronta je mezitím pod obrovským náporem sovětoruských armád. I zde se bojová činnost zvolna přenáší za hranice na německou půdu.

Boje na ostatních frontách rovněž se stupňují. Zřejmě lze pozorovati koordinaci bojových akcí, generální ofensivu, která má přinésti rozhodnutí.

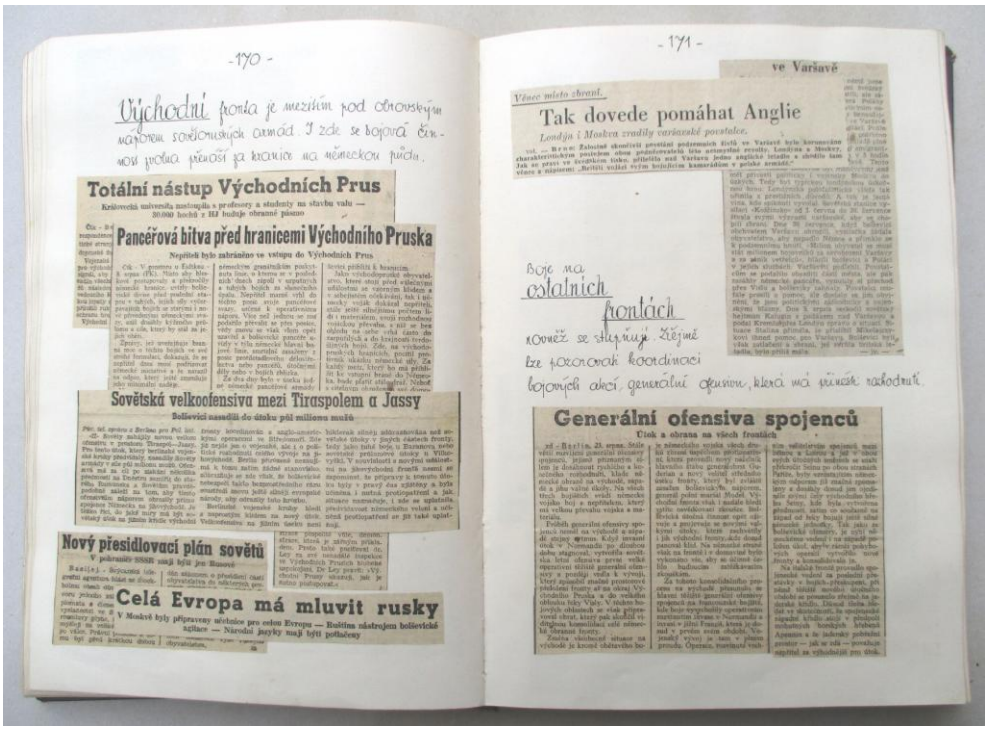

Události vojenské jsou provázeny významnými událostmi <u>politickými</u>

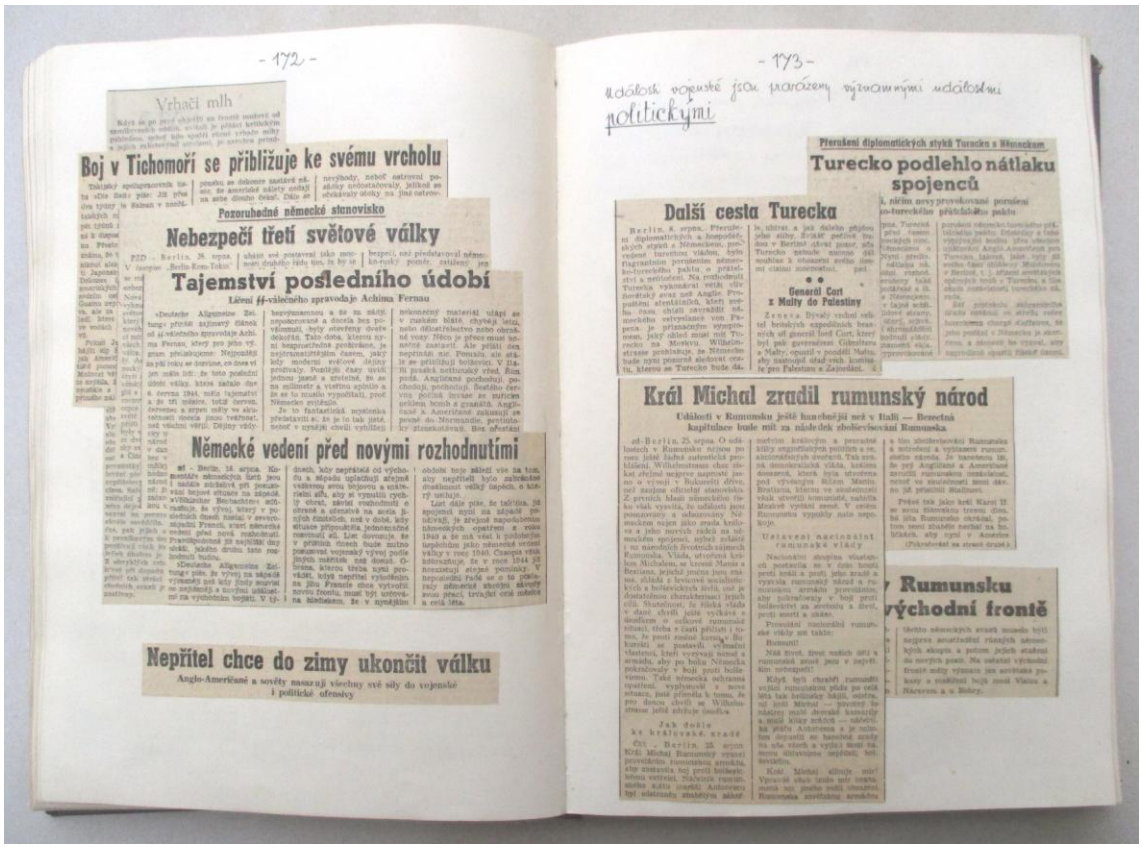

Vrhači mlh

Boj v Tichomoří se přibližuje ke svému vrcholu

Pozoruhodné německé stanovisko

Nebezpečí třetí světové války

Tajemství posledního údobí

Líčení válečného zpravodaje Achima Fernau

Německé vedení před novými rozhodnutími

Nepřítel chce do zimy ukončit válku

Anglo-Američané a sověty nasazují všechny své síly do vojenské i politické ofenzívy

- 173 -

události vojenské jsou provázeny významnými událostmi

politickými

Přerušení diplomatických styků Turecka s Německem

Turecko podlehlo nátlaku spojenců

Další cesta Turecka

Generál Cort z Malty do Palestiny

Král Michal zradil rumunský národ

Události v Rumunsku ještě hanebnější než v Italii — Bezeetná kapitulace bude mít za následek zbolševisování Rumunska

Rumunsku východní frontě

Letecká válka.

I my, kteří jsme zůstali doma ušetřeni válečných hrůz, poznáváme zvolna, co je válka. Nálety na Protektorát za jasného počasí se opakují téměř denně. Tisíce letadel přeletují nad námi ve velké výšce. Přicházejí zprávy o bombardování Pardubic, Brna, Prostějova, Ostravy, Kolína a j. míst.

Signály protiletecké ochrany:

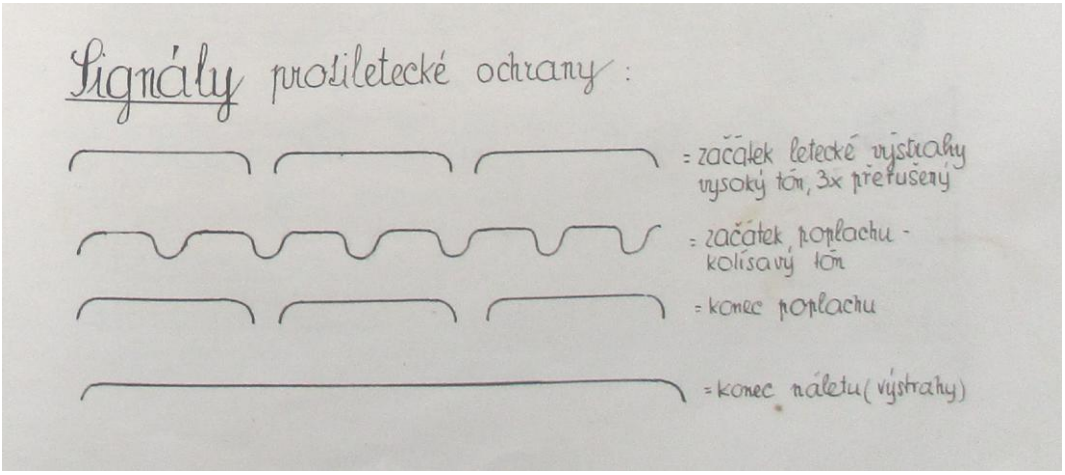

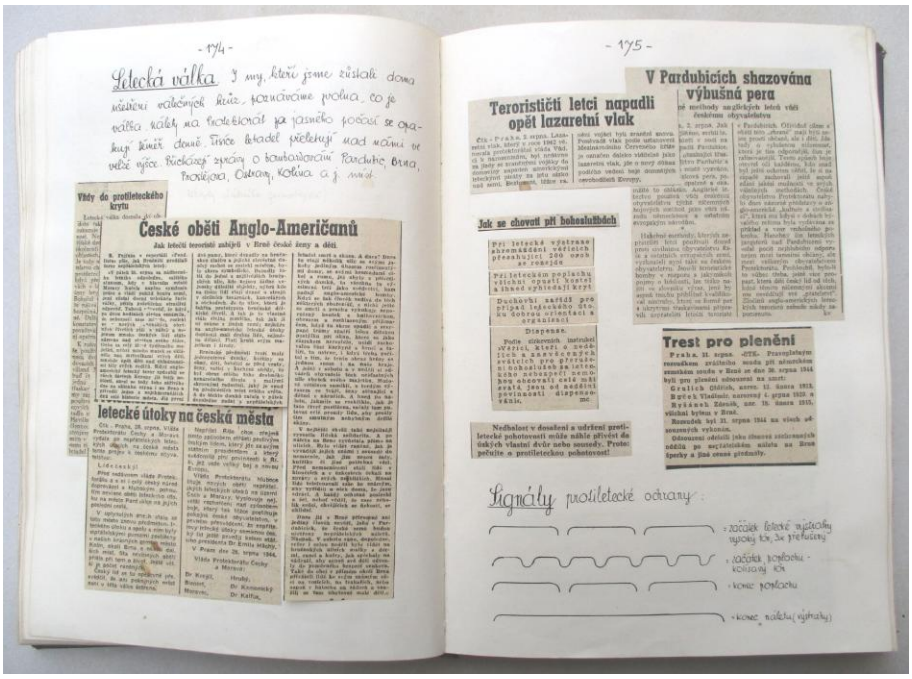

Aktuality. Vzdušná válka v dohledu.

V okolí naší obce spadlo také několik trhacích a zápalných bomb. Padaly do polí, lesů a na louky mezi Šumicemi a Polichnem. Posádky útočných bombardovacích letadel při poruchách strojů se zbavují nákladu pum a shazují je na volná prostranství, aby pak odlehčené letadlo mohlo nouzově přistát, nebo aby je letci snadněji zničili, když z něho byli napřed s padáky vyskočili.

V našem katastru dopadly dvě pumy v neděli v poledne 27. srpna do polí mezi Trnovcem a řečištěm Olšavy. Obě bomby byly lehké, tříštivé, vyhloubily však pořádné prohlubně a vyhodily několikatunové hroudy jílu. První bomba dopadla v těžké půdě; vyhozený kráter měřil v průměru 10 m, hloubka 3 m, rozptyl hlíny 80 – 100 m v okruhu. 20 m od místa dopadu byl nárazem hlíny nebo střepinami přelomen kmen 20 cm silného stromu, švestky, její koruna byla odnesena o několik m dál. Drátům elektrického vedení, které byly nataženy téměř přímo nad kráterem, se nestalo nic, ani sloup v těsné blízkosti nebyl poškozen. Druhá puma vybuchla asi o 200 m výš v kamenité půdě. Ø 12 m, hloubka 4 m, poloměr rozptylu 20 – 100 m. O život nepřišel nikdo. Jámy musely být ihned zahrnuty, a byla k tomu vyhlášena v obci pracovní povinnost. Práce trvala 2 dny (60 mužů).

Za 2 dny poté, v úterý 29. srpna stali jsme se svědky velkého a dramatického vzdušného souboje. Celá flotila anglo-amerických letadel, provádějících nálet na naše území, byla hned na slovenských hranicích napadena několika sty čekajících tam německých stíhaček. Pozvinuly se úporné boje, za nichž obě strany měly značné ztráty. Anglické svazy byly zčásti rozprášeny, četná letadla sestřelena. Stroje nad hlavou rachotily, kulomety bubnovaly nepřetržitě. Přes všecko nebezpečí zásahu hromadily se hloučky diváků na návrších a pozorovaly nezvyklé divadlo. Byl jasný slunný den, obloha bez mráčku, ale se všech stran snášely se k zemi bělavé obláčky – letci s padáky, kterých jsme napočítali přes 60. Opuštěné zničené letouny dosahovaly země rychleji krouživými pohyby. Takových strojů jsme pozorovali asi 20. Jen část sestřelených letců dopadla k zemi za živa. Byli buď zajati, nebo se skryli v lesích a snažili se patrně přes Slovensko dostat zpět k posádkám. Mnozí dopadli mrtvi a byli pohřbeni na nejbližších hřbitovech. Jsou mezi nimi čistokrevní Angličané i Američané, ale i Novozélanďané, Australané, Černoši, Kanaďané a mnozí jiní. V Rudicích spadla 2

letadla a 2 letci jsou na tamním hřbitově pochováni (u nás žádný). Letadla shazovala letáky v německé řeči a chuchvalce staniolových proužků, určených ke zmatení a rušení odposlouchávacích nepřátelských přístrojů, které zachycují zvuk motorů a určují početnost svazů a směr letu. V sestřelených letadlech byla nalezena čokoláda, prý výborná, ale kdo okusil, dlouho nemohl spát. Byla to zvláštní čokoláda pro letce, aby při letu neusnuli.[1]

Česání chmele.

Na konferenci řed. škol v Uh. Brodě p. inspektoři oznámili, že z okresu má být vybráno 300 chlapců 13 a 14 letých k česání chmele na Žatecku. Z naší školy určeno 25 žáků a dozorce uč. Jan Bílý. Týž byl však nasazen jinde, místo něho jel pak se skupinou uč. Gazdík ze Suché Lozi.

Z 25 vybraných chlapců však se dostavili jen 3. Věc způsobila mnoho nepříjemností, protože úřad práce v Uh. Brodě prozradil rodičům, že žáci byli vybráni ve škole, škola zase poukazovala na úřad práce, který vše nařídil. Rodiče přicházeli za podepsaným po dobrém i po zlém – slibovali, hubovali i vyhrožovali – žákům však se v Sudetenlandu nic nestalo a vrátili se 10. září v pořádku domů.

Počasí.

V červenci bylo hodně dešťů, málo chybělo a bylo by obilí rostlo v poli ve snopech i na pokládkách. Ke konci však se na několik dní vyčasilo a obilí bylo v pořádku svezeno. Srpen naproti červenci byl téměř bez vláhy – 4 týdny vůbec nepršelo – tráva byla vypálena, otavy a jetele žádné, ovoce spadlo nezralé suchem. Vedra při tom úmorná. Orat nebylo lze, práce v poli se zastavila. Teprve pozdě v září nastal obrat.

Jaroslav Šebestík,

zástupce ředitele a kronikář.

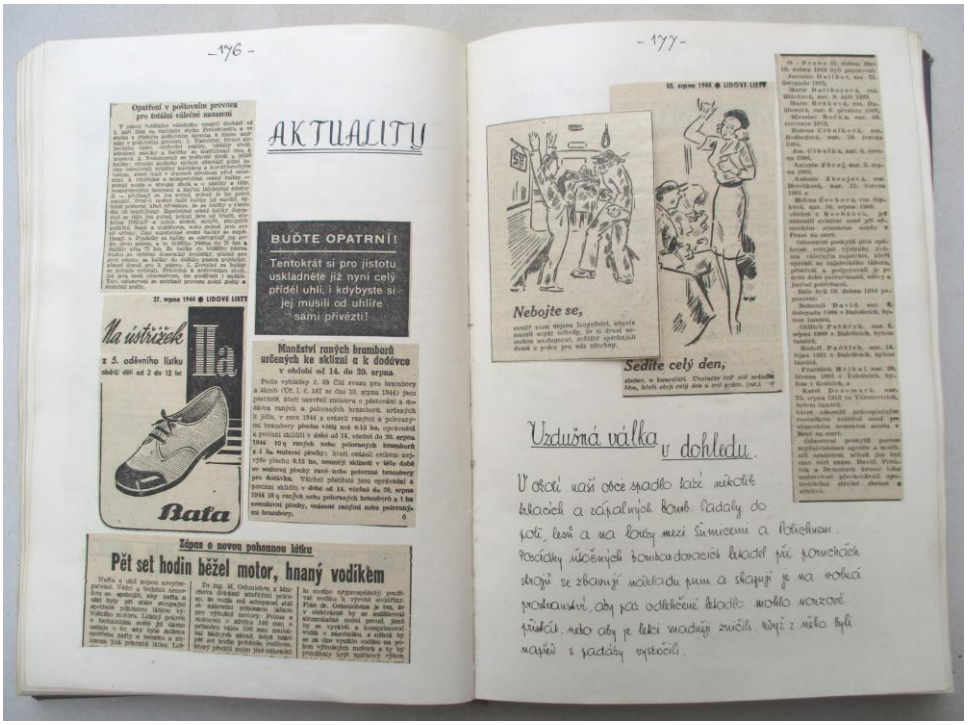

[1] Poznámka napsaná tužkou na okraji strany 179: *„Němečtí vojáci na zemi ostřelovali a usmrcovali padající bezbranné letce (doplněno po ústupu němců)“*

ŠKOLNÍ ROK 1944-45.

ZÁŘÍ 1944.

Nový školní rok byl zahájen 5. září.
Vyučování na hlavní škole opět je **nedílné** tak jako v roce minulém, na obecné škole dělené. Nedostatek místností způsobil střídání vyučování na celé obecné škole, hlavně ve 2. a 3. třídě.
Při 5. tř. obec. byla povolena **postupná třída**, takže na obecné jsme zahájili v 6 třídách, na hlavní ve 4.

Přijímací zkoušky. Do III. tř. se přihlásilo 7 žáků:

1. Ant. Rosůlková ze St. Města - výsledek 2,5
2. Anna Motejlová z Prahy " 2,8
3. Josef Šurý z Rudic " 3,-
4. Zdeněk Španišberger ze Šumic " 3,2
5. František Pilka " " 3,5
6. Karel Valášek z Rudic " 4,2
7. Stanislav Plášek " " 4,3

Do IV. tř. hlavní:

1. Otto Plášek z Rudic " 4,2
2. Stanislav Živněř " " 5,7

Nebyli přijati St. Plášek a St. Živněř pro slabý prospěch, A. Motejlová pro nedostatek místa. Ostatní přijati.

Školní rok 1944-45.

Září 1944.

Nový školní rok byl zahájen 5. září. Vyučování na hlavní škole opět je nedílné tak jako v roce minulém, na obecné škole dělené. Nedostatek místností způsobil střídání vyučování na celé obecné škole, hlavně ve 2. a 3. třídě.

Při 5. tř. obec. byla povolena postupná třída, takže na obecné jsme zahájili v 6 třídách, na hlavní ve 4.

Přijímací zkoušky. Do III. hl. se přihlásilo 7 žáků:

1. Ant. Rosůlková ze St. Města - výsledek 2,5
2. Anna Motejlová z Prahy " 2,8
3. Josef Surý z Rudic " 3.-
4. Zdeněk Španišberger ze Šumic " 3,2
5. František Pilka " " 3,5
6. Karel Valášek z Rudic " 4,2
7. Stanislav Plášek " " 4,3

Do IV. tř. hlavní:

1. Otto Plášek z Rudic " 4,2
2. Stanislav Živnéř " " 5,7

Nebyli přijati St. Plášek a St. Živnéř pro slabý prospěch, A. Motejlová pro nedostatek místa. Ostatní přijati.

Počet žáků:

třída	Na počátku šk. roku			Na konci šk. roku			Zameškaná docházka v %				
	hochů	dívek	všech	hoši	dívky	všech	I. pololetí	II. pol.	celý rok	neoml. %	
I.	17	18	35								
II.	13	17	30								
III.	16	18	34								
IV.	20	11	31								
V.	18	19	37								
VI.	9	16	25								
všech	93	99	192								

hlavní škola:

I.	17	11	28								
II.	11	14	25								
III.	16	20	36								
IV.	17	15	32								
všech	61	60	121								

Učitelský sbor.

Def. učitel dle § 4 Jan Bílý byl od 5. září po dobu do konce války přidělen pracovním úřadem v Uher. Brodě jako pomocný dělník do zbrojovky v Bojkovicích. Jinak zůstali všichni učitelé na svých místech, očekávajíce jiné přidělení v rámci totálního válečného zasazení. Jsou tedy na obecné škole: Josef Šustek, Frant. Bárta, Zd. Šebestíková, Bl. Hrubanová Vlasta Janíková.

Na hlavní škole: Jar. Šebestík, Jan Kundrata, Anna Kolbová, Matěj Švehlík, Aleš Bosák, Frant. Dočkal. Protože obec. škole jedna síla chybí, vypomáhají zde učitelé hlavní školy.

Vyučovací povinnost je nově upravena. Počet hodin je zvýšen bez ohraničení – normálně 33 hodin a kromě toho má převzít třídnictví. Počet učitelských sil včetně vedoucího školy nemá převyšovati počet tříd. Skupiny pro vaření, ž. ruč. pr., těles. vých. se zrušují. Počet žáků ve třídě možno zvýšiti bez omezení. Při nedostatku sil možno použíti zkrácení vyuč. hodin (podle stanovených směrnic), v čase potřeby i toho způsobu, že učitel v jedné třídě učí a do jiné přechází uložit úkoly, kontrolovat a provádět dozor, takže učí více tříd současně tehdy, když tyto třídy nelze spojiti. Tato omezení – následek totálního válečného nasazení – se naší školy zatím příliš nedotýkají. Náboženství vyučuje na obecné škole místní farář P. Crhák, na hlavní prof. Cibulka z Uh. Brodu. Žen. ruč. pracím opět uč. M. Řeháková, jíž jako poradkyni se zvyšuje úvazek o 8 hodin (dosud 14-18 hodin). Dne 13. září visitoval školu okr. šk. inspektor pan Frant. Kašparec. Bylo již po vyučování, škola byla prázdná. P. insp. proto tím spíš viděl nedostatky v zevní úpravě, otlučené omítky, zakouřené stropy, odřenou malbu (učebny byly naposled bíleny při úpravě školy 1939). Letos v prázdniny nedošlo ani k nejnutnějším opravám omítek pro nedostatek pracovních sil a materiálu a také proto, že představený školní obce p. Ant. Jančář tomu nepřál, protože válečný materiál je prý drahý a tak špatný, že malba na zdech se neudrží, a přibližující se válka nás stejně donutí k opuštění budovy. P. inspektor však nařídil potřebné práce provésti dodatečně. Zásluhou agilního místopředsedy p. Ludvíka Lorence bylo vše dáno do pořádku za pomoci obětavých občanů i žáků. Sklenář Huraj z Uh. Brodu zasklil 56 okenních tabulek. Protože sklo je na příděl, který je malý a sotva by sklenáři za měsíc stačil jen pro naši školu, je nucen opatřovat si sklo „na černo“ za vysoké ceny. Proto i zasklení ve škole stálo téměř 4000 K. Kromě toho bylo nutno nenápadnou sbírkou vajíček mezi žáky přispěli jak na zasklení, tak i vymalování budovy. Práce byly ukončeny až v listopadu. „Sběrací“ arch přiložen jako zajímavý doklad.

17. září navštívil p. inspektor školu po druhé. Byl všude přítomen při vyučování. Co bylo poté na škole zařízeno, je popsáno na str. 186.

Sběr odpadových hmot 1944/45

Období	Sebráno v kg			Průměr na žáka x)		Pořadí v okrese xx)	Nejlepší sběrač			putovní pohár
	obecná	hlavní	celkem	obec.	hlav.		z třídy	kg	bodů	
červenec	521,-	361,-	882,-	4,5 1,4	2,- 1,6		Synčák Josef III. obecná	29,7	37,7	
srpen	424,-	358,-	782,-	3,8 1,2	2,- 1,5		Bubeník I. obecná	7,5	27,-	
září	327,8	330,-	657,8	1,8 0,8	2,7 1,2	24. 20.	Bartoš II. hlavní	7,-	27,-	
I. 1/4 letí	1272,8	1049,-	2321,8				Bartoš II. hl. Prům. 2,4 kg. bez žel. 1,2 "			
říjen	445,-	226,-	671,-	2,5 1,4	1,7 1,-	19. 23.	Bubeník V. II. obecná	10,8	46,-	
listopad	478,-	240,-	718,-	2,6 1,2	2,- 1,1	22. 23.	Synčák Josef IV. obecná	21,-	25,-	
prosinec										
II. 1/4 letí										
leden										
únor										
březen										
III. 1/4 letí										

x) 1. číslice = průměr s železem, 2. číslice pod prvou = bez železa

xx) 1. " = pořadí obecné školy, 2. " = pořadí hlavní školy.

Sběr vajíček.

Synčák, II. tř.	1. kus.		
Hál, II. tř.	2. kusy.		
Bačík, II. tř.	2. kusy.	1. tř.	11
Gajdoš, II. tř.	1. kus.	2. tř.	8
Šafrnková II. tř.	1 "	3. tř.	3
			22
Surá I. tř.	2 "		
Dáčová I. tř.	2 "		
Plášková I. tř.	1 "		
Červenková I. tř.	1 "		
Barbošová III. tř.	2 "		
Vaculínová III. tř.	1 "		
Kroča I. tř.	1 "		
Šafrusa I. tř.	2 "		
Korář I. tř.	1 "		
Kusák I. tř.	1 "		
Barbošová II. tř.	1 "		
Beránek III. tř.	1 "		
Žimeň III. tř.	2 "		
Lukášová III. tř.	2 "		
Jiroová II. tř.	2 "		
Kročová IV.	1 "		
Sičová IV.	1 "		
Jindrášková II.	2 "		
Kačmar I. tř.	2 "		
Šimonta I. tř.	1 "		
Bačeulová III. tř.	2 "		
~~tř.~~ 2	2		

20 kusů
převzal 18
7/10 44
Jaroslav Uhrovič

pro mlýnárnu

19/10
Do kuchyně od
J. Lorencové
Borek

za zaslání obalu

na čištění bot a koná dozor na schodištích, chodbách. Žáci 6. obec. a IV. hl. pomoví v Rchl. dvě bedny pro uložení nožů na škrabání bot.

f) O.u.A. Bosáž se postará, aby v r.chl. byla fotoverna kamínka na šaty pro žáky, očísluje šatny (až budou) a opatří nápisy (dává je Schulamt). Týž zařídí popsání všech dveří ve škole orientačními nápisy

g.) Ve všech třídách budou vyvěšeny a vedeny zápisy o čistotě, týdně budou doplňovány. Každý žák musí mít stále při sobě kapesník, pokud možno i hřeben.

Domácí úkoly budou ukládány žákům aspoň jednou týdně. Úkoly měsíční budou formou jednotné.

Povinnou dodávku máku není možno nahraditi mlékem.

Mám odvésti 11 kg maku. Jelikož jsem jej musel po prvé zaorati a síti po druhé, tedy již pozdě, byl velmi slabý a pozdě dozrál, takže jsem jej tolik neskladil. Nemohl bych mák nahraditi mlékem, jelikož mléčné jednotky mám předané?

F. Š. Z. p. N. R.

Jako roku loňského, tak i roku letošního podléhá mák totální dodávkové povinnosti, t. j. pěstitel je povinen dodati veškerý sklizený mák po odečtení potřebného osiva a samozásobitelské dávky. Na osivo smí si ponechati na 1 ha osevní plochy při setí čisté kultury 5 kg máku a při přísevu do okopanin 1 kg máku. Na samozásobitelské dávky na dobu od 18. září 1944 do 16. září 1945 nejvýše 1 kg máku pro každého člena své domácnosti. Ostatní mák nutno odvésti na povinnou dodávku. Není přípustno ponechati si snad větší množství máku a nahraditi je na př. mlékem.

Ve Vašem případě jde o předpis prozatímní dodávky, t. j. bylo Vám předepsáno prozatím určité množství máku, které se předpokládá, že jste skladil. Neurodilo-li se Vám předepsané množství, nemůžete býti pro nesplnění prozatímní dodávky stíhán, prokážete-li, že jste odvedl veškerý mák, s výjimkou množství shora uvedeného. Povinnou dodávku máku bylo nutno splniti nejpozději do 30. listopadu 1944.

Dr. A. K.

Hospodářské zprávy

Povinná dodávka vajec z kuřat.

Při sčítání dne 3./XII. 1943 hlásil jsem mimo nosnic též 7 kuřat, která se vylíhla dne 15./VIII. 1943, takže stáří 8 měsíců dovršila 15./IV. 1944, od kteréž doby také předepsanou dodávku vajec dodávám. Sběrna však požaduje od těchto kuřat již vejce od 1./I. 1944 (tedy již od stáří 4½ měsíce). Jaké stanovisko mám zaujmouti proti sběrně?

V. R. S.

Sběrna je oprávněna žádat z kuřat povinnou dodávku od 1. února 1944. Poněvadž za nosnici se považuje každá slepice starší 8 měsíců a kuřičky z předcházejícího roku se považují za nosnice vždy nejpozději od 1. února roku následujícího. Účelem tohoto opatření je rané líhnutí kuřat, neboť jen kuřata včas líhnutá se mohou řádně vyvíjet a mohou se z nich státi řádné nosnice. Líhnouti se má nejpozději do začátku června. Chovatel může uvésti své námitky při sepisování protokolu a za určitých okolností může být na věcné námitky chovatele vzat zřetel.

A. Volavka.

-188-

Hospodářské zprávy

Nepatrné snížení dávky chleba

Jako na ostatním říšském území, tak i v Protektorátě bude od 16. října 1944, t. j. od začátku 68. přídělového období, snížena dávka chleba. U obyčejných spotřebitelů bude snížena o 200 gramů týdně, u dětí do 3 a do 6 let o 100 gramů týdně. Kromě toho snižuje se dávka na přídavkový lístek pro velmi těžce pracující o 100 gramů týdně. Snížení dávky u samozásobitelů činí rovněž 100 gramů týdně. Nezměněné zůstávají dávky pro děti od 6 do 10 let, pro mladistvé od 10 do 18 let, jakož i pro dlouhopracující a pracující v noci, u nichž k vyrovnání snížené dávky na normální lístek na chléb budou patřičně zvýšeny dávky týdenního lístku.

Válečné dávky Říše stanoví se vždy ve snaze, aby na lístky připadající dávky byly za všech okolností zajištěny pro celý rok. To je ovšem možné jen tehdy, přizpůsobí-li se spotřeba vždy výnosům sklizně. Letošní sklizeň obilí bude sice včelku uspokojivá, rozhodně však nedosáhne loňských výsledků; mimo to stoupla spotřeba pro zbrojení a pro brannou moc, takže musí být včas úsporně hospodařeno, i když je to na úkor stávající dávky. Nová dávka chleba v 6. válečném hospodářském roce, která činí 2225 gramů pro obyčejného spotřebitele týdně, je sice o 175 gramů nižší než na začátku války, avšak stále ještě o 225 gramů vyšší než dosud nejnižší dávka, která byla v platnosti v době od 1. IV. do 19. X. 1942. (tmz)

Nová úprava zavírání krámů v obchodech od 1. října 1944

Po prodloužení prodejní doby v obchodech s potravinami, nařízeném v dubnu, resp. v červnu t. r., nastala zavedením 60hodinového týdne nutnost upraviti v zájmu zásobování pracujícího obyvatelstva nově i zavírací dobu krámů v ostatních obchodech. Obchody, jež neprodávají potraviny, budou proto napříště otevřeny:

V pondělí, úterý, středu a pátek: od 8 do 12 a od 13.30 do 19 hodin.

Ve čtvrtek: od 8 do 14 hodin.

V sobotu: od 8 do 12 a od 13.30 do 18 hodin.

Pro prodejní místnosti podniků pekařských budou platiti tyto prodejní doby:

V pondělí, úterý, středu a pátek: od 6.30 do 12.30 a od 15 do 19.30 hod.

Ve čtvrtek: od 6.30 do 14 hodin.

V sobotu: od 6.30 do 12.30 a od 13.30 do 19 hodin.

Jinak budou všechny obchody napříště zavírati ve čtvrtek o 14. hodině. V živnosti holičské a kadeřnické v Praze překládá se na přání obyvatelstva volné dopoledne z pondělí na středu. Konečně dalo ministerstvo hospodářství a práce pokyn, aby všechny holičské a kadeřnické závody mimo obvod hlavního města Prahy — nebo aspoň jejich část — nebyly zavírány ve všední dny před 19.30 hod. mwa

Přechodný zákaz vytápět

Přednostní obsluhování v obcho

Hospodářská skupina maloo zu obchodu upozorňuje, že s musí míti v každém ohledu p si býti co nejlépe obsloužení. tecky poškozeným zákazníkům běrní oprávnění, musí býti ž kladní skříně ihned, i když kus. Toto ustanovení, které b plněk k závažnému pokynu č. piny maloobchodu a pro něž ní předpisy, vstupuje ihned v

Odběr petroleje

Petrolej smí býti, jak ozn chodu, vydáván domácnostem napřed na jeden měsíc, nebo Dávky petroleje na září zůstá nejsou tedy vyšší, jak původ ky petroleje na září jsou: B 1 B 3 jeden a půl litru, K 6 je

Dne 2. října končí letní

Jak bude provedena z na železnici.

V noci z neděle 1. října na pondělí končí o 3. hodině ranní letní čas a normální čas. Budou tedy dne 2. říj 3 hodiny ráno všechny hodiny posun 2. hodinu. Vlaky, které mají odjeti z nice podle jízdního řádu mezi 2. noční, vyčkají ve výchozí stanici již čas. Vlaky, které budou v té době jdou do normálního času ve stanici, ředitelství drah. Doporučuje se prot kteří hodlají nastoupiti cestu dne v časných hodinách ranních, aby s movali na stanicích o chodu vlaků.

Dne 2. dubna 1945 ve 2 hodiny rá máln čas opět vystřídán časem letn

Chcete na to vyrát?

To si tedy brzy uložte svůj celý příděl uhlí, jinak se třeba budete musit v zimě spokojit s menším množstvím. Proto:

1. Nečekejte, až má uhlíř právě ten druh, který chcete, jinak byste mohli pohořet. Nejlepší uhlí je dnes to, které leží doma ve sklepě.
2. Nemyslete, že je všechno v pořádku, objednáte-li uhlí. Záleží přece na dodání. Nemá-li Váš uhlíř povoz, zařiďte si dovoz sami. Ruční vozík si můžete vypůjčit.
3. Nespoléhejte se na to, že Vám uhlíř dodá v zimě uhlí až do bytu. Může vysadit a potom nemáte vůbec nic, jestliže jste si nic neuskladnili.
4. Nemáte-li sklep na uhlí, je lépe mít uhlí v bytě než vůbec nic!

Trestání vyživovacích přestupků

Z trestních nálezů, vydaných pro vyživovací přestupky politickými úřady I. Stolice na základě trestních oznámení podaných ministerstvem zemědělství a lesnictví, se uvádějí se zřetelem na trestný čin a výměr trestu:

1. O. H. v L., byl pro nesplnění dodávkové povinnosti vajec a provedení 2 nutných porážek bez zvěrolékařského schválení potrestán 50.000 K;

2. firma J. L. & spol., pro nesprávné vedení knih a neoprávněné poskytování záloh marmelád byla rovněž potrestána 50.000 K. TMZ

Kdo obdrží jízdní kolo?

V souvislosti se zavedením známek RTE místo odběrních poukazů na jízdní kola, nařídila dozorčí úřadovna při ministerstvu hospodářství a práce:

1. Žadatel o nové jízdní kolo musí předložiti místopřísežné prohlášení o tom, že dosud kolo nemá.

2. Pokud má žadatel staré nepotřebné kolo, musí prokázati, že odevzdal upotřebitelné díly jízdního kola mechanikovi k dalšímu použití a neupotřebitelné části obchodníku se starým železem. oa

Na základě pokynů, daných p. o. š. i. F. Kašparcem při inspekci školy 27. 9. 44 zařizuje se toto:

1.) Altstofflehrer o. u. Fr. Dočkal doplní, resp. nově pořídí (za pomoci A. Bosáka) Diagramy o sběru odpad. hmot při vchodu do budovy a před sborovnou. Současně vede záznamy o teplotě a tlaku vzduchu. Do 5. 10. zkontroluje a nově upraví přidělení domácností žákům pro sběr odpad. hmot.

2.) O sběr bylin pečuje o. u. A. Kolbová, která vypracuje plán vycházek za sběrem bylin.

3.) Na škole se zřizují pořadatelské odbory:

a) Skupina dívek denně prohlédne květiny a zalévá je za dozoru uč. Z. Šebestíkové

b) Jiná skupina dívek za dozoru uč. V. Janíkové denně prohlédne místnosti a se všech rovných ploch setře prach.

c) Jiná skupina dívek jednou za měsíc umyje všechna školní okna za dozoru uč. d. u. M. Řehákové.

d) Jeden pověřený dozorce denně prohlédne třídy a sebere odpadové hmoty, zvláště papír. Týž denně prohlédne sběrnou kůlnu a její okolí a pečuje zde o pořádek.

Jiný žák pečuje o čistotu dvora, dvě žákyně IV. hl. o čistotu na malém dvoře, pol. v okolí pumpy.

e) Skupina hochů 8. p. r. za vedení Fr. Bárty dozírá na čištění bot a koná dozor na schodištích, chodbách. Žáci 6. obec. a IV. hl. zhotoví v Rchl. dvě bedny pro uložení nožů na škrabání bot.

f) O. u. A. Bosák se postará, aby v r. chl. byla zhotovena ramínka na šaty pro žáky, očísluje šatny (až budou) a opatří nápisy (dodá je Schulamt). Týž zařídí popsání všech dveří ve škole orientačními nápisy

g) Ve všech třídách budou vyvěšeny a vedeny záznamy o čistotě, týdně budou doplňovány. Každý žák musí mít stále při sobě kapesník, pokud možno i hřeben.

Domácí úkoly budou ukládány žákům aspoň jednou týdně. Úkoly měsíční budou formou jednotné.

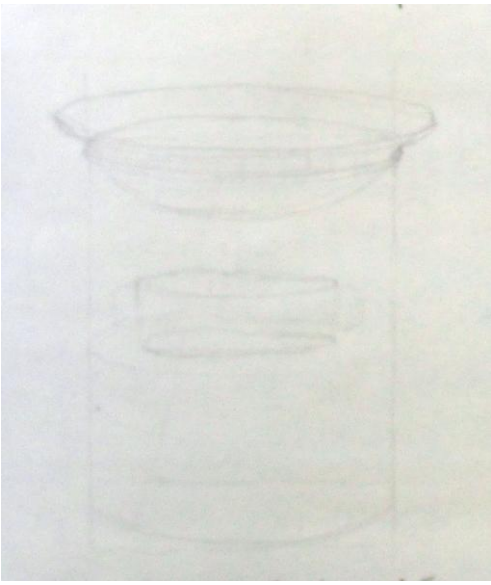

Výroba slivovice

Výroba ovocné, hlavně švestkové slivovice je na Slovácku tak rozšířena, že není téměř hospodáře, aby neměl aspoň několik litrů vlastní slivovice ze svého ovoce. Protože vloni i letos při pálení se 1/3 čistého destilátu odevzdává a cena slivovice se stále zvyšuje (loni 1l = 1000 K, letos na počátku „sezony“ 1500 – 3000 K), rozmohlo se pálení „na černo“, výroba t. zv. domácí „samohonky“, t. j. slivovice, která buď se pije sama, nebo se z ní dále připravují likéry.

Nejprimitivnější způsob výroby je tento: Do obyčejného velkého hrnce se naleje tekutý kvas (celé plody a pecky se vyberou, aby se kvas

nepřipálil) asi do 1/3 nádoby; na kvas se postaví a upevní v hrnci menší kastrol a nahoru na hrnec se položí umyvadlo a utěsní hadrami, kvas se vaří a do umyvadla nahoře stále se nalévá studená voda. Lihové páry se srážejí na dvě umývací mísy a padají do kastrolu. Umyvadlo je chladičem. Tento postup ovšem je ztrátový a jakost slivovice takto získané není valná. Četné pokusy vedly, jak lze doslechnout, ke zhotovení dokonalých přístrojů z mědi a mosazi nebo ze skla i s kotlíkem na míchání kvasu a s řádným chlazením. Slivovice takto získaná vyhovuje všem požadavkům.

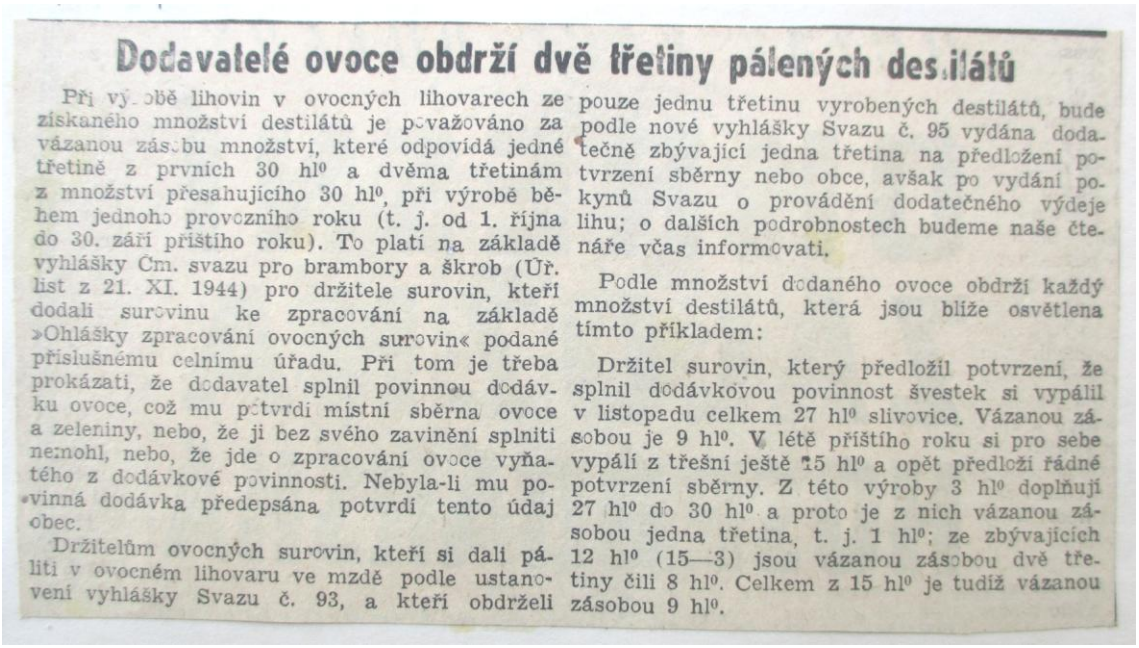

Dodavatelé ovoce obdrží dvě třetiny pálených destilátů

Při výrobě lihovin v ovocných lihovarech ze získaného množství destilátů je považováno za vázanou zásobu množství, které odpovídá jedné třetině z prvních 30 hl° a dvěma třetinám z množství přesahujícího 30 hl°, při výrobě během jednoho provozního roku (t. j. od 1. října do 30. září příštího roku). To platí na základě vyhlášky Čm. svazu pro brambory a škrob (Úř. list z 21. XI. 1944) pro držitele surovin, kteří dodali surovinu ke zpracování na základě »Ohlášky zpracování ovocných surovin« podané příslušnému celnímu úřadu. Při tom je třeba prokázati, že dodavatel splnil povinnou dodávku ovoce, což mu potvrdí místní sběrna ovoce a zeleniny, nebo, že ji bez svého zavinění splniti nemohl, nebo, že jde o zpracování ovoce vyňatého z dodávkové povinnosti. Nebyla-li mu povinná dodávka předepsána potvrdí tento údaj obec.

Držitelům ovocných surovin, kteří si dali páliti v ovocném lihovaru ve mzdě podle ustanovení vyhlášky Svazu č. 93, a kteří obdrželi pouze jednu třetinu vyrobených destilátů, bude podle nové vyhlášky Svazu č. 95 vydána dodatečně zbývající jedna třetina na předložení potvrzení sběrny nebo obce, avšak po vydání pokynů Svazu o provádění dodatečného výdeje lihu; o dalších podrobnostech budeme naše čtenáře včas informovati.

Podle množství dodaného ovoce obdrží každý množství destilátů, která jsou blíže osvětlena tímto příkladem:

Držitel surovin, který předložil potvrzení, že splnil dodávkovou povinnost švestek si vypálil v listopadu celkem 27 hl° slivovice. Vázanou zásobou je 9 hl°. V létě příštího roku si pro sebe vypálí z třešní ještě 15 hl° a opět předloží řádné potvrzení sběrny. Z této výroby 3 hl° doplňují 27 hl° do 30 hl° a proto je z nich vázanou zásobou jedna třetina, t. j. 1 hl°; ze zbývajících 12 hl° (15—3) jsou vázanou zásobou dvě třetiny čili 8 hl°. Celkem z 15 hl° je tudíž vázanou zásobou 9 hl°.

Výrobky tabákové.

Neméně vzácné jsou výrobky tabákové. Dosavadní příděl 35 cigaret za týden byl snížen na 25 a od 1. listopadu jen na 22 ½ cigarety týdně (vydává se střídavě 25 a 20 kusů). Vánoční příděl pro kuřáky letos rovněž je nižší, jen 20 cigaret (loni 100). Cena cigaret na černé burse stoupla na 15-20 K za kus. Majitelé nemovitostí mohou pěstovat vlastní tabák, ale jen 25 rostlin po zaplacení 25 K daně.

I tento domácí tabák, zvaný lidově „domovina“ nebo „kde domov můj“ je předmětem spekulace na černé burse a vykazuje velkou poptávku a stálý vzestup (1 kg sušené „domoviny“ se platí až 3000 K).[2]

[2] Poznámka dopsaná tužkou na konci zápisu: *„až 5000 K i víc. Doplněno po informaci p. Aug. Bartoše 3é. 4. 44 „*

Zprávy z bojiště.

- 191 -

mě „domoviny" se platí až 3000 K). ev. 5000 K i víc.
Doplněno po informaci
p. dr. Bartoše 20. 9. 44

Zprávy z bojiště.

Sovětská ofensiva s velkými prostředky

Boj o Karpaty

Třetí sovětský útok má těžiště v prostoru u Krosna—Sanoku

Berlín dne 12. září. - Boj o Karpaty přeložením těžiště ve středu ...ti země. Na severu Slovensko ve středu Maďarsko a na jihu ...munsko.

...útoky byly prováděny z prostorů u Přešova a Kolomyje na ...ty, a sice zvláště ...ý průsmyk jihozápadně od Tatarský ...adně od Kolomyje. ...ké zradě byli bolševici ...dniknout od Sereto na východní ...loesti, využívajíce ...území, pokusit se ...překročit Karpaty. ...poslední době zvýšenezi Maďarskem a ...způsobilo, že Ru... vojensky své hra... ...radsku, otevřely se ...jižních Karpatech ...o rumunské zra...dě. Boj o Karpaty se vede ve třech úsecích:

V jižních Karpatech byly oba hlavní průsmyky Predcaský z Ploesti do Brašova a Červenověžský z Krajové do Sibině v rumunských rukou, a proto byly k dispozici i bolševikům. V prvé řadě to bylo maďarské vojsko, které v tomto prostoru nastoupilo proti Rumunům a bolševikům a které svými houževnatými útoky dobylo úspěchu.

Střední úsek Karpat vede od jihovýchodního výběžku pohoří až k řece Bystřici. V tomto úseku po rumunské zradě podnikli bolševici první velmi houževnaté pokusy proniknout Oituzským průsmykem na maďarské území. Bolševikům se podařilo vniknout do Maďarska, byli však maďarským a německým vojskem zachyceni a v houževnatých útocích vrženi zpět. Nyní se bolševici pokoušejí zmocnit se Bekaského průsmyku, který leží severně od průsmyku Oituzského. Jejich útoky však byly bezúspěšné.

V třetím úseku se prostírají Lesní a severní Karpaty od Tatarského průsmyku až k průsmykům, vedoucím z Maďarska ke Gorlici—Tarnovu. V tomto úseku obnovili bolševici nyní své útoky především na průsmyk Dukelský, a to od Krosna. Jejich útoky směřují na území Slovenska. pz

Pozorování japonského novináře

Totální nasazení v SSSR

Obrovské ztráty v bojích na východě — Ženy nastoupily na místa mužů

Japonský novinář Hatanaka, který se vrátil v polovině července do Tokia, píše v listě »Asahi Šimbun«:

»Při počátku invase do severní Francie sovětský lid doufal v rychlý konec války. Unava z války — praví dále — je velká, ale vláda neustává podněcovati činnost obyvatelstva, ukazujíc na příští vítězství. V SSSR, píše Hatanaka, odhadují se ztráty Rusů a Němců během tří let války na ca 15 milionů padlých. Zkáza ve městech v územích, zasažených válkou, je ohromná. V jednom místě, nalézajícím se na 60 km od Moskvy, shledal při svém návratu do Kujbiševa, že všechny domy jsou zničeny. V Stalingradu jest všeobecná mobilisace mužů. Potkávají se jen muži přes 60 let nebo děti pod 14 let. Ale stejně ve městech četná zaměstnání, dříve svěřovaná jen mužům, jsou nyní zaplněna ženami.

Průvodkyně na tramvajích, topičky na lokomotivách a dokonce ženy, nosící policejní uniformu, jsou běžným zjevem. Mimo to jsou ženy zaměstnány přímo na frontě a jejich počet je odhadován přes milion. Touto přísnou mobilisací všech mužů a žen může SSSR vésti tuto ohromnou válku se svými úžasnými zálohami lidí a materiálu.« V

Situace na východní frontě

Berlín, 20. září. - Těžiště na východní frontě spočívá nadále v prostoru lotyšském a estonském. Ve čtyřech ohniscích, u Bauske, Modohnu, Valku a po obou stranách Dorpatu trvají v plné síle bolševické útoky, jež však nedosáhly průlomu. Naproti tomu německé vojsko se na několika místech tohoto velkého prostoru odsunulo na zkrácené obranné linie. Na západorumunské hranici zatlačilo německé a maďarské vojsko za protiútoku rumunské svazy do prostoru u Temešváru, Arradu a Velkého Varadinu. pzd

Vojenský vývoj na Balkáně

Berlín, 13. září. - Jak se proslýchá z vojenských německých kruhů, počíná se tvořit na Balkáně nové bojiště. Jeho severní linie je již v podstatě hotova. Vede jižními Karpaty v Sedmihradsku, kde německé a maďarské svazy se zařídily na obranu proti očekávaným dalším sovětským útokům. V západním rumunském prostoru spočívá další vojenské pole napětí. Očekávají se tam bolševické útoky na Železná vrata, to znamená na hranici mezi Rumunskem a Srbskem. Poněvadž bolševici s početnějšími svazy vstoupili do Bulharska, vyvozuje se z toho na německé straně, že i v Bulharsku chtějí vytvořit nové vojenské skutečnosti. Bolševici se třemi útočnými skupinami překročili Dunaj a pohoří Balkán a pochodují na Sofii a Egejské moře. Tak vzniká třetí vojenské pole napětí. Německá protiopatření proti tomuto rozšíření vojenského prostoru byla učiněna již dříve. pzd

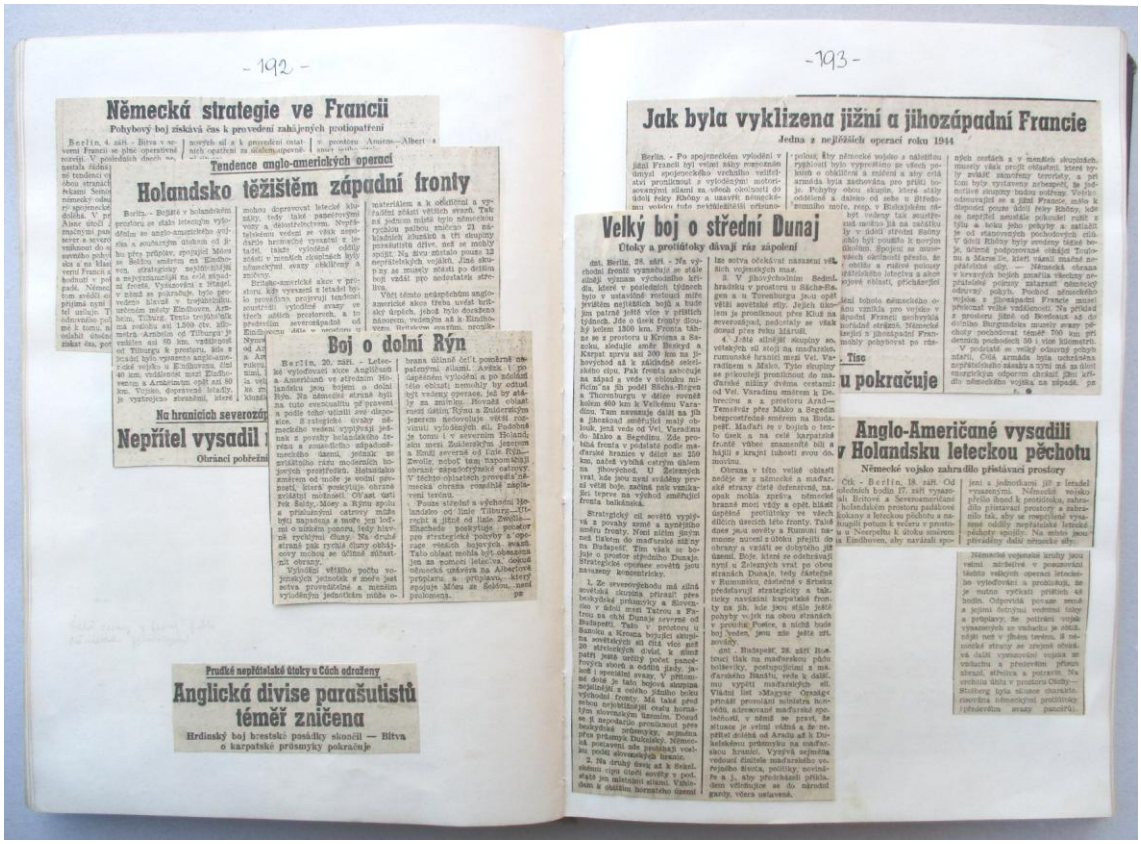

- 192 -

Německá strategie ve Francii

Pohybový boj získává čas k provedení zahájených protiopatření

Tendence anglo-amerických operací

Holandsko těžištěm západní fronty

Boj o dolní Rýn

Na hranicích severozápadní

Nepřítel vysadil

Obránci pohřeb

- 193 -

Jak byla vyklizena jižní a jihozápadní Francie

Jedna z nejtěžších operací roku 1944

Velký boj o střední Dunaj

Útoky a protiútoky dávají ráz zápolení

u pokračuje

Anglo-Američané vysadili v Holandsku leteckou pěchotu

Německé vojsko zahradilo přistávací prostory

Prudké nepřátelské útoky v Cách odraženy

Anglická divise parašutistů téměř zničena

Hrdinský boj hrestské posádky skončil — Bitva o karpatské průsmyky pokračuje

Ukázky válečného zpravodajství. (v ofic. tisku.)

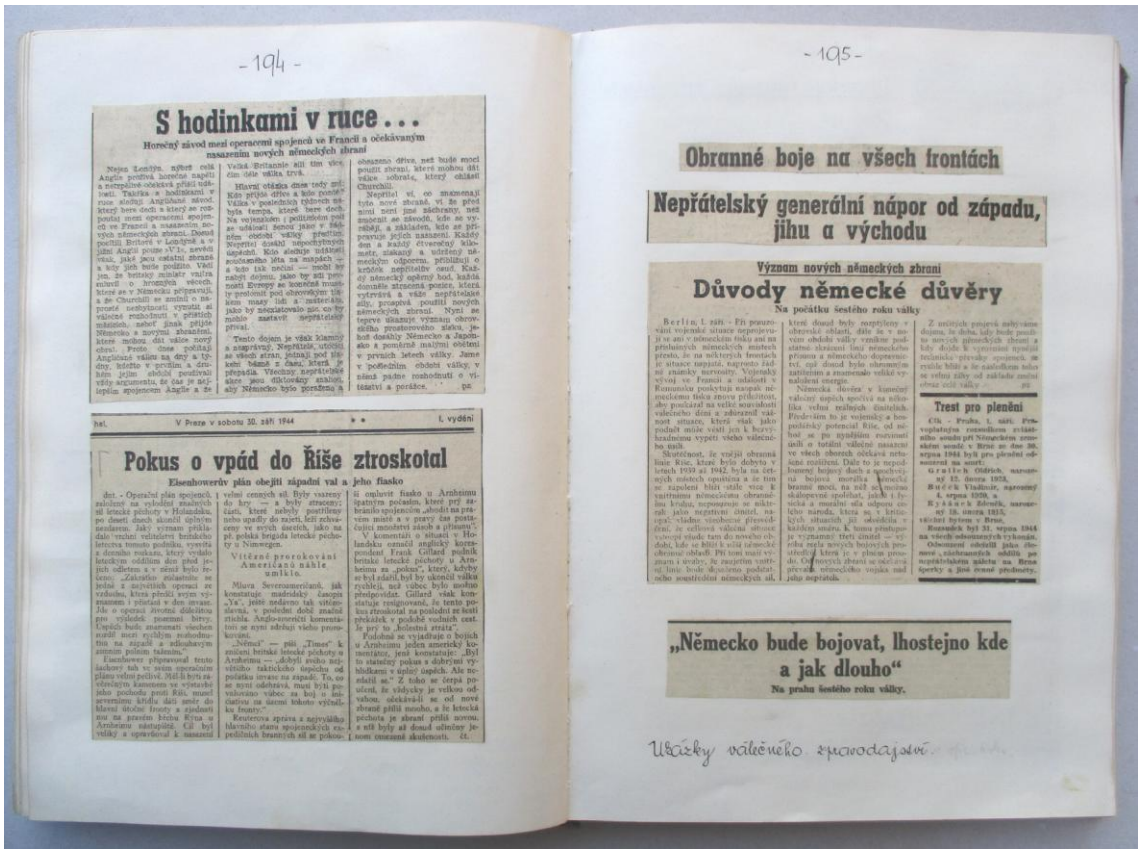

- 194 -

S hodinkami v ruce . . .

Horečný závod mezi operacemi spojenců ve Francii a očekávaným nasazením nových německých zbraní

Pokus o vpád do Říše ztroskotal

Eisenhowerův plán obejít západní val a jeho fiasko

- 195 -

Obranné boje na všech frontách

Nepřátelský generální nápor od západu, jihu a východu

Význam nových německých zbraní

Důvody německé důvěry

Na počátku šestého roku války

Trest pro plenění

„Německo bude bojovat, lhostejno kde a jak dlouho"

Na prahu šestého roku války.

Ukázky válečného zpravodajství.

Ukázky úředního zpravodajství.

Vlevo dvě důležité denní zprávy z německého Vůdcova hlavního stanu, předané českému tisku.

Dole přehledná týdenní zpráva branné moci.

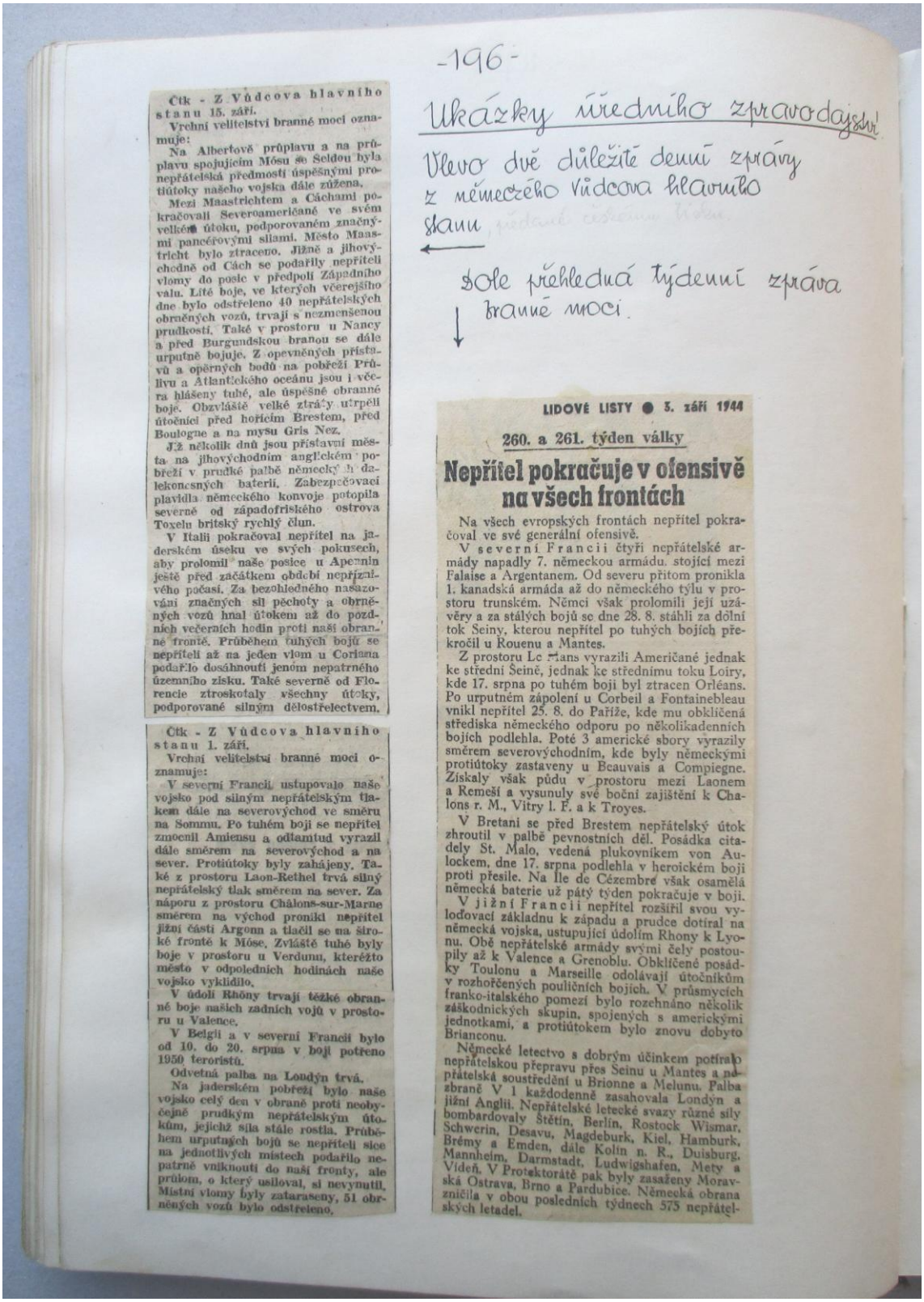

-196-

Ukázky úředního zpravodajství

Vlevo dvě důležité denní zprávy z německého Vůdcova hlavního stanu, předané českému tisku.

Dole přehledná týdenní zpráva branné moci.

Čtk - Z Vůdcova hlavního stanu 15. září.

Vrchní velitelství branné moci oznamuje:

Na Albertově průplavu a na průplavu spojujícím Mósu se Seldou byla nepřátelská předmostí úspěšnými protiútoky našeho vojska dále zúžena.

Mezi Maastrichtem a Cáchami pokračovali Severoameričané ve svém velkém útoku, podporovaném značnými pancéřovými silami. Město Maastricht bylo ztraceno. Jižně a jihovýchodně od Cách se podařily nepříteli vlomy do posic v předpolí Západního valu. Lité boje, ve kterých včerejšího dne bylo odstřeleno 40 nepřátelských obrněných vozů, trvají s nezmenšenou prudkostí. Také v prostoru u Nancy a před Burgundskou branou se dále urputně bojuje. Z opevněných přístavů a opěrných bodů na pobřeží Průlivu a Atlantického oceánu jsou i včera hlášeny tuhé, ale úspěšné obranné boje. Obzvláště velké ztráty utrpěli útočníci před hořícím Brestem, před Boulogne a na mysu Gris Nez.

Již několik dnů jsou přístavní města na jihovýchodním anglickém pobřeží v prudké palbě německých dalekonosných baterií. Zabezpečovací plavidla německého konvoje potopila severně od západofriského ostrova Toxelu britský rychlý člun.

V Italii pokračoval nepřítel na jaderském úseku ve svých pokusech, aby prolomil naše posice u Apennin ještě před začátkem období nepříznivého počasí. Za bezohledného nasazování značných sil pěchoty a obrněných vozů hnal útokem až do pozdních večerních hodin proti naší obranné frontě. Průběhem tuhých bojů se nepříteli až na jeden vlom u Coriana podařilo dosáhnouti jenom nepatrného územního zisku. Také severně od Florencie ztroskotaly všechny útoky, podporované silným dělostřelectvem.

Čtk - Z Vůdcova hlavního stanu 1. září.

Vrchní velitelství branné moci oznamuje:

V severní Francii ustupovalo naše vojsko pod silným nepřátelským tlakem dále na severovýchod ve směru na Sommu. Po tuhém boji se nepřítel zmocnil Amiensu a odtamtud vyrazil dále směrem na severovýchod a na sever. Protiútoky byly zahájeny. Také z prostoru Laon-Rethel trvá silný nepřátelský tlak směrem na sever. Za náporu z prostoru Châlons-sur-Marne směrem na východ pronikl nepřítel jižní části Argonn a tlačil se na široké frontě k Móse. Zvláště tuhé byly boje v prostoru u Verdunu, kteréžto město v odpoledních hodinách naše vojsko vyklidilo.

V údolí Rhôny trvají těžké obranné boje našich zadních vojů v prostoru u Valence.

V Belgii a v severní Francii bylo od 10. do 20. srpna v boji potřeno 1950 teroristů.

Odvetná palba na Londýn trvá.

Na jaderském pobřeží bylo naše vojsko celý den v obraně proti neobyčejně prudkým nepřátelským útokům, jejichž síla stále rostla. Průběhem urputných bojů se nepříteli sice na jednotlivých místech podařilo nepatrně vniknouti do naší fronty, ale průlom, o který usiloval, si nevynutil. Místní vlomy byly zatarasenv, 51 obrněných vozů bylo odstřeleno.

LIDOVÉ LISTY ● 3. září 1944

260. a 261. týden války

Nepřítel pokračuje v ofensivě na všech frontách

Na všech evropských frontách nepřítel pokračoval ve své generální ofensivě.

V severní Francii čtyři nepřátelské armády napadly 7. německou armádu, stojící mezi Falaise a Argentanem. Od severu přitom pronikla 1. kanadská armáda až do německého týlu v prostoru trunském. Němci však prolomili její uzávěry a za stálých bojů se dne 28. 8. stáhli za dolní tok Seiny, kterou nepřítel po tuhých bojích překročil u Rouenu a Mantes.

Z prostoru Le Mans vyrazili Američané jednak ke střední Seině, jednak ke střednímu toku Loiry, kde 17. srpna po tuhém boji byl ztracen Orléans. Po urputném zápolení u Corbeil a Fontainebleau vnikl nepřítel 25. 8. do Paříže, kde mu obkličená střediska německého odporu po několikadenních bojích podlehla. Poté 3 americké sbory vyrazily směrem severovýchodním, kde byly německými protiútoky zastaveny u Beauvais a Compiegne. Získaly však půdu v prostoru mezi Laonem a Remeší a vysunuly své boční zajištění k Chalons r. M., Vitry l. F. a k Troyes.

V Bretani se před Brestem nepřátelský útok zhroutil v palbě pevnostních děl. Posádka citadely St. Malo, vedená plukovníkem von Aulockem, dne 17. srpna podlehla v heroickém boji proti přesile. Na Ile de Cézembre však osamělá německá baterie už pátý týden pokračuje v boji.

V jižní Francii nepřítel rozšířil svou vyloďovací základnu k západu a prudce dotíral na německá vojska, ustupující údolím Rhony k Lyonu. Obě nepřátelské armády svými čely postoupily až k Valence a Grenoblu. Obklíčené posádky Toulonu a Marseille odolávají útočníkům v rozhořčených pouličních bojích. V průsmycích franko-italského pomezí bylo rozehnáno několik záškodnických skupin, spojených s americkými jednotkami, a protiútokem bylo znovu dobyto Brianconu.

Německé letectvo s dobrým účinkem potíralo nepřátelskou přepravu přes Seinu u Mantes a nepřátelská soustředění u Brionne a Melunu. Palba zbraně V 1 každodenně zasahovala Londýn a jižní Anglii. Nepřátelské letecké svazy různé síly bombardovaly Štětín, Berlín, Rostock Wismar, Schwerin, Desavu, Magdeburk, Kiel, Hamburk, Brémy a Emden, dále Kolín n. R., Duisburg, Mannheim, Darmstadt, Ludwigshafen, Mety a Vídeň. V Protektorátě pak byly zasaženy Moravská Ostrava, Brno a Pardubice. Německá obrana zničila v obou posledních týdnech 575 nepřátelských letadel.

Česká otázka

- 197 -

Česká otázka

Německý státní ministr K. H. Frank

Varovná připomínka k nynější chvíli

Osud Čech a Moravy je nerozlučně spjat s osudem Říše — Sebemenší pokus o násilnou změnu nynějších poměrů by přinesl jenom krveprolití, hlad a zoufalství českých rodin

Naléhavá výzva ministra Moravce k českému lidu

Važte si klidu a míru v naší domovině

Osud Varšavy je nám výstrahou — Ministr pranýřuje emigranta Beneše, že se pokouší ponoukati český lid k povstání a činům proti Říši

Praha, 9. září. Ministr školství a ministr lidové osvěty Emanuel Moravec v pátek ve 20 hodin 45 minut k českému lidu projev, který byl vysílán i protektorátními rozhlasovými stanicemi. Ministr ve svém projevu v podvedl:

Osud Varšavy je nám výstrahou. Prožili jsme pět let války v klidu. Chceme v klidu prožít také její konec.

Musíme zachovat neporušený správ-

Dvojí poučení

Odstrašující vyhlídky, které otvírá emigrantská politika Čechům v domovině.

Odpovědná německá a česká místa adresovala v posledních dnech českému národu významné politické projevy a výstrahy. Německý státní ministr pro Čechy a Moravu K. H. Frank uveřejnil článek, který otiskly i české noviny a velmi obšírně jej komentovaly. Ministr Moravec pronesl v rozhlase ke všem Čechům projev a také v článku, otištěném v »Lidových novinách«, znovu důrazně a přesvědčivě osvětlil český postoj k současné politické a vojenské situaci. Chceme v několika bodech shrnout podstatný obsah těchto projevů, důležitých pro celý český národ:

1. Čechy a Morava jsou říšskými zeměmi a nikoliv obsazeným územím. Tento prostor nelze tedy srovnávat s prostory na východě nebo západě, které dnes německá branná moc vyklizuje. Osud Čech a Moravy je nerozlučně spojen s osudem Říše.

2. Říše bude hájit Čechy a Moravu všemi vojenskými prostředky a s nejkrajnější silou proti vnějším i vnitřním nepřátelům.

3. Všichni rozumní a odpovědní Čechové mají ve své moci svým postojem čelit pokusům o sabotáž a velezrádné rejdy a přispívat k udržení klidu a pořádku.

4. Povinností všech Čechů je plnit příkazy vlády státního presidenta Háchy a odmítat štvavá hesla emigrantů a nepřátelské bolševické i anglo-americké agitace.

5. Varšava, Rumunsko, Bulharsko a Slovensko jsou výstrahou a poučením pro český národ. Říše zaručuje klid a pořádek, výživu a ochranu Čechům a Moravě, nepřátelé však zaručují zmatek, občanskou válku, hlad a bolševismus. Každý Čech musí volit nejen pro sebe, nýbrž i svou rodinu, své děti, svou obec a celý svůj národ.

Česká základní politická násobilka

Jsme v podmíněné vojenské neutralitě

Ministr Emanuel Moravec: »Válka se v Evropě protáhne do příštího roku«

Česká otázka. Na str. 199 události na sousedním Slovensku.

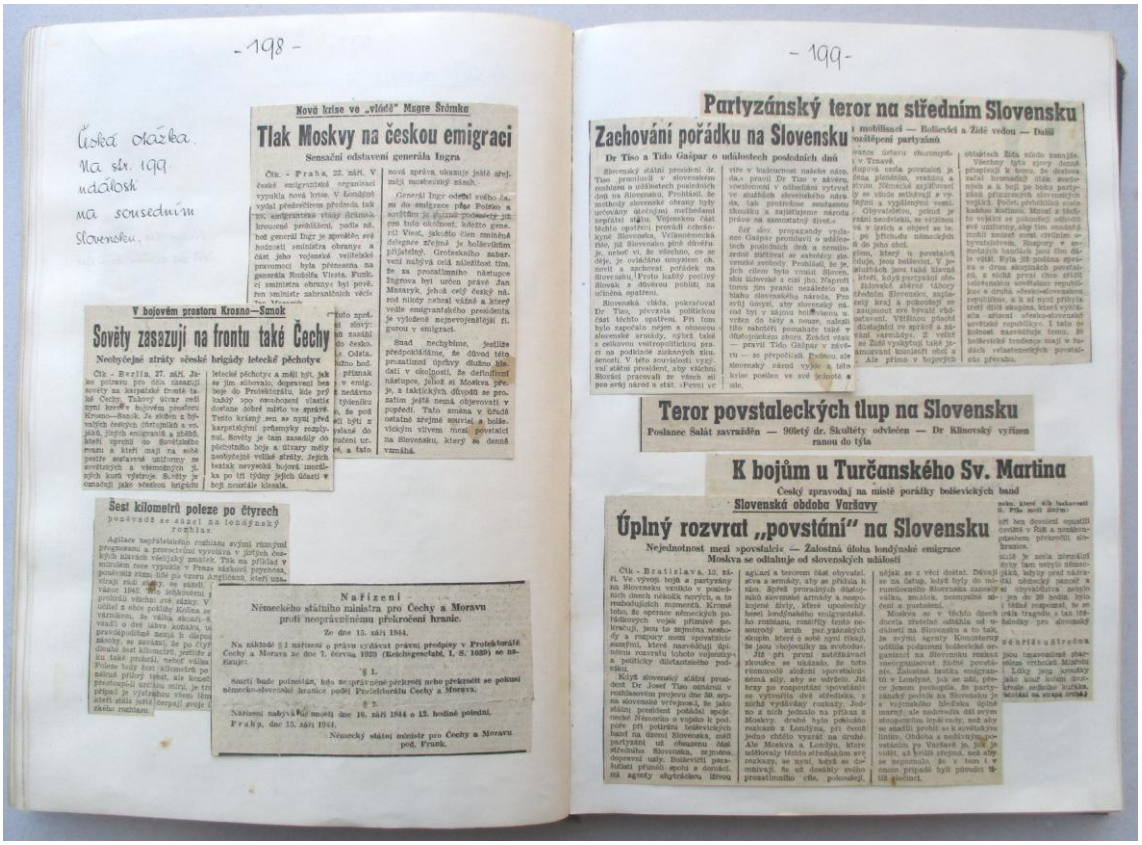

- 198 -

Česká otázka.
Na str. 199
události
na sousedním
Slovensku.

Nová krise ve „vlídě" Magre Šrámka

Tlak Moskvy na českou emigraci

Sensační odstavení generála Ingra

Ctk. - Praha, 22. září. V české emigrantské organizaci vypukla nová krise. V kondici vydal předsednictvo předsedu tak zvz. autoritativní vlády dramatickoustné prohlášení, podle něž, boč generál Ingr je zproštěn své hodnosti ministra obrany a část jeho vojenské veliteelské pravomoci byla přenesena na generála Rudolfa Viesta. Funk. ci ministra obrany byl pověřen ministr zahraničních věcí

V bojovém prostoru Krosno—Sanok

Sověty zaseazují na frontu také Čechy

Nechyčejné ztráty věcské brigády letecké pěchoty

Ctk. - Berlín, 27. září. Jako poloaxis jde dále ustanoví sověty na karpatské frontě také Čechy. Taborý důvar celé nyní kouřem bojovým prostoru Krosno—Sanok. Je složen z bývalých českých důstojníků a vojáků, jejich emigrantů a přátel, kteří ujrcili do Sovětského svazu a kteří mají na sobě pestře zeslavené uniformy na sovětských a všemožných jejich kusů výstroje. Sověty je zařadily jako střelcům brigádu letecké pěchoty a měli by, jak se jim zdůvodňovali, dopravovat bez boje do Protektorátu, kde prý bahdy vyo ochranné vlasti dostane dobré místo ve správě. Tento krámy sen se nyní před karpatskými pralesy rozplynul. Sověty je tam zasadily do pěchotního boje a útvary měly zachycené velké ztráty. Jejich bestak nevyvolá bojové morálka po tři týdny jejich důsledí v bezustálé klesala.

Šest kilometrů poleze po čtyrech

pokračuje se sázel na londýnský rozhlas.

Agitace nepřátelského rozhlasu svými různými prognosami a prorocvtvími vyvolává v jistých českých návrzích všelijaké zmatek. Tak na příklad v minulém roce vypukla v Praze zákrech zpráva, podává zcela lidé pá vzoru Anglicani, kteří uskvarové 1945 [illegible] se zázrak, [illegible] prohlásí všechno své zázky. V oblasti a obce poklíny Kolína se vzrůstem, že válka skončí a vzadí o dvě takové kolkolu, u pravděpodobně semlí k dárcovskoty, se zavázal, že po čtyři dosáhl dost kilometrů, postíže a ku také prohrál, neboť válka Polsce tuly dost kilometrů po sněhu přílivy lépat, ale bosedl přestoupí-li sněhu mírý, je tři případ je vyčerpáno všem lém kteří stále ještě čerpají, proje z těchto rozhlasu.

Nařízení
Německého státního ministra pro Čechy a Moravu proti neoprávněnému překročení hranic.

Ze dne 15. září 1944.

Na základě § 1 nařízení o právu vydávat právní předpisy v Protektorátě Čechy a Morava ze dne 7. června 1939 (Reichsgesetzbl. I, S. 1039) se nařizuje:

§ 1.

Kdoví bude pokoušet, kdo neoprávněně překročí nebo překročit se pokusí německo-slovenské hranice podél Protektorátu Čechy a Moravy.

§ 2.

Nařízení nabývá účinnosti dne 16. září 1944 o 12. hodině polední.

Praha, dne 15. září 1944.

Německý státní ministr pro Čechy a Moravu
pod. Frank.

- 199 -

Partyzánský teror na středním Slovensku

Zachování pořádku na Slovensku

Dr Tiso a Tido Gašpar o událostech posledních dnů

Slovenský státní president dr. Tiso prohlásil v slovenském rozhlasu o událostech posledních dnů na Slovensku. Prohlásil, že nedbaly slovenské ohrany tyto určovaky důcenjmi methodami nepřátel státu. Vojenskou část pro tuto okolnost, kdežto gene. ral West, jakožto člen zmíněné delegace zřejmě je bolševickým přítelem. Groteskního zabavení nabývá celá náležitost film. Se na prostalinního nástupce Ingrova byl určen právě Jan Masaryk, jehož celý český národ nikdy zrhrnal vlastně a který velíte emigrantského prezidenta je vyloženě nejnevojenštější figurou v emigraci.

Snad nechybíme, jestliže předpokládáme, že důvod této prostalinní úpravy dlužno hledati v obojnosti. Ze defaitistní nástupce, jehož si Moskva přeje, z taktických důvodů se proto zatím ještě nemá objevovati v popředí. Tato snížna v hřadí ostatně zřejmě souvisí s bolševickým vlivem mezi povstalci na Slovensku, který se denně vzmáhá.

Vnitro Slovenska, pokračoval Dr. Tiso, převzala politickou část těchto opatřeni. Při tom bylo zapotřebí nejen ochrany slovenské armády, nýbrž také a celkovou vnitropolitickou pracci na podkladě získaných skušeností. V této souvislosti vyzval státní president, aby všechni Slováci pracovali ve všech sil pro svůj národ a stát. Přerušení ve vnitru v hodnocení našeho národa, pravil Dr Tiso v závěru, všechnovní v odhodlaný vytrvalé ve službách slovenského národa, tak prohlásme smutnému zkoušku a zajišťujeme národa právo na samostatný život.

Za dva propagandy vydávce Gašpar prohlásil o událostech posledních dnů a nemůže zadné přítelové se autorky na vrnské zvolody. Prohlásil, že je jeh cílem bylo vrnutí Slovenskou zkušenské a cíl jho. Napnutí tomu jím pravit nezáleželo na hlahu slovenského národa. Pro svůj úmysl, aby slovenský národ byl v zájmu bolševismu a vrčen do bity a nouze, nalezli tito sabotáři pomahače také v dlohoporáckém zboru. Zrádci však — pravil Tido Gašpar v závěru — se přepočítali. Podmínu, ale slovenský národ vyjde z této krise posílen ve své jednotě a síle.

mobilisací — Bolševici a Židé vedou — Další rozšíření partyzánů

Teror povstaleckých tlup na Slovensku

Poslanec Šalát zavražděn — 90letý dr. Škultéty odvlečen — Dr Klinovský vyřízen ranou do týla

K bojům u Turčanského Sv. Martina

Český zpravodaj na místě porážky bolševických band

Slovenská obdoba Varšavy

Úplný rozvrat „povstání" na Slovensku

Nejednotnost mezi »povstalci« — Zalostná úloha londýnské emigrace
Moskva se odlaňuje od slovenských událostí

Ctk. - Bratislava, 12. září. Ve vývoji boje a partyzánů na Slovensku vzniklo v posledních dnech několik nových, a to rozhodujících momentů. Kromě toho, že operace německých pohotovostní vojsk přinesly pokračují, jsou to zejména neshody a rozpory mezi vpovstalcy samými, které nazvědčují dříve rozvratu tohoto vojenského a politický dilettantského podvratu.

Kdyť slovenský státní president Dr Josef Tiso oznámil v rozhlasovém projevu dne 30. srpna slovenské veřejnosti, že jako stálý president pokládá spojenectví Německa a vyjádří k podpoře při potírání bolševických band na území Slovenska, zněl partyzáni už obsazenu část středního Slovenska, zejména dopravní uzly. Bolševičtí parazituji přinesli spolu s domácími agenty chytráckou lživou agitací a tezovou část obyvatel. Jako a armády, aby se přidala k nim. Spřeď provádných diabolských slovenské armády a nespokojené části, které uposlechly hesel londýnského emigrantské. ho rozhlasu, rozdílný tento nesouroský kruh par.yánských skupin, které s sebe nyní tlaují, je jsou vbojovníky na svobodu.

Již při první náležkavcí skoušce se ukázalo, že tento rozmanitý složení »povstalecké« armády slepý se udržeo. Již brzy po rozpoutání »povstání« se vytvořila dvě středisku, z nichž vydávány rozkazy. Jedno z nich jednalo na příkaz z Moskvy, druhé bylo pokoušeno rozkazů z Londýna, při čemž jedno chtělo vyvrátit na druhé. Ale Moskva a Londýn, které udržovaly tímto střediskům své rozkazy, se nyní, když se dozvídávají, že už dosáhly svého protestumního cíle, pokoušejí nějak se z věci dostat. Dávají se na ústup, když byly do mé-dá rozmlouvého Slovenska zasovány válka, snažíc, nemyslíte ně-fení a nastavení.

Moskva se v tlačho dnech dočta přehnaně odhalila od ně-dílnetí na Slovensku a to tak, že vyjdí agenty Komintermu udělila podmanení bolševické organizaci na Slovensku rozkaz [illegible] Zalostná hrstka emigrantů v Londýně, jak se zdá, přeje jenom pochopitla, že partyzánský podnik na Slovensku je v vojenském hledisku špatně marný, ale nedovedla dát svým stoupencům hrdé rady, nad aby se snažili proběh se s sovětským tlaku. Ohlédá a nedůvěřujícím vetánim ya Varšavě je, jak je vidět, už hrůza strýma, nad aby se nepomalu, že v tom i v onom případě byli původci tlaku.

Šest kilometrů poleze po čtyrech

Nařízení

Cesta Bulharska k sovětské kolonii

Sobrání rozpuštěno — Nový šéf generálního štábu — Anglie vyhlašována z Balkánu

sovětské vypovězení války Bulharsku

Bulhaři zaútočili ihned o příměří — Sovětské vojsko na pochodu do Bulharska
Do nové vlády bulharské musí přijít komunisté

Zrada Rumunsku nic neprospěla

Moskevské podmínky příměří Rumunsku

Rumunské vojsko musí bojovat dále proti Německu — Válečná náhrada jen sovětům 300 milionů dolarů — Návrat Židů do starých hospodářských posic

První boje s finskými oddíly

Zbabělé a zálmlné nepřátelské činy proti hývaným bratřím důsledek potupného politického podrobení

Ctk. - Berlín, 9. října. Do 1 nabýjdy 1. října nepřátelství.

křídla

- 200 -

Finsko
v létě
a na podzim

Finský tisk proti klamným pověstem

Finsko neuzavře mír

Vůdce vyznamenal maršála Mannerheima

Dubová ratolest k Rytířskému kříži Železného kříže

Sebevražedné rozhodnutí finské vlády

Finská vláda se rozhodla přijmouti sovětské podmínky a přerušit diplomatické styky s Německem Říší

Předběžná podmínka Moskvy Finsku

Německá branná moc má vyklidit Finsko

Finský sněm schválil sovětský diktát

Deportovaní Finové se už nikdy nemají vrátit do vlasti

23 body sovětského diktátu

Moskevský rozsudek nad Finskem

Finsko ztratí téměř polovinu svého území — V šesti letech musí zaplatit 300 milionů dolarů a ihned vydat všechno své německé loďstvo

- 201 -

Rumunsko
a
Bulharsko

Filatelie - moderní horečka i vášeň

Poštovní známka – nejvzácnější papír naší doby

Malý čtvereček nebo obdélníček pestrého papíru představuje statisícové hodnoty

Známky, vydané k 55. výročí narození říš. kancléře A. Hitlera, s příplatkem na kulturní fond Vůdcův

Příležitostné známky, vydané 12.5.1944 k oslavě narození B. Smetany.

Bombardování na poštovních známkách

Fašistické poštovní známky přinášející pohledy na bombardováním zničené italské památky jsou tak žádány, že byly v krátkém čase vyprodány. Nové vydání přináší stejné náměty, jen barva a hodnoty byly změněny. Na těchto známkách byly zachyceny čtyři proslulé stavby, zničené anglickými a severoamerickými nálety: opatství Monte Cassino, starogotická tržnice v Bologni, basilika San Lorenzo v Římě a dóm v Palermu. Ti

Známky, vydané k 55. výročí narození říš. kancléře A. Hitlera, s příplatkem na kulturní fond Vůdcův

Příležitostné známky, vydané 12. 5. 1944 k oslavě narození B. Smetany.

Říjen 1944.

Vyučování v říjnu opět trpělo stálými změnami a úpravami rozvrhu hodin. Změny byly tak časté a nabyly takového rázu, že po dobu 14 dnů nebylo vůbec možno sestaviti rozvrh – zbylí učitelé přecházeli ze třídy do třídy podle rozvrhu ze dne na den a vyučovali jen hlavním předmětům. Škola byla opravována a malována a učebny musely být střídavě uvolňovány.

Téměř každý den některý z vyučujících se nedostavil pro nemoc. Výp. uč V. Janíková po celý měsíc byla „nasazena“. 24. 10. povolán a úřadem práce nasazen odb. uč. Matěj Švehlík a František Dočkal. Oba však byli z Einsatzu propuštěni, prvý pro chronický revmatism, druhý pro trvající ledvinovou chorobu. Fr. Dočkal se 30. října vrátil do služby., M. Švehlík požádal o zdravotní dovolenou, nebyl však úředním lékařem uznán a nastoupil službu 10. 11.

Uč. dom. nauk Mil. Řeháková vyučovala 3 týdny na obecné škole v Záhorovicích (4 hodiny) a v Nezdenicích (2 hodiny). Jejích 6 hodin v Šumicích bylo přiděleno uč. M. Jirkové z Újezdce, která však pro nemoc ani zde nenastoupila. Než se věc vyřídila, M. Řeháková byla zatím zbavena povinnosti dojíždět přes pole.

V první polovině měsíce byl proveden <u>sběr šípků.</u> Bylo sebráno 70 kg. Šípky byly zaslány továrně DEKO v Novém Městě nad Metují. <u>Sběr starého papíru</u> byl proveden 20. 10. a pak po prodloužení 3. 11. Získáno celkem 150 kg papíru (obecná 62 kg, hlavní 88 kg)

Ukázky reklamy v novinách:

Protiletecká ochrana

Za leteckého nebezpečí nebo za poplachu nejsou žáci odváděni pod Vinohrady jako dříve, ale posláni domů. Přespolní zůstávají za náletu v rodinách šumických spolužáků. Protože v obci bývá často poplach vyhlášen teprve když jsou letadla již v dohledu, jsou žáci v takovém případě ponecháni podle výnosu MŠ ve škole v přízemních prostorách za dozoru učitelů a opustí školu ihned, jakmile se letadla vzdálí. Pokud však trvá nálet, nesmějí jít po silnici domů, ale uchýlí se do průjezdů, sklepů a síní v nejbližších domech, a pokračují pak v cestě domů hned jak je možno.

- 204 -

Říjen 44.

V první polovině měsíce byl proveden sběr šípků. Bylo sebráno 70 kg. Šípky byly poslány traťové ŠEKO v Novém Městě nad Metují.

Sběr starého papíru byl proveden 20.10. a pak po prodloužení 3.11. získáno celkem 150 kg papíru (obecná 62 kg, hlavní 88 kg)

Ukázky reklamy v novinách:

- 205 -

Říjen 44.

Bojkovice na Vláře

Vlastivědný pracovník, předseda krajského muzea v Bojkovicích Karel Dušek, zemřel dne 24. října nedávného. Bídlel v. v. a bývalý dlouholetý starosta, farář Karel Dušek je rodák ze sousedního Filákova. Dokončil gimnázium v Kroměříži, nebou byl ustanoven na faráře v Bojkovicích, kdež se stal později Filákovi. Pro svá humanitní vědomosti byl starostou, upisoval se jako pracovník v umělecké péči, je zakladatel Obřanské kroniky, sbírky dokumentárních hesel, předsedou místní školní rady, zkrátka příliš mnoho a dílo vůdce tam, kde bylo třeba. Dosud žije v pokročilém věku v městečku Bojkovice, nanosí vlastivědný Bojkovice, Fryštatrik, své rodné obce Filákova, rodného města rodu, jeho kronikou jednotlivých místních zpráv, a to jak ústních, tak zaznamaných, pečlivě sesumananých soužasně dříve jako kronikář městečka. Nemá obdivovatel jeho pečlivé, kalligrafický psaní (kterému pracuje, jeho tisk přizpůsobuje, o každém rodu z Bojkovic, ba i z Filákova dovedu dokonjlní podílí, na kterém čtete bydlel a odkud se přestěhoval. A. Vinnik.

Protiletecká ochrana

Za leteckého nebezpečí nebo za poplachu nejsou žáci odváděni pod Vinohrady jako dříve, ale posláni domů. Přespolní zůstávají za náletu v rodinách šumických spolužáků. Protože v obci bývá často poplach vyhlášen teprve když jsou letadla již v dohledu, jsou žáci v takovém případě ponecháni podle výnosu MŠ ve škole v přízemních prostorách za dozoru učitelů a opustí školu ihned, jakmile se letadla vzdálí. Pokud však trvá nálet, nesmějí jít po silnici domů, ale uchýlí

Na bojištích VÝCHOD v němec. tisku.

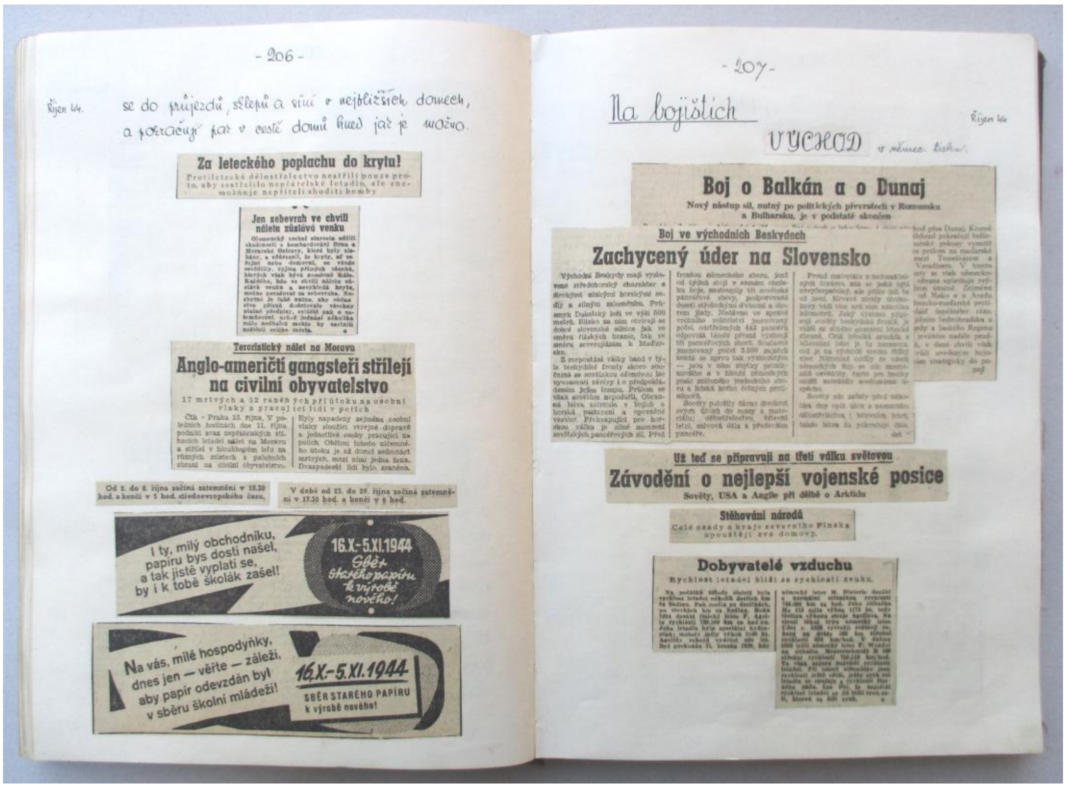

ZÁPAD.

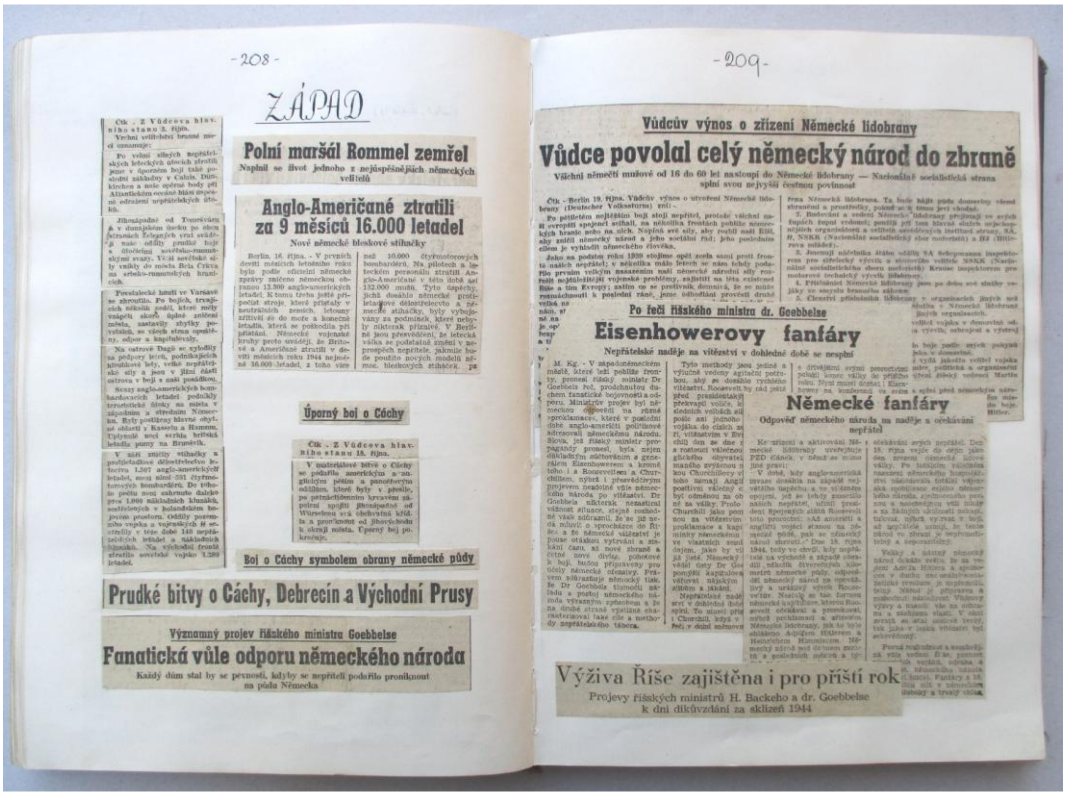

V MAĎARSKU

Ukázky zpravodajství německé tiskové kanceláře

-210-

Zvýšená bojová síla Říše

Nová letadla a lidové granátnické divise

Berlín, 6. října. - V posledních dnech se již ukázalo, že německé letectvo na západě, zejména v prostoru holandském a v prostoru u Cách, provádí rozsáhlé úkoly. V této spojitosti si třeba zvláště povšimnout prohlášení říšského ministra Dr Goebbelse o stavebním programu stíhačkové zbraně s o nových modelech stíhaček. Činnost německého letectva v posledních třech měsících byla mimořádně veliká přesto, že nepřítel má početní převahu a přes obtíže, plynoucí ze všeobecné situace. Jen v boji proti západním mocnostem bylo v červenci, srpnu a září sestřeleno na 5.150 letadel, denně tedy průměrně 50 strojů. Ponejvíce šlo o čtyřmotorové bombardéry. V téže době sestřelilo německé letectvo na východě 4.180 letounů. K tomu třeba ještě připočísti letadla, zničená na zemi a letadla, která pro poškození se nevrátila na svá letiště.

Nové lidové granátnické divise jsou pěchotní formace, utvořené ze sil, které byly uvolněny v rámci opatření na totalisaci války. Lidové granátnické divise se od dosavadních pěších divisí liší zvýšenou palební silou, které se dociluje tím, že mají k disposici větší počet automatických zbraní. pz

V MAĎARSKU

Nová situace v Maďarsku

Žádný puč, nýbrž zásadní změna

Říšský správce Horthy odstoupil

Všechny síly Maďarska do boje po boku Německa

Náčelník hnutí Šípových křížů Szalasi pověřen sestavením vlády národní jednoty

Čtk - Budapešť, 17. října. V pondělí bylo jménem říšského správce Horthyho přečteno v rozhlase prohlášení, obsahující lživé tvrzení o německo-maďarském spojeneckém poměru, defaitistické výzvy maďarské armádě a nadbíhání nepřátelům Maďarska. Pozadí této záležitosti není ještě zcela vyjasněno. Říšský správce Horthy označil toto prohlášení za neplatné.

Dále zbavil dosavadní vládu Lakatosovu úřadu a pověřil náčelníka hnutí Šípových křížů Szalasiho, aby sestavil novou vládu. Sám však nebyl s to nevyvodit důsledky z vážné skutečnosti, že touto událostí se projevila vleklá krise v dosavadním režimu, a rozhodl se proto ve snaze, aby situace byla vyjasněna a aby se semkly všechny národní síly pro totální nasazení Maďarska v jeho osudovém boji, že svěří vedení státu do mladších a ráznějších rukou. Dnešní zprávy ukazují, jak pronikavé změny nastaly ve vedení maďarského státu a jak odhodlanou vůlí je prodchnuta nová maďarská vláda zúčtovati s minulostí a jejími polovičatostmi a vrhnouti všechny mravní, hmotné a vojenské síly Maďarska do boje po boku Německa.

Čtk - Budapešť, 17. října. Říšský správce Mikuláš šl. Horthy

Ukázky zpravodajství německé tiskové kanceláře

Čtk - Praha, 15. listopadu. Dne 14. listopadu 1944 byli popraveni:

Ladislav Dvořák, nar. 15. listopadu 1923 ve Ždánicích,

František Dobeš, nar. 23. června 1920 v Násedlovicích,

Karel Šomora, nar. 16. prosince 1921 v Násedlovicích,

Jaroslav Ledvina, nar. 7. listopadu 1921 v Ždánicích, a

Josef Tománek, nar. 2. srpna 1901 v Ratíboři,

které zvláštní soud u Německého zemského soudu v Brně odsoudil k smrti pro zločin podle nařízení z 15. září 1944 (VBl. BM. č. 129).

Odsouzení se přes všechny veřejné výstrahy pokoušeli překročit bez dovolení německo-slovenské hranice podél Protektorátu Čechy a Morava.

NA SLOVENSKU

- 211 -

NA SLOVENSKU

Německé vojsko vtáhlo do Banské Bystrice

Povstání na Slovensku potlačeno

Útěk Benešovy »vládní« delegace

Čtk Praha, 27. října. Jak oznámila dnešní zpráva branné moci, německé bojové skupiny talec. Slo- h by- tromě Zvo- ůdolí bylo sídla nské- ů na elská nskou vu za října ce v ílání, ámec kráte zvané lega-

cek za vedení »zplnomocněného ministra« Františka Němce a Jana Švermy, jenž mu byl dán Moskvou k ruce jako její zmocněnec. Od té doby byly ustavičně, a to nejširší formou podávány zprávy o »vládní činnosti« této delegace v Banské Bystrici jakožto v »hlavním městě již osvobozené části Česko-slovenské republiky«.

Dne 26. října oznámil moskevský rozhlas pojednou a bez komentáře, že tato delegace opustila Banskou Bystrici letadlem a »cestou domů« přibyla do Lvova. Londýnský rozhlas potvrdil tuto zprávu svým vylhaným prohlášením. Důsledkem soustředěné prováděného náporu německé branné moci do střediska povstání a útěku podněcovatelů, byly chaotické zjevy rozkladu. Osvobození Banské Bystrice se zúčastnily také slovenské jednotky.

Sen a skutečnost

Dvě zprávy z »česko-slovenského hlavního stanu«

Čeští emigranti v Londýně vydávali od začátku povstání na Slovensku denně vlastní „válečnou zprávu". V komentáři k 39. zprávě ze 7. října se praví:

„Velký boj Slováků za svobodu není tak důležitý v nynější válce jenom proto, že pomáhá Slovákům zase k jejich právu,

Dne 27. října oznamoval Londýn tuto zprávu „česko-slovenského hlavního stanu":

„Nepřítel pokračuje ve svých soustředěných útocích proti našim svazům. Po tuhých bojích s drtivou přesilou a naprostou materiální a technickou převa- ednotky ké boje Banské v Bene- klamání

Slovensko vysvobozeno z nejtěžší krise

President Dr Tiso děkuje vítězným německým oddílům

Přes 10.000 zajatců vedeno ulicemi osvobozeného města — Poslední zbytky povstalců obklíčeny

Bystrica

Konec „česko-slovenské brigády"

Demoralisované zbytky prchly do hor

„Česko-Slovensko" pod sovětským diktátem

Churchill hází Beneše přes palubu

Ženeva. - Londýnský dopisovatel »New York Herald Tribune« potvrzuje v článku k současným rozmluvám Churchilla a Stalina v Moskvě, že Anglie je srozuměna s vyděním Benešem vysněného »Česko-Slovenska« Moskvě. »Nikdy jistě nebyli Britové Sovětům blíže v tom,« stojí v článku doslova, »že Sovětský svaz bude mít velký vliv na Balkán, v Rumunsku, Polsku, Bulharsku, Turecku a Jugoslavii právě tak jako v Česko-Slovensku.« dnt

Jak byl zajat generál Viest

přestrojení v malé obci Bukovci na vrcholku Nízkých Tater

t - Bratislava, 10. listopadu. (B) Očitý svědek vypráví, jednotky vojenských jj za- v malé obci Bukovci se- východně od Bánské Bystri- to jes. na nejvyšších vrcho- Nízkých Tater, generála ta, jehož Beneš vyslal z lovenské po- slovenského nerála« Go- velel »čes- ě« na Slo- tam jedna ckou skupi- ně ze štáb. Skupina se

marně pokoušela vyprostiti se z kolje k bolševikům. Při pronásledování zvláštním oddílem byl na půdě jednoho vesnického domu nalezen nejprve generál Viest. Objevil se na zvolání »jinak se bude střílet«. Také generál Golian vyšel z úkrytu v seně, když bylo pohrozeno, že dům bude zapálen. Oba byli v civilu a měli padělané průkazy. Tak mělo vedení československého povstání neslavný konec. Jak se oznamuje, zapálili slovenští vojáci le adlo, s nímž chtěli oba generálové stejně jako čeští ministři uprchnout, a zničili je, jsouce zklamáni podvodem, který byl na nich spáchán.

Velitel slovenských povstalců

generál Viest v německém zajetí

Také podplukovník Golian byl zajat

Čtk - Bratislava 6. listopadu. Německý velitel na Slovensku v sobotu oznámil, že při provádění další vyčišťovací akce proti zbytkům band na středním Slovensku byli v pátek zajati velitel povstalců generál Viest a bývalý slovenský podplukovník Golian, kterého Beneš povýšil na »brigádního generála«.

S Viestem padla do německých rukou jedna z vůdčích osob londýnské česko-slovenské emigrantské kliky. Před několika měsíci byl Viest s tak zvanou »česko-slovenskou vládní delegací« vyslán do Moskvy, kde převzal velení povstalců v Banské Bystrici. Po zajetí obou těchto podněcovatelů, kteří byli dopadeni na útěku, jsou zbytky band na Slovensku, které jsou nyní bez velení, vydány vlastní svému dalšímu osudu.

V ČECHÁCH

31. října zaznamenána poslední bouřka.

-212-

V ČECHÁCH

Druhý konec „Československé republiky"

Ministr Emanuel Moravec

Vyhláška

Přes všechny dosavadní výstrahy a hrozby trestem uposlechly v poslední době opět některé neodpovědné a zločinné živly hesel londýnského rozhlasu a pokusily se vytvořit tak zvané »národní výbory«, opatřiti zbraně a působiti letákovou agitací na mírumilovné kruhy českého lidu ve smyslu státu nepřátelském, nebo dokonce vyzývati ke vzpouře proti státní moci.

Tito zrádcové se svým pokusem, rušit stávající bezpečnost a pořádek v Protektorátě a tím uvrhnouti své spoluobčany do nesmírného neštěstí, sami vyloučili z národního společenství. Pro nepřátelské chování vůči Říši byly zvláštními soudy při německém zemském soudu v Praze a v Brně odsouzeny k smrti a popraveny tyto osoby:

Josef Běloubek	z Radotína,	nar. 20. ledna 1918,
Jan Bureš	z Bolevce	nar. 21. července 1913,
Karel Bureš	z Plzně,	nar. 14. dubna 1901,
Ludmila Burešová, roz. Feieferová,	z Plzně,	nar. 17. září 1904,
Anežka Doležalová, roz. Machová,	z Drvalovic,	nar. 18. února 1896,
Vítězslav Dvořák	z Prahy,	nar. 15. prosince 1910,
Antonie Dudlová	z Plzně,	nar. 29. září 1905,
Augustin Friedl	z Prahy,	nar. 7. ledna 1898,
Josef Javůrek	ze Starého Kolína,	nar. 14. září 1918,
Hugo Jonáš	z Chrudimi,	nar. 30. května 1896,
Stanislav Kašpar	z Bolevce,	nar. 1. května 1902,
Štěpánka Kašparová, roz. Silingerová,	z Bolevce,	nar. 23. prosince 1907,
Jaroslav Klail	z Plzně,	nar. 17. května 1906,
Josef Kus	z Hor. Ostrovce,	nar. 1. září 1907,
Bohumír Láska	z Prahy,	nar. 1. července 1883,
Bedřich Linhart	z Prahy,	nar. 9. dubna 1886,
Rudolf Mareš	z Prahy,	nar. 22. prosince 1909,
Alois Neliba	z Malé Vísky,	nar. 29. října 1906,
Margit Oswaldová, roz. Friedrichová	z Plzně,	nar. 26. září 1909,
Josef Plánek	z Prahy,	nar. 17. září 1907,
Marta Plánková, roz. Maxnerová	z Prahy,	nar. 12. května 1907,
Václav Rusý	z Plzně,	nar. 21. července 1911,
Miloslav Šára	z Prahy,	nar. 20. září 1901,
Václav Tůma	z Dobřichovic,	nar. 24. října 1901,
Emanuel Votruba	z Březové,	nar. 10. května 1911,
Antonín Zedníček	z Příbrami,	nar. 9. ledna 1896,
Václav Zeman	ze Stanov,	nar. 27. září 1892,
Josef Ženíšek	z Černic,	nar. 6. května 1909.
Barbora Ženíšková, roz. Misterová	z Černic,	nar. 18. ledna 1909,
František Ženíšek	z Černic,	nar. 18. července 1920.

V Praze dne 21. října 1944.

Německý státní ministr pro Čechy a Moravu
K. H. Frank.

noci pomocí letadla unikli. Ve Lvově se občerstvili, aby nastoupili cestu do Užhorodu. Při tom předstírali, že tam jedou přímo z Moskvy. K dobrodružství v Banské Bystrici se už nehodlají znát.

25 tisíc druhů skleněného zboží

Vzorkovna slováckých skláren v Květné na Brodsku, které pracovaly již koncem století osmnáctého má zajímavou sbírku cenných výrobků ze skla v počtu dvacet pět tisíc. Je to největší sbírka skleněného zboží u nás.

Šetřte proudem, plynem, vodou, šetřte teplou i studenou!

Povinné hlášení stanů a stanových plátěn

ČTK - Praha 2. října

V Úředním oznamovateli Německého státního ministra pro Čechy a Moravu č. 9 z 30. září 1944 byla uveřejněna vyhláška Německého státního ministra pro Čechy a Moravu z 26. září 1944 o podchycení a povinném hlášení stanů a stanových plátěn v Protektorátu Čechy a Morava. Na základě §§ 25 a 15 odst. 1 č. 5 zákona o věcných úkonech pro úkoly Říše (zákona o úkonech pro Říši) z 1. září 1939 (Reichsgesetzblatt I, str. 1645) se ji nařizuje:

§ 1. Všichni majitelé stanů a stanových plátěn jsou povinni do dvou týdnů ode dne tohoto uveřejnění ohlásit svoji zásobu stanů a stanových plátěn u okresního úřadu (města s vlastním statutem) příslušného pro jejich bydliště. Od ohlašovací povinnosti jsou osvobozeni: a) branná moc, vojenské tj. říšská pracovní služba, policie, strana a její složky a přidružené svazy, vládní vojsko, říšská dráha a českomoravské dráhy, říšská a protektorátní pošta, Todtova organisace a Německý Červený kříž; b) osoby a firmy, jež stany a stanová plátna vyrábějí nebo po živnostensku prodávají.

31. října zaznamenána poslední bouřka.

Listopad 1944.

3. a 10. listopadu provedla škola na žádost správy polesí v Uher. Brodě sběr žaludů v tratích Rajsisko a Goliáška. Účastnili se téměř všichni žáci hlavní školy a 5. tř. obecná i s učiteli. Úroda žaludů byla letos slabší. Sebráno 150 kg.

Nálety

Nálety na Protektorát se opakovaly za jasných dnů. Naše obec, zdá se, leží právě na jedné z náletových cest od jihu k severu. Svazy přeletují vždy přímo nad námi. Začátek poplachu bývá mezi ½ 11-12 hod. dopol. Vyučování samozřejmě se musí hned přerušit a budova vyklidit. Konec poplachu zde nebývá pravidelně hlášen, žáci kdy přicházejí odpoledne do školy nepořádně. Vyučování odpoledne již za mnoho nestojí – mnozí rodiče se bojí děti pustit ven. Bomby za náletů ojediněle a roztroušeně dopadají v celém okolí, do polí, lesů i do vesnic. Fronta se blíží (vzdušná čára 140 – 160 km ze Slovenska a z Maďarska)

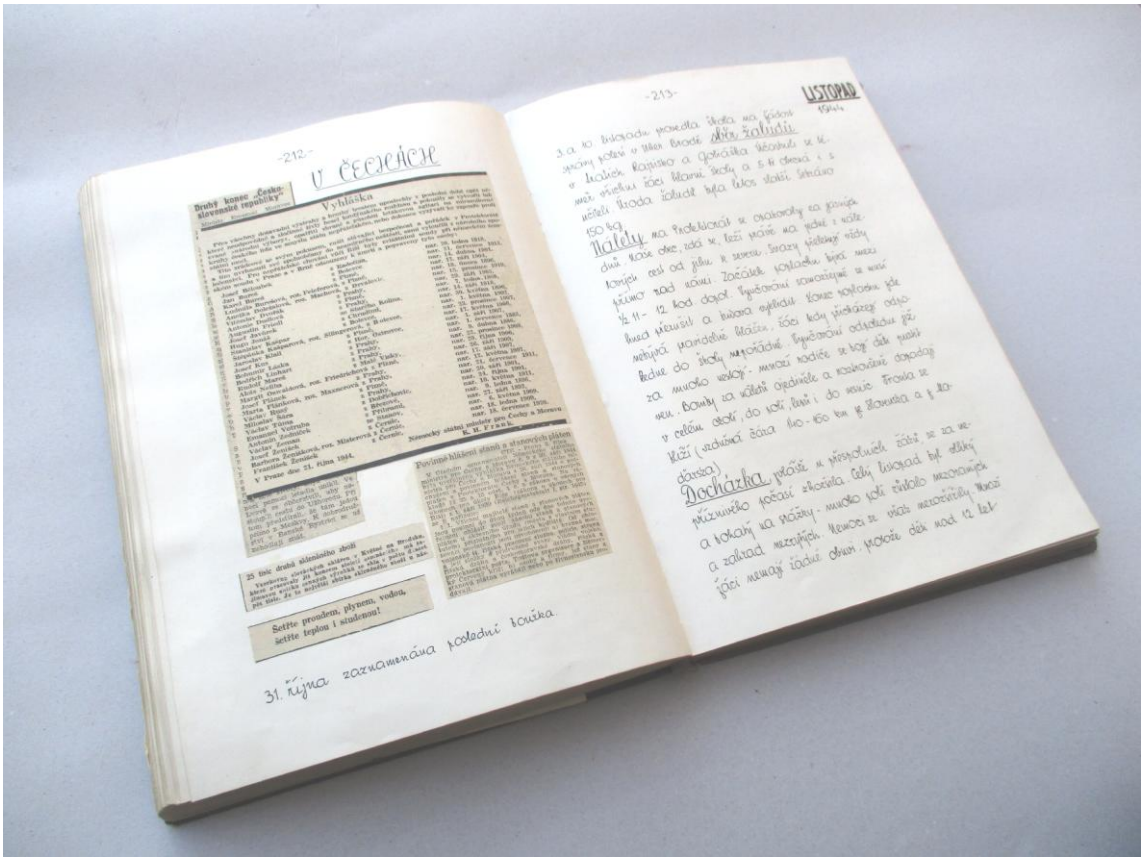

Docházka

Docházka, zvláště u přespolních žáků, se za nepříznivého počasí zhoršila. Celý listopad byl vlhký a bohatý na srážky – mnoho polí zůstalo nezoraných a zahrad nezrytých. Nemoci se však nerozšířily. Mnozí žáci nemají žádné obuvi, protože děti nad 12 let dostanou boty jen na zvláštní povolení obecního úřadu, a těchto povolenek smí obec vydat jen několik za měsíc. Děti pod 12 let snadněji získají obuv na ústřižek oděvního lístku. Zpožďování vyučování je také způsobeno docházením žáků pro mléko do výdejny, kde se vydává od 8-8,30 hodin. Mléka není vždy dostatek, kdo by se opozdil, nedostane.

Bez světla.

Od 20. do 24. 11. bylo obec bez elektrického proudu. V pondělí 20. byla anglo-amer. Letadly napadena Morava, pobořeno střední Brno, Zlín, Hodonín, Mor. Ostrava a j.

Několik pum spadlo v okolí Brodu do polí. V Oslavanech byla zasažena elektrárna a v Přerově transformační stanice a celá Morava téměř rázem byla ve tmě. Svíček nebylo, petroleje také ne. Příděl petroleje činí 1 l měsíčně pro domácnost (před vyklizením Rumunska byly 2 l), která není zapojena na elektrickou síť a o příděl se včas přihlásila

V obci je neelektrisovaných domácností velmi málo, proto skoro celý týden byla obec „ve tmách“. Od setmění až po rozednění všichni byli nuceni spát. Živnosti byly ochromeny, zbrojovky nepracovaly, po páté hodině vše prostě ztichlo a umlklo. Konečně se zas vše rozsvítilo, ale proudu nelze jako dosud používat neomezeně.

25. 11. byl péčí uč. M. Řehákové děvčatům promítnut úzký film (aparatura vypůjčena ze Záhorovic) „Výchova mladých hospodyněk“. „Zásady stolničení“, Výchova sportem“.

30. listopadu visitoval školu letos již po třetí p. okr. škol. insp. Frant. Kašparec.

Teroristický nálet na Brno

Nepřítel svrhl pumy s dlouhodobým zpožďovacím zapalovačem

Č. Praha, 23. listopadu. Dne 20. listopadu byly útoky amerických teroristických letců na Moravě způsobeny opět oběti mezi civilním obyvatelstvem a škody v obytných oblastech, jmenovitě v zemském hlavním městě Brně. Tento nálet, stejně jako několik předcházejících menších útoků, se vyznačoval tím, že byly svrženy četné pumy s dlouhodobým zpožďovacím zapalovačem, v čemž nutno spatřovat zvláště brutální způsob terorisování civilního obyvatelstva.

Obyvatelstvo se výslovně upozorňuje na tento surový způsob boje nepřátelského letectva a vyzývá se tímto, aby ve vlastním zájmu hlásilo všechna pozorování o svržení takových pum se zpožďovacími zapalovači ihned nejbližší policejní služebně, aby policie mohla učinit příslušná opatření na ochranu obyvatelstva. Zvláště je také důležité, co nejpřísněji dbáti policejních uzávěr kolem míst, kam dopadly pumy s dlouhodobým zpožďovacím zapalovačem, neboť kdo by se přiblížil, vydává se každou chvíli v nebezpečí života.

Příděl petroleje v listopadu

Pověřenec Německého státního ministra pro Čechy a Moravu pro hospodaření s minerálními oleji oznamuje: Majitelé odběrních poukazů na petrolej obdrží v listopadu tato množství: B 1 (osvětlování) 1 litr, B 2 (osvětlování s přídavkem) 2 litry, B 3 (osvětlování se zvýšeným přídavkem) 3 litry, K (vaření) 5 litrů, H (topení) 7 litrů. Odběratelé motorového petroleje, kteří mají základní osvědčení (Basisschein), obdrží v listopadu 1944 tato množství: Oblastní skupina A (zemědělství a lesnictví) 6% povoleného ročního množství, oblastní skupina C (průmysl) 5% povoleného ročního množství.

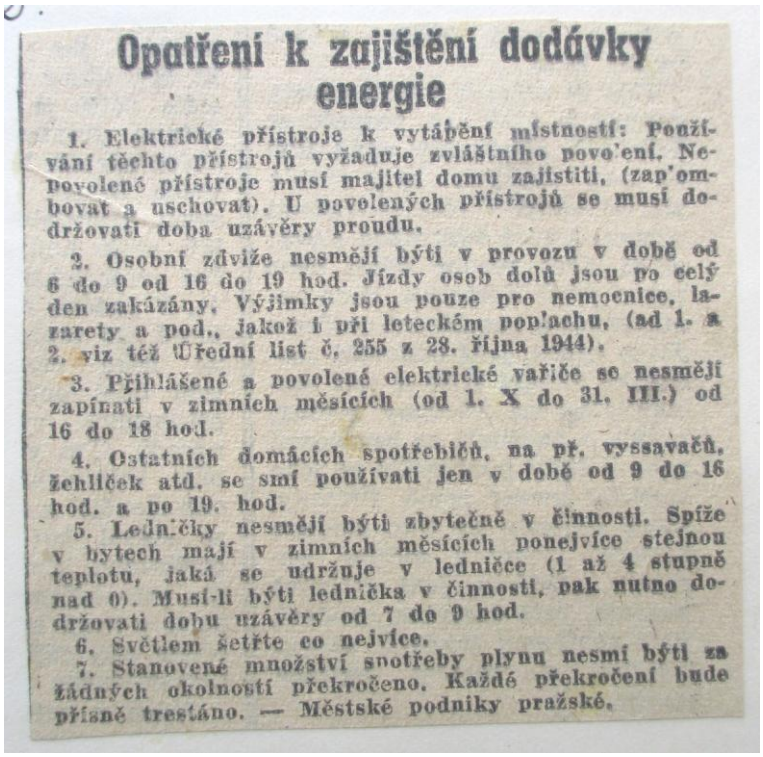

Opatření k zajištění dodávky energie

1. Elektrické přístroje k vytápění místností: Používání těchto přístrojů vyžaduje zvláštního povolení. Nepovolené přístroje musí majitel domu zajistiti, (zaplombovat a uschovat). U povolených přístrojů se musí dodržovati doba uzávěry proudu.

2. Osobní zdviže nesmějí býti v provozu v době od 6 do 9 od 16 do 19 hod. Jízdy osob dolů jsou po celý den zakázány. Výjimky jsou pouze pro nemocnice, lazarety a pod., jakož i při leteckém poplachu, (ad 1. a 2. viz též Úřední list č. 255 z 28. října 1944).

3. Přihlášené a povolené elektrické vařiče se nesmějí zapínati v zimních měsících (od 1. X do 31. III.) od 16 do 18 hod.

4. Ostatních domácích spotřebičů, na př. vyssavačů, žehliček atd. se smí používati jen v době od 9 do 16 hod. a po 19. hod.

5. Ledničky nesmějí býti zbytečně v činnosti. Spíže v bytech mají v zimních měsících ponejvíce stejnou teplotu, jaká se udržuje v lednička (1 až 4 stupně nad 0). Musí-li býti lednička v činnosti, pak nutno dodržovati dobu uzávěry od 7 do 9 hod.

6. Světlem šetřte co nejvíce.

7. Stanovené množství spotřeby plynu nesmí býti za žádných okolností překročeno. Každé překročení bude přísně trestáno. — Městské podniky pražské.

Hlídky Moravské domoviny.

Ve všech pohraničních obcích Moravy zřizují se t. zv. hlídky moravské domoviny, které mají za úkol hlídat obec před možným přepadem ozbrojených jednotek parašutistů, vysazených z cizích letadel, nebo před partizánskými skupinami, přešlými ze Slovenska přes hranice. Zdejší obec staví tyto hlídky od 27. 10. (12 mužů + velitel). Hlídky patrolují obcí ve dvou tříčlenných skupinách po celou noc – 3 hodiny je služba venku, 3 hodiny pohotovost na strážnici. Členové obec. úřadu tuto službu nekonají, zato ve dvojicích dnem i nocí hlídají v zásobovací kanceláři potravinové lístky.

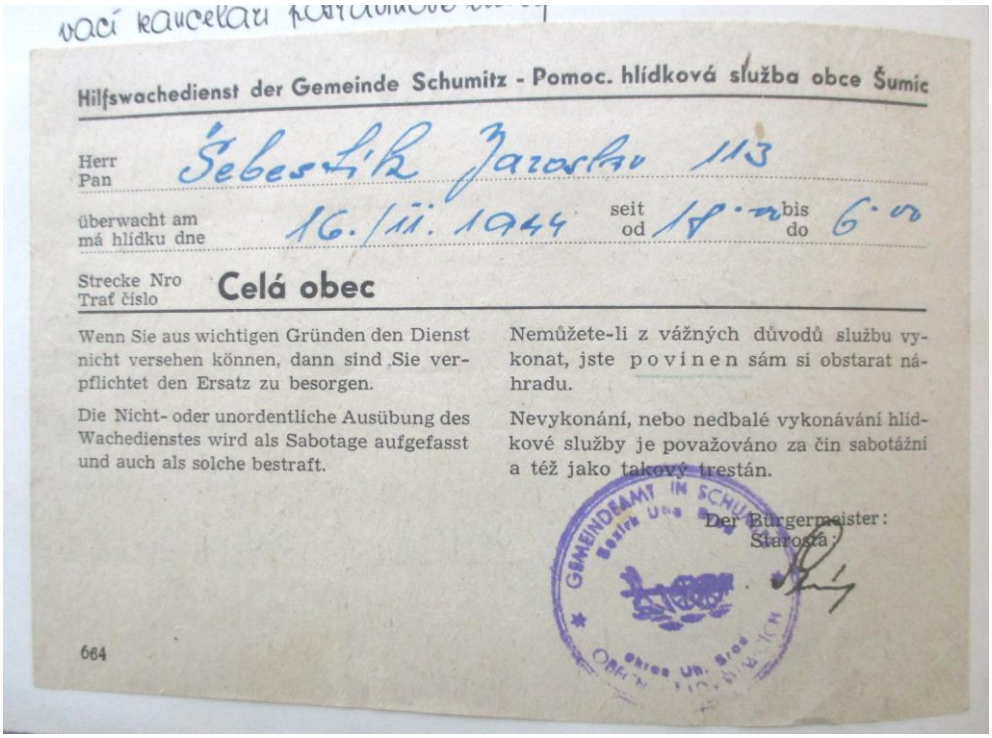

Hilfswachedienst der Gemeinde Schumitz - Pomoc. hlídková služba obce Šumic

Herr / Pan: Šebestík Jaroslav 113

überwacht am / má hlídku dne: 16./XI. 1944 seit / od 18·00 bis / do 6·00

Strecke Nro / Trať číslo: Celá obec

Wenn Sie aus wichtigen Gründen den Dienst nicht versehen können, dann sind Sie verpflichtet den Ersatz zu besorgen.

Nemůžete-li z vážných důvodů službu vykonat, jste povinen sám si obstarat náhradu.

Die Nicht- oder unordentliche Ausübung des Wachedienstes wird als Sabotage aufgefasst und auch als solche bestraft.

Nevykonání, nebo nedbalé vykonávání hlídkové služby je považováno za čin sabotážní a též jako takový trestán.

Der Bürgermeister: / Starosta:

664

Východní bojiště

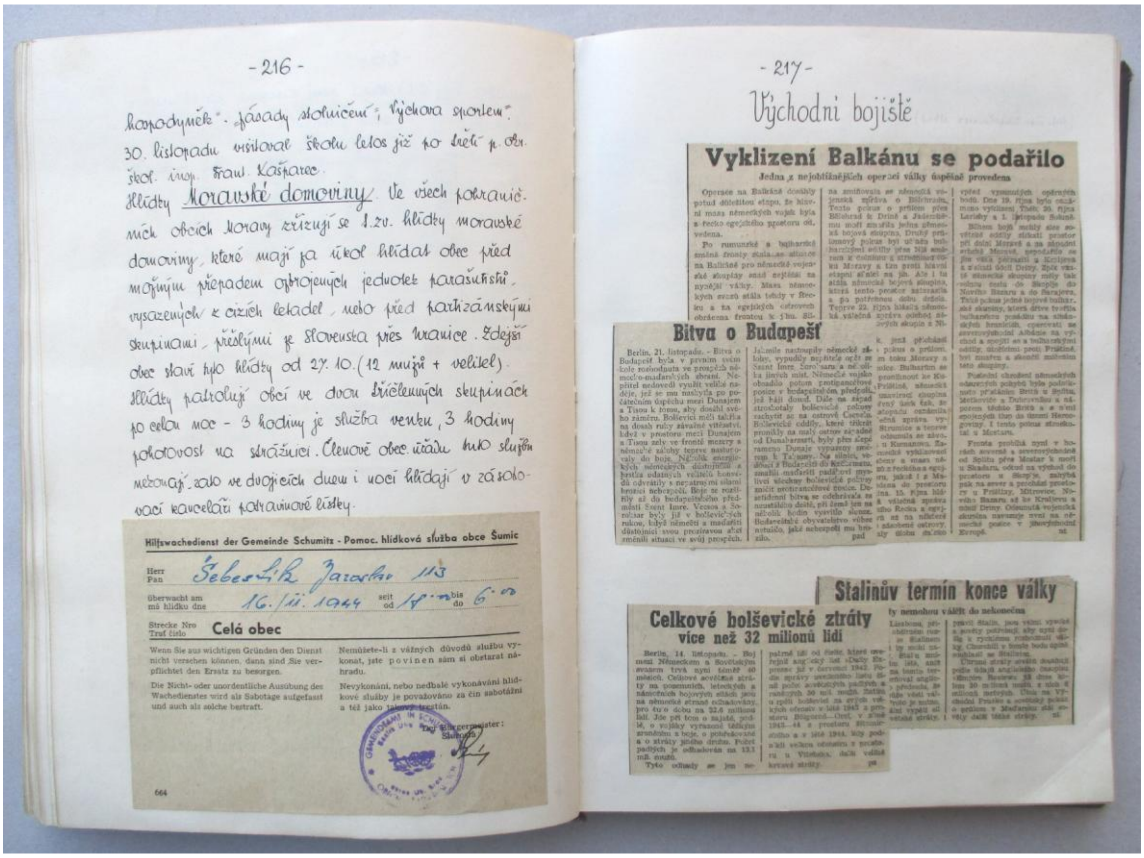

- 216 -

hospodyněk". „Zásady stolničení", „Výchova sportem".
30. listopadu visitoval školu letos již po třetí p. okr. škol. insp. Frant. Kašparec.
Hlídky Moravské domoviny. Ve všech pohraničních obcích Moravy zřizují se 1.XI. hlídky moravské domoviny, které mají za úkol hlídat obec před možným přepadem ozbrojených jednotek parašutistů, vysazených z cizích letadel, nebo před partizánskými skupinami, přešlými ze Slovenska přes hranice. Zdejší obec staví tyto hlídky od 27. 10. (12 mužů + velitel). Hlídky patrolují obcí ve dvou tříčlenných skupinách po celou noc – 3 hodiny je služba venku, 3 hodiny pohotovost na strážnici. Členové obec. úřadu tuto službu nekonají, zato ve dvojicích dnem i nocí hlídají v zásobovací kanceláři potravinové lístky.

Hilfswachedienst der Gemeinde Schumitz - Pomoc. hlídková služba obce Šumic

Herr / Pan: Šebestík Jaroslav 113
überwacht am / má hlídku dne: 16./11. 1944 seit / od 18.00 bis / do 6.00
Strecke Nro / Trať číslo: Celá obec

- 217 -

Východní bojiště

Vyklizení Balkánu se podařilo

Bitva o Budapešť

Stalinův termín konce války

Celkové bolševické ztráty více než 32 milionů lidí

Západní bojiště. Na západě Nová zbraň

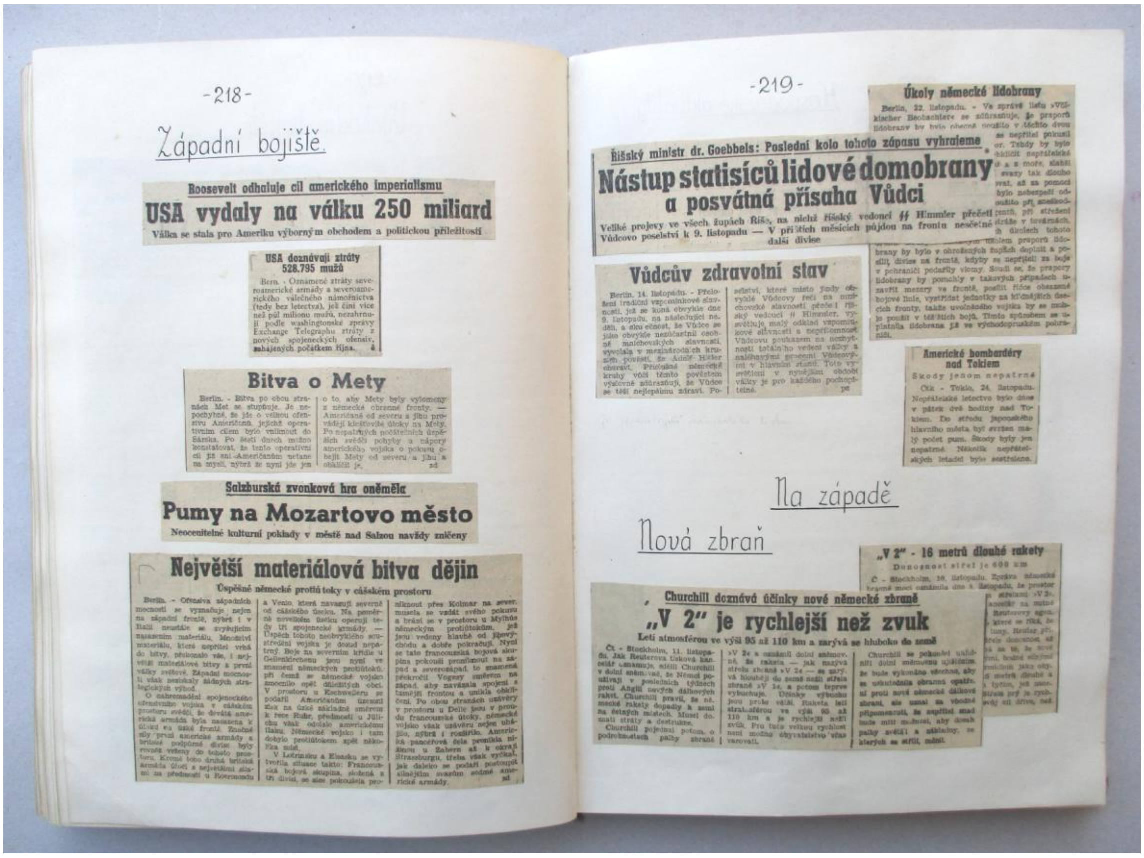

- 218 -

Západní bojiště.

Roosevelt odhaluje cíl amerického imperialismu

USA vydaly na válku 250 miliard

Válka se stala pro Ameriku výborným obchodem a politickou příležitostí

USA doznávají ztráty 528.795 mužů

Bitva o Mety

Salzburská zvonková hra oněměla

Pumy na Mozartovo město

Největší materiálová bitva dějin

- 219 -

Úkoly německé lidobrany

Říšský ministr dr. Goebbels: Poslední kolo tohoto zápasu vyhrajeme

Nástup statisíců lidové domobrany a posvátná přísaha Vůdci

Vůdcův zdravotní stav

Americké bombardéry nad Tokiem

Na západě

Nová zbraň

„V 2" - 16 metrů dlouhé rakety

Churchill doznává účinky nové německé zbraně

„V 2" je rychlejší než zvuk

Hospodářské aktuality

-220- Hospodářské aktuality

Zavedení RTE známek na železné a kovové zboží

Na základě o zavedení R seznamu zboží robky:

Vídle na b. vídle na seno železné zahra krmivo, dopra

Z popudu Z dělství a lesn ministerstvu 1 platnosti znár since 1944. M opatřiti nejdéle ky propadnou právě na skla 31. prosinci zboží po 1. le Známky na vý 7. října 1944 nýbrž musí b

Výměna peněz poškozených leteckými útoky

Národní banka pro Čechy a Moravu uveřejnila v Úředním listě ze 4. srpna 1944, č. 182, pod běž. číslem 458, tyto Směrnice pro výměnu platidel poškozených leteckými útoky:

O výměnu všech korunových platidel poškozených leteckými útoky může postižená osoba žádat u kterékoliv úřadovny Národní banky pro Čechy a Moravu. V žádosti jakož i příčinu, dobu a místo poškození. K žádosti nutno připojiti zvláštní prohlášení, jakož i dobrozdání místního policejního úřadu nebo jiného úředního místa. Podpis na žádosti a prohlášení má býti tímto úřadem ověřen. Pro žádosti a prohlášení vydala banka tiskopisy.

Předložená papírová platidla vymění banka a vyplatí jmenovitou hodnotu bez ohledu na velikost zbytku platidla, pokud bude možno jmenovitou hodnotu každého jednotlivého papírového platidla bezpečně zjistit. V případě, že by předložená papírová platidla byla tak poškozená, že by nebylo možno ihned provésti jejich výměnu, převezme je banka až do zjištění jmenovité hodnoty na zatímní stvrzenku. Doporučuje se, aby s poškozenými platidly bylo opatrně zacházeno a aby byla předkládána v původním stavu tak, jak byla poškozena (na příklad i s obalem). Potvrzení o výměně poškozených papírových platidel vyhotoví se jen na požádání. Za papírová platidla úplně zničená neposkytuje banka náhrady. V Protektorátě se musí postižené osoby v takových případech obrátit ve smyslu příslušných nařízení o náhradě válečných věcných škod na politický úřad I. stolice - správu z příkazu Říše.

Mince leteckými útoky silně poškozené, které nelze vyměňovati podle dosavadních pravidel, přejímá banka k obstarání výměny.

Ustanovení těchto směrnic platí obdobně i pro výměnu markových platidel (bankovek Německé říšské banky, Rentenbanky a poukázek říšských úvěrních pokladen, jakož i mincí).

v

Tkané papírové pytle pro zemědělce

Papíro Zemského Praze ze hospodá kářů a v varů v správy, společno ha II, J Zvláště pytlů ne sicí, je šení pot Cena jed pírového Papíro naléhavé prodejnír množství ku, aby

Říšský ministr pro výživu a hospodářství Backe

Zásady šesté válečné výrobní bitvy

Udržení, po případě zvýšení spotřeby rostlinné potravy — Stav hovězího dobytka bude snížen

Čtk - Berlín. Na sjezdu vedoucích zemědělského lidu zahájil v neděli říšský ministr Backe řeči k všemu německému zemědělskému lidu bitvu válečné výroby pro rok 1945. Jeho vývody, jimiž byly docela upřímně vysvětleny i potíže, jež nutno očekávat, byly ovládány jistotou, že německý zemědělský lid splní své povinnosti jako dosud, a že větším potížím bude čelit zvětšenou silou.

Říšský ministr uvedl mimo jiné: Tak jako při převzetí moci roku 1933 a na začátku války roku 1939 jsme odkázáni ve vyživovacím hospodářství téměř výlučně na vlastní síly. Odpadají úlevy, jež v posledních letech plynuly z mimoněmeckých prostorů.

Chceme-li nalézti klíč k úspěchům německého vyživovacího hospodářství v pěti válečných letech, pak musíme jej hledati v těchto několika skutečnostech a poznatcích:

1. Ve všeobecné mobilisaci sil německého rolnictva a v jeho zaměření na obrovský politický úkol výživy německého národa.

2. Včasným přeorientováním lidské výživy od výrobků živočišných na výrobky rostlinné a příslušným přizpůsobením stavu vepřového dobytka krmivům, jež jsou po ruce.

3. Udržením intensivního pěstování okopanin.

4. Rozšířením pěstování olejnatých plodin.

5. Zachováním stavu dojnic a stále rozšiřujícím podchycováním mléčné produkce.

Tyto zásady podrží svou platnost i pro šestou válečnou výrobní bitvu, budou však s ohledem na změněnou vyživovací a výrobní východiskovou situaci výrazněji formulovány. Jestliže v letech 1939 až 1942 jsme stav dobytka omezovali, pak další průběh války a úspěšné budování zemědělství v obsazených oblastech přinesly uvolnění, tak že před dvěma lety mohli jsme vydat heslo o zvýšení stavů našeho vepřového dobytka a zásahy do stavů hovězího dobytka jsme zvýšením v posledních 2 letech vyrovnali tak, že máme dnes stav dobytka v mírové výši. Nyní však je třeba přizpůsobit stav dobytka zmenšené zásobě krmiv. Důvod k snížení stavu našeho dobytka spočívá v tom, že chceme udržet resp. zvýšit lidskou spotřebu rostlinné potravy. Proto naše hesla o zachování, ba pokud možno největším rozšíření intensivních kultur, jako olejnatých plodin, brambor a zeleniny, budou platit i v budoucnosti.

Říšský vedoucí sedláků pak zdůraznil, že nejdůležitějším úkolem selek je odvádět mléko do mlékáren. Výkony německých vojáků a dělníků, prohlásil říšský ministr, předpokládají výkony německého zemědělského lidu, neboť tvoří základ, na němž ostatní budují.

Zajím: školní

Celker škol a hlavních učitelů cování dinových Počet zání m škol, di chovný ka je menší žáků př

Omezení osobní dopravy o nedělích

Od neděle 12. listopadu nepojedou o nedělích některé osobní vlaky. Od příští pak neděle 19. listopadu nepojedou o nedělích některé další osobní vlaky. Informace na vývěskách ve stanicích.

tž—ět

Osobní doprava o Dušičkách

Rychlíky a spěšné vlaky nepojedou také ve středu

Upozorňujeme, že pro osobní dopravu v dušičkových dnech nemohou býti vlaky ani rozmnožovány ani zesilovány. Je v zájmu cestujících, aby své jízdy omezili na cesty nezbytně nutné.

O nedělích nejezdící rychlíky a spěšné vlaky nebudou jezditi od 1. listopadu 1944 také ve středu.

Prosinec 1944.

Žákovské besídky

Žákovské besídky byly uspořádány dvě. 5. 12. mikulášská s mikuláš. Scénou a rozdáváním dárků. Letošní nadílka je opět chudší než minulá – suché ovoce a domácí pečivo.

16. 12. uspořádána besídka dopoledne pro žactvo, odpoledne pro rodiče, kteří zcela naplnili IV. hl. třídu, kde bylo narychlo zřízeno primitivní jeviště. Na dobrovolných darech bylo vybráno: dopoledne K, odpoledne K, celkem K.

Pořad:

1.) Vrť sa děvča – 3 hlasý sbor I. – IV. hl. o. u. A. Bosák
2.) Uvítání – správce školy
3.) Ó řebíčku zahradnický " "
4.) Bodaj by vás vy mládenci " "
5.) O veliké řepě – dramatisace – I. obec. uč. Z. Šebestíková
6.) Ptáček v zimě – II. ob. báseň – uč. B. Hrubanová
7.) Hra s panenkami – taneček – II. ob. "
8.) Smíření – výstup – III. ob. "
9.) Tanečky na nár. písně – III. ob. "
10.) Zajíčkové – výstup 2 žáků – V. obce. uč. V. Janíková
11.) Učený koníček "
12.) U kolovrátku – večerní scéna 4 žáci. IV. ob. Uč. Jos. Šustek
13.) Živý klavír – scéna pro 9 žaček – III. hl. o. uč. A. Kolbová
14.) Švec – veselá scéna pro 2 žáky – III. hl. "
15.) Tancuj,vykrúcaj – sbor I. – IV. hl. o. uč. A. Bosák
16.) Za trochu lásky – báseň I. hl. o. uč. J. Kundrata (žák Jančář)
17.) Domov – báseň II. hl.
18.) Na hoře – báseň II. hl. (žákyně L. Pechalová) o. uč. J. Kundrata
19.) Nešťastný šafářův dvoreček – sbor. A. Bosák
20.) Za tři tisíce roku – báseň (Dvořáčková) I. hl. O. U. J. Kundrata
21.) Lid. báseň III. hl. (L. Bartošová)
22.) Když jsem šel cestičkou – sólo 3 žákyně – o. u. A. Bosák
23.) S. O. S. báseň IV. hl. (V. Hřib) – z. ř. Jar. Šebestík
24.) Na tom Bošileckým mostku – sbor – o. uč. A. Bosák
25.) Český sedlák – sborová recitace – III. hl. o. uč. J. Kundrata
26.) Vánoce – báseň I. hl.
27.) Pastouškové – koleda – sbor – A. Bosák
28.) Bratři " "

Luftschutz.

V organisaci protiletecké služby nastaly zase změny. Výstraha se v menších obcích vůbec nehlásí, a poplach jen podle volného uvážení vedoucího PO. Vedoucí P.O. odb. uč. M. Švehlík je téměř vždy ve školní budově. Po zaslechnutí kolísavého tónu sirény v Uh. Brodě neb Bojkovicích (nebo po zprávě z obec. úřadu) po dohodě s vedoucím ŠPO ohlásí poplach a žáci opustí školu. Vyučování pak začíná za ½ hodiny po vyhlášení konce poplachu (ač pro obec zpravidla poplach vyhlášen není). To se oznámí buď sirénou, která má býti namontována na obec. domě. Kdyby nebyla nebo to nestačilo, bude vybrán z řad žáků trubač, který projede vesnicí na kole a odtroubí konec poplachu.

Zpoždění vlaků – ochromení vyučování

Protože ranní vlak od Uh. Brodu se několikrát opozdil tak, že dojíždějící učitelé se nemohli dostaviti včas do vyučování. Bylo zařízeno pro případ zpoždění vlaku náhradní vyučování tak, že místní učitelé převezmou vyučování pokud možno ve spojených třídách po dobu, než vlak přijede. Nouzový rozvrh hodin pro takový případ byl vypracován.

Činnost partyzánů.

Téměř denně lze se doslechnouti o činnosti zvláštních t. zv. partyzánských bojových oddílů, organisovaných po způsobu vojenském. Zdržují se v horách a pohraničních lesích a v noci podnikají výpady proti zařízením a přísunu německé branné moci. Jejich vedoucími jsou pravděpodobně bývalí čs důstojníci, a zahraniční, hlavně ruští parašutisté. Jsou zřejmě podporováni a zásobováni místním obyvatelstvem. Přespávají prý i v Bánově, Bystřici, Nezdenicích, ba snad i v Šumicích. Výbuchy v bojkovské zbrojovce byly asi jejich dílem, stejně jako poruchy v dopravě, palba na německé hlídky a podobně.

V noci z 11. na 12. prosince byla přepadena trafika v Rudicích. Trafikant byl probuzen, musel otevřít prodejnu a vydat celou zásobu kuřiva, hlavně cigarety v počtu několika tisíc kusů. Pachatelé hovořili česky, německy a rusky. Trafikant dostal za zboží peníze a potvrzenku a bylo mu přikázáno, hlásit za 2 hodiny po odchodu mužů vše gestapu v Brodě a Bojkovicích z poštovního úřadu v Nezdenicích. I tento čin se připisoval na vrub partyzánům stejně jako pozdější přepadení obecního úřadu a místních hlídek v Šumicích. To se stalo až po Novém roce, v den, kdy obecní úřad obdržel příděl lístků pro veškeré obyvatelstvo. Lístky hlídali ve zvláštní místnosti (zásobovací kancelář) 2 členové obecní rady tak dlouho, pokud nebyly vydány občanům. V uvedený den,…….. přišla řada na p. Lišku, který spal v zásobovací kanceláři sám. Druhý hlídač o půlnoci odešel. Krátce po půlnoci, kdy i ostatní hlídači šumické „Moravské domoviny“ byli při střídání na strážnici, byl obecní dům obstoupen maskovanými muži, z nichž 4 vnikli dovnitř, dva na poštovním úřadě přestřihli telefonní a telegrafní spojení, další dva drželi revolvery v šachu celou hotovost na strážnici, celkem 13 mužů. První dva zatím se dostali do zásobovací kanceláře a přinutili hlídače, aby jim vydal lístky. Bednu, v níž lístky byly schovány, rozbili sekerou. Vzali s sebou všechny lístky na poživatiny, maso, chléb, tuky. Mléčné lístky potrhali. Shromážděným hlídačům přikázali, že po „dva časy“ (2 hodiny) nesmějí opustit mítnost, poté jsou volni a mají učinit hlášení. Pachatelé odešli silnicí k Nezdenicím. Cestou přestřihli ještě telefonní vedení na zastávce. Ráno bylo velké pobouření a vyšetřování. Bylo zatčeno mnoho lidí, např. p. Zetka, kovář p. Marek z Nezdenic a jiní. Po delším jednání byly obci poslány náhradní lístky, všecky však musely být opatřeny zvláštním razítkem obecního úřadu (i v jiných obcích na okrese).

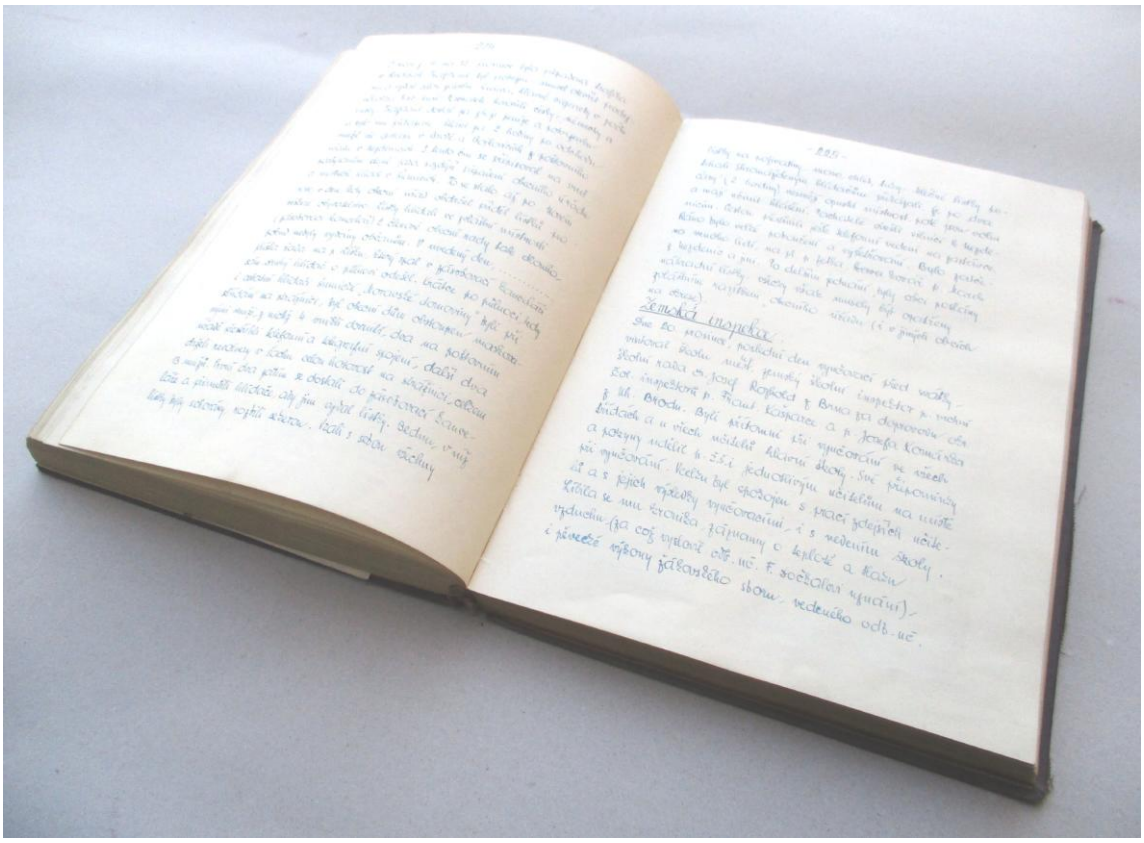

Zemská inspekce.

Dne 20. prosince, poslední den vyučovací před svátky, visitoval školu měšť. zemský školní inspektor p. vrchní školní rada Dr. Josef Rozhold z Brna za doprovodu okr. škol. inspektorů p. Frant. Kašparce a p. Josefa Komárka z Uh. Brodu. Byli přítomni při vyučování ve všech třídách a u všech učitelů hlavní školy. Své připomínky a pokyny udělil p. ž. š. i jednotlivým učitelům na místě při vyučování. Vcelku byl spokojen s prací zdejších učitelů a s jejich výsledky vyučovacími, i s vedením školy. Líbila se mu kronika, záznamy o teplotě a tlaku vzduchu. (za což vyslovil odb. uč. F. Dočkalovi uznání), i pěvecké výkony žákovského sboru, vedeného odb. uč. A. Bosákem. Nařídil, aby žákyně pěstovaly na školním políčku za vedení uč. dom. nauk červenou salátovou řepu. Vedoucímu školy uložil, aby vypracoval vyučovací plán, v němž 4 třídy by byly proměněny ve 4 pracovny pro jednotlivé odbory a žáci se v nich střídali. Podle jeho pokynů bude na škole zřízena polévková nebo čajová akce pro přespolní žactvo v zimě (po zahájení pravidelného vyučování) za spolupráce okr. péče o mládež a za vedení odb. poradkyně uč. Mil. Řehákové.

Zásobování.

Povinnost odváděti obilí většina zemědělců špatně splnila, proto od 5. prosince okr. úřad zakázal v obci domácí porážky. Kdo bude chtít porazit vepře, musí žádat týden napřed u okr. úřadu a prokázat, že má povinnou dodávku splněnu. Všechny noviny a časopisy denně přinášejí výzvy k zemědělcům:

Jiné zprávy hospodářské a zásobovací:

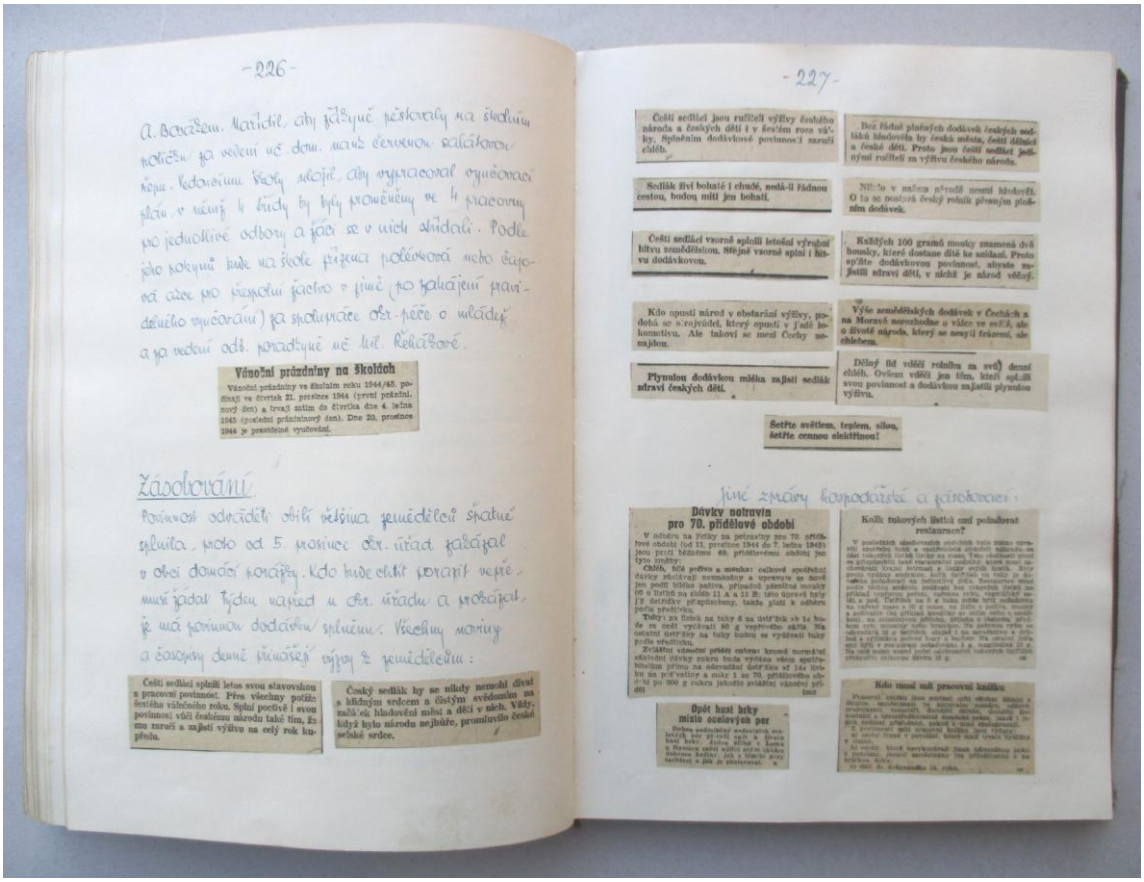

Výměnný obchod se provádí i mezi školami prostřednictvím nadřízeného škol. úřadu:

Zprávy z bojišť

-230-

Zprávy z bojišť

Berlín, 21. prosince. - O průběhu německé zimní ofensivy nebyly oznámeny žádné podrobnosti. Mlčení se zachovává zejména pokud jde o místa a o směr ofensivy. Jako charakteristiku německého útoku možno však uvésti tato hlediska:

1. Počáteční úspěch německé zimní ofensivy již v první den byl co do prostoru větší, než počáteční úspěchy Američanů za jejich ofensiv u Cách. Tuto skutečnost potvrzuje zpravodajství anglo-amerického tábora.

2. V druhém období bojů, jež po průlomu a roztržení fronty první americké armády započalo operacemi proti americkým pohotovostním zálohám, zlomilo německé vojsko nejen v noční pancéřové bitvě, nýbrž i za denních bojů odpor amerických záloh. Americké ofensivy v cásککém prostoru nevedly k takovému výsledku, neboť německé pohotovostní zálohy mohly naopak svého času dalekosáhle situaci stabilisovat.

3. Zatím co u amerických ofensiv jejich síla již druhého dne se rozbila o německé posice a Američané byli nuceni zahájiti opět posiční válku, německé vojsko i po sto hodinách ofensivy stále postupuje. Nejsou sváděny žádné posiční boje ve vlastním slova smyslu, naopak boj má pohybový ráz. Německému vojsku a německému vedení velmi prospívá důkladná znalost terénu.

4. Německé letectvo přes nejhorší povětrnostní podmínky zasahovalo ve velké míře do bojů a podnikalo akce na nepřátelské hloubkové letce. Nasazení německého letectva všeobecně překvapilo.

5. Německá ofensiva způsobila, že americký tlak v bojové oblasti u Cách a na saarské frontě značně polevil.

Jako další charakteristický znak německého útoku možno uvést, že počet zajatců neustále se zvyšuje. Američané nyní po prvé pociťují, co to znamená bojovat za stejných podmínek, poněvadž německé letectvo v prostoru ofensivy má při nejmenším stejnou sílu jako letectvo anglo-americké.

Boje na jiných úsecích fronty ustupují svým významem daleko do pozadí před německou ofensivou. Na žádném místě fronty nedosáhl nepřítel úspěchů, které by stály za zmínku.

pz

Američané ztratili u Cách 300.000 mužů

Eisenhower ztrácí denně na 6000 mužů

Místo čekané porážky Německa

Zděšení nad německou ofensivou

Falešná proroctví spojeneckých generálů o zhroucení Německa

hal. V Praze v pátek 15. prosince 1944. I. vydání

Ministr dr. Goebbels o situaci

Po těžkých zvratech Německo opět zesílilo

Heslo, v

Čtk . 1
ního st
Vrchní
ci oznami
V prost
hodila na
větří hrá
Dolního
v rozlehlé
sice jihoz
přítel mu
výše polo
lostřelect

Něm

Nový zákon války

Německá ofensiva v rámci velké strategie současné války

Útočný rozmach německých svazů na západě ukazuje dostatečně význam německých operací. Proto je možné zhodnotit německou ofensivu v rámci velké strategie současné války. Především třeba poukázati na dvě hlediska, a to jednak na otázku opotřebovávací strategie, jednak na otázku strategické iniciativy.

Jak známo, zahájilo německé vedení po bitvě u Stalingradu defensivní způsob boje, když před tím úspěšně svými ofensivami provádělo strategii, ničící nepřátelské síly. Obranná strategie poskytuje různé operační možnosti, kterých z německé strany bylo také podle situace využito. Od čistě pasivní defensivy použilo německé vedení všech druhů obrany až k ofensivně vedené obraně, při čemž cílem bylo vždy dalekosáhlým způsobem opotřebovat nepřátelské síly, jež byly v převaze. Úspěchy této strategie se projevily zvláště výrazně v posledních měsících, a to jak na straně sovětské, tak i na straně západních mocností.

Vedení severoamerického vojska se rovněž podle prohlášení severoamerických vojenských znalců snažilo použít vůči německé branné moci opotřebovávací strategie. Kdežto německá strategie přinesla nepochybné výsledky, dokázala nyní světu německá ofensiva, že západní mocnosti neměly ve svých pokusech opotřebovat německé síly žádný úspěch. V posledních čtyřech měsících na všech frontách mimořádně zesílil německý odpor, dosavadní německé svazy byly doplněny a rozmnoženy o formace nové.

V této spojitosti se třeba zmínit o divisích lidových granátníků a o sboru lidového dělostřelectva, kteréžto formace se v posledních týdnech velmi často významně uplatnily. Kromě toho německé vedení vytvořilo strategické zálohy v takovém rozsahu, že na západě mohlo zahájit ofensivu velkého stylu. Jestliže bylo nyní použito velkého množství vojska pro ofensivu, pak tato skutečnost znamená úplnou změnu strategického principu, který platil v posledních letech.

Současně také nabyla jinou tvářnost otázka strategické iniciativy. I za obranných operací určovalo německé vedení nepříteli zákon činu alespoň patud, že podle svého rozhodnutí si volilo obranné posice. Tato iniciativní možnost způsobila, že německé vedení ve smyslu opotřebovávací strategie si zvolilo bojiště a obranná postavení, jež nutila nepřítele k největším ztrátám. Nyní má německé vedení opět iniciativu ve svých rukou. Strategická situace se od základu změnila. Válečné dění je ovládáno novým zákonem, který diktuje německá branná moc.

zp

Úporné zápolení o Budapešť

Ohniskem boje byl úsek mezi Čepelem a Hatvanem

Mezi Drávou, Blatenským jezerem a Dunajem pokračovalo německé vojsko v protiútocích. Zatím co bolševické oddíly, útočící především mezi Drávou a železniční tratí západně od Kapošváru, neměly žádných úspěchů, které by stály za zmínku, dobyly německé svazy zárcveň s maďarskými oddíly za protiútoků jižně od Blatenského jezera zpět míst Balatonu, Ujlaku a Keresztúru. Kromě toho zúžily místní nepřátelské vlomy mezi východním cípem Blatenského jezera a Dunajem. Přes trvale nepříznivé počasí podporovali němečtí bitevní letci a stíhači útočné a obranné boje pozemních svazů. Zničili nebo poškodili šest sovětských pancéřů a více než 60 vozidel a sestřelili 6 nepřátelských letadel. V boji o Budapešť byl ohniskem úsek mezi Čepelem a Hatvanem, kde německá vojska odražením četných bolševických útoků zmařila průlom ve směru na maďarské hlavní město, a dále prostor severně od dunajského chybu u Vácova, jakož i východní uzávěra proti nepřátelské vlomové průrvě u pohoří Matra. Mezi chybem Dunaje a Iplem, říčkou jižně od slovenských hranic, nebyli bolševici, postiženi leteckými útoky a protinápory, a to dosáhnouci dalších pokroků na západ. Pouze na východ se posunuli u Balašských Darmot (Balassagyarmat) až k Iplu, kde byli zachyceni. Za neobyčejně těžkých ztrát se zhroutily bolševické útoky, jimiž měly býti promáčknuty německé uzávěry na jihozápadním okraji pohoří Mačra. Rovněž nepřátelské upoutávací útoky severně a severovýchodně od Miškolce neměly úspěchu.

Nehledě k marným místním útokům v jižní části východního Slovenska byl na celé ostatní východní frontě i nadále klid. ck

V Praze v pátek 22. prosince 1944. • • I. vyd

Německá ofensiva na západě

Účinky na frontu u Cách a na Saaře

Při útocích za nízkého letu v Protektorátu zabito 38 a zraněno 105 lidí

Čtk - Praha, 28. prosince. Za dnešních nepřátelských náletů v Protektorátu napadli anglo-američtí terorističtí letci znovu na četných místech palubními zbraněmi v nízkém letu osobní vlaky civilní dopravy. V pardubickém, jičínském a jihlavském okresu bylo až dosud napočteno 38 zabitých a 105 těžce a lehce raněných, kteří se stali oběti tohoto ničemného způsobu boje domnělých osvoboditelů Evropy.

Projev říšského ministra dr. Goebbelse

Neochvějná víra ve vítězství

Hanebný zločin Anglo-Američanů na Štědrý den

Gangsterský útok proti českému obyvatelstvu

Anglo-Američané zneužili klidu Štědrého večera a vánočních svátků

Čtk — Praha, 26. prosince. Dne 24. prosince asi ve 20 hod. 40 min. byl na trati Jičín-Turnov napaden osobní vlak nepřátelským letadlem za nízkého letu, a to střelbou z palubních zbraní. Téhož večera kolem 23. hodiny byl z palubních zbraní ostřelován také osobní vlak na trati Dubí-Kladno. Dne 26. prosince mezi 12. a 13. hodinou byl za nízkého letu napaden další osobní vlak, a to poblíže Moravských Budějovic. Několik civilních cestujících, veskrze protektorátních příslušníků, bylo poraněno.

Tyto střízlivé skutečnosti ukazují výmluvněji nežli cokoliv jiného, jak podlým způsobem vedou válku Anglo-Američané, když i Svatvečer jim je vítanou příležitostí, aby si na pokojných civilních cestujících vybíjeli své teroristické choutky. Tyto případy uvádějí bezděčně na paměť snímek, který před lety prošel také českým tiskem. Snímek představoval pány Roosevelta a Churchilla na palubě americké válečné lodi, kterak drželi v rukou církevní zpěvník a s licoměrným výrazem v tváři prozpěvovali píseň »Kupředu, bojovníci Kristovi!« Takto tedy vyhlížejí »bojovníci Kristovi« ve skutečnosti.

*

fl - Zpráva o podlém a barbarském porušení štědrovečerního klidu a největších svátků všeho křesťanského světa, vánoc, anglo-americkými letci právě nad naším českým prostorem, otřese jistě srdci i mysli všeho věřícího lidu. Anglo-americkým barbarům bylo lhostejno, že český lid v městech i na venkově v tyto dny chvátá do svých domovů, k svým rodinám, aby v úzkém kruhu mohl oslavit svátky radosti, lásky a pokoje, pranic se neohlíželi na tuto vžitou tradici našeho lidu, naopak využili skutečnosti a důvěry, kdy nikdo z nás ani ve snu nepomyslil, že by nepřítel byl schopen takové podlosti a zbabělosti a právě na Štědrý den posílají Anglo-Američané do českých krajů své gangstery, aby vraždili a střílelí po bezbranném lidu, aby vraždili český lid, který právě v tyto dny plní chrámy a modlí se k narozenému Děťátku hymnem betlemských andělů, zvěstujících »Pokoj lidem dobré vůle...«

A ti, kdož je poslali, aby vykonali toto ničemné dílo právě o svátcích lásky a pokoje na bezbranném českém obyvatelstvu, přisvojili si před časem název »bojovníků Kristových«. Jaký to pustý výsměch a urážka! Jaké pokrytectví! S opovržením a kletbou odvrací se český lid od každého, kdo by se dnes ještě opovážil gangsterský čin Anglo-Američanů omlouvat, kdo by se snažil zmírňovat jejich hanebný čin, který nemá v dějinách obdobyl

Nesčetněkrát už pokrylo se jméno Anglo-Američanů hanbou a nectí. Hanebné jejich dílo však bylo podlým gangsterským útokem proti českému obyvatelstvu právě o Štědrém dni dovršeno.

To jsou „bojovníci Kristovi"

Štědrovečerní palba na občany

Střelba nepřátelských letadel na osobní vlaky v Čechách a na Moravě o vánocích.

Dne 24. prosince asi ve 20 hod. 40 min. byl na trati Jičín—Turnov napaden osobní vlak nepřátelským letadlem za nízkého letu, a to střelbou z palubních zbraní. Téhož večera kolem 23. hodiny byl z palubních zbraní ostřelován také osobní vlak na trati Dubí—Kladno. Dne 26. prosince mezi 12. a 13. hod. byl za nízkého letu napaden další osobní vlak, a to poblíže Moravských Budějovic. Několik civilních cestujících, veskrze protektorátních příslušníků, bylo poraněno.

Tyto střízlivé skutečnosti ukazují výmluvněji nežli cokoli jiného, jak podlým způsobem vedou válku Anglo-Američané, když i svatvečer jim je vítanou příležitostí, aby si na pokojných civilních cestujících vybíjeli své teroristické choutky. Tyto případy uvádějí bezděčně na paměť snímek, který před lety prošel také českým tiskem. Snímek představoval pány Roosevelta a Churchilla na palubě americké válečné lodi, kterak drželi v rukou církevní zpěvník a s licoměrným výrazem v tváři prozpěvovali píseň „Kupředu, bojovníci Kristovi". Takto tedy vyhlížejí „bojovníci Kristovi" ve skutečnosti.

Leden 1945

Vánoční prázdniny

Trvaly od 21. prosince do 11. ledna 1945. Od této doby byly pak novým minister. výnosem prodlouženy na neurčito. Žáci však se třikrát v týdnu, v pondělí, středu a v pátek scházejí ve škole, kde jsou jim ukládány domácí úkoly z hlavních předmětů: z jazyka českého, německého, počtů, prvouky, vlastivědy, zeměpisu a přírodovědy, děvčatům i z žen. ruč. prací.

Podle výnosu škol. úřadovny v Uher. Brodě scházejí se jednou za týden, vždy v pátek ve 13 hod. učitelské sbory k mimořádné poradě, v níž je stanovena a probrána učebná látka pro domácí úkoly vždy na týden dopředu.

Zaměstnání učitelů.

Ve dnech prodloužených vánočních prázdnin, t. j. od 12. do 20. ledna byli učitelé zaměstnáni 4-6 hodin denně u obecních úřadů ve svém bydlišti. Od 22. ledna jsou plně zaměstnáni zadáváním domácích úkolů, jejich opravou a jinými školními pracemi.

Visitace.

Dne 26. ledna visitoval školu okr. škol. inspektor p. Frant. Kašparec. Byl přítomen ve všech třídách při náhradním vyučování, při týdenní konferenci i při poradě učitelů němčiny (Arbeitsgemeinschaft). Po celý měsíc leden měla uč. Blanka Hrubanová zdravotní dovolenou.

Bojové události.

Události na bojištích jsou stále v popředí zájmu. Lidé se shromážďují před rozhlasovými přístroji, zastavují před mapami a sledují pohyby front. Vzdálené dunění těžkých děl slyšíme stále zřetelněji, stále blíž. V poledních hodinách se ozývá dunění ještě silnější – bombardování Vídně, Budapešti. I Morava zakouší ničivé účinky leteckých bomb. V říjnu a listopadu je bombardován Zlín, Brno, Přerov. Ve Zlíně lidé říkají: „Ještě jeden takový nálet, a bude Zlín takový, jak byl před první světovou válkou.“ Náš kraj zatím přímo postižen nebyl. Bohu díky!

Západní fronta:

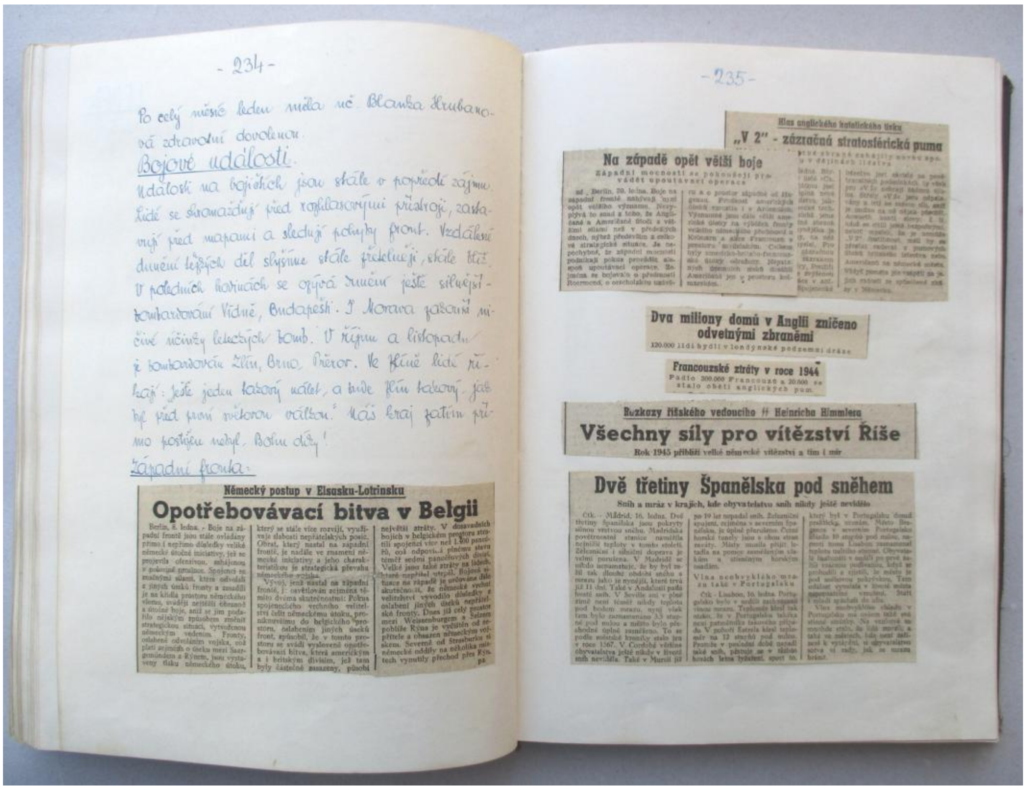

Východní bojiště.

Šetřiti papírem a dřívím – největší příkaz doby.

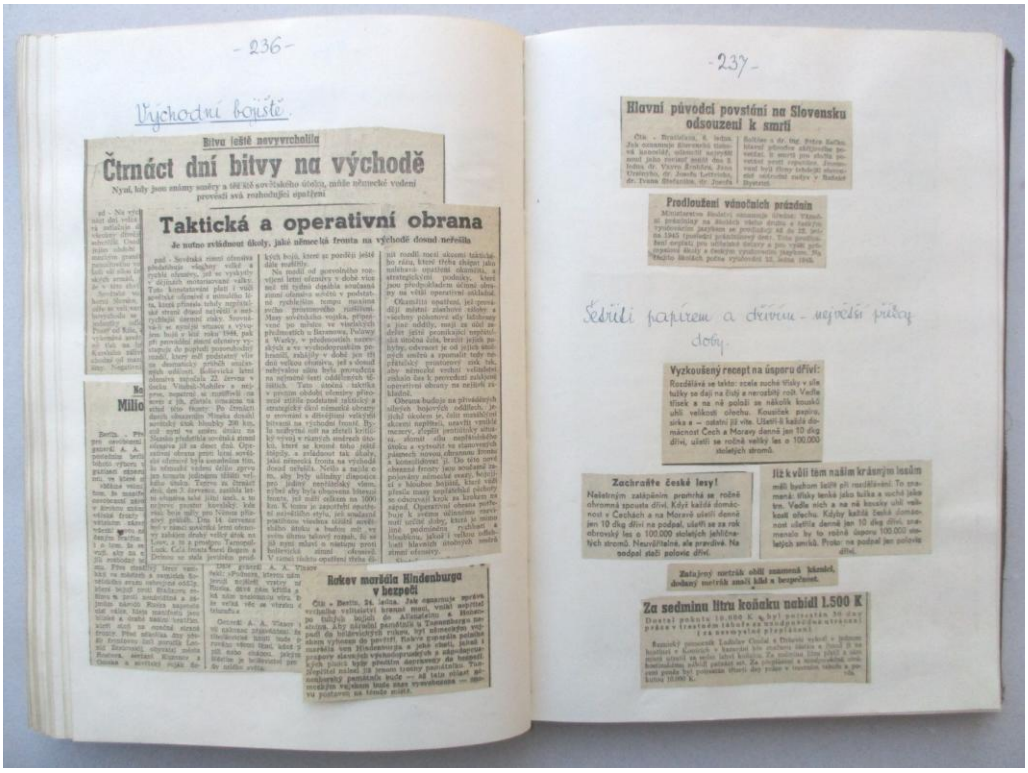

Cestovní omezení od 23. ledna 1945

Ke zprávě ze dne 21. ledna 1945 o zavedení »Služebních rychlíků« (Dienst-D-Züge) a o jiných cestovních omezeních, která od úterý 23. ledna 1945 vstoupí v platnost, se sděluje ještě toto:

V Čechách a na Moravě budou od tohoto dne jezditi tyto dva služební rychlíky: D 62 do Vídně (odj. Praha Hyb. n. 15.32) a D 51 do Berlína (odj. Praha Hyb. n. 6.17). Cestovní povolení k těmto služebním rychlíkům vydává jen ředitelství drah v Praze (kancelář osobních tarifů v budově Hybernského nádraží). Cestovní povolení pro použití osobních vlaků přes 75 km vydávají také ostatní ředitelství drah, jakož i přepravní úřady.

Cestovní povolení opravňuje ke koupi jízdenky pouze pro uvedenou cestu a platí jen ve spojitosti s průkazem opatřeným podobenkou. Cestovní povolení nutno předložiti nejen při koupi jízdenky, ale při vstupu na nástupiště, při revisi jízdenek ve vlaku a stejně na každou jinou výzvu. Každé zneužití bude trestně stíháno. Při cestách do ostatního území Říše nestačí již propustka k opatření jízdenky.

Časové lístky — s výjimkou síťových a oblastních lístků, které již neplatí — budou vydávány s okamžitou platností jen do vzdáleností nejvýše 75 tarifních km. Se zřetelem k této okolnosti musí si neprodleně ti, kdož dosud používali časových lístků na větší vzdálenost, opatřit přístřeší v místě bližším svému pracovišti.

Přes to, že od 23. ledna není cestování osobním vlakem na vzdálenost přes 75 km dovoleno, mohou ti, kdož cestu tam nastoupili před 23. lednem, vrátiti se do místa pobytu nebo pracoviště ještě do 26. ledna bez cestovního povolení. Místo pobytu nebo pracoviště prokáží úředním průkazem s podobenkou.

Povolenky (s výjimkou pro vlaky č. 303 [odj. z Prahy 20,40] a č. 304 [příj. do Prahy 8.02]) pozbývají od 23. ledna 1945 platnosti.

Podle toho jsou od 23. ledna dovoleny bez cestovního povolení pouze jízdy v osobních vlacích do 75 km, a to z místa pobytu nebo pracoviště a zpět. Do 25. ledna budou cestovní povolení vydávána jen zástupcům úřadů a služeben strany, jestliže jde o cestu v naléhavém zájmu Říše bezpodmínečně nutnou. Od 26. ledna jsou v omezeném rozsahu připustny také cesty pro zbrojní průmysl. Cestovní povolení k nim budou udělována na podkladě osvědčení zbrojního vedoucího pro Čechy a Moravu nebo územní skupiny Ústř. svazu průmyslu (zbrojního oddělení). Ostatním cestujícím nebudou žádná povolení poskytována.

tž

Opatření k zajištění hromadné spotřeby elektřiny

Nařízení ministra hospodářství a práce.

Nařízení ministra hospodářství a práce z 3. ledna 1945, č. j. W V/2-160/4275/45, Úřední list č. 3 z 5. ledna 1945, o opatřeních k zajištění hromadné spotřeby elektřiny.

Spotřeba elektřiny stoupla u odběratelů v Protektorátě tou měrou, že musí býti učiněna opatření k zajištění hromadného odběru. Na základě § 1 vládního nařízení z 3. října 1942, Sb. č. 343 o zajištění dodávky energie nařizuji s účinností od 8. ledna 1945 takto:

1. Spotřeba proudu v domácnostech musí býti snížena o 30% proti průměrné spotřebě v měsících září až prosinec 1944. Přípustná nejvyšší týdenní spotřeba zjistí se takto:

Ze spotřeby v měsících září až prosinci včetně se vypočte týdenní průměrná spotřeba a sníží se o 30%. Odběratel je též oprávněn vypočísti týdenní průměrnou spotřebu z posledního odčítacího období, spadá-li toto období do měsíců září až prosince. V každém případě přísluší však odběrateli nejméně spotřeba 3 kWh týdně.

Totéž platí v domácnostech, s nimiž je spojen provoz, který podléhá ústředním svazům obchodu nebo řemesla, a při nichž se jednotně odčítá.

2. Ustanovení bodu 1. platí obdobně pro závody ústředního svazu obchodu a pro kanceláře a správy živnostenského hospodářství. Moje nařízení z 26. října 1944 č. j. W V/2-160/2551/44 tím není dotčeno.

3. Odběratelé uvedení pod č. 1. a 2. jsou povinni zapisovati stav měřiče týdně vždy v pondělí v 8 hodin do listiny, již sami založí. Správnost stavu měřiče z 8. ledna 1945 potvrdí majitel domu nebo jeho zástupce. Převod množství snad uštřených z jednoho týdne na druhý není přípustný.

4. Elektrárnám se ukládá, aby se ihned postaraly o přezkoušení opatření nařízených k úspoře proudu. Odběratelé proudu, kteří nedodrží předepsané úspory proudu nebo nebudou zapisovati týdenní spotřebu buď vůbec nebo ne v udaném termínu, buďtež ihned udáni u příslušného správního úřadu.

5. Toto nařízení platí až do zavedení úplné úpravy o spotřebě proudu.

Přestupky tohoto nařízení se trestají podle § 4 uvedeného vládního nařízení.

Podepsán:
Dr Bertsch, ministr.

Únor 1945

Vyučování

V pátek 9. února byla větší část školní budovy zabrána vojskem maďarské branné moci. Bylo zabráno 5 tříd, školní kuchyň, sklep jako protiletecký kryt, kabinet v přízemí v západní části (č. 3), a jedna místnost z naturálního bytu (tmavá světnice). Škole zůstaly k dispozici 3 učebny, 1 kabinet, ředitelna, sborovna, byt. Náhradní nouzové vyučování trvalo po celý měsíc a bylo upraveno takto: Žáci hlavní školy byli shromažďováni 2krát týdně společně I.+II., III.+IV. třída ve 2 třídách. Pro obecnou školu zůstala k dispozici jen jedna učebna, v níž se střídaly I., II.+III., IV. V. třída ve 4 směnách. Náhradní místnosti, vyhledané p. starostou obce, p. okr. škol. inspektorem a řed. školy v soukromých domech v blízkosti školy, byly rovněž vojskem zabrány, takže jich škola nemůže použíti. Porady učit. sborů byly i nadále konány každý pátek v 11 hod. Maďarské vojsko zůstalo ve škole po celý měsíc.

Učitelka Blanka Hrubanová měla dovolenou rekonvalescenční.

Jiné události

Zájem občanů soustřeďuje se stále víc na bojové akce, které se nám stále přibližují. Hřmění děl a rachot vzdáleného bombardování přibližuje válku na doslech, ale zevšedňuje. Šíří se poplašné zprávy. Všechno prý lehne popelem. Nikdo neunikne. Bude nutno opustit vesnice a utéci do lesů. Vojáci Maďaři naopak říkají, že nejbezpečněji je doma ve sklepě, který je nejjistějším krytem. Naleznou-li vojáci civilistu v přírodě v bojovém území, považují ho za partyzána. Mnozí lidé si vykopávají úkryty ve stržích nad vsí, kopají sklepy s tajnými východy, v nichž bude možno se ukrýt, až poslední německé oddíly budou odcházet a brát s sebou muže“. Maďarští vojáci se však nevyznamenávají zvláštním bojovým duchem. Naopak jejich nálada je úplně a zcela kapitulační. Šíří „mírovou paniku“, „poraženectví“. Všichni mají v Humoku civilní oděv a slibují veřejně, že hned zahodí zbraně, jak spatří prvního ruského vojáka. S takovým duchem se války nevyhrávají. Nad Nezdenicemi mají postavena 3 protiletadlová děla, na Babí Hůrce rovněž 3. Po celou dobu nic nesestřelili, ač nálety za příznivého počasí bývaly denně. Za jejich pobytu ve škole zmizel z kabinetu školní mikroskop, velmi dobrý a cenný přístroj. Rovněž dřevěná kolna, hyzdící řadu let školní dvůr, zmizela jejich přičiněním (dříví pořezali a spálili). Spálili také asi 2 m trvdého školního dříví a 5-10 q uhlí. Hlavní zásoba uhlí (40q) byla odvezena do mlékárny v Bojkovicích, z příkazu okr. úřadu v Uh. Brodě.

Sbírka šatstva a obuvi.

Sbírka byla provedena s výsledkem nevalným. Sebrané předměty byly okr. úřadu ohlášeny, avšak k jejich odvozu již nedošlo.

Sbírka

Pro Sociální pomoc (Sozialhilfe für Böhmen u. Mähren) vynesla na obecné škole 181.- K, na hlavní škole 269 K. Sbírka byla předepsána nadřízeným úřadem.

Sbírka na film, nařízená výnosem MŠ, vykázala tyto výsledky:

obecná škola	1064.- K
Hlavní "	872.-
Celkem	1936.-

Všichni členové učit. sboru, přítomní v poradě dne 2. února, se přihlásili za členy Bolzanova samostatného sirotčince a zaplatili příspěvek po 10.- K.

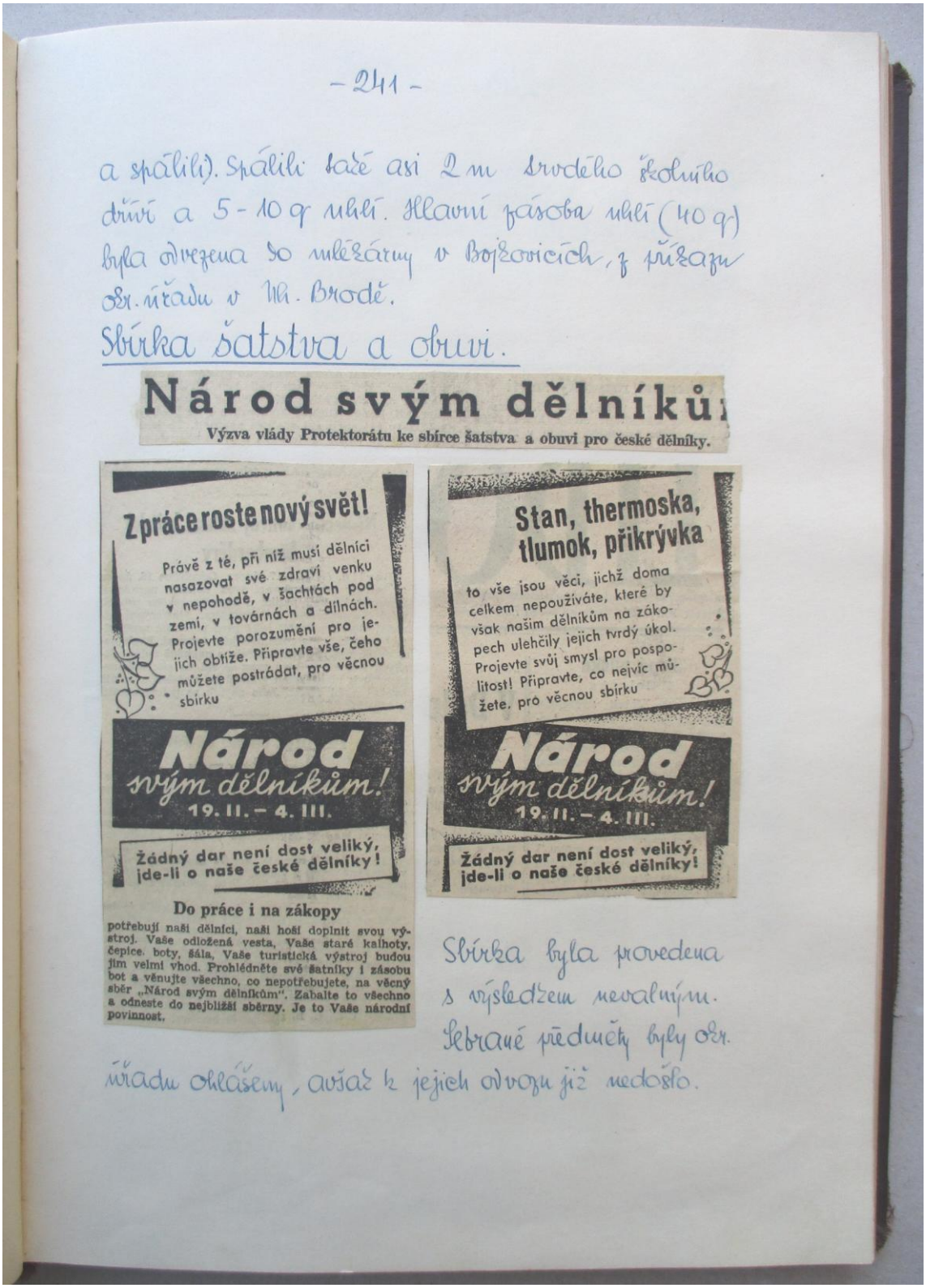

– 241 –

a spálili). Spálili také asi 2 m tvrdého školního dříví a 5 - 10 q uhlí. Hlavní zásoba uhlí (40 q) byla odvezena do uhlířny v Bojkovicích, z příkazu okr. úřadu v Uh. Brodě.

Sbírka šatstva a obuvi.

Národ svým dělníkům

Výzva vlády Protektorátu ke sbírce šatstva a obuvi pro české dělníky.

Z práce roste nový svět!

Právě z té, při níž musí dělníci nasazovat své zdraví venku v nepohodě, v šachtách pod zemí, v továrnách a dílnách. Projevte porozumění pro jejich obtíže. Připravte vše, čeho můžete postrádat, pro věcnou sbírku

Národ svým dělníkům!
19. II. – 4. III.

Žádný dar není dost veliký, jde-li o naše české dělníky!

Do práce i na zákopy

potřebují naši dělníci, naši hoši doplnit svou výstroj. Vaše odložená vesta, Vaše staré kalhoty, čepice, boty, šála, Vaše turistická výstroj budou jim velmi vhod. Prohlédněte své šatníky i zásobu bot a věnujte všechno, co nepotřebujete, na věcný sběr „Národ svým dělníkům". Zabalte to všechno a odneste do nejbližší sběrny. Je to Vaše národní povinnost.

Stan, thermoska, tlumok, přikrývka

to vše jsou věci, jichž doma celkem nepoužíváte, které by však našim dělníkům na zákopech ulehčily jejich tvrdý úkol. Projevte svůj smysl pro pospolitost! Připravte, co nejvíc můžete, pro věcnou sbírku

Národ svým dělníkům!
19. II. – 4. III.

Žádný dar není dost veliký, jde-li o naše české dělníky!

Sbírka byla provedena s výsledkem nevalným. Sebrané předměty byly okr. úřadu ohlášeny, avšak k jejich odvozu již nedošlo.

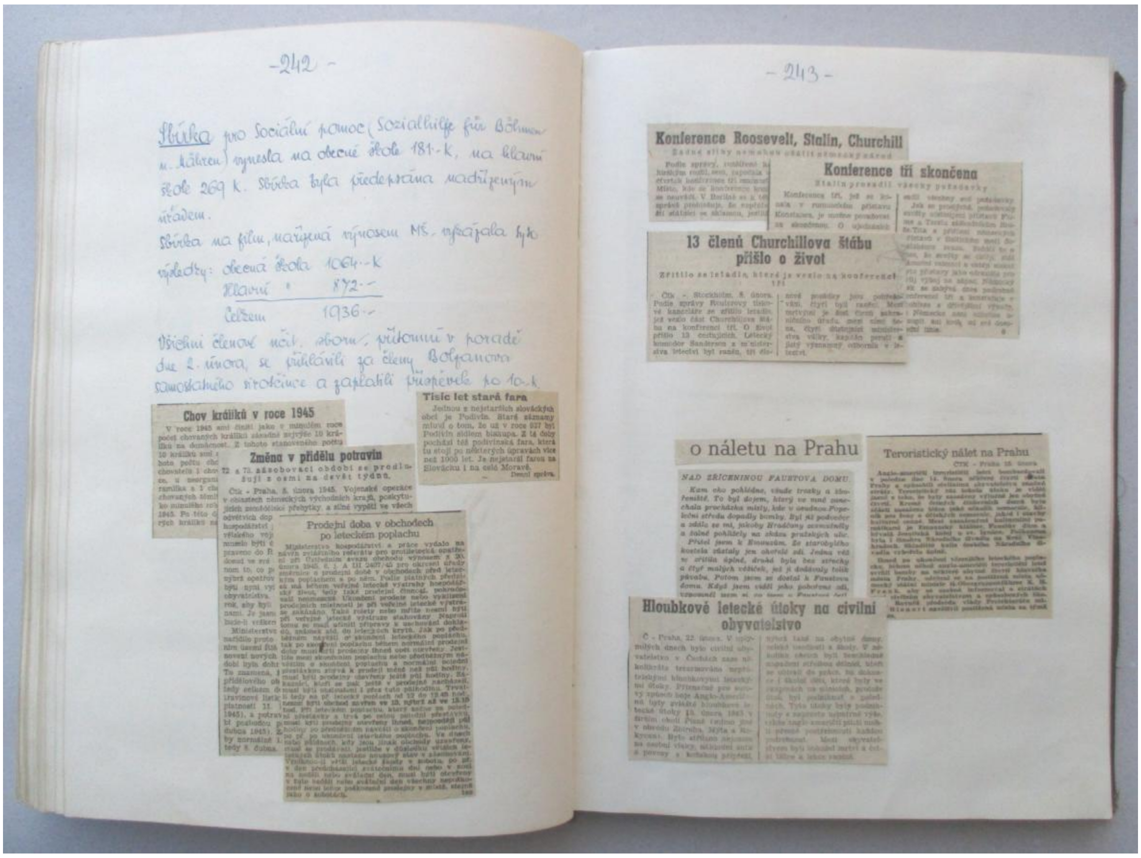

-242-

Sbírka pro Sociální pomoc (Sozialhilfe für Böhmen u. Mähren) vynesla na obecné škole 181.-K, na hlavní škole 269 K. Sbírka byla předepsána nadřízeným úřadem.
Sbírka na film, nařízená výnosem MŠ. vynesla tyto výsledky: obecná škola 1064.-K
hlavní " 872.-
Celkem 1936.-
Všichni členové učit. sboru, přítomní v poradě dne 2. února, se přihlásili za členy Bolzanova samostatného sdružení a zaplatili příspěvek po 10.-K

Chov králíků v roce 1945

Změna v přídělu potravin

Tisíc let stará fara

Prodejní doba v obchodech po leteckém poplachu

-243-

Konference Roosevelt, Stalin, Churchill

Konference tří skončena

13 členů Churchillova štábu přišlo o život

o náletu na Prahu

Teroristický nálet na Prahu

Hloubkové letecké útoky na civilní obyvatelstvo

Bojové události na východě a na západě

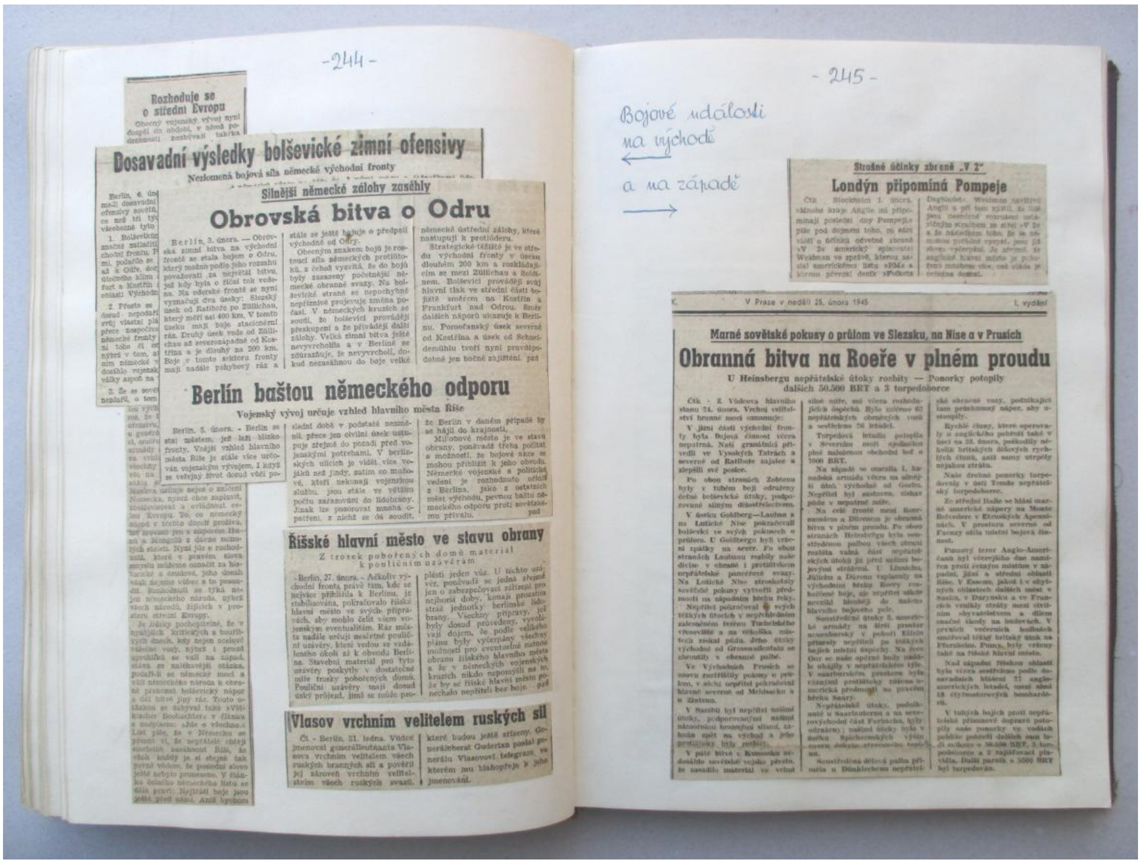

-244-

Rozhoduje se o střední Evropu

Dosavadní výsledky bolševické zimní ofensivy

Nezlomená bojová síla německé východní fronty

Silnější německé zálohy zasáhly

Obrovská bitva o Odru

Berlín baštou německého odporu

Vojenský vývoj určuje vzhled hlavního města Říše

Říšské hlavní město ve stavu obrany

Vlasov vrchním velitelem ruských sil

-245-

Bojové události na východě a na západě

Strašné účinky zbraně „V 2"

Londýn připomíná Pompeje

V Praze v neděli 25. února 1945

Marné sovětské pokusy o průlom ve Slezsku, na Nise a v Prusích

Obranná bitva na Roeře v plném proudu

U Heinsbergu nepřátelské útoky rozbity — Ponorky potopily dalších 50.500 BRT a 3 torpedoborce

- 246 -

ročník XXIV. (26.) Číslo 49. — 50 hal. V Praze v úterý 27. února 1945 1. vydá

Vůdcův projev k 25. výročí vyhlášení nacionálně-socialistického programu

Ještě v tomto roce nastane dějinný obrat

Německo povede boj až do konečného vítězství — Ďábelská žido-bolševická koalice bude zničena

Vůdcovo proroctví

Ve svém provolání k německému národu u příležitosti 25letého jubilea vyhlášení programu německé nacionálně-socialistické strany dělnické označil Vůdce výkony na frontách jako nadlidské a vcelku opět jasnými slovy vyložil, proč nadlidské jsou a musí být. Není pochyby, že v posledních měsících německé obrany celý svět osvojil si úctu a obdiv před nesrovnatelnou statečností německých vojsk a před hrdinstvím německé domoviny, které ruku v ruce, spojeny jedinou myšlenkou na udržení své vlasti, brání se proti nepříteli na frontách a teroru ze vzduchu. Německý národ, jak ještě nikdy ve svých dějinách, osvědčil se v této válce nesporně jako tvrdý a jediný pevný pilíř evropského společenství a svou houževnatostí proti ničivému náporu všech těch, kdo v Evropě nemají co pohledávat, jistě za pomoci Prozřetelnosti dokáže ubránit nejen svou vlastní zemi proti krutému osudu, ale zachránit celou Evropu před katastrofou.

Vůdcovo prohlášení dýše fanatickou vírou v německou budoucnost, která se dostaví po letech hrůzy a obětí a jest posilou evropským národům ve společném strádání. Je svatá pravda v tom, že kdyby dnešní Německo ovládala jen část slabosti, kterou projevilo Německo císařské v minulé světové válce, že by už dávno nežilo, a že invasi z východu nemohou zastaviti žádné papírové do
byla stokrá
ská práva
nýbrž jenom
právy stoji
kého úkolu
vůči sobě sa
její kultuř
kům, ohlásil
kračování v
kdy nastane
válečné situ
Vůdce s jis
to obrat na
roce. Tento
Vůdce bezp
rat při boj
nejkrajnější
onového něm
rého nelze v
že tento o
prostředky,
nevyčerpalo.
Vůdcova v
čení o vítězt
v novém Vá
odráží nejen
ně, což je n
slouží obz
„Věštím kon
mecké Říše"
své historický
velké evrops
tradiční ote
nepromluvil
boce a urč
bude jistě
stupňovaněj
nosti, obětav

Egyptský ministerský předseda zastřelen

Vynucený vstup Egypta do války

nemá nic společného se zájmy země

Čtk - Berlín, 26. února. Britský vasalský stát Egypt vypověděl tak jako Turecko na vyzvání Anglie Německu a Japonsku válku. Egyptský ministerský předseda byl po vyhlášení tohoto rozhodnutí v parlamentě za rozprávy zastřelen.

Dopisovatel Reuterovy agentury charakterisuje egyptské vypovědění války v komentáři jako „výlučně akademickou akci". Tím bylo dáno najevo, že se i v tomto případě jedná jen o to, aby v San Francisku získali spojenci na konferenci hlasy proti bolševické aktivitě v Moskvy.

Vstup Egypta do války nemá se zájmy této země vůbec nic společného. Napětí, do něhož Egypt upadl tímto manévrem britských našeptavačů, se projevuje zavražděním egyptského ministerského předsedy, jemuž, jak oznamuje Reuterova agentura, vyhrožovali v poslední době židovští spiklenci smrtí, poněvadž dal odsoudit a popravit vrahy lorda Moynese.

Vstup Egypta do války proti zájmům země a jejího obyvatelstva slouží výlučně zahraničně politickým intrikám Anglie a chaosu, jehož si přeje Židovstvo v tomto prostoru.

Turecko ve válce s Říší a Japonskem

Turecký národ je vydáván na milost a nemilost spojenců

Čt - Berlín, 26. února. Již v létě loňského roku ztratila turecká vláda přerušením diplomatických styků s Německem a Japonskem svobodu svého politického jednání, nyní pak prohlásila pod tlakem Anglie, že s účinností od 1. března nastupuje válečný stav mezi Tureckem na straně jedné, Německem a Japonskem na straně druhé. Toto divné stanovisko odůvodnil turecký zahraniční ministr v národním shromáždění tím, že Anglie v memorandu, poslaném turecké vládě, prohlásila, že Turecko bude míti účast na budoucím mírovém vyjednávání jenom v tom případě, jestliže do 1. března vstoupí do války proti Německu a Japonsku.

Turecko se v létě m. r. domnívalo, že se přerušením diplomatických styků s mocnostmi Osy vyhne zapletení do války. Nynější vyhlášení války ukazuje, že se turečtí politikové nevyhnutelně do války vmanévrovali. Nedůstojné stanovisko turecké vlády a zbabělá zrada skutečných zájmů tureckého národa nezůstane bez účinků na trvání a budoucnost Turecka. Prvním krokem bylo otevření Dardanel pro dopravu zbraní. Novým vážným porušením tureckých suverénních práv bude otevření Dardanel pro válečné lodi a potom už je jenom krok ke Stalinovu požadavku na mezinárodnění Dardanel a na zřízení spojenecké komise pro dozor nad mořskými úžinami. Tím by přišla nakonec na přetřes i sama nezávislost a samostatnost Turecka vůbec.

Stručně z celého světa

Madrid. - Sevilský arcibiskup kardinál Segura přečetl v sevilské katedrále zprávu o zločinech, jež spáchal ELAS v Řecku. Pravil, že bolševici povraždili v Řecku na 100.000 lidí a prohlásil, že to, co se stalo v Řecku, je hanbou dnešní civilisace.

Stockholm - Podle moskevské zprávy časopisu „Romania Libera" byl v rumunském městě Craiově vyhlášen stav obležení. Prefektura je obklopena kulomety, vojenské oddíly uzavřely hlavní náměstí a všechny cesty vedoucí do města.

Březen 1945

Vyučování

Podle výnosu školské úřadovny v Uher. Brodě č. 121/45 bylo na všech školách zavedeno od 22. ledna náhradní vyučování. Žáci zdejší školy se scházeli v pondělí, ve středu a v pátek ve škole a dostávali domácí úkoly z jazyka českého, německého, počtů a přírodovědy. To trvalo do 3. března.

Výnosem školské úřadovny v Uh. Brodě č. 196/45 bylo od 5. března vyučování na celém okrese zastaveno pro nebezpečí skvrnitého tyfu. Několik případů se vyskytlo v Uh. Brodě a v okolí, u nás nic. Tyto nedobrovolné prázdniny trvaly po celý měsíc březen, až do 4. dubna. Školní budova se stává útočištěm vojenských transportů, přetahujících obcí. Téměř každou noc máme jiné hosty. Zprvu se po každé pečlivě uklízí, sláma vyměňuje, pojednou však je i slámy nedostatek, takže zůstává ve třídách po celý týden. Nálety se opakují téměř denně. Letci s velké výšky shazují chuchvalce staniolových proužků a ruší tak činnost odposlouchávacích přístrojů. Odhazují také prázdné plechovky od benzinu nebo hromadně shazují letáky, určené většinou pro německé vojáky. Kluci pořádají na letáky honičky o závod, a ač jejich zavržení se podle válečného práva trestá těžkými tresty a koncentračním táborem, ba i smrtí, je těchto „poslů s nebe“ dost mezi kluky i dospělými a dokonce se s nimi provozuje čilý výměnný obchod při němž poptávka převyšuje nabídku. I do školy přinesli hoši výtisk „Luftpostu“, časopisu, tištěného na krásném, lehkém papíru a dopravovaného

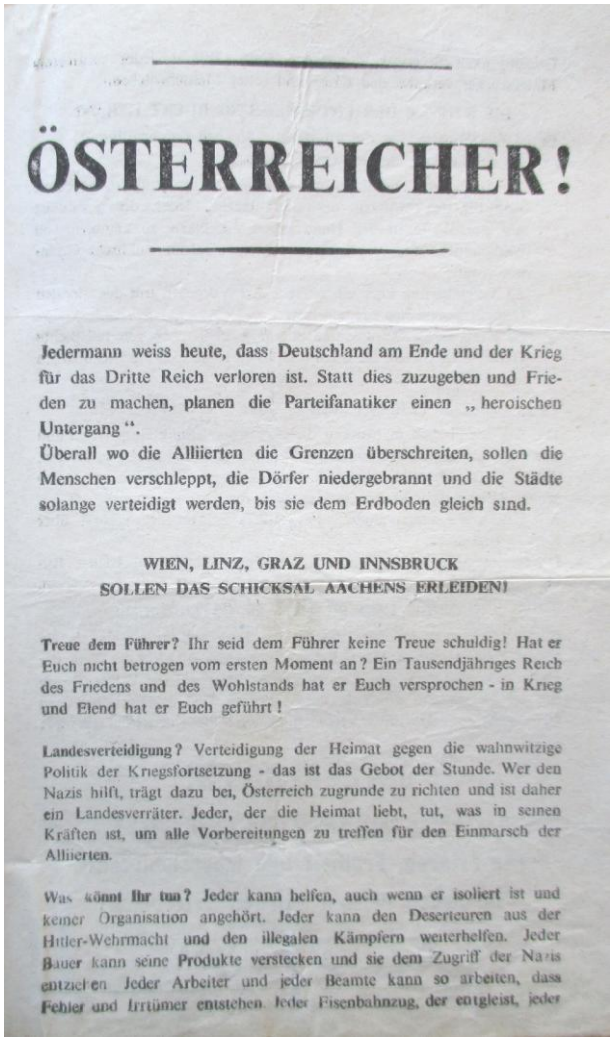

ÖSTERREICHER!

Jedermann weiss heute, dass Deutschland am Ende und der Krieg für das Dritte Reich verloren ist. Statt dies zuzugeben und Frieden zu machen, planen die Parteifanatiker einen „heroischen Untergang“.
Überall wo die Alliierten die Grenzen überschreiten, sollen die Menschen verschleppt, die Dörfer niedergebrannt und die Städte solange verteidigt werden, bis sie dem Erdboden gleich sind.

WIEN, LINZ, GRAZ UND INNSBRUCK
SOLLEN DAS SCHICKSAL AACHENS ERLEIDEN!

Treue dem Führer? Ihr seid dem Führer keine Treue schuldig! Hat er Euch nicht betrogen vom ersten Moment an? Ein Tausendjähriges Reich des Friedens und des Wohlstands hat er Euch versprochen - in Krieg und Elend hat er Euch geführt!

Landesverteidigung? Verteidigung der Heimat gegen die wahnwitzige Politik der Kriegsfortsetzung - das ist das Gebot der Stunde. Wer den Nazis hilft, trägt dazu bei, Österreich zugrunde zu richten und ist daher ein Landesverräter. Jeder, der die Heimat liebt, tut, was in seinen Kräften ist, um alle Vorbereitungen zu treffen für den Einmarsch der Alliierten.

Was könnt Ihr tun? Jeder kann helfen, auch wenn er isoliert ist und keiner Organisation angehört. Jeder kann den Deserteuren aus der Hitler-Wehrmacht und den illegalen Kämpfern weiterhelfen. Jeder Bauer kann seine Produkte verstecken und sie dem Zugriff der Nazis entziehen. Jeder Arbeiter und jeder Beamte kann so arbeiten, dass Fehler und Irrtümer entstehen. Jeder Eisenbahnzug, der entgleist, jeder

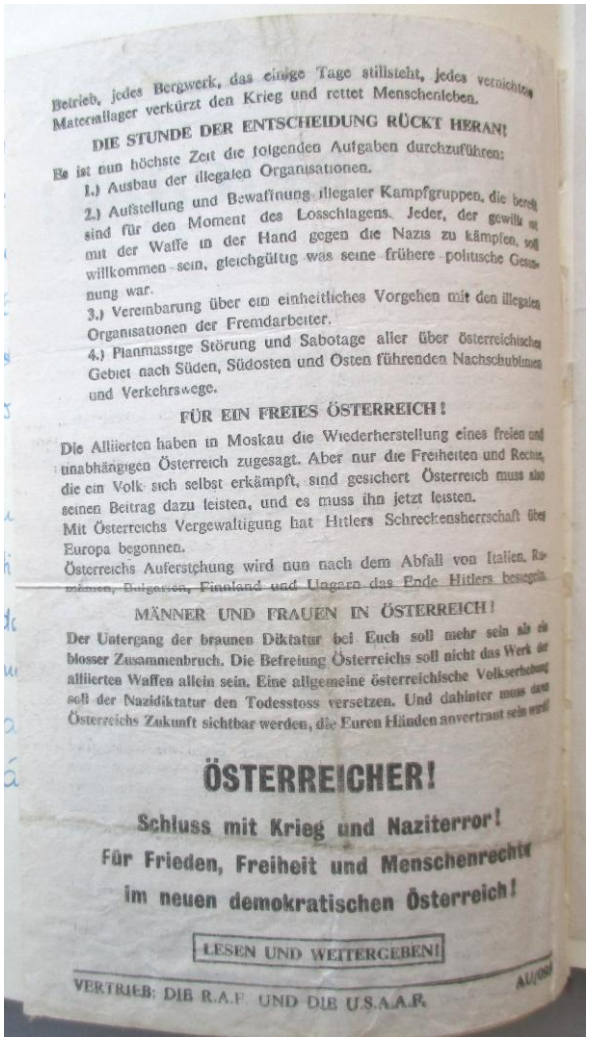

Betrieb, jedes Bergwerk, das einige Tage stillsteht, jedes vernichtete Materiallager verkürzt den Krieg und rettet Menschenleben.

DIE STUNDE DER ENTSCHEIDUNG RÜCKT HERAN!

Es ist nun höchste Zeit die folgenden Aufgaben durchzuführen:
1.) Ausbau der illegalen Organisationen.
2.) Aufstellung und Bewaffnung illegaler Kampfgruppen, die bereit sind für den Moment des Losschlagens. Jeder, der gewillt ist mit der Waffe in der Hand gegen die Nazis zu kämpfen, soll willkommen sein, gleichgültig was seine frühere politische Gesinnung war.
3.) Vereinbarung über ein einheitliches Vorgehen mit den illegalen Organisationen der Fremdarbeiter.
4.) Planmässige Störung und Sabotage aller über österreichisches Gebiet nach Süden, Südosten und Osten führenden Nachschublinien und Verkehrswege.

FÜR EIN FREIES ÖSTERREICH!

Die Alliierten haben in Moskau die Wiederherstellung eines freien und unabhängigen Österreich zugesagt. Aber nur die Freiheiten und Rechte, die ein Volk sich selbst erkämpft, sind gesichert. Österreich muss also seinen Beitrag dazu leisten, und es muss ihn jetzt leisten.
Mit Österreichs Vergewaltigung hat Hitlers Schreckensherrschaft über Europa begonnen.
Österreichs Auferstehung wird nun nach dem Abfall von Italien, Rumänien, Bulgarien, Finnland und Ungarn das Ende Hitlers besiegeln.

MÄNNER UND FRAUEN IN ÖSTERREICH!

Der Untergang der braunen Diktatur bei Euch soll mehr sein als ein blosser Zusammenbruch. Die Befreiung Österreichs soll nicht das Werk der alliierten Waffen allein sein. Eine allgemeine österreichische Volkserhebung soll der Naziditktatur den Todesstoss versetzen. Und dahinter muss dann Österreichs Zukunft sichtbar werden, die Euren Händen anvertraut sein wird.

ÖSTERREICHER!

Schluss mit Krieg und Naziterror!
Für Frieden, Freiheit und Menschenrechte
im neuen demokratischen Österreich!

LESEN UND WEITERGEBEN!

VERTRIEB: DIE R.A.F. UND DIE U.S.A.A.F.

pravděpodobně z Ameriky. Podepsaný jej ovšem zabavil jako ukázku pro kroniku. Je přiložen i s letákem pro rakouské příslušníky.

Střelbu slyšíme stále blíž. Fronta se blíží. Kázeň se uvolňuje. Zásobování vázne. Dopravní potíže vzrůstají. Lidé opouštějí práci a upravují si „kryty“ a sklepy. Zakopávají do země zásoby obilí, cenné předměty, potraviny (hlavně sádlo), ba i mouku a šatstvo. Pořizují se skrýše ve sklepech, sýpkách, pod dlážkami, i v polích a lesích. Sabotážní činy se množí. Bojová morálka německých vojáků je pokleslá, od velkých oddílů se odtrhují skupinky – pracující na vlastní pěst a snažící se vyhnouti se nejhoršímu a přejít bez úrazu do zajetí. Projíždějící vozy však jsou posud ozdobeny sebevědomými a honosnými nápisy: „Až do vítězství“ – „Až na nůž“, „Naše je pomsta“ atd. V „Kútě“ bezmocně trčí v blátě rozbité auto, opuštěné, s nápisem: „Bis zum Sieg“.

Luftpost

AUSGABE SÜD

Nr. 51 — Nachrichtenblatt für den Mittelmeerraum, Oesterreich, Deutschland — 31. Oktober 1944

Deutsche 15. Armee auf die Maas zurückgeworfen

«General Montgomery hat die Schlacht von Westholland gewonnen.» Das ist zusammengefasst die allgemeine Ansicht der alliierten Militärsachverständigen über die Lage im nördlichen Abschnitt der Westfront.

Wieder hat eine deutsche Armee, mit einem breiten Strom im Rücken und ohne ausreichende Fliegerdeckung, ihre Stellungen zu lange halten müssen. Im August erlitt die deutsche 7. Armee übersus schwere Verluste bei dem Versuch, die Seine zu überschreiten. Heute fallen Teile der deutschen 15. Armee, etwa 40 000 Mann der Schätzung nach, auf die drei ihnen noch zur Verfügung stehenden Maasübergänge zurück oder versuchen, unter andauernden Fliegerangriffen den Fluss auf Fähren zu überqueren.

Alliierte Verbände, die die deutschen Verteidigungsstellungen durchbrochen haben, haben am 29. Oktober Breda und am 30. Roosendaal und Oosterhuit genommen. Nördlich der letztgenannten Stadt haben Verbände der englischen 2. Armee sich der Maas bis auf 2 km genähert und halten die deutschen Truppen bei ihrem Rückzug über den Fluss unter Werferfeuer. Alliierte Bomber und Jäger greifen fortgesetzt die deutschen Kolonnen an.

Weiter westlich haben kanadische Truppen nach der Besetzung von Südbeveland 6 000 deutsche Soldaten von ca annähernd 11 000 in Südbeveland und auf Walcheren zurückgebliebenen, als Gefangene eingebracht. Aus dem letzten deutschen Kessel südlich der Schelde, der rasch seiner Auflösung entgegengeht, wurden weitere 7 000 Deutsche gefangen genommen. Nur noch die Geschützstellungen von Vlissingen auf der überfluteten Insel Walcheren sind zum Schweigen zu bringen, um den unbeschädigten Hafen von Antwerpen für die Benutzung durch die Alliierten freizumachen.

Eine deutsche Gegenoffensive gegen den Ostabschnitt des englischen Frontvorsprunges, bei der unter anderm 2 Panzerdivisionen eingesetzt wurden, brachte keine nennenswerten Geländegewinne und konnte zum Stehen gebracht werden. Raketenfeuernde Typhoon-Jäger flogen besonders wirkungsvolle Angriffe gegen deutsche Truppenansammlungen, Flosbrücken und Fähren.

Auf dem Südabschnitt der Westfront haben amerikanische Truppen nach heftigen Kämpfen Maizières bei Metz besetzt.

Feldmarschall Paulus

„Deutschlands einziger Ausweg - los von Hitler“

«Es gibt jetzt nur noch einen Weg, der das deutsche Volk aus der Aussichtslosigkeit seiner Lage herausführt: Trennung von Hitler.» So äusserte sich Generalfeldmarschall Paulus, Befehlshaber der deutschen 6. Armee bei Stalingrad, am 28. Oktober im Moskauer Rundfunk.

«Es ist eine infame Lüge», sagte Paulus, «zu behaupten, dass deutsche Soldaten in russischer Gefangenschaft unmenschlich behandelt werden. Wahr ist vielmehr, dass sie menschlich und gerecht behandelt werden, trotz der Greueltaten, die die SS im Osten verübt hat.

Im Gefühl der Pflicht, ihrem Volk zu helfen, haben sich Hunderttausende deutscher Kriegsgefangener in Russland, darunter Tausende von Offizieren und über dreissig Generäle, der Bewegung «Freies Deutschland» angeschlossen. Himmler weiss sehr wohl, dass es sich

Východní bojiště.

-248-

LUFTPOST, Ausgabe 284

27. Oktober 1941

Nummer 27

Ostfront

Kämpfe in Ostpreussen und Ungarn

In den letzten drei Tagen wurden von keinen Seite wesentliche Veränderungen der Lage im Ostraum bekannt gegeben wurden. Russische Berichte stellen fest, dass die deutsche Gegenoffensive, die — wie zum Kriegsfortsetzungsziel Ziel hatte, die Russen aus Ostpreussen wieder zu vertreiben, zum Stehen gebracht ist und zwar unter Kämpfen, die mit Stalingrad ab die verbissensten geschildert werden. Vier deutsche Panzerdivisionen wurden in Abschnitt Insterburg-Gumbinnen zu einem eingesetzten Angriffen angesetzt, die unter dem massierten Feuer der russischen Artillerie, darunter die neuen «Katusch»-Werfer mit 24 Rohren, zusammenbrachen. Berichte aus früheren Kämpfen bestätigen, dass deutsche «Volkssturm»-Truppen sich im Einsatz als wertlos erwiesen haben.

An der Südostfront kommen immer neue Verbände der 4. Ukrainischen Armee unter General Petrow über die Karpaten, um sich mit den Truppen Marschall Malinowskis zu vereinigen, die in der ungarischen Tiefebene südlich von Debrecen bei nur Donau eine halbkreisförmige Front halten. Nach der Eroberung der Karpatenstützpunkte Munkacs und Ungvar haben die Truppen General Petrows den Beskidenpass Cisp gewonnen und sind in schnellem Vormarsch nach Ungarn hinein.

Kurznachrichten

Japanische Verluste. Kommen die japanischen Heimatsender Sapporo und Tokyo und haben bei einer 20 km langen Strecke der Küste Hokaidos.

Bei dem am 29. Oktober von der RAF auf das deutsche Jagdflugzeugwerk «Topitz» im Altenfjord in Norwegen geführten Angriff wurde mindestens ein Volltreffer mit einer Schwerstmittel-Bombe erzielt.

Wie aus Griechenland gemeldet wird, haben sich die Deutschen aus Salonik der letzten grossen Stadt, die sie in Griechenland noch halten, in Richtung auf die jugoslawische Grenze zurückgezogen.

Aus den letzten amtlichen amerikanischen Berichten geht hervor, dass in der Zweitbucht bei den Philippinen 28 japanische Kriegsschiffe versenkt oder beschädigt wurden. Unter den 24 versenkten Schiffen befinden sich 2 Schlachtschiffe, 4 Flugzeugträger und 4 schwere Kreuzer.

RAF - Offensive gegen Köln

In der Nacht vom 26. Oktober griff ein starker Verband von schweren englischen Bombern Köln an. Der trotz schwerer Zerstörungen und grosser Brände inferior noch als Hauptmachschaftsziel für den nördlichen Teil des Westwalls diente.

Zu den militärischen Zielen, die angeflogen wurden, gehört auch die strategisch wichtige Hauptbrücke über den Rhein. So war der nächste RAF-Angriff innerhalb drei Tagen.

DEUTSCHE, FUER DIE DER KAMPF UM LIVLAND ZUM SCHICKSALSKAMPF WURDE — Links: Ausbrechen eingeschlossener Kampfgruppen aus dem Kessel von Demjansk. Rechts: Ein deutsches Sturmgeschütz im Kampfen um Ladoga. Zu unserem Bericht auf Seite 3. Scherl-Bilderdienst-Multiplex-Aufnahmen

-249-

VÝCHODNÍ BOJIŠTĚ.

Schönbrunnská zoologická zahrada zničena při náletu

Velké sovětské ztráty v Maďarsku

Příklad, jak nepoddajná vůle zvládne i nejobtížnější situace

Čtk - Berlín, 16. března. V Maďarsku se bojuje již pět měsíců od ztráty z útoku na Rumunska. Všechny naděje bolševiků, že domácí dunajský prostor politický nebo vojenský kapituluje, zůstaly neplodny. Boje na maďarském bojišti jsou příkladem toho, jak je možná nepoddajnou vůli zvládnout i obtížné situace.

Jako důležitý výsledek bratrského spojení mezi Kavkazem a Dunajem je třeba hodnotit mimořádnou spotřebu ali na straně bolševiků. V dosavadních čtrnácti ze ohnětí nejen významu a rozsah osobních bojů, nýbrž také jejich urputnost. Od září 1944 do konce února ztratili bolševici a jejich zdůrazněná pomocné oddíly v Maďarsku dvakrát tolik jak pět milionů mužů, z toho více než 45.000 zajatých, nejméně 130 tisíc mrtvých a kolem 400.000 raněných. Podstatná část ranných bude provdky trvale invalidnosti. Velké jsou také ztráty na zbraních a válečném materiálu všeho druhu, které spřímenity bolševickému zvazy pomocné armády, zbraní jí a bombéři, přibližně 1.600 tanky a protitankové dělostřelectvo nárazového a ruchového letectva. Tyto ztráty činí více než 3.400 pancéřů, 2.700 polních houfnic a protiletadlových děl, kolem 4.000 protitankových zbraní, více než 13.000 granátometů, postupně ostřelných polních a automatických zbraní, téměř 30.000 vozidel všech druhů, 1200 letadel, 250 lokomotiv, několik tisíc lokomotivních vagonů, mezi tím tisíc vlaky se střelivem a zásobami, a velkou řadu zdánlivě a vážnějším materiálem. Dále byly zničeny mosty, nádražní, dopravní objekty a jiná vojenská zařízení, vlaky nenahraditelné.

Bolševický vládnutí stroj zatřeslo tedy na šestnáctinásobek již v Maďarsku velké ztráty, které měl v rumunským bojovém dění na jiné východní fronty vůbec, ztráty vojenských výcvam.

Mackenzie King předsedou v San Francisku

Washingtonský zpravodaj Evening Standard sděluje, že kanadský ministerský předseda Mackenzie King je vyhlédnut za předsedu konference v San Francisku.

Po londýnském nezdaru

Beneš se stěhuje do Moskvy

V Londýně zůstanou jen spojky emigrantské svědky

Londýn - Zenova. Již před nějakým dny se přestěhovala část české emigrantské vlády do Moskvy a podle zprávy londýnského listu «Daily Express» odjeli také Beneš v nejbližších dnech. Londýn. Jak píše uvedený anglický list, bude pry odjet z delegací své vlády do Moskvy. V Londýně zůstanou jako spojky generál Náhrevný a dr. Drtina. Předsedovská česká emigrantské vlády a dokladem prvotní odjezd do nid se Beneš dostal kam, ke Klem ochrnl uzavřené spojenectví. Anglie a českých emigranty. Je to také doklad toho, že Beneš se dostává jasně tlačeji do vlivu politiky Kremlu.

Londýn se zbavuje nespokojených emigrantů

Benešovi „ministři" přesídli do Moskvy

DnT - Velká vzdělávací síla sovětského tisku do Evropy se prohlašuje v tiboe dřívějších Schůzek Anglie stále nízká. Zatím co se evakuatace vlády z Londýna nechaly již dříve dobrovolně nebo zadobrovolně zatáhnouti, do tohoto vlivu a přelaci v nám již uloženi. Jen v Londýně také pro ostatní emigrantské vlády zůstaly a připravovaly kufry k přesídlení do Moskvy.

Česká evakuatská vládní závoda i Londýně hodnou na rozhodnutí, na kterou byli povzáni zástupci anglické vlády a sovětského vyslanectví. Angličané se ostrouhli a podlali jen zástupce, který tak předsunul nějaký Benešovyjul tónu a sovětským vyslanectvím.

Předsed české emigrantské vlády tyto nejnovější kroky v postačující tonnou jod, zdůraznil, vítajcyť návrat domů. První (a bohužel, ustupné) jmenuje se Moskva. Jinými slovy: Moskva přejímá oficiální nejen anglické důležitost v poslední okamžik a na Balkánu, ale také dosavadní emigrantskou vládu.

-250-

Třetina předválečného polského obyvatelstva

Polští ztratili v současné válce přes 10 milionů lidí

Vojenská situace na Slovensku

Do boji na slovenské frontě zasadily sověty 59 divisí a 6 rychlých sborů

Sověty ale ztratily už na 72.000 mužů

Berlín, 27. března. - Bojový úsek východní fronty, probíhající Slovenskem, se posouvá zpravidla na vedlejší bojiště. Jako spojovací článek mezi Horním Slezskem a maďarským prostorem zasluhuje zvláštní úsek strategicky pomocnost, zejména také proto, že bolševici přes strategické další nebyli v to nikdy, německý odpor, mýtus na strategicky bojiš zaslouží, jen německé linie pevnosti do prostoru mezi úbolím dolního Hronu a Vysokými Tatrami.

Fronta vede nyní napříč středním Slovenskem. Začíná v pohraničním místě Levice na středním Hronu, vede pak chlíbatí, leden mění Banská Štiavnica a Zvolen do Slovenského Rudohoří, dále přes Nízké Tatry až k špatí Vysokých Tater.

Fronta na obecně sémě od jihozápadu na severovýchod a měří asi 180 km. V terénu, kde je mnoho cest a který je hodnotý na stráže a úbočí, je z rozvinutí nejmenšího vojenského odbilu nepopsýcené zkušité. Německý vůlenty spravovaly uvádí, že ve slovenských horách bojuje malá německá armáda proti sovětské přesile, která je někdy až desetinásobná. Německé vojsko dosluje při tom úspěch, jež bude dlouhá. Na německé straně možno počítati s tím, že bolševici potřebovali čtyř měsíců, aby od jižního okraje hor v severním Maďarsku prorazili a zvnitřní hlasem bojovéli. Ponévadž tato vzdálenost čítí asi 120 km, potřebovali bolševici celý den na dobytí jednoho kilometru. Krvavé ztráty bolševiků jsou odhadovány na 600 mužů denně, tedy nejméně na 72.000 mužů. Sovětské úložné kmny na dosavadním bojišti setkaly, že bolševici byli nucení ustoupit a pěchotou na Hrušké frontě. Ve velkém počtu vedli bolševici na útoky také rumunské pomocné vojsko.

Do boji na slovenské frontě zasadily sovětské vojsko celkem 59 divisí a 6 rychlých sborů. Německému vedení se podařilo zvládnouti nebezpečí pomocí malého počtu sílů. Na německé straně bojuje hlavně vojska, které již před tím v Beskydech a u Dukelského průsmyku nepřeklí zahrádní spůsobem operace v Halizi a v maďarském prostoru v jediný celek. pad

Východní fronta v pohybu.

Pokus o průlom na Mor. Ostravu

Tuhé obranné bitvy

Čtk - Z Vídeňova hlavního stanu 27. března.

Pancéřové pěst a supertěžké pancéře

Ani nový pancéř „Stalin" není nepřemožitelný

Základy, spojené s výrobou jedné pancéřové pěsti, dosahují asi jedné dvanáctipětinásobný základní spojenáno s výrobou těžkého sovětského pancéře typu „Stalin" IV. Přes tento obrovský nepomér je pancéřová pěst v rukou odhodlaného bojovníka přesto jen a to vyřídit při zásahu a boje i tohoto ocelového zaznamla.

Obsluha pancéřové pěsti mění se vykonávají kdokoli po krátkém a snadném návodu. Naproti tomu pro výrok náročnější poněkud nepřítelskéhoné pancéře je zapotřebí doby několika měsíců. Když se protivníkovi podaří vyřadit předčasně z boje střelce s pancéřovou pěstí, jde ta stoc o trvdou a těžkou ztrátu, ale tato ztráta postihne jen jediného bojovníka, zatím co zásah pancéřovou pěstí vyřadí a boje nejen pancéř a jeho několikáčlennou posádkou, nýbrž často mu padne za oběť i mužstvo, jež podle sovětské taktiky používá pancéřů jako dopravního prostředku.

Sovětské vojenské vedení si uvědomilo význam německých obranných zbraní. Čerpajíc z poučení vyvodil ze pancéřů, které utrpěla na východních bojištích, utekle se proto k nové lsti. V obrněných sovětského náporu byly zasazeny nové supertěžké pancéře typu Josef Stalinc. Agitace připisuje těmto pancéřovým obrům ocele a betonu nezranitelnost, aby tak zastrašila německou obranu. Při soubojí mezi pancéřovou pěstí a «Stalinem» se však ukázalo, že nikoveni o nezranitelnosti je pouhou legendou. Dokladem toho jsou ztráte pancéřů, které od 12. ledtisíce pancéřů, které od 12. ledtisíce pancéřů, (t. j. od začátku ofenzívy ofensívy) ztratily na bojišti.

-251-

Také na západě je fronta v pohybu.

Situace na západní frontě

Před druhou bitvou na Rýnu

Těžké boje na západní frontě

Na všech místech fanatický odpor německých vojáků

Čt - Berlín, 3. března. V severní části západní fronty provádějí Anglo-Američané ve čtvrtek a vůbec pátnosti dále svůj útok, aby spojili navzájem bojové prostory v Geilenkirchenbache. První kanadská armáda ztratila kraus to

290. týden války

Přípravy nepřítele k útoku na dolním Rýně

Na levém břehu Rýna boje o Wormš, Ludwigshafen, Hassloch, Landau

Pohybliný boj mezi Blatenským jezerem a Dunajem

Deset dnů obranné bitvy na západě

pad - Berlín, 3. března. Hlavní ÚTOČIŠTĚ západní na evropských bojištích se v uplném rychlostí přesunulo z fronty východní na frontu západní. Soustředěnými útoky Anglíčanů a Kanaďanů na straně jedné a Amerikánů na straně druhé vyvolala nová dobrým Rýnem a oblastí pramenů řeky Roery snovou stočka frontu, jejíž třetí a nejvýznamnější zásah od Gocha do Monschau asi 130 km, ve skutečnosti však je mnohem delší, poněvadž tvoří silně zmohýbaný oblouk. V uvedené části fronty bojují Angličané a Kanaďané. v delší části fronty dosti Amerikáné. Bitva, jak je v prvnu, je mnohdy bojem nejvýdělné mr- sahu. Nejdříve, ukáže nasadí dělostřelectvo a pancéře ve velkém počtu, ze dosud neobsažitelné na žádném úseku nastřelení soustavou německou bredu. Skvrnovy prostorovy zisk a soustavní a obětavé ukazuje, že dosáhnu po dnu dnech ofenzívy bere stále jojíž před vlastní německou obranu Rýna a oblast pramenů řeky Roery snovou stočka frontu. Na tomto kraus nepřítelk, že bojovné pásmo zajmula u Nuoma a Krefeldu se před mostem Duisdorfem posunulo do přímé blízkosti Rýna a že jednotlivé části sahu Kolína jsou již zasypány palbou nepřítelského dělostřelectva.

Nezdá se, že by velká bitva na západě již vyvrcholila. Nacpak

Vyslanec vlády Protektorátu u říšské vlády

Dr František Chvalkovský usmrcen nepřátelskými letci

Jeho chot byla těžce zraněna

Čtk - Berlín, 28. února. Dne 23. února padl na obět útoku letadlových letců vyslanec vlády Protektorátu Čechy a Morava u říšské vlády dr. Frant. Chvalkovský. Jeho chot byla těžce zraněna.

Bitva v Pomořanech

Nepřítel se chce zmocnit pobřeží Baltského moře

Berlín, 3. března. Na východní frontě těžiště urputných bojů je stále na severním křídle, tedy v Pomořanech a v Západních Prusích. Neustávají snažení pokusy o průlom mezi Margarethen a Kamnitzer prosazují sílenlé nepřítelovy snahy zmocnit se pobřeží Baltského moře a tím ohrožovat Bolševici pokračují tak ve svých pokusech rozbíjeti severní německé křídlo směrem k Baltickému moři. To vedlo jednak k těžkým bojům jižně od Kolberga, jednak k bojům říšské od Freienstein-Stargardu, kde neustaly pancéřový odpor, nadbojní střjnek. Ze prostoru gdańského a z ústí Visly byl nasazen na velkých ztrát přes Gotenhafen.

Německé zaplaty v kaulsaus a Gdańsku potřebují komunikace fronty v Dolním Slezsku a na Nise.

pad

Jak vidno z přiložených úkázek z měsíce března, nemají zprávy německého generálního štábu již své obvyklé sebevědomí, pocitu jistoty a podceňování nepřítele, jak tomu bylo doposud. Články přiznávají vážnost situace, za mnohé zastřeným způsobem připravují čtenáře na možnost porážky.

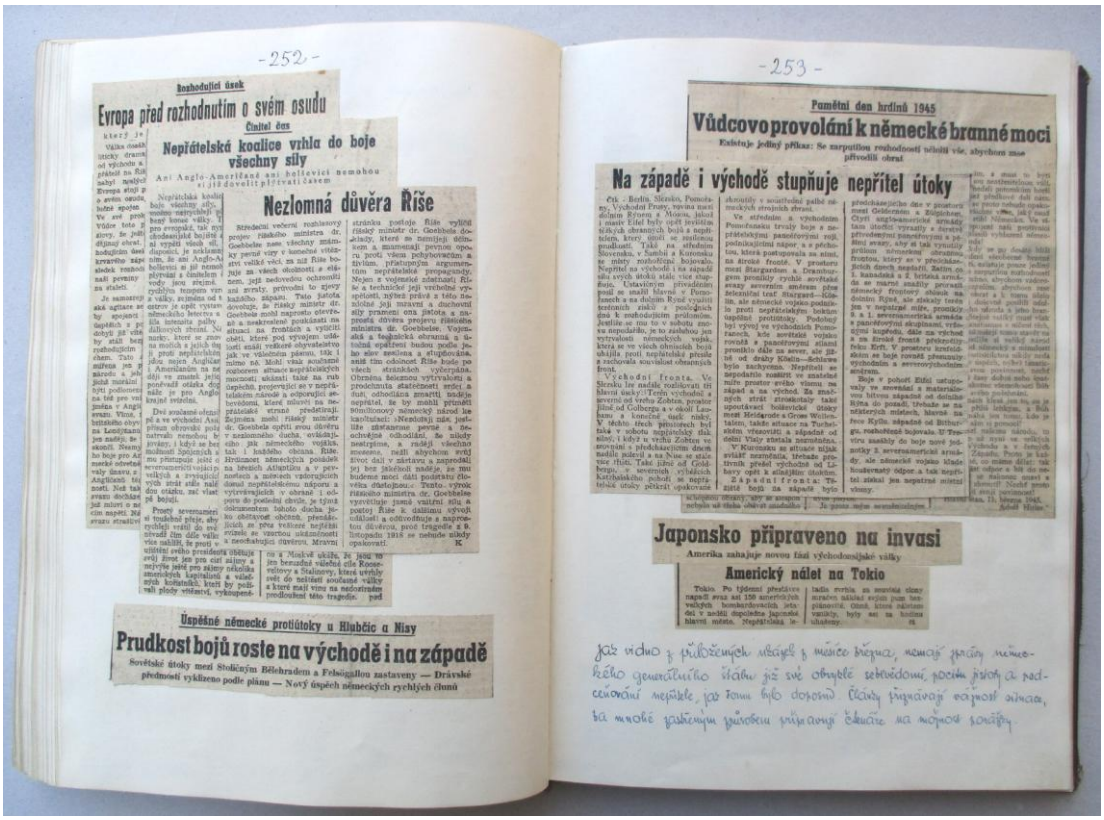

-252-

Rozhodující úsek

Evropa před rozhodnutím o svém osudu

Činitel čas

Nepřátelská koalice vrhla do boje všechny síly

Ani Anglo-Američané ani bolševici nemohou si již dovolit přetrvávat závěr

Nezlomná důvěra Říše

-253-

Pamětní den hrdinů 1945

Vůdcovo provolání k německé branné moci

Existuje jediný příkaz: Se zarputilou rozhodností udržet vše, abychom zmoc přivodili obrat

Na západě i východě stupňuje nepřítel útoky

Japonsko připraveno na invasi

Amerika zahajuje novou fázi východoasijské války

Americký nálet na Tokio

Tokio. Po týdenní přestávce napadl svaz asi 150 amerických bombardovacích letadel v noční dopoledne japonské hlavní města. Nepřátelská letadla svrhla za soustředěné clony strašlivé nálůzí zejména bombardovacích letadel v noční dopoledne japonské hlavní města. Nepřátelská letadla svrhla za soustředěné clony strašlivé nálůzí zejména bombardovacích letadel v noční dopoledne japonské hlavní města. Nepřátelská letadla

Úspěšné německé protiútoky u Hlubčic a Nisy

Prudkost bojů roste na východě i na západě

Sovětské útoky mezi Stolčným Bělehradem a Felsüggallou zastaveny — Drávské předmostí vyklizeno podle plánu — Nový úspěch německých rychlých člunů

Jak vidno z přiložených úkázek z měsíce března, nemají zprávy německého generálního štábu již své obvyklé sebevědomí, pocitu jistoty a podceňování nepřítele, jak tomu bylo doposud. Články přiznávají vážnost situace, za mnohé zastřeným způsobem připravují čtenáře na možnost porážky.

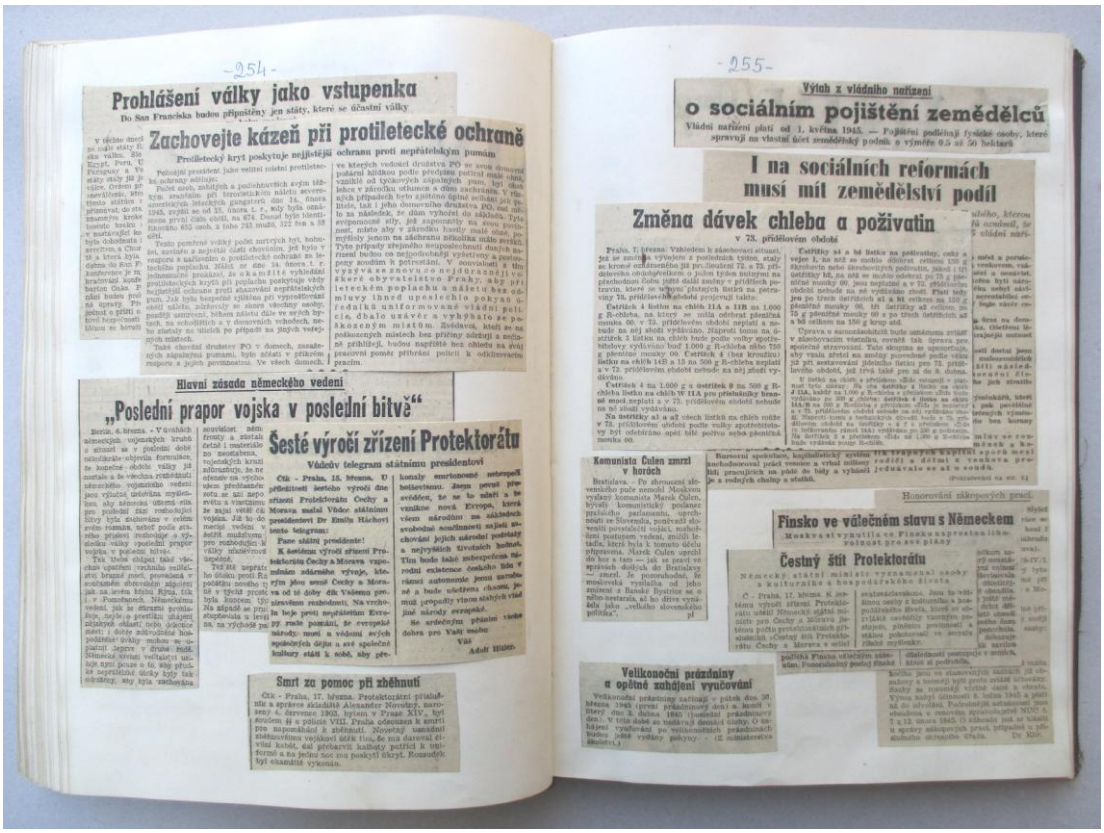

-254-

Prohlášení války jako vstupenka

Do San Franciska budou připuštěny jen státy, které se účastní války

Zachovejte kázeň při protiletecké ochraně

Protiletecký kryt poskytuje nejistější ochranu proti nepřátelským pumám

Hlavní zásada německého vedení

„Poslední prapor vojska v poslední bitvě"

Šesté výročí zřízení Protektorátu

Vůdcův telegram státnímu prezidentovi

Smrt za pomoc při zběhnutí

-255-

Výtah z vládního nařízení

o sociálním pojištění zemědělců

Vládní nařízení platí od 1. května 1945. — Pojištění podléhají fyzické osoby, které spravují na vlastní účet zemědělský podnik o výměře 0,5 až 50 hektarů

I na sociálních reformách musí mít zemědělství podíl

Změna dávek chleba a poživatin

v 73. přídělovém období

Komunista Čulen zmrzl v horách

Finsko ve válečném stavu s Německem

Moskva vyzývá Finsko k uzavření míru

Čestný štít Protektorátu

Velikonoční prázdniny a opětné zahájení vyučování

Duben 1945.

Nejpohnutější měsíc války. Ve středu po velikonocích, 4. dubna začíná sice podle minist. Výnosu po 3 ½ měsíční přestávce pravidelné vyučování, učíme však velmi nepravidelně.

Odb. učitel Aleš Bosák se nedostavil, léčí ve Frýdlantu u. Ostr. Pohrudnici, Anna Kolzová z Malého Pěčína u Telče posílá lékařské vysvědčení (angina), Blanka Hrubanová setrvává v domácím ošetření po návratu z nemocnice (zánět pohrudnice). Vlasta Janíková, rovněž nemocná, dochází do vyučování.

Zahajujeme tedy vyučování na obecné ve 4 třídách (I. tř. Zd. Šebestíková, II. + III. Vlasta Janíková, IV. Josef Šustek, V.+VI. Frant. Bárta), na hlavní škole ve všech třídách, leč jen nouzově, s malým počtem učitelů (Jar. Šebestík, Jan Kundrata, Mat. Švehlík, Frant. Dočkal).

Střídáme se ve třídách, jen abychom vystačili. K tomu ještě vlaky se o 2-3 hodiny zpožďují, kol. Kundrata a Dočkal po marném čekání na nádraží chodí téměř denně pěšky, v 9 – ½ 10 h. Úředníci na dráze jsou znervosnělí stálým dotazováním, zpravidla ani neznají zpoždění, vlak je jim hlášen často teprve až vjíždí do sousední stanice. V prvních ranních hodinách vyučuje ve 4 třídách hlavní školy podepsaný s kol. Švehlíkem a M. Řehákovou

A ještě jiná svízel: Ve škole se denně ubytovávají vojenské jednotky, zabírají i hostince a všecky volné byty. Přenecháváme tedy starou část budovy (5 místností obecné školy) trvale vojsku a v západním křídle (4 třídy, dolní kabinet, sborovna, ředitelna) udržujeme vyučování střídavě polodenně. Leč i to jen nakrátko. Fronta se stále přibližuje.

5. 4. Rusové obsazují Piešťany a Bánovce a blíží se k Novému Mestu nad Váhom. V Brodě vzrůstá panika. Lidé zahrabávají potraviny, šatstvo, cenné předměty do sklepů, skrýší. Vojenské transporty procházejí obcí oběma směry. Jeden oddíl zastavuje na několik hodin oddechu v Šumicích. Před školou stojí lehké vozy s obloukovými plachtami. K vozům jsou přivázány krávy. Vojáci seskakují a dojí je rukama i strojky a teplé mléko pijí necezené.

Ve škole nocují němečtí vojáci se zajatci Rusy a Rumuny. 6. dubna. Němci, kteří se v letech 1939 – 42 nastěhovali do Uh. Brodu (a okolí), dojíždějí s nejnutnějšími zavazadly, někteří i s nábytkem, jednak vlakem, jednak v nákladních autech (méně). Domy v Uh. Brodě při rozcestích a křižovatkách silnic musejí být vyprázdněny pro vojsko. Ve městě je úžasný zmatek. Stěhování, pobíhání, strach. Nikdo nepracuje. Obchody jsou zavřeny. Kdo má kam, odnáší v kufrech cennější zboží do úkrytů, hlavně do vinohradních bud pod Lysou horou, z nichž mnohé jsou upraveny i pro delší pobyt. Všichni se mylně domnívají, že za útoku bude zde bezpečněji než ve městě. Teprve tehdy, ať se vichřice přehnala, poznávají, že tomu tak není, že nejbezpečnějším úkrytem je sklep pod vlastním domem a i za nejhoršího útoku a právě za skutečných frontových bojů je lidem nejlépe pohromadě ve městě, i když nad hlavami praskají granáty a šrapnely. Největší boje bývají právě na obvodu měst na návrších a v údolích, a jednoduché domky vinohradní neposkytují před střelami takové ochrany, jako řádně stavěné domy ve městech, opírající se o sebe navzájem. Také řádění neodpovědných živlů, drancování neukázněných vojáků na periferii a samotách se projevuje ničivěji než v místech, kde je víc lidí pospolu. Opuštěné domy a byty ve městech byly pak drancováním víc poškozeny než ty, v nichž obyvatelé zůstali doma.

Spořitelny ve městě jsou přímo obleženy. Jedni vybírají všechny úspory, druzí ukládají všechny peníze – spekulační horečka se šíří jak nákaza. Kdo se nemá kam odstěhovat, pobíhá doma nebo na ulici a naříká. Lidé se navzájem straší a zas uklidňují. Na vesnicích jsou lidé klidnější, ač i tu se šíří panika a poplašné zprávy.

Ve škole nocuje oddíl Gruzínců. Mají své poddůstojníky i důstojníky, vyšší důstojníci však jsou Němci. Byli všichni původně v ruské armádě. Na Kerči upadli do německého zajetí

a pak byli obráceni proti Rusům, aby prý vybojovali nezávislost své zemi pod Kavkazem. Dobře jim rozumíme, všichni hovoří kromě své mateřštiny i ruským jazykem. Se přejným strachem poslouchají zprávy o postupu ruského a rumunského vojska, bojí se ruského zajetí, nejraději by se dostali k Angličanům nebo Američanům.

7. dubna.

Vyučování vázne. Žáci z Rudic a Nezdenic nepřišli. Učitelé z Brodu nepřijeli. I mnozí místní žáci zůstali doma. Dvakrát přeletují nad obcí letadla, končíme tedy vyučování v 11 hodin. Řed. školy oznámil zbytku žáků, že může býti udělena dovolená těm žákům, kteří se bojí jít do školy, nebo o které se bojí rodiče. Nepřítomnost z toho důvodu bude omluvena. Nechť přijdou jen ti, kteří se nebojí.

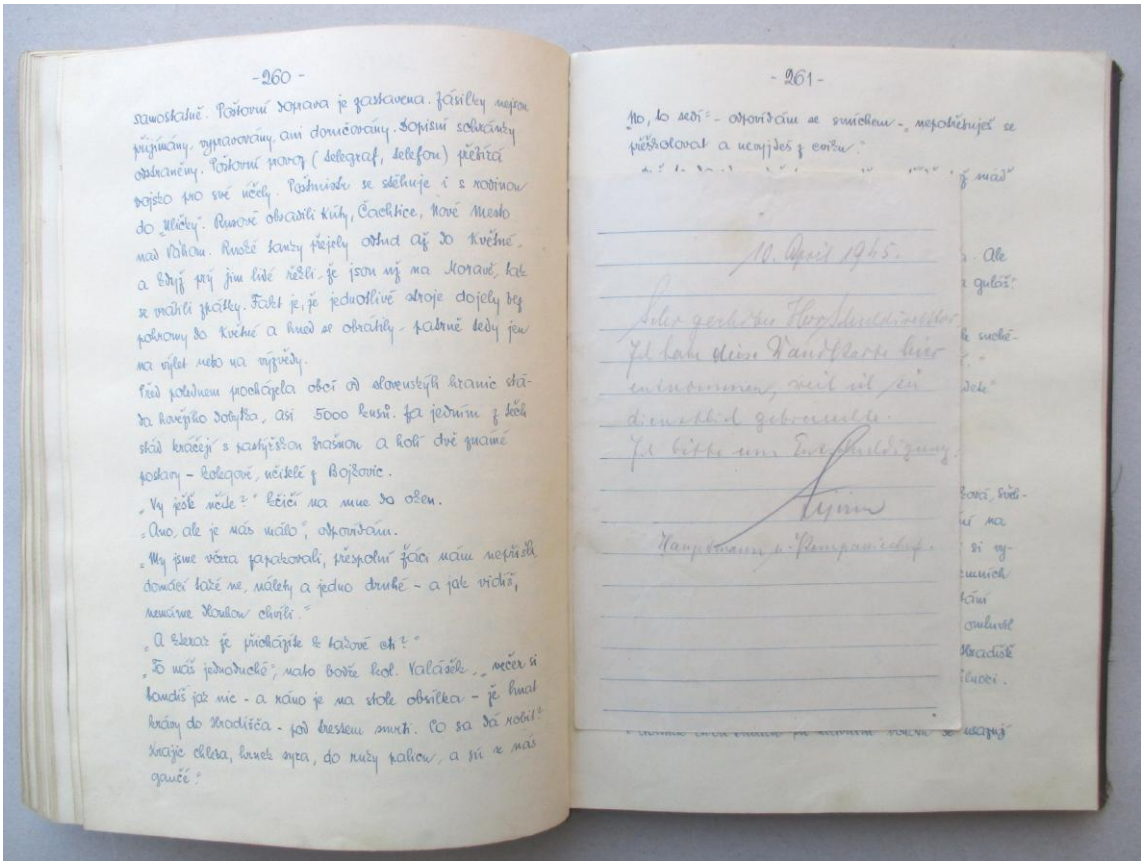

Vlaky jezdí stále nepravidelněji, i s 5 hodinovým zpožděním. Zbrojovky v Uh. Brodě a v Bojkovicích jsou rozpuštěny. Vedoucí úředníci – Němci – odejeli, dělníci dostali dovolenou. Okresní hejtman, rovněž Němec, je nezvěstný, okresní úřad rozpuštěn. Jednotliví referenti úřadují samostatně. Poštovní doprava je zastavena. Zásilky nejsou přijímány, vypravovány, ani doručovány. Dopisní schránky odstraněny. Poštovní provoz (telegraf, telefon) přebírá vojsko pro své účely. Poštmistr se stěhuje i s rodinou do „Uličky“. Rusové obsadili Kúty, Čachtice, Nové Mesto nad Váhom. Ruské tanky přejely odtud až do Květné, a když prý jim lidé řekli, že jsou už na Moravě, tak se vrátili zpátky. Fakt je, že jednotlivé stroje dojely bez pohromy do Květné a hned se obrátily, patrně tedy jen na výlet nebo na výzvědy.

Před polednem procházela obcí od slovenských hranic stáda hovězího dobytka, asi 5000 kusů. Za jedním z těch stád kráčejí s pastýřskou brašnou a holí dvě známé postavy – kolegové, učitelé z Bojkovic.

„Vy ještě učíte?“ křičí na mne do oken.

„Ano, ale jen nás málo“, odpovídám.

„My jsme včera zapakovali, přespolní žáci nám nepřišli, domácí také ne, nálety a jedno druhé – a jak vidíš, nemáme dlouhou chvíli.“

„A kterak že přicházíte k takové cti?“

„To máš jednoduché“, nato bodře kol. Valášek, „večer si bandíš jak nic – a ráno je na stole obsílka – že hnat krávy do Hradišča – pod trestem smrti. Co sa dá robit? Krajic chleba, hrnek syra, do ruky palicu, a sú z nás gaučé“.

„No, to sedí“ – odpovídám se smíchem – „nepotřebuješ se přeškolovat a nevyjdeš z cviku“.

„Dyž to dovedu udržet na uzdě ve třídě, tož snáď aj na silnici“.

„Neztrácíte po cestě?“

„Nesmíme, je to spočítané do posledního kopyta. Ale sem tam přeca cosi uhyne – na porážky a na guláš.“

„A čím to krmíte?“

„Paseme podle cesty. Moc toho zeleného néni, ale suchého teprú né. Tož zme víc hladní než zažraní.“

„S takovou“, myslím si, „brzo v Hradišti nebudete“

8. dubna, neděle.

Rusové obsadili Myjavu. Noviny již nepřišly.

9. dubna, pondělí.

Dětí přišlo asi 25 (ze 300), učitelé dva (Janíková, Švehlík). Posílám je domů a zastavujeme vyučování na neurčito. Nocují zde vojáci Němci. Důstojníci si vypůjčili otoman a nocují ve sborovně. V přízemních místnostech nechce zůstat nikdo. Odešli za svítání a vzali s sebou nástěnnou mapu Evropy, což omluvil velitel zdvořilým dopisem (přiložen). Přijíždíme od Hradiště večerním vlakem místo ve ¼ 8 až v 1 h. po půlnoci.

10. dubna, úterý.

V dolních dvou třídách při hlavním vchodu se usazují vojáci Němci a zřizují sklad střeliva. 5. třída je plná min, nábojů a výbušnin v bednách. Kdyby sem spadla bomba, půl Šumic vyletí do povětří. Žádný však nic neví, ani p. faráři nic neříkám, abych nešířil strach.

11. dubna. Radio ohlašuje pad Trenčína.

Ve škole 400 Szekelů i s důstojníky. Velitel – major, v civilu ředitel školy – mluví německy a zajímá se o náš způsob života. Otevřeně kritisuje válečnou situaci. Maďaři prý válku nechtěli, byli do ní vehnáni od Němců, kteří jim vše vzali a neuznávají je za rovnocenné vojáky a lidi. Nyní je stejně vše ztraceno. Vojáci jsou unaveni, je horko a jdou pěšky, samí 46-56 letí muži. Mluví szekelskou maďarštinou, války mají dost a dávají vinu důstojníkům, kteří je vedou. Jsou prý to zaprodanci Němců (Důstojníci také na Němce nadávají a dávají vinu své vládě). Celou cestu z vlasti sem přes Slovensko vykonali pěšky (2500 km).

12. dubna.

Nápor Rusů na Moravu od jihu k Hodonínu a Strážnici. Nádraží v Brodě ostřelováno kulomety z ruských letadel. Vlak jezdí jen jednou denně, stejně nikdo již necestuje. Kdo ještě něco má, zakopává poslední. Vojáci Němci prý před odchodem berou vše, co není zakopáno nebo přibito. Co nemohou vzít, zapálí prý nebo rozbijí. Vlárská dráha přechází do správy vojenské. Vojáci konají službu strojvůdců, topičů, posunovačů, hlídačů trati i průvodčích.

Vlaky jsou vypravovány jen smíšené (nákladní se 4-5 vozy osobními), nebo vojenské nákladní nebo transportní. Tímto opatřením ustávají množící se teroristické činy v železniční dopravě – poškozování trati a kolejí, vyhazování mostů, což způsobují jednak parašutisté, t. j. vojáci, vysazení z letadel na nepřátelském území – jednak partyzáni, t. j. domácí lidé, ponejvíc mladí hoši, kteří utíkají z práce v Německu i u nás a schovávají se v lesích i domech a přidávajíce se k parašutistům, tvoří pod jejich velením polovojenské jednotky. Nejvíc prý jsou v okolí Hradčovic až po Mikovice, kde také bývá častěji trať poškozena. Domácím lidem neubližují. V Mikovicích byli přepadeni německými vojáky ve vinohradní chatě a při přestřelce několik partyzánů padlo, ovšem i několik něm. vojáků. Ostatní byli rozprášeni. Byli prý zrazeni jistým občanem z Popovic.

13., 14. dubna.

Zásobování vázne. Chleba je málo. Prodává se hned po upečení a za ¼ hodiny je pryč. Ráno 13. 4. se rozšířila zpráva o smrti amerického presidenta Rooswelta. Postup rudé armády na Vídeň, Hodonín a k Brnu. Veselí hoří. Bojkovice těžce zasaženy bombardováním.

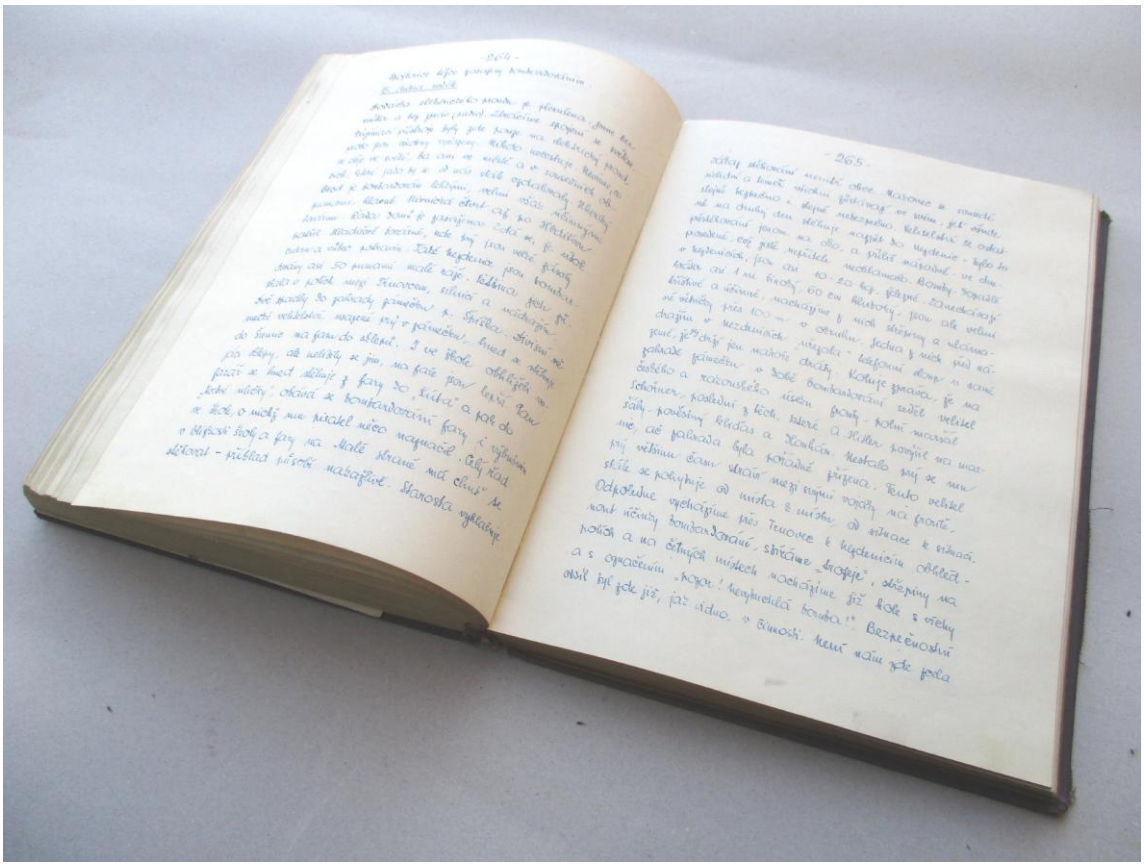

15. dubna, neděle.

Dodávka elektrického proudu je přerušena. Jsme bez světla a bez zpráv (radio). Ztrácíme spojení se světem. Přijímací přístroje byly zde pouze na elektrický proud, proto jsou všechny vyřazeny. Nikdo necestuje. Nevíme, co se děje ve světě, ba ani ve městě a v sousedních obcích, které jako by se od nás stále vzdalovaly. Uherský Brod je bombardován lehkými, velmi však účinnými pumami, hlavně Nivnická čtvrt až po Hladišovu továrnu. Řada domů je zasažena. Zdá se, že útok patřil Hladišově továrně, kde prý jsou velké zásoby cukru a vůbec potravin. Také Nezdenice jsou bombardovány asi 50 pumami malé ráže. Většina jich zůstala v polích mezi Trnovcem, silnicí a nádražím. Dvě spadly do zahrady zámečku p. Špíška. Divisní německé velitelství, usazené prý v zámečku, hned se stěhuje do Šumic na faru do sklepů. I ve škole obhlíželi vojáci sklepy, ale nelíbily se jim, na faře jsou lepší. Pan farář se

hned stěhuje z fary do „Kúta“ a pak do „Mrtvé uličky“, obává se bombardování fary i výbušnin ve škole, o nichž mu pisatel něco naznačil. Celý řad v blízkosti školy a fary na Malé straně má chuť se stěhovat – příklad působí nakažlivě. Starosta vyhlašuje zákaz stěhování uvnitř obce. Nakonec se sousedé uklidní a téměř všichni zůstávají ve svém, jeť všude stejně bezpečno i stejně nebezpečno. Velitelství se ostatně na druhý den stěhuje nazpět do Nezdenic – bylo to přestěhování jenom na oko, a příliš nápadně – ve dne – provedené, což jistě nepřítele neoklamalo. Bomby, dopadlé v Nezdenicích, jsou asi 10-20 kg, železné. Zanechávají kráter asi 1 m široký, 60 cm hluboký, jsou ale velmi tříštivé a účinné, nacházíme z nich střepiny a ulámané větvičky přes 100 m v okruhu. Jedna z nich před nádražím v Nezdenicích „uřezala“ telefonní sloup u samé země, že jej drží jen nahoře dráty. Koluje zpráva, že na zahradě zámečku v době bombardování seděl velitel českého a rakouského úseku fronty, polní maršál Schörner, poslední z těch, které A. Hitler povýšil na maršály, pověstný kliďas a dlouhán. Nestalo prý se mu nic, ač zahrada byla pořádně zřízena. Tento velitel prý většinu času stráví mezi svými vojáky na frontě, stále se pohybuje od místa k místu, od situace k situaci. Odpoledne vycházíme přes Trnovec k Nezdenicím obhlédnout účinky bombardování, sbíráme „trofeje“, střepiny na polích a na četných místech nacházíme již hole s víchy a s označením „pozor! Nevybuchlá bomba!“. Bezpečnostní oddíl byl zde již, jak vidno, v činnosti. Není nám zde zcela volně, protože nevybuchlé pumy mohou být upraveny hodinovým zařízením, t. zv. časovaným zapalovačem k výbuchu později, a každou chvíli explodovat. Také letadla každou chvíli se objevují a nutí nás vyhledat úkryt pod mostem nebo za stromem, nejsou však nebezpečná z větší výšky, jsou to „pozorovači“ a vyzvědači bez bomb. S menší výšky dovedou ovšem také náležitě prohnat palbou z palubních kulometů. Střela z kulometu nejen že na značnou vzdálenost usmrcuje, ale prorazí silný kmen, ba i železné zábradlí a vyřadí lokomotivu z provozu, proletíc jejími „vnitřnostmi“ až na druhou stranu. Stíhací letec sedí sám ve velmi rychlém stroji a střílí skrz vrtuli. Ve výzvědném a bombardovacím letadle je zvláštní kulmetčík (i dva a víc) a pracuje s otáčivými kulomety. Rachot leteckého kulometu se podobá zvuku, který vydává datel v lese zobanem, když odstraňuje kůru nemocného stromu, je však o hodně rychlejší a silnější.

16. dubna. Ustává dodávka mléka z mlékárny v Bojkovicích. Dostáváme polovinu dávky mléka t. j. 1/32 l odstředěného pro dospělé. Šíří se poplašné pověsti o chystané evakuaci obce. I ti rozvážnější počínají podléhat psychose a hrabou si potají kryty v březích strží mezi obcí a Babí hůrkou, nebo vyhlubují sklepy v humnech, nevědouce dosud, že daleko bezpečnější je třebas malý sklep pod chalupou, než třebas prostorný a hlubší, nedosti však shora chráněný kryt na volném prostranství. Nezdenice opět dostávají několik bomb, a zas okolí zámečku. Jsou to tentokrát velké kusy, aspoň 75 kg nebo i těžší pumy. Při silnici naproti fary je pořádný kráter, domek p. Marka, kováře, dostává se strany přímý zásah. Polovina domu je úplně s povrchu smetena, druhá polovina stojí s otevřenými stěnami jak na jevišti. Bomba proletěla patrem a přízemím až do sklepa, kde na štěstí nikdo nebyl. Zámeček – opět zahrada – má další 2 rány. Pan řídící již dříve se ze školy vystěhoval, stejně jako p. farář z fary. Obě budovy jsou totiž v těsné blízkosti zámečku. Z hraničních hor nad stráním ostřelují Rusové silnici Volenov – Březová a Nivnice – Korytná z děl, z letadel pak ostřelují transporty vojenské na silnicích Nivnice – Brod a Nivnice – Horněmčí. Bílé oblačky po výstřelech pozorujeme se svahů Babí hůrky.

Dávky potravin, v posledních obdobích beztah stále snižované, jsou denně nepravidelnější. Masa se dostane 20 dkg na týden, chleba jak kdo dřív přijde, aspoň bochník na týden pro rodinu, cukru 30 dkg měsíčně na osobu. Máslo dostávají jen děti, 5 dkg na týden (dříve 10 dkg). Opět bubnem ohlášeno, že musí ustat stěhování uvnitř obce, a dodávky mléka že se musejí zvýšit. V mase se obec zásobuje sama, a vůbec začíná jen místní zásobování, bez dovozu a vývozu. Omastek dospělí vůbec nedostanou. Vajec máme dostat 5 kusů proosobu a

měsíc, ve skutečnosti jsme od vánoc dostali na osobu jen po 2 vejcích. Poplachy letecké už nejsou vyhlašovány. Letadla přeletují stále. Ostřelují z palubních zbraní kolony aut, valících se po všech silnicích. Z lesa nad Újezdcem se ozývá kulomet, partyzáni prý ostřelují silnici Šumice – Brod

17. dubna.

Večer opět bombardován Uh. Brod. Škody jsou značné – zvláště na oknech a střechách. Pumy jsou tříštivé, asi 50 – 70 kg těžké. Na nádraží je několik zásahů, vagony naložené slamou byly zasaženy a shořely. Celkem tu spadlo asi 25 pum. Přímým zásahem je proražena střecha a jedno poschodí nebo přízemí. Obě náměstí jsou demolována, okna všude vytlačena. Střepy a kusy zdí i omítky se válejí po zemi, nikdo je neodklízí. Na velkém náměstí dopadla puma před obchodem p. Märze, i jinde na dvorech. Přímo je zasažen dům prof. a hud. skladatele Em. Háby, z něhož zůstaly jen zdi. Na horním, Mariánském náměstí je zásah před panským domem (pošt. úřad). Okna vyletěla i s rámy, vrata byla vyražena (zabila čet. strážn. v. v. p. Pokorného, který se za nimi ukryl). Škola má rozbitá okna. Sloup P. Marie je poškozen, lípa před ním vyvrácena. Ženský klášter si odnesl přímý zásah do rohové budovy v I. poschodí. Přímé zásahy jsou dále v Rybářské ulici, v Nivnické čtvrti, na kolejích před domem p. Bělovského i jinde sporadicky. Byl zde zabit učitel Jan Bludský, druhý učitel, Jar. Šiška, zraněn těžce střepinou, která mu uřezala levou ruku. Město se rychle vylidňuje. Lidé se stěhují ráno do Vinohradů a večer zpět i s dětmi, přes den město je vylidněno. Z obchodů jsou v provozu jen ty, které mají zboží, odvážný personál, a jsou nepoškozeny.

18. dubna. Poměrně klid. Prší. Večer přišla motorisovaná jednotka Maďarů. Ve škole ubytováno 50 mužů, auta jsou rozestavena okolo školy. Vojáci chtějí být jen v přízemí, zřejmě se bojí víc letadel než partyzánů na rozdíl od Němců, kteří vyhledávali patrové budovy a ubytovávali se v nejhorším poschodí ze strachu před partysány.

Maďaři mají hodně cukru, po 10-50 kg a chtěli by jej měnit za sádlo, vejce, slaninu, ale obchody nejdou, jsou drazí. Chtějí měnit 1 kg cukru za ½ kg sádla nebo slaniny, a to žádný nedá.

Odstředivky, odebrané na začátku války zemědělcům a zapečetěné nahoře v místnosti obecního domu, jsou sneseny a vydány majitelům. Rolníci rychle dokončují jarní práce za pomoci vojáků, kteří pomáhají i s potahy vyvážet hnůj a orat.

19. dubna, čtvrtek.

Z Brodu do okolí se šíří poplašné zvěsti. Berou prý se muži na nebezpečné opevňovací práce. Vojáci a četníci chodí dům od domu a každého muže vezmou hned s sebou. Rovněž cizinci, přicházející do města, jsou na pokraji zastavováni a po zjištění odváděni na zákopy. Zájem zpravodajský mi nedá, abych se osobně nepřesvědčil o pravdivosti zpráv.

Vypravujeme se tedy se ženou do města. Cestou střetáme vracející se muže, kteří potvrzují pravdivost pověstí. „Nechoďtě do města“, každý z nich radí „nevrátíte se“. Chodníkem podle vody se dostáváme do Rybářské ulice. Nikde živé duše. Jen za okenními skly se tisknou zvědavé tváře, však mužů mezi nimi není. Tu přechází nějaká žena ulicí: „Honem se schovejte, vojáci a četníci vás vezmou“.

„A kde jsou?“ Nikoho nikde nevidím.

„Někde tu v domě“.

Jdeme opatrně dál ke mlýnu, od Maršnerky, zle bombami zřízené, vzhůru směrem ke Komenského ulici. Při každém podezřelém zvuku uskakuji někam za domovní dveře, potkávám německého důstojníka, ale nevšímá si mne. Jdeme Komenského ulicí vzhůru. Za

každým rohem a výstupkem je schován aspoň jeden muž, a z úkrytu pozoruje okolí. Až je všude klid, utíká se k dalšímu rohu. Je to velmi zábavné, jako hra chlapců na schovávanou. Právě přechází patrola ulicí, i schovávám se opět mezi ostatní za roh. Jeden vykukuje nad hlavami ostatních a hlídá. Blíží-li se hlídka, utekou všichni do chalupy a dvorem do jiné ulice. Inu, kdo uteče, vyhraje. Tím se také stalo, že pisatel 19. dubna nebyl zařazen na zákopové práce a se zdravou kůží se dostal domů.

V Šumicích bylo toho dne bubnem vyhlášeno: Majitelé dojnic budou nadále dodávati mléko přímo spotřebitelům dle stanoveného množství za úřední cenu, t. j. 2,10 K za 1 litr.

Dávky:	děti do 3 let	¾	denně
"	3 – 6 let	½	"
"	6 – 14 let	¼	"

Dospělí mají nárok na 1/16 l odstředěného mléka, protože však mlékárna nedodává a v místě odstředěné mléko se nevyrábí, ztrácejí dospělí od 14 let nárok na svůj příděl mléka.

V Těšově bylo bubnováno:

V lese se ztrácí dřevo i ve větším množství. Pachatelé jsou známi. Další odcizování dřeva bude hlášeno lesní správě a trestáno přímo vojenskými úřady jako sabotáž.

V poledne bylo ve všech obcích v okolí vybubnováno:

1.) Je zakázáno opouštět obydlí ve večerních a nočních hodinách od 6 h. večer do 8 h. ráno. Kdo je přistižen mimo dovolený čas, je považován za partyzána, a podle vojenských pol. soudů trestán.

2.) Nerušit provoz a pohyby vojska, ale na požádání ochotně vypomáhat, kde je třeba.

3.) Všichni občané jsou povinni, na požádání se dostavit k zákopovým pracím.

Zmíněné opatření bylo vyvoláno následující příhodou:

Šumicemi projelo ráno vojenské osobní auto s velitelem divise, jistým generálem ze štábu v Nezdenicích. Naproti mlýna byla na silnici položena silná deska s natlučenými hřeby. Auto bylo poškozeno, pasažérům se nestalo nic. Hned před polednem však byli bubnem svoláni všichni muži mezi 14. – 60. rokem a důstojník na návsi oznámil toto opatření: 1.) Zákaz shlukování a nočního vycházení, 2.) Zostření noční hlídkové služby a nepřípustnost náhradních hlídek (doposud bylo lze v hlídkové službě Moravské domoviny si opatřiti náhradníka – platilo se za službu přes 1 noc 100 K a 10 cigaret), 3. Noční hlídka je odpovědna za sabotážní činy, v obci spáchané.

Kromě toho důstojník vyhlásil zvláštní rozkaz svého velitele – generála: „Nevypátrá-li se viník během jedné hodiny, nejeden dům v Šumicích lehne popelem.“ Pachatel se ovšem nepřihlásil. Odpoledne v 16 hodin byla provedena exekuce, jak důstojník oznámil všem občanům „povinným dostaviti se pod trestem zastřelení“, a jak jeho slova přetlumočil místní farář p. Kyselák.

Němečtí vojáci zapálili 5 domů naproti mlýna. Vyhořeli: Frant. Kudela, Frant. Šidlo, Tomáš Vaculín, Karel Pranica, Stanislav Dvořáček. Nanosili dovnitř slámy a polili ji petrolejem a benzinem. Majitelé měli 5 minut čas vynést nejcennější věci. Nikdo cizí jim při tom nesměl pomáhat. Požár nesměl bý hašen. Štěstí, že vál vítr k Nezdenicím a ne naopak, byl by při silném větru mohl hořet celý „Kút“.

Po odchodu vojáků teprve lidé hasili. Dalo se ovšem zachránit již málo, protože domy byly zapáleny zevnitř a prohořívaly zdola nahoru. Do místností nanesli vojáci slámu a dříví, zvláště u Kudelů, kde prý hořet nechtělo. Všecek dobytek vojáci z postižených domů odvedli.

Kudelům uhořel malý vepřík, kterého majitel zachránit nesměl. Čin vyvolal pobouření a účast s pohořelými, nevinnými lidmi. Neúprosný a tvrdý je zákon války. Veřejně pomáhat si jim pro přímý zákaz nikdo netroufal. Rodiny postižených uchýlily se k příbuzným.

Večer ve škole, kromě Maďarů, nocovalo ve velké třídě nahoře vedle kabinetu 7 Němců, část prý posádky lazaretu, rozbitého při Trenčíně. Vlakem se dostali do Pitína, odtud šli pěšky, někteří zranění a kulhající. Večer svůj skrovný majetek, kořist to ze Slovenska, horlivě směňovali za cigarety, po smutné události však lidé se jim vyhýbali a zavírali před nimi. Pisatel dostal od nich 1 ½ kg másla s margarinem za 50 cigaret.

V obchodě p. Bachůrka dávali cukr na ústřižky 75. a 76. přídělového období. Místo celkového množství 2,4 kg na oba ústřižky na osobu dávali kupci, kteří sami příděl nedostali, z vlastních zásob tolik, kolik měli, zde 1 kg na osobu, jinde většinou méně, v Újezdci na př. 30 dkg na osobu.

Maďaři zdejší posádky rozestavili na kopcích okolo Šumic a Nezdenic na ochranu štábu v Nezdenicích protiletadlová děla, která nám každou chvíli koncertují Kusy roztrhaných granátů padají do dvorů a zahrad, nikdo zatím nebyl zraněn. Mužstvo dělostřeleckého oddílu je ve škole, důstojníci v soukromých bytech. Kromě toho je zde v domech stále se množící posádka německá. Nejlepší ochranou před střepinami i letadly je dobrý sklep.

Sobota, 21. dubna.

Letadla ruská a rumunská každou chvíli přeletují, nestačíme utíkat do sklepa. Dopoledne znovu bombardován Uh. Brod, odpoledne opět, také Nivnice a Slavkov. Odpoledne jsme se vypravili do lesů mezi Nezdenicemi, Šumicemi, Záhorovicemi a Rudicemi, prozkoumat terén a vyhlédnout místo pro případný úkryt. Jdeme i s dětmi, musíme se skrývat před letadly. Ve žlebech nad Šumicemi obejvujeme řadu krytů, dobrých i špatných, maskovaných křovím, travou, chrastím, drny. V údolí mezi Rudicemi a Záhorovicemi nacházíme nově zbudované vojenské zákopy a kryty, setkáváme se s 3 mladými muži, podezřelými. Mluví německy, vyhýbají se však vesnicím a při zmínce o partyzánech ve zdejším kraji se podivně usmívají. Ptají se na cestu k Olomouci, k Hradišti, Brnu. Jdou prý od Trenčína, jsou hladoví a unavení.

Ve vsi je živo. Lidé jen přecházejí od domu k domu, rokují v hloučcích, obchodují s vojáky. Tito mají cukr a cigarety, benzin, olej. Za 1 kg krystalového cukru dostává voják 20 vajec, nebo ¼ kg špeku, ¼ kg uzeného masa, za 2 kg cukru ¾ kg sádla topeného, za 30 cigaret 1 l vína ovocného, silného, za 180 cigaret 1 l slivovice. Za peníze se nic nedostane, jen maličkosti v obchodech, které jsou otevřeny jen dopoledne. Kvasnice nejsou již 14 dní. Jí se těsto nekvašené. V noci narazilo osobní vojenské auto s nápisem „Bis zum Sieg“ na závory při přejezdu za Šumicemi a zůstala z něho jen hromádka pokřiveného plechu. Dva vojáci se těžce zranili – odvezli je v bezvědomí. Auto odtáhli do „Kúta“, ale žádný je už nedal dohromady, a tak tam trčí v blátě podnes. Bis zum Sieg!

22. dubna, neděle. Klid, prší. Američané prý dosáhli západní hranice Čech a dobyli město Aš.

23. dubna. Útok na Uher. Hradiště, nápor k Brnu.

24. dubna. Pád Uh. Hradiště. Americká vojska se spojila v Sasku s vojsky ruskými a roztrhla německou frontu na 2 kusy.

25. dubna, středa. Večer přišla smíšená jednotka, složená z Němců, Rusů a Ukrajinců. Část armády generála Vlasova, který organisuje odpor vlastních lidí proti ruským armádám. Vojáci jsou neukáznění, nespokojení, protestují proti ubytování ve škole, potřebují prý se umýt, vyčistit, najíst, a nemají kuchyně, chtějí do soukromí, aby jim hospodyně posloužily.

Konečně maďarští vojáci jim dají večeři – hrách a černou kávu – i slámu jim pohánějí. Nocují ve 2 třídách (36 mužů).

26. dubna.

Od svítání dručí všecka okna v budově. Rusové ostřelují Nivnici a Brod a bombardují tyto obce. Dělostřelectvo ostřeluje s obou stran prostor mezi Vysokým vrchem – Studeným vrchem – Dubinou – Lesnou a obcemi Bánovem – Nivnicí – Dolněmčím. Na vyhlídce u lesa „Pod vinohrady“ stovky lidí pozorují neobvyklé divadlo. Nejlépe vidět pohyby a výstřely na Králově mezi Brodem a Suchou Lozou. Někteří vytrvalci jsou zde od ½ 6. ráno až do noci. Jídlo si dají přivést. Nikdo nepracuje, řemeslníci zavřeli „verštaty“, rolníci nechali dobytek čeledi a manželkám a pole ladem, každý chce vidět válku zblízka. I nás probouzí rachot výstřelů v 6 hodin letního času, platného od 2. dubna (= 5 hodin času slunečního). Potřebujeme spánek po neklidné noci. Ložnici jsme včera přestěhovali do tmavé světnice, kde je chráněna od silnice. Vojáci celou noc přecházeli, dveře práskaly – po silnici rachotily povozy a auta, celá škola se třásla jako při zemětřesení. Oblékáme se a snídáme nakvap za pekelného koncertu letadel, kulometů, děl od Nivnice, protiletadlových baterií okolo Nezdenic a Šumic, leteckých bomb. Každou chvíli do sklepa. Jinak sedíme pohromadě v kuchyni okolo sporáku, zkrouceni úplavicí (po večerním guláši, darovaném od vojáků), v kabátech, každý připraven k útěku do sklepa, každý ví, co má při tom vzít kromě obou nejmenších, 3 ½ leté Pavly a 1 ½ leté Marunky, které mají své nosiče, ostatní popadnou peníze, doklady, suchary, cigarety, deky. Ve sklepě máme už natrvalo nejnutnější zařízení – postýlku, kabáty, přikrývky, lampu – a tísníme se tu za poplachu s vojáky Maďary od protiletadlových baterií, a z dlouhé chvíle se s nimi bavíme.

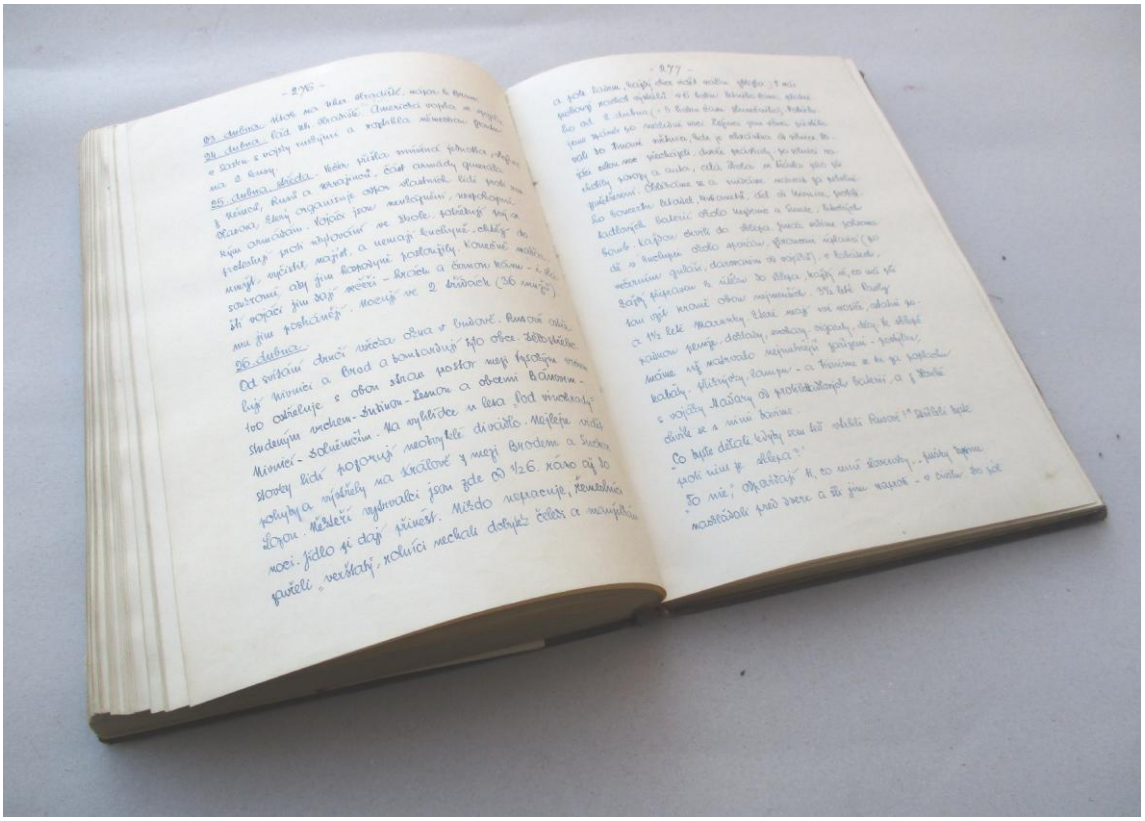

„Co byste dělali, kdyby sem teď vtrhli Rusové? Stříleli byste proti nim ze sklepa?“

„To nie“, odpovídají ti, co umí slovensky, „pušky bysme naskládali před dvere a šli jim naproti – v civilu. Do pól hodiny by nebolo jednoho vojáka. Všetci máme civilné šaty“.

„A co auta?“

„K tým byzme sa něznali. Ty sú nie naše.“

Na vyhlídce pod Vinohrady baví se muži nejnovějšími válečnými vtipy nebo hádají, co bude k obědu. Nálada je dobrá. Německá armáda má prý nová děla, něco kolosálního. Sto mužů obsluhuje jeden kus.

„Sto mužů?“

„Ovšem. Jeden křičí „teď“!, a ostatní „bum“!“

„Ale to je starý slovenský vtip. Něco novějšího!“

„Budiž! Víte snad, že v Německu se všeobecně zdraví Heil Hitler! Šel tedy jednou člověk vedle kříže a pozdravil křesťansky: „Pochválen buď Ježíš Kristus!“ Pozoroval ho gestapák a rozčiluje se: To je sabotáž! Proč nezdravíš Heil Hitler? – Protože tam visí Kristus, zdravím Pochválen buď… Až tam bude viset Hitler, budu zdravit Heil Hitler“. * Nato gestapák: „Potom budu já říkat Pochválen buď!“

Letěli v letadle Hitler a Göring. Hitler praví: Kdybych shodil dolů tabačenky, šli by za mnou němečtí muži. Göring praví: Kdybych shodil oděvní lístky, šly by za mnou německé ženy. Pilot se k nim obrátí a praví: Kdybych shodil vás oba, šel by za mnou celý německý národ. *

Němečtí důstojníci se přeli, kdo vyhraje válku. Jeden vezme korunu a říká: Ať rozhodne los. Vyhodím peníz do vzduchu. Spadne-li číslicí dolů, vyhraje Amerika. Spadne-li na znak, vyhraje Rusko. Spadne-li a zůstane stát na hraně, vyhraje Anglie, - nu, a zůstane-li ve vzduchu, vyhraje válku Německo.

Podobně se baví společnost, jak zřejmo, převážně na účet současných poměrů a samospasitelného Herrenvolku a Wehrmachtu a pana německého vůdce A. H. Tu někdo upozorní, že vojáci zahazují zbraně, zakopávají je, házejí do vody. V řece pod lávkou prý leží 16 pancéřových pěstí, nejmodernějších německých zbraní s raketovým odpalováním proti pancéřům a tankům. Na cestě domů je opravdu v řece vidíme.

Nálada vojáků je stísněná. U Maďarů všeobecně kapitulační, u Němců hrůza před neblahým ukončením se všemi následky a snaha, oddálit nepříznivý osud. Vojáci mezi sebou nesmějí pěstovat a rozvíjet teorie protiválečné. Touží jedině po ukončení války. Důstojníci považují boj rovněž za ztracený, ale setrvání v něm za věc cti.

Tohoto dne byl dobyt Uher. Brod ruskou armádou maršála Malinovského.

Pátek, 27. dubna.

Rusové útočí od Brodu ve směru na Újezdec a dále k Luhačovicím. Maďaři stahují baterie a odjíždějí. Lidé se zavírají v domech a zalézají do sklepů. Ven z vesnice se odvažuje málokdo. Vojáci obsadili všecka návrší kulomety a dělostřelectvem. Němci vyhodili most za Brodem a menší most na šumické silnici. Vesnice je hermeticky uzavřena. I v humnech na otevřených místech jsou rozestaveny kulomety a narychlo zbudována hnízda odporu. Nad vsí bzučí a sviští granáty, několik rumunských nebo ruských šřapnelů se nad hlavami drtí, ale zatím neublížily. Vesnice je jako po vymření, zdánlivě bez života. Mše sv. se neslouží, i zvon na věži umlkl. Občas se ozve detonace vyhazovaného mostu. Železniční most u Těšova letí do vzduchu, most za Nezdenicemi jej následuje. Vlaky nejezdí.

Vydávají se potravinové lístky, ale na všecky se nedostalo, všichni ani pro ně nebyli.

28. dubna, sobota.

Po celý den dělostřelecké souboje a kulometná palba okolo vsi. Na vyhlídce již není diváků, kryty ve žlebech jsou neobsazeny. Každý se krčí doma ve sklepě. Rusové po dobytí

Újezdce překročili silnici Újezdec – Luhačovice. Baterie rozestavili na stráních nad Těšovem a Újezdem. Střílejí do svahů pod Babí hůrkou, kde jsou ukryty baterie. Druhá skupina – Rumuni – postupuje od Bánova k Šumicím, třetí – ruská – od Brodu. Boje se odehrávají na návrších. Granáty a šrapnely nás přeletují a hvízdají, bzučí, sviští. Odpalované rány způsobují pekelný rachot. Ozvěna jej zesiluje. Chvílemi splývají zvuky v jeden souvislý zvukový pás, připomínající hlas hromu. Letadla nad hlavami přeletují, nebombardují, sledují pohyby a postavení hlídek a baterií. Odpoledne se šrapnely trhají přímo nad námi. Jeden zasahuje domek Martina Volaříka uprostřed návsi, druhý zapadl do Kúta. Při výbuchu u Volaříků je zničena střecha nad návratím a mlatem, rozmetána patra, zničena jabloň, vrata vyražena s kusem zdi na silnici, plot vyvrácen leží na silnici, dvůr je demolován. Okna byla rozbita ve všech domech naproti Volaříků, od Jar. Hřiba až po cestu k Bánovu. Naproti u pekaře p. Šimurdy rovněž poškozena střecha. Při výbuchu byl střepinou lehce zraněn vedoucí obce náměstek p. Frant. Hřib. Byl zrovna na silnici, ale slušně daleko od místa zásahu. Střepiny se rozletěly v širokém okruhu, prorážely a přerážely tyčky v plotech a zavrtávaly se do zdí a do země. Podepsaný byl s celou rodinou v malé zahrádce u školy za východní zdí. Při svištění jsme se přitiskli ke zdi a po výbuchu střepiny okolo nás pršely na zem, ač škola stojí aspoň 100 m od Volaříkova stavení. Domácím lidem v kuchyni u Volaříků se nestalo nic.

Bohoslužby se opět nekonají, zvony mlčí. Náves je liduprázdná, jen odvážnější tu a tam přebehnou, ženy ráno pro mléko, v 10 h. po vybubnování pro maso, které nabízí p. Dvořáček na dolním konci bez lístků po 20 K za kilo. Protože je to na poměry tuze laciné, schází se kupců desetkrát víc, než lze uspokojit. Přes všecky vyhrůžky pištících a kvílejících střel žaludek zůstává pánem situace. Bubeník Antoš statečně obešel celou ves jak neohrožený tambor ve velkém orchestru bitvy, hlas jeho bubínku je doprovázen bubnováním kulometů, místo flét a klarinetů hvízdají střely a basovým podkladem tvrdí muziku praskavé výbuchy granátů. Nikde není strachu, vždyť na tohle jsme čekali 6 let. O výsledku války je dávno rozhodnuto, hned u Stalingradu byla vybojována kritická bitva – to víme – leč nastávající dny, snad hodiny – rozhodnou o našem osobním osudu, o tom, jak z války vyjde každý z nás, celá obec.

Neděle, 29. dubna.

Napětí vyvrcholuje. Střelba trvá po celý den, tu slábne, tu zas sílí, je však stále tak blízko, že nelze vyjít na náves, ba ani přede dveře. Roje projektilů dopadají po celý den, odrážejí se od kamenů, pleskají na ploty a střechy, rozbíjejí křidlice. Rus pálí od Goliášky někam k Nezdenicím. Nezdenice vůbec jsou postiženy daleko víc než Šumice, a myslíme si, že nezaslouženě, vždyť u nás bylo schováno kulometů a děl víc, a přece Nezdenice dostaly přes 40.000 zásahů (i pole) a osada je rozbita. Později ovšem chápeme, proč.

V 7 h. ráno jak úder hromu zčista jasna hrozná detonace, chalupa paní Chromkové naproti školy dostává ránu ze dvora, okna ve škole se sypou. Hned nová rána, domek Brumovských s druhé strany školy je zasažen – okna na té straně řinčí. Třetí a čtvrtá rána je za humny. Nikdo si netroufá vyjít ven. Stahujeme se do nejbezpečnější místnosti ve škole, do nouzové ložnice. Potom počítáme okna – 46 tabulek rozbitých, z toho 5 v bytě. Další rány dopadají, syčí to a praská na všech stranách jak v potápějící se lodi. K Brumovským jde kněz a stolář. Tetička Brumovská, třetí žena p. Brumovského přes jedno od fary umírá po zásahu granátem. Dopadl na dvůr, zrovna když nabírala vodu u studny. Její muž se přikrčil ke zdi – a nestalo se mu nic. Na dvoře jsou rozbity chlívky, kus zdi utržen a kus plotu. U místního velitele, německého majora dosáhl ovdovělý manžel svolení, že může dát zvonit hrany, ale večer, a zas večer vykonat pohřeb. Leč zvoníci nechtějí na věž jít zvonit.

P. Hřib, náměstek, jinak také zvoník, je zraněn, p. Slíva obchodník prý leží nemocen. Zůstává tedy i tato poslední služba vyhrazena osiřelému manželovi, a Fr. Brumovský se

zrovna za soumraku chystá jít zvonit, leč v tu chvíli opět se nad vsí rozpoutává smršť šrapnelů a granátů. Juřeníkův dům vedle fary dostává ránu do štítu, a tak zvoník se neodvažuje opustit dům a jít na věž zvonit. Bohoslužby opět se nekonají, lidští mravenečkové zalézají do země jak žáby před mrazem. Život ve sklepech má zvláštní ráz. Spí se na zemi na slámě, na otepích, deskách, ve větších sklepech dokonce na otomanech pod dekami. Všichni usínají oblečeni, nemyjí se, nepřevlékají. Jí s počátku ze zásob. K dobytku a drůbeži se jen letmo odskočí. Nakonec hospodyně přece jen musejí i vařit, když to trvá víc dní. Uvaří v kuchyni nahoře co nejrychleji jednoduchý pokrm a honem zas do úkrytu. S vařením ovšem jsou potíže. Kvasnice nejsou už 3 týdny, pekař peče jen jednu pec denně a chléb je v půlhodině pryč, je bída o chléb a o vše.

Protože v každém domě není vhodný sklep, pozvou do dobrého úkrytu i příbuzné a známé, a tak delším společným soužitím se v podzemí vytváří společenství dvou i více rodin, které jistě v četných případech povede k trvalejším přátelským svazkům. Tak vedle u p. Havlíčka se usídlili kovář p. Šojdr s rodinou (5 členů), Janíčkovi (3 lidé), obchodník s obrazy p. Vokoun z Kúta (3 lidé), takže jejich sklepní rovina čítá 14 členů. Ve škole nalezl útulek p. Aug. Bartoš, školkař, paní však ho nenásledovala, zůstala raději doma sama. U kol. Bárty za dráhou žije dokonce 25 moderních jeskynních obyvatel.

Celou noc i dopoledne prší. Obhlížím zasažený domek tetičky Chromkové. Zvenčí nevidět nic. Uvnitř je to jiné. Jáma od granátu je naproti komory a chlévů, dveře vyražené, zdi probity střepinami, částečně sesuty, střecha sesypána, křídlice však se rozbily až po dopadu na zem. Jedna střepina prolítla oknem a dveřmi do kuchyně, odtud zdí do světnice a druhou zdí ven. Hospodyně stála u sporáku. Malý krok zpět, a byla by ji střepina přeťala ve dví. Celá dostrašena mi vypráví podrobnosti.

Německé tanky z první linie se stahují k Nezdenicím. Za tanky jedou vojáci z první linie na nákladním autu, z posic nad vsí směrem k Brodu. Naposled 2 vojáci svinují dráty polního telefonního vedení. Velitelství úseku se stěhuje z domu p. asistenta Jančáře. Dělostřelecký důstojník byl v obci spokojen, Šumičané prý jsou dobří lidé, a že proto nedá střílet na vesnici, tolik moci prý má. Rusové zvolna postupují po obou stranách Olšavy, i od Bánova.

Odpoledne se vyjasní a objevují se rumunská letadla zároveň umlká palba.

„Šanen sí“ obrací se německý důstojník k inž. Kohoutkovi na jeho dvoře „Verrat, niederträchtiger Verrat“.

„Co, jaká zrada, kde? Nechápavě se dívá oslovený po obloze.

„Nevidíte? To jsou německá letadla. Vyzbrojili jsme je Rumuny, našimi zbraněmi, a teď je obrátili proti nám. Není to švajneraj?“

Musel přiznat, že je. Ale v duchu se smál. Byli přece nejchytřejší na světě, a jejich Vůdce sám sebe pyšně proklamoval za největšího muže dějin, proti němuž stojí samé nuly – a od nepatrných Rumunů se nechal obelstít. Letouny krouží všemi směry. Střelba proti nim začíná s počátku nesměle mručet jak drážděná šelma. Tam to cvakne, tam zavrčí, houkne, vyštěkne, až se rozzuří pravá smršť střel proti vybušným vetřelcům. Obláčky dýmu, krátké záblesky se mihají okolo letadel, ale zásahu nebylo dosaženo.

Zajímavo je sledovat a srovnávat zvuky odpalovaných ran. Těžká děla houkají dunivými údery, které rozchvívají vzduch i zemi. Lehčí děla vydávají práskavé rány, těžké kulomety serie řezavých, ostrých ran, z dálky slývajících v jediný zvuk. Lehké kulomety pálí ostře a krátce, o něco slabší jsou výstřely z pušek. Rány z lehkých automatických strojních pistolí jsou úsečné jak seky šavlí, rány z pistolí, jichž se používá jen v boji zblízka, jako řízné údery toho, kdo je zvyklý mít poslední slovo. Zajímavé jsou zvuky pojízdných signalisačních

přístrojů. Zní to jako parodie, pazvuk, doprovod havěti; jako když vedle hafana štěká malý pejsek, který to ještě dobře neumí. Zkresleny ozvěnou připomínají skřehotání, štěkání, klepání velikonočních klapaček, fackování, karamboly na kulečníku. Vše pak dohromady je koncert jedinečného zvukového efektu a zabarvení.

30. dubna, pondělí.

Stále v palební linii. Zrána je nápadný klid, zvláště v lesích na severovýchodě od Šumic. Baterie se asi přeskupily. Ústní zpráva, nezaručená: Rusové včera vyklidili Újezdec, stáhli se zpět za Těšov.

Ráno v 5 hodin vynesli paní Brumovskou a uložili v márnici. Jen kněz, kostelník a nejbližší pozůstalí kráčeli za rakví. Tak smutný a ubohý pohřební průvod Šumice asi dávno neviděly. Jistě by bylo šlo víc lidí, kdyby byli znali den a hodinu. Brumovský sám zvonil hrany a zároveň průvodu do kroku.

Noční služba zas – tak jako včera a předevčírem – burcovala a hledala muže pro vykopávání zákopových překážek v palebné čáře. Předevčírem z 60 se dostavilo do práce jen 20 mužů, včera jen 2. Pracuje se v noci přímo před ústím „nepřátelských“ zbraní. Jaký tedy div, že každý se schová do nejzazšího kouta, aby nebyl vypátrán a zařazen do pracovní čety.

Den byl slunný, ale chladný, bylo nám však pořádně horko. Roje granátů a šrapnelů dopadaly po 5-10 za sebou v kratších nebo delších přestávkách. Jsou zaměřovány nejspíš na školu, protože všecky „šupy“ jsou posazeny okolo školy: Fara 2 zásahy, p. Bartoš za obecním domem, naproti školy Kráčmarovi, Chromkovi, Volaříkovi před domem, Flaks před domem a v humně. Kohoutkovi v humně, Havlíčkovi plný zásah do střechy. U Havlíčků byla všechna okna úplně rozbita přesto, že byla chráněna deskami ze silného plechu. Střepiny hravě prorazily plech a tabule za ním rozbily.

Po setmění přenáší hlídka na nosítkách Oldřicha Slívu, syna býv. poslance republik. Strany Leop. Slívy. Byl poraněn střepinou granátu v Kútě, kde se ukrýval i s bratrem před gestapem.

Dělostřelectvo, které nás má na mušce, zřejmě se zastřeluje na střed obce, zvláště na školu, snad v domnění, že jsou tu ještě vojáci, nebo aby dokázali panu Göbbelsovi, že jeho propaganda má pravdu dokazujíc, že dovedou trefit jen lazarety, kostely, nemocnice a školy.

Možná také, že špatně odhadli vzdálenost a míří ve skutečnosti dál do údolí Ovčírky. Kdo by si pomyslil, že mohou chtít zasáhnout zakopané baterie v zahradách a humnech při středu obce a množství kulometných hnízd že tu chtějí vykouřit, o nichž dobře ví, ač my sami sotva o nich máme tušení.

Okenní tabulky jsou proděravělé úlomky granátů, které je netříští, jen jimi provrtávají okrouhlé otvory. Nikdy bych nevěřil, že je možno prudkým nárazem ve skle vykroužiti tak hezké kolečko. Všude po dvoře, zahradě, před školou, ve světnicích, ve třídách a na chodbách sbíráme úlomky železa které měly rozsévat smrt, zatím však, bohudík, nikoho nezranily, ba ani školu vážněji nepoškodily. Nalézáme četné projektily pušek, automatů, kulometů, zaražené ve zdi nebo ležící před ní na zemi, když již ztratily dlouhou poutí průbojnou sílu a nestačily se zavrtat ani do omítky.

Květen 1945.

1. května, úterý. Šumice.

Pro historický první máj. Čekali jsme nejhorší a nebylo k tomu daleko. Včera večer okolo 9. hodiny začaly se ostřeji ozývat „klapačky“ – signální přístroje, postavené jednak v lese pod Vinohrady, jednak naproti na svahu směrem k Bánovu, a odcvakávaly morseovými značkami zprávy vojákům v posicích. Potom přístroje sjely do vesnice, jeden zůstal na silnici u školy, druhý se postavil naproti p. Aug. Bartoše, školkaře, a zahájily signalisování. Kulomety a děla na chvíli ustaly, pak znovu pálily ze všech hlavní v samé vsi. Lidé zalézali jak nejhlouběji mohli. Bylo to jako když smečka hladových vlků vyje před vraty statků, na které připravuje útok. Potom se baterie, rozestavené v humnech, začaly soustřeďovat, a od ½ 10 zahájily ústup po rozbahněné cestě k Rudicím. Nebe bylo ozařováno rudými a žlutými světly. V 10 hodin byla ves opuštěna. Krycí palba v Šumicích a od Rudic potrvala přes půlnoc. Nad potokem, protékajícím mezi Šumicemi a Bánovem stáli na návrší Rumuni a vypouštěli bílé rakety. Nešlo jim asi do hlavy to řádění okolo Šumic, když jindy býval v noci klid zbraní, zasloužený odpočinek od soumraku do svítání. Bylo to pohádkově příšerné divadlo, krajinná kulisa pod reflektorem měnících se barev, hra světel a stínů, hudba hromu a svištění střel, z neznáma do neznáma posílaných celou družinou čarostřelců. Vše pozvolna utichlo. Kulomety umlkly jeden po druhém a bez výběru se dávaly tou cestou blátem a do kopce, kudy se před tím s nesmírným úsilím prokousávaly lehké i těžké baterie. Několik lehčích kulometů ve vsi i nad ní střílelo po celou noc a maskovalo ústup. Druhá strana odpovídala slabě děly. Teprve v ½ 4 ráno poslední 2 kulometné skupiny Němců opustily kvapně svá stanoviště a prchly i s kulomety k Rudicím za ostatními. Neměli ani čas rabovat, ani muže s sebou nevzali, jen nějaký dobytek pro rozhojnění špíže u p. Leop. Slívy. Odešli v noci jak zloději.

Avšak mnoho lidí v dědině nemohlo spát té noci. Jistě se děje něco neobvyklého. Dávali tedy pozor a sledovali pohyby a odsuny nepřátel. Když byli jisti, že poslední německý voják opustil obec, vyšel jistý Žampach před 5. hodinou nahoru do polí k rumunským posicím. Byl zadržen hlídkou a předveden před velitele, kde dosvědčil znovu před napřaženými pistolemi, že Němci vesnici opustili a že vojska spojenců mohou klidně postoupit dále. Nechť prý ho vezmou na obhlídku s sebou jako rukojmí a nemluví-li pravdu, mohou ho klidně zastřelit. Rumunské přední stráže vykonaly pochůzku vesnicí, a pak už celá jednotka sestoupila do Šumic polními cestami od Bánova i silnicí od Brodu a Nezdenic (Nezdenice byly osvobozeny hned večer). Lidé vojáky radostně vítali, častovali kávou, koláči, vejci, slivovicí. Vojáci první linie však se nezdržovali a hned se vydali po ústupových cestách za nepřítelem. Další pak přicházeli a odcházeli většinou pěšky, ale i na autech, kolech, vozích, tažených lehkými koni, rohatými stepními voly, ba i buvoly. Vojáci Rumuni jsou postav prostředních, opálení a snědí tak, že připomínají cikány.

Cikáni byli u nás v poslední době velice vzácní, od r. 1942 soustředili je Němci do koncentračních táborů podobně jako židy, kde pravděpodobně z největší části zahynuli. Tím je náš venkov ochuzen opět o jednu romantiku, které není co želet. I v Šumicích žily 3 rodiny cikánů, jejich 5 dětí chodilo k nám povinně do školy, chodili však nepořádně a neradi a špatně se učili a druzí žáci se jich štítili, i byli jsme rádi, že jsme se jich zbavili. Chatrče šumických cikánů, slepené z hlíny, dřeva a plechu, stojí podnes nad křížem na dolním konci a propadají zkáze.

Hned po vstupu vojáků do vsi se udála trapná příhoda. Asistent p. Jančář vyšel vojákům naproti a jednomu podával ruku. Rumun ji přijal, druhou však sáhl vítajícímu do kapsy a vytáhl mu hodinky, a jen stručně řekl: „Choď!“ (jdi!). P. Jančář hned vyhledal velitele a věc hlásil, spolu pak našli vojáka, který byl hodinky mezitím již zašantročil kamarádovi, a oba

dva dostali od důstojníka na místě tolik ran holí, co snesli. Rabování postupujících vojáků první linie je ovšem věc běžná v každé armádě a vysvětlíme ji duševním rozpoložením člověka, pohybujícího se nepřetržitě na hranici smrti, i jinými okolnostmi, na př. opilostí nebo tím, že v prvních řadách bývají živly zločinné, z trestu, u nichž risiko smrti nelze vyvážiti ideálními pohnutkami osvobozovacího boje, ale odměnou hmotnější. Proto, ač drancování se v každé armádě stíhá co nejpřísněji, velitelé často tu zavírají obě oči. Jde arci vždy jen o část, která kazí dobrou pověst celku. Ostatně naše Šumice i po této stránce vyšly z války téměř beze škod oproti sousedním Nezdenicím, které byly zničeny několikerým bombardováním, silnou dělostřelbou a nakonec ještě drancovány.

Rumunský důstojník potom vyprávěl, jaké jsme tu v Šumicích měli nezasloužené štěstí. Kdyby nebyl došel s naší strany posel, považovali by vesnici silně obsazenu německými oddíly a pálili by na nás. V 8,05 h. měla být zahájena soustředěná dělostřelecká palba celé dělostřelecké divise na obec, která by bývala s povrchu smetena. Sousední Nezdenice se vzdaly na pokraji noci, Újezdec a Polichno hned večer, zbývaly tedy jen Šumice jako domněle silně opevněná výspa, která chce co nejdéle vzdorovat.

Vojáci, stíhající nepřítele, jsou obrněni až po zuby. Ve vysokých botách lehce přemáhají nesnáze počasí. Na zádech vlekou torny s proviantem, na opasku nábojnice, přes plece chlebník, pušky a automatické opakovací pistole, na ramenou řetězy min a raketových bomb. Důstojníci majímapy a dalekohledy, a stále pobízejí muže, kteří by se rádi zastavili a nechali trochu obdivovat a trochu hostit. A stále přicházejí noví a další. Ti už tolik nespěchají, nejsou ověšeni zbraněmi a nikdo je nepobíjí. Zastavují se s lidmi a zajímají o vše. Nejvíc snad o hodinky a jízdní kola. Ztratily se asi 10 kapesní a náramkové hodinky, několik párů koní (později byly nalezeny a vráceny) asi 4 kola (sebrána jezdcům na cestě). P. Augustin Bartoš pozval vojáky na víno, a když byli v ráži, něco vína mu rozlili a asi 5 hl odvezli. Že se pila i slivovice, to je na Slovácku samozřejmé, a že nevypité zbytky zmizely, také dobře pochopíme. Seno, slámu, oves rovněž každá armáda potřebuje, a nemůže-li je dostat za peníze, najde je jednoduše a vezme. Lidé však, čekající na vítěze jako na spásu tolik let, zesmutněli a zavřeli se v chalupách a na další vojáky se dívali zavřenými okny.

Toho dne byl uveden v činnost předem připravený Národní výbor, který vydal toto provolání.

Prohlášení.

Dnešním dnem vstoupila naše obec v život nové Československé republiky.

Aby byla zachována souvislost dosavadního právního řádu se stavem novým, aby nenastaly zmatky a upraveny byly veškeré nutnosti pro blaho občanů, nařizuje Národní výbor jako vykonavatel obecních záležitostí následující:

1.) Veškeré dosavadní zákony a nařízení, zejména nařízení ruské branné moci a zákonné čs. vlády musí být respektovány.

2.) Všechny obecní resorty jsou řízeny Národním výborem dle odst. 1.)

3.) Zakazuje se vyrovnávání sporů, vzniklých z různých politických titulů.

4.) Toto nařízení nabývá okamžitě platnosti a končí po zavedení normálního styku s úřady.

Šumice, 1. května 1945.

Za Národní výbor Josef Lorenc,

Ludvík Kubáň, místopředseda. předseda

Dr. Alois Kadlec
Ignác Zetka
Leopold John
Ludvík Lorenc
Frant. Tlach
Frant. Slíva.

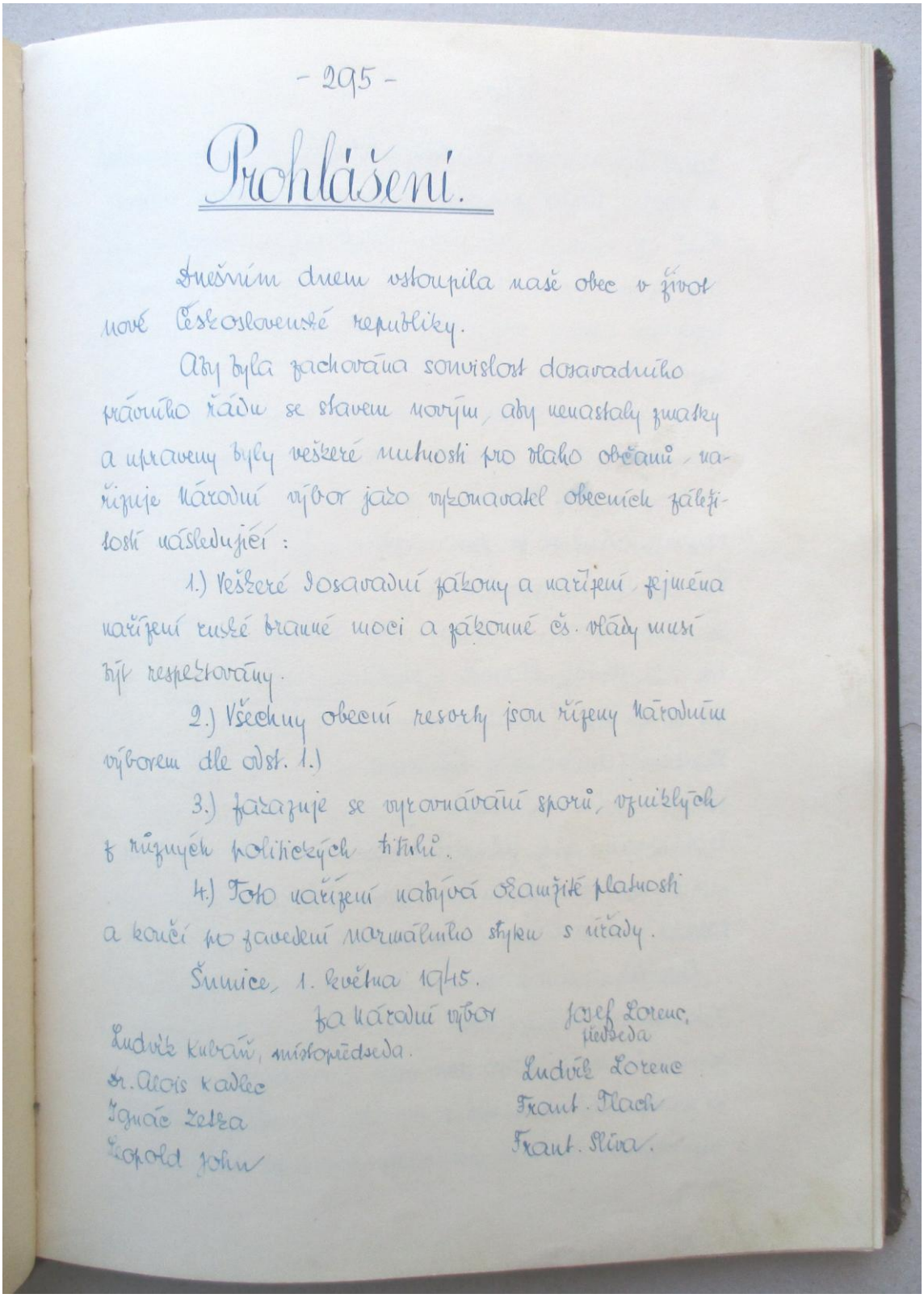

- 295 -

Prohlášení.

Dnešním dnem vstoupila naše obec v život nové Československé republiky.

Aby byla zachována souvislost dosavadního právního řádu se stavem novým, aby nenastaly zmatky a upraveny byly veškeré nutnosti pro blaho občanů, nařizuje Národní výbor jako vykonavatel obecních záležitostí následující:

1.) Veškeré dosavadní zákony a nařízení, zejména nařízení ruské branné moci a zákonné čs. vlády musí být respektovány.

2.) Všechny obecní resorty jsou řízeny Národním výborem dle odst. 1.)

3.) Zakazuje se vyrovnávání sporů, vzniklých z různých politických titulů.

4.) Toto nařízení nabývá okamžité platnosti a končí po zavedení normálního styku s úřady.

Šumice, 1. května 1945.

Za Národní výbor

Josef Lorenc, předseda
Ludvík Lorenc
Frant. Tlach
Frant. Slíva.

Ludvík Kubáň, místopředseda.
Dr. Alois Kadlec
Ignác Zetka
Leopold John

Zdejší lidé zachytili 2 zběhy Vídeňáky v civilu a předali je vojsku. Vojáci je nechtěli a ponechali je hlídce v obci. Hned 1. 5. večer se utvořila hlídka z mladých mužů domobrany, která měla za úkol zabránit drancování a vyrovnávat spory mezi občany a vojáky a vůbec zaručiti bezpečnost.

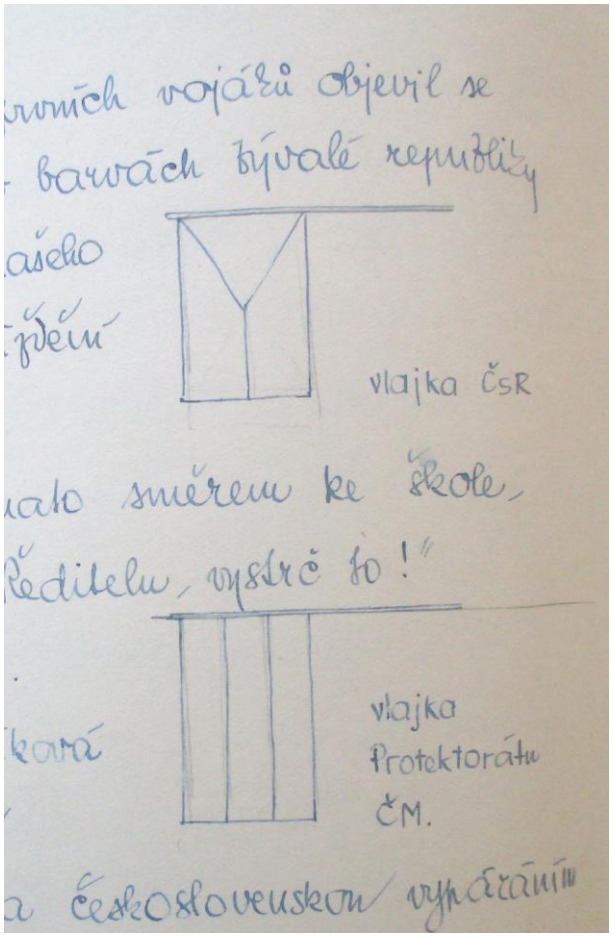

Za hodinu po objevení se prvních vojáků objevil se první československý prapor v barvách bývalé republiky na domě p. Jar. Havlíčka, našeho souseda, odkud se ze shromáždění lidí ozvalo při vztyčování nadšené „hurá“, a hned nato směrem ke škole, kde stál druhý hlouček: „Řediteli, vystrč to!“

„Už se to šije!“ odpovídám.

Skutečně paní učitelka Řeháková sháněla již školní vlajku Protektorátu a z ní ušila Československou vypáráním modré vespod a vložením do středu. Odpoledne již se třepotala nová vlajka i na škole.

Odpoledne jsme se vypravili do Uher. Brodu. Byl to po 7 denním uzavření v domě první výlet v ČSR, a zrovna na prvního máje. Sotva jsme vyšli z posledních chalup za mostem, vidíme kostel v Újezdci – bez střechy, s rozbitou věží. Míjíme opuštěné díry vedle silnice, po kolik dní byly jediným příbytkem Němců – vojáků první linie. Z nich ostřelovali ruské posice, které začínaly na návršíčku nad mostem v ohbí silnice. Nejhustěji těchto děr je na samém vrchu kopce, kde je země rozryta granáty, pole jsou tu samý trychtýř. Zde stály baterie děl. Odtud bouřily k Brodu a Těšovu, a z té strany, jak pozorujeme, bylo sem náležitě odpovídáno. V zákopech jsou náboje, chléb, zbytky oděvů, deky, vše prosáklé vodou a rozmoklé, vždyť kolik dní už prší. Zákopy z větší části zatopeny vodou. Jsou kryty lištovými díly protisněhové ohrady, naskládanými podle silnice na hromadách. Zákopy jsou tu podle silnice, nejvíc v silničních příkopech, až po kříž při újezdecké cestě. Všude tu byly lehké baterie a kulometná hnízda. Zem všude proděravěna granáty ráže 8 cm a 15 cm. Místy trychtýře po leteckých bombách. Dráty telefonního vedení leží na zemi až po most přes potok, z něhož trčí do vzduchu jen kusy železa. Přecházíme na druhou stranu po betonových balvanech, válejících se ve vodě. Spousty nevystřílených granátových patron, min, kulometných patronových pásů, zahozené pušky, ruční granáty lemují silnici, vše tu leží nakupeno v nepořádku v blátě na zákopech poražené armády. Tu leží kus řetězu, tam zákopnická lopatka, obyčejný rýč, velká krabice od konserv, bedna s náboji. V jednom zákopu bota se pokrvácenou onucí, jak ji voják asi zul ze zraněné nohy, i ocelová helma proděravělá úlomkem granátu jak krabička od sardinek. Hlava, kterou helmice chránila, zde není, ale jistě již nebolí.

Ruské zákopy sledujeme od návrší nad sesypaným mostem až po rozcestí k Bánovu. Jsou důkladnější, lépe kryté, jinak opuštěním a zanechaným nepořádkem se podobají oněm prvním. V samém ohbí před vyústěním do bánovské silnice jsou zanechané dynamitové nálože na okrajích vozovky, i s připravenými závrty. Malé dřevěné bedničky jsou zde dosud,

nálož byla již vybrána. Na 6 místech měla být silnice porušena podobně jako železniční koleje, přervané na výhybkách dynamitem.

Silniční most pod pivovarem rovněž je vyhozen, železniční most však stojí, nebyl asi čas jej zničit. Most u váhy na nivnické silnici v Brodě je poškozen bombou, most za ním (za Lipovým dvorem) rozbořen, ale již je tu most nový. Ruští zákopníci ve 3 dnech postavili ze dřeva most náhradní.

Uherský Brod představuje dílo zkázy. Největší škody byly způsobeny bombami. Část továrny Maršnerky při dráze (skladiště střeliva a zbraní havřické zbrojovky) je srovnána se zemí. Provazní ulice dostala co proto, ale zas i střed města, na náměstí dům naproti fary, a jiné a jiné domy. Nelze nyní již určiti, co je zničeno od granátů a co od bomb s letadel. Ve vnitřním městě není domu bez zásahu, byloť město po 4 hodiny v bubnové palbě. Málokterému domu postačil jediný zásah, mají většinou víc, i desítky ran, ale také, ovšem vzácně, jsou i domy, které vyšly bez nehody. Zvláště horní část, Ventrčák, byla poměrně ušetřena, rovněž Předměstí. Janáčkův pivovar si odnesl jen několik odřenin. Obyvatelé žili ve sklepech, obětí na životech bylo tedy málo. Z Uh. Brodu 17, z Těšova 6, z Újezdce 3, ze Šumic 1, z Nezdenic 0, Záhorovic 2. Nedobře se vedlo těm, kteří nemajíce vhodného krytu, šli k sousedům. Když se vrátili, nalezli byt vypleněný. Vojáci považovali toho, kdo opustil dům, za Germána, a neušetřili pak ničeho.

2. května, středa.

Lidé zůstávají v domech. Bojí se Rumunů, jichž je plná ves a o nichž kolují divoké zprávy o násilnostech, rabování a jiných neplechách. V Šumicích podobných případů téměř nebylo. Hned ve středu byla ustavena a zorganisována hlídková služba, aby se předešlo pochůzkám vojáků po domech. Hlídači, 30 mužů, byli narychlo vybaveni vojenskými karabinami, nalezenými v opuštěných zákopech, a poskládanými v 5. tř. ve škole. Vedle v malé třídě vedle sklepa bylo skladiště nalezených a odevzdaných zbraní.

Každý majitel byl povinen prohlédnout své pozemky a nalezené věci odevzdati ve škole hlídce. Velitelem hlídky je četnický praporčík p. Jančář z Uher. Brodu. Sešly se karabiny rumunské, ruské, německé, francouzské – i bývalé československé, jimiž byli vyzbrojeni Rumuni, strojní pistole, ručních granátů různých značek několik beden, granáty, šrapnely, miny, pancéřové pěsti, celé řetězy nábojů do kulometů a bedny nábojů do pušek.

Hlídky zabránily nedorozumněním a zachránily značnou část majetku občanů. Procházely vsí dnem i nocí. Byly zároveň výkonným orgánem a mocenským, policejním činitelem místního Národního výboru, který nařídil:

1.) Všecky německé nápisy musejí být odstraněny.

2.) Povinné dodávky musejí býti dále plněny.

3.) Majitelé dojnic jsou povinni nadále odevzdávat mléko, přebytečné pak stlouci na máslo.

„…Najděte a vypucujte si“, tak oznamoval bubeník Tomeš, „máslenky vrtěnky a jak sa to menuje, já už sem to pozapomínal, a možete stlúkat, až sa budú hory zeleňat.

4.) Obyvatelé jsou dále povinni, hlásit zásoby obilí a brambor, chovat se slušně k vojákům, „….a gdo má chuť“, tak Tomeš končil, „hneď po vyhlášení si može běžat kúpit koňské maso, požívání schopné, z nucené porážky u Horeckého, za 10 korun kilo a bez lístků.

3. května.

Již třetí den prší. Je však nejvyšší čas pochovat mrtvé vojáky, ležící dosud v bojových stanovištích tak, jak je smrt zkosila. Hrobař Tlach shání povozy a pomocný personál. Národní výbor určuje za pomocníky občany německé národnosti a ty, kteří byli ve službách Němců jako hlídači „verkšucáci“, nebo konečně kteří Němcům pomáhali či s nimi sympatisovali. Občan Němec je v Šumicích jeden, jistý mistr, zaměstnaný v dílně p. Havlíčka. „Verkšucové“ jsou 2, jistý Tlach a Frömmel, všem známí svými „hrobařskými“, funebráckými černými uniformami. Pokud jde o přátele Němců a kolaboranty, je těžko bez vyšetřování a soudu, a bez hmatatelných důkazů někoho označiti a usvědčiti. Funebráčtí verkšucové a onen mistr od p. Havlíčka procházejí v neutuchajícím dešti bezedným blátem polních posic a snášejí mrtvoly k povozům. Na hřbitově v rohu u márnice jsou 2 šachty. Jedna pro 4 Rumuny, druhá pro 11 Němců, padlé to v katastru obce. Bez výkropu, bez obřadů házejí nežtíky na sebe, ztuhlé, zkroucené, znetvořené a nakonec oloupené. Žádný nemá bot, i lepší oděv byl jim po smrti svlečen. A byli prý to místní lidé, kteří hned po skončení dramatu prolezli kraj a obrali padlé bojovníky.

Jeden má ve tváři výraz míru, snad odraz poslední vzpomínky na někoho milého, druhý bolestný úsměv jako vzpomínku na domov, tvář třetího je zkřivena utrpením nebo hrůzou poznání – kdož ví? Smrt tu vše vyrovnala. Několik chlapců pokukuje zvědavě přes zeď. Jinak jen hrobník s pomocníkem a podepsaný kronikář se ženou byli účastníky smutného pohřbu v trvalém dešti. Hrobník si pepřil nepříjemnou práci drsným vtipem: „Vidíš, Germáne, tu máš svůj veliký Lebensraum. Proto ses hnal až do Ruska a z Ruska do Šumic.“

„A ty, Rumune, chtěls jenom časy, časy (=hodinky), no – máš to na věčné časy odčasované.“

Potom s pomocníkem rozhoupá bezduché tělo a „hejrup“ s vozu odhazuje přímo do jámy mezi druhé. Tabulky s čísly a jmény, jimž jsme na vojně říkali „vstupenky do ráje“, nesdělává mrtvým a nezaznamenává, ba ani nečte. Nebude-li přímých svědků smrti, zůstanou navždy nezvěstni.

Toho dne předložil podepsaný Národnímu výboru na požádání seznam učitelských osob, aby mohla být vyplacena záloha na služné za měsíc květen. Proplacení provede místní Raiffeisenka.

Večer přišla do školy skupina Rumunů. Byli unaveni a hladoví. Oddělili se od svého oddílu a živili se na vlastní pěst. Co jsme mohli, dali jsme těm ubožákům, ostatní si vyptali v sousedství. Nocovali ve škole.

4. května.

Do školy přišli Rusové. Jsou to opět zcela jiní lidé než předchůdci. Němci byli nemluvní a odměření, Maďaři hovorní a zdvořilí, Rumuni úslužní, ostýchaví, skleslí. Rusové jsou velmi pohybliví a nedůvěřiví. Každou místnost projdou, vše přehlédnou. Třídy si hned upravili podle svého. Na zemi nechtějí spát. Sbili si z prken palandy a hledali na ně matrace, peřiny, přikrývky. Kancelář chtěli jen v přízemí, aby nebylo zbytečného vystupování po schodech. Z bytu ředitelova zabrali světnici s 2 okny do ulice. 5 děvčat hned jim čistilo místnosti a chodby (denně), záchodové žumpy se musely vyvézt, záchody očistit. Chtějí mít všude naprostou čistotu. Stravují rovněž ve společných kuchyních. Jí, jako jiní vojáci, hlavně luštěniny, chléb, kroupy, těstoviny. Tabáku mají dost. Motají jej do cigaretového papíru, trhaného z archových kusů, nebo i do novin. Odhazují silné opalky, napřed všude po dvoře, potom si přizují na dvoře „kurilku“, t. j. sud s vodou a okolo něho prkenná sedadlo. Tu se po obědě kouří a špačky házejí do sudu. Kluci je potom sbírají a vytahují ze sudu, suší a s tabákem obchodují.

Rusové jsou pěkně rostlí, dobře živení, energičtí. Mají pěkné polní uniformy, velmi často podobné řády a vyznamenáními. Poměr důstojníků k mužstvu je kamarádský. Továryš četar stejně jako továryš major nebo továryš maršál. První nedůvěra brzy byla překonána a za málo dní vojáci se všemi lidmi dobře vycházeli. V neděli odpoledne dokonce místní hudebníci za spoluúčasti obyvatel uspořádali ruskému osvoboditelskému vojsku na počest hudební produkci ve škole.

Dnes již plným právem můžeme říci osvoboditelskému, neboť zbavení našeho kraje a národa německé nadvlády je pro nás skutečným osvobozením. To, co jsme zvláště my učitelé prožili pod panstvím smutně proslulého sudetského Němce, říšského t. zv. Státního ministra Karl Hermanna Franka, nebo říšského protektora R. Heydricha a jimi dosazeného „protektorátního“ ministra školství Emanuela Moravce, byla skutečná křížová cesta, proti níž éra Bachova či Metternichova za bývalého Rakouska byla ničím. Za krutovlády těchto Němců, ustanovených říšskou Hitlerovou vládou, byly dějiny národa českého psány slzami a krví a potem. Tisíce našich lidí bylo vyšetřovánoa a postříleno. Tisíce českých mladých hochů a dívek bylo zavlečeno na řísské území, kde byli nuceni pracovati v místech, ohrožených bombardováním, za nejtěžších podmínek. Na ty, kteří uprchli zpět do vlasti, byly německou tajnou policií – gestapem – pořádány za asistence našich četníků honičky. Počet vyučovacích hodin němčiny byl stále zvyšován. Už od 1. třídy obecné školy museli se žáčci učiti 4 hodiny mluvit německy. V posledních obec. třídách a na hlavní škole měla němčina předepsáno týdně 8 hodin, kdežto jazyk český jen 4 hodiny. Zeměpis byl omezen na 1 hodinu týdně, a smělo se probírat jen území Říše. Učitelstvo i žáci byli nuceni zdravit i veřejně t. zv. arijským pozdravem. Byli jsme sledováni na každém kroku, stálými nařízeními a inspekcemi nuceni a kontrolováni. Českému správci školy nařízeno s českým inspektorem úřadovat německy, třebas to bylo pracnější a zdlouhavější. České dějiny nesměly být žákům přednášeny. Běda, kdyby se byl učitel vzepřel nebo jen neuposlechl. Čekala ho nejen suspense, ale nadto ještě ztráta majetku a koncentrační tábor, z něhož se málokdo dostal živ, a jeho rodinu pronásledování. Žádný stav nebyl pod takovým útlakem a kontrolou, jako učitelstvo, na němž lpělo znamení státní neužitečnosti, ba nespolehlivosti. Učitelstvu bylo nakomandováno vésti kulturní instituce (na př. Kuratorium pro výchovu mládeže). A jejich prostřednictvím vštěpovat říšskou myšlenku mládeži i dospělým. Dvojnásob těžký úkol, protože jsme dokonali poznale metody a při tom i dobře viděli, kam vše spěje. Bylo nutno vydržet a doufat. Žádný stav neplatil takovými obětmi jako stav učitelský. Z Brodu zemřeli nebo byli popraveni učitelé Rychtalík, Luhan, kol. Kundrata 2 roky vězněn v Buchenwaldu, kol. Bardonek suspendován.

Z okolí zemřeli říd. uč. Erban ze Strání, Havelka Lad. z Květné, Lesák z Veletin, popraveni Jos. Rotrekl z Lačnova, říd. uč. Janečka z Valaš. Příkaz.

I ze Šumic řada lidí byla vyšetřována a žalořována. Kovář mistr Šojdr, obchodník p. Bachůrek, dělník p. Chmela, železničář p. Klanda, p. Hřib, Jančář a jiní. Posledně jmenovaný byl popraven, když se podařilo usvědčit ho z držení střel. Zbraní a rozšiřování ilegálních tiskovin, ve spojitosti s činností skupiny odb. uč. Rychtalíka z Uh. Brodu.

Ani tato kronika nemůže být věrným obrazem poměrů ve škole a obci. Musela být psána tak, aby se kronikář nedostal za mříže. Přesto vše, co v ní psáno, je podloženo fakty; kde nemohl kronikář uplatniti hlas spravedlnosti či svědomí, nepřidával poznámek a spokojil se s pouhým výčtem fakt, s nimiž ovšem nemohl polemisovati. Proto často přikládal i novinářské výstřižky, které, ač usměrněné Göbbelsovým propagačním státním aparátem, přece jen navždy zůstanou (a právě proto) důležitým a příznačným dokumentem nacistických propagačních metod. Úmyslně tedy vložil výstřižky tisku, který ještě v březnu hlásal (za

všeobecného veselí českých čtenářů) boj až do vítězství Velkoněmecka, ač Rusové už byli v Berlíně a Američané nedaleko od nich s druhé strany.

Ruské vojsko zůstalo ve škole po celý měsíc květen. Byl zde zřízen rekonvalescenční tábor.

Zemřela Říše, siroty po ní zůstaly

Z Pardubic došlo toto úmrtní oznámení.

Každý balon jednou splaskne
přefoukne se a pak praskne.

Hlubokým žalem sklíčeni oznamujeme lidu obecnému celého světa a okolních vesnic, že z rozhodnutí Prozřetelnosti, na věčné časy nás opustila naše drahá, milovaná, nenahraditelná a nezapomenutelná Její Velkorysost

Říše Velkoněmecká,

záštita kultury a civilisace.

Nezapomenutelná naše ochranitelka vykrvácela po 12 ti letém nadýmání na rychlé úbytě při potratu Nové Evropy, v máji L. P. 1945, v útlém věku dvanácti jar, nedoživši se prorokovaných 1000 let.

Zanechává po sobě miliony sirotků, o něž bude vzorně postaráno v útulných sirotčincích východních Lebensraumů, po nichž žhavě toužili.

Tělesná schránka drahé zesnulé bude téhož měsíce uložena k věčnému odpočinku na památném poutním místě, kde kdysi stával Berlín, při zvucích písně: „Es geht alles vorüber, es geht alles vorbei."

Samájáma u Postupimi (dříve Berlin)
v máji L. P. 1945.

Quislingové—Kolaboranti, Herrenvolk, NSDAP,
příbuzní. děti. vychovatelé

Pohřební ústav Německa: Adolf Hitler & spol.

9. května Německo kapituluje

Kapitulace Německa očekávala se po spojení východní a západní armády a po ohlášené smrti Hitlerově v rozhlasu dne 30. dubna každým dnem. Když skutečně přišla, nebyla ani přílišným překvapením. Přesto bylo všude plno radosti a veselí. Konec útrapám války, konec naší germanisaci, konec světovládným snům panského národa vyšší rasy. Nedovedeme to ani ještě pochopit, nedovedeme se náležitě ani radovat, jsme dlouhým, strastiplným čekáním vyčerpáni, zakřiknuti. Neuvědomujeme si – jakému osudu jsme unikli zásluhou ruských a anglo-amerických vojsk. Násilné germanisaci a vyhnání z domovů. Co nám chystali, to nyní je samé očekává. Vyhání ze země, pot. práce, otroctví.

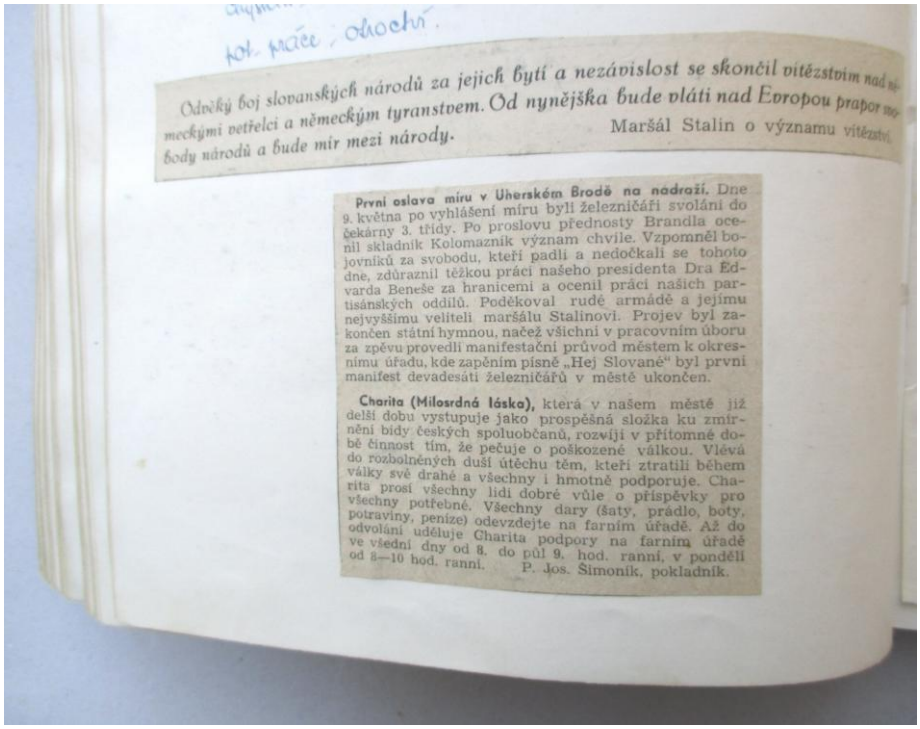

pot. práce, otroctví.

Odvěký boj slovanských národů za jejich bytí a nezávislost se skončil vítězstvím nad německými vetřelci a německým tyranstvem. Od nynějška bude vláti nad Evropou prapor svobody národů a bude mír mezi národy.

Maršál Stalin o významu vítězství.

První oslava míru v Uherském Brodě na nádraží. Dne 9. května po vyhlášení míru byli železničáři svoláni do čekárny 3. třídy. Po proslovu přednosty Brandla ocenil skladník Kolomazník význam chvíle. Vzpomněl bojovníků za svobodu, kteří padli a nedočkali se tohoto dne, zdůraznil těžkou práci našeho presidenta Dra Edvarda Beneše za hranicemi a ocenil práci našich partisánských oddílů. Poděkoval rudé armádě a jejímu nejvyššímu veliteli maršálu Stalinovi. Projev byl zakončen státní hymnou, načež všichni v pracovním úboru za zpěvu provedli manifestační průvod městem k okresnímu úřadu, kde zapěním písně „Hej Slované" byl první manifest devadesáti železničářů v městě ukončen.

Charita (Milosrdná láska), která v našem městě již delší dobu vystupuje jako prospěšná složka ku zmírnění bídy českých spoluobčanů, rozvíjí v přítomné době činnost tím, že pečuje o poškozené válkou. Vlévá do rozbolněných duší útěchu těm, kteří ztratili během války své drahé a všechny i hmotně podporuje. Charita prosí všechny lidi dobré vůle o příspěvky pro všechny potřebné. Všechny dary (šaty, prádlo, boty, potraviny, peníze) odevzdejte na farním úřadě. Až do odvolání uděluje Charita podpory na farním úřadě ve všední dny od 8. do půl 9. hod. ranní, v pondělí od 8—10 hod. ranní. P. Jos. Šimoník, pokladník.

- 309 -

Zneškodnění nábojů, min a pod. Aby mohlo býti co nejdříve provedeno odstranění a zneškodnění nevybuchlých nábojů, granátů, min a pod., žádá Okresní národní výbor v Uh. Brodě všechny místní národní výbory, aby provedly urychleně v katastru své obce vyšetření závadných míst, tato místa, aby zřetelně označily a ihned hlásily písemně Okresnímu národnímu výboru, zdravotní referát, dv. č. 53. Jde o bezpečnost a zdraví občanů, proveďte proto rychle a svědomitě.

Všem občanům v Šumicích!

Dne 19.dubna 1945 byly zločinnou rukou zapáleny domy a hospodářské budovy Františka Kudely,Františka Šidly,Tomáše Vaculína,Karla Franice a Stanislava Dvořáčka,nacházející se nyní v takovém stavu,že jich nelze naprosto používati.Výše uvedení pracovití lidé,kteří jsou dnes naprosto zničeni a ožebračeni,potřebují nutně pomoc v co největším měřítku a svatou povinností občanů Šumic je,aby jim tuto pomoc skutečně poskytli v co největší míře.Občané nechť jsou si vědomi toho,že oněch 5 postižených rodin přineslo kteremukoliv občanu Šumic oběť,neboť nikdo si nebyl jist,čí usedlost padne bezmezné zuřivosti a nenávisti našich bývalých sestiletých utlačovatelů.Nemusili to býti právě výše uvedení, mohli to býti jiní,snad s větším nebo menším majetkem,na kterých by se byla vybíjela zloba našich nepřátel.Všem by se však musela poskytnouti pomoc a proto se musí poskytnouti pomoc i výše jmenovaným.

Místní národní výbor v Šumicích,znaje velmi dobře hospodářskou situaci postižených,vypisuje tímto peněžní sbírku ve prospěch vyhořelých a prosí,aby každý z občanů přispěl co největším darem ve prospěch postižených a pomohl svým darem alespoň částečně odčiniti způsobené škody.Místní národní výbor prosí,aby každý sám uvážil,v jaké situaci by se nacházel,kdyby to velké neštěstí bylo stihlo jeho.Jistě,že by každý, a to právem,očekával,že se obec o něj postará,když by byl zničením svého majetku ochránil majetek jiného svého spoluobčana.Buď příkazem každého řádného šumického občana,že celá obec může a v této době musí zachrániti výše jmenovaných 5 rodin.

Dobrovolné peněžní dary budou vybírány dům od domu pomocí úpisových obalek,které Vám doručujeme.Úpisové obálky budou dne 13.května 1945 sesbírány a výsledek sbírky bude veřejně vyhlášen a to na úřední tabuli a v kostele panem farářem.Kromě toho bude moci každý svůj dar odevzdati oproti potvrzení p.předsedovi finanční komise Františku Tlachovi v Šumicích č.34.

Místní národní výbor očekává zančné porozumění svých občanů a je přesvědčen,že výsledek sbírky bude co největší.

Místní národní výbor v Šumicích.

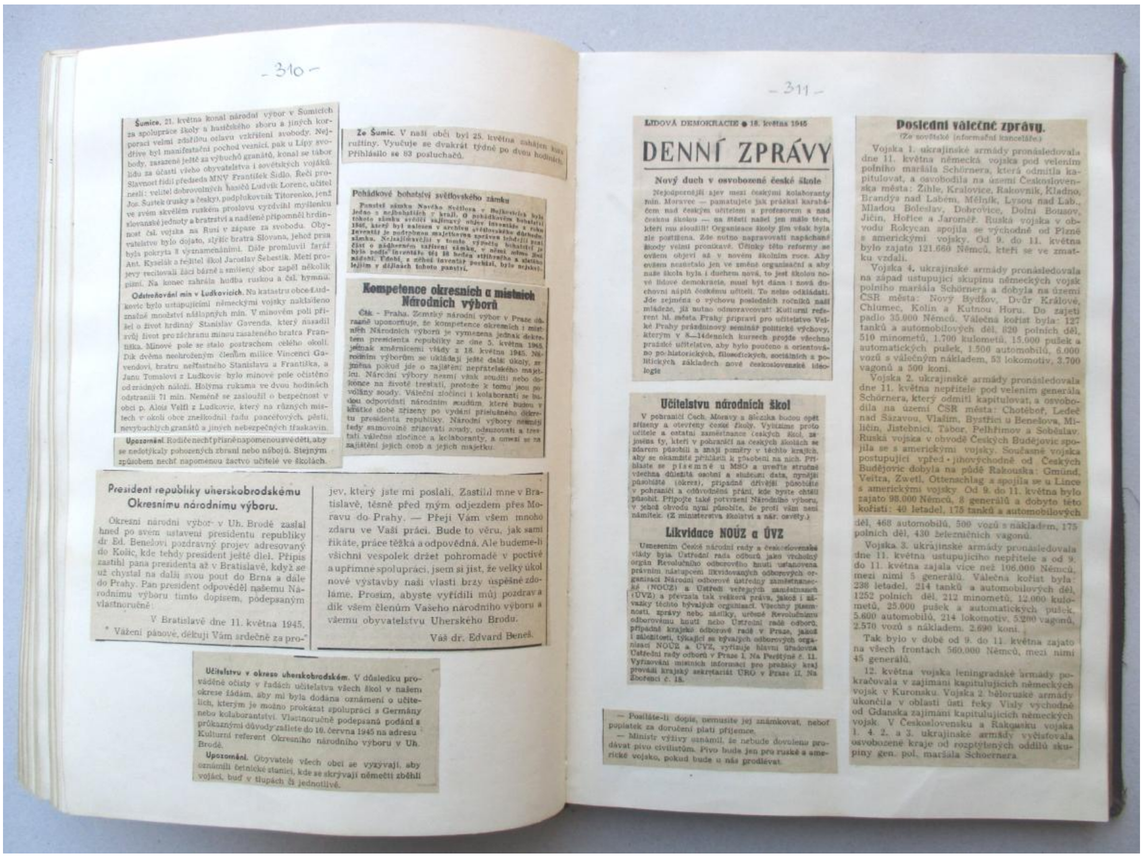

-310-

Šumice. 21. května konal národní výbor v Šumicích za spolupráce školy a hasičského sboru a jiných korporací velmi zdařilou oslavu vzkříšení svobody. Nejdříve byl manifestační pochod vesnicí, pak u Lípy svobody, zasazené ještě za výbuchů granátů, konal se tábor lidu za účasti všeho obyvatelstva i sovětských vojáků. Slavnost řídil předseda MNV František Šidlo. Řeči pronesli: velitel dobrovolných hasičů Ludvík Lorenc, učitel Jos. Šustek (rusky a česky), podplukovník Titorenko, jenž ve svém skvělém ruském proslovu vyzdvihl myšlenku slovanské jednoty a bratrství a nadšeně připomněl hrdinnost čsl. vojska na Rusi v zápase za svobodu. Obyvatelstvo bylo dojato, slyšíc bratra Slovana, jehož prsa byla pokryta 8 vyznamenáními. Dále promluvil farář Ant. Kyselák a ředitel škol Jaroslav Šebestík. Mezi projevy recitovali žáci básně a smíšený sbor zapěl několik písní. Na konec zahrála hudba ruskou a čsl. hymnu.

Odstraňování min v Ludkovicích. Na katastru obce Ludkovic bylo ustupujícími německými vojsky nakladeno značné množství nášlapných min. V minovém poli přišel o život hrdinný Stanislav Gavenda, který nasadil svůj život pro záchranu minou zasaženého bratra Františka. Minové pole se stalo postrachem celého okolí. Dík dvěma neohroženým členům milice Vincenci Gavendovi, bratru nešťastného Stanislava a Františka, a Janu Tomalovi z Ludkovic bylo minové pole očištěno od zrádných náloží. Holýma rukama ve dvou hodinách odstranili 71 min. Neméně se zasloužil o bezpečnost v obci p. Alois Velfl z Ludkovic, který na různých místech v okolí obce zneškodnil řadu pancéřových pěstí, nevybuchlých granátů a jiných nebezpečných třaskavin.

Upozornění. Rodiče nechť přísně napomenou své děti, aby se nedotýkaly pohozených zbraní nebo nábojů. Stejným způsobem nechť napomenou žactvo učitelé ve školách.

Ze Šumic. V naší obci byl 25. května zahájen kurs ruštiny. Vyučuje se dvakrát týdně po dvou hodinách. Přihlásilo se 83 posluchačů.

Pohádkové bohatství světlovského zámku

Panství zámku Nového Světlova v Bojkovicích bylo jedno z nejbohatších v kraji. O pohádkovém bohatství tohoto zámku svědčí zajímavý nájev inventáře z roku 1846, který byl nalezen v archivu světlovského důchodu. Inventář je podrobnou majetkovou zprávou tehdejší zprávy zámku. Nejzajímavější v tomto výpočtu bohatství je část o nádherném zařízení zámku, v němž mimo jiné bylo podle inventáře též 38 beden stříbrného a zlatého nádobí. Údobí, z něhož inventář pochází, bylo nejskvělejším v dějinách tohoto panství.

Kompetence okresních a místních Národních výborů

Čtk - Praha. Zemský národní výbor v Praze důrazně upozorňuje, že kompetence okresních i místních Národních výborů je vymezena jednak dekretem presidenta republiky ze dne 5. května 1945, jednak směrnicemi vlády z 18. května 1945. Národním výborům se ukládají ještě další úkoly, zejména pokud jde o zajištění nepřátelského majetku. Národní výbory nesmí však souditi nebo dokonce na životě trestati, protože k tomu jsou povolány soudy. Váleční zločinci i kolaboranti se budou odpovídati národním soudům, které budou v krátké době zřízeny po vydání příslušného dekretu presidenta republiky. Národní výbory nesmějí tedy samovolně zřizovati soudy, odsuzovati a trestati válečné zločince a kolaboranty, a omezí se na zajištění jejich osob a jejich majetku.

President republiky uherskobrodskému Okresnímu národnímu výboru.

Okresní národní výbor v Uh. Brodě zaslal hned po svém ustavení presidentu republiky dr Ed. Benešovi pozdravný projev adresovaný do Košic, kde tehdy president ještě dlel. Přípis zastihl pana presidenta až v Bratislavě, když se už chystal na další svou pouť do Brna a dále do Prahy. Pan president odpověděl našemu Národnímu výboru tímto dopisem, podepsaným vlastnoručně:

V Bratislavě dne 11. května 1945.

„Vážení pánové, děkuji Vám srdečně za projev, který jste mi poslali. Zastihl mne v Bratislavě, těsně před mým odjezdem přes Moravu do Prahy. — Přeji Vám všem mnoho zdaru ve Vaší práci. Bude to věru, jak sami říkáte, práce těžká a odpovědná. Ale budeme-li všichni vespolek držet pohromadě v poctivé a upřímné spolupráci, jsem si jist, že veliký úkol nové výstavby naší vlasti brzy úspěšně zdoláme. Prosím, abyste vyřídili můj pozdrav a dík všem členům Vašeho národního výboru a všemu obyvatelstvu Uherského Brodu.

Váš dr. Edvard Beneš."

Učitelstvu v okrese uherskobrodském. V důsledku prováděné očisty v řadách učitelstva všech škol v našem okrese žádám, aby mi byla dodána oznámení o učitelích, kterým je možno prokázat spolupráci s Germány nebo kolaborantství. Vlastnoručně podepsaná podání s průkaznými důvody zašlete do 10. června 1945 na adresu Kulturní referent Okresního národního výboru v Uh. Brodě.

Upozornění. Obyvatelé všech obcí se vyzývají, aby oznámili četnické stanici, kde se skrývají němečtí zběhlí vojáci, buď v tlupách či jednotlivě.

-311-

LIDOVÁ DEMOKRACIE ● 18. května 1945

DENNÍ ZPRÁVY

Nový duch v osvobozené české škole

Nejodpornější zjev mezi českými kolaboranty min. Moravec — pamatujete jak práskal karabáčem nad českým učitelem a profesorem a nad českou školou — na štěstí našel jen málo těch, kteří mu sloužili! Organisace školy jím však byla zle postižena. Zde nutno napravovati napáchané škody velmi pronikavě. Účinky této reformy se ovšem objeví až v novém školním roce. Aby ovšem nezůstalo jen ve změně organisační a aby naše škola byla i duchem nová, to jest školou nové lidové demokracie, musí být dána i nová duchovní náplň českému učiteli. To nelze odkládati. Jde zejména o výchovu posledních ročníků naší mládeže, jíž nutno odmoravcovati! Kulturní referent hl. města Prahy připraví pro učitelstvo Velké Prahy prázdninový seminář politické výchovy, kterým v 8—14denních kursech projde všechno pražské učitelstvo, aby bylo poučeno a orientováno po historických, filosofických, sociálních a politických základech nové československé ideologie.

Učitelstvu národních škol

V pohraničí Čech, Moravy a Slezska budou opět zřízeny a otevřeny české školy. Vybízíme proto učitele a ostatní zaměstnance českých škol, zejména ty, kteří v pohraničí na českých školách se zdarem působili a znají poměry v těchto krajích, aby se okamžitě přihlásili k působení na nich. Přihlaste se písemně u MŠO a uveďte stručně všechna důležitá osobní a služební data, nynější působiště (okres), případně dřívější působiště v pohraničí a odůvodněná přání, kde byste chtěli působit. Připojte také potvrzení Národního výboru, v jehož obvodu nyní působíte, že proti vám není námitek. (Z ministerstva školství a nár. osvěty.)

Likvidace NOÚZ a ÚVZ

Usnesením České národní rady a československé vlády byla Ústřední rada odborů jako vrcholný orgán Revolučního odborového hnutí ustanovena právním nástupcem likvidovaných odborových organisací Národní odborové ústředny zaměstnanecké (NOÚZ) a Ústředí veřejných zaměstnanců (ÚVZ) a převzala tak veškerá práva, jakož i závazky těchto bývalých organisací. Všechny písemnosti, zprávy nebo zásilky, určené Revolučnímu odborovému hnutí nebo Ústřední radě odborů, případně krajské odborové radě v Praze, jakož i záležitosti, týkající se bývalých odborových organisací NOÚZ a ÚVZ, vyřizuje hlavní úřadovna Ústřední rady odborů v Praze I, Na Perštýně č. 11. Vyřizování místních informací pro pražský kraj provádí krajský sekretariát ÚRO v Praze II, Na Zbořenci č. 18.

— Posíláte-li dopis, nemusíte jej známkovat, neboť poplatek za doručení platí příjemce.

— Ministr výživy oznámil, že nebude dovoleno prodávat pivo civilistům. Pivo bude jen pro ruské a americké vojsko, pokud bude u nás prodlévat.

Poslední válečné zprávy.

(Ze sovětské informační kanceláře.)

Vojska 1. ukrajinské armády pronásledovala dne 11. května německá vojska pod velením polního maršála Schörnera, která odmítla kapitulovat, a osvobodila na území Československa města: Žihle, Kralovice, Rakovník, Kladno, Brandýs nad Labem, Mělník, Lysou nad Lab., Mladou Boleslav, Dobrovice, Dolní Bousov, Jičín, Hořice a Jaroměř. Ruská vojska v obvodu Rokycan spojila se východně od Plzně s americkými vojsky. Od 9. do 11. května bylo zajato 121.660 Němců, kteří se ve zmatku vzdali.

Vojska 4. ukrajinské armády pronásledovala na západ ustupující skupinu německých vojsk polního maršála Schörnera a dobyla na území ČSR města: Nový Bydžov, Dvůr Králové, Chlumec, Kolín a Kutnou Horu. Do zajetí padlo 35.000 Němců. Válečná kořist byla: 127 tanků a automobilových děl, 820 polních děl, 510 minometů, 1.700 kulometů, 15.000 pušek a automatických pušek, 1.500 automobilů, 6.000 vozů s válečným nákladem, 53 lokomotiv, 3.700 vagonů a 500 koní.

Vojska 2. ukrajinské armády pronásledovala dne 11. května nepřítele pod velením generála Schörnera, který odmítl kapitulovat, a osvobodila na území ČSR města: Chotěboř, Ledeč nad Sázavou, Vlašim, Bystřici u Benešova, Miličín, Jistebnici, Tábor, Pelhřimov a Soběslav. Ruská vojska v obvodě Českých Budějovic spojila se s americkými vojsky. Současně vojska postupující vpřed - jihovýchodně od Českých Budějovic dobyla na půdě Rakouska: Gmünd, Veitra, Zwetl, Ottenschlag a spojila se u Lince s americkými vojsky. Od 9. do 11. května bylo zajato 98.000 Němců, 8 generálů a dobyto této kořisti: 40 letadel, 175 tanků a automobilových děl, 468 automobilů, 500 vozů s nákladem, 175 polních děl, 430 železničních vagonů.

Vojska 3. ukrajinské armády pronásledovala dne 11. května ustupujícího nepřítele a od 9. do 11. května zajala více než 106.000 Němců, mezi nimi 5 generálů. Válečná kořist byla: 238 letadel, 214 tanků a automobilových děl, 1252 polních děl, 212 minometů, 12.000 kulometů, 25.000 pušek a automatických pušek, 5.600 automobilů, 214 lokomotiv, 5.200 vagonů, 2.570 vozů s nákladem, 2.690 koní.

Tak bylo v době od 9. do 11. května zajato na všech frontách 560.000 Němců, mezi nimi 45 generálů.

12. května vojska leningradské armády pokračovala v zajímání kapitulujících německých vojsk v Kuronsku. Vojska 2. běloruské armády ukončila v oblasti ústí řeky Visly východně od Gdanska zajímání kapitulujících německých vojsk. V Československu a Rakousku vojska 1., 4., 2. a 3. ukrajinské armády vyčisťovala osvobozené kraje od rozptýlených oddílů skupiny gen. pol. maršála Schoernera.

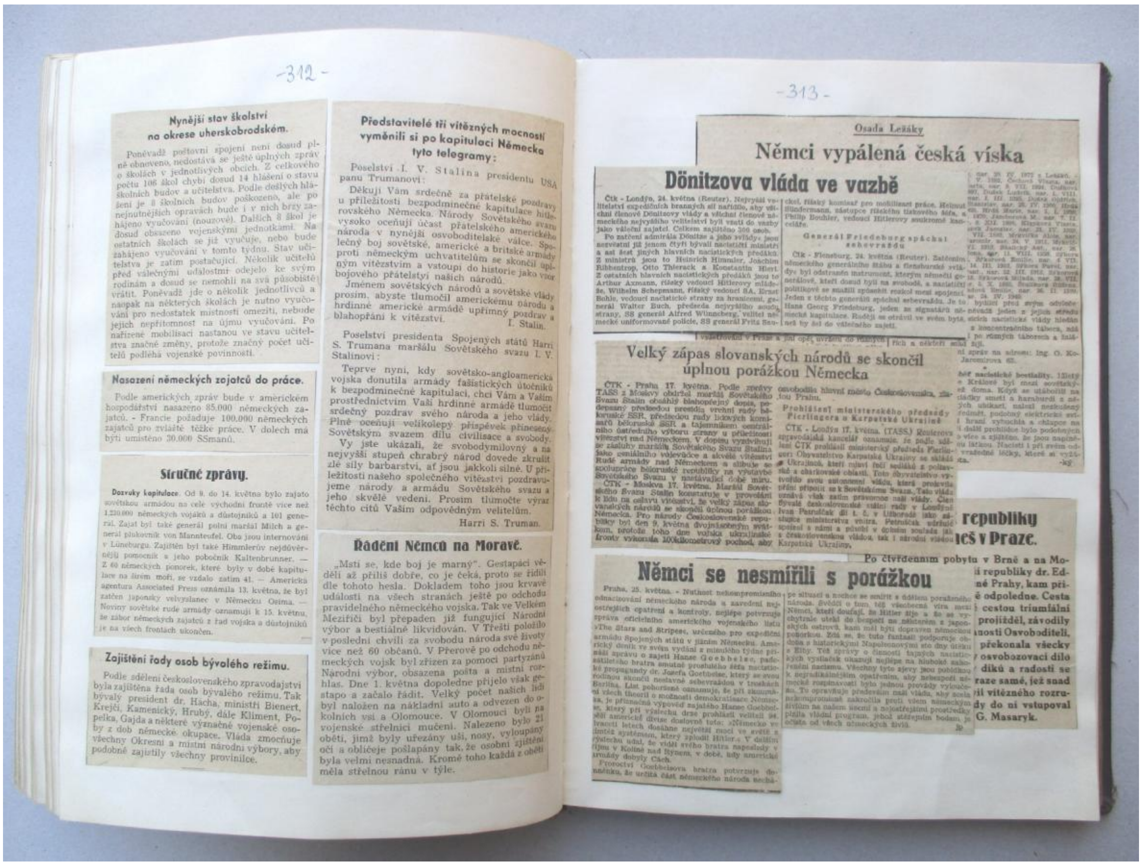

-312-

Nynější stav školství na okrese uherskobrodském.

Poněvadž poštovní spojení není dosud plně obnoveno, nedostává se ještě úplných zpráv o školách v jednotlivých obcích. Z celkového počtu 108 škol chybí dosud 14 hlášení o stavu školních budov a učitelstva. Podle došlých hlášení je 8 školních budov poškozeno, ale po nejnutnějších opravách bude i v nich brzy zahájeno vyučování (nouzově). Dalších 8 škol je dosud obsazeno vojenskými jednotkami. Na ostatních školách se již vyučuje, nebo bude zahájeno vyučování v tomto týdnu. Stav učitelstva je zatím postačující. Několik učitelů před válečnými událostmi odejelo ke svým rodinám a dosud se nemohli na svá působiště vrátit. Poněvadž jde o několik jednotlivců a naopak na některých školách je nutno vyučování pro nedostatek místností omeziti, nebude jejich nepřítomnost na újmu vyučování. Po nařízené mobilisaci nastanou ve stavu učitelstva značné změny, protože značný počet učitelů podléhá vojenské povinnosti.

Nasazení německých zajatců do práce.

Podle amerických zpráv bude v americkém hospodářství nasazeno 85.000 německých zajatců. - Francie požaduje 100.000 německých zajatců pro zvláště těžké práce. V dolech má býti umístěno 30.000 SSmanů.

Stručné zprávy.

Dozvuky kapitulace. Od 9. do 14. května bylo zajato sovětskou armádou na celé východní frontě více než 1,230.000 německých vojáků a důstojníků a 101 generál. Zajat byl také generál polní maršál Milch a generál plukovník von Manteufel. Oba jsou internováni v Lüneburgu. Zajištěn byl také Himmlerův nejdůvěrnější pomocník s jeho pobočník Kaltenbrunner. — Z 60 německých ponorek, které byly v době kapitulace na širém moři, se vzdalo zatím 41. — Americká agentura Associated Press oznámila 13. května, že byl zatčen japonský velvyslanec v Německu Osima. — Noviny sovětské rudé armády oznamují k 15. květnu, že zábor německých zajatců z řad vojska a důstojníků je na všech frontách ukončen.

Zajištění řady osob bývalého režimu.

Podle sdělení československého zpravodajství byla zajištěna řada osob bývalého režimu. Tak bývalý president dr. Hácha, ministři Bienert, Krejčí, Kamenický, Hrubý, dále Kliment, Popelka, Gajda a některé význačné vojenské osoby z dob německé okupace. Vláda zmocňuje všechny Okresní a místní národní výbory, aby podobně zajistily všechny provinilce.

Představitelé tří vítězných mocností vyměnili si po kapitulaci Německa tyto telegramy:

Poselství I. V. Stalina presidentu USA panu Trumanovi:

Děkuji Vám srdečně za přátelské pozdravy u příležitosti bezpodmínečné kapitulace hitlerovského Německa. Národy Sovětského svazu vysoko oceňují účast přátelského amerického národa v nynější osvoboditelské válce. Společný boj sovětské, americké a britské armády proti německým uchvatitelům se skončil úplným vítězstvím a vstoupí do historie jako vzor bojového přátelství našich národů.

Jménem sovětských národů a sovětské vlády prosím, abyste tlumočil americkému národu a hrdinné americké armádě upřímný pozdrav a blahopřání k vítězství.

I. Stalin.

Poselství presidenta Spojených států Harri S. Trumana maršálu Sovětského svazu I. V. Stalinovi:

Teprve nyní, kdy sovětsko-angloamerická vojska donutila armády fašistických útočníků k bezpodmínečné kapitulaci, chci Vám a Vaším prostřednictvím Vaší hrdinné armádě tlumočit srdečný pozdrav svého národa a jeho vlády. Plně oceňuji velikolepý příspěvek přinesený Sovětským svazem dílu civilisace a svobody.

Vy jste ukázali, že svobodymilovný a na nejvyšší stupeň chrabrý národ dovede zkrušit zlé síly barbarství, ať jsou jakkoli silné. U příležitosti našeho společného vítězství pozdravujeme národy a armádu Sovětského svazu a jeho skvělé vedení. Prosím tlumočte výraz těchto citů Vaším odpovědným velitelům.

Harri S. Truman.

Řádění Němců na Moravě.

„Msti se, kde boj je marný". Gestapáci věděli až příliš dobře, co je čeká, proto se řídili dle tohoto hesla. Dokladem toho jsou krvavé události na všech stranách ještě po odchodu pravidelného německého vojska. Tak ve Velkém Meziříčí byl přepaden již fungující Národní výbor a bestiálně likvidován. V Třešti položilo v poslední chvíli za svobodu národa své životy více než 60 občanů. V Přerově po odchodu německých vojsk byl zřízen za pomoci partyzánů Národní výbor, obsazena pošta a místní rozhlas. Dne 1. května dopoledne přijelo však gestapo a začalo řádit. Velký počet našich lidí byl naložen na nákladní auto a odvezen do okolních vsí a Olomouce. V Olomouci byli na vojenské střelnici mučeni. Nalezeno bylo 21 obětí, jimž byly uřezány uši, nosy, vyloupány oči a obličeje pošlapány tak, že osobní zjištění obětí byla velmi nesnadná. Kromě toho každá z obětí měla střelnou ránu v týle.

-313-

Osada Ležáky

Němci vypálená česká víska

Dönitzova vláda ve vazbě

Čtk - Londýn, 24. května (Reuter). Nejvyšší velitelství expedičních branných sil nařídilo, aby všichni členové Dönitzovy vlády a všichni členové německého nejvyššího velitelství byli vzati do vazby jako váleční zajatci. Celkem zajištěno 300 osob.

Generál Friedeburg spáchal sebevraždu

Velký zápas slovanských národů se skončil úplnou porážkou Německa

Prohlášení ministerského předsedy Fierlingera o Karpatské Ukrajině

Němci se nesmířili s porážkou

... republiky ... eš v Praze.

Po čtyřdenním pobytu v Brně a na Mo... republiky dr. Ed... né Prahy, kam při... odpoledne. Cesta ... cestou triumfální ... projížděl, závodily ... nosti Osvoboditeli, ... překonala všecky ... osvobozovací dílo ... díků a radosti se ... raze samé, jež snad ... il vítězného rozru... dy do ní vstupoval ... G. Masaryk.

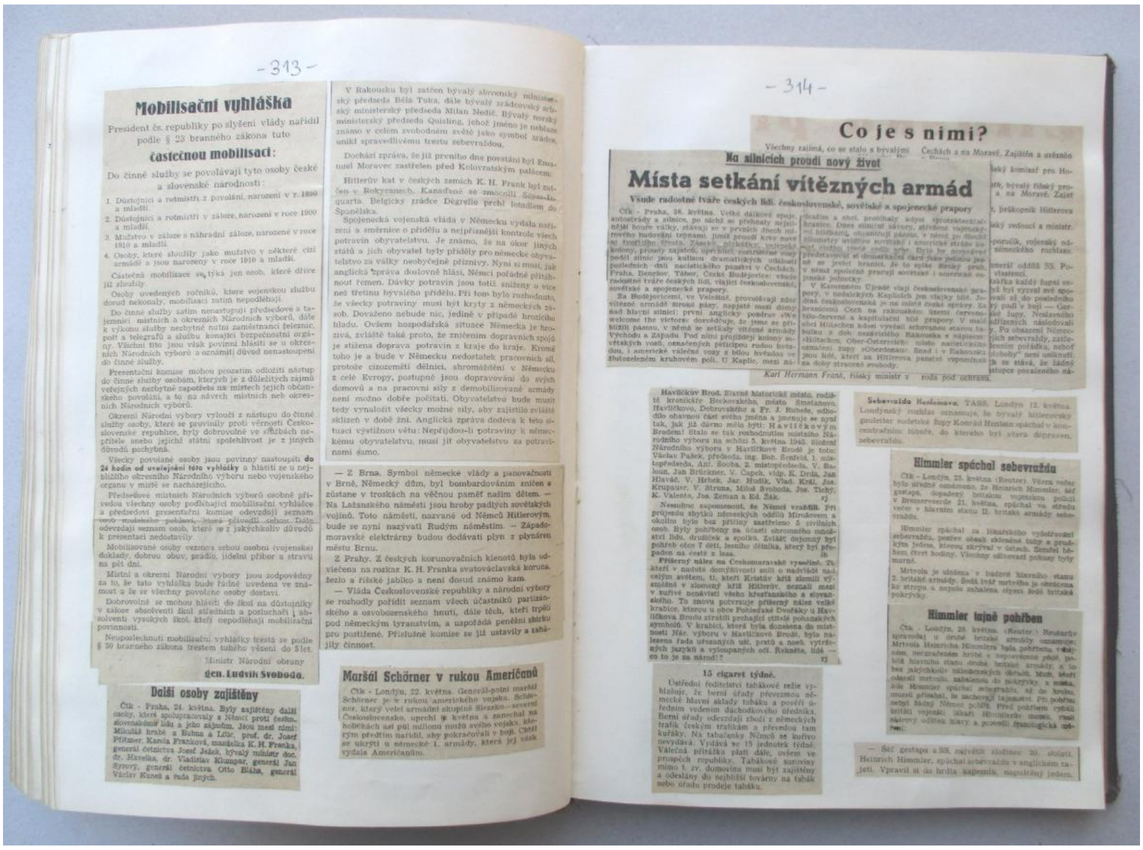
-313-
-314-
Mobilisační vyhláška
částečnou mobilisaci
Co je s nimi?
Na silnicích proudí nový život
Místa setkání vítězných armád
Další osoby zajištěny
Maršál Schörner v rukou Američanů
Himmler spáchal sebevraždu
Himmler tajně pohřben
15 cigaret týdně

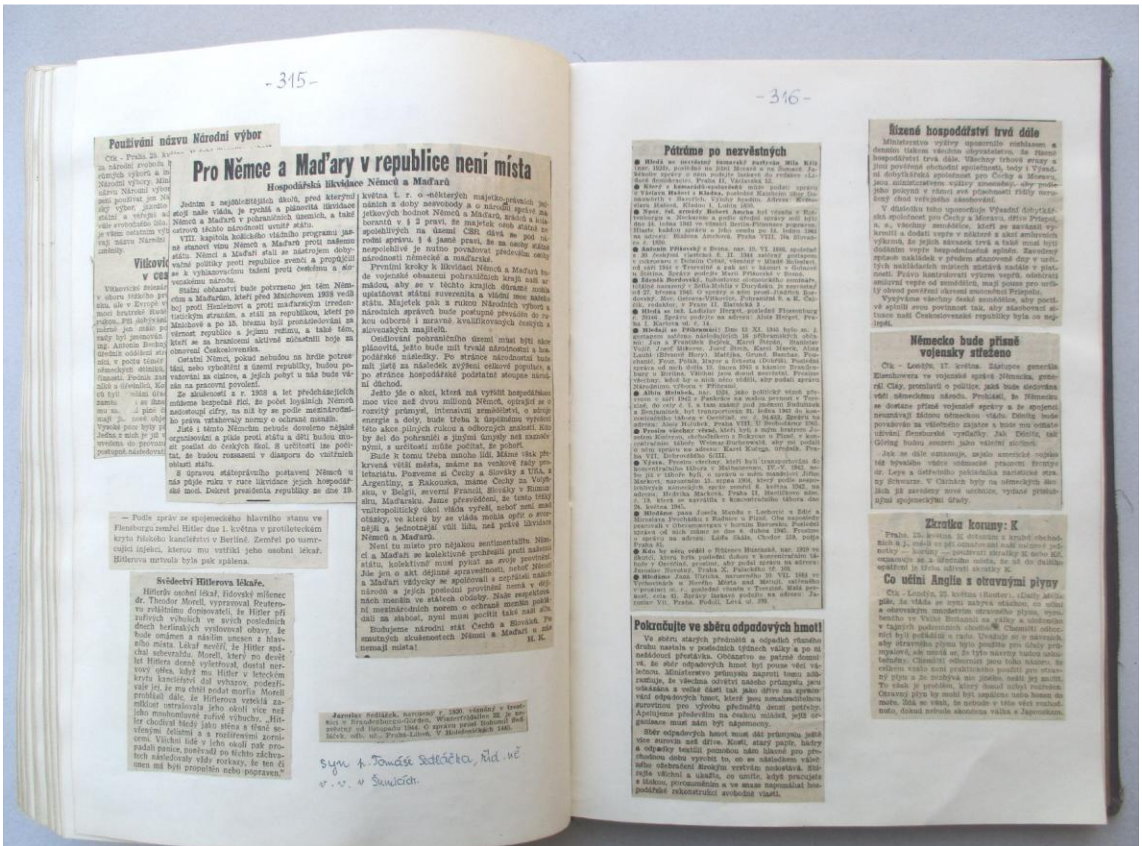
-315-
-316-
Používání názvu Národní výbor
Pro Němce a Maďary v republice není místa
Hospodářská likvidace Němců a Maďarů
Svědectví Hitlerova lékaře
Pátráme po nezvěstných
Řízené hospodářství trvá dále
Německo bude přísně vojensky střeženo
Zkratka koruny: K
Co učiní Anglie s otravnými plyny
Pokračujte ve sběru odpadových hmot!

Korunová a marková platidla

Na území Čech a země Moravskoslezské, a to v oblasti bývalého t. zv. Protektorátu, jest jediným zákonným platidlem oběživo korunové, k němuž se čítají i t. zv. korunové poukázky, t. j. platidla měny korunové s textem českým nebo slovenským a s označením hodnoty též v ruském jazyku. Říšská marka přestala zde býti zákonným platidlem.

V pohraničním území (v bývalých t. zv. Sudetech) používá se pro hotové placení až na další prozatím ještě markových platidel. V oběhu jsou tam přechodně i spojenecká vojenská marková platidla, vydaná pro potřeby okupačních armád.

Koruny slovenské jsou zákonným platidlem pouze na území Slovenska. Jednotná zákonná úprava korunového oběživa na celém území ČSR se připravuje. Osobám české a slovenské národnosti, vracejícím se do vlasti, poskytuje se pro nutnou potřebu a na řádné osobní průkazy sociální záloha v úřadovnách Národní banky Československé, resp. v repatriačním odboru ministerstva pro ochranu práce a sociální péče v Praze.

DENNĚ

Kapesní povídka

O thematu »Vyměním«

T. Karkule.

Byl jeden a neměl, co by vyměnil. Chvíli měnil vtip za peníze a pak mu došel i ten vtip.

Tak aspoň pročítal malé oznamovatele novin a bavil se. Lidičkami, kteří se konjunkturálně pletou mezi opravdu potřebné a myslí si, že je příležitost vyměnit zouvák po dědečkovi za persiánový kožich.

Osvojil si ty jejich představy, ten jejich prospěchářský optimismus a navrhoval jim na příklad takováhle báječná Vyměnim:

- *staré názory za korkáče čís. 38;*
- *nočního motýla za 4 páry bílých koní;*
- *dětskou peřinku za harpunu;*
- *levou botu za pravý aršík »Kde domov můj«;*
- *perspektivu za náramkové hodinky;*
- *okna do ulice za cokoliv;*
- *pytel za boudu;*
- *dětskou kuchyňku a pokojíček za pikantní literaturu;*
- *balkon za arkýř, po případě doplatím;*
- *nástěnný kalendář (pravý kominický) na rok 1928 za větší sbírku známek, nejraději starou Lombardii.*

A tak dále. Pokračovat můžete sami, jednou hladce a jednou obrace jsem vám načal.

Zajatý K. H. Frank

Archiv: »Osv. slovo«

K zatčení K. H. Franka došlo krátce po kapitulaci Německa. Pod vlajkou Červeného kříže pokusil se tento netvor uniknouti z Čech. Ale jeho osud byl zpečetěn. Pravda, podařilo se mu oklamat revisi českých strážních hlídek, ale na štěstí těsně při odjezdu si kdosi všiml jeho tváře a okamžitě vyrozuměl další hlídky směrem na Rokycany. Obyvatelstvo bylo vyzváno k ostražitosti. Podél silnice až ku Praze byly rozestaveny stráže a vydán rozkaz k okamžitému zatčení, jakmile se Frank objeví na cestě. První, kdo zpozoroval Frankův vůz, byl český četník. Americký poručík provedl zatčení a rozkázal Frankovi, aby vstoupil do jeho vozu. Je opravdu hnusné, jak se tento vrah choval. Americký důstojník schválně projel kilometrovým špalírem rokycanského obyvatelstva a poskytl tomuto zloduchu možnost, přesvědčit se o oblibě, jaké se mezi českými lidmi těšil. Poté byl K. H. Frank odvezen do Plzně a odtud na shromaždiště rovnocenného zboží, kde čeká na soud. Český národ je přesvědčen, že vraha Franka stihne spravedlivý osud.

Červen, červenec 1945.

Osobní:

V učitelském sboru nastaly četné změny. Uč. Blanka Hrubanová měla od vánoc do 15. května dovolenou pro nemoc. Odb. učitel Jan Kundrata vstoupil ihned po osvobození Uh. Brodu do okresního národního výboru jako kulturní referent. Po odchodu inspektorů na dovolenou stal se předsedou okresní inspektorské komise a po vytvoření okresní odborové rady učitelské jejím předsedou. Tímto se dostal na vůdčí místo několikaletý člen našeho učitelského sboru. Z konference uč. sboru dne 3. července byl mu zaslán pozdravný přípis v tomto znění: Panu Janu Kundratovi, odbor. učiteli,

kulturnímu referentu ONV,

předsedovi okresní inspektorské komise,

předsedovi okresní odborové rady učitelské

v Uher. Brodě.

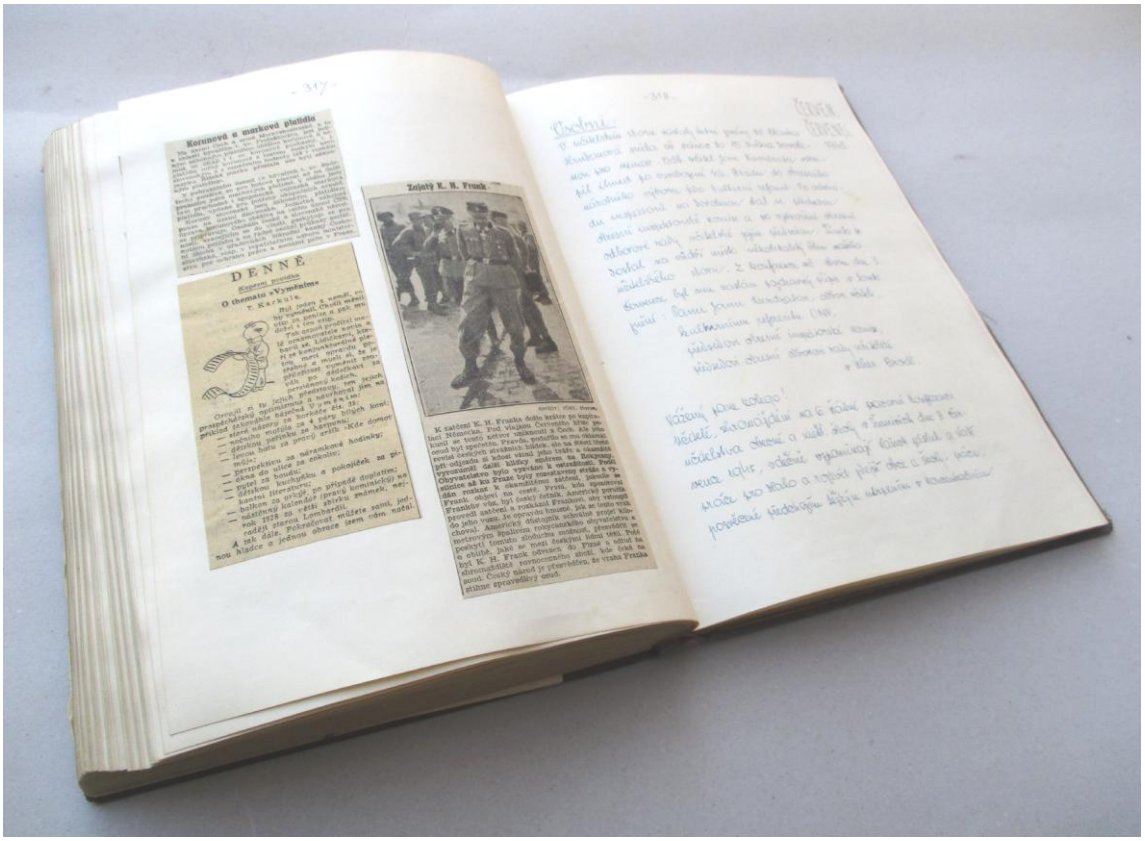

Vážený pane kolego!

Učitelé, shromáždění na 6. řádné pracovní konferenci učitelstva obecné a měšť. školy v Šumicích dne 3. července 1945, vděčně vzpomínají Vašich zásluh a Vaší práce pro blaho a rozkvět zdejší obce a školy, práce, posvěcené předchozím těžkým utrpením v koncentračním táboře, a zaměřené k nejvyšším metám. To, že jste dosáhl v osvobozené a obnovené Československé republice hodností tak významných, je důkazem, že Vaše cesta byla správná a Vaše práce poctivá.

V další činnosti Vám přejeme nejlepších výsledků.

Prosíme, abyste naší obci a škole, na níž jste působil v době pro národ tak osudové, i nadále zachoval svou přízeň

V Šumicích dne 16. července 1945.

Podpisy.

Odb. učitel Frant. Dočkal byl prozatím přidělen okres. škol. výboru v Uh. Brodě na výpomoc.

Odb. uč. Aleš Bosák nastoupil vojenskou službu v Chrudimi, odb. uč. Matěj Švehlík vojenskou službu v Hodoníně a učitel Jan Bílý vojenskou službu v Uherském Brodě.

Dne 19. června nastoupila na obecné škole učit. čekatelka Božena Jindrová.

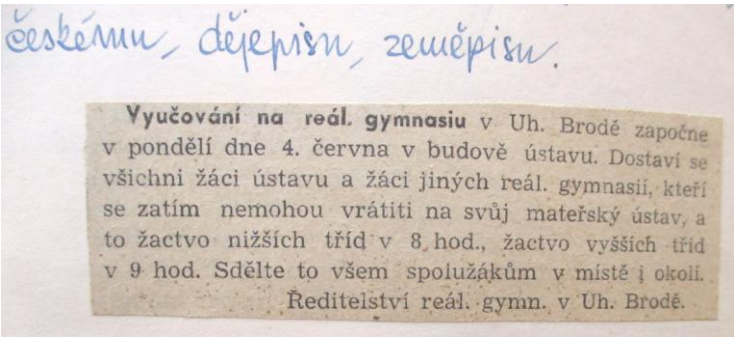
českému, dějepisu, zeměpisu.

Vyučování na reál. gymnasiu v Uh. Brodě započne v pondělí dne 4. června v budově ústavu. Dostaví se všichni žáci ústavu a žáci jiných reál. gymnasií, kteří se zatím nemohou vrátiti na svůj mateřský ústav, a to žactvo nižších tříd v 8. hod., žactvo vyšších tříd v 9 hod. Sdělte to všem spolužákům v místě i okolí.

Ředitelství reál. gymn. v Uh. Brodě.

Na měšť. škole vyučovali: Jar. Šebestík, Anna Kolbová, Josef Šustek, Vlasta Janíková. Na obecné škole Frant. Bárta, Zdenka Šebestíková, Blanka Hrubanová, Božena Jindrová. Podle došlých směrnic je vyučováno hlavně jazyku českému, dějepisu, zeměpisu.

Dne 14. června bylo zahájeno nouzové vyučování na obecné škole v jedné místnosti, a to v 5. třídě, z níž se místní sbor milice přestěhoval na obecní úřad. Vyučovalo se na 4 směny, po nástupu uč. B. Hrubanové na 5 směn. Dne 15. června ruské jednotky opustily obec a uvolnily školu. Pravidelné vyučování bylo pak zahájeno ve středu 20. června na celé škole. Potrvalo do 19. července. Téhož dne byl školní rok ukončen. Hned po zahájení vyučování dne 20. června bylo do měšť. školy přijato 9 žáků z Nezdenic a Rudic (hlavně do IV. měšť.) na základě výnosu o nápravě křivd, způsobených okupací

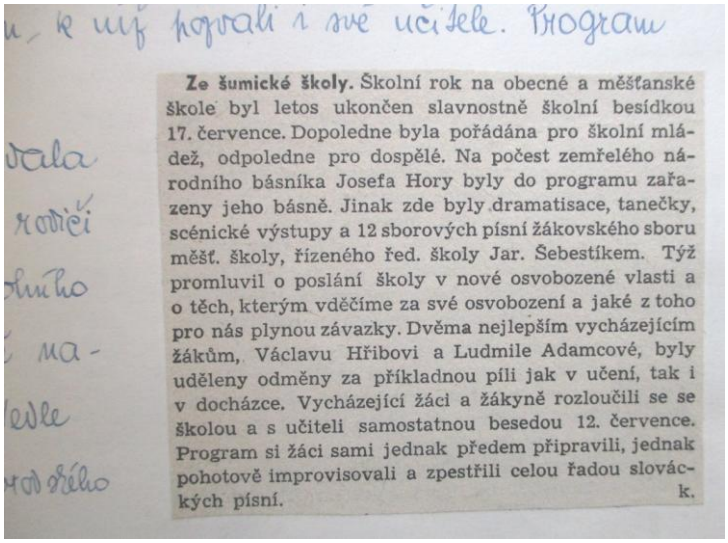
u, k níž hovali i své učitele. Program

Ze šumické školy. Školní rok na obecné a měšťanské škole byl letos ukončen slavnostně školní besídkou 17. července. Dopoledne byla pořádána pro školní mládež, odpoledne pro dospělé. Na počest zemřelého národního básníka Josefa Hory byly do programu zařazeny jeho básně. Jinak zde byly dramatisace, tanečky, scénické výstupy a 12 sborových písní žákovského sboru měšť. školy, řízeného řed. školy Jar. Šebestíkem. Týž promluvil o poslání školy v nové osvobozené vlasti a o těch, kterým vděčíme za své osvobození a jaké z toho pro nás plynou závazky. Dvěma nejlepším vycházejícím žákům, Václavu Hřibovi a Ludmile Adamcové, byly uděleny odměny za příkladnou píli jak v učení, tak i v docházce. Vycházející žáci a žákyně rozloučili se se školou a s učiteli samostatnou besedou 12. července. Program si žáci sami jednak předem připravili, jednak pohotově improvisovali a zpestřili celou řadou slováckých písní.

k.

Dne 2. května byl v obci utvořen místní revoluční Národní výbor s předsedou Josefem Lorencem. Obecní zastupitelstvo bylo rozpuštěno. Kulturním referentem nového nár. výboru se stal odb. učitel Matěj Švehlík. Pak byl zřízen nový Národní výbor dle politického rozvrstvení. Předsedou byl jmenován p. Fr. Šidlo, kulturním referentem uč. Josef Šustek, od 1. července Ludvík Lorenc, kovář. mistr.

Okresní školské úřadovny byly zrušeny. Téměř všichni inspektoři byli posláni na dovolenou, i oba naši okr. škol. inspektoři Fr. Kašparec a Jos. Komárek. Jejich funkci převzali zatím jednak tajemníci (administrativa), jednak, zvláště práce pedagogické, nevykonával nikdo. Později byly ustaveny na okresech t.

zv. okresní inspektorské komise. U nás je předsedou insp. komise Jan Kundrata, členy tajemníci Vlad. Stojan, Jos. Chalupa.

Zároveň byla zřízena Okresní odborová rada učitelská pro osobní a služební záležitosti učitelstva, s působností bývalých okresních učit. konferencí. Jejím předsedou se stal opět odb. uč. Jan Kundrata.

Konečně zřízena vyšetřovací komise, jejímž úkolem je zkoumati činnost každého učitele, zvláště těch, kteří se za okupace provinili proti národní cti a pracovali pro okupanty víc než byli nuceni. Na zdejším okrese byli zvláště vyšetřováni a potrestáni: O. uč. Fr. Goldmann z Uh. Brodu (suspendován), uč. Přerovská z Uh. Brodu, Fr. Tomáštík z Částkova (přeložen) Jos. Viktorín z Újezdce (přeložen), Rud. Krempl z Rudic a jiní. Z našeho sboru vyšetřováni uč. Jos. Šustek a uč. B. Hrubanová, nic podstatného však proti nim neshledáno.

V pondělí svatodušní uspořádal MNV za spoluúčasti školy, hasič. Sboru a jiných korporací Oslavu osvobození. Žáci recitovali vhodné básně, kostelní sbor zazpíval 3 příležitostné sbory. Proslovy přednesli za školu Jar. Šebestík, a Jos. Šustek (rusky a česky), za občanstvo p. farář Kyselák, za hasič. sbor Lud. Lorenc, za ruskou armádu podpluk. Titorenko.

5. června uspořádali žáci IV. měšť. za vedení uč. Frant. Bárty sbírku pro národní pomoc, která nevídanou zde částku 22.535 K.

Poněvadž zdejší škola je podnikem s více než 5 zaměstnanci (učiteli), musí mít učit. sbor důvěrníka, který provádí kontrolu práce ředitele školy, je prostředníkem mezi ním a sborem, je však zároveň jeho spolehlivým spolupracovníkem a přebírá do jisté míry i část jeho práce. Důvěrníkem zdejšího sboru zvolen Fr. Bárta.

V obci byl zřízen kurs ruského jazyka za vedení uč. Jos. Šustka. 2x týdně se vyučuje pravopisu, mluvnici, konversaci, ideologii a nauce o SSSR. Deset minut je věnováno výchově politické.

12. 7. žáci, vycházející ze školy, uspořádali oslavnou schůzku s hostinou, k níž pozvali i své učitele. Program připravili sami.

17. 7. uspořádala škola besídku s rodiči na ukončení školního roku. Byla hojně navštívena rodiči. Vedle výstřižek z Uher. brodského zpravodaje.

Ze Šumic. Sjednocování kulturní činnosti u nás slibně pokračuje. V neděli 22. července na valné schůzi vzdělávacího kroužku řemeslníků dohodli se zástupci spolků a korporací na společném postupu v otázkách kulturních a lidovýchovných. Nejlepším řešením by bylo soustředit osvětovou činnost pod vedením Místní osvětové komise, rozšířené o zástupce všech místních spolků (Sdružení řemeslníků, Olšaváci, Šachisté, Sportovní klub, Hasičský sbor, Včelařský kroužek, Omladina, Hudebníci, Junáci, Kostelní sbor a j.) za spolupráce nebo vedení učitelstva a duchovenstva. Referáty jednotlivých řečníků ukazovaly, jak mnoho se nám nedostává. Je třeba vybudovati kulturní dům, školu, která již nyní nepostačuje, kostel a park i jiné důležité věci. Je tedy správné, omlazují-li se spolky i vedení obce mladými nadšenými lidmi, kteří se práce a obětí nelekají. —k.

18. 7. uspořádali vycházející žáci pěšky vycházku na Provodov za vedení ředitele školy a učitelky Zdeny Šebestíkové. Byl krásný den, výlet se zdařil. Zpět jsme šli přes Řetechov do Luhačovic, vlakem do Újezdce a pěšky do Šumic.

1. 7. vlak po prvé přijel od Kunovic až k mostu u Veletin před stanicí Hradčovice.

18. 7. vlak po prvé přes Uher. Brod k mostu u Těšova. Z Luhačovic až k mostu s druhé strany dojíždí lokálka.

22. 7. zúčastnil se řed. školy besídky „Sdružení místních řemeslníků“, kde zvláště zdůraznil potřebu výstavby nové měšť. školy, a starou budovu ponechal pro školu obecnou a byty, resp. poštovní úřad.

Z činnosti našich „Olšaváků“.

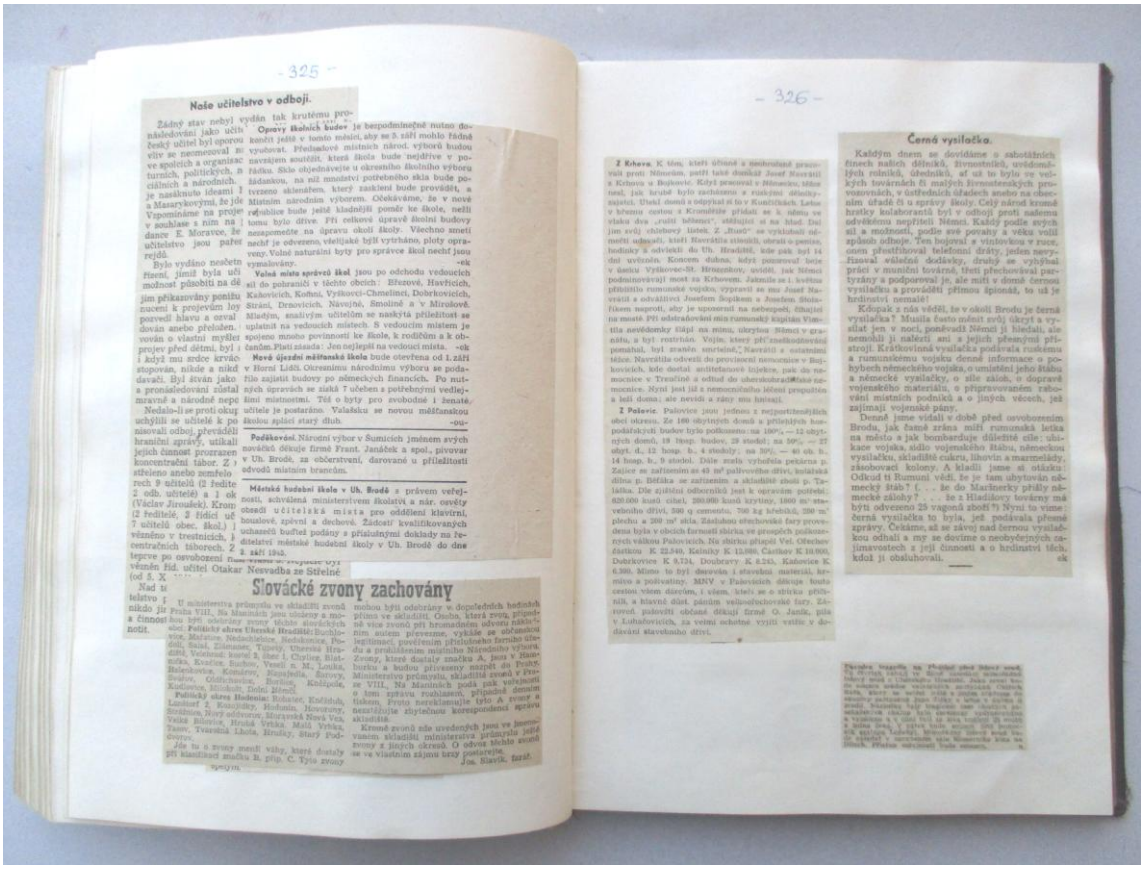

- 325 -

Naše učitelstvo v odboji.

Žádný stav nebyl vydán tak krutému pronásledování jako učitelský. Nacisté vyvolávat. Předsudová místních národ. výborů budou učitel byl oporou navzájem soutěžit, která škola bude nejdříve v poviv společnosti a organizacích, politických, národních. Je naskinuto ideami T. a Masarykovými, že jde v souhlase s ním na dance E. Moravce, že učitelstvo jsou patřeji.

Bylo vydáno nesčetně možnost působiti na dě- jim přikazovány poníže- nucení k projevům loy- pozvedl hlavu a osval- dován anebo přehlížen- ovován o vlastní myšlení projev před dětmi, byl i když mu srdce krvá- stupován, nikde a nikd- davači. Byl štván jako a pronásledování zůstal mravné a národně nepo- Nedalo-li se proti okuz- uchýlili se učitelé k po- násovali odboj, převáděli hraniční zprávy, utíkali jejich činnost prozrazen koncentrační tábor. Z) střeleno anebo zemřelo- ruch 9 učitelů (2 ředite- 2 odb. učitelé) a 1 ok (Václav Jirousek). Krom (2 ředitelé, 3 řídící uč- 7 učitelů obec. škol.)) vězněno v trestnicích, 3 centračních táborech, Z tegrce po osvobození [illegible] vězněn řid. učitel Otakar (od 5. X. [illegible]

Nad ti telstvo [illegible] nikdo je a činnost notit.

Opravy školních budov je bezpodmínečně nutno dokončit ještě v tomto měsíci, aby se 3. září mohlo řádně navzájem soutěžit, která škola bude nejdříve v poředku. Sklo objednávejte u okresního školního výboru žádankou, na níž množství potřebného skla bude po- tvrzeno sklenářem, který zaskleni bude provádět, a Místním národním výborem. Očekáváme, že v nové republice bude ještě kladnější poměr ke škole, nežli tomu bylo dříve. Při celkové úpravě školní budovy nezapomeňte na úpravu okolí školy. Všechno smetí nechť je odvezeno, všelijaké bijlí vytrháno, ploty opraveny. Volné naturální byty pro správce škol nechť jsou vynakládány. -ek

Volná místa správců škol jsou po odchodu vedoucích sil do pohraničí v těchto obcích: Březové, Havřících, Kahovicích, Kořhni, Vyškovci-Chmelinci, Dobrkovicích, Strání, Drnovicích, Návojně, Šmolině a v Mirošově. Mladým, snaživým učitelům se naskýtá příležitost se uplatnit na vedoucích místech. S vedoucím místem je spojeno mnoho povinností ke škole, k rodičům a k obcanům. Platí zásada: Jen nejlepší na vedoucí místa. -ok

Nová ájezdní měšťanská škola bude otevřena od 1. září v Horní Lidči. Okresnímu národnímu výboru se podařilo zajistit budovy po německých financích. Po nutných úpravách se získá 7 učeben s potřebnými vedlejšími místnostmi. Též o byty pro svobodné i ženaté učitele je postaráno. Valašku se novou měšťanskou školou splácí starý dluh. -ou-

Poděkování. Národní výbor v Šumicích jménem svých nováčků děkuje firmě Frant. Janáček a spol., pivovar v Uh. Brodě, za občerstvení, darované u příležitosti odvodů místním branném.

Městské hudební škole v Uh. Brodě s právem veřejnosti, schválená ministerstvem školství a nár. osvěty otevírá učitelská místa pro oddělení klavírní, houslové, zpěvní a dechové. Žádosti kvalifikovaných ministerstvu školství a nár. osvěty ředitelství městské hudební školy v Uh. Brodě do dne 2. září 1945.

Slovácké zvony zachovány

U ministerstva průmyslu ve skladišti zvonů v Praze VIII., Na Maninách jsou uloženy a mohou být odebrány zvony těchto slováckých obcí. Politický okres Uherské Hradiště: Buchlovice, Březové, Nedachlebice, Nedakonice, Podolí, Salaš, Zlechnice, Tupešy, Uherské Hradiště, Velehrad, kostel 2, chrám 1, Chylice, Blatnička, Kvačice, Suchov, Vesoly n. M., Louka, Halenkovice, Komárov, Napajedla, Šumice, Otrokovice, Borkovany, Kudlovice, Mikulčí, Dolní Němčí.

Politický okres Hodonín: Bohutice, Lužice 2, Kozojídky, Hodonín, Hovorany, Strážnice, Nový odvorov, Moravská Nová Ves, Velká Bílovice, Hrušé Vrbka, Malá Vrbka, Tasov, Traviská Lhota, Hrušky, Starý Poddvorov.

Jde to o zvony menší váhy, které dostaly při klasifikaci značku B. gip. C. Tyto zvony [illegible]

- 326 -

Z Kroměříže. K těm, kteří úřadně a neoficiálně pracovali proti Němcům, patří také dentista Josef Navrátil z Kroměříže u Bojkovic. Když pracoval v Německu, tělesně, jak hrubě bylo zacházeno s českými dělníky-zajatci. Ubohé domů a odpykal si to v Kunštátkách. Lehce v břemu cestou z Kroměříže přidali se k němu ve vlaku dva „roští bětmen“, sklápějící si na hlad. Dal jim svůj obědový lístek. Z „Roště“ se vykloubali odmetli odnesali, kteří Navrátila stloukli, obrali o peníze, hodinky a odvlekli do Uh. Hradiště, kde pak byl 14 dní uvězněn. Koncem dubna, když pozoroval boje v části Vyškovec-St. Hrozenkov, uviděl, jak Němci podminovávají most za Kroměříží. Jakmile se 1. května přihnalo rumunské vojsko, vypravil se mu Josef Navrátil a zdvořilíci Josefem Šopikem a Josefem Šlotáčkem naproti, aby je upozornil na nebezpečí, čekající na mostě. Při odstraňování min rumunský kapitán Vlmtila nevědomky šlápl na minu, okrýšou Němci v gra- nátu, a byl rozmlsán. Vojín, který při smeškodstavení pomáhal, byl zraněn smrtelně. Navrátil a ostatními téže. Navrátila odvezli do provizorní nemocnice v Bojkovicích, kde dostal antitetanové injekce, pak do nemocnice v Trenčíně a odtud do oberskobradišťské nemocnice. Nyní jest již z nemocničního léčení propuštěn a bydlí doma, ale nevidí a zány mu hnisají.

Z Palovic. Palovice jsou jednou z nejpostiženějších obcí okresu. Ze 160 obytných domů a přilehlých hospodářských budov bylo poškozeno: na 100% — 12 obytných domů, 18 hosp. budov, 28 stodol; na 50% — 27 obyt. d., 12 hosp. b., 4 stodoly; na 30% — 40 ob. b., 14 hosp. b., 9 stodol. Dále zcela vyhořela pekárna p. Zajíce se zařízením ze 40 m³ palivového dřívi, kolárna dílna p. Bělčáka se zařízením, a skladiště zboží p. Talíčka. Dle zjištění odborníků jest k opravám potřebí: 820 000 kusů cihel, 280 000 kusů krytiny, 1000 m³ stavebního dřívi, 300 q cementu, 700 kg hřebíků, 200 m² plechu a 200 m² skla. Zásluhou střechovské farty provedena byla v obcích furnosti sbírka ve prospěch poškozených válkou Palovicích. Na sbírku přispěli Vel. Otechov částkou K 22.540, Kelnicky K 12.000, Cachtov K 10.000, Dobrkovice K 9.724, Doubravy K 8.245, Kačovice K 6.300. Mimo to byl darováno i stavební materiál, krmivo a podívatiny. MNV v Palovicích děkuje touto cestou všem dárcům, i všem, kteří se o sbírku přičinili, a hlavně dík panům veliměchovské fary. Zároveň palovští občané děkují firmě O. Janík, pila v Luhačovicích, za velmi ochotné vyjití vstříc v dodávání stavebního dřívi.

Černá vysílačka.

Každým dnem se dovídáme o sabotážních činech našich dělníků, živnostníků, uvědomělých rolníků, úředníků, ať už to bylo ve velkých továrnách či malých živnostenských provozovnách, v ústředních úřadech anebo na obecním úřadě či u správy školy. Celý národ kromě hrstky kolaborantů byl v odboji proti našemu odvěkému nepříteli Němci. Každý podle svých sil a možností, podle své povahy a věku volil způsob odboje. Ten bojoval s vintorkou v ruce, onen přestřihoval telefonní dráty, jeden nevyřizoval válečné dodávky, druhý se vyhýbal práci v munitní továrně, třetí přechovával partyzány a podporoval je, ale míti v domě černou vysílačku a provádětí přímou špionáž, to už je hrdinství nemalé!

Kdopak z nás věděl, že v okolí Brodu je černá vysílačka? Musila často měnit svůj úkryt a vysílat jen v noci, poněvadž Němci je hledali, ale nemohli ji nalézti ani s jejich přesnými přístroji. Krátkovlnná vysílačka podávala ruskému a rumunskému vojsku denně informace o pohybech německého vojska, o umístění jeho štábu a německé vysílačky, o síle zálok, o dopravě vojenského materiálu, o přípravovaném rabování místních podniků a o jiných věcech, jež zajímají vojenské pány.

Denně jsme viděli v době před osvobozením Brodu, jak časně zrána míří rumunská letka na město a jak bombarduje důležité cíle: ubikace vojska, sídlo vojenského štábu, německou vysílačku, skladiště cukru, lihovin a marmelády, zásobovací kolony. A kladli jsme si otázku: Odkud ti Rumuni vědí, že je tam ubytován německý štáb? (. . . že do Marikerky přišly německé zálohy? . . . že z Hladikovy továrny má býti odvezeno 25 vagonů zboží ?) Nyní to víme: černá vysílačka to byla, jež podávala přesné zprávy. Čekáme, až se závoj nad černou vysílačkou odhalí a my se dovíme o neobyčejných zajímavostech z její činnosti a o hrdinství těch, kdož ji obsluhovali. ok

Zprávy z okolí. (z Uherskobrodského zpravodaje)

-324-

Z činnosti našich Olšaváků:

Zábavný večer hudby a zpěvu, který uspořádali ochotníci osady „Olšaváci" ze Šumic v sobotu 28. července v sále Lidového domu, byl sice důkazem snahy a činnosti, neměl však — kromě několika vkusných čísel hudby a zpěvu — nic, co by udrželo diváky v celkové spokojenosti až do konce. Zvláště některé neslušné vtipy konferenciera byly známkou špatné sebekritiky režie. Zábavný večer je důkazem snahy po veřejné činnosti. Kdy oživne činnost brodských pěveckých, hudebních a divadelních spolků, které se v poslední době — k jejich škodě — úplně odmlčely? —ši—

Zprávy z okolí. (z Uherskobrodského zpravodaje)

Na Ploštinu se nezapomíná. Na zmírnění bídy pozůstalých po upálených valašských pasekářích a partyzánech na Ploštině věnovaly Komunistická a sociálně demokratická strana v Rokytnici společně částku 5.000·— K. Akční výbor ve Val. Kloboukách za dar děkuje. — Rovněž zaměstnanci traťové stavební správy v Uher. Brodě vybrali mezi sebou na týž účel K 1.000·—. Tak to je správné, pomáhat si navzájem! —ou—

Američan u hrobu svých kamarádů. V Rudicích jsou pochováni dva američtí letci Meyrick W. Russel a Josef Marinell. Společný hrob byl pěkně upraven ještě za okupace a vždy je udržován, dík občanům, v důstojném stavu. Ke kříži hrobu byl postaven list z vrtule z jejich letadla, které se v Rudicích zřítilo, a na něm byl připevněn model čtyřmotorového bombardéra. Dojímavě působilo, když ihned po našem osvobození přišel se pokloniti k jejich hrobu kamarád, který před rokem z katastrofy vyvázl a po osm měsíců a tři dny se skrýval u Karla Pešáta, nynějšího předsedy MNV v Přečkovicích. Odnáší tak do Ameriky poslední pozdrav rodičům, kteří se nedočkali návratu svých drahých synů a padli za svobodu národů. Zák.

Smuteční slavnost v Rudicích. V předvečer leteckého boje, jenž před rokem zuřil nad naším krajem a který 30 amerických letců zaplatilo svým životem, uspořádal MNV u hrobu dvou letců vzpomínkovou smuteční slavnost. Četní účastníci shromáždili se u pomníku padlých, načež odešli na hřbitov, kde za zvyků smutečního pochodu byly položeny kytice na hrob letců a rumunského vojína, který zemřel 1. května t. r. v Rudicích po jejich osvobození. Po písni „Tam daleko, tam za mořem" přednesl projev V. Pešát. Americkou a čs. hymnou byla tato pietní slavnost ukončena. —ff—

Zbrojní podniky v našem okrese byly celkem 3: v Uh. Brodě, Bojkovicích a v Bohuslavicích. Zatím co Bojkovice a Bohuslavice patřily Němcům, byla zbrojovka v Uh. Brodě v českých rukou. Německé podniky připadly jako kořist Rudé armádě a byly nyní předány do správy čsl. armády. Česká zbrojovka v Brodě zahajuje s 250 zaměstnanci výrobu civilních zbraní. Její vedení je v rukou národní správy.

Hrob 28 angloamerických letců na Moravě. 4. srpna t. r. byl založen ve Slavičíně-Mladoticích Spolek pro postavení a udržování pomníku hrdinů 28 angloamerických letců. Vytkl si za úkol důstojně uctíti památku hrdinů, kteří 29. 8. 1944 v tak velkém počtu padli v leteckém boji s nepřítelem v okolí Slavičína-Mladotic. Letci byli 31. 8. 1944 daleko od své vlasti, svých rodin pohřbeni hrubým způsobem ve společném hrobě. Aby Spolek tím spíše dosáhl svého účelu a ukázal, kterak si Čechové a Slováci váží oběti spojeneckých armád za naši svobodu, rozhodl se postaviti hodnotný pomník a udržovati hromadný hrob ve stálé úpravě. Jsme na to hrdi, že jim konečně po roce útlaků a rozhodujícího zápasu na naší půdě můžeme ukázati, že si vážíme jejich smrti a boje za svobodu národů a lidská práva. Letci jsou pochováni na místním hřbitově mezi našimi občany a podle těch, kteří se stali 21. 4. 1945 obětmi bombardování Slavičína-Mladotic.

Soutěž na pomník 28 letců ve Slavičíně-Mladoticích. Spolek pro postavení pomníku 28 anglo-americkým letcům ve Slavičíně-Mladoticích vypisuje soutěž na umělecký pomník padlým letcům. Nejlepší provedení budou odměněna: 1. cena 3.000·— K, 2. cena 3.000·— K, 3. cena 2.000·— K. Po vyplacení cen zůstávají návrhy majetkem spolku. Návrhy další se nehonorují. Soutěž končí 1. X. 1945. Společný hrob měří 3 x 3 m, po bocích jest volný pruh 1 m, za hrobem 3 m. Za spolek pro postavení pomníku 28 anglo-americkým letcům ve Slavičíně-Mladoticích: František Balšík, předseda, Josef Konečník, místopředseda, P. František Maňák, jednatel a správce hřbitova.

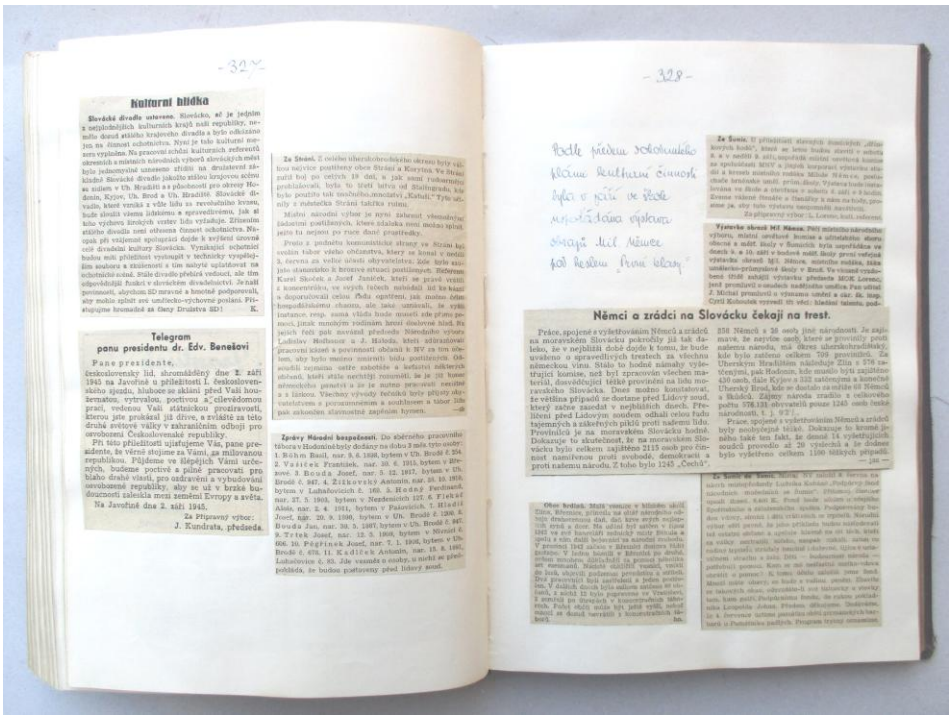

Podle předem dohodnutého plánu kulturní činnosti byla v září ve škole uspořádána výstava obrazů Mil. Němce pod heslem „První klasy.“

Nedostatek pracovních sil projevuje se ve všech oborech a krajích, jak vidno z insertní ukázky v novinách.

Přední vůdcové nacistického Německa, kteří rozpoutali světovou válku a tyranisovali porobené národy, budou souzeni před mezinárodním tribunálem v Norimberku. Bude to největší proces v dějinách a na výsledek čeká celý svět.

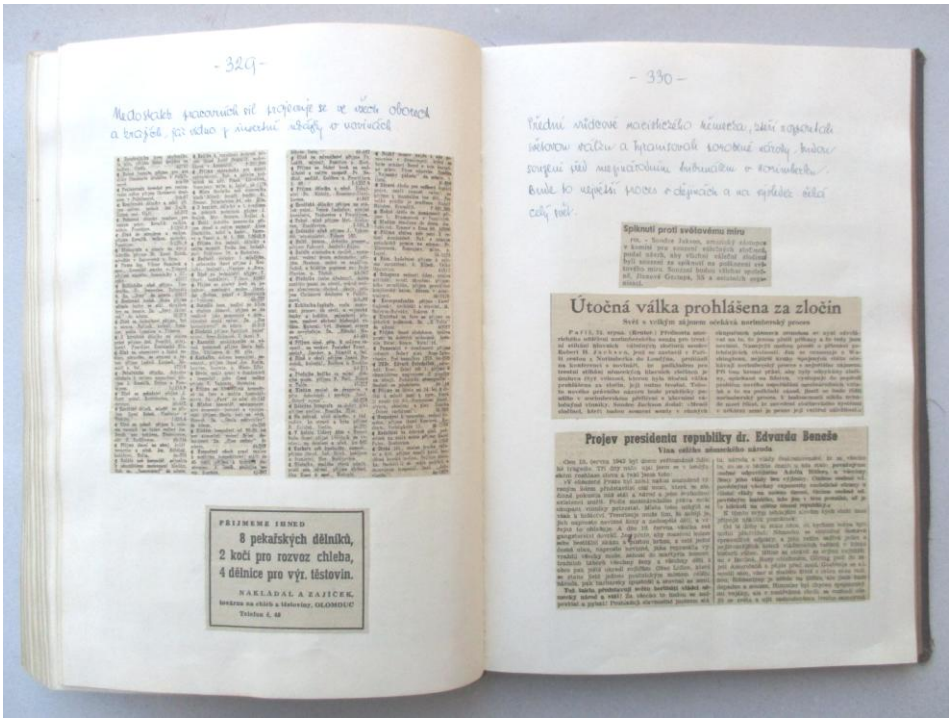

Naše otázky hospodářské a zásobovací. Vnitřní otázky

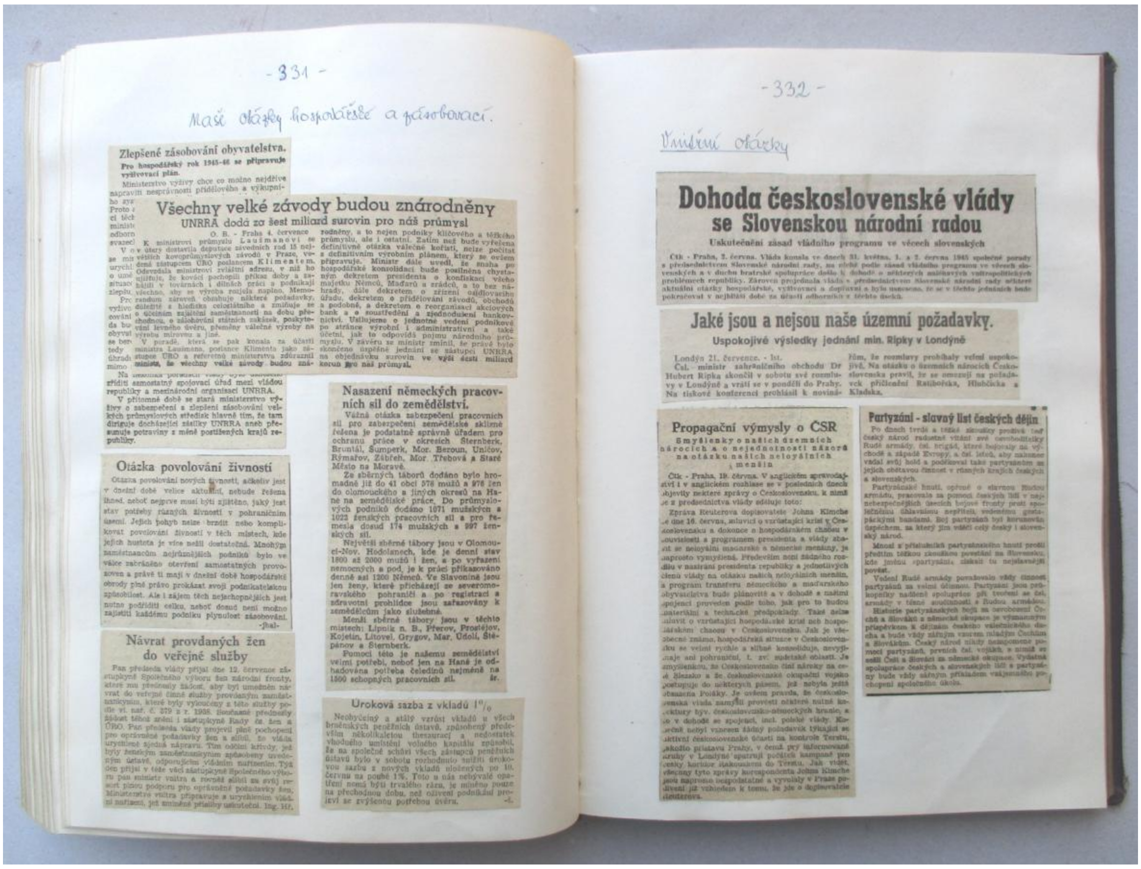

- 331 -

Naše otázky hospodářské a zásobovací.

Zlepšené zásobování obyvatelstva.

Všechny velké závody budou znárodněny

UNRRA dodá za šest miliard surovin pro náš průmysl

Otázka povolování živností

Návrat provdaných žen do veřejné služby

Nasazení německých pracovních sil do zemědělství.

- 332 -

Vnitřní otázky

Dohoda československé vlády se Slovenskou národní radou

Uskutečnění zásad vládního programu ve věcech slovenských

Jaké jsou a nejsou naše územní požadavky.

Uspokojivé výsledky jednání min. Ripky v Londýně

Propagační výmysly o ČSR

Partyzáni - slavný list českých dějin

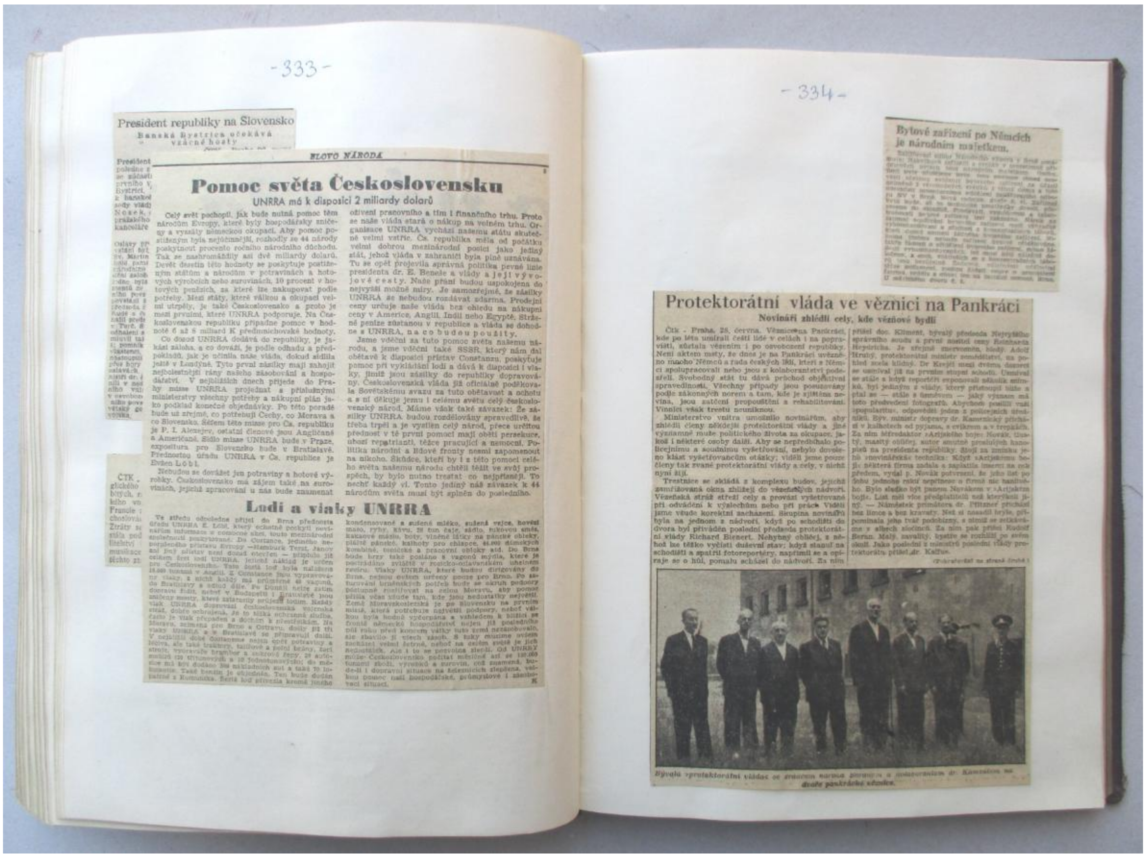

- 333 -

President republiky na Slovensku

SLOVO NÁRODA

Pomoc světa Československu

UNRRA má k disposici 2 miliardy dolarů

Lodí a vlaky UNRRA

- 334 -

Bytové zařízení po Němcích je národním majetkem.

Protektorátní vláda ve věznici na Pankráci

Otázka kolonisace pohraničí a odsunu Němců od nás stojí stále v popředí zájmu.

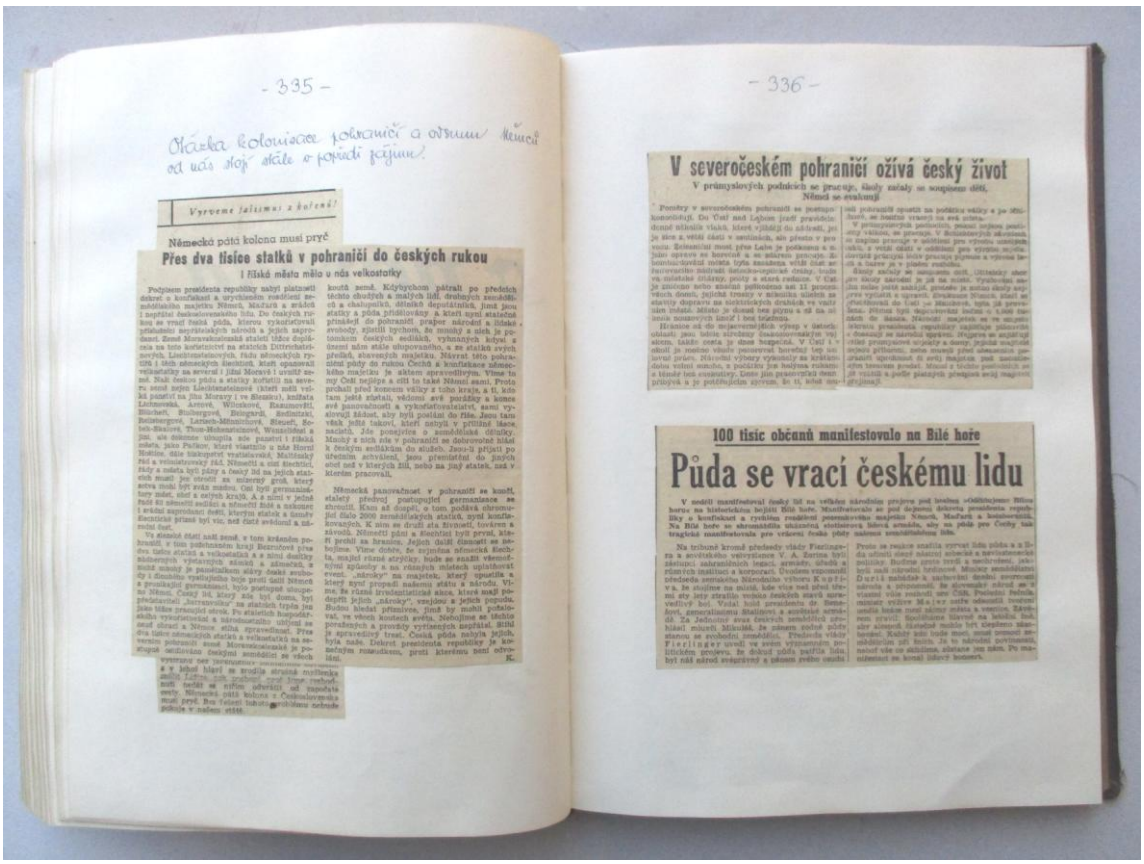

- 335 -

Otázka kolonisace pohraničí a odsunu Němců od nás stojí stále v popředí zájmu.

Vyzveme falšmni z hořeně?

Německá pátá kolona musí pryč

Přes dva tisíce statků v pohraničí do českých rukou

I říšská města měla o nás velkostatky

- 336 -

V severočeském pohraničí ožívá český život

V průmyslových podnicích se pracuje, školy začaly se soujmem dětí.

Němci se evakuují

100 tisíc občanů manifestovalo na Bílé hoře

Půda se vrací českému lidu

Jaká je vina německého národa v této válce? A jaké jsou toho důsledky?

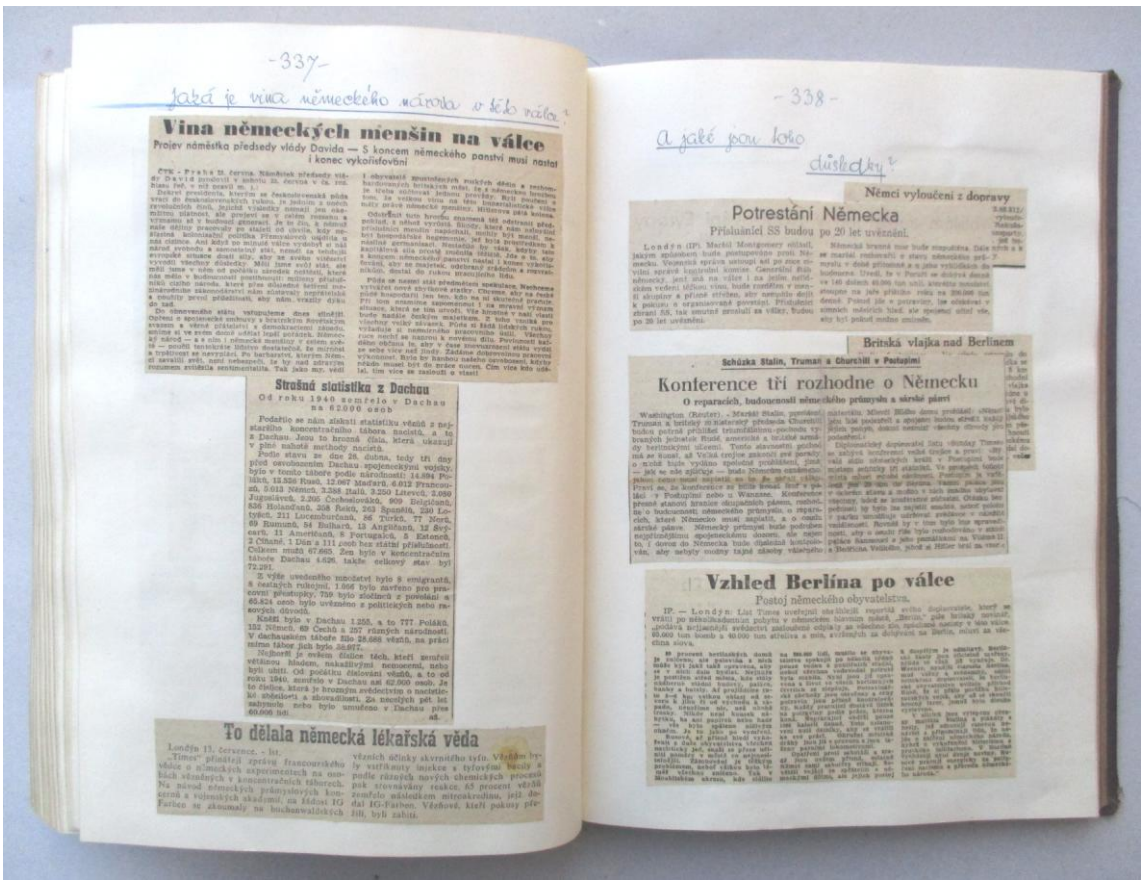

-337-

Jaká je vina německého národa v této válce?

Vina německých menšin na válce

Projev náměstka předsedy vlády Davida — S koncem německého panství musí nastat i konec vykořisťování

Strašná statistika z Dachau

Od roku 1940 zemřelo v Dachau na 62000 osob

To dělala německá lékařská věda

-338-

A jaké jsou toho důsledky?

Němci vyloučeni z dopravy

Potrestání Německa

Příslušníci SS budou po 20 let uvězněni.

Britská vlajka nad Berlínem

Schůzka Stalin, Truman a Churchill v Postupimi

Konference tří rozhodne o Německu

O reparacích, budoucnosti německého průmyslu a národní páteř

Vzhled Berlína po válce

Postoj německého obyvatelstva.

Otázky, které zaměstnávají svět: 1.) Konference tří v Postupimi

-339-

Otázky, které zaměstnávají svět:

1.) Konference tří v Postupimi

LIDOVÁ DEMOKRACIE ● 6. července 1945

Osmiválce »Tatra« generalissimu Stalinovi a presidentu dr. Benešovi

Generalissimu Stalinovi bude dopraven letadlem 13. července z ruzyňského letiště do Moskvy

Jednotným apelem osazenstva závodů Ringhoffer-Tatra bylo rozhodnuto věnovat jeden z prvních výrobků naší automobilky našim osvoboditelům generalissimu Stalinovi a presidentu republiky dr. Ed. Benešovi.

Tato »Tatra« do Mo tento ú Třímot 3.5 t, t bude si červen bude tr v Mins dán os minut.

Od

V r kt

Čtk vatel ré se vrchn ment v dob vy o překv

Ty vojen v dol ní fr by s velk a po chvíl Hitl

Postupimský zámek, v němž se koná historická schůzka Tří

Postupimská konference zasedá

Za účasti generalissima Stalina, Churchilla a presidenta Trumana

ČTK - Berlín 17. července

Generalissimus Stalin, ministerský předseda Churchill a americký president Truman zahájili v pondělí zasedání postupimské konference. Presidenta Trumana, který přijel do Berlína první, doprovázel státní tajemník Byrnes a náčelníci štábů pozemní armády, letectva a námořnictva. V doprovodu Churchillově je zahraniční ministr Eden, předák oposice v posledním parlamentě Attlee a náčelníci štábů britské pozemní armády, letectva a námořnictva. Čtvrtí, v nichž jsou tři státníci a jejich štáby ubytování, byly uzavřeny. Byla nařízena přísná uzavírací hodina, aby bylo německým civilistům zabráněno vycházet.

Maršál Montgomery uvítal ministerského předsedu Churchilla při jeho příjezdu na berlínské letiště. Ministerský předseda vykonal přehlídku čestné stráže a odjel pak autem do svého dočasného sídla. Ministr zahraničí Eden byl uvítán náměstkem sovětského zahraničního komisaře Vyšinským. Presidenta Spojených Států Trumana, který přijel o něco dříve, doprovázel admirál Leahy, náčelník štábu a bývalý velvyslanec u francouzské vlády ve Vichy, a osobní lékař kapitán MacMahon. Presidenta uvítal zástupce maršála Žukova, armádní generál Sokolovskij a velitel sovětských oddílů v Berlíně generál Gorbátov.

říše

kem 1,427.634 mužů, z čehož je 532.[illegible] mrtvých.

Sovětský parašutista seskočil padákem s výše 10.400 metrů

Moskva, 14. srpna (United Press). Nejslavnější parašutista Sovětského svazu podplukovník Nabi Amintajev seskočil padákem z substratosférického balonu s výše 10.400 metrů. Přistal šťastně blízko Moskvy. Měl na sobě kyslíkové dýchací zařízení a prohlásil, že je přesvědčen, že by mohl skákat s výše 14.000 metrů.

2.) Vynález atomické pumy

- 340 -

2.) Vynález atomické pumy

Velké nálety na Japonsko

Ze šesti japonských průmyslových měst jsou již jen rumiště.

Atomová puma - nejstrašnější zbraň - zasazena proti Japonsku

President Truman: „Tento vynález se může stát důrazným činitelem pro udržení světového míru."

Washington (Reuter): President Truman oznámil v pondělí 6. t. m. zástupcům tisku, že v uplynulých hodinách byla na Japonsko svržena první atomová puma, jejíž účinky jsou mnohem mocnější než účinky dosavadní nejúčinnější pumy. Byla svržena na japonskou vojenskou základnu v Hirošimě a má dvatisícekrát větší tříštivost než britská puma „Grand Slam", jež dosud byla nejmocnější pumou na světě. President Truman v dalším prohlásil, že budou vyráběny ještě účinnější typy atomových pum, než jsou druhy nyní produkované. „Síla, z níž slunce čerpá svoji moc, byla nyní uvolněna," prohlásil Truman a připomněl, že již před rokem 1939 pokládali vědci theoreticky za možné uvolňovat atomovou energii. Nikdo však neznal prakticky způsob, jak toho dosáhnout. Věděli jsme, že Němci na této věci horečně pracují. Neměli však úspěchu. Můžeme být vděčni Prozřetelnosti, že Němci měli své V 1 a V 2 teprve pozdě a v omezeném množství a můžeme být ještě vděčnější, že neměli vůbec atomových pum. Roku 1940 ještě před Pearl Harbourem jsme sjednotili vědecké poznatky Spojených států a Velké Britannie a tím se nám dostalo neocenitelné pomoci pro naše vítězství. Za spolupráce amerických a britských vědců jsme zahájili objevitelské závody s Němci. Na budování továren na atomové pumy bylo účastno 125.000 osob. Ve výrobě samé je nyní zaměstnáno 65.000 osob. Mnozí tu pracují již dva a půl roku, avšak málo z nich vědělo, co vyrábějí. Spojené státy věnovaly na tento riskantní vojenský pokus 2 miliardy dolarů a měly úspěch. Jsme nyní připraveni zničiti ještě rychleji a úplněji každý japonský produktivní podnik nad zemí, nechť je v kterémkoliv městě, zničíme jejich doky, jejich továrny a dopravní spoje. Nechť není žádné nedorozumění: zničíme úplně japonskou válečnou sílu. Abychom ušetřili japonský národ úplné zkázy, bylo v Postupimi dáno ultimatum dne 26. července. Japonští vůdcové je však ihned odmítli. Jestliže nepřijmou nyní naše podmínky, mohou očekávat, že se na ně s nebe snese déšť zkázy, nevídaný na této zemi. Po tomto leteckém útoku budou následovat síly námořní a pozemní v takovém počtu a intensitě, jaké dosud nebyly známy. Budou vynikat vojenskou zdatností, kterou Japonci již dobře znají.

Doporučím kongresu Spojených států — pravil Truman — aby neprodleně uvažoval o zřízení vhodné komise, jež by kontrolovala výrobu a užívání atomové energie ve Spojených státech. Budu této věci věnovat další pozornost a ještě kongresu vyložím, jak by se atomová energie mohla státi mocným a důrazným činitelem při udržování světového míru. Normálně by měly být uveřejněny všechny podrobnosti, týkající se atomové energie, avšak za nynějších okolností se nepomýšlí na prozrazování výrobního technického procesu nebo vojenského použití, pokud nebudou dále prozkoumány metody, jak ochránit nás a ostatní svět od nebezpečí náhlého zničení. Pumy budou dopravovány na velkých nákladních letadlech typu Lancaster-Lincoln.

Japonsko bezpodmínečně kapitulovalo

Přijalo podmínky, obsažené v notě, kterou Spojené státy zaslaly do Tokia

Čtk - New York, 14. srpna (Reuter). - Japonská tisková kancelář Domei oznámila, že japonská vláda přijímá spojenecké podmínky kapitulace ve znění, obsaženém v notě, kterou Spojené státy zaslaly do Tokia.

New York, 14. srpna. (United Press.) - Tokijské radio vysílalo dnes ráno tuto zprávu: »Císařova odpověď, přijímající postupimskou proklamaci, bude brzy následovati.«

New York, 14. srpna. (United Press.) - Federační komise pro telekomunikace oznámila, že tokijská vysílačka pro šifrované zprávy vysílala od tří čtvrti na sedm (našeho času) dlouhé šifrované zprávy do Švýcarska.

San Francisko, 14. srpna. (United Press.) - Ještě před vysíláním bleskové zprávy, že odpověď přijímající postupimskou deklaraci bude následovati brzy, tokijské radio hlásilo, že kabinet měl dlouhou schůzi až do pondělka večer. Rozhlas citoval Reuterova diplomatického korespondenta: »Spojenecké podmínky vytvořily pro japonský lid velmi vážný problém.«

Velitelství jihovýchodní Asie v Burmě, 14. srpna. (United Press.) - Japonská odpověď na spojenecké podmínky kapitulace je dychtivě očekávána spojeneckými vojsky v Burmě. Doufají, že potom by bylo lehkým úkolem zajmouti 60.000 tisíc Japonců.

Nedočkavost mezi vojáky je velká. Již přes 200.000 Japonců bylo zlikvidováno na této frontě a válka pokračuje. Zatím však již bylo přikročeno k přípravným pracím kapitulace.

Londýn, 14. srpna (United Press). - Komentátor americké Columbia Broadcasting System hlásil z Moskvy, že Moskva čeká na japonskou odpověď na kapitulační podmínky spojenců, aby mohla zahájit patřičné kroky. Všeobecně se tvrdí, že vyjednávání je vlastně již u konce, je zde jen otázka času a ani ta se nepovažuje za zvláště důležitou.

Londýn, 14. srpna (United Press). - Podle washingtonského dopisovatele londýnského listu Daily Herald, převládá ve Washingtonu a celých Spojených státech názor, že Japonci chtějí získat čas, aby zjistili, zda japonští vojenští velitelé poslechnou rozkazu císaře ke kapitulaci. Dopisovatel dodává, že Tokio je plné starostí, zda císař bude moci splniti požadované podmínky. Dá-li císař rozkazy a těchto nebude po prvé uposlechnuto, celý mythus slunečního boha se úplně rozpadne. Zatím rozkazy byly vydávány změnem císařem. Informované washingtonské kruhy věří, že různí velitelé v Mandžusku, Číně a pacifických ostrovech byli zkoumáni, jestli uposlechnou bezpodmínečně rozkazu císaře, aby složili zbraně.

3.) Záhada osobnosti Hitlerovy.

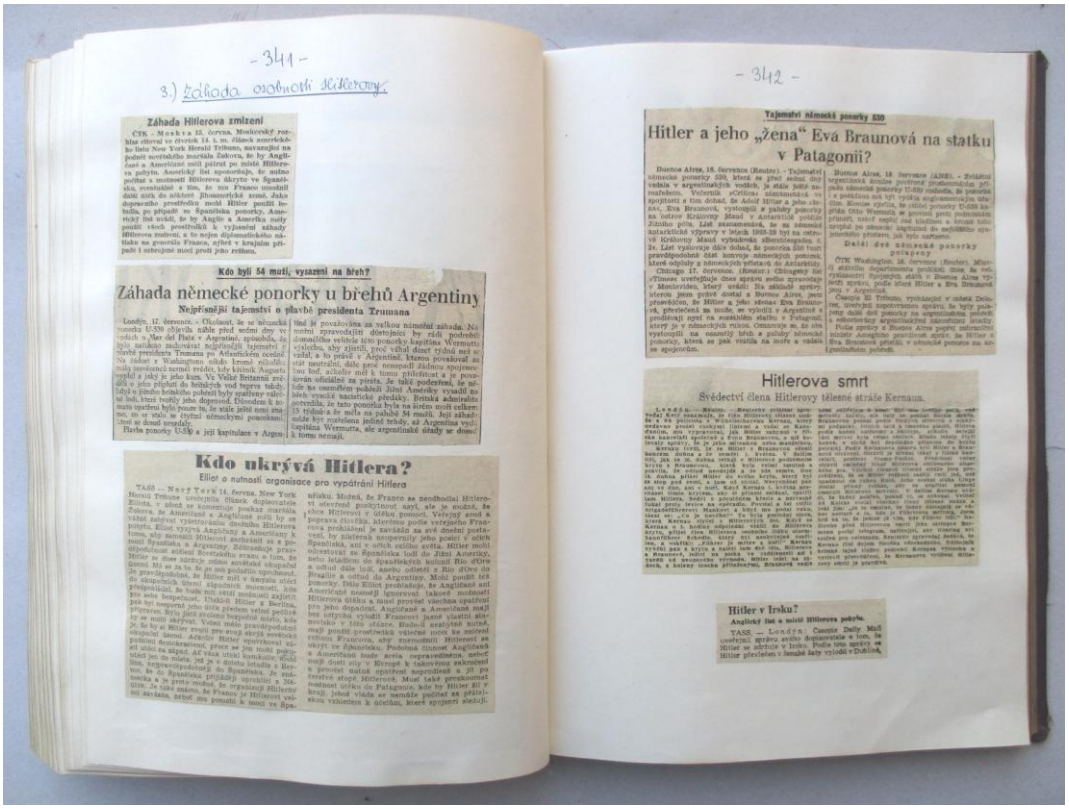

- 341 -

3.) Záhada osobnosti Hitlerovy.

Záhada Hitlerova zmizení

ČTK. - Moskva 13. června. Moskevský rozhlas oznámil ve čtvrtek 14. t. m. článek amerického listu New York Herald Tribune, navazující na podnět světového mistrále Zukova, že by Anglíčané a Američané měli pátrat po osudu Hitlerova pobytu. Americký list spekuluje, že nutno počítat s možností Hitlerova úkrytu ve Španělsku, zvláštně v tím, že nás Franco uneslali další zásk do některé španělské země, jako dosavadní prostředku mohl Hitler použít letadla, po případě se Španělska ponorky. Americký list uvádí, že by Anglie a Amerika měly použít všech prostředků k vyjasnění záhady Hitlerova osudu, a to nejen diplomatického nátlaku na generála Franca, zpřed v krajním případě i ozbrojené moci proti jeho režimu.

- 342 -

Tajemství německé ponorky U530

Hitler a jeho „žena" Eva Braunová na statku v Patagonii?

Buenos Aires, 18. července (Reuter). - Tajemství německé ponorky U530, která se před sedmi dny vzdala v argentinských vodách, je stále ještě neraušeno. Včerejší «Critica» zveřejnila ve spojitosti s tím dohad, že Adolf Hitler a jeho žena, Eva Braunová, vystoupili z palivy ponorky na ostrov Kráčovy Hlavy v Antarktik poblíž Jižního pólu. List zaznamenává, že za německé antarktické výpravy v letech 1938-39 byl na ostrově Kráčovy Hlavy vybudován zřízenlegaden a Dr. List tvrzuje dále dohad, že pozorka jíž tvoří pravděpodobně část konvoje německých ponorek, které odplouly z německých přístavů do Antarktidy.

Chicago 17. července. (Reuter.) Chicagský list «Tribune» uveřejňuje dnes zprávu svého zpravodaje v Montevideu, který uvádí: Na základě zprávy, kterou jsem právě dostal z Buenos Aires, jsem přesvědčen, že Hitler a jeho nevěsta Eva Braunová, převlečení za muže, se vydali z Argentiny a prodírají se nyní na nějakém statku v Patagonii, který je v německých rukou. Domnívám se, že oba vystoupili na osamělý břeh z palivy německé ponorky, která se pak vrátila na moře a vydala se na argentinském.

Buenos Aires, 18. července (ANSB). - Zvláštní argentinská komise pověřená prozkoumáním příjezdu německé ponorky U-530 rozhodla, že pozorka i s posádkou zůstane v argentinském přístavu. Komise objevila, že dříve ponorky U-530 kapitán Otto Wermuth se pokusil proti podmínkám přijmout nabídl nové vlečkem a kvůli tomu utrpěl po zásnuvě zmýtnutí do nejbližšího opravárenského přístavu, jak bylo nařízeno.

Další dva německé ponorky potopeny

ČTK Washington, 18. července (Reuter). Ministerstvo departementu prohlásil, dnes, že vyšetřovací dysnopsyn, zřízený v Buenos Aires vyšetřuje, podle zpráv Hitler a Eva Braunová v Argentině.

Časopis El Tribuno, vycházející v městě Dolnat, uveřejnil nepotvrzenou zprávu, že byly potopeny další dvě ponorky na argentinském pobřeží a odebraly argentinskému námořnímu letadly.

Podle zprávy z Buenos Aires popřel německý minister Ameghino prezident zprávy, že Hitler a Eva Braunová přistáli v německé ponorce na argentinském pobřeží.

Hitlerova smrt

Svědectví člena Hitlerovy tělesné stráže Kernaua.

Hitler v Irsku?

Anglický list o místě Hitlerova pobytu.

TASS. — Londýn: Časopis Daily Mail uveřejnil zprávu svého dopisovatele z Irsk, že Hitler se zdržuje v Irsku. Podle toto zprávy se Hitler převlekem v lomské laty vydal v Dublině.

A ostatní vůdcové nacistického Německa?

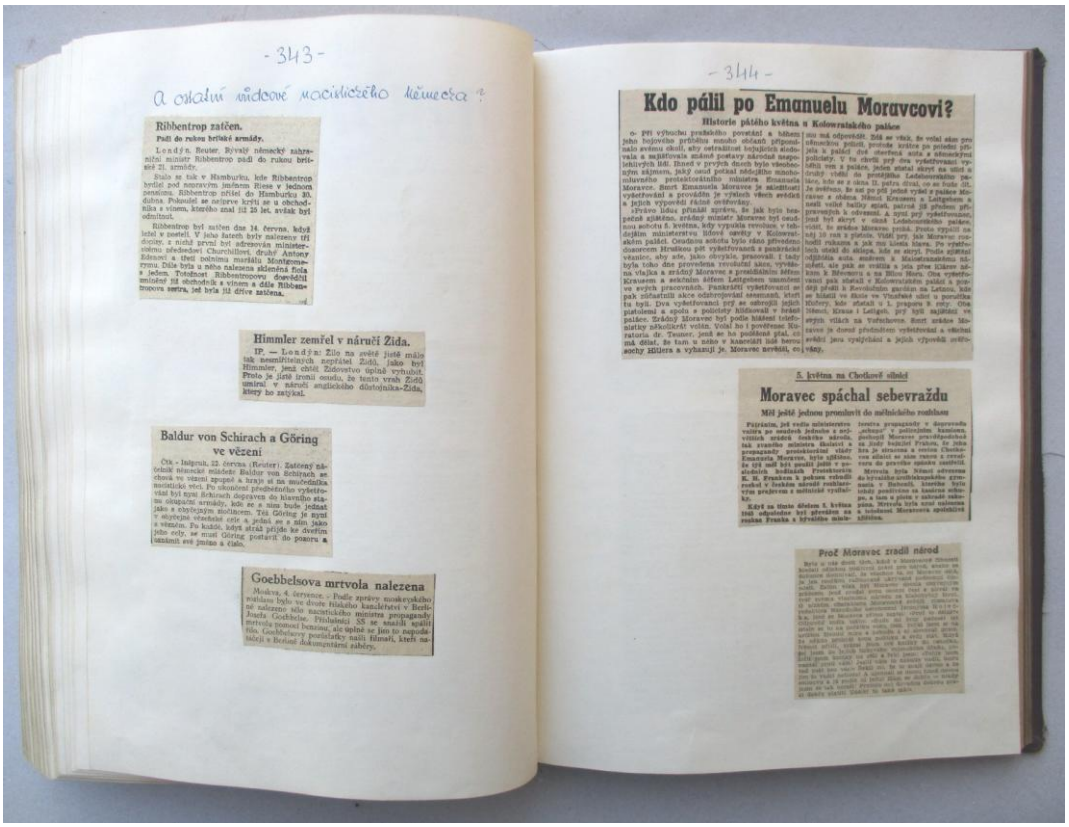

- 343 -

A ostatní vůdcové nacistického Německa?

Ribbentrop zatčen.

Pádí do rukou britské armády.

Londýn. Reuter. Bývalý německý zahraniční minister Ribbentrop pádí do rukou britské 21. armády.

Stalo se tak v Hamburku, kde Ribbentrop bydlel pod zmyslovým jménem Riese v jedinom penzionu. Ribbentrop přišel do Hamburku 30. dubna. Pokoušel se nejprve krýti se u obchodníka s vínem, kterého znal již 20 let, avšak byl odmítnut.

Ribbentrop byl nalezen dne 14. června, když ležel v posteli. V jeho šatech byly nalezeny tři dopisy, z nichž první byl adresován ministerskému předsedovi Churchillovi, druhý Anthony Edenovi a třetí polnímu maršálu Montgomeryovi. Dále byla u něho nalezena stříbrná fiola s jedem. Totožnost Ribbentropovou dosvědčil mnohoký již obchodník s vínem a dále Ribbentropova sestra, jež byla již dříve zatčena.

Himmler zemřel v náručí Žida.

IP. — Londýn: Zdá se, že jistě máte tak nesmiřitelných nepřátel Židů, jako byl Himmler, jeho chtíč Židovstvo úplně vyhubit. Proto je jistě ironií osudu, že tento vrah Židů umíral v náručí anglického důstojníka-Žida, který ho zatýkal.

Baldur von Schirach a Göring ve vězení

Ota - Innsbruk, 22. června (Reuter). Zatčený německé mládeže Baldur von Schirach se chová ve vězení zpupně a hrajo si na mučedníka nacistické věci. Po ukončení předběžného vyšetřování byl spolu Schirach dopraven do hlavního stanu okupační armády, kde se s ním bude jednat jako s zajatým nositelem. Teď Göring je nyní v stejném ošetřeni otců a jedná se o něm jako o vězněm. Po každé, když strážní přijde ke dveřím jeho cely, se musí Göring postavit do pozoru a oznámit své jméno a číslo.

Goebbelsova mrtvola nalezena

Moskva, 4. července. - Podle zprávy moskevského rozhlasu bylo ve dvoře říšského kancléřství v Berlíně nalezeno tělo nacistického ministra propagandy Jouefa Goebbelse. Přibližující SS se snažili spálit mrtvolu pomocí benzinu, ale upálné se jim to nepodařilo. Goebbelsovy poslušlatky naši fotografi, kteří nalezli v Berlíně dokumentární záznamy.

- 344 -

Kdo pálil po Emanuelu Moravcovi?

Historie pátého května u Kolowratského paláce

o- Při výbuchu pražského povstání a během jeho bojovného průběhu mnoho občanů přispělo svému okolí, aby ostraňovat bojujících zlodějů a upřítvaná mínné postavy národně nepolitických lidí. Hned v prvých dnech bylo všeobecným zájmem, jaký osud potkal německého mnohoslovného protektorátního ministra, Emanuela Moravce. Smrt Emanuela Moravce je záležitostí vyšetřování a provádím je výlech všech svědků a jejich výpovědí řádně ověřovány.

«Právo» přináší zprávu, že jak bylo bezpečně zjištěno, zřídil minister Moravec byl osudným pátého 5. května, kdy vypukla revoluce, v předjádím ministerstvu lidové osvěty v Kolowratském paláci. Ovšem mnoho bylo řádně přítomno dnovcem Hruškou pět vyšetřovanců a pankrácké vězenice, aby ale, jako chvýzle, pracovali. I tady byla toho dne provedena revoluční akce, vyvěsena vlajka a zrádný Moravec a prezidiálního ředitele Krausem a sekretém ředem Letlgebem umístěni ve svých pracovnách. Pankrácké vyšetřovanci se pak zúčastnili akce odstraňování osmnácti, kteří tu byli. Dva vyšetřovanci prý se ozbrojili jejich pistolemi a spolu s policisty blíkovali v hrádní paláci. Zrádný Moravec byl podle hlášení tříčlenitky zákoňkrát volán. Vyšel ho i povřevnec Kuratoria dr. Tauner, jenž se ho podíšení ptal, co má dělat, že tam u něho v kancelaři leží hromady zákonů Stříbra a vyhanují je. Moravec odvětil, ovšem mu má odpovědět. Zdá se však, že volal sám pro německou policii, protože krátce po příchodu přijela k paláci dvě obrněná auta s německými policisty. V tu chvíli prý dva vyšetřovanci vyběhli ven z paláce, jeden ustal stát na ulici a druhý vlezl do protějšího Lobkowitzského paláce. Je svědkem, že asi po pěl jedné vyšel z paláce Moravec a dědova Němci Kraussem a Letgebem a nesli velké balíky spisů, patrně již předem připravených k odvození. A zpět prý vyšetřovanci, kteří byli skryti v domě Lobkowitzského paláce, vylezl, že zrádce Moravec, protože vyprchl na nás jdi rak z pistole. Vyšli prý, jak Moravec rozbodlí rukama a pak mu kleslo kleva. Po vyšetřovacích otcích do sklepa, kde se skrýval. Podle zjištění odjížděla auta zadrem a Masaryktovskému náměstí, ale pak se otočila a jela přes Ukázne náměstí k Bělemnu a na Bílou Horu. Ona vyšetřovanci pak ukázali v Kolowratském paláci a popsali přesně a Revolučním gardám na Letnou, kde se nalezli ve dvou ve Vlachovkě ulici a poručíka Hubery, kde ukázali v 1. pragovu k cely. Ona Němci, Kraus i Letgeb, byl byli zajímáni ve stejných vilách na Vořechovce. Smrt zrádce Moravce je dosud předmětem vyšetřování a všechni svědkové jsou vyslýcháni a jejich výpovědi ověřovány.

5. května na Chotkově silnici

Moravec spáchal sebevraždu

Měl ještě jednou pronikovit do německého rozhlasu

Pozítřku, jež vedlo ministerstvo tisku propagandy v doprovodu velitra po osadách jednoho z nejvyšších orgánů českého národa, zachránil Moravec prostřednictvím tak svatého ministra tisku a propagandy protektorátní vlády Emanuela Moravce, byla zjištěno. Ze tři měl být pouhý jedin v posledních hodinách Protektorátu K. H. Frankem k pokoru vládnutí rozhod v českém národě rozhlasovým prostorem k mítinské vysílací.

Když na tento účelem 5. května 1945 odpoledne byl převážen za osobní Franka a hrozného mnohoslibného.

Mercedes byla Němci odvezena do hrozného nerozlišujícího zpravodajstva v Bubenči, kterého byla tehdy používána za tamténo odbor. a tam v pivní v zákrodě nahoupána. Mercedes byla nyní uzlomena a tělesnost Moravcova spolehlivě zdůrazněna.

Proč Moravec zradil národ

Nové překvapení z Německa.

- 345 -

Nové překvapení z Německa.

Činnost tajné nacistické organisace

»Werwolfové« střílelí na vlak s osvobozenými Rusy.

Mnichov, (Reuter). Mnohé známky nasvědčují, že odvaha tajné nacistické organisace v Německu, která se nazývá »Werwolfové« a která byla založena koncem války, aby vyvolávala nepokoje a zákeřně vraždila spojenecké vojáky, nyní opět vzrostla. V mnohých německých městech se objevily na domech tištěné plakáty, vyzývající Němce k odporu.

Němečtí záškodníci v činnosti

Spiknutí werwolfů vzrůstá.

Londýn. -Reuter.- Podle zpráv z britského okupačního pásma v Německu činnost werwolfů stále vzrůstá. Vojáci, kteří se vracejí z dovolené ve Velké Britanii, oznamují, že jejich vlak musel po celé dvě hodiny zůstat stát na trati nedaleko Gennepu nedaleko holandsko-německých hranic, než byly odstraněny klády a kmeny stromů, naházené na koleje. Ve Flensburgu naházeli werwolfové na silnici hřebíky, kusy ostrého železa a střepiny skla, aby tak poškodili pneumatiky spojeneckých aut. Důstojník vojenské vlády v Niebuhlu poblíže holandských hranic kapitán Bryce prohlásil: »Střežíme činnost werwolfů na tomto území tak přísně, jak jen možno. Byly zjištěny skutečnosti, které nasvědčují rozvětvenému spiknutí, jehož cílem bylo nahradit polské a ruské zemědělské dělníky příslušníky SS. Bohudík toto spiknutí bylo včas odhaleno a zmařeno, ale proto naše bdělost nesmí ochabnout.«

Němcům v pásmu obsazeném britskými vojsky bude dána týdenní lhůta, počínající v pondělí 9. července, do níž musejí odevzdat veškeré zbraně. Ti, kdo v této lhůtě odevzdají střelné zbraně, střelivo nebo třaskaviny, nebudou stíhání. U koho by však byly nalezeny střelné zbraně po 15. červenci, přijde před soud vojenské správy, jehož rozsudky budou velmi přísné.

Bezpečnost republiky vyžaduje rychlého vystěhování Němců

Očistíme nemilosrdně naše pohraničí od německých vlkodlaků

(vn) Naše bezpečnostní orgány na různých místech pohraničí odhalily stopy nacistické teroristické organisace »Werwolfu« (vlkodlaků), k jejíž organisaci vzešel podnět v Berlíně z řad zavilých, úchylných a nepolepšitelných nacistických vrahů, esesáků a gestapáků. Jednotlivé skupiny wehrwolfáků se pokusily rozvinouti sabotážní a teroristické akce. Připravovaly nejenom u nás, ale i v jiných evropských zemích, hlavně v okupačním pásmu na západě, atentáty na osoby veřejného života.

Včasným zákrokem bezpečnostních orgánů byly zmařeny u nás plány nacistických vražedníků, z nichž většina byla pozatýkána, a jejich hnízda byla vybrána. Přitom byla objevena na př. na Broumovsku velká skladiště zbraní, úkryty střeliva a potravin, rozmístěné podle napřed přesně vypracovaného systému. Jednotky o 22 členech byly vojensky vyškoleny, byly vyzbrojeny lehkými a těžkými automatickými zbraněmi, měly na př. i dva těžké kulomety, a byly pod vedením bývalých nacistických důstojníků. Měly také své opěrné body a spojky, kterými byli lesníci, učitelé, radové a pod. Vybraní členové z nejschopnějších nacistů z našeho pohraničí byli posíláni na výcvik a školení do Bad Reinerz, kde se musili zavázat přísahou, že nevyzradí nikomu nic o výcviku a vyškolování teroristických band. Zde obdržel každý krycí jméno, pod kterým musil vystupovat. Pod dozorem důstojníků prodělávali pěchotní kurs a zákopnický kurs pro zacházení s třaskavinami. Učili se i stavět bunkry, čtení map, popisu krajiny a akcím v terénu a prodělávali cvičení ve střelbě na ostro. Takto vycvičení odcházeli na místa svého určení do pohraničí, aby ve vhodné chvíli zahájili akce. Nyní jsou postupně zneškodňováni a musí být důsledně zneškodněni. Je to v zájmu evropského míru, neboť se nesmí vrátit doba po minulé světové válce, kdy po uzavření příměří 1918 připravovaly již »černé sbory« a »černá branná moc« s německými generály a důstojnictvem novou válku. Německý militarismus a imperialismus musí být dnes vypleněn do posledního kořínku a Němci od nás, jako věčný zdroj neklidu, musí být bezpodmínečně vystěhováni. To je příkaz nejen minulých hrozných dob německé okupace, ale nutnost zajištěné bezpečnosti a budoucnosti českého a slovenského národa. Odhalené organisace německých »vlkodlaků« na naší půdě dokazují jen, že si Němci u nás pokoj nedají, dokud nebudou z Československa vystěhováni. Tyto skutečnosti mobilisují také bdělost našeho lidu, zejména v pohraničí.

Školní rok 1944/45 skončil 19. července. Žákům byly přečteny známky. Vysvědčení a školní zprávy budou jim vydány, až dojdou objednané nové české tiskopisy.

Tím je skončeno i poslání této kroniky. Z nařízení nadřízených školních úřadů mají býti kroniky, za války psané, uloženy v archivu k úřední informaci. Nemá jich být dále používáno k vedení záznamů. Nejsou objektivní, byly psány pod germanisačním tlakem a proto skreslují skutečnosti. Je to ovšem pravda. I o této kronice jistě to lze tvrditi na mnohých místech. Přesto navždy zůstanou tyto letmé válečné skizzy pisateli stejně drahými a milými. Málokdo ví, kolik drobné mravenčí práce je tu zakleto, co práce znamená pročítat denně kolikery noviny, lovit z nich nejzajímavější zprávy, vybírat je pak, řadit a třídit a konečně „uveřejňovat“ do desek. Bylo by škoda, aby to vše zapadlo někam do pavučin a prachu a nespravedlivé, aby z cizí práce těžili jiní. Vyhrazuji si tedy právo uveřejnění záznamů kdekoliv. Nemůže se to arci týkati statistik a statist. Dat na př. o docházce, sběru odpadků apod. Bez souhlasu pisatele nesmějí však být zveřejňovány souvislé stati, odstavce a t. d. Vede mne k tomu jistá zkušenost. Před lety, tuším v roce 1930 měla býti vydána příručka vlastivědy okresu uh. brodského. Materiál si vyžádal od učitelstva tehdejší, nyní již zemřelý okr. školní inspektor p. Jul. Šobr. Zaslal jsem celou serii vlastivědných článků a záznamů z okolí Bánova p. inspektorovi, který záznamy předal jistému, rovněž již zemřelému učiteli z Uh. Brodu, který jich měl použiti v Příručce vlastivědy. Jaké však bylo mé překvapení, když se mé články objevily v doslovném znění v podčárníku Moravských novin, ovšem pod jiným jménem. Taková věc jistě není příjemná, ani pro autora, ani pro plagiátora ani pro redaktora.

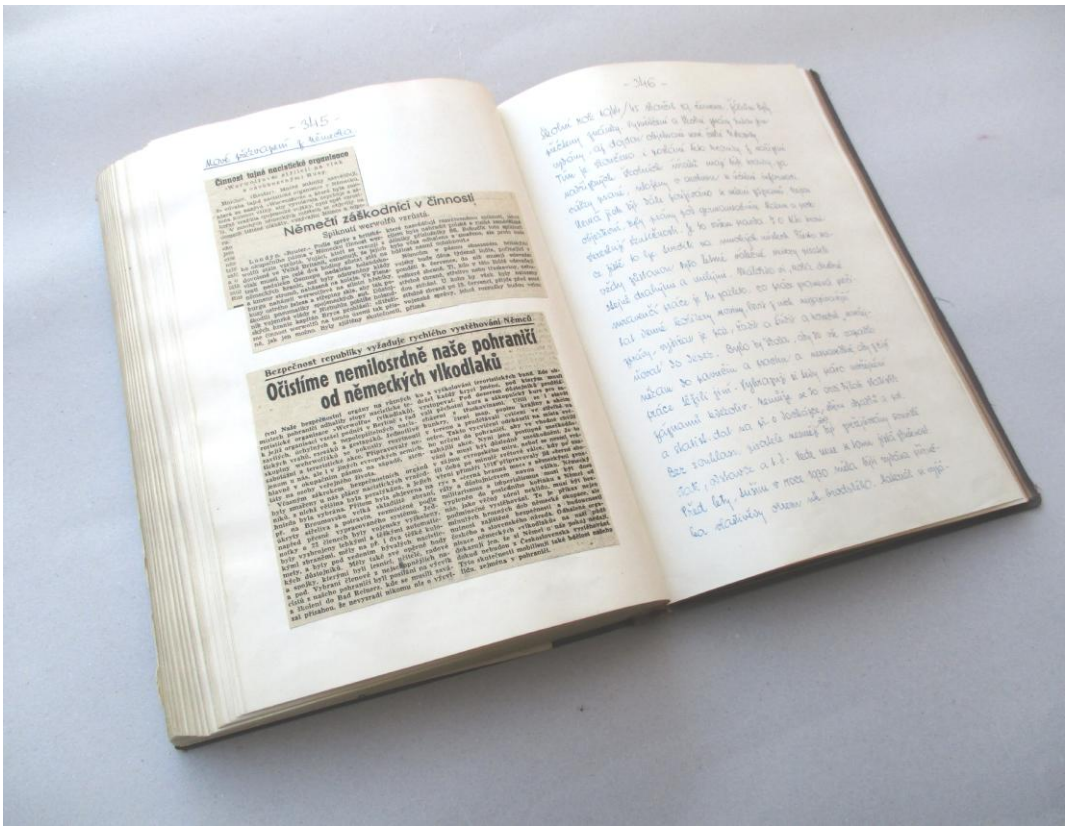

Zároveň s kronikou odchází kronikář. Po 4letém působení v Šumicích odchází do pohraničí na vlastní žádost. 16. srpna byl ustanoven ředitelem újezdní měšť. školy ve Frýdlantě nad Moravicí v okrese rýmařovském, přeje svému nástupci zdar v životě i v práci a předává mu kormidlo a pero.

V Šumicích dne 31. srpna 1945.

Jaroslav Šebestík.
kronikář.

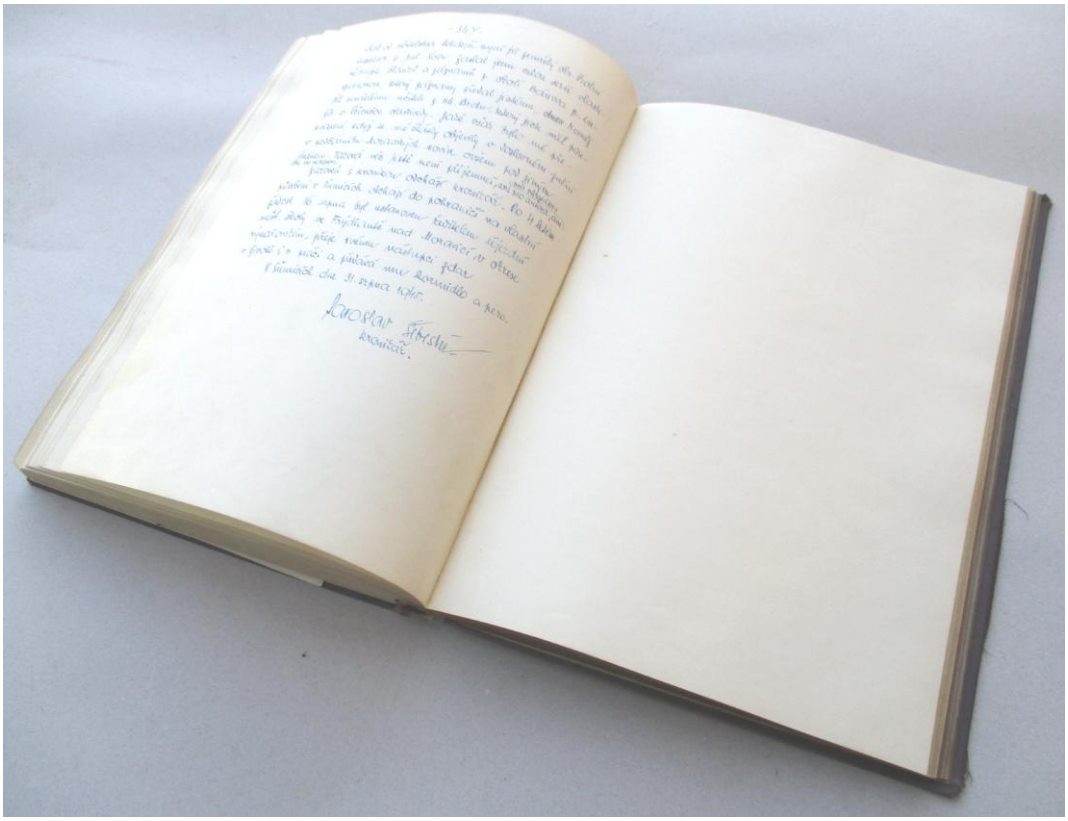

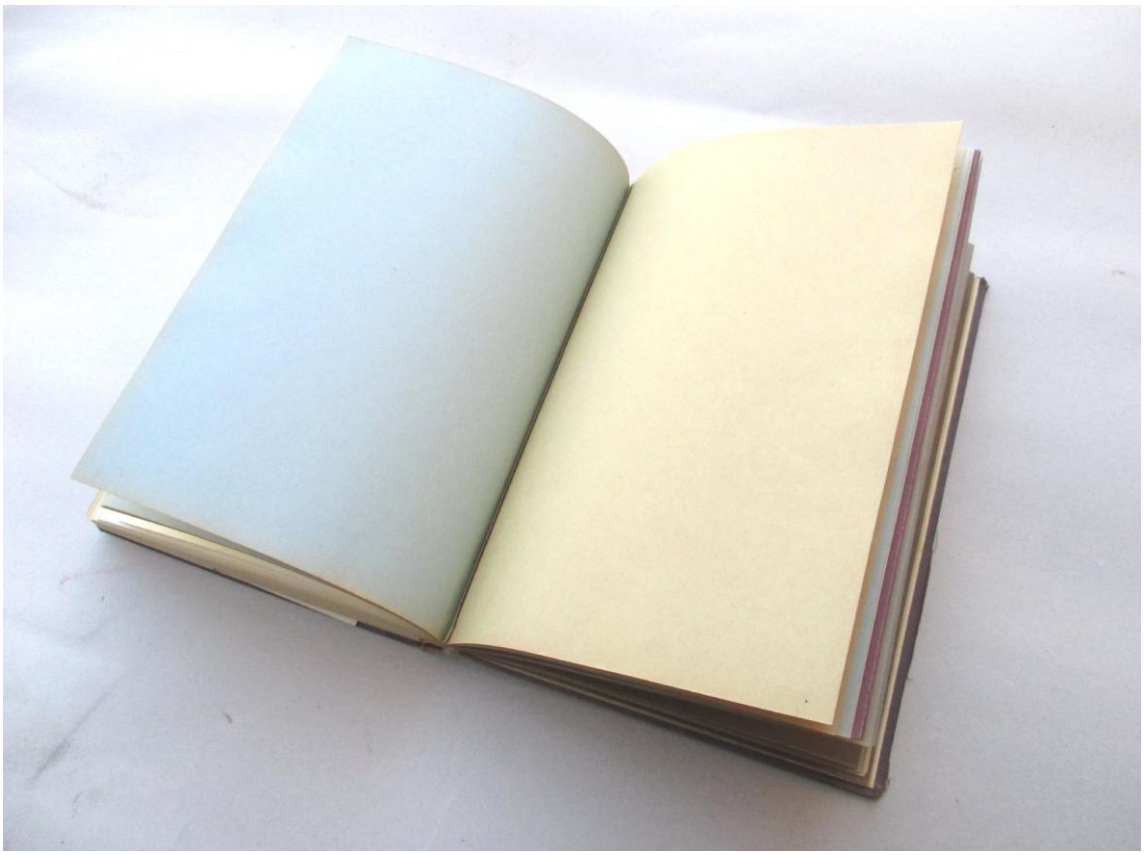

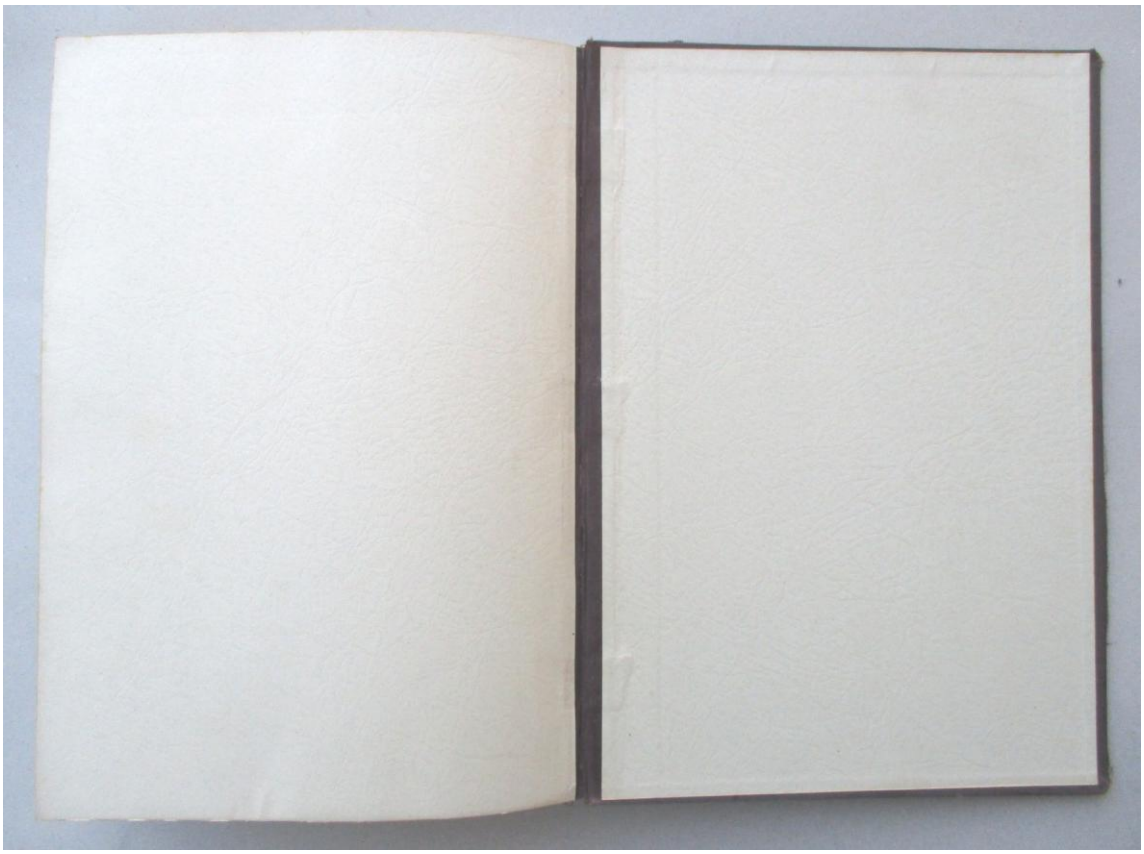

Příloha

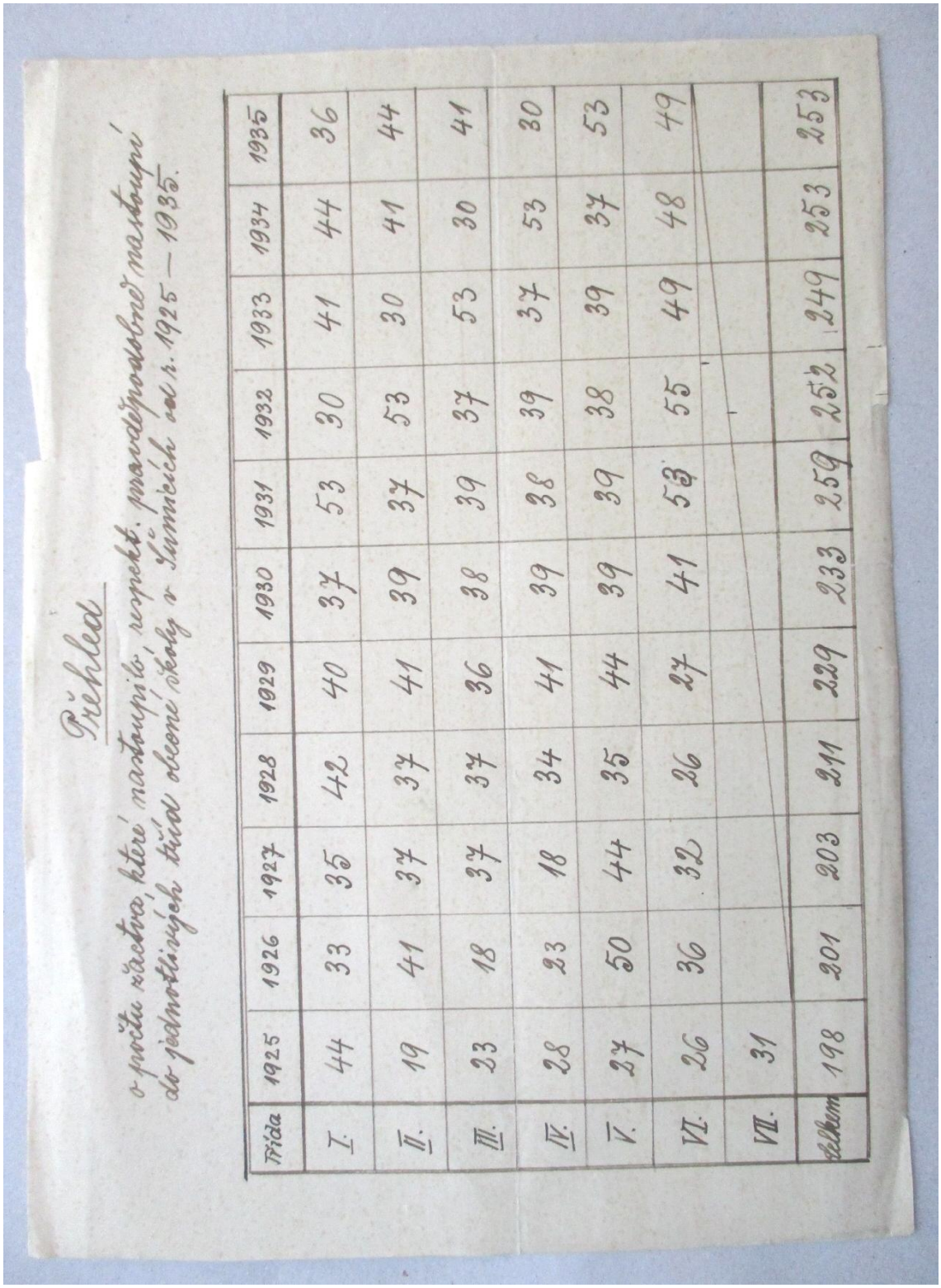

Přehled

o počtu žáctva, které nastoupilo, respekt. navštěvovalo neb nastoupí do jednotlivých tříd obecné školy v šumicích od r. 1925 – 1935.
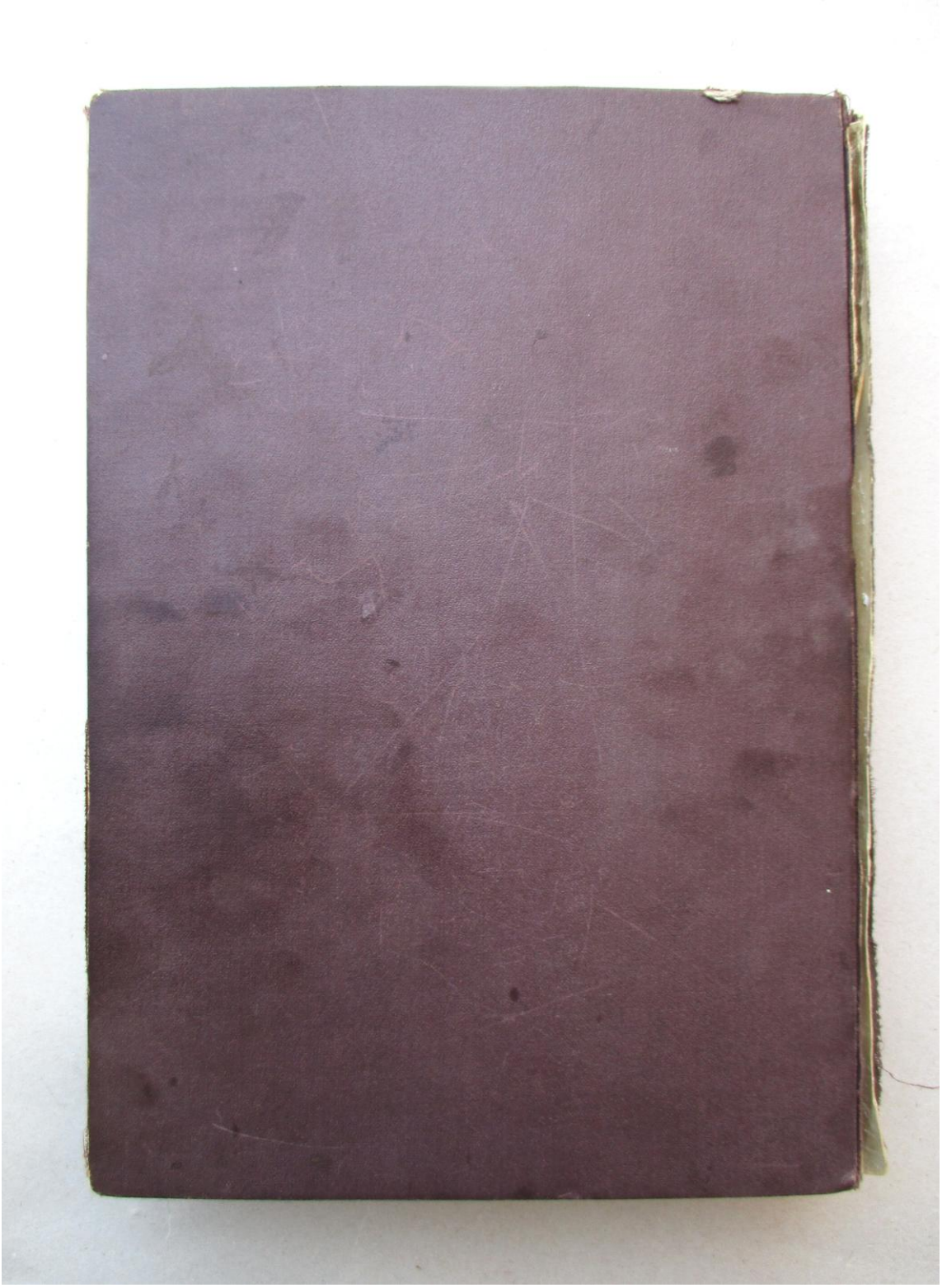
Třída	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
I.	44	33	35	42	40	37	53	30	41	44	36
II.	19	41	37	37	41	39	37	53	30	41	44
III.	23	18	37	37	36	38	39	37	53	30	41
IV.	28	23	18	34	41	39	38	39	37	53	30
V.	27	50	44	35	44	39	39	38	39	37	53
VI.	26	36	32	26	27	41	53	55	49	48	49
VII.	31										
celkem	198	201	203	211	229	233	259	252	249	253	253